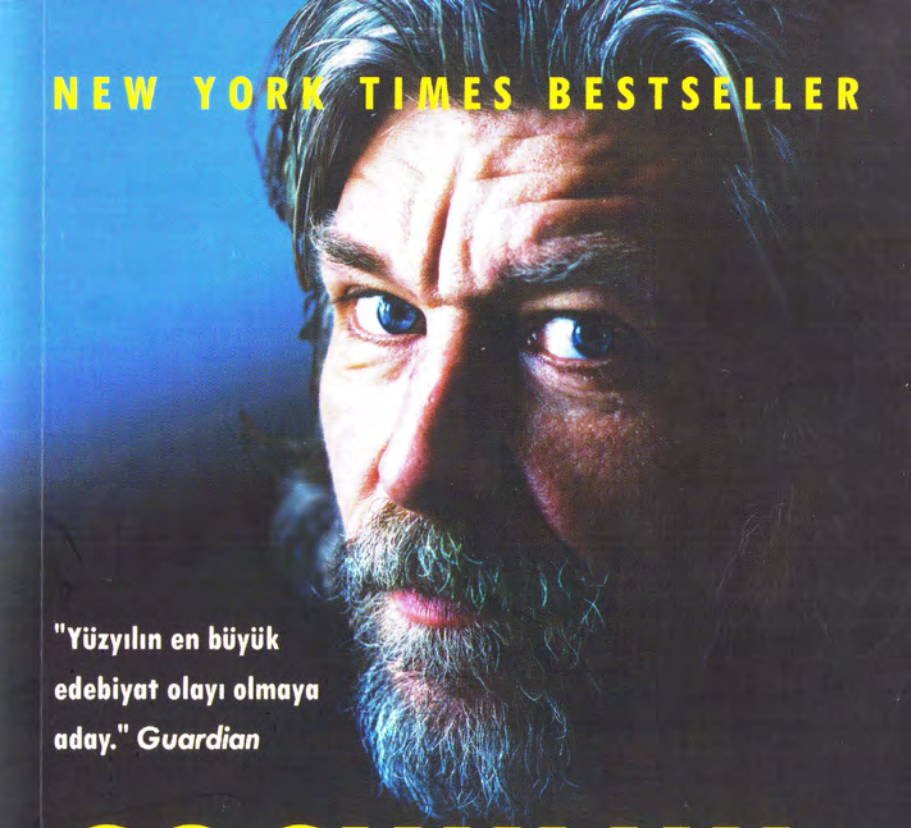
NEW YORK TIMES BESTSELLER

"Yüzyılın en büyük edebiyat olayı olmaya aday." *Guardian*

ÇOCUKLUK ADASI

KARL OVE KNAUSGAARD

Çeviren: Haydar Şahin

monokl Edebiyat

ÇOCUKLUK ADASI

Karl Ove Knausgaard

Kavgam Serisi
III

"Çocukluk çağı hem keyifli hem de korkutucudur. Yeni evler, dersler ve arkadaşlar küçük Karl Ove'un içinde delicesine bir heyecan ve tüyler ürperten bir korku uyandırır. Yetişkinlerin tanrısal nitelikte güçleri vardır; söz konusu, Karl Ove'un üzerine titreyen annesiyse bu güç iyilikseverlikle özdeşleşir, zalim babasıysa gaddarlıkla özdeşleşir." ***Harvill Secker***

"Herkes bir tutam Knausgaard istiyor." ***Vice***

"Selfie çağının başyapıtı." ***Guardian***

"Hayatının her detayını ustaca ifşa eden Karl Ove Knausgaard, favori yazarınızın yeni favori yazarı haline geldi." ***Evan Hughes, The New Republic***

"Knausgaard son yıllarda ortaya çıkan en dikkat çekici yazarlardan birisi. Global bir süperstar olma yolunda hızla ilerliyor." ***The Economist***

"Kavgam öylesine özel bir kitap ki, âdeta bir sığınak … [Knausgaard] günümüzde olup bitenleri anlatan önemli bir yazar." ***Ian Brown, The Globe and Mail***

"Yılın –ya da yüz yılın– en çok beklenen kitaplarından biri." ***Financial Times (UK)***

"Çocukluk Adası ilk gençliğin mutluluklarıyla ve kaygılarıyla yankılanıyor. Knausgaard bu mutlulukların ve kaygıların uyandırdığı yoğun duygulara ustalıkla yeniden hayat veriyor." **Thomas Meaney, *Times Literary Supplement***

"Onu okumak kendinden geçmekten farksız; bünyeyi hızlandıran bir halüsinasyon değil de, tersine daha da yavaşlatan bir halüsinasyon gibi … Knausgaard, hiç şüphesiz ki bir dahi." ***Toronto Star***

"Çocukluk Adası ile (altı ciltlik) Kavgam yolunu yarıladık ve eser şimdiden yüz yılın başyapıtı gibi parlıyor." ***Kirkus Reviews***

"Çocukluk Çağı'nın kendine has bir güzelliği var. Önceki ciltlerde, anlatıcı akşam yemeğini pişirmek için ocağı açmasından tabağında hazır duran yemeğe çatalını batırmasına kadar yaptığı her şeyin her aşamasına şahit olmamızı istiyordu. Knausgaard'ın bu ısrarı, edebiyatta yabancılaştırma denemesinin rahatsız edici bir parçası gibi görünüyordu. Ama genç Karl Ove'un akşam yemeği konusundaki titizliği, böyle günlük işlerdeki detaylara dikkatini veren bir çocuğun bakış açısıyla birebir örtüşüyor. Nihayet Knausgaard'ın tarzındaki gizli anlamın ve arka planın ne olduğunu bulduk sanırım."
Elaine Blair, The New York Review of Books

"Uzun hatıralarını kaleme döktükçe giderek Wordsworth-vari bir üslup kazanan Knausgaard için hayatın gerçeği, her şeyin kaynağı ve sıcaklığı çocukluk; ondan uzaklaşmak zorunda kalmak, ki hepimiz bunu yapmak zorundayız, güneşten uzaklaşmaya eşdeğer. Kavgam okuyucuları çocukluğa döndürüyor (bilhassa da Knausgaard'ın 1970'lerin Norveç'indeki çocukluğuna) ve bizleri artık çok uzaklarda kalan o sızılarla (mısır gevreği, babamızın kötü mizacından korkmak, havalı bir çanta veya yeni bir mayo alınca hissettiklerimiz, okulda geçirilen bir günün getirdiği korku ve mutluluklar) kuşatıyor. Ve sanki okuyucularına şöyle sesleniyor: Bunu görün, hissedin ve her bir saniyesini hatırlayın ki kavrayışınızdan kurtulmaya başladığı anda onu yeniden ele geçirin."
James Wood, The New Yorker

"Knausgaard'ın son derece sıradan olan bir konuyu araştırmaya cesaret ediş şekli beni heyecanlandırdı. Tabii tümüyle metafizik bir konunun üzerinde durmaktan utanmaması da öyle… Her ne kadar kitaplar sıklıkla gayet eğlenceli olsalar da her biri insanın kendisini ve hayatını ciddiye almasının değerinin somut birer delili aynı zamanda. Önümüzde okunmayı bekleyen ciltler olmasına bundan daha fazla sevinemezdim."
Rebecca Mead, The New Yorker (Yılın En İyi Kitabı)

"Çok fazla değerlendirmeye alınmayan ya da tartışmaya konu olmayan çocukluk çağı bir yoğunlaşma, bir kayıp gitme gerektirir. Yoğunlaşmanın adeta saf halidir: bir şeye dalmak için değil, bir şeyi araştırmak için değil, yoğunlaşmak için yoğunlaşmak. Roland Barthes'ın dil hayaline atfen, bu dalışa yazının sıfır derecesi, cenneti andıran (veya çocuksu) bir hayal diyebiliriz."
Nicholas Dames, Public Books

"Karl Ove'un yalnızca sıradan bir adam olduğunu ve Knausgaard'ın şansının yaver gittiğini söylemek haksızlık olur. Tarihsel koşullar *Kavgam*'ın 'fenomen' olmasına açıklama getirebilir ama bu koşullar ne romanların zenginliğini anlatabilir ne de bu zenginliği hafifletebilir."
The New Statesman

"Böylesine dürüstlükte anlatılan bir çocukluk için 'masumiyet' nitelemesinde bulunamayacak olsak da, bu çocukluğa rahatlıkla harikulade diyebiliriz."
AskMen

"Ardı ardına gelen her kitabıyla Bay Knausgaard günümüzün en önemli yazarlardan biri olma ününü pekiştiriyor."
The Observer

"Bilmediğimiz zamanlara ait çok güçlü bir biyografi."
The London Evening Standard

"Yaşamanın o canlı, son derece kuvvetli hissiyatını sayfalardan aynen aktarıyor... Hep birlikte Karl Ove'un geçmişine, zaferlerine ve felaketlerine, büyük sevinçlerine ve aptallıklarına kapılmış olabiliriz; ama onun kavgası bizim de kavgamız... çünkü bu güzel ve zor dünyada, aşk, dostluk ve hayatın anlamı için kavga ediliyor."

The National

"...Kavgam'ı okurken Knausgaard'ın harika bir keşif, neredeyse bilimsel bir yenilik yaptığı hissine kapılıyorsunuz. Kavgam yeni, cesur bir şey..."

n + 1

"Kavgam şaşırtıcı bir biçimde büyülüyor –ayrıntılar ve içtenliğin birleşimi, başka birinin beynine girme illüzyonu yaratıyor... Kavgam, kavgaya değer."

GQ

"Karl Ove Knausgaard'ın epik serisi Kavgam beni altüst etti: tamamen sürükleyici, siz hayatını onunla beraber yaşarken yazarla okuyucu arasındaki duvarı yıkıyor. Hayatın en açıkça dünyevi yönlerini nakledrken bile muzaffer, kurtarıcı ve son derece bağımlılık yapıcı. O bir dahi."

Simon Prosser, The Guardian

"Knausgaard kendini zorlayarak daha önce yapılmamış bir şey yaptı ve otobiyografik romanın ses duvarını aştı. Her sinir ucunu ateşlerken okuyucuları yaşamanın ne kadar harika bir his olduğunu anlamaya davet ediyor"

Jeffrey Eugenides, New York Times

"Karl Ove'un yeteneğinde dikkati çeken şey, ki bu yetenek bugünlerde ender bulunuyor, tamamen anda bulunması ve kendi varlığının farkında olması. Her detay süsleme ve gösterişten uzak bir biçimde ortaya konuyor, sanki yazmak ve yaşamak eşzamanlı meydana geliyormuş gibi hissediyorsunuz... Sizi tamamen içine çekiyor olması gerçeği dışında göze çarpan bir şey yok. Onun hayatını onunla birlikte yaşıyorsunuz... Ove'un kitabının pek kibirli başlığı, bir yetişkinden beklenen hayatı gözlerinizin önüne getirmeye çalışırken, sürekli olarak önünüze çıkan kötü bir şaka gibi. Nasıl daha şu anda olunur, nasıl daha duyarlı olunur? Kendimiz hakkında, başkaları hakkında? Başkaları için?"

Zadie Smith, The New York Review of Books

"Kavgam Serisi günlük hayatın dayattığı dipsiz gizem yığınını araştırıyor... Knausgaard'ın yaklaşımı sade ve titiz, kimi zaman sıradan, ama bunu asla kağıda dökmüyor. Onun teması hayatın bütününün kendi kendisiyle bir arada var olduğu gerçeğinin güzelliği ve dehşeti. Tüm edebi aldatmacaları terk ederek mükemmeliyete konan gerçek bir kahraman, çıplaklığı kraliyet şıklığını alt eden bir imparator."

Jonathan Lethem, The Guardian

"Çağdaş bir Norveçli yazarın kendi hayat hikâyesini anlattığı altı ciltlik edebi bir deneyim, kulağa sıkıcı gelebilir. Ancak Knausgaard'ın edebi deneyimi hem acımasızca dürüst, hem de sıkıcı olmaktan çok uzak. Bana güvenin, tüm ciltlerin İngilizceye çevrilmesini beklediğinize değecek."

Jo Nesbo, The Week

"Knausgaard'ın eseri, hayatımın en unutulmaz okuma deneyimlerimin arasına girdi. Şahsen böyle bir şeyle karşılaşmadım. Karl Ove gözlerimi açtı. Kitaplarının bitmesini ve ondan ayrılmayı istemedim. Yazarken, kavuştuğu o "çılgın, yalnız, mutlu yere" dönme özlemini sayfalara döküyor. Bir süre dünyadan uzaklaştığım, insanların etkisinden uzaklaştığım o kendi çılgın, yalnız mutluluğumda, mesafeye ve çalışmaya duyduğu derin hasrete karşın yine de Knausgaard'ın insanların dünyasına, onların sunduklarına kendini açmaya sadık kaldığını bilmekle huzura erdim."
Nina MacLaughlin, L.A. Review of Books

"Pek çok kişinin kitap dükkânlarının ve edebiyatın ölümden şikayet ettiği şu günlerde Knausgaard dünyayı kasıp kavuran, şaşırtıcı ve rahatlatıcı bir fenomen... Knausgaard'ın edebiyatın şu anki yıldızı olduğuna hiç şüphe yok."
Outlook India

"Hiçbir yazar en az on yıldır dünya sahnesinde bu kadar onaylanmadı... her çizgiden okur Knausgaard'ı konuşuyor."
Evan Hughes, The New Yorker

"Kendini alçaltmayı bir tür kibarlığa, utancı saf gurura ve en önemlisi kurguyu en acı verici biçimde doğruculuğa çevirmeyi başardı."
The Daily Beast

"Çok güçlü ve canlı... Knausgaard son derece dürüst, evrensel endişeleri dillendirmekten korkmuyor... Nefis, yavaş ilerleyen, ilahi pasajlar... Walter Benjamin'in deyişiyle 'gerçeğin efsanevi yönü'ne sahipler."
James Wood, The New Yorker

"Hem Knausgaard'ın Proust'u andıran tarzı hem de eserinin Kayıp Zamanın İzinde gibi ciltlere ayrılmış tek bir uzun kitap oluşu, benzerlerini hayatımızda tekrar göremeyeceğimiz edebi bir olay olduğunun sinyalini veriyor. 21. yüzyılda yayınlanmış neredeyse tüm diğer eserlerin aksine Knausgaard'ın muazzam kitabı, tadına varma imkânına sahip olduğumuz süreklilik arz eden kültürel bir olay."
Jason Diamond, Flavorwire

"Knausgaard'ın eseri geçiciliğe karşı sürekli bir savaş... ayrıntılar birleşerek kişinin geçirdiği zamanın nefes kesici ve hayati bir kaydını meydana getiriyor."
Catherine Holmes, The Post and Courier

"Peki diğer yazarların Knausgaard'ı göklere çıkarıp, onu edebi öncüleri ilan etmesine neden olan nedir? Bunun cevabı hayatının amacına odaklanma yoğunluğunda yatmaktadır. Yazarla okur arasındaki duvarda delik açıyor, diğer romanları yapmacık, 'uydurma', alakasız gösterecek bir mikro-gerçekçilik ve duygusal doğruluk biçimine geçiyor... İster bir bebeğin doğum günü partisinde yetişkinlerin yabancılık duygusuna kapıldığını, ister yılbaşında alkol almaya çalışan bir ergenin anılarını yazsın, Knausgaard olağanüstü duygusal ayrıntılara girmeye hazırlık yapıyor... etkileri tümüyle hipnotize edici."
Andrew Anthony, The Observer

"'Kavgam beni kendim hakkında, özellikle duygularım hakkında daha fazla düşünmeye sevk etti. Beni hislerin canlılığı ile yeniden tanıştırdı. Bu duygusal bir eğitim… Kendi hakkında yazıyor, ancak özleri oluşturan sabit fikirlere başvurmaksızın. Roman bir tür nihai özgürlüğü –radikal açık sözlülüğe dayanan ruhani bir özgürlüğü hayal etmekte. İçten ve kişilerüstü, ancak insancıl; somut, ideolojiler dışı ve en önemlisi duygusal. Kendini tanıma arayışının ötesinde, yanında ve belki de içinde, evreni tanıma arayışı var."

Joshua Rothman, The New Yorker

"[Knausgaard] sıradan şeylerin simyacısı… Bu yazar gerçek zamanda yüksek bir bina inşa ediyor. Çağımızda çok az sanat projesi ilgilenilmeyi bundan daha fazla hak ediyor."

Dwight Garner, The New York Times

"Karl Ove Knausgaard'ın Kavgam'ının Norveçli yazarı James Joyce, Marcel Proust ve Henry Miller gibi yüksek yazarların arasına yerleştirdiğini söylersek abartmış olmayız. Bu yazarlar yen bir bilinç ile öne çıkarak kendi nesillerinin sesi olmuştur. Yıllar sonra, Knausgaard'ın 20. yüzyılın sonunda aynısını yapan son derece ayrıntılı hatıratı üzerine konuşacağız."

The Providence Journal

"Neden altı ciltlik, 3600 sayfalık Norveççe bir roman yazan bir adam hakkındaki altı ciltlik, 3600 sayfalık Norveççe bir romanı okuyasınız ki? Kısa cevabı, bunun olağanüstü iyi olduğu ve kendinizi durduramadığınız, durdurmak da istemediğiniz olabilir...
Karşı koyulamayacak kadar güzel."

Leland de la Durantaye, The New York Times Book Review

"Sarsıcı orijinalliğiyle bir başyapıt, yüzyılın edebiyat olayı. Yaşam şimdi ve burada anlatılıyor, heyecanlı bir alanda, günlük hatıralar ve çarpıcı detaylarla."

Arlice Davenport, Wichita Eagle

"Sanki gözümüzün önünde zalimane bir açıklıkla kendi kendini muayene ediyor." ***Justine Jordan, Guardian Online***

"Başka hiçbir şeye benzemeyen bir okuma deneyimi. Gerçekleri anlatmakta öylesine korkusuz, öylesine yaşam kadar gerçek. Yaşadığını hissetmenin ne demek olduğu anlatan epik bir çalışma."

Carys Davies Metro

"Nihayetinde önemli olan Knausgaard'ın bu projeye muazzam bir yatırım yapmış olması, burada kendini kurtarmak için yazan, hayatta kalmak için yazan, bunlar kendisi için çok önemli olduğu için yazan bir adama dair bir his uyanıveriyor. Her nasılsa bunların bizim için de aynı ölçüde anlamlı olmasını sağlıyor. Türü ne olursa olsun tüm büyük sanat yapıtlarında olduğu gibi, bu kitapları da yaşam ve sanatın ne demek olabileceğine dair yenilenmiş bir hisle elinizden bırakıyorsunuz."

Eric Foley

"Günlük hayatın sıradan detaylarına gösterdiği titiz dikkatle göze çarpan Knausgaard'ın yalın üslubu ve açık sözlü anlatımı, sağlam bir konudan ziyade minik gerilimlerin ve içten açıklamaların toplamına önem vererek bu kalın kitapları sürükleyici kılmayı başarıyor. Bu da ortaya tuhaf bir şekilde sizi kendine bağlayan ve sayfaları hızla çevirmenize neden olan bir metin çıkarıyor."
Booklist Online

"Aşırı doğallığı mümkün olabileceğini düşündüğümüzden çok daha yoğun bir gerçeklik yaratıyor. Tüm itirafları gölgede bırakan bir itiraf romanı."
Times Literary Supplement (UK)

"Knausgaard insan varoluşunun iç merkezine sesleniyor. Kimilerine ün getiren, kimilerineyse getirmeyen ve günümüz yazarları arasında Knausgaard'dan daha iyisinin bulunmadığı bir girişimle karşı karşıyayız."
The New Statesman

"Kavgam okuması oldukça kolay, hatta heyecan verici derecede devrimci bir roman. Kitap âdeta bir başyapıt; gerçekten de şaşırtıcı olan ve kendisinden öncekilerin geleneklerini değiştiren o eserlerden biri… Kavgam'ı bu kadar hipnotize edici kılan şey –kitabı inceleyen pek çok kişinin kullandığı bir tanım bu– zihnin normalde bu kadar ayrıntılı bir şekilde yazılmayan alışkanlıklarını (bir akşam yemeği davetindeki duygusuzluğunuz, bir arkadaşınızın mayosunu kıskanmanız ya da sevgilinize duyduğunuz anlık öfke) görmenin verdiği keyifli şaşkınlık. Ve bir de her gün tecrübe ettiğimiz o uzun, hipergerçekçi sahnelerin birbirleriyle etkileşimleri ve düşünce deneylerinin etkililiği."
Meghan O'Rourke, Bookforum

"İnsani bir güzelliği var... Knaugaard'ın dünyasına çekilmek kaçınılmaz bir zevk."
Melissa Katsoulis, The Times

"Yirmi birinci yüzyılın en büyük edebiyat olayı olmaya aday."
Guardian

"Kavgam muazzam bir projeyi ve 21. yüzyıl başı genel edebiyat görüşünün önemli bir yönünü ifade ediyor... Knausgaard, bizi hayatla hem genel hem mahrem ölçekte yüzleşmeye zorluyor. Okurları özel anlara daha iyi odaklanmaya ve daha iyi anılar oluşturmaya sadece kalitesiyle teşvik edecekse, Kavgam bu (hatırı sayılır) ağırlığa değiyor."
Connor Ferguson, Libretto

MoṇoKL Edebiyat

Yapıtın Özgün Adı: *Min Kamp III*
Çocukluk Adası
Kavgam Serisi III

© Forlaget Oktober as, Oslo, 2009
Bu kitabın yayın hakları The Wylie Agency aracılığıyla alınmıştır
© Monokl Yayınları, 2013
Bu çeviri, NORLA'nın çevirmen destek fonlarından yararlanılarak yayımlanmıştır.

Sertifika Numarası: 22834

ISBN: 978-605-5159-48-1

Birinci Basım: 2016 Kasım
Editör: Rasim Emirosmanoğlu
Düzelti: Ayşegül Ergül Aslan
Çeviri: Haydar Şahin
Kapak Deseni ve Uygulama: Zeynep Ünal
Kapak İmge: Marc Driessen/Lumen Photo
Baskı Hazırlık: MonoKL
Kavgam Serisi Lansman Siteleri:
http://kavgam.monoklkitap.com/
http://asikbiradam.com

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
Haramidere - İstanbul
Sertifika Numarası: 12027

MonoKL Yayınları
Uğur Mumcu Mah. Serçe Sok. No: 33 D: 3
Kartal - İstanbul
e-posta: editor@monokl.net
www.monokl.net
www.monoklkitap.com

ÇOCUKLUK ADASI

Karl Ove Knausgaard

Kavgam Serisi
III

Norveççeden Çeviren:
Haydar Şahin

Karl Ove Knausgaard (1968) Norveç Oslo'da doğmuş olan yazar Karl Ove Knausgaard, tüm dünyada edebî bir sarsıntı yaratan *KAVGAM* adlı 6 kitaptan oluşan romanlar serisi ile tanınmaktadır. *Kavgam*'ın ilk kitabı 2009'da basıldıktan hemen sonra beş milyon nüfuslu Norveç'te büyük bir sansasyon yaratarak yarım milyonluk bir satış hacmine ulaşmıştır. Serinin etkileri dalga dalga yayılarak Amerika ve Avrupa'yı derinden sarsmıştır. *Kavgam* kısa bir süre içinde 30'un üzerinde dile çevrilmiş ve Knausgaard'ı dünyanın en sıra dışı edebiyat fenomeni hâline getirmiştir. Yazar şu an İsveç Österlen'de yine bir yazar olan eşi Linda Boström Knausgaard ve 4 çocuğu ile birlikte yaşamaktadır.

1969 Ağustos'unda ılık, bulutlu bir günde, güney adalarından birinin dışında, dar bir yolda, bahçelerle yamaçların, çayırlarla ormanların ortasından giden, küçük yokuşlar inip çıkan, keskin dönemeçler geçen otobüs, bazen iki yanı ağaçlık, tüneli andıran yollara dalıyor, bazen deniz boyunca dosdoğru ilerliyordu. Arendal Buharlı Gemi Şirketi'ne aitti ve şirketin tüm otobüsleri gibi açık ve koyu kahverengiye boyanmıştı. Önce bir köprüyü, sonra da bir koyu geride bıraktı ve sağa sinyal verip durdu. Kapı açıldı, küçük bir aile indi araçtan. Beyaz gömlekle terilen pantolon giymiş, uzun boylu, ince yapılı baba iki bavul taşıyordu. Bej rengi pardösüsü, uzun saçlarına doladığı açık mavi eşarbıyla anne, bir eliyle bebek arabasını itiyor, bir yandan küçük bir oğlanın elinden tutuyordu. Otobüs kalktıktan sonra yağlı, gri egzoz dumanı asfaltın üzerinde bir süre asılı kaldı.

"Biraz yürümemiz gerekecek," dedi baba.

"Kendin yürüyebilir misin, Yngve?" diye sordu anne, oğlana dönüp.

"Yürürüm," dedi oğlan, başını sallayarak.

Dört buçuk yaşındaydı, sarı saçları neredeyse beyaza çalıyordu; güneşli, uzun bir yazın ardından teni bronzlaşmıştı. Sekizinci

ayını doldurmak üzere olan kardeşi, bebek arabasında yatmış gökyüzünü izlerken çevresinde olan bitenden habersizdi.

Yokuşu usulca tırmanmaya koyuldular. Şose yolda, yağmur sonrası irili ufaklı birikintiler oluşmuştu. İki yanda tarlalar uzanıyordu. Yaklaşık beş yüz metrelik düzlüğün sonunda, denizden gelen esintilerle alçalmış, neredeyse kısalıp düzleşmiş bir orman, çakıllı kıyıya kadar iniyordu.

Sağda yeni yapılmış bir ev vardı. Onun dışında bir yerleşim yeri yoktu görünürde.

Bebek arabasının büyük yayları gıcırdadı. Çok geçmeden gözlerini yuman bebek, o güzelim sallantıda uyuyuverdi. Koyu renk ve kısa saçlı, siyah gür sakallı baba alnındaki teri silebilmek için bavullardan birini yere bıraktı.

"Hava çok bunaltıcı dedi,"

"Evet," dedi kadın. "Bakarsın deniz kıyısı daha serindir."

"Umarım öyledir," dedi adam, bavulu yeniden yüklenerek.

Her bakımdan sıradan olan bu ailede, o zamanın neredeyse bütün ailelerindeki gibi, anneyle baba gençti ve o zamanlar neredeyse herkesin olduğu üzere onların da iki çocuğu vardı; beş yıldır oturdukları Oslo'dan, Bislett Stadyumu'nun yanındaki Thereses Gate'den, bir sitede onlar için yeni bir evin inşa edildiği Tromøya'ya taşınmışlardı. Evin tamamlanmasını beklerken Hove bölgesinde eski bir yer kiralayacaklardı. Baba, Oslo'da gündüzleri İngilizce ve Norveççe üzerine eğitim görürken geceleri bekçilik yapıyordu; anneyse Ullevål Hemşirelik Okulu'na gitmişti. Baba, öğrenimini tamamlamasa da Roligheden Okulu'nda öğretmenliğe başvurmuş ve işe kabul edilmişti, anne Kokkeplassen Ruh ve Sinir Hastalıkları Sanatoryumu'nda çalışacaktı. On yedi yaşındayken Kristiansand'da tanışmışlar, on dokuz yaşındayken kız hamile kalmış, yirmi yaşında, kızın çocukluğunun geçtiği Batı Norveç'teki küçük çiftlikte evlenmişlerdi. Erkek tarafından kimse

gelmemişti düğüne, damat fotoğrafların hepsinde gülümsese bile bir yalnızlıkla çevriliydi; gelinin kardeşleri, teyzeleri, halaları, amcaları, dayıları ve kuzenlerinin ortasında, o kalabalığa ait olmadığı görülebiliyordu.

Şimdi yirmi dört yaşındalardı, gerçek yaşamları önlerinde uzanıyordu. Kendi işleri, kendi evleri, kendi çocukları. İki başınalardı ve onları bekleyen gelecek kendi gelecekleriydi.

Öyle miydi gerçekten?

Aynı yılda, 1944'te doğmuşlardı, savaş sonrası ilk kuşaktandılar, pek çok bakımdan yeniliğin simgesiydiler; ayrıca onlarınki, büyük ölçüde planlanmış bir toplumda geçecek ilk ömürlerdendi. Ellili yıllar, sistemlerin –eğitim sistemi, sağlık sistemi, toplum sistemi, ulaşım sistemi– gelişmesinin, müdürlüklerin ve temsilciliklerin zamanıydı, şaşırtıcı kısalıkta bir sürede gerçekleştirilen büyük bir merkezileştirme çalışması yaşam biçimlerini etkilemişti. Kadının yirminci yüzyılın başında doğan babası, tıpkı kızı gibi, Ytre Sogn bölgesindeki Sørbøvåg'da yer alan çiftlikte doğmuştu ve hiç eğitim görmemişti. Büyükbabası, onun babası ve büyük olasılıkla onun da babası, denizdeki adalardan birinden gelmeydi. Annesi, Jølster civarlarından, onlara yüz kilometre uzaklıktaki bir çiftliktendi, o da eğitim görmemişti ve atalarının izi on altıncı yüz yıla dek sürülebiliyordu. Erkek tarafının akrabaları sosyal çizelgede daha yukarıda duruyordu, hem babası hem de amcaları yüksek eğitim görmüştü. Onlar da anne babalarıyla aynı yerde, başka bir deyişle Kristiansand'da yaşıyorlardı. Eğitim görmeyen annesi, Åsgårdstrandlıydı, onun babası kılavuz kaptandı, akrabaları arasında polisler de vardı. Evlenince kocasının memleketine taşınmıştı. Gelenek böyleydi. Ellili, altmışlı yıllardaki değişiklik, bir devrimdi; ama bilindik devrimlerin acımasızlığını ve akıl dışılığını taşımıyordu. Balıkçıların, çiftçilerin, işçilerin, esnafların çocukları üniversiteye gidip eğitim gördükleri gibi memleketlerinden çok uzaklara yerleşmeye başlamışlardı. Bu öz güvenleri,

zamanın ruhunun gücünü gösteriyor. Zamanın ruhu dışarıdan gelir, ama içeriden işler. Onun için, herkes aynıdır; ama o, herkes için başkadır. Altmışlı yılların genç annesi açısından, komşu çiftliklerden bir oğlanla evlenip yaşamının geri kalanını orada geçirmek saçma bir düşünceydi. Dışarı açılmak istiyordu. *Kendi* yaşamını sürmek istiyordu. Aynısı kardeşleri için de geçerliydi, bütün ülkedeki ailelerde durum böyleydi. Peki niye istiyorlardı bunu? Bu güçlü kararlılık nereden geliyordu? Başka bir deyişle, bu *yenilik* nereden çıkmıştı? Genç kadının ailesinde böyle bir gelenek yoktu, uzaklara taşınan tek aile üyesi, amcası Magnus'tü, evdeki yoksulluk yüzünden Amerika'ya gitmişti ve oradaki yaşamı uzun yıllar boyunca Batı Norveç'teki yaşamından farksız olmuştu. Altmışlı yılların genç babası için durum böyle değildi, ailesi onun eğitim görmesini bekliyordu, öte yandan Batı Bölgesi'nden bir çiftçi kızıyla evlenip küçük bir güney kentinde imara yeni açılan bir yere taşınması beklenmedik bulunabilirdi.

İşte böyle, 1969'da, o sıcak, bulutlu ağustos gününde, yeni evlerine doğru yürürlerken baba altmışlı yılların giysileriyle tıklım tıklım dolu iki ağır bavulu çekiştiriyordu; anne, altmışlı yılların giysilerini giymiş, başka bir deyişle beyazlar ve dantellere sarılmış bebeği taşıyan altmışlı yılların bebek arabasını itiyordu ve ikisinin arasında, mutlu ve meraklı, beklenti dolu ve heyecanlı büyük oğulları Yngve bir sağa bir sola sekerek yürüyordu. Düzlüğün ardından minik orman kuşağını geçtiler, açık duran kapıdan büyük site alanına girdiler. Sağda Vraaldsen adında birine ait bir garaj vardı, solda, çakıl döşeli bir açıklığın çevresinde büyük kırmızı kulübeler, onların da arkasında çam korusu göze çarpıyordu.

Bir kilometre doğuda Tromøya Kilisesi vardı, 1150'den kalma taş bir yapıydı, daha eski bölümleri de vardı ve ülkedeki en eski kiliselerden biriydi büyük olasılıkla. Minik bir tepecikte yükseliyordu ve ezelden beri gelip geçen gemilerce yol gösterici olarak kullanılmıştı, bütün deniz haritalarında yer alıyordu. Takımadalardan bi-

rinde, Mærdø'de, on sekiz ve on dokuzuncu yüzyıllarda, dünyanın geri kalanıyla ticaretin, özellikle kereste ticaretinin alıp yürüdüğü altın çağa tanıklık etmiş bir kaptan evi vardı. Aust-Agder Müzesi'ne düzenlenen okul gezilerinde, o zamanlardan ve çok daha eskilerden Çin ve Hollanda kökenli kalıntılar görürdük. Tromøya'da sıra dışı, yabancı bitki türleri vardı, safra suyunu burada boşaltan gemilerden gelmişti bunlar, ayrıca ülkede patatesin ilk olarak Tromøya'ya ekildiği de öğretiliyordu oradaki okullarda. Snorre'nin kral söylencelerinde adanın adı pek çok kez geçiyordu ve yeraltı kazılarında Taş Devri'nden kalma ok başları bulunabiliyor, ayrıca uzun, çakıllı kumsallar boyunca fosillere de rastlanıyordu.

Öte yandan çekirdek aile, bütün öteberisiyle açıklıkta ilerlerken, çevrede ne onuncu ne on ikinci ne on altıncı ne de on sekizinci yüzyıldan bir iz vardı. Bütün izler İkinci Dünya Savaşı'ndandı. Savaş sırasında bölge Almanlarca kullanılmıştı; kulübelerle evlerin çoğunu onlar yapmıştı. Ormanda alçak, taş sığınaklar, yapıldıkları günkü gibi duruyordu, kıyılara egemen tepelerde birçok top mevzisi vardı. Küçük uçakların inip kalkabildiği minik bir havaalanı bile kalmıştı Almanlardan geriye.

Ailenin gelecek yıl boyunca oturacakları ev ormanın tam ortasındaydı. Duvarları kırmızıya, pencere pervazları beyaza boyanmıştı. Görünmeyen, ama yalnızca birkaç yüz metre aşağıda bulunan denizden kesintisiz bir dalga uğultusu geliyordu. Her yer orman ve tuzlu su kokuyordu.

Baba valizleri yere bıraktı ve anahtarı bulup kapıyı açtı. İçeride bir antre, bir mutfak, sobalı bir salon ve banyoyla birleştirilmiş çamaşır odası vardı, ikinci kattaysa üç yatak odası bulunuyordu. Duvarlar yalıtılmamış, mutfak yalın döşenmişti. Ne telefon, ne bulaşık makinesi, ne çamaşır makinesi ne de televizyon vardı.

"İşte geldik," dedi baba ve bavulları yatak odasına taşıdı, bu sırada camdan cama koşan Yngve, içinde uyuyan bebekle beraber arabayı kapının önündeki merdivene bırakan annesine bakıyordu.

Ben elbette o günlerden hiçbir şey hatırlamıyorum. Anne babamın fotoğraflarını çektiği o bebekle özdeşleşmek büsbütün olanaksız, evet, öyle zor ki "ben" sözcüğünü kullanmak neredeyse delice geliyor, işte orada, bez değiştirme sehpasında duruyor örneğin, teni fazlasıyla kırmızı, kolunu bacağını savuruyor, kimsenin anımsamadığı bir nedenden ötürü attığı çığlıkla yüzü buruşmuş veya yerde bir postun üzerinde, beyaz pijamalar giymiş, yüzü yine kırmızı ve iri, koyu renk gözleri biraz kısık. Malmö'de bu satırları yazanla o yaratık aynı kişi mi? Malmö'de, bulutlu bir eylül gününde, dışarıdaki trafiğin gürültüsü ve eski havalandırma ızgarasından sızan sonbahar rüzgârıyla dolu odada, kırk yaşında bunları yazan yaratıkla, bundan kırk yıl sonra, bir olasılık İsveç'in bir köşesindeki ormanda, bir huzurevinde titreyen, salyaları akan çökmüş ihtiyar aynı kişi mi olacak? Peki cenaze evinde bir masaya yatırılacak beden? Ona hâlâ Karl Ove mi denecek? Tek bir adın bütün bunları kapsaması gerçekten inanılmaz değil mi? Karındaki cenini, bez değiştirme masasındaki bebeği, bilgisayarın başındaki kırklık adamı, tekerlekli sandalyedeki ihtiyarı, sehpadaki cesedi kapsaması? Benlikleri ve kendilerini algılamaları bu derece farklı olduğuna göre değişik adlar kullanmak daha doğal olmaz mıydı? Cenine Jens Ove diyebilirdik örneğin, bebeğe Nils Ove, beş yaşından on yaşına Per Ove, ondan on ikiye Geir Ove, on üçten on yediye Kurt Ove, on yediden yirmi üçe John Ove, yirmi üçten otuz ikiye Tor Ove, otuz ikiden kırk altıya Karl Ove v.b.? Böylece ön ad benzersiz yaşı, orta ad sürekliliği ve soyadı da aile bağını simgelerdi.

Hayır, o günlerden hiçbir şey kalmadı aklımda, babam bir keresinde uzaktan göstermişse de hangi evde oturduğumuzu bile anımsamıyorum. O zamanla ilgili tüm bildiklerim anne babamın anlattıkları ve gördüğüm fotoğraflarla sınırlı. Güneyde sık sık olduğu gibi o kış da karlar metrelerce yükselmiş, eve giden yol bir dağ geçidine benzemişti. Fotoğraflardan birinde Yngve'yi içinde

benim olduğum arabayı iterken görüyoruz, kısa kayaklarıyla durmuş fotoğraf makinesine gülümsüyor. Bir diğerinde içeride, parmağıyla beni gösterip gülüyor veya ben yalnız başıma karyolanın kenarına sımsıkı tutunmuşum. Ona "Aua" demişim, ağzımdan çıkan ilk söz buymuş. Bana anlatılana göre ne dediğimi bir tek o anlamış, anne babama çevirmenlik yapmış. Yngve'nin çevredeki evlere gidip içeride bebek var mı diye sormasının öyküsünü de biliyorum, babaannem bunu hep anlatırdı. Sesini çocuklaştırarak "Burada bebek oturuyor mu?" der ve gülerdi. Ayrıca merdivenden düştüğümü, bir tür sarsıntı geçirdiğimi, nefes alışımın durduğunu, yüzümün morardığını, kasılıp kaldığımı, annemin beni kucaklayıp en yakındaki telefonlu eve koştuğunu biliyorum. Epilepsi geçirdiğimi düşünmüştü, ama geçirmiyordum, hiçbir şeyim yoktu. Babamın öğretmenliği sevdiğini, çocuklarla arasının iyi olduğunu, o yıllardan birinde sınıfını dağ gezisine götürdüğünü biliyorum. Oranın da fotoğrafları var, hepsinde genç ve mutlu görünüyor, ergenlik çağındaki çocuklar onu çevrelemiş, hepsi de yetmişli yıllara özgü yumuşak giysiler içinde. Örgü kazaklar, bol pantolonlar, lastik çizmeler. Kabarık, altmışlı yıllardaki gibi aşırı kabarık değil ama kabarık, ve yumuşak saçlar yumuşak genç yüzlere dökülüyor. Annem bir keresinde bana, babamın belki bir daha asla o yıllarda olduğu kadar mutlu olmadığını söylemişti. Babaannem, Yngve ve benim de birlikte çekilmiş fotoğraflarımız var; ikisi buz tutmuş bir gölün önünde çekilmiş, Yngve de ben de kalın örgü hırkalar giymişiz, ikisini de babaannem örmüş, benimki hardal sarısıyla kahverengi, öbür iki fotoğraf babaannemlerin Kristiansand'daki evinin verandasında çekilmiş, birinde babaannem benimle yanak yanağa duruyor, sonbahar, gökyüzü mavi, güneş alçakta, kente bakıyoruz, iki üç yaşlarında olmalıyım.

Bu fotoğrafların bir tür belleği, anıları simgelediği düşünülebilir, ancak o "ben" etkeni olmayınca anılar silinir genellikle, o zaman da anlamsızlaşma sorunu ortaya çıkar. Arkadaşlarımın ve

sevgililerimin ailelerinden, o yıllara ait sayısız fotoğraf gördüm, tıpatıp aynılar. Aynı renkler, aynı giysiler, aynı odalar, aynı etkinlikler. Öte yandan böylesi fotoğrafların benim için bir bağlamları yok, bir bakıma anlamsızlar, bir önceki kuşağın fotoğraflarına baktığımda bu düşünce daha da belirginleşiyor, yalnızca bir insan topluluğu var karşımda, yabancı giysilere bürünmüşler, benim nedenini anlamadığım bir şey yapmak üzereler. Zamanın fotoğrafını çekeriz, zamanın içindeki insanların değil; onlar yakalanamazlar. En yakınlar bile yakalanamaz. Thereses Gate'deki apartman dairesinin fırınının önünde, açık mavi elbise giymiş, dizlerini birbirine dayayıp bacaklarını açmış, altmışlı yılların o tipik pozunu veren kadın kim? Hani şu saçları toplanmış olan? Mavi gözler ve hafif bir gülümseme, öylesine hafif ki neredeyse bir gülümseme bile değil artık. Bir eli kırmızı kapaklı cezvenin sapını kavramış, duran kadın? Evet, kuşkusuz benim annemdi, ta kendisiydi, ama kimdi? Ne düşünüyordu? O âna dek sürdüğü, ondan sonra süreceği yaşamı hakkında ne düşünüyordu? Bunu yalnızca o biliyor ve fotoğraf bu konuda hiçbir şey anlatmıyor. Yabancı bir odada yabancı bir kadın, hepsi bu. On yıl sonra bir dağda oturan ve yola çıkarken kahve fincanlarını unuttuğu için aynı kırmızı kapaklı cezveden kahve içen adam kimdi? Siyah, bakımlı ve gür sakallı, siyah saçlı olan? Hassas dudaklı, parlak gözlü? Ah, elbette babamdı, ta kendisiydi. Ama başka bütün anlarda olduğu gibi, o anda kendisi için kimdi; bunu artık kimse bilmiyor. Bütün fotoğraflar böyle, benim fotoğraflarım da. Bomboşlar, onlarda görebildiğim tek anlam, yansıttıkları zaman. Öte yandan bu fotoğraflar benim ve en yakın geçmişimin bir parçası, başkalarının fotoğrafları da onların. Anlamlı, anlamsız, anlamlı, anlamsız, yaşamımızdan geçen bu dalga kendi gerilimini yaratıyor. Yaşamımın ilk altı yılından anımsadığım her şeyden, o zamandan kalan bütün fotoğraflar ve eşyalardan yararlanıyorum, benliğimin önemli bir bölümünü oluşturuyorlar, o "ben"in aksi durumda boş

ve anlamsız kalan çevresini anlam ve süreklilikle dolduruyorlar. Bütün bu parçalardan kendime bir Karl Ove, bir Yngve, bir anne, bir baba, Hove'de bir ev, Tybakken'de bir ev, bir babaanne, bir büyükbaba, bir anneanne, bir başka büyükbaba, bir mahalle ve bir yığın başka çocuk oluşturdum.

Bu derme çatma, eğreti yapı işte, çocukluğum adını verdiğim şey.

Bellek, yaşam için güvenilir boyutlarda değil. Üstelik belleğin gerçeğe öncelik vermemesi gibi basit bir nedeni yok bunun. Belleğin bir olayı doğru veya yanlış hatırlamasını gerçeklik gereksinimi belirlemiyor hiçbir zaman. Öz çıkarlar belirliyor bunu. Bellek pragmatik, kurnaz ve düzenbaz, ama düşmanca ve zararlı bir biçimde değil; tam tersi, ev sahibini mutlu etmek için elinden geleni yapıyor. Bir şey bir anıyı büyük boşluğa itiyor, bir başkası tanınmaz duruma getiriyor, bir şey büsbütün yanlış anlıyor ve hiçbir işe yaramayan başka bir şey onu çok açık, doğru ve kesin bir şekilde hatırlıyor. Doğru hatırlanacakların kararı asla kişinin kendisine kalmıyor.

Benim durumumda ilk altı yılımın neredeyse hiç anısı yok. Neredeyse hiçbir şey hatırlamıyorum. Benimle ilgilenenler, yaptıklarım, birlikte oynadıklarım, hepsi silinip gitmiş, 1969-1974 yılları yaşamımda kocaman bir yokluk. Toparlayabildiğim azıcık şeyin pek bir değeri yok: Yüksek dağlardakileri andıran, seyrek ağaçlı bir ormanda, tahta bir köprüdeyim, altımdan köpüklü bir dere akıyor, su yeşil beyaz, sıçrayıp duruyorum, köprü sarsılıyor ve ben kahkaha atıyorum. Yanımda komşunun oğlu Geir Prestbakmo duruyor, o da zıplayarak kahkahalar atıyor. Bir arabanın arka koltuğunda oturuyorum, ışıklarda duruyoruz, babam arkasını dönüp Mjøndalen'e geldiğimizi söylüyor. Sezon başı maçına gideceğimiz söylenmişti bana, ama ne yolcuğu, ne maçı, ne de eve dönüşü hatırlıyorum. Evin önündeki yokuştan çıkıyorum, büyük

plastik bir kamyonu itiyorum, sarı ve yeşil renkte, bana olağanüstü bir zenginlik, refah ve mutluluk duygusu veriyor.

Hepsi bu. İlk altı yılım bu kadar.

Ama bunlar yüceltilmiş anılar, çocukluğun büyüsüyle henüz yedi sekiz yaşlarında yerleşmiş: İlk hatırladıklarım! Öte yandan başka türlü anılar da var. Sabit olmadıkları gibi iradeyle de hatırlanamıyorlar, ancak arada sırada belli bir koku, belli bir tat, belli bir sesle uyanıp kendi kendilerine bilincin üstüne çıkıyor, orada saydam bir denizanası gibi bata çıka yüzüyorlar... Ani ve yoğun bir mutluluk izliyor onları. Bir de bedenle bağlantılı anılar var, insan eskiden yaptığı bir şeyi yaptığında, elini güneşe siper ettiğinde, bir topu havada yakaladığında, ardında çocukları ve elinde uçurtmayla bir çayırda koştuğunda... Ayrıca duyguları izleyen anılar vardır: Beklenmedik öfke, beklenmedik gözyaşları, beklenmedik korkuyla insan kendi içinde geri savrulmuş, yıllar öncesine fırlatılmış gibi, bir zamanlar olduğu yere döner. Yerlerle bağlantılı anılar vardır bir de. Çünkü çocukluktaki yer, daha sonraki yerle aynı değildir, ikisinin yükleri farklıdır. Çocukluktaki yerde her taşın, her ağacın bir anlamı vardır, çünkü hem ilk kez görülmüştür hem de pek çok kez görüldüğünden bu yer bilincin derinliklerine işleyip sertleşmiştir, gözler kapandığında ve anımsanmaya çalışıldığında yetişkinlik evlerinin önündeki görünüm gibi bulanık ve yaklaşık değil, neredeyse aşırı kesin ve ayrıntılıdır. İmgelerin üzerime akması için düşüncelerimde kapıyı açıp dışarı çıkmam yeter. Bahçe yolundaki çakıllar yazın neredeyse mavi renkte. Ah sadece bu çakıllar bile çocukluğun bahçe yollarıdır! Ve oralarda duran yetmişli yılların arabaları! Vosvoslar, Citroënler, Taunuslar, Consuller, Granadalar, Asconalar, Kadettler, Ladalar, Amazonlar... Tamam, bahçe yolunda, koyu vernikli çit boyunca, bizim sokağımız Nordåsen Ringvei'yle bütün bölgeyi dolaşan ve bizimki dışında iki mahalleden geçen Elgstien arasındaki alçak çukurun üzerinden aşıyorum. Yolun kenarından ormana dek koyu renk-

li bitek toprağın eğimi! Küçük, incecik yeşil fidelerin birdenbire topraktan fırlaması: O yeni ve büyük siyahlıkta kırılgan ve yalnız görünmeleri, bir yıl sonra neredeyse acımasız bir hızla serpilmeleri ve gür çalıların yamacı örtmesi. Küçük ağaçların, çimenlerin, yüksük otlarının, karahindibaların, eğreltilerin ve çalıların daha önce yolla orman arasında belirgin bir ayrım oluşturan boşluğu ortadan kaldırması. Oradaki yokuş, kesme taştan dar bordürüyle kaldırın ve ah, yağmur yağdığında oradan akan sular! Sağdaki patika, yeni açılan B-Max Süpermarket'e giden kestirme yol. Onun yanındaki minik bataklık, bir otoparktaki iki arabalık yerden daha büyük değil, üzerinde susamış huş ağaçları salınıyor. Tepecikte Olsenlerin evi, arkadan kesen yol. Grevlingveien'di adı. Soldaki ilk evde John'la kız kardeşi Trude oturuyordu, evin arsası neredeyse kayalıktı. Ne zaman oradan geçmek zorunda kalsam korkardım. Bunun bir nedeni John'un orada durup gelip geçen çocuklara taş veya kartopu atması, bir nedeni de bir Alman çoban köpeklerinin olmasıydı... O köpek... Ah, hatırlıyorum şimdi. Tam bir canavardı. Verandada veya bahçe yolunda bağlı durur, her geçene havlar, tasmasının müsaade ettiği alanda uluyup hırlayarak ileri geri koşardı. Zayıftı, hastalıklı sarı gözleri vardı. Bir keresinde yokuştan aşağı üzerime doğru koşmuştu, Trude köpeğin arkasından sürüklenen tasmayı yakalamaya çalışıyordu. Bir hayvan tarafından kovalanırken kaçmamak gerektiğini duymuştum, örneğin ormanda ayıyla karşılaşınca, kımıldamadan durmak, hiçbir şey olmamış gibi davranmak gerekiyordu, öyle yaptım, bana doğru koştuğunu görür görmez durdum. Hiçbir işe yaramadı. Kımıldamamama aldırmadan ağzını açtı ve dişlerini koluma, bileğimin üzerine geçirdi. Bir saniye sonra Trude tasmayı yakaladı, öyle sert çekti ki köpek geri sıçradı. Ben ağlayarak kaçtım. O köpeğin her şeyi korkutuyordu beni. Havlaması, sarı gözleri, çenesinden akan salyalar, koluma iz bırakan yuvarlak sivri dişler. Bunun sözünü etmedim evde, azarlanmaktan korkuyordum, böyle bir olay

fırça kaymak için pek çok fırsat doğuruyordu: Orada ne işim vardı veya mızmızlanmamalıydım veya köpekten de korkulur muydu? O günden sonra ne zaman o azmanı görsem korkuya kapıldım. Ve bu da ölümcüldü, çünkü tehlikeli bir hayvan saldırısında kımıldamadan durmak gerektiğini duymakla kalmamıştım yalnızca, köpeklerin korkunun kokusunu aldığını da öğrenmiştim. Kimden duyduğumu bilmiyorum, ama bana söylenen şeylerden biri de buydu: Herkesin bildiği gibi köpekler korkunun kokusunu alır. O zaman onlar da korkar veya öfkelenir, saldırırlar. Korkmazsan iyi huylu olurlar.

Buna uzun uzadıya kafa yordum. Korkunun *kokusunu* nasıl alabiliyorlardı? Korku nasıl *kokuyordu*? Korkmuyormuş gibi yapmak işe yarar mıydı, köpekler yalnızca bunun kokusunu alıp hemen altta yatan *gerçek* duyguyu fark etmeyebilir miydi?

İki ev yukarımızda oturan Kanestrømlerin de köpeği vardı. Alex adındaki bu *golden retriever* kuzu gibi uysaldı. Bay Kanestrøm nereye gitse Alex de onu takip ederdi, ama elinden gelse dört çocuğu da birer birer takip etmek isterdi. Uysal bakışlarına uygun düşen yumuşak, arkadaşça tavırları vardı. Ama ben ondan bile korkuyordum. Çünkü yokuşa gelip zili çalmak için bahçeye girdiğimde havlıyordu. Çekingen, arkadaşça, meraklı değil; güçlü, derin ve yankılı bir havlama. O zaman olduğum yere çakılıp kalıyordum.

"Merhaba, Alex," demeyi başarabiliyordum, ortada kimse yoksa. "Korkmuyorum işte. Hiç de bile."

Biri varsa hiçbir şey olmamış gibi davranmam, havlamaların arasında bir anlamda kendime yol açmam gerekiyordu, açık ağzıyla tam önümde durduğunda eğilip birkaç kez sırtını okşardım, o sırada yüreğim göğsümü döver, bedenimdeki bütün kaslar korkuyla uyuşurdu.

"Kes şunu, Alex!" derdi Dag Lothar, ya bodrum kapısından ya da giriş kapısından fırlayıp çakıl yolda koşarken.

"Karl Ove havlamandan korkuyor, seni budala köpek."

"Korkmuyorum," derdim ben de. Dag Lothar da yüzünde keskince bir gülümsemeyle, yalana gerek yok dercesine bana bakmakla yetinirdi.

Sonra giderdik.

Nereye?

Ormana.

Ubekilen'e.

Yüzen iskelelere.

Köprüye.

Gamle Tybakken'e.

Plastik tekneler üreten fabrikaya.

Dağlara.

Tjenna Gölü'ne.

B-Max'a.

Fina'ya.

Elbette oturduğumuz sokakta koşmuyorsak, oradaki evlerden birinin önünde takılmıyorsak veya kaldırımda ya da kimseye ait olmayan koca vişne ağacında oturmuyorsak.

Hepsi buydu. Dünya buydu.

Ama ne dünyaydı!

Tıpkı bir zamanların banliyöleri gibi sitelerin de ne geçmişte kökleri ne geleceğin gökyüzünde dalları vardır. Pratik bir soruna pragmatik bir çözüm olarak ortaya çıktılar, kente göçenler nerede oturacak, nerede olacak, şu ormanda, orada arsalar açar satışa çıkarırız. Önceden orada bulunan tek ev Beck adında bir ailenindi, baba Danimarka'dan gelmiş ve evi ormanın ortasına kendi başına inşa etmişti. Ne arabaları, ne bulaşık makineleri ne de televizyonları vardı. Bahçeleri de yoktu, ağaçların arasında ezilip sertleşmiş bir toprak alan vardı yalnızca. Brandaların altında odun yığınları ve kışları ters çevrilmiş bir kayık. İki kız kardeş, Inga Lill ve Lisa

ortaokula gidiyordu, orada oturduğumuz ilk yıl boyunca Yngve ve bana bakıcılık yaptılar. Erkek kardeşlerinin adı John'du, benden iki yaş büyüktü, tuhaf, ev yapımı giysiler giyiyordu ve bizim ilgilendiklerimize burun büküyor, bilmediğimiz başka konularla ilgileniyordu. On iki yaşındayken kendi kayığını yapmıştı. Bizim düşlere kapılıp serüven arzusuyla yapmaya çalıştığımız sallar gibi değil, gerçek ve düzgün bir kayık. Öbür çocukların onu ezmesi gerekirdi, ama böyle olmadı, ayrım çok büyüktü. Bizden biri değildi, öyle olmayı da istemiyordu. Babası, bisikletle gezen Danimarkalı, büyük olasılıkla memleketindeki günlerden beri ormanın ortasında yalnız başına yaşamayı arzulayan adam, sitenin planları hazırlanıp onaylanınca ve iş makineleri evinin hemen önünden geçip ormana dalınca düş kırıklığı yaşamış olmalıydı. Oraya taşınan aileler ülkenin dört bir yanından geliyordu ve hepsinin çocuğu vardı. Yolun karşısındaki evde Gustavsenler oturuyordu, adam itfaiyeciydi, eşi ev hanımıydı, Honningsvåg'tan geliyorlardı, çocuklarının adları Rolf ve Leif Tore'ydi. Bizim evin yukarısında Prestbakmolar oturuyordu, baba ortaokul öğretmeniydi, eşi hasta bakıcıydı, Troms'dan geliyorlardı, çocukların adı Gro ve Geir'di. Onların yanında Kanestrømler oturuyordu, baba postanede çalışıyordu, anne ev hanımıydı, Kristiansundlüydüler, çocukların adı Steinar, Ingrid Anne, Dag Lothar ve Unni'ydi. Öbür tarafta Karlsenlerin evi vardı, baba denizciydi, eşi tezgâhtarlık yapıyordu, güneyliydiler, çocuklarının adı Kent Arne ve Anne Lene'ydi. Onların yukarısında Christensenler oturuyordu, baba denizciydi, eşinin mesleğini bilmiyordum, çocuklarının adı Marianne ve Eva'ydı. Karşılarında Jacobsenler oturuyordu, baba matbaacıydı, eşi ev hanımıydı, ikisi de Bergenliydi, çocuklarının adı Geir, Trond ve Wenche'ydi. Onların yukarısında Güneyli Lindlanların evi vardı, çocukların adları Geir Håkon ve Morten'di. Buradan sonrası belirsizleşmeye başlıyor, en azından anne babaların adları ve işleri konusunda. O kısımdaki çocukların adları Bente, Tone

Elisabeth, Tone, Liv Berit, Steinar, Kåre, Rune, Jan Atle, Oddlaug, Halvor'du. Çoğu yaşıtımdı, en büyüğü benden yedi yaş büyük, en küçüğü de benden dört yaş küçüktü. Sonraları, beşiyle aynı sınıfa gidecektik.

Oraya 1970 yazında taşındık. O sırada sitedeki evlerin çoğu inşaat hâlindeydi. Patlamalardan önce öten tiz uyarı sireni çocukluğumun alışılageldik seslerindendi ve patlamanın sarsıntı dalgaları toprakta ilerleyip evin zeminini sarstığında hissettiğim o özel felaket duygusu da oldukça sıradandı. Yerin üzerinde bağlantılar olduğunu düşünmek doğaldı –yollar, elektrik kabloları, ormanlar ve deniz– ama yerin altında olmaları çok daha huzursuz ediciydi. Üzerinde durduğumuz yüzeyin kesinlikle sarsılmaz ve parçalanmaz olması gerekmez miydi? Bir yandan da, topraktaki bütün açıklıkların, benim ve birlikte büyüdüğüm öbür çocuklar için özel bir çekiciliği vardı. Mahallede kazılan çok sayıda çukurdan birinin başına toplanırdık sık sık, bu ya kanalizasyon borusu ya elektrik kablosu döşemek ya da bir bodrum temeli atmak için açılmış olurdu, hep birlikte çukurun içine bakardık, kumun olduğu yer sarıydı, toprak ya siyah ya kahverengi ya da kızıldı ve dibi, önünde sonunda boz bulanık suyla kaplı olur, bir iki kaya parçası suyun yüzeyini yarardı. Deliğin üzerinde duran sarı veya turuncumsu iş makinesi, uzun boynunun ucunda gagayı andıran kepçesiyle tıpkı bir kuş gibiydi ve onun yanındaki kamyonun farları gözlere, radyatör ızgarası ağza, tenteyle örtülü kasası sırta benzerdi. Büyük projeler söz konusu olduğunda tekerleklerinin dişleri ellerimiz kadar geniş, çoğunlukla sarı renkte, büyük damperli kamyonlarla buldozerler de gelirdi. Şansımız yaver giderse deliğin yanında veya içinde dinamit kablosu kümeleri bulur, toplardık, çünkü dinamit kablosunun kullanım ve değişim değeri yüksekti. Bundan başka her zaman adam boyunda variller, tahta makaralar ve aşağı yukarı kolumuz kalınlığında parlak kızıl boru yığınları

bulunurdu. Ayrıca beton borular ve beton künkler olurdu, çok pürüzlü ve güzellerdi, bizden biraz uzundular, tırmanmaya çok uygundular; eski tekerleklerden kesilip yapılmış uzun, yerinden oynatılamaz takozlar da vardı, bunları patlamalarda kullanıyorlardı; koruyucu kaplama yüzünden rengi yeşile dönen tahta telefon direği yığınları, dinamit kasaları, işçilerin üzerilerini değiştirip yemek yedikleri barakalar da vardı. İşçiler oradaysa makul bir uzaklıkta durup onları izlerdik. Orada değillerse deliklere iner, kamyon tekerleklerine tırmanır, boru yığınlarının üzerinde dengede durur, baraka kapılarını yoklar, pencerelerden içeri bakar, beton künklerin içine atlar, makaraları yuvarlamaya çalışır, ceplerimizi tel parçaları, plastik saplar ve dinamit kablosuyla doldururduk. Bizim dünyamızda hiç kimse bu işçilerden daha yüksek seviyede değildi, hiçbir iş onlarınkinden daha anlamlı görünmüyordu. Teknik ayrıntılar çekmiyordu ilgimi, makinelerinin işleyişiyle de pek ilgilenmiyordum. İşçilerin çevrede yaptıkları değişiklikten başka, en çok ilgimi çeken yanları, onlarla gelen özel yaşamlarının izleriydi. Örneğin iş makinelerinin gürültü patırtısı arasında, işçilerden birinin, turuncu tulumundan veya mavi, bol, neredeyse biçimsiz pantolonundan bir tarak çıkarıp, baretini kolunun altına sıkıştırarak saçlarını taraması veya akşamları, o gizemli, neredeyse anlaşılmaz anda, tepeden tırnağa sıradan giysiler içinde barakadan çıkıp arabalarına binmeleri, büsbütün sıradan adamlar olarak siteden ayrılmaları.

Bıkıp usanmadan, büyük bir ilgiyle izlediğimiz başka işçiler de vardı. Televerket'den biri yakınlarda belirdiğinde, haberler çocuklar arasında bir yangın gibi hızla yayılıyordu. İşte araba, işte işçi, bir kablocu, işte o HARİKA tırmanış ayakkabıları! Ayağında o ayakkabılar ve belinde alet kemeriyle hem kendi gövdesini hem de direği dolanan bir bağ takıyor, ardından yavaş ve bilinçli –ama bizim için BÜSBÜTÜN anlaşılmaz– hareketlerle tırmanmaya başlıyordu. Bu nasıl OLABİLİYORDU? Dümdüz sırtıyla, gözle görü-

lür bir çaba göstermeden, güç kullanıyormuş gibi görünmeden yukarı doğru KAYIYORDU. O yukarıda çalışırken biz fal taşı gibi açılmış gözlerimizle izliyorduk, oradan ayrılmak söz konusu bile değildi, çünkü çok geçmeden yine o rahat, kolay, anlaşılmaz biçimde aşağı inecekti. Direğin çevresine sarılan hortumsu metal çubuğunuz ve öyle ayakkabılarınız olduğunu düşünsenize, bunlarla neler yapamazdınız ki?

Bir de kanalizasyon işlerinde çalışanlar vardı. Ya asfaltın içine yerleştirilmiş ya da yakınlarda bir yerde çevresine küçük bir duvar örülüp yükseltilmiş pek çok rögar kapağından birinin yanına arabalarını park ediyor, BELLERİNE gelen çizmeler giydikten sonra aşırı ağır metal kapağı kaldırıp kenara çekerek deliğe giriyorlardı. Önce baldırlar, ardından bacaklar, göbek, göğüs ve sonunda kafa delikte kaybolup gidiyordu... Aşağıda bir tünelden başka ne olabilirdi? Su nereye akıyordu? Nerelere gidilebilirdi? Ah, olağanüstüydü. Belki işçi şimdi yaklaşık yirmi metre uzakta, Kent Arne'nin bisikletinin kaldırımda yattığı köşeye ulaşmıştı, ama adam yerin *altındaydı!* Yoksa bu rögar kapakları bir tür istasyon muydu, boruların kontrol edilebildiği ve yangın çıktığında su çekilebilen kuyular mıydı? Kimse bilmiyordu, işçiler aşağı her inişlerinde bize uzak durmamızı söylerlerdi. Soracak cesaret kimsede yoktu. Ağır, kocaman demir paralara benzeyen kapakları kendi başına kaldıracak güç de yoktu kimsede. Böylece bu bir gizem olarak kaldı, tıpkı o zamanki pek çok şey gibi...

Okula başlamadan önce bile dilediğimiz yere gitmekte özgürdük, iki yer dışında. Biri köprüden gelen ve Fina İstasyonu'na giden ana yoldu. Öbürü de deniz. Denize asla tek başına gitme, diye uyarıp dururdu bizi büyükler. Ama niye gitmeyecektik ki, suya düşeceğimizi mi sanıyorlardı? Hayır, ondan değil, demişti aramızdan biri; arada sırada futbol oynadığımız çayırın ilerisindeki tepede oturmuş, keskin yamacın yaklaşık otuz metre aşağısındaki denize bakıyorduk. Deniz canavarı yüzünden. Çocukları kaçırıyor.

"Kim demiş onu?"

"Annemle babam."

"*Burada* mı?"

"Evet."

Ubekilen'in gri yüzeyine baktık. Altında pekâlâ bir şeyler olabilirdi.

"Yalnızca burada mı?" diye sordu, birimiz. "Eğer öyleyse başka bir yere gidebiliriz? Tjenna'ya falan?"

"Küçük Hawaii'ye?"

"Orada da başka deniz canavarları var. Tehlikeliler. Gerçekten bak. Annemle babam diyor. Çocukları kaçırıp boğuyorlar."

"Buraya kadar tırmanabilirler mi?"

"Bilmem. Sanmıyorum. Yok ya. Çok uzak. Yalnızca kıyı tehlikeli."

O günden sonra deniz canavarından korkmaya başlamıştım, ama tilkilerden korktuğum kadar değil, onların düşüncesi bile beni dehşete düşürüyordu, ne zaman bir çalının kımıldadığını görsem veya bir hışırtı duysam güvenli bir yere, ya ormanda bir açıklığa ya da tilkilerin gelmeye asla cesaret edemediği siteye koşardım. Evet, tilkilerden öyle çok korkardım ki Yngve'nin ranzanın üstünden "Ben bir tilkiyim, gelip seni yakalayacağım," demesi, korkudan donup kalmama yetmişti. "Hayır, sen bir tilki falan değilsin," demiştim. "Öyleyim," demişti, kenardan eğilip bana vurarak. Durum böyle olsa da, arada sırada beni korkutsa da kendi odalarımıza geçince ve ben birdenbire tek başıma uyumak zorunda kalınca onu özlemiştim. Çok sorun değildi, yeni odam da evin *içindeydi,* ama üst ranzada Yngve varken daha iyiydi. O zaman ona şöyle sorular sorardım: "Yngve, korkuyor musun şimdi?" O da "Yooo, niye korkayım?" diye yanıtlardı. "Burada korkacak ne var." Sonra ben de ona hak verir, sakinleşirdim.

Yedi yaşıma doğru tilki korkum geçmişti. Gelgelelim bıraktığı boşluk çok geçmeden başka korkularla doldu. Bir sabah, kim-

se izlemese de açık duran televizyonun önünden geçiyordum, bir sabah filmi oynuyordu ve filmde, ah hayır, hayır, başsız bir adam merdivenleri tırmanıyordu! Aaaaaah! Odama koştum, ama işe yaramadı, orada da yalnız ve savunmasızdım, şayet evdeyse annemi aramaktan başka çarem yoktu, ya onu ya da Yngve'yi. Başsız adamın imgesi beni takip etti, öbür korkutucu düşünceler gibi yalnızca karanlıkta değil üstelik. Hayır, başsız adam güpegündüz çıkabiliyordu karşıma ve yalnızsam güneşin parlaması, kuşların ötüşmesi bir işe yaramıyordu; yüreğim küt küt çarpıyor ve korku bedenimdeki en küçük sinir ucuna dahi ulaşıyordu. En kötüsü de bu karanlığın aydınlıkta belirmesiydi. Evet, gerçekten korktuğum bir şey varsa o da aydınlıktaki karanlıktı. Üstelik bu konuda elimden hiçbir şey gelmiyordu. Yardım çağırmak işe yaramıyordu, açık alanda durmak işe yaramıyordu, koşmak işe yaramıyordu. Bir de babamın bir keresinde bana gösterdiği polisiye dergisinin kapağı vardı, çocukluğundan kalma bir dergiydi bu, sırtında bir adam taşıyan bir iskelet vardı kapakta, iskelet başını çevirmiş, karanlık göz çukurlarıyla dosdoğru bana bakıyordu. O iskeletten de korkuyordum, o da olur olmadık yerlerde karşıma çıkıyordu. Ayrıca banyodaki sıcak sudan da korkuyordum. Sıcak su musluğunu açınca borulardan kulak tırmalayıcı bir ses yükseliyordu ve hemen ardından, musluk kapatılmazsa, bir gümbürtü kopuyordu. Bu korkunç ve yabani gürültüler ödümü koparıyordu. Onlardan kaçınmanın bir yolu vardı, ilkin soğuk suyu, ardından azar azar sıcak suyu açmak gerekiyordu. Annem, babam ve Yngve böyle yapıyordu. Ben de denemiştim, ama tiz ses duvarları yarıp geçmiş, ardından yükselen patırtılar onu takip etmişti, sanki aşağıda öfkeyle bekleyen bir şey vardı ve ben sıcak su musluğunu açar açmaz yukarı doğru harekete geçmişti; musluğu olabildiğince çabuk kapatıp koştum, bütün bedenim korkuyla sarsılıyordu. Bu yüzden sabahları elimi yüzümü ya soğuk suyla yıkıyordum ya da Yngve'nin pis ama ılık suyunu devralıyordum.

Köpekler, tilkiler ve su boruları elle tutulur, fiziksel tehlikelerdi, ne oldukları belliydi, ya oradalardı ya da yoklardı. Ama başsız adamla sırıtan iskelet ölüler âlemindendi, onları öylece yerlerinde tutamıyordum, her yerde olabiliyorlardı, karanlıkta açılan dolapta, çıkılan merdivende, ormanda, evet, yatağın altında veya banyoda bile. Camdaki yansımamı ölüler âleminden bu yaratıklarla özdeşleştirmiştim, belki bunun nedeni, yansımamın dışarıda hava kararınca ortaya çıkmasıydı, her hâlükârda karanlık camda kendi yansımama bakıp onun ben değil, bana bakan bir ölü olduğunu düşünmek korkunç bir düşünceydi.

Okula başladığımız yıl artık hiçbirimiz deniz canavarlarına, Noel Baba'ya veya orman cinlerine inanmıyorduk, inananlara da gülüyorduk, ama hayaletlerle ruhlara inancımız sarsılmadı, belki onları görmezden gelmeye cesaretimiz yoktu; sonuçta ölülerin gerçekten var olduğunu hepimiz biliyorduk. Diğer boş inançlarımız da aynı renkli alandan, özellikle mitolojiden geliyordu, ama daha hafif ve masumdu, örneğin gökkuşağının dibinde bir hazine olması gibi. Birinci sınıfa gittiğimiz o sonbaharda bile inancımız hazineyi aramaya çıkacak kadar güçlüydü. Eylül ayında bir cumartesi olmalıydı, bütün gün yağmur yağmıştı, Geir Håkon'un evinin aşağısındaki yolda, doğrusunu söylemek gerekirse suyla dolmuş çukurda oynuyorduk. Tam bu noktada yol, dinamitlenmiş bir kaya yamacının önünden geçiyordu, kayaların yosun, çimen ve toprakla kaplı yüzeylerinden sular süzülüyor, damlıyordu. Lastik çizmeler, parlak renklerde muşambadan yağmurluk altı ve üstü giymiş, kapüşonlarımızı başımıza geçirmiştik, dolayısıyla bütün sesler birbirine karışıyordu; kişinin kendi soluğu, başının kımıltıları, kulaklarının kapüşona değdiği yer her zaman gürültülü ve belirgindi, diğer tüm sesler ise bastırılmış ve uzaktan geliyor gibiydi. Yolun karşısındaki ağaçların arasında ve üzerimizde yükselen yamacın doruğunda yoğun bir sis vardı. Aşağıda, sokağın iki

yanında yer alan evlerin turuncu çatıları gri ışıkta matlaşmıştı. Yokuşun dibindeki ormanı örten gökyüzü şiş bir göbeği andırıyor, onu delip geçen sağanak yağmur ise kapüşonlarımızda ve o sırada aşırı hassaslaşmış kulaklarımızda tıkırdıyordu.

Bir baraj yaptık, ama yığdığımız kumlar akıp duruyordu; yokuşta Jacobsenlerin arabasını görünce hiç duraksamadan kürekleri yere atıp onların evine doğru koştuk, vardığımızda arabayı park ediyorlardı. Egzoz borusunun önünden mavimtırak duman şeritleri yükseliyordu havaya. Şoför koltuğundan baba indi, çiroz gibi zayıftı, ağzından bir sigara sarkıyordu, iki oğlu, Büyük Geir ve Trond arabadan inebilsin diye altındaki kola asılıp koltuğu öne itti; bu sırada ufak tefek, zarif, kızıl saçlı ve solgun anneleri, öteki taraftan kızı Wenche'yi arabadan indirdi.

"Merhaba," dedik.

"Merhaba," dedi Geir ve Trond.

"Nereye gittiniz?"

"Kente."

"Merhaba çocuklar," dedi babaları.

"Merhaba," dedik.

"Almanca yedi yüz yetmiş yedi nasıl söylenir, öğrenmek ister misiniz?"

"Evet."

"Siebenhundertundsiebundsiebsich!"

Gülüştük. Onun kahkahası öksürüğe dönüştü.

"Neyse," dedi, öksürüğü geçince, ardından anahtarını araba kapısındaki kilide sokup çevirdi. Dudakları ve gözlerinden biri seğirip duruyordu.

"Nereye gideceksiniz?" diye sordu bize Trond.

"Bilmiyorum," dedim.

"Ben de gelebilir miyim?"

"Tabii ki gelebilirsin."

Geir ve benimle aynı yaştaydı Trond, ama daha ufak yapılıydı.

Gözleri yusyuvarlak, alt dudağı kalın ve kırmızı, burnuysa minikti. Neredeyse oyuncak bebeklerinkini andıran yüzüne düşen saçları sarı ve dalgalıydı. Kardeşi büsbütün farklıydı; gözleri dar ve kurnaz, gülüşü çoğunlukla alaycıydı, düz saçları kahverengi ve burun dipleri çilliydi. Ama o da ufak tefekti.

"Öyleyse yağmurluğunu giy," dedi annesi.

"Yağmurluğumu giyip geliyorum," diyen Trond eve koştu. İki penguen gibi, kollarımız yanlarımızda, tek söz etmeden bekledik. Yağmur dinmişti. Cılız bir esinti, uzaktaki ve aşağıdaki bahçelerdeki çamların tepelerini dalgalandırdı. Yol kenarından akan derecik yer yer küçük çam iğnesi yığınlarını sürüklüyordu, ya sarı "V"ler ya da sarı kılçıklar her yeri örtmüştü.

Arkamızda bulutlarla örtülü gökyüzü açılmaya başladı. Tüm o çatıları, bahçeleri, ağaç öbekleri, yamaçları ve kayalıklarıyla bizi çevreleyen bu yeri bir ışıltı kapladı. Evimizin önündeki, bizim "dağ" diye bahsettiğimiz tepenin doruğunda bir gökkuşağı belirdi.

"Bak," dedim. "Gökkuşağı."

"Vaay!" dedi Geir.

Trond evin kapısını kapatıp bize doğru koşmaya başladı.

"Dağda bir gökkuşağı var!" dedi Geir.

"Gidip hazineyi arayalım mı?"

"Hadi gidelim!" dedi Trond.

Aşağı koştuk. Karlsenlerin bahçesinde Kent Arne'nin küçük kız kardeşi Anne Lene durmuş, bizi izliyordu. Evden uzaklaşmasın diye kıyafetinden iple bir yere bağlanmıştı. Annesinin kırmızı arabası bahçe yoluna çekilmişti. Duvardaki bir lambanın ışığı yanıyordu. Trond, Gustavsenlerin evinin önünde yavaşladı.

"Leif Tore de gelmek ister kesin," dedi.

"Bence evde değildir," dedim.

"Yine de soralım," dedi Trond, ve kapı olmadığı için babamın dalga geçtiği, tuğladan iki kapı direğinin arasından geçip bahçe yoluna girdi. Direklerin üzerinde, çıplak adamların bükük

sırtlarında taşıdığı, içinden ok çıkan boş metal küreler vardı. Güneş saatiydi bunlar, babam onlarla da alay ederdi, *iki* güneş saatinin ne anlamı vardı?

"Leif Tore!" diye bağırdı Trond. "Dışarı gelecek misin?"

Bize döndü. Bunun üzerine üçümüz birden bağırdık.

"Leif Tore! Dışarı gelecek misin?"

Birkaç saniye geçti. Ardından yukarıdaki mutfak penceresi açıldı, annesi başını dışarı çıkardı.

"Geliyor şimdi. Yağmurluklarını giyiyor. Duydu, bağırmanıza gerek yok."

Kafamda bu hazinenin belirli bir görüntüsü vardı. Işıltılı şeylerle dolu kocaman, üç ayaklı bir kara kazan. Altınlar, gümüşler, elmaslar, yakutlar, safirler. Gökkuşağının dibinde duruyordu, iki ucunda da birer tane. Daha önce de aramıştık, ama bulamamıştık. Acele etmek gerekiyordu, gökkuşağı asla çok durmazdı.

Kapıdaki sarı camın arkasında bir an için bir gölge olarak beliren Leif Tore sonunda kapıyı açtı. Ardından bir sıcak hava dalgası dışarı aktı. Evlerini her zaman çok sıcak tutuyorlardı. Hem ekşi hem de tatlı bir şeyin hafif kokusu geldi burnuma. Evleri böyle kokardı. Bizimki hariç tüm evlerin bir kokusu vardı, bu onlarınkiydi.

"Ne yapacağız?" diye sordu, kapıyı ardından çarpınca cam tıngırdamıştı.

"Dağda gökkuşağı var, gidip hazineyi arayacağız," dedi Trond.

"Hadi o zaman!" diyen Leif Tore koşmaya başladı. Yokuşun geri kalanı ve dağa giden yol boyunca onun ardından koştuk. Yngve'nin bisikletinin yerine hâlâ dönmediğini gördüm, ama annemin yeşil Vosvos'u ve babamın kırmızı Kadett'i oradaydı. Dışarı çıktığımda annem elektrik süpürgesini çalıştırmıştı, hiç sevmiyordum, nefret ediyordum o sesten, üzerime üzerime gelen bir duvar gibiydi. Temizlik yaparken pencereleri açmışlardı, içerisi buz gibiydi ve bu soğukluk sanki anneme de yansımıştı, temizlik

kovasının önünde eğilip bezin suyunu sıktığında veya yerde fırçayı ya da süpürgeyi dolaştırırken başka hiçbir şeyi gözü görmüyordu ve yalnızca onun gözünden uzakta kendime yer bulabildiğimden ben de soğurdum o cumartesi sabahlarında, öylesine buz keserdim ki soğuk kafamın içine işler, bu da yatağa uzanıp çizgi roman okumayı veya sevdiğim başka bir işle uğraşmayı olanaksızlaştırırdı, sonunda giyinip dışarı çıkmak ve orada bir şeyler olacağını ummaktan başka seçeneğim kalmazdı.

Bizim evde hem annem hem de babam temizlik yapıyordu, bu pek de alışılageldik bir durum değildi; bildiğim kadarıyla öbür babalardan temizlik yapan yoktu, bir ihtimal Prestbakmo yapıyor olabilirdi, ama onu da ev işi yaparken hiç görmemiştim, dolayısıyla kesin bir bilgim yoktu.

Ama o gün babam balıkçı iskelesinden yengeç almak için kente gitmişti; ondan sonra çalışma odasında oturmuş, sigara içmiş, belki yazılılara not vermiş, derslerine hazırlanmış, belki de pul koleksiyonuyla ilgilenmiş ya da *Kızıl Maske* okumuştu.

Bizim koyu renk vernikli çitimizin ilerisinde, B-Max patikasının başladığı yerde, bir rögar kapağından taşan sular orman zeminini kaplamıştı. Leif Tore'nin kardeşi Rolf, birkaç gün önce bunun babamın sorumluluğunda olduğunu söylemişti. "Sorumluluk" onun kullanacağı türden bir sözcük değildi, bunu babasından duyduğunu anlamıştım. Babam adayı yöneten belediye meclisindeydi, Leif Tore'yle Rolf'ün babası Gustavsen bunu demek istiyordu. Onarımla ilgilenecek birilerinin gönderilmesi için babamın suyun taştığını bildirmesi gerekiyordu. Oraya gidince ve küçük, ince ağaçların arasında uzanan, üzerinde yer yer beyaz tuvalet kâğıtlarının yüzdüğü alışılmadık büyüklükte su birikintisini görünce, bir fırsatını bulursam bunu babama söylemeye karar verdim. Pazartesi günkü toplantıda bunu bildirmen gerekiyor, diyecektim.

İşte geliyordu kendisi de. Mavi yağmurluğunun kapüşonunu takmamıştı, ne zaman bahçede çalışacak olsa giydiği kot pantolonu

ve diz boyu yeşil çizmeleriyle evin köşesini döndü. Çimenliğin üzerinde dengede tutarak taşıdığı merdiven yüzünden üst gövdesi biraz çarpık görünüyordu, daha sonra merdiveni yere dayayıp doğrulttu, itip çatıya dayadı.

Yeniden arkamı döndüm, öbürlerini yakalamak için hızlandım.

"Gökkuşağı hâlâ duruyor!" diye bağırdım.

"Biz de görüyoruz!" diye bağırdı Leif Tore.

Patikanın başında onları yakaladım, ne zaman bir dal kenara itilse üzerimize damlalar yağdıran ağaçların arasında, Trond'un sarı sırtının gerisinde, Moldenlerin kahverengi evine doğru yürüdüm, orada hiç yaşıtımız çocuk yoktu, yalnızca uzun saçlı, kocaman gözlüklü, kahverengi giysili ve bol pantolonlu genç bir oğulları vardı. Adını bile bilmediğimiz için ona da Molden diyorduk.

Dağ adını verdiğimiz yerin doruğuna çıkan en iyi yol onların bahçesinden geçiyordu, ve şimdi yavaş adımlarla orayı tırmanıyorduk, çünkü hem yokuş dikti hem de burada büyüyen uzun sarı otlar kaygandı. Arada sırada küçük bir ağaca tutunup kendimi yukarı çekiyordum. Doruğun biraz gerisinde dağ kıraçlaşıyor, çıkıntı yapıyordu, tırmanmak olanaksızdı, en azından böyle ıslakken; neyse ki kenarda, dağla ona doğru uzanan kayalık arasında bir çatlak vardı, buraya basınca kalan son metreler kolayca çıkılabiliyordu.

"Nereye gitti?" diye sordu Trond, doruğa ilk ulaşan oydu.

"Buradaydı!" dedi Geir, küçük düzlük boyunca birkaç metre ilerisini göstererek.

"Of hayır ya," dedi Leif Tore. "Aşağıda. Bakın!"

Hep birlikte aşağı baktık. Gökkuşağı oldukça aşağıda, ormanın üzerinde uzanıyordu. Bir ucu Becklerin evinin aşağısındaki ağaçların üzerinde, öbürü körfeze inen çimenli yamaç dolaylarındaydı.

"Aşağı inelim mi?" diye sordu Trond.

"Ya hazine hâlâ buradaysa," dedi Leif Tore. "Biraz arayabiliriz yine de."

Daha doğrusu, konuştuğumuz şiveyle şöyle dedi: "Biğvaz ağvayabiğliğviz yine de."

"Burada değil," dedim. "Yalnızca gökkuşağının olduğu yerde bulunur."

"Onu yakalayıp yerini kim değiştirebilir ki? Bir bilsem," dedi Leif Tore.

"Hiç kimse," dedim. "Salak mısın nesin? Kimse getirmiyor da, öyle düşünüyorsan. Gökkuşağı yalnızca."

"Salak sensin," dedi Leif Tore. "Kendi başına yok olamaz."

"Olabiliyor işte," dedim.

"Olamaz," dedi Leif Tore.

"Olur," dedim. "Git ara, bulabiliyor musun görelim!"

"Ben de arayacağım," dedi Trond.

"Ben de," dedi Geir.

"Ben yokum," dedim.

Arkalarını dönüp sağa sola baka baka ilerlediler. Onları takip etmek istediğimi fark ettim, ama artık çok geçti. Onun yerine uzaklara baktım. Manzara en iyi buradan seyredilebiliyordu. Ağaç tepelerinin biraz üzerine çıkan köprü görünüyordu, her zaman teknelerin gelip geçtiği boğaz ve karşıdaki büyük beyaz petrol tankları da görünüyordu. Gjerstadholmen, yeni yol, onun üzerinden geçen alçak beton köprü ve içerideki Ubekilen görünüyordu. Ve site de görünüyordu. Ağaçların arasında bütün o kırmızı ve turuncu çatılarıyla. Sokağımız. Bahçemiz, Gustavsenlerin bahçesi; öbürleri görünmüyordu.

Sitenin üzerinde gökyüzü neredeyse tümüyle maviydi artık. Kente doğru bulutlar beyazdı. Öte yandan karşısı, Ubekilen'in arkası hâlâ gri ve ağırdı.

Aşağıda babamı görebiliyordum. Çatıya dayanan merdivenin üzerinde küçük, minicik bir silüetti, bir karıncadan daha büyük değildi.

O da beni görebilir miydi acaba?

Bir esinti koptu.

Arkamı dönüp diğerlerine baktım. İkisi sarı, biri açık yeşil benekler, ağaçların arasında ileri geri dolanıyordu. Dağdaki düzlük ufuktaki gökyüzüyle aşağı yukarı aynı grilikteydi, çatlaklardan sarı ve yer yer neredeyse beyaz otlar çıkıyordu. Yere değmeyen bir dal uzanıyordu önümde, iğne gibi ince sayısız yan dalın üzerinde duruyordu olanca ağırlığıyla. Tuhaf görünüyordu.

İleride başlayan ormana daha önce gittiğim söylenemezdi. O yönde gittiğim en uzak yer yıkılmış büyük bir ağacın orasıydı, ormanın aşağı yukarı otuz metre içlerindeydi. Süpürge otundan başka bir şeyin bitmediği bir yamaç görünüyordu oradan. İki yanında uzun ince çamlar ve aşağısında gür ladinlerle büyük bir odayı andırıyordu.

Geir bir keresinde orada tilki gördüğünü söylemişti. Ona inanmamıştım, ama tilkinin şakaya gelmediğini bildiğimizden, bütün dünyanın ayaklarımızın dibinde uzandığı dağ kenarına giderken ne olur ne olmaz diye yanımıza meyve suları ve sandviçler almıştık.

"İşte!" diye bağırdı Leif Tore. "Vay canına! Hazine!"

"Vay canına!" diye bağırdı Geir.

"Beni kandıramazsınız!" diye bağırdım.

"Of of!" diye haykırdı Leif Tore. "Zengin olduk lan!"

"Vay be!" diye bağırdı Trond.

Ardından sustular.

Gerçekten bulmuşlar mıydı?

Yok daha neler. Beni kandırmaya çalışıyorlardı.

Ama gökkuşağının ayağı tam orada duruyordu biraz önce.

Ya Leif Tore'nin dediği doğruysa, ya hazine gökkuşağıyla birlikte ortadan kaybolmuyorsa?

Birkaç adım ilerledim, önlerinde duran ardıç çalılarının arasından görmeye çalıştım.

"Hey! Şuna bak!" dedi Leif Tore.

Çabucak karar verip oraya doğru atıldım, ağaçlarla çalıların arasından koştum, sonra durdum.

Bana baktılar.

"Kandırdık! Hahaha! Kandırdık!"

"Biliyordum zaten," dedim. "Ben sizi almaya geldim. Acele etmezsek gökkuşağı kaybolacak."

"Tabii canım, kesin öyledir," dedi Leif Tore. "Kandırdık seni. Kabul et işte."

"Gel Geir," dedim. "Gidip hazineyi aşağıda arayalım."

Geir huzursuzca Leif Tore ve Trond'a baktı. Ama benim en iyi arkadaşım olduğu için bana katıldı. Trond'la Leif Tore sallana sallana arkamızdan geldiler.

"Çişim geldi," dedi Leif Tore. "Sidik yarışı yapalım mı? Kenardan? Ne kadar uzun bir şerit olur!"

Babam aşağıdan bizi görebilecekken işemek mi?

Leif Tore yağmurluğunu sıyırmış, içindeki pantolonun fermuarını açmaya çalışıyordu. Geir'le Trond onun iki yanında yerlerini almış, kalçalarını sallayarak yağmurluklarını indiriyordu.

"Benim çişim yok," dedim. "Daha yeni işedim."

"İşemedin," dedi Geir bana dönüp, bu sırada iki eliyle çükünü tutuyordu. "Tüm gün birlikteydik."

"Siz hazineyi ararken işedim," dedim.

Bir an sonra çişlerinin buharı onları çevreledi. Kimin kazandığını görmek için birkaç adım ilerledim. Şu işe bakın ki kazanan Trond'du.

"Rolf çükünün kafasını büktü," dedi Leif Tore, pantolonunu çekerken. "O yüzden daha uzun süre işedi."

"Gökkuşağı gitmiş," dedi Geir, yerine yerleştirmeden önce, çükünü son bir kez sallayarak.

Hep birlikte aşağı baktık.

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu Trond.

"Bilmiyorum," dedi Leif Tore.

"Kayıkhaneye gidelim mi?" diye önerdim.

"Orada ne yapacağız?" diye sordu Leif Tore.

"Çatıya çıkabiliriz mesela," dedim.

"Hadi!" dedi Leif Tore.

Yokuştan çaprazlamasına indik, gür ladin korusunda kendimize yol açtık ve beş dakika sonra, körfez boyunca uzanan çakıl yola geldik. Çimenle örtülü karşı yamaçta kışları kayak yapıyorduk. Yazlarla sonbaharlarda oraya nadiren inerdik, niye inecektik ki? Körfez sığ ve çamurluydu, yüzülecek gibi değildi, iskele yıkık dökük tü, onun yanındaki kayalık orada yaşayan martı kolonisinin pislikleriyle kaplıydı. Çoğunlukla belli bir amacımız yokken gidiyorduk oraya, tıpkı bu sabahki gibi. En yukarıda, toprak yamaçla orman kenarının arasında yaşlı, beyaz saçlı bir kadının oturduğu eski, beyaz bir ev vardı. Onunla ilgili hiçbir bilgimiz yoktu. Ne adını biliyorduk ne işini. Arada sırada, ellerimizi pervaza koyup yüzümüzü cama yapıştırarak evin içine bakıyorduk. Özel bir nedeni yoktu; meraktan değil, yapabildiğimiz için yalnızca. O zaman eski mobilyalarla döşeli bir oda veya eski öteberiyle dolu bir mutfak görüyorduk. Evin yanında, dar çakıl yolun karşısında yıkık dökük, kırmızı bir samanlık vardı. En aşağıda, ormandan inen derenin yanında, çatısı katranlı kâğıtla kaplı, boyasız bir kayıkhane duruyordu. Dere yatağını eğreltiler ve ince saplarına nazaran devasa yaprakları olan bitkiler sarmıştı, elimizi savurarak önümüzdekileri kenara itince tüm çıplaklığıyla toprak çıkıyordu ortaya, sanki bitkiler bizi aldatıyordu, kendilerini gür ve yeşilmiş gibi gösteriyorlardı, ama aslında o sık yaprakların altında neredeyse yalnızca toprak vardı. Daha da aşağıda, denizin yakınında toprak, bataklık veya her neyse o, kırmızımsıydı, neredeyse pas gibiydi. Arada sırada çeşitli şeyler takılıyordu buraya, mesela bir plastik poşet parçası veya bir kondom; ama suyun yolun altındaki borudan büyük bir kuvvetle köpürerek aktığı ve

körfeze ulaşmadan önce, o deltamsı bölgeye yayılıp köpüklerin dindiği böyle günlerde değil.

Kayıkhane yılların etkisiyle grileşmişti. Bazı yerlerde tahtaların arasına elimiz sığabiliyordu, böylece, hiçbirimiz girmemişsek de içerisinin nasıl göründüğünü biliyorduk. Kısa bir süre bu çatlaklardan içeri baktıktan sonra ilgimizi çatıya yönelttik, oraya tırmanmaya çalışacaktık. Bunu başarmak için üzerine çıkacak bir şey bulmamız gerekiyordu. Çevrede işe yarar bir şey bulamadık, bakınmak için yukarıya, samanlığa doğru yürüdük. Önce arkada araba var mı diye baktık, çünkü arada sırada oluyordu, bir adam geliyordu arabayla, belki yaşlı kadının oğluydu, kayak yolunu uzatmak istediğimiz zamanlarda bizi bahçe yolundan geri çevirdiği oluyordu, yaşlı kadın bunu asla yapmazdı. Bu yüzden adama dikkat ediyorduk.

Araba yoktu.

Duvarın kenarına birtakım beyaz tenekeler yığılmıştı. Anneannemle büyükbabamın çiftliğinden tanıyordum onları; karınca asidiydi bu. Paslı bir yağ fıçısı. Menteşelerinden sarkan bir kapı.

İşte, orada! Bir palet!

Kaldırdık, neredeyse yere gömülmüştü. Paleti yerinden oynatınca tahtakuruları ve örümceğimsi küçük böcekler dört bir yana kaçıştı. Onu aramıza alıp kayıkhaneye dek bütün yokuş boyunca taşıdık. Duvara dayadık. İlk denemeyi aramızda en cesurumuz olarak bilinen Leif Tore yaptı. Paletin üzerine tırmanıp bir dirseğini çatıya koydu. Öbür eliyle çatının kenarına sımsıkı yapışmıştı, ardından bir bacağını havaya doğru savurdu. Başarmıştı, kısa bir süre için tek bacağı çatıdaydı, ama bedeninin ağırlığı binince eli kaydı ve düşüşünü yumuşatma fırsatı bulamadan, bir çuval gibi yere çakıldı. Sırtüstü paletin üstüne düştükten sonra yere kaydı.

"Ah!" dedi. "Kahretsin! Aahhh! Ah! Ah! Ah!"

Yavaşça kalktı, ellerine baktı, kıçını ovaladı.

"Ah, çok acıdı! Başka biri denesin!"

Bana baktı.

"Kollarım yeterince güçlü değil," dedim.

"Ben deneyebilirim," dedi Geir.

Leif Tore ne kadar cesursa Geir de o kadar çılgındı. Kendi başınayken değil, çünkü ona kalsa bütün gün evde oturup resim çizer, ıvır zıvırla uğraşırdı, ama gaza getirilince işler değişiyordu. Belki biraz saftı. O yaz onunla birlikte bir bilyeli araba yapmıştık, babasının da az yardımı dokunmamıştı; arabamız bitince kendimi ona ittirip durdum, bunun onu daha güçlü yapacağını söylemem yetmişti. Saftı, ama aynı zamanda gözü pekti; bazen sınır tanımıyor, ne olursa yapacak duruma geliyordu.

Leif Tore'ninkinden başka bir yöntem seçti Geir. Paletin üzerine çıkıp çatı kenarının çıkıntısını iki elle kavradı ve duvarda yukarı doğru birkaç adım *yürümeye* çalıştı, bedenin bütün ağırlığı çatıyı sımsıkı kavrayan parmaklarındaydı. Budalalıktı kuşkusuz. Başarsaydı bile başladığından çok daha kötü bir konumda, çatının altında yatay duruyor olacaktı.

Parmakları kaydı, kıçüstü palete düştü, ardından kafasının arkasını çarptı.

Minik bir homurtu kaçtı ağzından. Ayağa kalktığında kötü düşmüş olduğunu görebiliyordum. Hırsla ileri geri yürüdü, biraz daha homurdandı. *Nghm!* Yeniden tırmandı. Bu kez Leif Tore'nin yöntemini kullandı. Bacağını çatının kenarına atınca elektrik akımına tutulmuş gibi oldu, bacağı katran kâğıdına çarptı, bedeni kıvrıldı ve şıp diye yukarı çıktı, diz çöküp bize baktı.

"Kolaydı," dedi. "Gelin! Sizi yukarı çekebilirim!"

"Yapamazsın. O kadar güçlü değilsin," dedi Trond.

"Deneyebiliriz yine de," dedi Geir.

"Aşağı in hadi," dedi Leif Tore. "Birazdan eve dönmem gerek zaten."

"Benim de," dedim.

Yukarıda düş kırıklığına uğramış gibi görünmüyordu. Hırslıydı daha çok.

"Aşağı atlayacağım," dedi.

"Biraz yüksek değil mi?" diye sordu Leif Tore.

"Değil," dedi Geir. "Biraz hazırlık yapmam gerek yalnızca."

Çömeldiği yerde uzun soluklar alıp vererek uzun süre yere baktı, suya dalacakmış gibiydi. Bir an bedenindeki bütün gerilim boşaldı, caymış olmalıydı, ama yeniden gerildi ve kendini aşağı bıraktı. Düştü, yuvarlandı ve bir yay gibi ayağa sıçradı, sakin olduğunu göstermek için de daha doğrulmadan önce eliyle bacağını çırpmaya başlamıştı bile.

Çatıya çıkmayı başaran bir tek ben olsaydım bu büyük bir zafer olarak görülürdü. O zaman Leif Tore asla vazgeçmezdi. Bütün akşam tırmanıp düşmesi gerekse bile birdenbire ortaya çıkan bu dengesizliği gidermeye uğraşırdı. Öte yandan Geir başkaydı. Kışın beş metre yüksekten bir kar yığınına atlamak gibi kimsenin cesaret edemeyeceği olağanüstü işler yapabilirdi ve bununla övünmezdi. Bunun pek önemi de yoktu. Ne yaparsa yapsın Geir yalnızca Geir'di.

Başka tek söz etmeden yokuşu çıktık. Su, yer yer yol kaplamasını söküp götürmüş, yer yer büyük çukurlar oluşturmuştu. Bir süre durduk, topuklarımızı özellikle yumuşak bir yere gömdük, ıslak çakıllar çizmelerimizin kenarından taştı, güzel bir duyguydu. Ellerim üşüyordu biraz. Ellerimi çimdikleyince parmaklarım kırmızı tenimde beyaz izler bırakıyordu. Başparmaklarımdan birindeki üç, öbüründeki iki, işaret parmağımdaki bir ve elimin üzerindeki üç siğil renk değiştirmiyordu, her zamanki gibi kahverengimsi kırmızıydı, üzerindeki küçük benekler kaşıyınca beliriyordu. Bahçenin öbür tarafına gittik, buranın sonundaki taş duvarın ardında orman başlıyordu, sanki boylu boyunca çamlarla kaplı, oldukça dik bir yamaçla çevriliydi, yamaç on metre vardı, yer yer çıplak kaya parçaları görünüyordu. Buradan veya benzeri yerlerden

geçerken çevrenin denize benzemesi beni sevindirirdi sık sık. Çayır deniz yüzeyi, ve dağlar da yükselen adalar ve kayalıklardı.

Ah, ormanda bir yelkenliyle gezebilmek! Ağaçların arasında yüzebilmek! Ne güzel olurdu!

Güzel havalarda arada sırada adanın arkalarına gider, arabayı eski poligona bırakıp yassı kayalara inerdik, orada, Spornes kumsalının yakınında bir yer belirlemiştik, oysa ben kumsalda olmayı yeğlerdim kuşkusuz; orada hem kum vardı hem de suyun derinliği boyuma uygundu. Kayalıkların orada deniz hemen derinleşiyordu. Öte yandan minik bir koy vardı, daha çok suyla dolmuş bir çatlaktı, buraya inip yüzülebiliyordu, ama çok küçüktü ve dibi engebeli olduğu gibi kabuklu hayvanlarla, yosunlarla kaplıydı. Dalgalar dıştaki kayaları aşınca koydaki su yükseliyor, boğazıma dek geliyordu, üzerimdeki can yeleğinin strafor dolguları da kulaklarıma çıkıyordu. Dik kayalar dalgaların hışırtılarını, homurtularını artırıyor, onları bir bakıma daha yankılı yapıyordu. O zaman dehşete kapılıyor, büyük ve titrek iç çekişler dışında soluk alamaz duruma geliyordum birdenbire. Dalgaların çekilmesiyle içerideki suyun höpürdeyerek alçalması da ürkütücüydü. Deniz dinginken babamın, sarılı yeşilli deniz yatağını şişirdiği oluyordu, kıyıya yakın yüzmem koşuluyla yatmama izin verildiğinde ıslak plastiğe yapışan çıplak tenim, yakıcı güneşte kuruyup ısınan sırtımla, serin ve tuzlu suda ellerimi usulca oynatarak sağa sola yüzüyor, kayalara yapışmış yosunların ileri geri salınışına bakıyor, balık ve yengeç görmeye çalışıyor, uzaktaki tekneleri izliyordum. Öğleden sonra Danimarka feribotu geçiyordu, biz gelirken onu ufukta görebiliyorduk, giderken de boğaza yaklaşmış oluyordu; alçak kayalıklarla küçük adalara karşı bembeyaz ve görkemliydi. Venüs müydü? Yoksa Christian Quart mı? Adanın güney ve batı kıyısındaki çocuklar ve belki bizim için yabancı olan Hisøya'dakiler de, feribotun dümen suyunun ün salan büyük dalgaları geldiğinde denize giriyordu. Böyle bir öğleden sonrada, deniz yatağına uzanmış

yüzüyordum, birdenbire kabaran dalgalar beni kaldırıp suya attı. Bir taş gibi battım. Derinlik üç metre vardı. Kollarımı, bacaklarımı sallayarak dehşet içinde bağırdım, su yutunca korkum arttı; ama toplamda yirmi saniyeden çok sürmemişti, çünkü babam olan biteni görmüştü. Suya atlayıp beni kıyıya çekti. Biraz su kustum, biraz üşüdüm, ardından eve döndük. Tehlikeli değildi, bende bir iz bırakmamıştı, ama eve döndüğümde yokuşu çıkıp olanları bir an önce Geir'e anlatma arzusuyla dolup taşıyordum; dünya, üzerinde yürüdüğüm bir şeydi, yüce dağlarla yükselse, derin vadilerle bölünse de hiçbir şey geçirmeyen, sağlam, içine batılmayan bir yerdi. Böyle olduğunu biliyordum elbette, ama yalnızca yüzeyde yürüyüp durduğumuzu hiç hissetmemiştim daha önce.

Bu olaya ve küçük koyda yüzerken arada sırada kapıldığım huzursuzluğa karşın denize gitmeyi hep dört gözle beklerdim. Yngve'nin yanında bir havluda oturmak, büyük gemilerin saatin yelkovanı gibi usulca ilerlediği ufka dek uzanan açık mavi denizi veya Torungen'de masmavi gökyüzünde keskin beyazlıklarıyla ışıldayan deniz fenerlerini izlemek; bundan daha iyisi yoktu. Kırmızı kareli buz kutusundan gazoz içmek, kurabiye yemek, kayalığın kenarına giden bronz tenli, kaslı babamın bir an sonra iki metre aşağısındaki denize atlamasını izlemek. Yüzeye çıkınca başını sallayıp gözlerinin üzerine düşen saçları geri atması, çevresinde suların köpürmesi, ağır ve yavaş kulaçlarla dalgalarda bata çıka kıyıya gelirken gözlerine yerleşen o ender mutluluk. Veya biraz ilerideki kayalıklarda yer alan iki subatana gitmek –birisi bir adam boyu derinlikteydi, içindeki kayada aşağı doğru belirgin sarmal izleri uzanıyordu, tuzlu suyla doluydu, deniz bitkileriyle örtülüydü, dibinde iri yosunlar vardı; öbürü ise o kadar derin değildi, ama güzellikte eksik kalır yanı yoktu– ya da kayalıklardaki çukurlarda oluşan sığ, aşırı tuzlu ve sıcak birikintilere gidip yalnızca fırtınalarda yenilenen suyun üzerinde yüzen minik, kıvıl kıvıl böcekleri, dibini kaplayan sarı, yapışkan görünüşlü yosunları görmek.

Böyle bir günde babam bana yüzmeyi öğretmeye karar vermişti. Onun arkasından kıyıya gelmemi istedi. Suyun yaklaşık yarım metre derinliğinde üzeri yosunla kaplı, kaygan bir kayada duracaktım. Babam dört beş metre açıktaki bir kayaya gitti. Sonra yüzünü bana döndü.

"Hadi, bana doğru yüz," dedi.

"Derin ama!" dedim. Öyleydi, iki kaya arasında denizin dibi zor görünüyor, derinlik üç metreyi buluyordu.

"Ben buradayım, Karl Ove. Batarsan seni kurtaramayacağımı mı düşünüyorsun? Yüz, hadi. En ufak bir tehlikesi bile yok! Bunu yapabileceğini biliyorum. Kendini fırlatıp kulaç at. Bunu yaparsan yüzebilirsin, anlıyor musun? O zaman yüzebilirsin!"

Çömeldim.

Denizin dibi aşağılarda yeşil yeşil parlıyordu. Bunun üzerinden kayıp gidebilecek miydim gerçekten?

Yüreğim göğsümü yalnızca korktuğum zamanlardaki gibi sı kıştırıyordu.

"Yapamam!" diye bağırdım.

"Elbette yapabilirsin!" diye karşılık verdi babam. "Çok kolay. Bırak kendini, bir iki kulaç at, bir bakmışsın buradasın."

"Yapamam!" dedim.

Babam bana baktı. İç çekti, sonra tekrar yüzmeye başladı.

"Peki," dedi. "Yanında yüzeceğim. Elimi karnının altında tutarım. O zaman *batamazsın!*"

Ama *yapamıyordum.* Niye anlamıyordu?

Ağlamaya başladım.

"Yapamam," dedim.

Derinlik kafamın, göğsümün içindeydi. Kollarımda, bacaklarımda, el ve ayak parmaklarımdaydı. Beni tepeden tırnağa dolduruyordu. *Bunu* kafamdan atabilecek miydim?

Gülümsemeler silinmişti artık. Babam yüzünde sert bir ifadeyle kıyıya çıktı, eşyalarımızın yanına gitti, can yeleğimle geri döndü.

"Şunu giy," deyip yeleği bana fırlattı. "Artık uğraşsan da batamazsın."

Bir şey fark etmediğini bilsem de yeleği giydim.

Babam yine açıldı. Bana döndü.

"Hadi!" dedi. "Bana gel!"

Çömeldim. Mayomun içine su doldu. Kollarımı suyun içinde ileri uzattım.

"İşte böyle!" dedi babam.

Suda ileri atılıp birkaç kulaç atmak gerekiyordu, sonra bitecekti.

Ama yapamadım. Bu derinliğin üzerinde kayamazdım. Gözyaşları yanaklarımdan aktı.

"Hadi ama oğlum!" diye bağırdı babam. "Bütün günü buna harcayamayız!"

"YAPAMIYORUM!" diye bağırdım. "DUYMUYOR MUSUN?"

Gerildi ve birdenbire öfkeyle dolan bakışlarını üzerime doğrulttu.

"Bana karşı mı geliyorsun?" dedi.

"Hayır," dedim, hıçkırığımı bastıramamıştım. Kollarım titriyordu.

Yanıma gelip koluma yapıştı.

"Buraya gel," dedi. Beni suya çekmeye çalıştı. Geriye doğru kaçtım.

"Gelmeyeceğim!" dedim.

Beni bırakıp içini çekti.

"Gelmeyeceksin," dedi. "Ona şüphe yok."

Eşyalarımızın yanına gitti, iki eliyle kavradığı havluyla yüzünü kuruladı. Ben can yeleğimi çıkarıp onu izledim, birkaç metre uzağında durdum. Kollarını sırayla kaldırıp altlarını kuruladı. Bacaklarını kurulamak için eğildi. Havluyu bıraktı, gömleğini aldı, çarşaf gibi dümdüz denize bakarak önünü ilikledi. Ardından çoraplarıyla ayakkabılarını giydi. Kahverengi deriden bağcıksız ayakkabılar ne çoraplara ne de mayoya uyuyordu.

"Neyi bekliyorsun?" diye sordu.

Babaannemle büyükbabamın verdiği açık mavi Las Palmas tişörtümü giydim ve mavi spor ayakkabılarımı ayağıma geçirip bağcıklarını bağladım. Babam, içine iki boş gazoz şişesiyle portakal kabuklarını koyduğu soğutucuyu omzuna asıp yürümeye başladı, tortop ettiği ıslak havlu ise öbür elindeydi. Arabaya giderken hiçbir şey söylemedi. Bagajı açtı, soğutucuyu yerleştirdi, can yeleğini elimden alıp havlusunun yanına koydu. Benim de bir havlum olduğunu düşünmemişti, ama bu konuyla onu rahatsız etmeyecektim kuşkusuz.

Geldiğimizde gölgeye park etmişti ama şimdi araba güneşteydi. Siyah koltuklar kor gibi sıcaktı ve bacaklarımı yakıyordu. Islak havluyu koltukla bacaklarımın altına kıstırmayı düşündüm kısa bir süre için. Ama babam fark ederdi. Havlunun yerine ellerimi koydum koltuğun üzerine, ve onların üzerine oturdum, koltuğun olabildiğince ucuna doğru.

Babam arabayı çalıştırdı ve yürüme hızında ilerlemeye başladık; poligon diye bilinen bu çakıllı geniş alan, iri taşlarla doluydu. Daha sonra saptığımız yolda ayrıca büyük çukurlar da vardı, bu yüzden aynı yavaşlıkta sürdü arabayı. Yeşil dallarla çalılar kaputa ve tavana sürtüyordu, arada sırada kalınca bir dal çarptığında küçük bir gümleme sesi geliyordu. Ellerimin yanması sürse de azalmıştı. Babamın da kor gibi sıcak koltukta şortla oturduğunu o sırada aydım. Aynadan yüzüne şöyle bir baktım. Sert ve içe kapanıktı, ama bacaklarının yandığına dair bir işaret yoktu.

Kilisenin aşağısındaki yola gelince alabildiğine hızlandı, eve kalan beş kilometre boyunca hız sınırının çok üstünde sürdü.

"Sudan korkuyor," dedi anneme, o akşam. Bu doğru değildi, ama hiçbir şey söylemedim, aptal değildim sonuçta.

Bir hafta sonra anneannemle büyükbabam geldi. Tybakken'de bizi ilk kez ziyaret ediyorlardı. Sørbøvåg'daki çiftlikte onlarda en küçük bir tuhaflık yoktu, mavi tulumu, kısa siperli siyah şapkası,

kahverengi uzun çizmeleri, tükürüp durduğu çiğneme tütünüyle büyükbabam ve eski ama temiz, çiçekli elbiseleri, gümüşi saçları, geniş bedeni ve her zaman birazcık titreyen elleriyle anneannem oraya çok iyi uyuyordu. Öte yandan, babam onları Kjevik'ten aldıktan sonra evimizin önünde arabadan indiklerinde buraya uymadıklarını bir çırpıda anladım. Büyükbabam gri bayramlıklarını kuşanmış, açık mavi gömlek giymiş ve gri şapka takmıştı, elinde piposu vardı, babam gibi sapından tutmuyordu, parmaklarını piponun gövdesine dolamıştı. Daha sonra bahçemizi onlara gezdirirken büyükbabamın pipo sapını sağı solu göstermekte kullandığını anlayacaktım. Anneannemin üzerinde açık gri bir pardösü, açık gri ayakkabılar vardı, koluna bir çanta asmıştı. Burada hiç kimse böyle giyinmiyordu. Kentte de böyle giyinen yoktu. Sanki başka bir zamandan gelmiş gibiydiler.

Yabancılıklarıyla evimizi doldurdular. Ayrıca annemle babam da birdenbire değişik davranmaya başlamıştı, özellikle babam tıpkı Noel'deki gibi olmuştu. Değişmez "hayır"ı "neden olmasın"a dönüşmüş, sürekli bizi kollayan bakışı sevecenleşmişti; gelip geçerken benim veya Yngve'nin omzuna dostça elini koyduğu bile oluyordu. Bununla birlikte, büyükbabamla ilgili bir şekilde konuşsa da gerçekte ilgilenmediğini görebiliyordum, uzaklara sürekli kaçamak bakışlar atıyordu, böyle zamanlarda da gözleri büsbütün boş olabiliyordu. Neşeli ve hevesli büyükbabam, burada evine nazaran daha savunmasız olduğundan babamın bu değişimini fark etmiş gibi görünmüyordu hiç. Yalnızca görmezden geliyor da olabilirdi.

Onların bizde olduğu akşamlardan birinde babam yengeç alıp gelmişti. Onun için bu tam bir kutlama yemeğiydi, üstelik henüz tam mevsimi olmamasına karşın bulduğu yengeçler etliydi. Ama anneannemle büyükbabam yengeç yemiyorlardı. Büyükbabam ağına takılan yengeçleri denize atıyordu. Babam o günden itibaren bunu dilinden düşürmeyecekti, gülünç buluyordu; yengeçler serbestçe suda yüzmek yerine denizin dibine dolaştığı için

balıklar kadar temiz değil diye düşünmeyi bir tür boş inanç olarak görüyordu. Yengeçler ceset yiyor olabilirdi, çünkü denizin dibine düşen her şeyi yiyorlardı, ama *o akşamki yengeçlerin* Skagerrak'ın derinliklerinde bir ölüyle karşılaşmış olma olasılıkları neydi?

Bir öğleden sonra bahçede oturup kahveyle meyve suyu içtik, ben daha sonra odama çıktım, yatağa uzanıp çizgi roman okudum, anneannemle büyükbabamın merdivenlerden çıktığını duydum. Hiçbir şey söylemeden merdivenleri ağır ağır çıkarak oturma odasına gittiler. Odamın duvarına yansıyan güneş ışığı altın rengindeydi. Belediye izin verir vermez babam fıskiyeleri açmışsa da bahçede sararmış, hatta rengi kahverengiye dönmüş büyük bölümler vardı. Bütün evler, oyuncakları ve mobilyalarıyla bütün bahçeler, bütün arabalar ve duvarlara dayalı duran bütün aletler, başka bir deyişle sokak boyunca görebildiğim ne varsa, uykuya dalmış gibi geliyordu bana. Terli göğsüm yorgan kılıfına yapışmış, beni rahatsız ediyordu. Ayağa kalktım, kapıyı açıp salona gittim, anneannemle büyükbabam birer koltuğa kurulmuştu.

"Televizyon izlemek ister misiniz?" diye sordum.

"Evet, *Dagsrevyen*[1] başlar birazdan, değil mi?" dedi büyükbabam. "Biz onu izliyoruz, biliyorsun."

Gidip televizyonu açtım. Görüntü gelene dek birkaç saniye geçti. Ardından ekran yavaş yavaş aydınlandı. Kısık sesle başlayıp gitgide yükselen, yalın, ksilofonu andıran program müziğinin ding-dong-ding-doooongları eşliğinde Dagsrevyen'in "n"si büyüdükçe büyüdü. Bir adım geriledim. Büyükbabam elinde ileriyi gösteren pipo sapıyla koltuğunda öne doğru eğildi.

"İşte," dedim.

Doğrusu ne televizyonu ne de duvardaki rafta duran büyük radyoyu kendi başıma açma iznim vardı, bir program izleyecek veya dinleyeceksem ya anneme ya da babama sormak zorundaydım her zaman. Öte yandan şimdi anneannem ve büyükbabam için açmıştım, babam buna bir şey diyemezdi.

1 **Günün gelişmelerinin yorumlandığı haber programı (ç.n.).**

Görüntü birdenbire feci şekilde bozuldu. Renkler birbirine girdi. Ardından bir ışık çaktı ve gürültülü bir pof sesiyle ekran karardı.

Ah hayır.

Ah hayır, hayır, hayır.

"Ne oldu televizyona?" diye sordu büyükbabam.

"Bozuldu," dedim, gözümde yaşlarla.

Ben bozmuştum.

"Olur böyle şeyler," dedi büyükbabam. "Hem biz en çok radyo haberlerini seviyoruz."

Koltuğundan kalktı, kendisine özgü minik adımlarıyla radyoya gitti. Ben odama kapandım. Korkudan buz kesmiştim, midemde bir ağrıyla yatağa uzandım. Yorgan kılıfı sıcak ve çıplak tenime serin geliyordu. Yerdeki yığından bir dergi aldım. Ama okumayı başaramadım. Birazdan babam gelip televizyonu açacaktı. Ben yalnızken bozulsaydı hiçbir şey olmamış gibi yapabilirdim, o zaman televizyonun kendiliğinden bozulduğunu düşünürdü. Öte yandan benim bozduğumu önünde sonunda öğrenirdi, kokusunu alırdı böyle işlerin, bir terslik olduğunu anlaması için bana şöyle bir bakması yeterdi. Hiçbir şey olmamış gibi davranamazdım, anneannemle büyükbabam da oradaydı, olanları anlatacaklardı, bunu gizlemeye kalkışmam durumu daha da beter hâle sokardı.

Yatakta doğruldum. Karnım düğüm düğümdü, ama hastalıkla birlikte gelen yumuşak, sıcak duygunun izi bile yoktu, soğuk ve can yakıcıydı bu, karnımda öylesine kaskatı bir şey vardı ki hiçbir gözyaşıyla çözülemezdi.

Bir süre oturup ağladım.

Keşke Yngve evde olsaydı. O zaman olabildiğince uzun süre odasında onun yanında kalırdım. Ama Steinar ve Kåre'yle yüzmeye gitmişti.

Odası boş olsa bile oraya gitmek beni ona yaklaştırırdı, bu duyguyla ayaklandım. Kapıyı açtım, koridoru parmaklarımın ucunda

geçip Yngve'nin odasına gittim. Yatağı maviye boyanmıştı, benimki turuncuydu, tıpkı onun dolap kapaklarının mavi, benimkilerin turuncu olması gibi. İçerisi Yngve kokuyordu. Gidip yatağa oturdum.

Pencere aralık duruyordu.

Bu, ummaya cesaret edebileceğimden de fazlasıydı. Kendimi fark ettirmeden verandadaki konuşmaları duyabilirdim artık. Ama pencere kapalı olsaydı açar açmaz yakalanırdım.

Babamın sesi neşeli olduğu zamanlardaki gibi usulca yükselip alçalıyordu. Arada sırada annemin daha yumuşak, daha aydınlık konuşmasını işitiyordum. Oturma odasından radyonun sesi geliyordu. Anneannemle büyükbabamın koltuklarında ağızları açık, gözleri kapalı uyuduğunu düşünüyordum her nedense; Sørbøvåg'da onları ziyaret ettiğimizde arada sırada böyle uyudukları için belki de.

Dışarıda bardaklar şıngırdadı.

Bulaşıkları mı topluyorlardı?

Evet, bu, evde dolaşan annemin sandalet tıkırtısıydı.

Onunla baş başa kalmak istiyordum. Böylece durumu ilk ona anlatabilirdim.

Aşağıdaki kapının açılış sesini duyana kadar bekledim. Annem elindeki tepside fincan, tabak, bardak, kırmızı kapaklı parlak cezve ve Yngve'nin el işi dersinde bir demet mandalla yaptığı nihaleyle merdivenleri tırmanmaya başlayınca ben de koridora çıktım.

"Bu güzel havada içeride mi duruyorsun?" diye sordu.

"Evet," dedim.

Beni geçip gidecekti, ama onu durdurdum.

"Bir sorun mu var?" dedi.

Başımı öne eğdim.

"Sorun mu var?"

"Televizyon bozuldu," dedim.

"Ne kötü," dedi. "Yazık olmuş. Anneannenle büyükbaban içeride mi?"

Başımı öne salladım.

"Ben de onları almaya gelmiştim. Harika bir akşam var dışarıda. Sen de gelsene. İstersen biraz daha meyve suyu içebilirsin."

Başımı iki yana sallayıp odama döndüm. Tam kapının önünde durdum. Belki de en akıllıcası onlarla dışarı çıkmaktı. Babam televizyonu benim bozduğumu öğrense bile herkesin gözü önünde hiçbir şey yapamazdı.

Ama bu onu daha da öfkelendirebilirdi. Sørbøvåg'a geçen gidişimizde birlikte yemek masasındayken Kjartan, Yngve'nin komşu çiftliğin oğlu Bjørn Atle'yle kavga ettiğini söylemişti. Herkesle birlikte babam da gülmüştü buna. Daha sona, annem beni alışverişe götürdüğünde ve öbürleri öğle uykusundayken Yngve odasında çizgi roman okuyormuş, babam gelmiş, kavga ettiği için onu duvara dayayıp bir temiz silkelemiş.

En iyisi burada kalmak olacaktı. Televizyonun bozulduğunu anneannem veya annem söylerse belki onların yanında otururken babamın öfkesi geçerdi.

Yeniden yatağa uzandım. Göğsüm istemsizce titremeye başladı, gözyaşım pınarından taştı.

Ahhhh. Ahhhh. Ahhhh.

Birazdan gelirdi.

Biliyordum bunu.

Gelecekti birazdan.

Ellerimi kulaklarıma kapatıp gözlerimi yumarak var olan hiçbir şey yokmuş gibi davranmaya çalıştım. Yalnızca bu karanlık ve bu soluk.

Çok geçmeden içimi bir savunmasızlık duygusu sarınca tam tersini yaptım, yatağın üzerine diz çöküp oturdum, çevreye akan ışıklara, parlayan kiremitlere ve göz kırpan pencerelere baktım.

Alt kapı açıldı ve çarpılarak kapandı.

Umarsızca çevreme bakındım. Ayağa kalktım, çalışma masasının sandalyesini çekip oturdum.

Merdivenlerde ayak sesleri yükseldi. Ağırdı; onundu.

Sırtım kapıya dönük oturamadım, ayağa kalktım, gidip yatağın kenarına tünedim.

Kapıyı kuvvetle iterek açtı. İçeri doğru bir adım atıp durdu ve bana baktı.

Gözleri kısık, dudakları kenetliydi.

"Ne haltlar karıştırıyorsun sen?" dedi.

"Hiç," dedim, yere bakarak.

"Benimle konuşurken yüzüme bak!" dedi.

Ona baktım. Ama başaramayınca yeniden gözlerimi indirdim.

"Sağır mı oldun yoksa?" dedi. "BANA BAKACAKSIN!"

Ona baktım. Ama o bakışlara karşılık veremiyordum.

Bana doğru hızla üç adım atıp kulağımı yakaladı, kulağımı bükerek beni ayağa kaldırdı.

"Televizyonu açmak konusunda ne dedim ben sana?" diye sordu.

Hıçkırdım, karşılık veremedim.

"NE DEDİM BEN SANA?" dedi, kulağımı daha da bükerek.

"Tel... Televiz... Televizyonu açma... Açmamam gerektiğini," dedim.

Kulağımı bıraktı, beni kollarımdan yakalayıp sarstı.

"ŞİMDİ BANA BAK!" diye bağırdı.

Kafamı kaldırdım. Gözyaşlarım neredeyse büsbütün bulanıklaştırıyordu onu.

Daha sıkı kavradı.

"Televizyondan uzak duracaksın demedim mi? Ha? Demedim mi? Şimdi yeni bir televizyon almamız gerekiyor, parayı nereden bulacağız? Hadi söyle bakalım nereden bulacağız?"

"Ha-ha-hayır," dedim, hıçkırıklar eşliğinde.

Beni yatağa fırlattı.

"Ben çık demedikçe odandan çıkmayacaksın. Anladın mı?"

"Evet," dedim.

"Bu akşam ve yarın cezalısın."

"Peki."

Sonra gitti. Ağladığım için nereye gittiğini duymadım. Kesik kesik soluyordum, hava sanki bir merdiveni tırmanıyordu. Göğsüm ve ellerim titriyordu. Belki yirmi dakika boyunca öylece yatıp ağladım. Ardından yatakta dizlerimin üzerine doğrulup dışarıya baktım. Bacaklarım titremeyi sürdürüyordu, ellerim de, ama sarsıntımın geçtiğini anladım, sanki fırtına sonrası o sessiz yere gelmiş gibiydim.

Pencereden Prestbakmoların evini, bizimkine komşu ön bahçelerinin tamamını, Gustavsenlerin evini ve ön bahçelerini, Karlsenlerin evinin birazını ve Christensenlerin yukarıdaki evinin bir bölümünü görebiliyordum. Sokak, posta kutularına dek görünüyordu odamdan. Öğleden sonraları daha da yoğunlaşıyormuş gibi görünen güneş yamacın tepesindeki kayaların üzerinde yükseliyordu. Hava dingindi, yaprak kımıldamıyordu. Kimse ön bahçesinde oturmuyordu, herkesin gözünün önünde olmayı istemiyorlardı, babamın sık sık dediği gibi bu "gösteriş yapmak"tı, sitedeki tüm bahçe mobilyalarıyla mangallar arka bahçelerde duruyordu.

Birdenbire bir şey oldu. Karlsenlerin sokak kapısından Kent Arne çıktı. Kenara park edilmiş arabanın üzerinden yalnızca kafasını görebiliyordum, ışıltılı platin rengi saçlar gölge tiyatrosundaki kuklalar gibi kayarak ilerliyordu. Birkaç saniye sonra gözden yitmişti, sonra bisikletinin üzerinde yeniden belirdi. Pedallara yüklendi, frenleri usulca sıkıp yola çıktı, oldukça iyi bir ivme yakaladıktan sonra frenlere abanarak Gustavsenlerin evine döndü. İki ay önce toprağa verdiği babası denizciydi, onu pek hatırlamıyordum, onunla ilgili belleğimde tek bir imge var doğrusu, bir keresinde yan yana yokuştan inmiştik, hava hem soğuk hem güneşliydi, ama kar yoktu, elimde üç bıçaklı küçük, turuncu buz patenleri ve paten bağları vardı, Tjenna'ya gidiyor olmalıydık.

Onun öldüğünü öğrendiğim zamanı da anımsıyorum. Evimizin hemen önünde, iki evi birbirinden ayıran taşın üzerinde oturan Leif Tore, Kent Arne'nin babasının öldüğünü söylemişti. Bunu konuşurken onların evine bakıyorduk. Temizliği yapılan bir tank gazla doluymuş, bütün işçiler bayılmış, Kent Arne'nin babası onlardan birini yukarı çekmeye çalışırken bilincini yitirip düşerek ölmüş. Kent Arne yanımızdayken ne babasından ne ölümden söz ederdik. Yeni bir adam taşınmıştı onlara, şu işe bakın ki onun da adı Karlsen'di.

Dag Lothar bir numaraysa, bizden bir, Dag Lothar'dan iki yaş küçük olmasına karşın Kent Arne iki numaraydı. Leif Tore üçtü. Geir Håkon dört, Trond beş, Geir altı ve ben de yedi numaraydım.

"Leif Tore, dışarı geliyor musun?" diye bağırdı Kent Arne, evin önünde. Hemen ardından Leif Tore üzerinde yalnızca mavi kot şortu ve spor ayakkabılarıyla dışarı çıktı, Rolf'ün bisikletine atladı, ikisi birlikte yokuşun ardında gözden yittiler. Prestbakmoların kedisi Gustavsenlerle Hansenlerin evlerinin arasındaki düz kaya parçasında kımıldamadan yatıyordu.

Yeniden yatağa uzandım. Birkaç dergi okuduktan sonra içeride neler oluyor, duymak için kulağımı kapıya dayadım, ancak tek bir ses bile yoktu, hâlâ dışarıdaydılar. Anneannemle büyükbabam bizde kalıyordu, bana akşam yemeği vermemeleri söz konusu bile olamazdı. Yoksa olabilir miydi?

Yarım saat sonra merdivenleri çıktılar. Benim odamın yanındaki banyoya girdi biri. Babam değildi, bunu adımların hafifliğinden anlamıştım. Ama annem mi, anneannem mi, yoksa büyükbabam mı çıkaramıyordum; ardından sifon sesini sıcak su borularında kopan bir gümbürtü izledi, buna yalnızca anneannem veya büyükbabam yol açabilirdi.

Artık gerçekten acıkmıştım.

Dışarıda yerlere düşen gölgeler öylesine uzun ve çarpıktı ki onları doğuran biçimlere neredeyse hiç benzemiyorlardı. Sanki

kendi kendilerine ortaya çıkmışlardı, karanlıktan oluşan bir paralel gerçeklikte gibiydiler; karanlık çitler, karanlık ağaçlar, içinde oturan karanlık kişilerle birlikte karanlık ev; altında sakat ve umarsız göründükleri ışığa sıkışıp kalmışlardı sanki sular çekildikten sonra yosunları, deniz kabukları ve yengeçleriyle bir resif gibi özünden uzak düşmüş gibiydiler. Ah, gölgeler bu yüzden sürgit uzamıyor muydu akşamları? Geceye, dünyayı kaplayan ve gölgelerin en derin arzularını birkaç saatliğine doyuran karanlığın gelgit dalgasına erişmek için.

Saate baktım. Dokuza on vardı. Yirmi dakika sonra yatma saatiydi.

Öğleden sonra evde kalma cezasının en kötü yanı, pencereden dışarıdaki herkesi görüp onların yanına gidememekti. Akşamın en kötü yanı ise, sıradan günlerde akşamı oluşturan değişik aşamaların arasında belirgin bir ayrım kalmamasıydı. Bir süre daha oturduktan sonra giysilerimi çıkarıp yatağa gidecektim. İki durum arasında normalde epeyce büyük olan bu ayrım, ev hapsinde neredeyse büsbütün siliniyor ve bana kendimi diğer zamanlardan farklı biçimde fark ettiriyordu. Sanki artık ne yapıyorsa onları yapan; sözgelimi yemek yiyen, dişlerini fırçalayan, yüzünü yıkayan, pijamalarını giyen *ben*, yalnızca öne çıkmakla kalmıyor, benliğimi de büsbütün doldurarak başka hiçbir şeye yer bırakmıyordu. Yatakta giysilerimle yatarken neysem, çıplak yattığımda da oydum tam olarak. Başka bir deyişle ne ayrımlar ne de geçişler vardı.

Rahatsız edici bir düşünceydi.

Kapıya gidip kulağımı dayadım yine. İlkin çıt çıkmıyordu, daha sonra birtakım sesler duydum, sonra yine sessizleşti ortalık. Biraz ağladım, tişörtümle şortumu çıkarıp yatağa uzanarak yorganı çeneme çektim. Güneş karşı duvarda parlamayı sürdürüyordu. Karıştırdığım dergileri yere bırakıp gözlerimi yumdum. Uyumadan önceki son düşüncem, *benim suçum değildi*, oldu.

Uyandım, kol saatime baktım. Fosforlu akreple yelkovan ikiyi on geçeyi gösteriyordu. Beni neyin uyandırdığını anlamaya çalışarak bir süre hiç kımıldamadan yattım. Kulağımın dibinde atan nabzım dışında çıt çıkmıyordu. Ne yoldan araba, ne boğazdan gemi, ne gökyüzünden uçak geçiyordu. Ne bir adım, ne bir ses. Hiçbir şey. Ev de sessizdi.

Kulaklarım bir şeye değmesin diye başımı hafifçe kaldırıp soluğumu tuttum. Birkaç saniye sonra bahçeden bir ses duydum. Öylesine yüksek ve keskin bir sesti ki ilkin kavrayamadım, ama ayırdına varınca dehşete düştüm.

İiiii-iiiii-iiiiiii-iiiiii. İiiiiiii-iiiii-iiiiiiii. İiiiiiii.

Yatakta dizlerimin üstüne doğruldum, perdeyi kenara çekip pencereden dışarı baktım. Çimenler soluk bir ışıkla yıkanmıştı: Dolunay bütün görkemiyle evimizin üzerinde yükseliyordu. Güçlü bir esinti otları dalgalandırdı. Çitin kenarına takılan bir plastik poşet rüzgârda uçuşuyordu; hava akımlarını bilmeyen birinin, poşetin kendi başına kımıldadığını sanacağını düşündüm. Çok yükseklere çıkmışım gibi parmaklarımın ucu karıncalanıyordu. Yüreğim hızla çarpıyordu. Karın kaslarım gerildi, yutkundum, tekrar yutkundum. Gece, hayaletlerle cinlerin zamanıydı, gece başsız adamla sırıtan iskeletin zamanıydı. Üstelik onunla aramda yalnızca ince bir duvar vardı.

Yine o ses!

İiii-iiiiiiiii-iii-iiiiiiiiiiiiiiiii-iii-iiiiiiii.

Bakışlarımı bahçede dolaştırdım. Çitin arkasına, yaklaşık beş metre ileri bakınca Prestbakmoların kedisini gördüm. Çimenlere uzanmıştı, patisiyle bir şeye vurup duruyordu. Gri, taşımsı, çamurumsu topak, kedinin darbeleriyle pencereye birkaç metre yaklaştı. Kedi kalkıp onu izledi. Topak, çimlerde kımıldamadan duruyordu. Kedi patisini büyük bir dikkatle birkaç kez topağın üzerine indirdi, başını iyice eğdi, onu burnuyla itip kaktıktan sonra çenesini açıp ağzına aldı. Cırlama yeniden başlayınca

bunun bir fare olduğunu anladım. Bu beklenmedik ses kediyi şaşırtmış gibiydi. Kafasını savurup fareyi fırlattı. Bu kez olduğu yerde durmak yerine olanca hızıyla koşup bahçeyi geçti. Kedi kımıldamadan, olduğu yerde gözleriyle onu takip etti. Farenin gitmesine müsaade edecek gibi görünüyordu. Ama fare Prestbakmoların bahçesine bakan çitin önündeki çiçek yatağına erişir erişmez kedi yeniden üzerine atıldı. Üç sıçramada onu yakaladı.

Bitişikteki odadan babamın sesi duyuldu birdenbire. Kısık ve karmaşıktı, başı sonu belli değildi sanki, uykusunda konuştuğu zamanlardaki gibiydi. Bir an sonra oradaki yatakta biri doğruldu. İzleyen adımların hafifliğinden annem olduğunu anladım. Kedi dışarıda hoplayıp zıplamaya başlamıştı. Bir tür dansa benziyordu. Yeni bir esinti dalgası kımıldattı çimenleri. Çam ağacına bakınca narin dalların, sarı ve ağır aya karşı siyah ve ince sallanışını gördüm. Annem banyonun kapısını açtı. Klozetin kapağını indirdiğini duyunca ellerimi kulaklarıma kapatıp mırıldanmaya başladım. Annemden gelen sesleri, buhar kaçağını andıran bu tıslamayı hiç sevmiyordum. Babamın kopardığı fırtınalarda da kulaklarımı kapatırdım, ama onlar annemin tıslaması gibi dayanılmaz değildi. *Aaaaaaaaaa,* dedim, öte yandan hem yavaşça ona dek sayıyor hem de gözlerimle kediyi izliyordum. Belli ki oyundan bıktığından, fareyi ağzına alıp çitin arasından süzüldü, Gustavsenlerin bahçe yoluna götürdü, karavanın önünde yere bıraktı. Bir süre orada durup izledi. Fare bir canlının olabileceği en kımıltısız biçimde yatıyordu. Kedi bahçe duvarına atladı ve duvarın sonundaki direğin üstünde duran küre biçimli güneş saatine doğru yürümeye başladı. Ellerimi kulaklarımdan çektim, mırıldanmayı bıraktım. Banyodan sifonun sesi duyuldu. Kedi birdenbire döndü ve kımıldamadan yatmayı sürdüren fareye baktı. Musluktan akan su lavabonun porselenine çarptı. Kedi duvardan atladı, yola gitti ve küçük bir aslan gibi uzandı. Annem kapı kolunu indirip kapıyı açtığı sırada fare titredi, sanki bu ses onda bir içgüdüyü tetiklemişti, bir an sonra yine umarsız bir

kaçış başladı, belli ki kedi de bu olasılığı düşünmüştü, çünkü dinlenmekten avlanmaya geçmesi bir saniye bile sürmemişti. Ancak bu kez geç kalmıştı. Bahçede yere konmuş beyaz bir eternit levha, kedi gelmeden önce onun altına girmeyi başaran farenin kurtuluşu oldu.

Hayvanların hızlı hareketleri benim içimde sürüyordu sanki; yatağa yattıktan çok sonra bile yüreğimin çarpıntısı kesilmedi. Kendisi de küçük bir hayvan olduğu için mi? Bir süre sonra pozisyonumu tekrar değiştirdim, yastığımı ayak ucuma yerleştirip perdeyi biraz daha kenara çektim, böylece yattığım yerden, kum gibi yıldızlarla kaplı, bizim göremediğimiz, kıyıları dalgalı bir denizi andıran gökyüzünü görebilecektim.

Evrenin ötesinde ne vardı gerçekten?

Dag Lothar orada hiçbir şey olmadığını ileri sürmüştü. Geir oranın yandığını söylemişti. Ben de öyle düşünüyordum, deniz dememin nedeni yıldızlı gökyüzünün görünüşüydü.

Annemle babamın yatak odası yeniden sessizliğe büründü.

Perdeyi çekip gözlerimi yumdum. Evin karanlığı, sessizliği usulca içimi doldurdu, çok geçmeden derin bir uykuya daldım.

Kalktığımda anneannemle büyükbabam, annemle salonda oturmuş kahve içiyorlardı. Babam elinde fıskiyeyle bahçede yürüyordu. Onu bahçenin kenarına bıraktı, böylece savrulan bir eli andıran ince su demeti yalnızca çimenlerin değil, aşağıdaki sebze bahçesinin de üzerine gelebilecekti. Şimdi evin öbür yanına düşen güneş ışıkları doğudaki ormanın üzerinden bahçeye akıyordu. Hava tıpkı önceki günkü gibi sakin olacağa benziyordu. Gökyüzü parçalı bulutluydu, sabahları hep böyle olurdu. Yngve donatılmış kahvaltı masasında yemek yiyordu. Kahverengi yumurtalıklardaki beyaz yumurtalar bana bugünün pazar olduğunu hatırlattı. Yerime oturdum.

"Dün ne oldu?" diye sordu Yngve, kısık sesle. "Niye cezalandırıldın?"

"Televizyonu bozdum," dedim.

Soru dolu bakışlarını üzerime dikti, elindeki ekmek dilimini hemen ağzının altında tutuyordu.

"Anneannemle büyükbabam için açmıştım yalnızca. Pof ediverdi. Bir şey söylemediler mi?"

Yngve üzerine baharatlı peynir koyduğu ekmeğinden büyük bir lokma ısırarak başını iki yana salladı. Bıçağımı yumurtaya vurdum, üzerini kapak gibi çıkardım, içindeki yumuşak beyazı kaşıkla aldım, tuza uzandım, kristalleri düşürebilmek için işaret parmağımla tuzluğa vurdum. Ekmeğime margarin sürdüm, bardağıma süt doldurdum. Aşağıda babam kapıyı açtı. Yumurta beyazını yedim, rafadan mı katı mı görebilmek için kaşığımı yumurtaya daldırdım.

"Bugün de cezalıyım," dedim.

"Bütün gün mü? Yoksa yalnızca akşam mı?"

Omuzlarımı kaldırıp indirdim. Yumurta katıydı, sarısı kaşığın kenarında ufalandı.

"Bütün gün, sanırım," dedim.

Boş sokak güneşte ışıldıyordu. Ama alaçamların sık dalları altındaki yol kenarı gölgeydi.

Yokuştan aşağı bütün hızıyla bir bisiklet iniyordu. Bisikleti süren on beş yaşlarındaki oğlan gidonu tek eliyle tutuyordu, öbür eli de sepete sımsıkı bağladığı kırmızı benzin bidonunun üzerindeydi. Koyu saçları rüzgârda dalgalanıyordu.

Merdivende babamın ayak sesleri duyuldu. Sandalyemde ardıma yaslandım, her şey yerli yerinde mi diye masaya göz attım. Ufalanan yumurtanın bir parçası yumurtalığın dışına taşmıştı, onu kenardan çabucak iterek aşağıda bekleyen öbür elime düşürdüm, ardından tabağa koydum. Yngve kendisini toparlamakta az kalsın geç kalacaktı, ama kıl payıyla kurtardı, babam kapıdan girdiğinde Yngve'nin hem sırtı dimdikti hem de iki ayağı birden yere basıyordu.

"Mayolarınızla havlularınızı alın çocuklar," dedi. "Bir Hove turu yapacağız."

"Ben de mi?" diyecektim, ama çenemi tuttum, cezalı olduğumu unutmuş olabilirdi ve böyle bir soru bunu ona hatırlatırdı. Unutmamış, kararını değiştirmiş olabilirdi, bu durumda yine en iyisi sözünü etmemekti, çünkü bu onun dün yanıldığı, bir yanlış yaptığı yönünde algılanırdı, böyle düşünmesini kesinlikle istemiyordum. Mayomu almaya gittim, bodruma uğrayıp çamaşır ipinden bir havlu aldım, onları deniz gözlüğümle birlikte plastik bir torbaya koydum, Hove'deki iki kumsaldan birine gidersek deniz gözlüğü çok işe yarardı. Sonra odama geçip oturdum ve yola çıkacağımız zamanı bekledim.

Yarım saat sonra adanın en ucuna gitmek üzere yola koyulmuştuk, belki de yılın en güzel günüydü, deniz öyle dingindi ki neredeyse hiç ses çıkarmıyordu, bu da çevreye, önceden sessizleşmiş kayalıklara ve yukarıda önceden sessizleşmiş ormana gerçek dışı bir hava katıyordu, sanki kayalıklardaki her bir adım, şişelerin her bir şıngırtısı ilk kez duyuluyordu ve gökyüzünde doruğa tırmanan güneşin, özünde ilkel ve yabancı göründüğü bu günde, hafif, yumuşak, buğulu maviliğiyle gökyüzünün, kıvrılarak ufkun ötesindeki derinliklerde gözden yiten denizin üzerinde usulca süzüldüğü görülebiliyordu ve Yngve, ben, annem ve babam, mayolarımızı giyip güneşte ısınan bedenlerimizi her birimiz kendi yöntemimizle ılık suya atarken, bayramlık giysileri içindeki anneannemle büyükbabam çevrelerinden ve olup bitenden etkilenmemiş gibi görünüyordu, sanki ellili yıllar ve Batı Norveç onların yalnızca giysileri, tavırları ve şivelerinde, başka bir deyişle dış görünüşlerinde iz bırakmamış, aynı zamanda içlerine, ruhlarının derinliklerine, kişiliklerinin özlerine işlemişti. Dört bir yandan üzerimize gelen ışıkta gözlerini kısmış, kayalıkta otururken pek tuhaf, pek yabancılardı.

Ertesi gün evlerine döndüler. Babam onları Kjevik'e bıraktı, hazır oraya gitmişken babaannemle büyükbabamı da ziyaret etti, bu sırada annem Yngve'yle beni, Gjerstadvannet'ye gezmeye götürmüştü; yüzecek, kurabiye yiyip eğlenecektik; ama birincisi, annem göle giden yolu bulamadı ve çalı çırpı dolu bir ormanda uzun bir yolu yürümek zorunda kaldık, ikincisi gölün ulaştığımız bölümü yosunlardan yeşermişti ve kayalar hem sivri hem de kaygandı, üçüncüsü kurabiyelerle, portakallarla dolu sepetimizi ve buz kutusunu yere koyar koymaz yağmur yağmaya başladı.

Annem adına üzülüyordum, bizi güzel bir geziye götürmek istemiş, başaramamıştı. Ona duygularımı anlatmanın yolu yoktu. Olabildiğince hızlı bir şekilde unutulması gereken durumlardan biriydi bu. Ve unutmak hiç de zor olmayacaktı, izleyen haftalarda çok sayıda sıra dışı olay bizi bekliyordu. Ben çok yakında okula başlayacaktım, bunun sonucunda yığınla yeni eşyam olacaktı. Örneğin çantayı, annemle sonraki cumartesi sabahı kente gidip oradan almıştık. Dört köşeydi, pürüzsüz ve parlak yüzeyi mavi, askıları beyazdı. İçinde iki bölmesi vardı, içinde bir kurşun kalem, bir tükenmez kalem, bir silgi ve bir kalemtıraş bulunan turuncu kalem kutusunu bölmelerden birine koydum hemen, öbürüne çantayla birlikte satın aldığımız, tıpkı Yngve'ninki gibi, kapağında kahverengi ve turuncu kareler olan defteri yerleştirdim ve doldurmak için birkaç dergi ekledim. Ama masanın bir ayağına dayalı duran o çanta her gece yatarken beni rahatsız ediyordu, çünkü tanıdıklarımın neredeyse hepsiyle birlikte birinci sınıfa başlayacağım o önemli güne daha çok vardı. Daha önce bir gün hep birlikte okula gitmiştik, bahardı, öğretmenliğimizi üstlenecek kadınla tanışmıştık, biraz da oturup resim yapmıştık, ama bu başkaydı, bu şakacıktan değildi, ciddiydi. Okuldan nefret edenler vardı, evet, büyük çocukların neredeyse hepsi okuldan nefret ettiğini söylüyordu ve doğruyu söylemek gerekirse biz de öyle yapmamız gerektiğini biliyorduk, ama aynı zamanda çok çekici görünüyordu,

hem çok az bilgimiz vardı hem de çok fazla beklentimiz, ayrıca okula başlamamızın kendisi bile bizi bir günde büyük çocukların seviyesine çıkarıyordu, bir çırpıda onlar gibi oluyorduk, ancak o zaman okuldan nefret etmeyi göze alabilirdik, şimdi değil... Şimdi başka herhangi bir şey konuşuyor muyduk? Neredeyse hayır. Geir'le benim babalarımızın çalıştığı Roligheden'deki okula başvurmuştuk ilk, bütün büyük çocuklar da orada okuyordu, ama bize yer yoktu, sınıf başına çok öğrenci düşüyordu, çok fazla yeni taşınan vardı, bu yüzden adanın doğusunda, yaklaşık beş altı kilometre uzaklıkta bir okula gidecek, o yakadaki yabancı çocuklarla birlikte okuyacaktık ve oraya otobüsle götürülecektik. Bu hem büyük bir ayrıcalık, hem de bir serüvendi. Bir otobüs her gün gelip bizi alacaktı.

Ayrıca, açık mavi bir pantolonum, açık mavi bir ceketim ve bilekleri beyaz çizgili, koyu mavi spor ayakkabılarım oldu. Babam evde yokken birçok kez yeni giysilerimi giyip koridordaki aynanın karşısına geçmiştim, sırt çantamı da takıyordum arada sırada ve sonunda beklenen gün geldiğinde, annem fotoğrafımı çekebilsin diye kapının önündeki çakıl yolda poz verirken içimi gerginlikle belirsizliğin yanı sıra, üzerimde özellikle güzel giysiler varken kapıldığım o tuhaf, neredeyse zafer dolu duygu kaplamıştı.

Önceki akşam banyo yapmıştım, saçlarımı annem yıkamıştı, sabah kalktığımda ortalık sessizdi, uyuyordu herkes, ve güneş yolun aşağısındaki çam ağaçlarının üzerine tırmanmayı sürdürüyordu. Sonunda yeni giysilerimi dolaptan çıkarıp giyinmek ne büyük mutluluktu! Dışarıda kuşlar ötüşüyordu, yaz daha bitmemişti, engin gökyüzü sabah sisinin üzerinde masmaviydi, yokuş boyunca yolun iki yanında sessizce uzanan evler çok geçmeden 17 Mayısları[2] andıran bir beklenti ve sabırsızlık havasına bürünecekti. İçinden dergileri aldığım çantamı sırtıma geçirdim, askılarını ayarladıktan sonra çıkarıp yerine koydum. Ceketin fermuarını aşağı yukarı çekip düşündüm: Fermuar çekiliyken daha güzeldi, ama o zaman

2 Norveç'in ulusal günü (ç.n.).

altındaki tişört görünmüyordu... Oturma odasına gidip pencereden dışarıya baktım, yeşil ağaçların ardında kızıla çalan sarısıyla güneş alev alevdi; mutfağa girdim, hiçbir şeye dokunmadan Gustavsenlerin evine baktım, tek bir yaşam belirtisi bile yoktu. Koridordaki aynanın önünde durdum, ceketimin fermuarını açıp kapattım birkaç kez... Tişört de güzeldi, görünmemesi yazık olurdu...

Dişlerimi fırçalayabilirdim bu arada!

Banyoya girdim, bardaktan aldığım diş fırçasını biraz ıslatıp beyaz diş macununa buladım. Aynada kendimi izlerken uzun süre coşkuyla fırçaladım dişlerimi. Dişlerime çarpan fırçanın sesi kafamın içini doldurup taşırdığından kapı açılana dek babamın uyandığını duymadım. Üzerinde yalnızca iç çamaşırı vardı.

"Dişlerini kahvaltıdan önce mi fırçalıyorsun? Ne saçmalıyorsun sen? Fırçanı bırak, doğru odana!"

Ben koridordaki duvardan duvara kırmızı halıya ayak basar basmaz kapıyı arkasından kapadı ve gürültüyle klozete işemeye başladı. Ben yatağa diz çöküp Prestbakmoların evine baktım. Mutfak penceresinin karanlığında iki kafa mı görmüştüm? Öyle olmalıydı. Güne başlamışlardı. Şimdi bir telsizim olsun isterdim, böylece Geir'le konuşabilirdim! Ne güzel olurdu!

Banyodan çıkan babam yatak odasına gitti. Onun sesiyle birlikte anneminki de geldi kulağıma. Demek o da uyanmıştı!

Annem kalkıp babamın bir süredir tıkırtılar çıkardığı mutfağa gidene dek odamda kaldım. Onun sırtının arkasına gizlenerek yerime oturdum. Mısır gevreği almışlardı, bu çok yediğimiz bir şey değildi, annem önüme bir kaşık ve derin bir kâse koydu; küçük delikli, sarı ve oldukça uyumsuz biçimli gevreklerin üzerine süt dökünce, tadının sütü emip şişmeden önce, henüz gevrekken çok daha iyi olduğuna karar verdim. Ama bir süre yedikten sonra, yumuşamaya başlayan gevreklere hem sütün, hem de bolca serptiğim şekerin tadı eklenince kararımı değiştirdim: En güzel o zaman oluyordu.

Acaba öyle miydi?

Babam elinde fincanıyla oturma odasına gitti, kahvaltı etmez, orada oturup sigarayla kahve içerdi. Yngve geldi, tek söz etmeden sandalyesine oturdu, tabağına mısır gevreğiyle süt koydu, üzerine şeker serpip oburca yemeye başladı.

"Seviniyor musun?" diye sordu, bir süre sonra.

"Biraz," dedim.

"Sevinecek bir durum yok," dedi.

"Olmaz olur mu," dedi annem. "Sen de okula başlarken sevinçliydin. Çok iyi hatırlıyorum. Unuttun mu?"

"Ha, evet," dedi Yngve. "Hatırlıyorum aslında."

Yngve çoğunlukla babam arabayı çalıştırmadan biraz önce okula bisikletle giderdi, ama arada sırada babamın ilk dersten önce yapacağı başka işler olurdu. Önceki gece aşırı kar yağması gibi özel durumlar dışında Yngve'nin arabaya binmesi yasaktı, babası okulda öğretmenlik yaptığı için bir ayrıcalığı olmaması gerekiyordu.

Kahvaltı bittikten sonra onlar da gidince, mutfakta annemle biraz oturdum. O gazete okuyor, ben konuşuyordum.

"İlk derste yazı yazacak mıyız sence anne?" diye sordum. "Yoksa genellikle matematik mi? Leif Tore, başlangıçta ağırdan almak için resim çizeceğimizi söylüyor, sonuçta herkes yazmayı bilmiyor. Hesap yapmayı da. Bir tek ben. En azından bildiğim kadarıyla. Beş buçuk yaşımdayken öğrenmiştim. Hatırlıyor musun?"

"Okumayı öğrendiğini hatırlamak mı? Ne demek istiyorsun?" diye sordu annem.

"Otobüs terminalinin önündeki yazıyı okumuştum. 'Kafe-feterya.' Sen de gülmüştün. Yngve de gülmüştü. Şimdi adının 'kafeterya' olduğunu biliyorum. Birkaç başlık okuyayım mı?"

Annem başını salladı. Okudum. Biraz heceliyordum, ama hepsi doğruydu.

"Gayet güzel okudun," dedi. "Okulda çok başarılı olacaksın."

Gazete okurken kendisine özgü tavrıyla kulağını kaşıyordu, kulağını yakalayan eli inanılmaz bir hızla ileri geri gidiyordu, tıpkı bir kedi gibiydi.

Gazeteyi elinden bırakıp bana baktı.

"Seviniyor musun?" diye sordu.

"İzin yok ki." dedim.

Gülümseyerek başımı okşadı ve ayağa kalkıp masayı toplamaya girişti. Ben odama döndüm. İlk gün olduğu için okul saat onda başlayacaktı. Ama yine de az kalsın geç kalacaktık, annem hep böyleydi, bu konularda biraz ayarsızdı. Çocukların okula başlayacağı evleri, başka bir deyişle Geir, Leif Tore, Trond, Geir Håkon ve Mariannelerin evlerini, bir heyecan sardığını görebiliyordum pencereden; saçlar taranmış, elbiselerle gömlekler düzeltilmiş, fotoğraflar çekilmişti. Dışarıda durma sırası bana geldiğinde, ve çam ağaçlarını çoktan aşan güneşe karşı bir elimi siper edip anneme gülümseyerek poz verdiğimde diğerleri gitmişti bile. Sona kalmış, gecikmiştik; okula başlıyorum diye o gün işten izin alan annem beni koşturdu, ben yeşil Vosvos'un kapısını açıp koltuğu öne çekerek arkaya otururken annem çantasından bulup çıkardığı anahtarları kontağa yerleştirdi. Bir sigara yaktı, omzunun üzerinden şöyle bir geri bakıp aracı birinci vitese taktı ve birkaç metre ilerledi, ardından yokuştan aşağı sürdü. Motorun neredeyse kükreyen gürültüsü camlarda yankılanıyordu. Önümdeki iki koltuğun arasından dışarıyı görebilmek için ortaya kaydım. Boğazın karşısındaki iki beyaz petrol tankı, yabani vişne ağacı, Kristenlerin kırmızı evi, bizim neredeyse hiç gitmediğimiz marinaya inen yokuş, ardından önümüzdeki altı yıl boyunca en küçük düzlüklerini ve taş duvarlarını bile avucumun içi gibi öğreneceğim yol ve adanın doğusundaki küçük yerler; buraları tanımayan annem biraz gergindi.

"Şu aşağısı mıydı, Karl Ove, hatırlıyor musun?" dedi, aynadan bana bakarken sigarasını küllüğe bastırmıştı.

"Hatırlamıyorum ki," dedim. "Galiba. En azından soldaydı."

Aşağıda, iskelenin yanında bir dükkân ve onu çevreleyen evler vardı, okul falan yoktu. Binaların gölgesinde deniz koyu mavi, neredeyse siyahtı, sıcaklığın dokunmadığı bu doygunluk, haftalardır süren sıcak hava dalgasıyla seyrelen diğer bütün renklerden farklıydı. Denizin serin mavi tonları sarı, kahverengi ve soluk yeşile karşı düşüyordu.

Annem çakıl bir yola saptı. Arkamızda bir toz bulutu oluştu. Giderek daralan yol boyunca işe yarar bir yapı göremeyince geri döndü. Karşıda, deniz kıyısında yeni bir yol denedi. Bu da bizi okula götürmedi.

"Geç mi kalacağız?" diye sordum.

"Belki," dedi. "Nasıl da unuttum yanımıza harita almayı!"

"Daha önce hiç buraya gelmedin mi?"

"Geldim," dedi. "Ama hafızam seninki kadar iyi değil gördüğün üzere."

On dakika önce indiğimiz yokuştan geri yukarı çıktık, bir kilisenin yanından ana yola döndük. Her tabelada ve kavşakta arabayı yavaşlatıp öne eğiliyordu.

"Bak orada anne!" diye bağırıp gösterdim. Daha göremiyorduk, ama sağdaki çimenliği hatırlamıştım; onu izleyen hafif yokuşun tepesindeydi okul. Dar bir çakıl yoldan gidiliyordu oraya, önünde park etmiş bir sürü araba vardı, annem köşeyi döndüğünde okul bahçesinin kalabalık olduğunu gördüm, bayrak direğinin altındaki küçük taşın üzerinde elini kolunu sallayarak konuşan adama bakıyordu herkes.

"Acele etmeliyiz!" dedim. "Başlamışlar! Başlamışlar, anne!"

"Evet, biliyorum," dedi annem. "Ama önce arabayı bırakacak bir yer bulmalıyız. Şurası belki. Evet."

Ta aşağıya, atölye ve spor salonu olarak kullanılan, eski günlerden kalma büyük beyaz binanın önüne dek gittik, annem arabayı oradaki asfalt alana bıraktı. Çevreyi tanımadığımızdan, okul bahçesine

ulaşmak için, aşağı inip futbol sahasındaki kestirmeyi kullanmak yerine karşıdaki uzun yoldan yürüdük. Annem beni elimden tutmuş, koşar adım yürüyordu. Koşarken çantam tatlı tatlı sırtıma vuruyordu, her bir darbe sırtımda neyin durduğunu hatırlatıyordu bana, parlak ve pürüzsüzdü, sonraki düşüncem de açık mavi pantolonum, açık mavi ceketim ve koyu mavi ayakkabılarımdı.

Sonunda okul bahçesine ulaştığımızda kalabalık, alçak okul binasına doğru ilerlemeye başlamıştı.

"Açılış törenini kaçırmışız belli ki," dedi annem.

"Önemli değil anne," dedim. "Gel!"

Geir'le annesini gördüm, annemin elini tutarak onlara doğru koştum, annelerimiz selamlaşıp gülümsediler, anne babalar ve çocuklar arasında merdivenleri çıktık. Geir'in çantası tıpkı benimki gibiydi, neredeyse bütün oğlanlarınki öyleydi, gelgelelim görebildiğim kadarıyla kızların çantaları çeşit çeşitti.

"Nereye gittiğimizi biliyor musun?" diye sordu annem, Geir'in annesi Martha'ya.

"Hayır, bilmiyorum," dedi Martha ve güldü. "Öğretmenlerini takip ediyoruz."

Başıyla gösterdiği yere baktım. Öğretmenimiz gerçekten oradaydı. Merdivenin önünde durdu, sınıfındaki herkese aşağı inmesini söyledi, Geir'le ben kalabalığı yardık, merdivenleri koşarak inip koridorun sonuna geldik. Ama öğretmen merdivenin hemen yanındaki kapının önünde durdu, böylece biz de sandığımız gibi birinci değil, neredeyse sonuncu olduk.

İçerisi cici kıyafetler içinde çocuklar ve onların anneleriyle doluydu. Pencereler dosdoğru küçük bir çayıra bakıyordu; ileride gür orman vardı. Öğretmen, küçük bir kürsünün üzerindeki masanın başında duruyordu, onun arkasındaki tahtada pembe tebeşirle "1-B SINIFINA HOŞ GELDİNİZ!" yazıyordu, çevresi çiçeklerle bezenmişti. Öğretmen masasının yanındaki duvarda haritalarla çizelgeler vardı.

"Herkese merhaba," dedi öğretmen. "Sandnes İlkokulu'na hoş geldiniz! Adım Helga Torgersen, sınıf öğretmenliğinizi ben üstleneceğim. İnanın bunun için sabırsızlanıyorum! Birlikte çok eğleneceğiz. Ayrıca ne var biliyor musunuz? Bugün burada yeni olan yalnızca sizler değilsiniz. Ben de yeniyim. Bu benim ilk sınıfım!"

Çevreme bakındım. Bütün yetişkinler gülümsüyordu. Neredeyse bütün çocuklar çevrelerine bakınıyor, birbirini inceliyordu. Geir Håkon, Trond, Geir, Leif Tore ve Marianne'yi tanıyordum. Ayrıca şu korkunç köpeğin sahibi olan, bize taş atıp duran çocuk vardı. Öbürlerini daha önce hiç görmemiştim.

"Şimdi yoklama alacağız," dedi öğretmen. "Yoklamanın ne olduğunu bilen var mı?"

Kimseden yanıt gelmedi.

"Sen yüksek sesle adları okuyacaksın, adını duyan 'burada' diye yanıt verecek," dedim.

Herkes bana baktı. Fırlak ön dişlerimle kocaman gülümsedim.

"Doğru," dedi öğretmen. "Alfabedeki ilk harf olduğu için A'yla başlıyoruz. Geri kalanları sonra öğreneceksiniz. Önce A. Anne Lisbet!"

"Burada," dedi, bir kız sesi, herkes gibi ben de ona döndüm.

Yanıt veren zayıf kızın saçları siyah ve ışıl ışıldı. Neredeyse Kızılderili'ye benziyordu.

"Asgeir?" dedi öğretmen.

"Burada!" dedi, büyük dişli ve uzun saçlı bir oğlan.

Yoklama bitince öğrenciler sıralarına oturdu, anne babalar da duvarın dibine gittiler. Öğretmen herkese blok flüt, alıştırma kitabı, defter, ders planı ve ayrıca üzerinde yerel bankanın amblemi "sarı karınca" bulunan bir kumbara ve bir broşür dağıttı. Ardından sonbaharda yapacaklarımızdan söz etti biraz, bunların arasında, Tromøya'da yüzme havuzu olmadığı için boğazın karşısındaki bir okulun havuzunda verilecek yüzme dersleri de vardı. İlgilenenlerin doldurması için bir form da dağıttı. Ardından biraz resim

çizdik, bu sırada anne babalar durdukları yerden bizi izlediler ve ders böylece bitti. İşler yarın ciddiye biniyordu, ilk defa yarın tek başımıza otobüse binecek, arkamızda anne babalarımız olmadan okulda üç saat geçirecektik.

Okuldan çıkarken bütün bu yenilikler ve yabancılıklar yüzünden heyecanlıydım, sınıftaki herkes anne babasıyla kendi arabasına giderken de sürdü bu duygu, doğrusu yalnızca 17 Mayıs'ta bu kadar araç eş zamanlı hareket eder, pek çok çocuk bir yerden birlikte ayrılırdı; ama eve dönüş yolunda düş kırıklığı kendisini göstermeye başladı, eve yaklaştıkça üzüntüm arttı.

Hiçbir şey olmamıştı ki.

Okuma yazma biliyordum ve ilk günden bunu gösterme şansı bulabileceğimi düşünmüştüm. En azından biraz! Zilin çalmasını, teneffüse çıkmayı da dört gözle bekliyordum. Yeni kalem kutumu, çantamdaki boş yerleri kullanmayı çok istiyordum.

Yok, hiç de beklediğim gibi bir gün geçirmemiştim, bana çok yakışan giysilerimi de çıkarıp asmam, başka bir önemli güne dek dolabımda tutmam gerekiyordu. Bir süre mutfakta oturdum, yemek hazırlayan annemle konuştum, gün ortasında annemin bana kalması enderdi, ayrıca en önemli zamanda benim yanımdaydı, bu fırsatı sonuna dek değerlendirdim, çenem düşmüştü.

"Oynayabileceğimiz bir kedimiz olsa keşke," dedim. "Bir kedi alamaz mıyız anne?"

"Ne güzel olurdu," dedi annem. "Kedileri çok severim. Güzel arkadaşlık ederler."

"Babam mı sevmiyor?"

"Bilmiyorum," dedi. "Pek ilgilenmiyor, sanırım. Kedi başımıza biraz iş çıkarır diye düşünüyor olabilir."

"Ama ona ben bakabilirim," dedim. "Hiç sorun olmaz."

"Biliyorum," dedi annem. "Bakarız."

"Bakarız, bakarız," dedim. "Yngve de isterse kedi isteyenlerin sayısı üçe çıkar."

Annem güldü.

"O kadar kolay değil," dedi. "Sabretmen gerek. Bakalım."

Soyduğu havucu kesme tahtasına koyup doğramaya başladı, kesme tahtasını kaldırdı, üzerindekileri, içinde büyük etle kemik parçalarının kaynadığı tencereye boşalttı. Pencereden dışarıya baktım. Annemin ördüğü turuncu dantel perdenin sayısız küçük deliği arasından dışarıdaki yolun boş olduğunu gördüm, gün ortasında hep böyle olurdu.

Ortalığı birdenbire keskin bir soğan kokusu sarınca anneme döndüm, soğan soymak üzere kolunu uzatmış, gözleri yaşarmıştı.

Yeniden yola bakınca Geir'in yokuştan koşarak indiğini gördüm. O da üstünü değiştirip günlük giysilerini giymişti. Bir saniye sonra bahçedeki çakıl yola ulaşınca aralık pencereden içeri adımlarının hışırtısı doldu.

"Karl Ove, dışarı gelecek misin?" diye bağırdı.

Anneme "Biraz dolaşacağım," deyip sandalyeden aşağı kaydım.

"Dolaş bakalım," dedi. "Nereye gidiyorsunuz?"

"Bilmiyorum."

"Uzağa gitmeyin."

"Yok gitmeyiz," dedim, Geir evin boş olduğunu düşünüp gitmesin diye çabucak kapıyı açtım, selam verip spor ayakkabılarımı giydim.

Kısık sesle "Bir kutu kibritim var," deyip şortunun cebini okşadı.

"Hadi ya!" dedim, ben de kısık sesle. "Nereden buldun?"

"Evden. Oturma odasındaydı."

"Arakladın mı?"

Başını salladı.

Üzerime çekidüzen verip dışarı çıktım, kapıyı kapadım.

"Bir şeyler yakmalıyız," dedim.

"Evet."

"Ne peki?"

"Fark etmez. Buluruz bir şeyler. Kutu dolu. Çok fazla şey yakabiliriz."

"Kimsenin dumanı görmeyeceği bir yere gitmeliyiz," dedim. "Dağa gidelim mi?"

"Olur."

"Söndürmek için de bir şey alalım," dedim. "Bekle. Bir şişe su getireyim."

Kapıyı açtım, ayakkabılarımı çıkarıp merdiveni çıktım; annem sesleri duyunca bana döndü.

"Gezmeye gideceğiz," dedim. "Su şişesi gerek."

"Meyve suyu istemez misin? İçebilirsin dilersen. Bugün hâlâ okulun ilk günü."

Duraksadım. Su gerekiyordu. Ama üstelersem kuşkulanabilirdi, çünkü her zaman meyve suyunu, suya yeğlerdim. Ona bakıp şöyle dedim:

"Hayır, Geir'in suyu var, bu yüzden ben de su istiyorum."

Bunu söylerken yüreğim büyük bir hızla çarpmaya başladı.

"Nasıl istersen," dedi. Lavabonun altındaki dolaptan koyu yeşil, neredeyse içini göstermeyen camdan, boş bir meyve suyu şişesi çıkarıp suyla doldurdu, kapağını kapatıp bana uzattı.

"Sandviç de istiyor musun?"

Düşündüm.

"Yok," dedim. "İstiyorum aslında. Ciğer ezmeli iki tane."

Annem ekmeği tezgâha koyup keserken ben camı açıp kafamı dışarı çıkardım.

"Hemen geliyorum!" diye bağırdım. Geir ciddi gözlerle bana bakıp başını salladı.

Annemin hazırlayıp kâğıda sardığı sandviçleri su şişesiyle birlikte plastik torbaya koyup arkadaşımın yanına koştum. Çok geçmeden yokuşu yarılamıştık. Yolun kenarı sıcaktan yumuşamış, dağılmaya başlamıştı. Arabaların geçtiği yer daha sertti. Arada sırada kedi gibi asfalta yatar, kendimizi sıcakta pişirirdik. Ama şimdi yapacak başka bir işimiz vardı.

"Bakabilir miyim?" dedim.

Geir durdu, kutuyu cebinden çıkardı. Alıp hafifçe salladım. Ağzına kadar doluydu. İçinde hiç yanık kibrit çöpü yoktu.

Yak, yak.

"Yepyeni," dedim, geri verirken. "Aldığını anlamazlar mı?"

"Sanmıyorum," dedi. "Anlarlarsa reddederim. Kanıtlayamazlar."

Moldenlerin evini geçip patikayı tırmanmaya başladık. Kuruyup sararmış çimenler yer yer kahverengiydi. Geirlerin evinde sert olan annesiydi, babası yumuşak başlıydı. Dag Lotharlarda ikisi de yumuşak başlıydı, belki babası biraz daha sertti. Geri kalanlarda hep babalar sertti, anneler yumuşak başlıydı. Ama hiçbiri babam kadar sert değildi, orası kesindi.

Geir durdu, elinde kibrit kutusuyla yere eğildi. Bir kibrit çöpü çıkarıp kutunun kenarına sürtmeye hazırlandı.

"Ne yapıyorsun!" dedim. "Burada olmaz! Herkes görür!"

"Öff," dedi küçümser gibi. Yine de ayağa kalktı, kibriti kutuya koyup yürümeyi sürdürdü.

Dağın tepesine çıkınca her zamanki gibi çevreye bakındık. Boğazda dört küçük beyaz üçgen saydım. Büyük bir teknenin güvertesinde kazı makinesini andıran bir şey vardı. Gjerstadholmen'e iki tekne bağlanmıştı.

Yak, yak.

Ormana girerken heyecandan midem çalkalanıyordu. Dalların arasından orman yüzeyine düşen güneş ışınları küçük, titrek ışık hayvanları gibiydi. Yıkık ağacın büyük kökünün ardında durduk, torbadan su şişesini çıkarıp hazır bekledim, bu sırada Geir eğilip bir kibrit çaktı, o küçük, neredeyse görünmez alevi orada büyüyen kuru otlardan birine yaklaştırdı. Ânında tutuştu. Çevresindeki otlar da alev aldı. Ateş yetişkin birinin eli boyutuna ulaşınca üzerine su döktüm. Minik bir duman şeridi az önce olanlardan bağımsızmış, kendi başınaymış gibi havaya yükseldi.

"Biri görür mü dersin?" diye sordu Geir.

"Duman çok uzaklardan görülebilir," dedim. "Kızılderililer duman işaretlerini onlarca kilometre uzaktan görebiliyorlardı."

"Çok hızlı yandı," dedi Geir. "Gördün mü?"

Gülümsedi, elini hızla saçlarından geçirdi.

"Evet," dedim.

"Başka bir yer deneyelim mi?"

"Olur. Ama bu sefer ben yakacağım."

"Tamam," dedi, başka bir uygun yer bulmak için çevresine bakınırken kibrit kutusunu bana uzattı.

Geir bir etkinliğin kıyısındayken hep sabırsızlanır, ortasındayken de kendisini fazlasıyla kaptırırdı. Düşlere kendisini ondan daha fazla kaptıran kimse tanımıyordum. Oyun oynadığımızda, örneğin kâşifler, denizciler, Kızılderililer, araba yarışçıları, astronotlar, soyguncular, kaçakçılar, prensler, maymunlar veya casuslar olduğumuzda, Geir oyunu saatlerce sürdürebilirdi; öte yandan, söz gelimi Leif Tore veya Geir Håkon çabucak bıkar, başka bir şey yapmak isterdi, düş gücünün nesnelerin üzerine düşürebildiği o ışıkla hiç mi hiç ilgilenmiyorlardı, nesnenin kendisi onları doyurmaya yeter de artardı; parkla top sahası arasında uzanan düzlüğün ince söğütleriyle çevrili hurda arabanın koltukları, direksiyonu, şanzımanı, pedalları, konsolu, torpidosu ve kapıları yerinde duruyordu; sık sık oraya oynamaya giderdik, Leif Tore'yle Geir Håkon onunla yalnızca bir araba olarak oynardı, sonuçta gerçekten de öyleydi, debriyaja basar, vites değiştirir, direksiyonu çevirir, kırık aynaları ayarlar, hız etkisi yaratmak için koltukta zıplarlardı; oysa Geir buna eklenebilecek her türlü şeye kaptırırdı kendisini, örneğin bir banka soygunundan kaçıyorduk, yerdeki siyah kauçuk paspaslarda tuz buz olmuş camlar kurşunlara hedef olmuştu, böylece birimiz arabayı kullanırken öteki, takipçilere ateş etmek için camdan tavana tırmanabilirdi; oyunu uzatıp arabayı bir garaja çekebilir, ganimeti bölüşmek için dışarı çıkabilirdik; daha da uzatabilirdik, değil mi ki takipçiler yakınımızdaydı, alçalan güneşin

pırıltısında ağaçların arasına saklanarak eve dönebilirdik veya arabamız gerçekte ay aracıydı ve çevremizdeki manzara aslında aydan bir manzaraydı, arabadan inince bu yüzden alıştığımız gibi yürüyemiyorduk, ileri doğru zıplamamız gerekiyordu –veya çevremizdeki sayısız derelerden biri söz konusuysa, kaynağı bulmak için, tanıdıklarım arasında bir tek Geir oraya tırmanmayı isterdi. En sık yinelediğimiz etkinlik ya yeni yerler aramaya çıkmak ya da daha önce bulduğumuz yerlerden birine gitmekti. Yaşlı, görkemli, gövdesi kovuklu bir meşe olabilirdi bu; dere sularının biriktiği küçük bir göl, yapımı süren bir evin suyla dolu bodrumu, devasa köprü direğinin beton temeli veya ormanda bir yerlerdeki kancadan köprünün üzerine gerilen kalın metal kablonun tırmanılabilen ilk birkaç metresi; karşı yolla Tjenna arasındaki harabe baraka ki çürümekten kararıp kayganlaşmış tahtalarıyla bu yapı o sırada gezintilerimizin en uzak durağıydı, ondan ileri hiç geçmemiştik; o iki hurda araba vardı sonra; ot tepeciklerinden oluşan büyükçe üç adasından birini tek bir ağacın neredeyse büsbütün kapladığı, toprak setin yanında olmasına karşın karanlık ve derin suyuyla küçük göl; Fina yolunun yanında, çekiçle parçalar koparılabilen, kristalimsi beyaz kayalık; Gamle Tybakken'in ilerisindeki köprünün karşısında yer alan tekne yapım yeri, oradaki başka bütün atölyeler, tekne gövdeleri, makineler, paslı bloklar; yağ, katran ve deniz suyunun güzelim kokusu. Her yöne doğru bir iki kilometre boyunca uzanan bu bölgeyi baştan uca tarıyorduk, neredeyse her gün dışarıdaydık, bulduklarımız ve gördüklerimizin en büyük özelliği gizli ve bizim olmasıydı. Öbür çocuklarla ya çelik çomak ya kuka ya futbol oynuyor ya da kayağa gidiyorduk; kendi başımıza kalınca çekici bulduğumuz, özellikli yerler arıyorduk. Geir'le ben böyleydik işte.

Öte yandan o gün, bulunduğumuz yer değil, yaptığımız iş büyülüydü.

Yak, yak.

Birkaç metre ilerideki alaçamın yanına gittik. Yamacın üzerine uzanan kupkuru gri dallar aşırı eski görünüyordu. Başparmağımla işaret parmağımı kullanarak bir parça kopardım. Gevrekti, kolayca ufalanıyordu. Ağacın yükseldiği küçük tepecikte, çorak toprak ve kupkuru, neredeyse turuncu çam iğneleri arasında, otlar seyrekti. Diz çöktüm, kırmızı kibrit başını siyah kenara sürttüm, alevi yaklaştırır yaklaştırmaz otlar tutuştu. Ateş görünmedi ilkin, kıvrılıveren otların üzerinde havada bir titreme gibiydi neredeyse. Ama çam iğnesi öbeği tutuşunca dillerini uzatan alevler birdenbire yayılmaya başladı, hem hızlı hem yavaş gidiyordu, tıpkı ürkmüş bir karınca sürüsü gibi, tek tek bakınca hızlı, hepsine birden bakınca yavaş. Alevler göz açıp kapayana dek belime yükselmişti.

"Söndür! Söndür!" diye bağırdım, Geir'e.

Şişeyi ateşin üzerinde aşağı yukarı salladı, alevler tıslayıp küçüldü, bu arada ben de kenarda usulca yanmayı sürdüren çimenleri tokatlıyordum.

"Huf!" dedim, ateş söner sönmez.

"Kıyısından döndük!" dedi Geir, kahkaha atarak. "Çok iyi yanmadı mı ama!"

Ayağa kalktım.

"Gören olmuş mudur? Kayalığa gidip burayı izleyen var mı diye bakalım mı?"

Yosun ve süpürge otu kaplı yumuşacık ormanda koşturdum soruma yanıt beklemeden. Birdenbire kapıldığım korku içimde ne varsa buruyor, olanları düşününce bedenimde bir oyuk açılıyordu. Dipsiz bir oyuk. Ne olacaktı şimdi? Ne olacaktı?

Dağın kenarında durup elimi gözüme siper yaptım. Babamın arabası bahçe yolundaydı. Kendisi ortalıkta görünmüyordu. Ama dışarı çıkıp içeri girmiş olabilirdi. Gustavsen bahçede dolaşıyordu. Alevleri görüp babama söylemiş olabilirdi. Veya daha sonra söyleyebilirdi.

Babamın varlığının düşüncesi bile içime korku salıyordu.

Elinde sarkan plastik torbamla, sallana sallana gelen Geir'e döndüm. Yolları ayıran taşın önündeki kumlukta, Geir Håkon'un küçük kardeşini andıran bir çocuk oynuyordu. Siyah ön camı boş bir gözü andıran bir araba belirdi yokuşta, içine kapanmış bir böcek gibi sola dönüp gözden yitti.

"Ne olursa olsun hemen aşağıya inemeyiz," dedim. "Birisi dumanı görmüşse aradaki bağlantıyı kurar."

Niye yapmıştık bunu? Ah, niye, niye?

"Burada da görebilirler bizi," dedim. "Gel!"

Aşağımızda uzanan ağaçlı yamacı indik. Tabana ulaşınca ormandan, yolun yaklaşık on metre içerisinden eve doğru yürüdük. Tüm renklerin yeşille boza çaldığı, geniş, sığ ve bulanık derenin yanında, büyük alaçamın önünde durduk, kabuğu kaplayan yapışkan reçinenin rengi yanık şekerden farksız, kokusu ardıç gibiydi. Biraz ilerideki üvezlerin narin gövdeleri arasından evimiz görünüyordu. İs var mı diye ellerime baktım. Yoktu. Am hafiften yanık kokuyordu, parmaklarımı suya sokup pantolonuma sildim.

"Kibrit kutusuyla ne yapacaksın?" diye sordum.

Geir omuz silkti.

"Saklayacağım herhâlde."

"Bulurlarsa yaptıklarımızdan söz etme," dedim. "Benden de."

"Eder miyim," dedi Geir. "Torbanı unutma bu arada."

Yola doğru yöneldik.

"Bugün başka ateş yakacak mısın?"

"Sanmıyorum," dedi.

"Leif Tore'yle bile yakmayacak mısın?"

"Belki yarın," dedi. Birdenbire yüzü aydınlandı. "Kibritleri okula getireyim mi?"

"Çıldırdın mı!"

Kahkaha attı. Yola çıkıp karşıya geçtik.

"Görüşürüz!" deyip yokuş yukarı koştu.

Annemin çitin önüne, gri çöp tenekesinin yanına, sararmış ot yığınlarının üzerine çektiği Vosvos'unun yanından geçip bahçe yoluna girdim. Korku tekrar kabardı içimde. Babamın arabası keskin gün ışığında kıpkırmızı parlıyordu. Başımı öne eğdim, beni mutfak penceresinden muhtemelen gözleyen bakışla karşılaşmak istemiyordum. Bunu düşünmek bile beni kedere boğuyordu. Merdivenlere ulaşıp ikinci kat pencerelerinin görüş alanından çıkınca ellerimi birleştirip gözlerimi yumdum.

Yüce Tanrım, diye düşündüm. Bir şey olmasına izin verme, bir daha yaramazlık yapmayacağıma söz veriyorum. Asla, asla yapmayacağım, yemin ediyorum. Amin.

Kapıyı açıp içeri girdim.

Giriş, dışarıdan daha soğuk, keskin gün ışığının ardından neredeyse büsbütün karanlıktı. Havada ağır bir türlü kokusu vardı. Eğilip ayakkabı bağcıklarımı çözdüm, ayakkabılarımı duvardaki yerlerine özenle yerleştirdim, merdivenleri çıkarken yüzüme sıradan bir ifade yerleştirmeye çalışıyordum, koridorda biraz oyalandım. Sıradan bir günde genelde ne yapardım; hemen odama mı, yoksa yemek hazır mı diye bakmak için mutfağa mı giderdim?

Sesler, tabak çanak şıngırtısı.

Geç mi kalmıştım?

Yemeğe başlamışlar mıydı?

Ah hayır, hayır.

Ne yapacaktım?

Arkamı dönüp sakince evden çıkma, dağı geçip ormana gitme ve bir daha geri gelmeme düşüncesi, gerginliğin arasında neşeli bir borazan çağrısı gibiydi.

O zaman pişman olurlardı işte.

"Sen misin, Karl Ove?" diye bağırdı babam içeriden.

Yutkundum, başımı iki yana salladım, birkaç kez gözlerimi kırpıştırıp derin bir soluk aldım.

"Evet," dedim.

"Yemek yiyoruz!" diye bağırdı. "Gelsene içeri!"

Tanrı yakarışıma kulak vermiş, dileğimi gerçekleştirmişti. Babamın neşesi yerindeydi, içeri girer girmez gördüm bunu, sandalyesinde bacaklarını uzatıp arkasına yaslanmış, kollarını genişçe açmıştı; kurnaz bir pırıltı vardı gözlerinde.

"Neyle uğraşıyordun da zamanın nasıl geçtiğini anlamadın bakalım?" diye sordu.

Yngve'nin yanına oturdum. Babam masanın sağ, annem sol ucunda oturuyordu. Gri beyaz mermer desenli, gri kenarlıklı, bacakları parlak, ayakları gri kauçuk kaplı formika masa, kahverengi yemek tabakları, diplerinde Duralex yazan yeşil su bardakları, peksimet sepeti ve içinden tahta kaşık çıkan büyük tencereyle donatılmıştı.

"Geir'le geziyorduk," dedim, daha sonra kaldırdığım tahta kaşıkta bir et parçası var mı diye bakmak için öne eğildim.

"Nereye gittiniz peki?" diye sordu babam, çatalı ağzına götürürken. Küçük sarı bir yemek parçası, bir olasılık soğan, çenesindeki sakallara yapıştı.

"Ormandaydık."

"Öyle mi?" dedi, birkaç kez çiğneyip yutkundu, bakışlarını üzerimden hiç ayırmıyordu.

"Sizi dağa çıkarken gördüm sanki."

Donakaldım.

"Oraya gitmedik," dedim sonunda.

"Yalan söyleme," dedi. "Oraya gittiğinizi kabul etmediğine göre söyle bakalım ne yaramazlık yaptınız?"

"Ama dağa çıkmadık," dedim.

Annemle babam bakıştılar. Babam daha fazla konuşmadı. Ben yeniden ellerimi oynatabilmeye başlayınca tabağımı doldurup yemeğe başladım. Babam yine o uçucu tavırlarla bir tabak daha aldı. Yngve yemeğini bitirmiş, yanımda otururken kucağında duran eline bakıyordu, öbür elini masanın kenarına koymuştu.

"Okul çocuğunun günü nasıl geçti?" diye sordu babam. "Ödevin var mı?"

Başımı iki yana salladım.

"Öğretmen iyi miydi?"

Başımı öne salladım.

"Adı neydi?"

"Helga Torgersen," dedim.

"Öyleydi, evet," dedi. "Nerede oturuyordu... Söylemiş miydi?"

"Sandum'de," dedim.

"Çok iyi birine benziyor," dedi annem. "Genç ve orada olduğu için mutlu."

"Ama geç kaldık," dedim, konunun değişmesiyle büsbütün hafiflemiştim.

"Öyle mi?" diyen babam, anneme baktı. "Bundan söz etmedin."

"Yanlış yola saptık," dedi. "Birkaç dakika geciktik. Ama önemli bir şey kaçırmadık. Öyle değil mi, Karl Ove?"

"Yok," diye mırıldandım.

"Ağzın doluyken konuşma," dedi babam.

Yutkundum.

"Yok, kaçırmadık," dedim.

"Ya sen, Yngve?" diye sordu babam. "İlk günde beklenmedik bir şey oldu mu?"

"Hayır," dedi Yngve. Sandalyesinde biraz dikleşti.

"Bugün futbol antrenmanın yok muydu?" dedi annem.

"Vardı," dedi Yngve.

Takım değiştirmişti; mavi üzerine çapraz beyaz çizgili üstler, beyaz şortlar ve mavi beyaz çoraplarıyla çok güzel forması olan, bütün arkadaşlarının da oynadığı ada takımı Trauma'yı bırakmış, boğazın karşısında küçük bir kasabadaki Saltrød takımına gitmişti. Bugün ilk antrenmanına çıkacaktı. Bisikletiyle köprüyü yalnız başına geçip ta antrenman sahasına dek gidecekti, daha önce bunu hiç yapmamıştı. Beş kilometre olduğunu söylemişti yolun.

"Okulda başka bir şey olmadı mı, Karl Ove?" diye sordu, babam.

Başımı öne sallayıp yutkundum.

"Yüzme kursuna gideceğiz," dedim. "Altı ders sürecek. Başka bir okulda."

"Bak şu işe," dedi babam, eliyle ağzını silerek; ama soğan parçası hâlâ sakalında duruyordu. "İyi fikir. Yüzmeyi öğrenmeden adada yaşayamazsın sonuçta."

"Ayrıca ücretsiz," dedi annem.

"Ama bone gerekiyor," dedim. "Herkese gerekiyor. Bir de belki yeni bir mayo? Şort değil de, şu ötekilerden belki."

"Bone ayarlarız. Ama şortunu giyebilirsin," dedi babam.

"Yüzme gözlüğü bir de," dedim.

"Bir de yüzme gözlüğü mü?" diye sordu, şakacı bakışlarla. "Bakarız."

Tabağını itip arkasına yaslandı.

"Eline sağlık hanım, çok güzeldi!" dedi.

"Eline sağlık," diyen Yngve bulunduğumuz odadan çıktı. Beş saniye sonra odasının kapısının kapandığı duyuldu.

Babam bir ihtimal benimle konuşmak isterse diye bir süre daha oturdum. Pencereden dışarı, ikinci dönemecin yanında bisikletlerinin üzerinde bekleşen dört çocuğa bakıyordu, ardından ayağa kalktı, tabağını lavaboya koyup dolaptan bir portakal alarak kimseye tek söz etmeden, kolunun altında gazetesiyle çalışma odasına gitti. Annem masayı toplamaya başladı, ben Yngve'nin odasına gittim. Çantasını topluyordu. Yatağına oturup ona baktım. Gerçek futbol ayakkabıları, çivili bir çift siyah Adidas'ı, iyi bir Umbro futbol şortu ve bir çift sarı siyah Start tozluğu vardı. Annem ona siyah beyaz Grane tozlukları almıştı, ama Yngve istemediği için onlar bana kalmıştı. Ama en güzel eşyası beyaz çizgili, mavi Adidas eşofmanıydı, eski eşofmanlar gibi mat, krepon kâğıdımsı, elastik ve spor salonu şortlarını andıran bir

malzemeden değil, pürüzsüz ve parlak bir kumaştan yapılmıştı. Onu kokladığım, burnumu kaygan kumaşa gömdüğüm oluyordu, harika kokuyordu çünkü. Belki bunun nedeni benim de böyle bir eşofman istememem ve kokunun arzumla özdeşleşmesiydi; belki de büsbütün sentetik koku bana hiçbir şey çağrıştırmadığı için sanki bu dünyaya ait değilmiş gibi geldiğinden böyle düşünüyordum. Bir bakıma gelecekten haber veriyordu. Bu eşofmandan başka, kötü havalarda giydiği Adidas marka bir yağmurluk takımı vardı.

Eşyalarını toplarken hiç konuşmuyordu. Büyük, kırmızı fermuarı çekip çalışma masasına oturdu. Oradaki ders programına baktı.

"Ödevin var mı?" diye sordum.

Başını iki yana salladı.

"Bizim de yok," dedim. "Kitaplarını kapladın mı?"

"Hayır. Daha bir haftamız var."

"Ben bu akşam yapacağım," dedim. "Annem yardım edecek."

"Şanslısın," deyip kalktı. "Ben çıkıyorum. Gece yarısından önce dönmezsem başsız adam beni yemiş demektir. Nasıl yapacaksa!"

Kahkaha atıp merdivenden indi. Banyonun penceresinden ona baktım; bir ayağını pedala koyup ötekini kadro borusunun üzerinden aşırmasını, en ağır viteste olanca gücüyle pedal çevirmesini, kavşağa dek kendini bırakmasına yetecek bir hızla yokuşa ulaşmasını izledim.

O gözden yitince koridora çıktım, annemle babamın yerini kestirebilmek için bir süre kımıldamadan durdum. Ama çıt çıkmıyordu.

"Anne?" diye seslendim, kısık sesle.

Yanıt gelmedi.

Mutfağa gittim, orada yoktu, oturma odasına baktım, orada da değildi. Yatak odasına gitmiş olabilir miydi?

Oraya çıkıp kapının önünde bir süre bekledim.

Yok.

Yoksa bahçede miydi?

Değişik pencerelerden bahçenin dört bir köşesine baktım, ama ondan tek bir iz bile yoktu.

Ayrıca araba evin önünde duruyordu, öyle değil mi?

Evet.

Annemin yerini bilmemek bir bakıma ev algımı yitirtmişti bana; kafa karıştırıcı, neredeyse rahatsız edici bir durumdu, buna karşı koyabilmek için odama gidip dergi okumak üzere yatağa oturunca aklıma geldi, annem elbette aşağıda, babamın çalışma odasındaydı.

Oraya neredeyse asla ayak basmıyordum. İçeri girdiğim ender zamanlar da hep bir soru sormak içindi, ben kapıyı çaldıktan, o da gir dedikten sonra, örneğin uyumak yerine belli bir televizyon programını izleyebilir miyim, diye soruyordum. Kapıyı çalmanın bedeli ağırdı, çoğunlukla öyle ağırdı ki televizyon izlemek yerine yatmayı yeğliyordum. Birkaç kere de, ya bir şey göstermek ya da bir şey vermek için bizi oraya çağırmıştı, örneğin, ikinci mutfağın, bildiğim kadarıyla, yalnızca bu iş için kulanılan lavabosunda, yapışkanını çözüp birkaç saat kuruttuktan sonra albümlerimize koyduğumuz pullarını.

Bunun dışında oraya hiç gitmezdim. Evde yalnızken bile çalışma odasına girmek aklımdan geçmezdi. Bunu öğrenmesi riski çok büyüktü, terslikleri hep sezerdi, ne kadar gizlemeye çalışırsam çalışayım sanki kokusunu alırdı.

Akşam yemeğinde dağı anlaması gibi. Oraya doğru gitmemiz dışında bir şey görmemişse de orada bir yaramazlık yaptığımızı anlamıştı. Öyle neşeli olmasaydı her şeyi açığa çıkarırdı.

Yüzüstü uzanıp Tempo okumaya başladım. Yngve'nindi, o da Jan Atle'den ödünç almıştı, birçok kez okumuştum. Büyük çocuklar içindi, benim açımdan uzak ama ışıltılı bir dünyaya ait olan güçlü bir havası vardı. Çizgi romanların geçtiği yerler arasında ayrım yapmıyordum –*På Vingene* veya *Kampserien* gibi İkinci

Dünya Savaşı'nda veya *Teks*, *Jonathan Hex* ve *Blueberry* gibi bin sekiz yüzlü yıllarda ya da *Paul Temple* gibi dünya savaşları arasında İngiltere'de veya *Kızıl Maske*, *Superman*, *Batman*, *Fantastik Dörtlü* ve bütün Disney karakterleri gibi salt fantezi dünyasında geçiyor olabilirdi– ama duyguları ayrıydı, her biri içimde başka şeyler uyandırıyordu, Tempo'daki bazı diziler, örneğin yarış pistinde geçen veya *Buster*'dekiler, örneğin *Johnny Puma* ve *Benny Gullfot* özellikle sürükleyiciydi; ve belki bunun nedeni, var olduğunu bildiğim gerçekliğe yakın olmalarıydı. Yazları deri giysileri ve Formula 1 şoförlerinin adlarının yazılı olduğu kasklarıyla motosikletliler görüyordum, ayrıca televizyonda üzerileri reklamla kaplı yere yakın arabalar vardı, arada sırada bariyerlere veya birbirlerine çarpıyor, yuvarlanıp alev alıyorlardı, şoför ya yanarak ölüyor ya da alevler içindeki arabadan çıkıp sakince uzaklaşıyordu.

Genelde hiç düşünmeden kendimi unuturdum bu öykülerde, amaçları da buydu sonuçta, kişiyi düşüncelerden, en azından kendi düşüncelerinden uzaklaştırmak, yalnızca olanları izlemesini sağlamak. Gelgelelim o öğleden sonra çizgi romanı çabucak elimden bıraktım, şu veya bu nedenle yerimde duramıyordum, saat daha beş olmamıştı, biraz daha dolaşmaya karar verdim. Merdivende durdum, tek bir ses bile yoktu, annem hâlâ içerideydi. Ne yapıyordu? Neredeyse hiç gitmezdi oraya. En azından bu saatte, diye düşündüm antrede eğilip ayakkabılarımı bağlarken. Babamın çalışma odasının kapısını vurdum. Daha doğrusu, vurduğum kapı üç odaya açılan bir koridorundu: Banyo, çalışma odası, mutfak ve en uçta küçük depo. Burası kiraya vermek içindi, ama şimdiye dek kimse oturmamıştı.

"Dışarı çıkıyorum!" diye bağırdım. "Geirlere."

Böyle yapmam gerektiği söylenmişti bana, dışarı çıkacağımı ve gittiğim yeri her zaman bildirmeliydim.

Birkaç saniye süren sessizliğin ardından babamın gergin sesi yükseldi çalışma odasından.

"İyi, tamam!" diye bağırdı.

Yine birkaç sessiz saniye geçti.

Annemin arkadaş canlısı sesi babamınkini düzeltmek ister gibiydi.

"Çıkabilirsin, Karl Ove."

Dışarı çıktım, kapıyı ardımdan özenle kapayıp Geirlere koştum. Evlerinin önünde durup birkaç kez bağırdım, annesi evin arkasından geldi. İş eldivenleri, bej şort, mavi gömlek ve siyah takunyalar giymişti. Elinde kırmızı bir bahçe küreği vardı.

"Merhaba, Karl Ove," dedi. "Geir biraz önce Leif Tore'yle gitti."

"Nereye gittiler?"

"Bilmiyorum. Söylemedi."

"Peki. Hoşça kal!"

Arkamı döndüm, gözümde yaşlarla bahçe yolunu geçtim. Neden beni de çağırmamışlardı?

İki yol arasındaki kaldırımda duraksadım. Bir süre hiç ses çıkarmadan kulak kabartıp onları duymaya çalıştım. Çıt çıkmıyordu. Kaldırım taşlarından birine oturdum. Pürüzlü beton bacaklarıma batıyordu. Hendekte büyüyen hindibalar tozdan büsbütün grileşmişti. Kenarda ızgaralarının arasına solgun bir sigara paketi sıkışmış bir mazgal vardı.

Nereye gitmiş olabilirlerdi?

Ubekilen'e mi?

İskelelere mi?

Top sahası ve park tarafına mı?

Leif Tore'yi bizim yerlerimizden birine mi götürmüştü Geir?

Dağa?

Gözlerimle yukarıları taradım. Onlardan tek bir iz bile yoktu. Doğruldum, aşağı inmeye başladım. Vişne ağacının yanındaki kavşakta, yüzen iskelelere giden üç yol vardı. Sağdakini seçip sitenin kapısından çıktım; koca meşelerin gölgesi altında toprak ve çalı çırpıyla örtülü patikayı geçtim; iki uçtan eğimli olmasına

aldırmadan top oynadığımız, üzerinde küçük ağaçlar yetişen, diz boyu çimenleri daha baharın başında ayaklarımız altında ezilen çayıra geldim; gri, üzerini yer yer saran yosunlar dışında çıplak kayalarıyla uçurumu geride bırakıp orman boyunca ilerleyerek yola ulaştım. Karşıda yeni marina vardı, birbirinin eşi üç iskele de tahta köprülü ve turuncu dubalıydı.

Burada da değillerdi. Yine de iskelelerden birine yürüdüm; uca bir motorlu tekne yanaşıyordu, Kanestrømlerindi, olan biteni görmek için ona doğru yürüdüm. Kanestrøm teknede yalnızdı, ben burunda durunca başını kaldırıp baktı.

"Sen miydin?" dedi. "Ben de biraz balığa çıkayım demiştim."

Gözlüğünden güneş yansıyordu. Sakallı, kısa saçlıydı, saçlarının tepesi biraz açılmıştı; üzerinde kot şort, kareli gömlek, ayaklarında sandaletler vardı.

"Görmek ister misin?"

Kırmızı kovayı bana doğru uzattı. İçi ince, kaygan uskumrularla doluydu, mavi ve pırıltılıydılar. Bazıları kıpırdıyordu ve bu hareket sanki öbür bedenlere bulaşıyordu, birbirlerine öyle yakındılar ki tek bir yaratık olabilirlerdi.

"Vay be!" dedim. "Hepsini de mi yakaladın?"

Başını öne salladı.

"Hem de birkaç dakikada. Büyük bir sürü geldi buraya. Artık birkaç gün akşam yemeğini düşünmeyiz."

Kovayı iskelenin dar köprüsüne koydu. Eski bir benzin bidonunu kovanın yanına yerleştirdi. Ardından misinalar, kancalar ve zokalarla dolu bir kutu çıkardı. Bu süre boyunca eski bir şarkı mırıldanıyordu.

"Dag Lothar nerede, biliyor musun?" diye sordum.

"Yok, ne yazık ki bilmiyorum," dedi. "Onu mu arıyorsun?"

"Evet, öyle gibi bir şey," dedim.

"Tekneye binmek ister misin?"

Başımı iki yana salladım.

"Hayır. Yapacak bir sürü işim var aslında."

"Peki öyleyse," deyip iskeleye çıktı, eğilip öteberisini topladı. Onun yanında takılıp kalmamak için hızla uzaklaştım. Taşlı park alanına koştum ve ana yola çıkan kaldırım boyunca kaldırım taşlarının üstünden yürüdüm, burada ormanın içinden oldukça dik bir patika iniyordu. Tüm sitenin kullandığı yüzme yeri Nabben'e[3] açılıyordu patika, iki metrelik kayanın üzerinden atlanıp yaklaşık on metre genişliğindeki kanalı geçerek Gjerstadholmen'e yüzülebiliyordu oradan. Suyun derinliğine ve yüzme bilmememe karşın çok hareketli olduğu için arada sırada ben de gidiyordum Nabben'e.

Ormandan sesler duyuldu. İnce bir çocuk sesi ve biraz kalınca, genç bir ses. Biraz sonra güneş pırıltılı ağaç gövdelerinin arasında Dag Lothar'la Steinar belirdi. İkisinin de saçları ıslaktı, kollarının altında havlu vardı.

"Merhaba, Karl Ove!" diye bağırdı Dag Lothar, beni görünce. "Bir engerek gördüm!"

"Cidden mi?" diye sordum. "Nerede? Burada mı?"

Başını sallayıp önümde durdu. Steinar da durdu ve konuşmayı değil, olabildiğince çabuk gitmeyi istediğini açıkça gösteren bir tavır takındı. Steinar ortaokula gidiyordu, babamın sınıfındaydı. Koyu renk saçları uzundu, dudağının üzerinde koyu bir gölge vardı. Bas gitar çalıyordu ve bodrumdaki odasına kendisine özel kapısından giriliyordu.

"Şurada koşuyordum işte," dedi Dag Lothar, patikayı göstererek. "Neredeyse bütün hızımla, tam köşeyi dönecekken patikada engerek çıktı karşıma. Az kalsın duramayacaktım!"

"Sonra ne oldu?" diye sordum.

Yılanlarla solucanlardan ödüm patlardı.

"Şimşek gibi çalıların arasına daldı."

"Engerek olduğuna emin misin?"

"Evet, kesinlikle. Kafasında zikzak deseni vardı."

3 Nor. Kaya çıkıntısı (ç.n.).

Gülümseyerek bana bakıyordu. Üçgen yüzlüydü, saçları yumuşak ve sarıydı, mavi gözlerinde çoğunlukla yoğun, hevesli bir ifade olurdu.

"Aşağı inmekten korkuyor musun yoksa?"

"Bilmiyorum," dedim. "Geir'le diğerleri aşağıda mı?"

Başını iki yana salladı.

"Jørn ve küçük kardeşi var yalnızca, bir de Eva'yla Marianne'nin anne babası."

"Sizle yukarı gelebilir miyim?"

"Elbette," dedi Dag Lothar. "Ama oyun oynayamam, şimdi yemek yiyeceğiz."

"Benim de eve gitmem lazım zaten," dedim. "Kitapları kaplayacağım."

Bizim evin önüne çıkınca Dag Lothar'la Steinar kendi evlerine doğru yürümeyi sürdürdü, ama ben eve girmek yerine bir süre oyalanıp Geir'le Leif Tore'ye bakındım. Ortalıkta görünmüyorlardı. Kararsız adımlarla yürümeye başladım. Kayaların üzerine alçalan güneş, omuzlarımı yakıyordu. Gelmiş olabilirler diye yola doğru son bir bakış attıktan sonra evin arkasındaki patikaya koştum. İlk bölümü bizim çitimiz, ikincisi Prestbakmoların taş duvarı boyunca uzanan patikayı yarı yarıya gizleyen çok sayıda ince, genç kavak, yaz boyunca akşam meltemlerinde titreşirdi. Oradan sonra patika bizim siteden ayrılır, yaprak döken ağaçlardan oluşan gür bir koruyu geçerek bir bataklığa varırdı, buradaki küçük çayırlığın üzerinde çaprazlamasına yükselen devasa kayın ağacı, çevresindeki her şeyi gölgede bırakırdı.

Bütün büyük ağaçların gövdeleriyle köklerinin, kabuklarıyla dallarının, ışıkla gölgenin birleşiminin yarattığı havadan ve eşsiz duruşlarından yansıyan birer kişiliği olması çok ilginçti. Sanki konuşuyorlardı. Seslerle değil elbette, ama varlıklarıyla; ona bakanlara *uzanıyor* gibiydiler. Ayrıca başka bir konudan değil, bir

tek bundan, var olduklarından söz ediyorlardı. Sitede veya ormanda nereye gidersem gideyim ya hep böyle sesler duyuyor ya da akıl almaz yavaşlıkta büyüyen bu canlıların yarattığı izlenimi fark ediyordum. Evin aşağısındaki dere kıyısında bir ladin vardı, gövdesinin altı inanılmaz kalındı, öte yandan kabuğu yaştı ve kalın urganlar gibi toprak üstüne çıkan kökleri ağaçtan *çok ama çok uzaktaydı.* Piramit gibi, aşağıya indikçe genişleyen dallar biraz uzaktan bakınca sık ve kaygan görünüyordu, ama yakından bakınca üstlerinin küçük, koyu yeşil, kusursuz biçimli iğnelerle kaplı olduğu ortaya çıkıyordu. Bütün o kuru, gözenekli, gri dallar, ladin iğneleriyle ağırlaşmış, renkleri bozdan neredeyse siyaha dönmüş üst dalların çatısı altında büyüyebiliyordu. Prestbakmoların bahçesindeki çam, bir yelken direği gibi uzun ve inceydi, kabuğu kırmızı çilliydi ve uçlarında usulca küçük yeşil çam iğnesi öbekleri sallanan dallarını neredeyse yalnızca tepesinden vermeye başlamıştı. Top sahasının arkasında, en alt dalı ağaçtan çok taşı andıran meşe, alaçam gibi yoğun değildi, yanlara uzanan dalları orman yüzeyinin üzerinde öylesine ince bir yeşil yaprak bulutu oluşturuyordu ki ne gövdenin altıyla narin dış dallar arasında ne de dalların çıkış yerleriyle toprak arasında bir bağlantı bulunduğuna inanılabilirdi. Gövdenin ortasında grottoyu andıran bir kovuk vardı, sanki ağaç yumuşak biçimli ama aynı zamanda sert ve boğumlu bir oval oluşturmuştu, içerisi küçük bir kafa kadardı. Yapraklar da, diğer bütün yapraklar gibi, nereden çıkarsa çıksın, hem dallarda asılı yemyeşil, kalın ve pürüzsüz salınırken hem de birkaç ay sonra yerde kahverengiye çalan kızıl renkte ve kupkuru yatarken, o biraz eğik, biraz tırtıklı güzelim dokuyu yineliyordu. Sonbaharlarda bu ağacın çevresindeki toprağı kalın bir örtü gibi kaplayan yapraklar başlangıçta ateş sarısıyla yeşilken ileride yumuşayıp koyulaşıyordu.

Bataklığın önünden inen yokuştaki ağaç vardı bir de. Türünü bilmiyordum. Öbür büyük ağaçlar gibi tek bir gövdesi yoktu, eşit

kalınlıkta dört gövde dışarıya doğru yılan gibi kıvrılıyordu, gri yeşil kabuğu deliklerle doluydu, bu şekilde, meşe ya da ladininki kadar büyük bir bölgeyi örtüyordu, ama bıraktığı izlenim görkemden çok sinsilikti. Dallardan birinde ucuna sopa bağlanmış bir halat vardı, büyük olasılıkla yolun karşısındaki çocuklar asmıştı, bizim kadar onlar da yakındı buraya. Şimdi orada hiç kimse yoktu; dalların altındaki yamaca gittim, halata bağlı sopayı iki elle kavrayıp kendimi bıraktım. İki kez daha yaptım bunu. Ardından ağacın altında durup ne yapsam diye düşündüm. Yokuşun karşısında, minicik çocukları olan çiftin evinden çatal bıçak sesleri duyuluyordu. Kimseyi göremiyordum ama bahçede olmalıydılar. Uzaklarda bir yerden bir uçak motoru gürültüsü geliyordu. Gökyüzüne bakarken kuru bataklığa doğru birkaç adım attım. Dalgaların üzerinde bir deniz uçağı vardı, oldukça alçaktan uçuyordu, güneş yansıyordu beyaz gövdesinden. Uçak kayalıkların arkasında gözden yitince yine koşmaya başladım, tepenin gölgesinden karşıya geçtim, burada hava biraz daha serindi. Kanestrømlerin evine baktım ve tam şimdi uskumru yiyorlardır kesin, diye düşündüm, çünkü dışarıda kimse yoktu, ardından bakışlarımı her bir taşını, her bir çukurunu, her bir tümseğini avucumun içi gibi bildiğim patikaya çevirdim. Bizim evin arkasındaki patikadan B-Max'a dek bir koşu düzenlenseydi kimse beni yenemezdi. Patikayı gözüm kapalı koşabilirdim. Hiç durmam gerekmiyordu, dönemeçlerin ardından karşıma ne çıkacağını, ayağımı nereye basacağımı biliyordum. Yolda yarıştığımızda hep Leif Tore kazanıyordu, ama burada ben kazanırdım, biliyordum bunu. Güzel bir düşünce, güzel bir duyguydu, olabildiğince tutunmaya çalıştım ona.

Top sahasına varmama daha epey yol varken sesleri duydum; bağırışlar, çağırışlar ve kahkahalar uzaktan, ormanın içinden kulağıma gelince neredeyse maymunumsu bir yapıya bürünüyordu. Açıklıkta durdum. Önümde uzanan saha her yaştan çocukla doluydu, aralarında daha önce pek görmediklerimin sayısı az

değildi, çoğunluk topun çevresindeydi, herkes topu tekmelemeye çalışıyor, kargaşa sarsıntılar ve sıçramalar eşliğinde ileri geri hareket ediyordu. Top sahası ormanın ortasında iyice ezilmiş koyu topraktan bir alandı, hafifçe eğimlenen kenarında pek çok ağaç kökü vardı. İki ucundaki tahta kalelerin filesi yoktu. Uzun kenarlarından biri çıkıntı yapan kayalıkla kesiliyor, öbürü sert otlu çalılıklarla çevrili, tepeciklerle dolu engebeli toprak boyunca uzanıyordu. Neredeyse bütün düşlerin kaynağı burasıydı. Ne büyük mutluluktu koşturup durmak.

"Ben de oynayabilir miyim?" diye bağırdım.

Topa her vurulduğunda dağlardan bir yankı geliyordu.

Kalede duran Rolf bana döndü.

"İstersen kaleye geçebilirsin," dedi.

"Tamam," dedim ve Rolf'ün ayak sürüyerek bıraktığı kaleye koştum.

"Bizim takımda kaleci Karl Ove!" diye bağırdı.

Direklerin arasına özenle yerleşip açıktaki oyunu izlemeye başladım, kimin benim takımımda oynadığını ufak ufak çıkardım, top yaklaşınca atlamaya hazırlanıp öne eğildim; gelen ilk şut yerden ve yumuşaktı, çömelip topu aldım, üç kez yere vurup teptim. Ayağım biraz topun içine girmişti; büyük, yumuşak ve eskiydi, güneşte kavrulmuş toprakla aynı renkteydi. Bir yırtıktan turuncu astarı görünüyordu. Havada çizdiği yay yüksek değildi, ama sağ kanatta uzağa düştü ve ardından koşan çocukları görmek ne büyük bir mutluluktu. Kaleci olmak istiyordum. Ne zaman fırsatını bulsam kaleye geçerdim, bir şutun önüne atlayıp topu kurtarma duygusuyla hiçbir şey boy ölçüşemezdi. Ama bir sorun vardı, yalnızca bir yana, sola atlayabiliyordum. Sağa atlamak doğaya aykırıymış gibi geliyordu bana, yapamıyordum, top oraya gelirse bacağımı uzatmak zorunda kalıyordum.

Top sahasına ağaçların uzun gölgeleri düştü, sürekli olarak birleşip dağılarak koşturan çocukları titrek karanlık parçalar takip

etmeye başladı. Çoğu, koşmak yerine yürümeye başlamıştı artık, kimileri öne eğilmiş, elleri dizlerinde duruyordu; oyunun bitmeye yaklaştığını anlayınca düş kırıklığına uğradım.

"Artık eve gitmeliyim," dedi birisi.

"Ben de," dedi bir başkası.

"Biraz daha oynayalım," dedi, üçüncüsü.

"Benim de gitmem gerekiyor."

"Takımları yeniden oluşturalım mı?"

"Ben gidiyorum."

"Ben de."

Birkaç dakika içinde masal bitti ve saha boşaldı.

Annemin satın aldığı kaplama kâğıdı mavi ve yarı saydamdı. Mutfağa yerleştik, ruloyu açıp bir parça kestim, kenarı yamuk ve tırtıklı olmuştu, annem düzeltti. Kitabı üzerine koydum, kapaklarını kanat gibi açıp kaplama kâğıdını üzerine kıvırdım ve köşeleri yapıştırdım. Yalnızca düzeltilmesi gereken yer çıktığında ilgilenen annem bana kazak örmekle meşguldü. Örnek dergilerinden birinden seçmiştim modeli; lacivert kenarlı, beyaz bir kazaktı, biraz özeldi, çünkü yakası dümdüzdü ve altında iki yan yırtmaç vardı, neredeyse önlük gibi aşağı sarkıyordu. Bu Kızılderili havasını beğenmiştim, annemin örgüde ne kadar ilerlediğini büyük bir ilgiyle izliyordum.

Annem çok el işi yapıyordu. Mutfaktaki dantel perdeleri o örmüş, Yngve'nin odasındaki kahverengi kenarlı ve kahverengi çiçek desenli, benim odamdaki kırmızı kenarlı ve kırmızı çiçek desenli perdeleri de o dikmişti. Ayrıca kazak, şapka örüyor; çorap, pantolon, ceket yamıyordu. Bunlarla veya yemek hazırlamak, temizlik yapmak, ekmek pişirmekle uğraşmadığında kitap okuyordu. Bir kitaplık dolusu kitabımız vardı, diğer anne babalarda böyle bir şey yoktu. Babamın aksine, annemin arkadaşları da vardı, çoğu iş yerinden yaşıtı kadınlardı, arada sırada ya annem onları ziyaret eder ya da onlar bize gelirdi. Hepsini severdim.

Dagny'nin oğlu Tor ve kızı Liv'le birlikte yuvaya gitmiştik. Tombul ve neşeli Anne Mai bize her zaman çikolata getirirdi, Citroën kullanıyor ve Grimstad'da oturuyordu, bir keresinde yuvada ziyaretime gelmişti. Ayrıca Yngve'yle yaşıt Lars adında bir oğlu ve ondan iki yaş küçük Marianne adında bir kızı olan Marit vardı. Bize sık gelmezlerdi, babam onları sevmiyordu, ama ayda bir kez ya biri ya da birkaçı gelirdi, o zaman onlarla birlikte oturur ve ışıltılarında yıkanırdım. Arada sırada bir akşam Kokkeplassen'deki Arbeidsstuen'e giderdik, her türden şeyin yapıldığı bir işlikti orası, annemin iş arkadaşlarının çocukları da oraya geliyordu ve birlikte Noel armağanları hazırlıyorduk.

Annemin yüzü yumuşak ama ciddiydi. Uzun saçını kulağının arkasına itti.

"Dag Lothar bir engerek görmüş!" dedim.

"Öyle mi?" dedi. "Nerede?"

"Nabben'e inen patikada. Koşarken neredeyse üzerine basacakmış. Neyse ki yılan da onun kadar korkmuş da çalıların arasına kaçmış."

"İyi," dedi.

"Senin çocukluğunda engerekler var mıydı?"

Başını iki yana salladı.

"Batı Norveç'te engerek yok."

"Niye?"

Biraz güldü.

"Bilmiyorum. Belki onlar için çok soğuktur."

Bacaklarımı sallandırıp parmaklarımla masada tempo tutarken mırıldanıyordum, *kisses for me, all of the kisses for me, by, by, by, baby, by, by.*[4]

"Kanestrøm bugün yığınla uskumru yakalamış," dedim. "Gözlerimle gördüm. Bana kovayı gösterdi. Tepeleme doluydu. Yakında sence bizim de bir teknemiz olur mu?"

4 Brotherhood of Man tarafından seslendirilen *Save Your Kisses for Me* adlı şarkıdan. 1976'da Eurovizyon Şarkı Yarışması birincisi olmuştur. Yazar burada "Bye, bye, bye," olan sözleri bilinçli olarak çocuk dilinde "by, by, by," diye yazıyor (ç.n.).

"Daha neler," dedi. "Hem tekne hem kedi! Düşünmek gerekir. Bu yıl olmayacağı kesin. Belki önümüzdeki yıl. Bunlara para gerekir, biliyorsun. Ama babana sorabilirsin."

Makası geri verdi.

Babama sen sor kolaysa, diye düşündümse de söylemedim, makası açıp kapamadan ileri kaydırmaya çalıştım, ama durdu, sapını sıkınca yamuk kesti.

"Yngve de gecikti," dedi, pencereden dışarı bakarak.

"Güvenli ellerde," dedim.

Bana gülümsedi.

"Öyle," dedi.

"Form vardı," dedim. "Yüzme kursu için. Onu şimdi doldurabilir misin?"

Başını salladı. Kalktım, koridoru koşarak geçip odama gittim, çantamdan formu çıkardım, koşarak geri döneceğim sırada aşağıdaki kapı açıldı ve yüreğimde bir sıkışmayla az önce ne yaptığımı anladım.

Babamın ağır adımları merdivende yankılandı. Banyo kapısının önünde huzursuzca beklerken aşağıdan gelen babamın bakışlarıyla karşılaştım.

"Evde koşmak yok!" dedi. "Kaç kere söylemem gerekiyor bunu sana? Bütün ev yerinden oynuyor. Anlaşıldı mı?"

"Evet."

Beyaz gömleğinin içindeki geniş sırtını bana dönerek yanımdan geçti. Mutfağa gittiğini görünce bütün mutluluğum söndü. Çünkü ben de oraya gitmeliydim.

Annem bıraktığım gibi oturuyordu. Babam pencereden dışarı bakıyordu. Formu çekinerek masaya koydum.

"İşte getirdim," dedim.

Bir kitap daha kalmıştı. Oturup kaplamaya başladım. Ellerim dışında hiçbir yerim kımıldamıyordu. Babam bir şeyler çiğniyordu.

"Yngve eve dönmedi mi?" diye sordu.

"Hayır," dedi annem. "Neredeyse kaygılanmaya başlayacağım."

Babam masaya baktı.

"Neydi o getirdiğin?" dedi.

"Yüzme kursu formu," dedim. "Annem imza atacaktı."

"Bakayım," deyip formu aldı ve okudu. Masadaki kaleme uzandı, imzaladığı formu bana uzattı.

"Al bakalım," deyip masayı gösterdi. "Artık bütün bunları odana götür. Orada bitirirsin. Akşam yemeği yenecek şimdi."

"Peki baba," dedim. Kitapları üst üste yığdım, kaplama kâğıdını rulo yapıp kolumun altına sıkıştırdım, makasla bandı bir elime, kitapları da öbürüne alıp çıktım.

Çalışma masamda oturmuş son kitabın kaplamasını keserken aşağıdaki çakıl yola bir bisiklet girdi. Çok geçmeden giriş kapısı açıldı.

Yngve merdivenlerden çıkarken babam antrede onu bekliyordu.

"Bu da ne demek oluyor?" diye sordu.

Yngve kısık sesle yanıt verdiğinden anlayamadım, ama çok geçmeden odasına girdiğine göre iyi bir açıklaması olmalıydı. Kitabı kestiğim kaplama kâğıdının üzerine koydum, kenarları katladım, başka bir kitabı ağırlık olarak kullandım, çünkü o sırada ruloya yapışan bandı açmaya çalışıyordum. Sonunda ucunu yakalayıp çekmeye başladım, ama yırtılınca yine başa döndüm.

Ardımda kapı açıldı. Yngve'ydi.

"Neyle uğraşıyorsun?" dedi.

"Gördüğün gibi kitapları kaplıyorum," dedim.

"Antrenmandan sonra çörekle gazoz verdiler," dedi. "Kulüp binasında. Takımda kızlar da vardı. Bir tanesi gerçekten güzeldi."

"Kızlar mı?" diye sordum. "Onlara izin veriyorlar mı?"

"Veriyorlar elbette. Ve Karl Fredrik de çok iyiydi."

Yokuştan yükselen konuşmalarla ayak sesleri açık pencereden içeri doldu. İşaret parmağımda asılı kalan bant parçasını yerine yapıştırıp seslerin kimden geldiğine bakmaya gittim.

Geir'le Leif Tore. Leif Torelerin bahçe yolunda durmuş bir şeye gülüyorlardı. Ardından vedalaştılar ve Geir kendi bahçelerine kadarki kısa yolu koşarak geçti. Köşeyi döndüğünde ancak görebildiğim yüzünde küçük bir gülümseme vardı. Ellerini şortunun ceplerine sokmuştu.

Yngve'ye döndüm.

"Nerede oynayacaksın?"

"Bilmiyorum," dedi. "Büyük olasılıkla savunmada."

"Formalar ne renk?"

"Mavi beyaz."

"Trauma gibi mi?"

"Hemen hemen," dedi.

"Yemeğe gelin!" diye bağırdı babam. Mutfağa girdiğimizde, masadaki yerlerimizde üçer dilim ekmek ve birer bardak süt duruyordu. Baharatlı peynir, keçi peyniri ve reçel. Annemle babam salonda oturmuş televizyon seyrediyordu. Dışarıda yol griydi, yol kenarındaki ağaçların dalları da neredeyse öyleydi; öte yandan boğazın karşısındaki ağaçların üzerinde yükselen gökyüzü, bizimkinden başka bir dünyaya kaymış gibi hâlâ hem açık hem maviydi.

Ertesi sabah babamın kapıyı açmasıyla uyandım.

"Kalk bakalım seni küçük uykucu!" dedi. "Güneş parlıyor, kuşlar şarkı söylüyor!"

Yorganı kenara çekip ayaklarımı yere koydum. Babamın koridorda giderek silinen ayak sesleri haricinde ev sessizdi. Günlerden salıydı. Annem işe, Yngve okula erken gitmişti; babamınsa o gün ilk dersi boştu.

Dolaba gittim, giysi yığınlarının arasında eşelendim, mavi kadife pantolonumu ve yanına en güzel gömleğimi, beyaz olanı seçtim. Ama gömlek fazla güzel, diye düşündüm, dikkat çekecekti, babam niye süslendiğimi sorabilir, çıkarmamı isteyebilirdi. Beyaz Adidas tişört daha iyiydi.

Kolumun altında giysilerle banyoya gittim. Yngve neyse ki lavaboda su bırakmayı unutmamıştı. Kapıyı arkamdan kapadım. Klozetin kapağını kaldırıp işedim. Çişim yeşilimsi sarıydı, sabahları arada sırada olabildiği gibi koyu sarı değildi. Çükümü sallarken bütün damlaları içeri denk getirmeye çalışsam da bazıları yere düştü; mavi gri muşambada küçük saydam sıvı küreleri... Tuvalet kâğıdından bir parça koparıp yeri sildim, onu da klozete atıp sifonu çektim. Köpüren su sesleri eşliğinde lavabonun önüne geçtim. Lavabodaki su yeşilimtırak bir renk almıştı. İçinde kim bilir neyin, küçük, neredeyse saydam parçaları yüzüyordu. Ellerimi birleştirip suyla doldurdum, başımı öne eğip yüzümü yıkadım. Su benden birazcık daha soğuktu. Tenime çarpınca sırtım ürperdi. Sabunladığım ellerimi hızla yüzüme sürterken gözlerimi yumdum, durulandıktan sonra benim askımdaki sarı kahverengi havluyla kurulandım.

İşte hazırım!

Perdeyi kenara çekip dışarı baktım. Güneşin tepelerine yeni yeni tırmandığı ağaçlardan koyu, derin gölgeler düşüyordu ışıltılı asfalta. Üzerimi giyinip mutfağa gittim.

Önümde derin bir mısır gevreği tabağı duruyordu, yanında bir kutu süt vardı. Babam ortalarda görünmüyordu.

Hazırlanmak için çalışma odasına mı gitmişti?

Yok. Oturma odasından sesi geliyordu.

Oturdum, mısır gevreklerinin üzerine süt döktüm. Tabağıma daldırdığım kaşığımı ağzıma götürdüm.

Ah, lanet olsun.

Süt ekşimişti, ağzımı dolduran tat midemi ağzıma getirdi. Yutkunmak zorunda kaldım, çünkü o sırada babam geliyordu. Kapıdan geçti, mutfağa geldi, gidip tezgâha yaslandı. Bana bakıp gülümsedi. Kaşığı bir kez daha tabağa daldırıp ağzıma götürdüm. Yalnızca tadın beklentisi bile midemi bulandırmaya yetiyordu. Ama birkaç çiğnemenin ardından ağzımdan soluyarak yutkundum.

Kahretsin.

Babam gideceğe benzemediğinden yemeyi sürdürdüm. Çalışma odasına gitseydi mısır gevreğini çöpe döküp başka çöplerle gizleyebilirdim, ama babam mutfakta veya ikinci katta olduğu sürece başka seçeneğim yoktu.

Sonra babam dolabı açtı, benimkiyle aynı seriden bir tabak çıkardı, çekmeceden bir kaşık bulup masada karşıma oturdu.

Daha önce bunu hiç yapmamıştı.

"Ben de biraz alayım," dedi. Üzerinde yeşilli kırmızılı horoz olan kartondan sarı gevrekleri tabağa döküp süte uzandı.

Yemeyi bıraktım. Bunun sonunun felaket olduğunu biliyordum.

Babam kaşığını tabağa daldırdı, süt içinde yüzen mısır gevreklerini ağzına götürdü. Tadını alır almaz yüzü gerildi. Ağzındakileri çiğnemeden tabağa tükürdü.

"Öeh!" dedi. "Süt ekşimiş. İğrenç!"

Ardından bana döndü. O bakışı ömrümün geri kalanı boyunca unutmayacaktım. Beklediğim gibi öfkeli değildi, şaşkındı, kesinlikle anlayamadığı bir şeyle karşı karşıya kalmış gibiydi. Evet, sanki beni ilk kez görüyordu.

"Ekşi sütle mısır gevreği mi yiyorsun?" diye sordu.

Başımı öne salladım.

"Öyle şey olur mu!" dedi. "Dur sana yeni süt getireyim!"

Ayağa kalktı, güçlü kol hareketleriyle lavaboya boşalttığı süt kutusunu çalkalayıp düzleştirdikten sonra alt dolaptaki çöpe attı ve buzdolabından yeni bir süt kutusu çıkardı.

"Getir onu bakayım," deyip aldığı tabağımı lavaboya döktü, bulaşık fırçasıyla birkaç kez ovalayıp çalkaladıktan sonra yeniden önüme koydu.

"Al bakalım," dedi. "Şimdi kendine yeni sütle mısır gevreği doldur. Tamam mı?"

"Tamam," dedim.

Kendi tabağına da aynı işlemi uyguladıktan sonra birlikte sessizce kahvaltı ettik.

O günlerde okulda her şey yeniydi, ama günlerin biçimi aynıydı, kendimizi öylesine güvende hissediyorduk ki birkaç hafta içinde, bize söylenen her şeyin doğruluğuna inanır olmuştuk. Öğretmen kürsüsünden söylenenler gerçekti, ve oradan söyleniyor olması en olanaksız sözü bile olanaklı kılıyordu. İsa suyun üstünde yürümüştü, gerçekti bu. Tanrı kendisini Musa'nın ayakları dibinde yanan bir çalı olarak göstermişti, gerçekti bu. Her şey, biz bile, bakterilerden de küçük yapı taşlarından oluşuyorduk, gerçekti bu. Ağaçlar güneş ışığıyla yaşıyordu, gerçekti bu. Ayrıca yalnızca öğretmenlerin bu şekilde dile getirdiklerini değil, yaptıklarını da ses çıkarmadan kabulleniyorduk. Öğretmenlerimizin çoğu yaşlıydı, ya Birinci Dünya Savaşı sırasında ya da öncesinde doğmuşlardı; otuzlu, kırklı yıllardan beri bu işi yapıyorlardı. Gri saçlı, takım elbiseliler asla adlarımızı öğrenemiyordu ve bilgiyle beceri adına sunabilecekleri hiçbir şey bize ulaşmıyordu. Aralarından birinin adı Thommesen'di, haftada bir kez yemek saatinde bize kitap okurken kürsüye eğiliyordu; sesi biraz hırıltılı, soluk yüzü neredeyse sarı, dudakları mavimsi kırmızıydı. Okuduğu kitap ormanda yaşayan bir kocakarıyla ilgiliydi, anlamak olanaksızdı, dolayısıyla onun küçük okul çocuklarına karşı güzel, arkadaş canlısı bir tavır sergilediğini sandığı bu süre bizim için işkenceydi; çünkü öksüre tıksıra okunan anlaşılmaz öyküyü oturup ses çıkarmadan dinlemek zorunda kalıyorduk.

Bir başkası, ellili yaşlarında, Myklebust adında bir adamdı, Batı Norveç'te bir yerden geliyor, Hisøya'da oturuyordu ve çok çetin bir disiplin anlayışı vardı. Onun derslerine girerken sıraya girip uygun adım yürümemiz, içeride masalarımızın yanında kımıldamadan durmamız gerekiyordu, bu sırada o da kürsünün başında, içeride çıt çıkmayana dek bizleri süzüyordu. Ardından parmak

uçlarına kalkıyor, başıyla selam veriyor, günaydın sınıf veya tünaydın sınıf, diyordu, biz de günaydın öğretmenim veya tünaydın öğretmenim diye karşılık veriyorduk. Ateşli durumlarda öğrencileri tokatlamaktan veya duvardan duvara vurmaktan imtina etmiyordu. Hoşlanmadığı çocuklarla sık sık dalga geçiyordu. Beden eğitimi dersleri katıksız talimlerdi. Bu yaşlarda kadın öğretmenler de vardı, onlar da sert, ciddiydi; yaydıkları dalgaları anlamasak da onları sayıyor, çoğunlukla korkutucu buluyorduk. Uygunsuz bir laf ettiğim bir gün öğretmenlerden birinin beni saçlarımdan tutup havaya kaldırdığını hatırlıyorum; bunun dışında eve not göndermekle yetiniyorlardı, çünkü otobüs saatleri yüzünden derse erken başlamak veya cezaya kalmak söz konusu değildi. Bazısı bütün ömrü boyunca okulda çalışmış bu yaşlı öğretmenler çetesinin yanı sıra yeni kuşak öğretmenler de vardı, ya anne babalarımızla yaşıt, ya da daha gençlerdi. Sınıf öğretmenimiz Helga Torgersen bunlardan biriydi. O "iyi" bir öğretmendi, başka bir deyişle kuralların çiğnenmesini asla sertçe cezalandırmaz, asla öfkelenmez, asla bağırmaz, asla vurup hırpalamazdı; tüm çatışmaları konuşmayla çözerdi, anlayışlı ve sakindi, kendi rolünden çok kişiliğiyle yakınlık kurardı, bu bakımdan arkadaşlarıyla dışarıdaki veya yeni evlendiği kocasıyla evdeki özel yaşamıyla sınıftaki yaşamı arasında pek fark yoktu. Ayrıca bu konuda yalnız da değildi, tüm genç öğretmenler böyleydi ve biz onların derslerine girmeyi seviyorduk. Okulun müdürü gençlerdendi, otuzlu yaşlarındaydı, adı Osmundsen'di, babam gibi güçlü ve sakallıydı, ama belki de en çok ondan korkardık. Yaptıkları yüzünden değil, konumu yüzünden. Çok ciddi bir yanlışlık yapan onun odasına gidiyordu. Ayrıca günlük eğitimde yer almayıp okulda bir gölge gibi dolaşması onu daha da korkutucu yapıyordu. Başka bir nedenden ötürü de saygı görüyordu. Geçen sene adanın doğu yakasındaki kayalıkların birkaç metre açığında, 1768'de batmış bir köle gemisi bulmuşlardı, keşif bütün gazetelere, televizyona bile haber konusu olmuştu.

Müdür Osmundsen, batığı bulan üç dalgıçtan biriydi. Dalgıçlığı, belki yelkencilik dışında her şeyden üstün tutan biri olarak benim gözümde o, düşünebileceğim en büyük kişiydi. Müdürümüzün astronot olması gibi bir şeydi. Ne zaman resim çizsem yelkenliler, dalgıçlar, batıklar, balıklar veya köpek balıklarıyla doldururdum sayfaları. O sıralar televizyonda mercan kayalıklarına dalmak veya köpek balığı kafesiyle dalmakla ilgili bir belgesel olsa haftalarca dilimden düşürmezdim. Ve işte geçen yıl bu sakallı adam, şimdiye dek bulunanlar arasında bozulmadan korunmuş az sayıda köle batığından birinden çıkardığı fil dişiyle suyun yüzeyine çıkmıştı.

Daha ikinci gün sınıfa gelmiş, biraz okuldan, kurallardan söz edip gitmişti; öğretmen, onun bir gün yine gelip buldukları batıktan söz edeceğini söylemişti. Müdür sınıftayken öğretmen ellerini beline dayayıp pencereye yaslanmış, bütün süre boyunca gülümsemişti ve yine aynısını yapacaktı, söz verildiği gibi müdür iki hafta sonra yine gelince. Müdürün anlatacaklarının beklentisiyle yerimde duramıyordum, ama batığın yalnızca birkaç metre derinde olduğunu öğrenince biraz düş kırıklığına uğramıştım. Başarıyı gözümde çok küçültüyordu bu, belki yüzlerce metre bir derinlik beklemiştim, dalgıçların ipe tutunup bekleye bekleye yukarı çıkmaları, aşağıdaki basınç yüzünden en az bir saat sürmeliydi. Salt karanlık, fenerlerin ışıltısı, belki küçük bir denizaltı veya bir dalış çanı. Oysa batık, orada yüzenlerin ayaklarının dibinde, paletleri ve yüzme gözlüğüyle herhangi bir oğlanın elinin uzanabileceği yerde miydi? Öte yandan bize batıktan fotoğraflar göstermişti, körfezin biraz açığına demirlemiş dalış teknesi, dalgıç giysileri, oksijen tüpleri vardı ve her şey, eski haritalar, belgelerle falan en ince ayrıntısına dek planlanmıştı.

Babam bir kez az kalsın televizyona çıkacaktı, onunla bir röportaj yapmışlardı, politik bir konuydu, ama Dagsrevyen'in başına oturduğumuzda röportaj çıkmadı, belki görürüz diye ertesi gün toplandığımızda da yoktu. Ama bir keresinde radyoya

çıkmıştı, bir pul sergisi bağlamında röportaj yapmışlardı onunla, ben bunu unutmuştum, o gün okuldan geldiğimde kaçırmıştık, bu yüzden beni azarlamıştı.

Öğretmenlerin çoğu benim adımı karıştırıyordu ilk günlerde, hepsi babamın iş arkadaşlarıydı ve bana onun adının verildiğini varsaymışlardı; beni tanıyor olmaları, babamın oğlu olduğumu bilmeleri çok hoşuma gidiyordu. Okulun ilk gününden başlayarak, öncelikle sınıfın en iyisi olmak için ve ayrıca ne kadar akıllı olduğumun babamın kulağına gideceğini umduğum için, elimden gelenin en iyisini yaptım.

Okula gitmeyi çok seviyordum. Orada olanları ve olayların geçtiği yerleri seviyordum.

Demir borulara bir parça tahta oturak, bir parça tahta arkalık çakılarak yapılmış alçak, eski sandalyelerimiz ve daha önce orada oturanlardan kalma çizikler ve mürekkep lekeleriyle dolu sıralarımız. Kara tahta, tebeşir, sünger; öğretmenin elindeki tebeşirden çıkan harfler, bir O, bir U, bir I, bir E, bir Å, bir Æ, hep beyaz, tıpkı onun elleri gibi. Lavaboda yıkanınca kararıp şişen kupkuru sünger, tahta önceki gibi temiz ve yeşil olmadan önce bir süre orada asılı kalan ıslak iziyle her şeyi sildiğinde kapıldığım o güzel duygu. Karmøy şivesiyle konuşan, etek ve bluzlu, kısa saçlı, kocaman gözlüklü öğretmenin bize anlatıp sordukları. Hep bir ağızdan ve kendi kendimize konuşmamayı, elimizi kaldırıp onun bize söz vermesini beklemeyi öğrenmemiz gerekiyordu. Başlarda sınıfta kaldırılan eller bir orman oluşturuyor, sabırsızca ileri geri sallanıyordu, kimileri *ben, ben, ben,* diye bağırıyordu, çünkü sorular herkesin yanıt verebileceği kolaylıktaydı. Bir de teneffüsler, o sıralarda olanlar, oradaki tüm çocuklar, büyük grupların oluşup dağılması, başlayıp biten etkinlikler... Sınıfın dışında ceketlerimizi astığımız askılar, yeşil sabunla on yıl yıkanmanın kokusu, tuvaletlerdeki idrar kokusu, dolaplardaki süt kokusu, sınıfta aynı

anda açılan yirmi tane beslenme çantasındaki çeşitli yiyeceklerin kokusu. Nöbetçi sistemi, her hafta bir öğrencinin dağıtıcılık yapması, dersten sonra tahtayı silmesi ve beslenme saatinde süt kutularını getirmesi. Seçilmenin yarattığı duygu. Herkes sınıftayken, bomboş koridorlarda dolaşmanın o büsbütün özel duygusu, iki yanda asılı ceketler, yürüdükçe sınıflardan duyulan alçak mırıltı, muşamba kaplı yerleri usulca ışıldatan gün ışığı ve güneş varsa Samanyolu'nun minyatürü gibi havada parlayan binlerce toz parçası. Açılan bir kapıdan koşarak çıkan bir oğlanın bütün koridordaki havayı değiştirmesi, bütün dikkati ve anlamı kendi üzerine toplaması, en önemli kişi olması. Sanki bütün kokuları, tozları, ışıkları, ceketleri ve mırıltıyı üzerine çekmiş gibi, tıpkı bir kuyruklu yıldızın tüm ıvır zıvırı, parlak çekirdeğine göre sönük görünen uzun kuyruğuna çekmesi gibi.

Geir'in zile bastığı ve birlikte süpermarket yolunu tırmandığınız o ânı seviyordum; bir yarışma başlıyordu orada, bekleme yerine erken gitmek, otobüste iyi yerleri kapabilmek için çantayı kuyrukta olabildiğince öne bırakmak gerekiyordu. Marketin önünde takılmayı, dört bir yandan gelen çocukları izlemeyi seviyordum. Kimileri marketin en üstündeki sitelerden, kimileri Gamle Tybakken'den, kimileri de dağın öteki tarafındaki düzlükten geliyordu. Özellikle Anne Lisbet'i izlemeyi seviyordum. Hem siyah, parlak saçları hem de kahverengi gözleri ve kocaman, kırmızı bir ağzı olduğu için. Her zaman çok mutluydu, gülmeden edemiyordu ve hem kahverengi hem de ışıltılı gözleri, içindeki aşırı mutlulukla dolup taşıyormuş gibiydi. Kızıl saçlı arkadaşının adı Solveig'di, onlar da tıpkı Geir'le benim gibi komşulardı sürekli birlikte takılıyorlardı. Solveig soluk ve çilliydi, çok konuşmazdı, ama bakışları yumuşaktı. Tybakken'in en tepesindeki sitede oturuyorlardı, oraya yalnızca birkaç kez gitmiştim ve kimseyi tanımıyordum. Anne Lisbet, sınıfta kendinden söz etme sırası ona gelince bir yaş küçük kız kardeşi, dört yaş küçük erkek kardeşi

olduğunu söylemişti. Sınıfta bir başka oğlan daha orada oturuyordu, adı Vemund'dü, biraz tombul ve ağırkanlıydı, belki kafası da iyi çalışmıyordu, herkesten yavaş koşuyordu, herkesten daha güçsüzdü, kız gibi top atıyor, futbolu beceremiyor, okuyamıyordu; ama resim çizmeyi ve evden çıkmayı gerektirmeyecek etkinliklerin çoğunu seviyordu. Annesi, öfkeli bakışları, kulak tırmalayan sesiyle geniş, güçlü ve enerji dolu bir kadındı. Babası ince yapılı, soluk biriydi ve koltuk değnekleriyle yürüyordu, bir tür kas hastalığı vardı ve Vemund'ün büyük bir gururla söylediği üzere bir hemofiliydi. Hemofili de ne demek, diye sormuştu biri. "Kanama durmuyor," demişti Vemund. Babam yaralanır ve yarası kanamaya başlarsa kanama asla durmuyor, kanadıkça kanıyor, o zaman ya ilaç içmesi ya da hastaneye gitmesi gerek, yoksa ölür."

Anne Lisbet, Solveig ve Vemund'ün mahallesinde oturan, bizden ya bir iki yaş büyük ya da bir iki yaş küçük pek çok çocuk, okul başlayınca birdenbire dünyamıza girmişti. Sınıftaki çocukların geldiği başka mahalleler için de geçerliydi bu durum. Sanki bir perde kalkmıştı ve bizim sahne sandığımız yerin yalnızca sahnenin önü olduğu ortaya çıkmıştı. Dağın zirvesinden dümdüz bahçesini gördüğümüz, yaklaşık beş metre aşağıdaki beyaz bir duvarda dengede duruyormuş gibi görünen, çevresi yeşil telle çevrili ev örneğin, artık yalnızca bir ev değil, Siv Johannesen'in oturduğu evdi. Elli metre içeride, gür ormanın gerisinde, yolun bittiği yerde Sverre, Geir B. ve Eivind oturuyordu. Biraz aşağıda, ama başka bir sitede ve büsbütün başka bir dünyada Kristin Tamara, Marian ve Asgeir oturuyordu.

Herkesin kendi yeri vardı, herkesin kendi arkadaşları vardı, ve yaz sonunda, birkaç hafta içinde tüm bunlar bize açılmıştı. Bu hem yeni hem de tanıdıktı; sonuçta birbirimize benziyorduk, aynı şeyleri yapıyorduk ve birbirimize sonuna dek açıktık. Aynı zamanda herkesin kendine ait bir yanı vardı. Sølvi öyle utangaçtı ki neredeyse hiç konuşamıyordu. Unni, anne babası ve kardeşleriyle

her cumartesi kurulan pazarda çalışıyordu, kendi yetiştirdikleri sebzeleri satıyorlardı. Vemund'ün babası koltuk değneğiyle yürüyordu. Kristin Tamara gözlüklüydü ve bir gözü bantla kapatılmıştı. Her zaman çok kabadayı olan Geir Håkon tahtaya kalkınca utançtan yerin dibine giriyordu. Dag Magne sürekli sırıtıyordu. Geir'in doğumunda rahip cenaze duası okumuştu, onun öleceğini sanmışlardı. Eivind hem okuyup yazabiliyor hem de çok iyi futbol oynuyordu. Trond minicik bir şimşek gibiydi. Solveig çok güzel resim çiziyordu. Anne Lisbet'in babası dalgıçtı. John'un herkesten çok amcası vardı.

Bir gün okulda yalnızca üç derse girmiştik, otobüs bizi on ikiye doğru süpermarketin önüne getirince Geir'le ben, John'u eve bıraktık. Güneş ışıl ışıldı, gökyüzü masmaviydi, yol kuru ve tozluydu. Evlerine varınca John bize içeri gelip meyve suyu içmeyi önerdi. Kabul ettik. Verandada onu izleyip sırt çantalarımızı çıkardık, oradaki plastik sandalyelere oturduk. John kapıyı açıp bağırdı.

"Anne, meyve suyu istiyorum. Sınıftan konuklarım var!"

Annesi kapıya geldi. Üzerinde beyaz bir bikini vardı, teni güneş yanığı, uzun saçları koyu sarıydı. Yüzünün üst kısmı büyük bir güneş gözlüğüyle gizlenmişti.

"Ne güzel," dedi. "Bakalım size verecek meyve suyum kalmış mı."

Oturma odasına girip bir kapının ardında gözden yitti. Oturma odasında boş bir hava vardı. Bizimkine benziyordu, ama çok daha az mobilya vardı, duvarlar resimsizdi. Sınıftan iki kız, aşağıdaki yolda yürüyordu. John korkuluklardan eğildi ve onlara "Maymuna benziyorsunuz!" diye bağırdı.

Geir'le ben güldük.

Kızlar buna aldırmadan yürümeyi sürdürdü. Marianne bütün oğlanlardan uzundu; yüksek alnı, çıkık elmacık kemikleri vardı ve uzun sarı saçları yüzünün iki yanından perde gibi dümdüz aşağı

sarkıyordu. Arada sırada kızdığında veya umutsuzluğa kapıldığında alnı kırışır, gözlerine çok özel bir bakış yerleşirdi; severdim onu böyle görmeyi. Ayrıca başka kızlardan farklı olarak, kızabiliyor ve karşılık verebiliyordu.

John'un annesi, üç bardak ve bir sürahi meyve suyu taşıyan tepsiyle geldi, önümüze yerleştirdiği bardakları doldurdu. Kırmızı meyve suyunun üzerinde buz küpleri öbeklendi. Kadın içeri giderken ona baktım. Güzel değildi, ama bir yanıyla dikkat çekiyor, kendisine baktırıyordu.

"Annemin poposuna mı bakıyorsun?" diyen John kahkahayı bastı.

Ne demek istediğini pek anlamamıştım. Ne diye annesinin poposuna bakacaktım? Utanmıştım da, yüksek sesle söylediği için annesi duymuş olmalıydı.

"Hayır, bakmıyordum!" dedim.

Kahkahası dinmek bilmiyordu.

"Anne!" diye bağırdı. "Gelsene biraz!"

Geldi, hâlâ bikinisi vardı üzerinde.

"Karl Ove senin popona baktı!" dedi John.

Annesi onun yanağına bir tokat attı.

John gülmeyi sürdürüyordu. Geir'e baktım, gözlerini boşluğa dikmiş ıslık çalıyordu. John'un annesi içeri döndü. Meyve suyu bardağını bir dikişte bitirdim.

"Odamı görmek ister misiniz?" dedi John.

Başımızı salladık, onun arkasına takılıp karanlık salondan geçerek odasına gittik. Duvarlardan birinde bir motosiklet plakası, öbüründe teni güneşten turuncuya çalan, neredeyse çıplak bir kadın vardı.

"Kawasaki yedi yüz elli," dedi. "Biraz daha meyve suyu ister misiniz?"

"Sanmıyorum," dedim. "Eve gidip yemek yemem gerekiyor."

"Benim de," dedi Geir.

Dışarı çıktığımızda köpek bize hırladı. Tek söz etmeden yokuşu indik. John bize verandadan el salladı. Geir ona karşılık verdi.

John'un annesinin poposuna niye bakacaktım ki? Popoların anlamadığım bir özelliği mi vardı? John niye bana bağırarak öyle demişti? Annesine niye söylemişti? Annesi ona niye vurmuştu? Ayrıca ne diye sonradan da gülmeyi sürdürmüştü John? Annesinden tokat yiyen biri nasıl gülebilirdi? Herhangi birinden tokat yiyen biri nasıl gülebilirdi?

Annesine bakmıştım, bakarken de utanır gibi olmuştum, çünkü neredeyse çıplaktı, ama poposuna değil, ne diye bakacaktım oraya?

Johnların evine ilk ve son gidişimdi bu. Onunla futbol oynuyor veya yüzmeye gidiyorduk, ama evine gittiğimiz biri değildi. Herkes ondan biraz çekiniyordu; onun kabadayılık tasladığını, ama aslında o kadar cesur olmadığını söylüyorduk, ama *gerçekten* cesurdu. Üst sınıflardan oğlanlarla takılıyordu, aramızda kavgaya karışan ve öğretmenlere karşılık verip söylenenlere kulak asmayan bir tek o vardı. Dilediği kadar geç yatmasına izin verildiğinden sabahları yorgun oluyordu, derslerde başka herkes gibi evdeki yaşamından söz ettiğinde o sırada onlarda kalan şu ya da bu amca gelirdi gündeme. Ne o ne bizler sorguluyorduk bu adamların konumunu, bunu niye yapacaktık ki? John'un tanıdığımız herkesten çok amcası vardı, konu bununla sınırlıydı.

Birkaç gün sonra, eylül başlarında bir cumartesi günü, yerlerin tozlu ve sıcak, gökyüzünün koyu mavi olduğu, rüzgâr henüz yumuşaklığını koruduğundan ilk kuru yaprakların neredeyse doğaya aykırı biçimde havada uçuştuğu, herkesin yüzünün terle ışıldadığı erken sonbahar günlerinden birinde, Geir'le ben sitede dolaşmaya çıktık. Yanımızda sandviçlerimizle meyve suyu şişelerimiz vardı. Bildiğimiz bir yolu izlemeye karar vermiştik, uzun

düzlüğün sonundan, aşağı yukarı Fina patikasının başladığı yerden sola dönüyordu bu yol. Oraya gitmek için pek tanımadığımız bir evin bahçesinden geçmemiz gerekiyordu, ama sahibinin bize kızgın olabileceğini biliyorduk, çünkü o baharda bir pazar günü, adamın evinin yakınında, bir yanı kayalıklarla, bir yanı dereyle çevrili yerde futbol oynayan çetedendik, yarım saat sonra adam koşar adım evden çıkmış ve neredeyse duyma mesafesine girmeden önce yumruğunu sallayarak bağırmaya başlamıştı; tabanları yağlamıştık biz de. Öte yandan şimdi futbol oynamayacak, yalnızca bahçesinden geçecektik; dere kıyısından ilerleyip aslında küçük bir yol olan, üzeri minik, düz ve çoğunluğu beyaz taşlarla döşeli patikaya ulaşacaktık. Orada bir kapı vardı, onu kenara ittik ve kendimizi daha önce bulunmadığımız bir yerde bulduk. İki yanında ağaçların yükseldiği patika gölgelerle örtülüydü, bir tünelde yürüyor gibiydik. Biraz ilerideki dönemeçte, güneşin altında parlayan bembeyaz bir kaya vardı. Üzerinde yürüdüğümüz taşlar bu kayadan çıkarılmış olmalıydı. Orada durduk. Dinamitle patlatılmış pürüzlü kayalar gibi kırık dökük, çürük görünmüyordu, ormanda karşılaşılan çıplak kayalar ve dik kayalıklar gibi hafif pütürlü ve keskin kenarlı da değildi; yok, birçok eğimli yüzeyden oluşan bu kayalık neredeyse cam gibi pürüzsüzdü. Değerli bir taş damarı mı bulmuştuk? Öyle görünüyordu. Ama siteye çok yakındı, başka birinin daha önce görmediği bir şey keşfetme şansımız olmadığını biliyorduk, yine de çantalarımızı o taşlarla doldurmaktan geri durmadık. Sonra ilerilere yürümeyi sürdürdük. Dere patikayı izliyordu, yukarılardan köpürerek gelip derin bir vadi boyunca akıyor, daha ileride, yokuşun başladığı yerde, küçük taraçalardan aşağı dökülüyordu. Derenin yolla bir seviyeye geldiği yerlerden birine baraj kurmaya çalıştık. Bıkıp usanmadan taşlar yığdık, boşlukları yosunla örtmeye çalıştık, yaklaşık yarım saat sonra suyun yönünü patikaya çevirmeyi başarmıştık. O sırada duyduk silah sesini. Bakıştık. Ardından çantalarımızı kapıp

aşağıya koşmaya başladık. Avcılar mı vardı burada? Birkaç yüz metre sonra patika düzleşti. Eğimli büyüyen, sıra sıra gür alaçamların derin, yeşilimsi siyah gölgesinde bulduk kendimizi. Yaklaşık yüz metre ileride bir asfalt yol görüp durduk, çünkü silah sesleri daha belirgindi artık, sol yanımızdan geliyordu. Yaban mersini, eğrelti ve yosunla örtülü toprağın üzerinden ağaçların arasına daldık, hafif bir yokuşu tırmandığımızda ne görelim, önümüzde, yaklaşık yirmi metre aşağıda, çöplerle dolu kocaman, ağaçsız bir alan güneşte parlıyordu.

Bir çöplük!

Ormanda bir çöplük!

En uzak köşesinde martılar uçuşuyordu. Çöplüğün üzerinde denizdeymiş gibi bağrışarak döne döne uçuyorlardı. Burnumuzu yakıyordu mayhoş koku. Sonra yeniden silah sesleri duyduk. Artık yankılar keskin değildi, kuru ve çıtırtılıydı. Çöplüğün kıyısı boyunca usulca yürürken orada, bir taş atımı uzaklıkta iki adam gördük, hurda arabanın yanında biri ayakta, öbürü yüzüstü yere yatmış duruyordu. İkisinin de elinde çöplüğe doğrultulmuş tüfekler vardı. Birkaç saniye arayla ateş ediyorlardı. Yerdeki ayağa kalktı, ikisi birlikte ellerinde tüfeklerle çöplüğe doğru gittiler. Biz onların bıraktığı yere doğru yürüdük. Tepelerle vadiler gibi alçalıp yükselen çöp yığınları arasında bir yolu izliyorlardı. Çizmeleri ve eldivenleriyle tam avcı gibi giyinmişlerdi. Yetişkin adamlardı, ama yaşlı değillerdi. Çevrede hurda arabalar, buzdolapları, televizyonlar, gardıroplar ve komodinler gördüm. Kanepeler, sandalyeler, masalar lambalar gördüm. Kayaklar, bisikletler, oltalar, avizeler, araba lastikleri, koliler, kasalar, straforlar ve bir sürü dolu torba gördüm. Çöplerle dolu bir alanın ortasındaydık. Büyük bir bölümü yemek artıkları ve ambalajlarla, başka bir deyişle evlerin günbegün çöpe attığı öteberiyle doluydu, ama bizim bulunduğumuz ve iki adamın yürüdüğü, bütün alanının yaklaşık beşte biri olan bu yer büyük atıklara ayrılmıştı.

"Fareleri vuruyorlar," dedi Geir. "Bak!"

Adamlar durmuştu. Birisi kuyruğundan tuttuğu bir fareyi kaldırdı. Hayvanın bir yanı büsbütün dağılmış görünüyordu. Adam onu birkaç kez çevirip fırlattı, torbaların üzerine düşen fare iki torbanın arasına kaydı. Adamlar güldüler. Öbürü bir başka leşi tekmeledi, çizmesinin ucunu altına sokup hayvanı ters çevirdi.

Sonra geri döndüler. Parlak güneşe karşı kısılmış gözlerle bize selam verdiler. Birbirlerine kardeş gibi benziyorlardı.

"Dolaşmaya mı çıktınız çocuklar?" dedi biri. Mavi şapkasından kızıl saçlar sarkıyordu; geniş yüzlü, kalın dudaklıydı, saçları gibi kızılımsı, gür bir bıyığı vardı.

Başımızı salladık.

"Çöplükte dolaşmak! Neden olmasın," dedi ikincisi. Neredeyse beyaz denecek sarılıkta saçları ve bıyıksızlığı bir yana, öbür adamın hık demiş burnundan düşmüş gibiydi. "Yemeğinizi de burada mı yiyeceksiniz? Çöp dağının tepesinde?"

Kahkaha attılar. Biz de biraz güldük.

"Fareleri vurmamızı izlemek ister misiniz?" diye sordu, birincisi.

"Evet, çok isteriz," dedi Geir.

"Ama arkamızda durmalısınız. Bu çok önemli. Anlaşıldı mı? Bizi rahatsız etmemek için hiç kımıldamamanız gerekiyor."

Başımızı salladık.

Bu kez ikisi de yere yattı. Uzun süre hiç kıpırdamadılar. Onların nereye baktığını görmeye çalıştım. Ama fareyi ancak tüfek patladığında görebildim, birdenbire güçlü bir esintiye kapılmış gibi yerde sürüklenmişti hayvan.

Adamlar kalktı.

"Gelip görmek ister misiniz?" diye sordu bir tanesi.

"Çok da görülecek bir şey yok!" dedi öbürü. "Ölü bir fare işte!"

"Ben görmek istiyorum," dedi Geir.

"Ben de," dedim.

Ama fare ölmemişti. Yerde kıvranıyordu. Arkasını neredeyse büsbütün alıp götürmüştü kurşun. Adamlardan biri tüfeğinin dipçiğini hayvanın kafasına indiriverdi, gevrek bir sesin ardından kıvranmalar kesildi. Adam dipçiği gözden geçirdi kaygıyla.

"Of, niye yaptım ki şimdi bunu," dedi.

"Biraz sert adamı oynayasın geldi herhâlde," dedi öbürü. "Gel gidelim. Arabanın yanında temizlersin."

Onlar yeniden "karaya" doğru yürürken biz de peşlerine takıldık.

"Anne babanız buraya geldiğinizi biliyor mu?" diye sordu bir tanesi.

"Evet," dedim.

"İyi," dedi. "Hiçbir şeye dokunmamanız gerektiğini de söylediler mi? Burası bakteriler ve başka her türden pislikle dolu, biliyorsunuz."

"Evet," dedim.

"Peki bakalım! Hoşça kalın çocuklar!"

Birkaç dakika sonra yolun aşağısında bir arabanın motoru çalıştı ve biz yalnız kaldık. Bir süre koşturup sağa sola baktık, çuvalları boşalttık, arkasında güzel bir şey var mı görmek için dolapları devirdik, bir yandan da bulduklarımızı birbirimize haykırıp duruyorduk. Benim en büyük keşfim neredeyse gıcır gıcır dergilerle dolu bir torbaydı; Tempo, Buster, Teks ve altmışlı yıllardan kalma küçük, dikdörtgen kovboy dergileri vardı. Geir bir fener, küçük bir geyik işlemesi ve iki puset tekerleği buldu. Dolanmaktan bıkınca bulduklarımızla birlikte, eğrelti otlarının üzerine oturup sandviçlerimizi yedik.

Geir sandviçten arta kalan kâğıdı buruşturup elinden geldiğince uzağa fırlattı. Çöplüğün ortasına bir yerlere denk getirmeyi düşünmüştü, ama o sırada çıkan bir esinti yüzünden kâğıt kenara bile erişemedi, çalılara düştü.

"Kakamızı yapalım mı?" diye sordu.

"Olur," dedim. "Nereye?"

"Bilmem," deyip omuz silkti.

Ormanda dolaşıp uygun bir yer aradık. Çöplüğe kaka yapmak kim bilir neden, uygunsuz görünüyordu, pis bir yanı var gibi gelmişti bana ve bu tuhaftı, çünkü çöpten söz ediyorduk. Ama çöplük parlak plastik torbalar, kartonlar, bozuk beyaz eşyalar ve gazete yığınlarıyla doluydu. Yumuşak ve yapış yapış ne varsa torbalanmıştı. Böylece, işimizi görmek için ormanın yolunu tuttuk.

"Şu ağaca bak!" dedi Geir.

Yaklaşık on metre ileride, devrilmiş büyük bir çam uzanıyordu boylu boyunca. Onun gövdesine tırmandık, pantolonlarımızı indirip popomuzu aşağı sarkıttık, bu sırada birer dala tutunmuştuk. Geir tam işini görürken poposunu savurarak kakasını kenara fırlattı.

"Gördün mü!" deyip kahkaha attı.

"Hahaha!" diye güldüm, ben tam tersini yapmaya, bir kenti bombalayan uçak gibi dosdoğru aşağı düşürmeye çalışıyordum. Kakamın giderek dışarı çıkması, son anda kopup yere düşmeden önce bir an havada asılı kalması çok güzel bir duyguydu.

Hem çok büyük bir tane yapabilmek hem de işin kendisi çok güzel olduğu için günlerce tuttuğum olurdu. Gerçekten çok kakam geldiğinde, dik duramaz duruma gelip iki büklüm olduğumda, kendimi bırakmaz, popomdaki kasları sıkıp kakamı geldiği yere itersem bütün bedenimi harika bir duygu sarardı. Ama tehlikeli bir işti, çok sık yapılırsa kaka öyle büyük oluyordu ki sıçıp çıkarmak neredeyse olanaksızlaşıyordu. Böyle büyük bir kakayı çıkarmak ne kadar da acıtıyordu! Gerçekten dayanılmazdı, acı her yerimi kaplıyordu, sanki bir acı patlaması yaşıyordum, AAAAAAHHH, diye bağırıyordum, AAAAAHHH ve tam en kötü yerinde birdenbire çıkıyordu.

Ah, ne de güzeldi!

Yine harika bir duygu doluyordu içime!

Acı bitiyordu.

Kaka tuvalete düşüyordu.

Her yerim rahata, huzura kavuşuyordu. Öylesine huzurluydum ki kalkıp silinmek içimden gelmiyordu, orada öylece oturmak istiyordum.

Ama değiyor muydu?

Bu büyük kakalardan birinden önce bütün günü korkarak geçirdiğim olurdu. Çok acıtacağı için tuvalete gitmek istemezdim, ama gitmezsem durum daha da kötüleşecekti.

Teslim olmak dışında bir seçenek yoktu. Orada olduğunu, canımı aşırı yakacağını çok iyi biliyordum!

Bir keresinde öyle korktum ki kakayı çıkarmanın başka bir yolunu bulmaya çalıştım. Ayağa kalktım, parmağımı olabildiğince içeri soktum. İşte. Kaka oradaydı. Taş gibi sertti. Yerini bulunca kanalı genişletmeye çalışarak parmağımı ileri geri oynatmaya başladım. Bu sırada biraz ıkınıyordum da, böylece kakayı yavaş yavaş kenara dek getirdim. Son parçayı çıkarmak yine canımı yaktı, ama o kadar değil.

Ne yöntemdi ama!

Parmağımın boka bulanması önemli değildi, bir güzel yıkayabilirdim. Ama koku çok kötüydü, ne kadar ovalarsam ovalayayım parmağımdaki hafif bok kokusu bütün gün ve gece boyunca geçmedi, evet, ertesi gün uyandığımda bile hâlâ kokusunu alıyordum.

Tüm artıları ve eksileri iyi değerlendirmek gerekiyordu.

Geir'le işimizi bitirince eğrelti yapraklarıyla silindik ve sonucu görmek için aşağı indik. Benimkinde yeşilimsi bir ışıltı vardı, öyle yumuşaktı ki şimdiden yayılmaya başlamıştı. Geir'inki açık kahverengiydi, bir köşesinde topak gibi sert bir siyahlık vardı.

"Benimkinin güzel, seninkinin kötü kokması tuhaf değil mi?" diye sordum.

"Seninki kokuyor!" dedi Geir.

"Hiç de bile," dedim.

"Öf!" dedi, parmaklarıyla burnunu çimdikleyip uzun bir sopayla benim kakamı karıştırarak.

Üzerinde sinekler uçuşmaya başladı, onların da yeşilimsi bir ışıltısı vardı.

"Neyse," dedim. "Gidelim mi? Önümüzdeki cumartesi gelip nasıl olduklarına bakarız, olur mu?"

"Ben o zaman evde yokum," dedi.

"Nereye gideceksin?"

"Risør'e," dedi. "Bir tekneye bakacağız, sanırım."

Eşyalarımızın yanına koşup evin yolunu tuttuk, Geir'in ellerinde birer tekerlek vardı, ben dergilerle dolu plastik torbamı taşıyordum. Evdekilere gittiğimiz yerden söz etmeyeceğine dair söz verdirtmiştim ona, öğrenirlerse oraya gitmemizi yasaklayacaklarından kuşkulanıyordum. Bu sırada dergilere de bir açıklama düşündüm, babam onları görüp tepki verirse başka bir sitede oturan Jørn adında bir çocuktan aldığımı söyleyecektim.

Kapıya gelince bir süre kımıldamadan durdum. Kulağıma sıra dışı bir ses gelmeyince eğilip ayakkabı bağcıklarımı çözmeye koyuldum.

En iç kapı açıldı. Ayakkabılarımdan birini çıkarıp duvardaki yerine koydum. Öbür kapı da açılınca babamı karşımda buldum.

Öbür ayakkabıyı da yerine koyup doğruldum.

"Neredeydin?" diye sordu babam.

"Ormanda.

Birdenbire açıklamamı hatırladım, bakışlarımı yere indirip ekledim: "Yokuşun tepesinde."

"Torbada ne var?"

"Dergiler."

"Nerden aldın onları?"

"Jørn adında bir çocuktan. Yukarıda oturuyor."

"Bakayım," dedi babam.

Torbayı ona uzattım, şöyle bir gözden geçirdikten sonra Teks kitabını aldı.

"Bu bende kalsın," deyip çalışma odasına gitti.

İç koridora geçip merdivenleri çıkmaya başladığım sırada bana seslendi.

Anlamış mıydı? Kitap çöp mü kokuyordu?

Arkamı dönüp aşağı indim, bağları çözülen dizlerim neredeyse taşıyamıyordu beni.

Açık kapının önünde duruyordu.

"Haftalık harçlığını almadın," dedi. "Yngve kendisininkini aldı. Al bakalım."

Elime metal beş kron tutuşturdu.

"Çok teşekkürler!" dedim.

"Ama B-Max kapandı," dedi. "Şekerleme alacaksan Fina'ya gitmen gerekecek.

Fina yolu uzundu. Önce uzun yokuş vardı, ardından uzun düzlük, daha sonra orman boyunca upuzun patika, ondan sonra çakıllı yolun ana yola açıldığı yerde, kötü ve bir o kadar olağanüstü benzin istasyonu vardı. Yokuşla düzlük sorun değildi, iki yanı evler, arabalar ve insanlarla doluydu. Patika kötüydü, yalnızca birkaç metre sonra ormanın arasında kayboluyordum ve orada ne bir insan ne de insan yapısı bir şey görebiliyordum. Yalnızca yapraklar, çalılar, ağaç gövdeleri, çiçekler, arada sırada bir bataklık, şurada burada kesilmiş ağaç yığınları, birkaç çayır... Orada yürürken şarkı söylüyordum. *Bir patikada yürüyorum,* diye şarkı söylüyordum. *Küçük bir kuş uçuyor, ayılar uyuyor, ben karalar denizler aşarken.* Şarkı söyleyince yalnız değilmişim gibi geliyordu bana. Sanki şarkı başka bir oğlandı. Şarkı söylemediğimde kendimle konuşuyordum. Öteki tarafta kimse oturuyor mu acaba, diyordum. Yoksa orman sonsuza dek gidiyor mu? Hayır, gitmiyor,

sonuçta bir adada oturuyoruz. Ormandan sonra deniz var. Belki Danimarka feribotu geçiyordur şimdi. Bir Nox[5] bir de Fox[6] istiyorum. Fox ve Nox, Nox ve Fox, Fox ve Nox, Nox ve Fox.

Sağda ağaçların altında bir tür açıklık vardı. Yaprak döken, yüksek ağaçlardı bunlar, tepeleri öylesine sık bir örtü oluşturuyordu ki yerde pek bitki büyümemişti.

Çok geçmeden çakıl yola vardım; eski, beyaz evi ve eski, kırmızı samanlığı geçtikten sonra aşağıdaki ana yoldan gelen araba seslerini duydum, oraya ulaştığımda benzin istasyonu elli metre uzakta bütün görkemiyle duruyordu.

Dört benzin pompası her zamanki gibi elleri şakaklarında selam duruyordu. Yüksek direğin tepesindeki beyaz plastikten büyük tabelada mavi FINA harfleri ölgün bir ışık yayıyordu. Dibine bir tır çekilmişti, kolunu açık pencereden çıkarmış şoför yerdeki biriyle konuşuyordu. Büfenin önünde üç tane motorlu bisiklet vardı. Pompalardan birinin yanına bir araba yanaştı, cüzdanı arka cebini şişirmiş bir adam indi, pompayı alıp yakıt deposuna soktu. Onun önünde durdum. Pompa vınlayınca bir insan yüzüne benzettiğim göstergede sayılar dönmeye başladı. Büyük bir hızla göz kırpıyordu sanki. Bu sırada adam başka bir yöne bakıyordu, olan biteni izlememesini çok gösterişli buldum. Ne yaptığını bilen biri olduğu belliydi.

Büfeye gidip kapıyı açtım. Yüreğim hızla çarpmaya başladı, içeride neyle karşılaşacağımı hiç bilemezdim. Biri benimle konuşacak mıydı? Bir şaka yapıp herkesi güldürecek miydi?

"Bakın Küçük Knausgaard da gelmiş," diyebilirlerdi, örneğin. "Baban nerede bugün? Evde yazılı mı okuyor?"

Buradan hep ortaokullular alışveriş yapıyordu. Üzerilerine arma dikili kot ya da deri ceketler giyerlerdi. Pontiac olabilirdi arma veya Ferrari veya Mustang. Kimileri boynuna eşarplar sarıyordu. Hepsinin saçları gözlerine iniyordu. Saçlarını defetmek

5 Meyan köklü şekerleme (ç.n.).
6 Limonlu şekerleme (ç.n.).

istediklerinde kafalarını geri atıyorlardı. Dışarıda sürekli yere tükürüp kola içiyorlardı. Yer fıstıklarını şişenin içine atanlar vardı, böylece aynı anda yiyip içebiliyorlardı. Yasak olmasına aldırmadan, neredeyse hepsi sigara içiyordu. Yaşça küçüklerin bisikleti, büyüklerin motorlu bisikleti vardı, arabası olan daha da büyük oğlanların onlarla takıldığı da oluyordu.

Bütün kötülükler buradaydı işte. Motorlu bisikletler, uzun saçlar, sigara içme, okulu kırma, kumar oynama, başka bir deyişle benzin istasyonunda olup biten ne varsa kötüydü.

Küçük Knausgaard olduğumu anlar anlamaz bastıkları kahkahadan daha kötüsü yoktu. Yanıt verecek durumda değildim, başımı eğip doğruca tezgâha yürümek ve ne için geldiysem onu satın alıp gitmekten başka yol yoktu.

"Küçük Knausgaard korkuyor!" diye bağırırlardı, canları öyle yapmak isterse. Bana bağırdıkları kadar beni rahat bıraktıkları da oluyordu. Asla bilemezdim.

Bu kez bana ilişmediler. Üç tanesi, tek kollu makinenin başına toplanmıştı, dört tanesi bir masada kola içiyordu, dipteki masada da yüzleri makyajlı üç kız kıkırdıyordu.

Bütün paramla Fox ve Nox aldım, epey şekerleme etti, satıcı onları saydam bir plastik torbaya koyar koymaz oradan sıvıştım.

Güneş almayan çakıl yokuşta hava soğuktu, oradan patikaya girdim. O kadar da kötü geçmedi, dedim, kıpırtı var mı diye bakışlarımı ağaç gövdelerinin arasında gezdirdim. "Ne yapacağım şimdi?" dedim. Bir birinden bir öbüründen mi, yoksa önce tüm Foxları, ardından tüm Noxları mı yiyecektim?

Sağdaki çalılar birdenbire hışırdadı.

Durup gözlerimi oraya diktim. Ne olur ne olmaz diye birkaç adım geriledim.

Yine hışırdadı.

Ne olabilirdi bu?

"Selam," dedim. "Kim var orada?"

Çıt çıkmıyordu.

Eğilip elime bir taş aldım. Taşı çalılara fırlattığım gibi var gücümle yukarı koştum. Durdum, kimsenin beni izlemediğini görünce kahkaha attım.

"Gününü gördün işte!" deyip yürümeyi sürdürdüm.

Söz konusu ölüler olduğunda, en önemlisi onları düşünmemekti. Sürekli başka düşüncelere odaklanmak gerekiyordu. Ölüleri düşünmeye başlarsanız, burada olduklarını, örneğin şu alaçamın arkasında saklandıklarını düşünürseniz, artık başka bir düşünce taşımanız olanaksızdır ve korkunuz sürgit artar. Geriye yalnızca bir koşu tutturmak kalır, yüreğiniz göğsünüzde davul gibi çarpar ve sanki içinizde bir çığlık yankılanır.

Yolculuk iyi geçmişti, ama patika bitip de sitenin önündeki düzlük önümde belirince rahatladım yine de.

Dışarı çıktığımda gökyüzü apaçıktı, oysa şimdi yolun kenarındaki evlerin arasında ve açıklığın üzerinde grileşmeye başlamıştı.

Biraz koştum.

Yol kenarındaki evlerden birinin önünde iki kız vardı. Ben çimenlerin üzerinde yürürken onların gözleri üzerimdeydi. Ardından bana doğru koşmaya başladılar.

Ne istiyorlardı?

Onlara doğru baktım, ama yürümeyi sürdürdüm.

Gelip önümde durdular.

Birinin ağabeyi Tom, sitedeki en büyük çocuklardan biriydi, kendi arabası vardı, gıcır gıcır kırmızı bir araba. Öbürünü daha önce görmemiştim. İkisi de en az on yaşında olmalıydılar.

"Nereden geliyorsun?" diye sordu biri.

"Fina'dan," dedim.

"Ne işin vardı orada?" dedi öbürü.

"Hiç," deyip yürümeye başladım.

Atılıp önümü kestiler.

"Bırakın beni," dedim. "Eve gideceğim."

"Torbanda ne var?"

"Hiçbir şey."

"Var bir şey. Fox ve Nox, kör değiliz herhâlde."

"Evet, ne olmuş? Ağabeyime aldım. On bir yaşında."

"Ver şunları."

"Hayır," dedim.

Tom'un kız kardeşi poşeti tuttu. Ben çekiştirdim. Öbürü beni itip yere devirdi.

"Ver torbayı," dedi.

"Hayır," deyip şekerlerime sıkı sıkıya sarıldım, bir yandan da kalkmaya çalışıyordum.

Beni yine itti. Yine boylu boyunca yere yığıldım, ağlamaya başladım.

"Benim şekerlerim!" diye bağırdım. "Alamazsınız!"

"Ağabeyinin değil miydi?" dedi birisi, torbayı elimden çekip alarak. Ardından düzlük boyunca olanca hızlarıyla yola doğru koştular, bu sırada kahkahalarla gülüyorlardı.

"Benim şekerlerim!" diye bağırdım arkalarından. "Benim onlar!"

Eve varana dek ağladım.

Şekerlerimi çalmışlardı. Nasıl olabilirdi bu? Yanıma gelip nasıl alabilirlerdi elimden? Benimdi sonuçta! Babamdan para almış, ta Fina'ya dek yürümüştüm! Öylece aldılar! Beni ittiler! Nasıl yapabilirlerdi bunu?

Eve yaklaşınca, kimse ağladığımı anlamasın diye gözlerimi kazağımın koluna sildim, birkaç kez gözlerimi kırpıştırıp başımı salladım.

Beş yaşımdayken, Trond'un kız kardeşi Wenche'nin attığı kocaman taş karnımın ortasına gelmişti. Ağlaya ağlaya bizim bahçenin çitine doğru koşmuştum, babam orada çalışıyordu. Bana yardım edeceğinden kuşkum yoktu, ama etmedi, tam tersini yaptı,

Wenche hem bir kız hem de senden bir yaş küçük, ağlayacak ne var, dedi. Onu utandırdığımı, beni ezenlere karşılık vermem gerektiğini kafama sokmamı söyledi. Ama anlamıyordum, taş atmanın, kavga etmenin kötü olduğunu, yanlış olduğunu herkes bilmiyor muydu?

Yok, babam bilmiyordu. Sert bakışları ve göğsünde kavuşturduğu kollarıyla çocukların oynadığı yola baktı, başını salladı ve bana onu rahatsız etmememi, oynamayı sürdürmemi söyledi.

Şimdi şekerlerimi çalanlar da kızdı. Bunu babama söyleyemezdim.

Antrede durdum, kulak kabarttım, ayakkabılarımı çıkarıp duvardaki yerlerine koydum, parmaklarının ucuna basa basa merdiveni çıkıp Yngve'nin odasına girdim, bu sırada yitirdiğim Foxlarla Noxların düşüncesi bana yeni bir darbe indirince yine gözlerim doldu, yaşlar yanaklarımdan çeneme süzüldü.

Yngve yüzüstü yatağa yatmış, baldırlarıyla ayaklarını havaya dikmiş, Buster okuyordu. Derginin başında bir torba şekerleme vardı.

"Niye ağlıyorsun?" diye sordu.

Olan bitenleri anlattım.

"Koşup kaçamadın mı?"

"Hayır, önümü kestiler."

"Seni itmişler. Sen de onları itemedin mi?"

"Hayır, benden daha büyük ve daha güçlüydüler," dedim, hıçkırarak.

"Yine de böyle zırlamana gerek yok," dedi Yngve. "Biraz şeker verirsem iyi gelir mi?"

"Eve-e-e-et," dedim, içimi çeke çeke.

"Çok değil. Biraz. Şu, şu, şu ve şu örneğin. Bir de bu belki. Al bakalım. Şimdi oldu mu?"

"Evet," dedim. "Burada oturabilir miyim?"

"Şekerlerini yiyene dek oturabilirsin. Sonra gitmen gerek."

"Peki."

Şekerlerimi yiyip yüzümü soğuk suyla yıkayınca yeniden doğmuş gibi oldum. Annemin mutfakta yemek hazırladığını işittim, aspiratörün sesi geliyordu. Yukarıdayken babamla ilgili hiçbir ses gelmemişti kulağıma, büyük olasılıkla aşağıda, çalışma odasındaydı.

Mutfağa gidip sandalyeye oturdum.

"Cumartesi şekerlemelerini aldın mı?" diye sordu, annem. Ocağın başında durmuş, tavada kıymayı andıran bir şeyi karıştırıyordu. Cızlamalarla tıslamalar çıkıyordu. Onun yanında, aspiratörün gürültüsünden sesi duyulmayan bir tencere kaynıyordu.

"Evet," dedim.

"Fina İstasyonu'na dek gittin mi?"

Her zaman "Fina İstasyonu" derdi, bizim gibi yalnızca "Fina" demezdi hiç.

"Evet," dedim. "Yemekte ne var?"

"Soslu etle pilav yapayım dedim."

"Ananaslı mı?"

Gülümsedi.

"Hayır, ananaslı değil. Meksika yemeği bu."

"A, öyle mi?"

Sessizlik oldu. Annem yırtarak açtığı bir torbayı kıymanın üzerine silkeledi, ardından ölçeğe doldurduğu suyu ekledi. Tencereredeki su kaynamaya başlar başlamaz pirinci koydu. Daha sonra masanın karşısındaki sandalyeye oturdu, ellerini beline bastırıp gerindi.

"Kokkeplassen'de ne iş yapıyorsun?" diye sordum.

"Bilmiyor musun? Pek çok kez götürdüm seni."

"Orada kalanlara bakıyorsun."

"Evet, öyle de denebilir."

"Peki niye oradalar? Niye kendi evlerinde oturmuyorlar."

Uzun uzun düşündü. Evet, öyle çok kafa yordu ki yanıt verdiğinde ben başka şeyler düşünmeye başlamıştım çoktan.

"Oradakilerin çoğunun kaygı sorunu var. Bunun ne olduğunu biliyor musun?"

Başımı iki yana salladım.

"Bir şeyden korkmak, ama neden korktuğunu bilememek."

"Sürekli korkuyorlar mı?"

Başını salladı.

"Evet, korkuyorlar. Onlarla konuşuyorum. Çok korkmasınlar diye onlarla çeşitli etkinlikler düzenliyorum."

"Ama..." dedim. "Korktukları özel bir şey yok mu? Yalnızca korkuyorlar mı?"

"Evet, tam olarak böyle. Yalnızca korkuyorlar. Ama sonra geçiyor, onlar da kendi evlerine taşınıyorlar."

Sessizlik oldu.

"Niye sordun bunu? Bir şey mi takıldı aklına?"

"Yok. Öğretmen istedi. Anne babamızın işlerini anlatıyorduk. Senin Kokkeplassen'de çalıştığını söyledim, orada ne iş yaptığını merak etti. Ben tam bilmiyordum. Geir ne dedi biliyor musun? Annesinin çalıştığı yerdeki kişilere ayakkabı bağlamayı öğrettiğini!"

"İyi demiş. Onun çalıştığı yerdekiler korkmuyorlar. Öte yandan bizim kolaylıkla yapabildiğimiz işlerde sıkıntı yaşıyorlar. Yemek hazırlamak ve temizlik yapmak gibi. Giyinmek bir de. Martha onlara bu konularda yardım ediyor."

Ayağa kalkıp yemeği karıştırmaya gitti.

"Mongoloidler değil mi?" dedim.

"Gelişme bozukluğu deniyor ona," dedi bana bakarak. "Mongoloid çirkin bir söz."

"Öyle mi?"

"Evet."

Alt katta bir kapı açıldı.

"Gidip Yngve'ye bir bakayım," deyip kalktım.

"Bak bakalım," dedi annem.

Koşmadan, elimden geldiğince hızlı yürüdüm. İlk kapıyı duyduğumda kalkınca babam merdiveni çıkıp beni görmeden önce Yngve'nin odasına yetişiyordum. İkinci kapı sesinde kalkarsam beni görüyordu.

Şimdi, kapıyı arkamdan kapatırken duymuştum ilk ayak seslerini.

Yngve yattığı yerde okumayı sürdürüyordu. Bu kez futbol dergisi vardı elinde.

"Yemeğe az kaldı herhâlde?"

"Sanırım," dedim. "Senden bir dergi ödünç alabilir miyim?"

"Buyur," dedi. "Ama özenli kullan."

Koridordan babam geçti. Çizgi roman rafının önünde eğildim. Yngve dergi koleksiyonu yapıyordu, örneğin Kızıl Maskeler bir dosyadaydı, öte yandan benimkiler çevreye saçılmış olurdu. Kızıl Maske Kulübü'ne de üyeydi Yngve.

"Bütün dosyayı alabilir miyim?" diye sordum.

"Aklından bile geçirme," dedi.

"Albümü?"

"Onu alabilirsin," dedi. "Ama okur okumaz geri getir."

Cumartesileri öğleyin pirinç lapası, akşamları sulu yemek yiyorduk ve başka günlerdeki gibi mutfakta değil, salonda oturuyorduk. Herkesin önünde bir peçete dururdu. Annemle babam yemeğin yanında ya şarap ya bira içer, bize gazoz verirlerdi. Yemekten sonra televizyon izlerdik. Çoğunlukla, Oslo'da bir stüdyodan Broadway benzeri bir gösteri yayınlanırdı; file çoraplı, ceketli, bastonlu, şapkalı kadınlar ve smokinli, beyaz eşarplı, şapkalı, bastonlu adamlar şu veya bu şarkıyı söyleyerek beyaz merdivenlerden inerdi. *New York, New York* olurdu bu çoğunlukla. Annemin çok beğendiği Sølvi Wang çıkardı. Leif Juster, Arve Opsahl ve Dag Frøland da cumartesileri televizyonda çoğunlukla gördüklerimiz arasındaydı. FA Cup finali, Avrupa Kupası finali veya Wimbledon Turnuvası'nın yanı sıra yılın televizyon olaylarının doruğu olan

Eurovision Şarkı Yarışması yoksa, Wenche Myhre'nin yuvadaki bir çocuğu canlandırdığı skeç oynardı.

O akşam bir çatıda oturan, paçavralar içinde bir adam inanılmaz derin bir sesle şarkı söyledi. *Oul man rivå,* diyordu şarkısında. Akşam boyunca bunu mırıldandım. *Oul man rivå* diye şarkı söyledim dişlerimi fırçalarken; *oul man rivå,* diye şarkı söyledim üzerimi değiştirirken; *oul man rivå,* diye şarkı söyledim uyumak için yatağa çekildiğimde.

Annemle babam, sürgülü kapıyı çekmiş, salonda oturmuş konuşuyor, sigara içiyor, müzik dinliyor ve yemekteki şarabın kalanını içiyordu. Şarkılar arasında babamın gür sesini şöyle böyle işitebiliyor, tam duymasam da annemin aralarda yanıt verdiğini anlıyordum.

Uyudum. Yeniden uyandığımda hâlâ oradaydılar. Bütün gece konuşacaklar mı, diye düşünerek yine uykuya daldım.

Sıcak, açık eylül günleri yazın son çabalarıydı, çok geçmeden onlar gitti, yağmur geldi. Tişörtlerle kısa pantolonlar yerlerini kazaklarla uzun pantolonlara bıraktı, sabahları ceketler giyildi ve sonbahar sağanakları başlayınca çizmeler, yağmur pantolonları ve yağmur ceketleri ortaya çıktı. Dereler yükseldi, çakıl yollar birikintilerle doldu; kaldırım kenarlarından akan sular kum, çakıl ve çam iğnesi taşıdı. Yüzme dönemi kapandı, insanlar tekneleriyle hafta sonu gezilerine çıkmayı bıraktı, yüzen iskelelere gidiş gelişler artık yalnızca balıkçılıkla ilgiliydi. Babam da balıkçılık malzemelerini çıkardı; hafta sonları arada sırada oltasını, makarasını, zokalarını, kakıcını alıp koyu yeşil yağmurluğunu giyiyor ve arabasıyla adanın en ucuna gidip birkaç saat balık tutuyordu, orada kışlayan büyük mezgitleri yakalamak istiyordu. Yüzme kursunun tam bu sıralar başlaması çok iyiydi, çünkü dışarıda güneş parlarken bir havuzda yüzme düşüncesi neredeyse doğaya aykırıydı. Sonbahar boyunca her salı akşamı gidecektik, sınıftaki herkes

yazılmıştı. Annem ben kalkmadan önce işe gittiğinden, eve gelirken bana bir bone almasını ona akşamdan hatırlattım. Çok daha önce almamız gerekirdi, ama sıra bir türlü ona gelmemişti. Annemin arabasının yokuşu çıktığını duyunca antreye koşup bekledim. Üzerinde pardösüsü, omzunda çantasıyla içeri girdi, beni görünce yüzüne yorgun bir gülümseme yerleşti. Spor mağazasından alınmış bir torba yoktu elinde. Yoksa çantasında mıydı? Bone büyük bir eşya değildi sonuçta.

"Bone aldın mı?" diye sordum.

"Ah, hayır, ne oldu biliyor musun," dedi.

"Unuttun mu? Unutmuş olamazsın değil mi? Kurs bugün sonuçta!"

"Ama unuttum. İşten dönerken düşüncelere dalmışım. Dur bakalım... Kaçta başlıyor?"

"Altıda," dedim.

Saatine baktı.

Saat üç buçuk. Dükkânlar dörtte kapanıyor. Şimdi yola çıkarsam yetişirim. Yapabilirim. Babana bir saate döneceğimi söyle, olur mu?"

Başımı salladım.

"Acele et madem!" dedim.

Babam mutfakta pirzola kızartıyordu. Ocağın üzerinde bir kızartma dumanı asılıydı. Patates tenceresinin kapağı buharın basıncıyla kenara çarpıp tıkırdıyordu. Babam açtığı radyoya sırtını dönmüş, bir elini tezgâha dayamıştı, öbür eliyle spatulayı tutuyordu.

"Baba?" dedim.

Hızla döndü.

"Ne?" dedi. Beni görünce ekledi:

"Ne istiyorsun?"

"Annem bir saate dönecekmiş," dedim. "Sana söylememi istedi."

"Gelip geri mi çıktı?"

Başımı salladım.

"Niçin? Ne yapacakmış?"

"Bone alacak. Bugün yüzme kursum var."

Bana bakan gözlerinden başka hiçbir şeyle karıştırılmayacak bir rahatsızlık okunuyordu. Ama durum daha açıklık kazanmamıştı, öylece arkamı dönüp gidemezdim.

Başıyla benim odamı gösterince böyle kolay kurtulduğuma sevinerek mutfaktan çıktım.

On dakika sonra bizi çağırdı. Odalarımızdan ayak sürüyerek çıktık, mutfakta sandalyelerimizi özenle çekip yerlerimize oturduk, babamın tabaklarımıza patates, pirzola, karamelize soğan ve haşlanmış havuç koymasını bekledik; ardından sırtımızı dik tutarak kolumuz, ağzımız ve başımız dışında bir yerimizi kımıldatmadan yemek yedik. Yemek sırasında kimse konuşmadı. Tabaklarımızda güzelce sıyrılmış kemik ve patates kabuğu dışında bir şey kalmayınca ona eline sağlık deyip odalarımıza döndük. Giderek yükselen tıslama sesinden anladığıma göre babam mutfakta kahve pişiriyordu. Bu sesin kesilmesinin hemen ardından, büyük olasılıkla elinde bir kahve fincanıyla, çalışma odasına gitti. Ben yatıp dergi okurken evin dışındaki seslere, gelip geçen arabaların motor gürültüsüne kulak kabartmıştım, annemin arabası aşağıdaki dönemeci alır almaz onu tanıdım, Vosvos'un gürültüsü başka bir arabayla karıştırılacak gibi değildi, ki karıştırmış olsaydım bile birkaç saniye sonra bizim yola geldiğinde kesinlikle tanırdım. Kalkıp sahanlığa gittim. Babam çalışma odasında olduğundan beklemek için en iyi yer burasıydı.

Kapı açıldı, annemin önce çizmelerini, ardından ceketini çıkarıp köşedeki dilsiz uşağa astığını, alt koridorun halısındaki ayak seslerini duydum; ayak sesleri merdivenlere yaklaşınca onun görüntüsüyle birleşiverdi.

"Aldın mı?" dedim.

"Evet, hallettim," dedi.

"Görebilir miyim?"

Elindeki beyaz Intersport torbasını bana uzattı. Paketi açıp boneyi çıkardım.

"Ama anne, üzerinde çiçekler var!" dedim. "Ben çiçekli bone takamam! Olmaz! Bu kadın bonesi. Kadın bonesi almışsın ya!"

"Güzel değil mi?" diye sordu.

Gözlerimde yaşlarla boneye baktım. Beyazdı; üzerini süsleyen çiçekler baskı desenler değil, çıkıntı yapan, küçük plastik çiçeklerdi.

"Hemen gidip değiştirmelisin," dedim.

"Ama canım dükkânlar kapandı. Olmaz ki."

Gözlerimin içine bakarak elini kafama koydu.

"O kadar mı kötü?" dedi.

"Bununla yüzme kursuna gidemem. Olmaz. Evde kalacağım."

"Ama Karl Ove," dedi.

Artık, gözyaşları yanaklarımdan sel olmuş akıyordu.

"Yüzme kursunu iple çekiyordun," dedi. "Bonede çiçek olması o kadar mı önemli? Yine de gidebilirsin bence. Gelecek sefere sana yeni bir bone alırız. Bu da bana kalır. Bana da bone lazım. Hem bence çiçekler güzel."

"Hiçbir şey anlamıyorsun," dedim. "Olmaz. *Bu bir kadın bonesi!*" dedim, neredeyse bağırarak.

"Bence artık saçmalamaya başladın," dedi annem.

O sırada babamın çalışma odasının kapısı çarpıldı. Böyle bir olayın kokusunu kilometrelerce uzaktan alabilirdi. Şimşek hızıyla gözyaşlarımı silip boneyi torbaya geri koydum. Ama çok geçti, babam merdivenlerin dibine gelmişti bile.

"Neler oluyor?" diye sordu.

"Karl Ove ona aldığım boneyi beğenmedi," dedi annem. "Bu yüzden yüzme kursuna gitmek istemiyor."

"Saçmalığa bak!" dedi babam. Merdivenleri çıkıp eliyle çenemi kaldırdı.

"Annenin sana aldığı boneyle yüzme kursuna gideceksin. Anlaşıldı mı?"

"Evet," dedim.

"Bir daha da böyle önemsiz konular için ağlama. Eziklik bu."

"Tamam," dedim, gözlerimi ellerimle yine kurulayarak.

"Şimdi odanın yolunu tut ve gitme saatin gelene dek orada kal. Hadi bakayım."

Dediğini yaptım.

"Bir de bone almak için kente geri dönüyorsun," dediğini duydum babamın, annemle birlikte mutfağa giderken.

"Ama kursu iple çekiyordu," dedi annem. "Gitmeyip ne yapacaktım? Söz vermiştim. Unutmuşum."

Bir saat sonra annem beni almaya geldi. Antreye indik, onunla konuşmamaya karar vermiştim, tek söz etmeden çizmelerimle yağmurluğumu giydim. Elimdeki torbada mayom, havlum ve bonem vardı. Kapıyı açınca dışarıda Geir'le Leif Tore'nin ellerinde kendi torbalarıyla beklediğini gördüm. Hava ağırdı, yağmur çiseliyordu. Saçları ıslaktı, kapının üzerindeki lambanın ışığı yağmurluklarında parlıyordu.

Anneme selam verdiler, annem de onları selamladıktan sonra hızlı adımlarla bahçe yolunu geçti; biz de arkasındaydık. Kapıyı açıp koltuğu öne yatırdı, arka koltuğa yerleştik.

Anahtarı kontağa yerleştirip motoru çalıştırdı.

"Egzozda bir sorun mu var?" diye sordu Leif Tore.

"Evet, bu eski bir araba," dedi annem, geri geri yokuşu tırmanırken. Silecekler ön camda yavaşça çalışıyordu. Yolun karşısındaki kararmış alaçamlar farlarla aydınlanınca bize doğru bir adım atmışlardı sanki.

"Geir yüzme biliyor," dedim. Ardından hiçbir şey söylemeyeceğimi hatırladım.

"Ne güzel!" dedi annem. Sinyal kolunu indirdi, sağa şöyle bir baktıktan sonra dönüp bir sonraki kavşağa ilerledi, burada aynı

şeyler –bu kez tersten– yinelendi: Şimdi sinyal kolunu kaldırıp sol cama çevirdi yüzünü.

"Peki sen Leif Tore, sen de yüzebiliyor musun?" diye sordu.

Köprüye doğru yokuşu çıkarken motorun homurtusu yolun karşısında kalan dinamitlenmiş dağ yamacında yankılanıyordu. Köprü direklerinin tepesindeki ışık karanlıkta kıpkırmızı parlıyordu. Aslını bilmeyen onların havada uçtuğunu sanır, diye düşündüm.

Leif Tore başını iki yana salladı.

"Birazcık," dedi.

Köprüyü geçerken yağmura boğulan karanlığın boğazla tepeleri yaklaştırdığını gördüm. Yine de birbirinden ayırt edilebiliyordu, çünkü tepelerin karanlığı biraz daha derin ve yoğunken dingin sular bir tür pırıltı saçıyordu. Uzakta iki yana uzanan ışıklar havada yüzüyor gibiydi, neredeyse bulutsuz gecedeki yıldızları andırıyordu, öte yandan çevreleri az çok seçilebilen yakın ışıklar onlardan büsbütün farklı olarak karaya çivilenmişti. Arada sırada deniz fenerlerinin ve iskele ışıklarının allı yeşilli pırıltıları göze çarpıyordu. Karşıya geçip yol ayrımına ilerledik, bir yanımızda evlerle bahçeler, öbür yanımızda, karanlığın ıslak brandası altında, farların ışıkları altında sarı ve boş endüstriyel yapılar belirdi. Ön camda silecekler hızlandı, yağmur şiddetlenmişti. Leif Tore, Rolf'ün aynı yüzme kursuna gittiğini söyledi. Öğretmen kırklı yaşlarında bir kadındı ve Rolf'e göre çok katı biriydi. Öte yandan Rolf ağzına geleni söylerdi. Leif Tore'yi veya başka birini kandırma fırsatını tepmezdi. Daha yüzme gözlüğü almadığımızı, ama suyun altını rahatça görebildiğimi söyledim. Geir kendisininkini gösterdi. Mavi camlı, beyaz lastikliydi, markası Speedo'ydu.

"Peki bone?" diye sordu Leif Tore.

"Babamın. Biraz büyük!" diyen Geir güldü.

"Babanın bonesi mi var? Benimkinin kesinlikle yok. Senin babanın var mı?" dedi Leif Tore, bana bakarak.

"Sanmıyorum. Saat kaç oldu anne, yetişebilecek miyiz?"

Annem sol kolunu kaldırıp saate baktı.

"Altıya yirmi beş var. Daha vaktimiz bol."

"Neden yalnızca kadınlarla çocuklar bone takıyor?" diye sürdürdü, Leif Tore.

"Hiç de öyle değil," dedim. "Profesyonel yüzücülerin de var."

"Paramız olunca üzerinde Norveç bayrağı olan beyaz bir bone alacağız," dedi Geir. "Babam bugün söz verdi. Yüzmeyi iyice öğrenince kentte bir yüzme takımına yazılabileceğimi de söyledi."

"Birlikte futbola başlamayacak mıydık?" diye sordum.

"Başlayacaktık. İkisini birden yapabilirim," dedi Geir.

Annem sinyal verip ana yoldan çıktı, çakıl yolu geçip ışıkları söndürülmüş okulun önüne çekti arabayı.

"Sanırım şurası," deyip ilerideki alçak binayı gösterdi.

"Evet," dedi Leif Tore. "Trond'la Geir Håkon oradalar."

"Bir saat içinde gelip sizi alırım," dedi annem. "Bol şans."

Torbalarımızla arabadan çıkıp kapıya koştuk, bu sırada annemin yeşil Vosvos'u geldiğimiz yoldan geri dönüyordu.

Soğuk soyunma odasında yerler yeşil, duvarlar beyazdı ve tavan ışıkları keskindi. Üç duvar boyunca uzanan açık sarı tahta bankların üzerinde kancalar vardı. Oğlanlardan beşi daha önce gelmişti, soyunurken konuşup gülüşüyorlardı. Selamlaştık.

"Havuzun suyu çok soğuk!" dedi Sverre.

"Buz gibi," dedi Geir B.

"İçerisini gördünüz mü?" diye sordu, Leif Tore.

"Herhâlde yani," dedi Sverre.

Banka oturup başımın üzerinden kazağımı çıkardım. Ayağa kalkıp pantolonumu indirdim. Cılız klor kokusu içimi sevinçle doldurdu. Kloru seviyordum, yüzme havuzunu seviyordum, yüzmeyi seviyordum. Geir B., Sverre ve Dag Magne duşlara çıplak gitti. Trond'la Geir Håkon onları izledi. Yüzme havuzuna girmeden

önce duş almamız gerektiği konusunda bizi sertçe uyarmışlardı. Onların duştan bir adım uzakta durmalarını, tehlikeli bir hayvanın yanındaymış gibi dikkatlice kollarını uzatıp suyu açışlarını, suyun sıcaklığını öbür elleriyle kontrol etmelerini izledim. Yeterli sıcaklığa ulaşınca altına giriyor, hepsi de sırtını duvara veriyordu. Saçları alınlarına yapışmıştı. İç çamaşırını çıkardım, giysilerimi banka yığdım, Geir'le Leif Tore'nin hazırlanmasını bekledim. Kapı açıldı, dört çocuk daha geldi, John da aralarındaydı. Gelenler kat kat giyinikken içeride çıplak durmanın sevmediğim bir yanı vardı, torbadan sabunumu ve havlumu alıp duşa gittim, boş olan üç duştan en diptekini açtım. Neyse ki çok geçmeden Geir'le Leif Tore de geldi.

Usulca buharla dolan bir banyoda sıcak duşun altında durmak ne güzeldi! Sonsuza dek orada kalabilirdim. Ama tenim hassastı, duş yaparken aşırı kızarıyordu, özellikle popom, sımsıcak suyun altında on dakika geçirdikten sonra kırmızı popolu maymunlara benziyordum. Fark etmemek, yorum yapmamak olanaksızdı, bu yüzden birkaç dakika sonra arkamı şöyle bir gözden geçirip suyu kapattım, kurulandım, mayomu giymeye gittim. Duşta kızarması yetmezmiş gibi oldukça çıkıktı popom. Babam koca popolu olduğumu söylerdi. Doğru söylüyordu ve kimsenin bunu fark etmemesi önemliydi. Böyle şeyler çok hızlı yayılırdı.

Bankta bir süre ellerim dizlerimde, başım öne eğik oturdum, öbürlerinin birer birer duştan çıktığını gördüm, hepsinin de kafası kocamandı, sarı saçları ıslanınca kararmıştı, tenleri solgundu, daha birkaç hafta önce açıkça görülen mayo ve tişört izleri silinmeye başlamıştı; sınıfta şişko yoktu, herkes zayıftı, Vemund bile şişko değildi, yalnızca biraz balıketliydi ve yanakları tombuldu, ama yine de ona şişko deniyordu, çünkü sınıfın en şişkosuydu. Birinin bu boşluğu doldurması gerekiyordu sonuçta. Serin havada kollarımın tüyleri diken diken olmuştu, ellerimle birkaç kez kollarımı ovaladım. Klorun içime doldurduğu mutluluk düzeyine

yeniden ulaşmaya çalıştım, ama yapamadım, sanki kullanıp bitirmiştim onu veya başka olayların arasında eriyip gitmişti.

Yarı aralık kapıdan yüzme havuzunun ışıklarının yakıldığını gördüm.

"Başlıyor!" diye bağırdı birisi.

Duş almayı sürdürenler acele etti. Geri kalanlar mayolarını giyip yüzme gözlükleriyle bonelerini taktı.

İçeriden bir düdük sesi duyuldu. Boneyi torbadan çıkardım, elimde top yaptım, Geir'in arkasında, John'un önünde havuza yürüdüm. Kızlar da o sırada kendi soyunma odalarından çıktı. Yüzme öğretmeni havuzun kenarında durmuş, eliyle bizi çağırıyordu. Düdüğü bir iple boynuna asılıydı. Elinde, saydam bir plastik dosya içinde bir kâğıt vardı.

Bir kez daha çaldı düdüğünü. Sona kalan oğlanlar bir yandan gülüp bir yandan koşarak soyunma odasından çıktılar.

"Koşmayın!" diye bağırdı öğretmen. "Burada koşmak yok. Yerler kaygan ve sert!"

Gözlüklerini düzeltti.

"Yüzme kursuna hoş geldiniz!" dedi. "Sonbaharda altı kez buluşacağız, herkesin yüzmeyi öğrenmesini amaçlıyoruz. Bugün ilk gün olduğu için ağırdan alacağız. İlkin suda oynayacağız, ardından şuradaki matlarda kulaç çalışması yapacağız."

"Suyun dışında mı?" diye sordu Sverre. "Yüzmeyi karada mı öğreneceğiz?"

"Evet, aynen öyle yapacağız. Ayrıca uymamız gereken birkaç basit kural var. Havuza girmeden önce her zaman duş alacaksınız. Duş almayan var mı?"

Kimseden ses çıkmadı.

"Güzel! Herkesin bonesi olacak. Ders bittikten sonra bile koşmak yasak. Birbirinizi suya batırmak yok. Kesinlikle! Havuza atlamak yasak, gördüğünüz şu iki merdiveni kullanacağız daima."

"Dalmaya izin var mı peki?" diye sordu John.

"Dalabiliyor musun?" diye sordu öğretmen.

"Evet, biraz," dedi John.

"Hayır, dalmak da yasak," dedi. "'Biraz' bile. Atlamak, dalmak, koşmak yasak. Ayrıca her düdük çalışımda yanıma geleceksiniz. Anlaşıldı mı?"

"Evet."

"Öyleyse yoklamaya başlayalım. Adınızı okuduğumda 'burada' diyeceksiniz."

Her zamanki gibi önce Anne Lisbet'in adı okundu. Kırmızı mayosuyla en arkada duruyordu, yanıt verirken gülümsemiş, neredeyse gülmüştü. Bunun üzerine içim bir tuhaf oldu. Öte yandan adımın okunmasını hiç istemiyor, benim adıma sıra gelene dek adların ekmek gibi dilimlenip bir kenara konmasından nefret ediyordum. Oysa sınıftayken, bir an için bütün dikkatin bana odaklanmasını severdim, nasıl da yüksek ve belirgin bir sesle evet derdim... Ama burada durum başkaydı.

"John!" dedi öğretmen.

"Burada," dedi John, elini kaldırıp sallayarak.

Öğretmen yeniden kâğıdına dönmeden önce ona keskin bir bakış fırlattı.

"Karl Ove!" dedi.

"Burada," dedim.

Bana döndü.

"Bonen nerede? Getirmedin mi?"

"Yanımda," deyip boneyi tuttuğum elimi görebilsin diye biraz havaya kaldırdım."

"Taksana öyleyse oğlum!" dedi.

"Suya girene dek beklemeyi tercih ederim," dedim.

"Burada 'tercih etmek' yok. Tak çabuk!"

Boneyi çözdüm, parmaklarımla kenarlarını açıp kafama taktım. İlgi çekmemek olanaksızdı.

"Karl Ove'ye bakın!" dedi biri.

"Kadın bonesi takmış!"

"Çiçekli bone! Yaşlı karılar için değil mi o!"

"Susun bakalım!" dedi öğretmen. "Her türden bone olur. Marianne!"

"Burada," dedi Marianne.

Ama ilgi dinmek bilmedi. Gülümsemeler, dürtmeler ve alaycı bakışlarla çevriliydim. Sanki bone kafamı yakıyordu.

Yoklama bitince herkes çabucak havuzun iki köşesindeki merdivenlere gitti. Su soğuktu, bütün bedeni olabildiğince hızlı bir şekilde suyun altına sokmak gerekiyordu, öne eğilip ileri atıldım ve havuzun en dibinde elimden geldiğince kulaç attım. Suyun altında yüzebiliyordum, suyun üstüyle sorunum vardı. Birkaç santimetre altımda havuz dibi, bedenimin üzerinde onca su olması çok ilginç bir duyguydu! Su yüzeyini yarıp doğrulunca gözlerim Geir'i aradı.

"Boneni annenden mi ödünç aldın?" diye sordu Sverre.

"Hayır, öyle bir şey yapmadığımdan emin olabilirsin,"

Geir'le Leif Tore, ellerine geçirdikleri yüzme tahtalarını ileri uzatmış, var güçleriyle suyu tekmeliyorlardı. Onlara doğru gittim.

"Biraz açılıp dalalım mı?" diye sordum.

Başlarını salladılar, su koltuk altlarımıza gelene dek yavaş, ağır adımlarla ilerledik.

"Suda gözlerini açabildiğin doğru mu?" diye sordu Leif Tore.

"Evet," dedim. "Açık tutmak yetiyor."

"Ama yakıyor!" dedi.

"Benimkileri yakmıyor," dedim, bana gururumu kurtarma fırsatı verdiği için sevinmiştim. Suyun üstüne yatıp ayaklarımızı havaya dikerek bir süre dalgıçlar gibi dalmaya çalıştık. Hiçbirimiz başaramadıysa da Geir epey yaklaşmıştı. Suyla arası iyiydi.

Düdük çalınca toplanıp kulaç çalışmak için mavi ince matların yanına giderken boneyi neredeyse unutmuştum. Ama Marian yanıma geldi.

"Niye kadın bonesi takıyorsun?" dedi. "Çiçekleri seviyor musun yoksa?"

"Bone konusunu kapatın," dedi, bu sırada tam arkamıza gelip durmuş olan öğretmen. "Tamam mı?"

"Tamam," dedi Marian.

Yüzüstü yattık ve büyük, soluk renkli kurbağalar gibi kollarımızla bacaklarımızı çırptık. Yüzme öğretmeni aramızda dolaşıp hareketlerimizi düzeltti. Ardından ayak vuruşlarını çalışmak için yüzücü tahtalarımızı alıp yeniden havuza gittik. Bir süre bununla uğraştıktan sonra ders bitiverdi. Havuzun başında kısa bir toplantı yaptık, öğretmen bizi övdü, gelecek derse yapacaklarımızı anlattı, duş almayı unutmamamızı söyledi; ardından soyunma odalarının yolunu tuttuk. Banka oturdum, tam boneyi torbaya koyacakken Sverre gelip elimden kaptı.

"Bakayım şuna!" dedi.

"Hayır," dedim. "Geri ver."

Elimi uzattım, geri sıçradı. Boneyi takıp kalçalarını savura savura yürümeye başladı.

"Bonemde ne güzel çiçekler var," dedi, kız sesiyle.

"Geri ver," deyip kalktım.

Kıvırtarak birkaç adım daha attı.

"Karl Ove'nin kadın bonesi var, Karl Ove'nin kadın bonesi var," dedi. Ben ona doğru koşunca birkaç adım geriledi, boneyi çıkarıp önümde salladı.

"Ver onu," dedim. "Benim!"

Bir kez daha uzandım. Sverre boneyi John'a fırlattı.

"Karl Ove'nin kadın bonesi var," diye şarkı söyledi John. Ona dönerek boneyi almaya çalıştım. Kolumu tutup sıkarak boneyi yüzümün önünde salladı.

Ağlamaya başladım.

"Ver şunu!" diye bağırdım. "Ver işte!"

John boneyi Sverre'ye geri fırlattı.

Sverre havaya kaldırıp baktı.

"Ne güzel çiçekler!" dedi. "Ah, çok şirinler!"

"Verin artık," dedi biri. "Ağlıyor."

"Zavallı bebek, güzel boneni geri mi istiyorsun?" deyip boneyi banktaki yerime fırlattı. Gidip onu aldım, torbaya koydum, havlumu alıp duşa girdim, sıcak suyun altında kısa bir süre kaldım, kurulandım, üzerimi giyindim, soyunma odasından ilk çıkan bendim, ayakkabılıkta öbürlerinin yanında duran çizmelerimi giydim, cam kapıyı açıp asfalt meydana çıktım, burada onları çevreleyen asfalttan biraz daha parlak oldukları için görünen büyük su birikintilerinin yüzeyini dövüyordu yağmur damlaları. Kimsecikler yoktu. Okul binasına doğru yürüdüm, neredeyse bizimkine benziyordu, annemin bizi bir saatten biraz fazla bir süre önce bıraktığı yerde yeşil Vosvos'un durduğunu gördüm.

Kapıyı açıp arka koltuğa oturdum.

"Merhaba," dedi annem, bana doğru dönerek. Okulun kenarında bir akbaba gibi görünen lambanın ışığı yüzünü şöyle böyle aydınlatıyordu.

"Merhaba," dedim.

"İyi geçti mi?"

"Evet."

"Geir'le Leif Tore nerede?"

"Gelirler şimdi."

"Yüzebiliyor musun artık?"

"Neredeyse," dedim. "Ama çoğunlukla karada yüzdük."

"Karada mı?"

"Evet, matların üzerinde. Kulaçları öğrenmek için."

"Öyle mi," diyen annem yeniden önünü döndü. Elindeki sigaranın dumanı eğimli ön camın altında kurşun gibi ağırlaşmıştı. Bir nefes daha aldıktan sonra küçük metal kül tablasını çekip sigarayı söndürdü. Yüzme havuzunun kapısından bir kalabalık çıktı.

Asfaltta önce bir arabanın, ardından bir başkasının farları parladı. İki araba neredeyse kapının önüne dek yanaştı.

"Burada durduğumuzu söylesem iyi olacak," deyip kapıyı açtım.

"Geir, Leif Tore!" diye bağırdım. "Araba burada!"

İkisi birden bana döndüyse de yanımıza gelmediler, kapının başında toplanan kalabalıkta durmayı sürdürdüler.

"Geir, Leif Tore!" diye bağırdım. "Gelsenize!"

Bunun üzerine geldiler. Öbürlerine bir şeyler söyledikten sonra yan yana park yerine doğru yürümeye başladılar. Bir tek ellerindeki beyaz plastik torbalardan ışık yansıyor, onlar da kafaları andırıyordu.

"Merhaba, Bayan Knausgaard," deyip arka koltuğa oturdular.

"Merhaba," dedi annem. "Güzel miydi?"

"Eve-et," dediler. Bana baktılar sonra.

"Çok eğlenceliydi," dedim. "Ama yüzme öğretmeni çok katıydı."

"Katı adamdı demek?"

"Kadındı," dedim.

"Öyle mi..." dedi annem.

Dört gün sonra, Geir, Leif Tore ve Trond'la birlikte ormanda yürüyorduk, gökkuşağının dibindeki hazineyi bulmak için kısa ve boş arayışımızın ardından ağaçların arasında yüzebileceğimi düşünmem, yüzmeyi hiç öğrenebilecek miyim acaba sorusunu getirmişti aklıma. Büyükbabam yüzme bilmiyordu, üstelik bir zamanlar balıkçıydı. Anneannem yüzebiliyor muydu bilmiyordum, ama onu yüzerken düşünemiyordum.

Dalgalanan çam ağaçlarının ardında, gökyüzünde bulutlar *akıyordu*.

Saat kaçtı acaba?

"Saatin kolunda mı Geir?" diye sordum.

Başını iki yana salladı.

"Benimki kolumda," dedi Trond, ardından giysisinin kolu kendiliğinden geri kaysın, saat ortaya çıksın diye elini ileri uzatıp kaldırdı.

"Biri, yok, ikiyi yirmi beş geçiyor," dedi.

"İkiyi yirmi beş mi geçiyor?"

Başıyla onaylayınca karnıma bir sancı saplandı. Cumartesileri saat birde pirinç lapası yeniyordu.

Olamaz, olamaz.

Sanki bir işe yarayacakmış gibi koşmaya başladım.

"Ardından atlı mı kovalıyor?" diye seslendi Leif Tore, arkamdan. Ona döndüm.

"Saat birde yemek yiyecektik," dedim. "Gitmem gerek."

Köknar iğneleriyle örtülü yumuşak toprak, yeşilimsi minik dere, büyük alaçam ve yola açılan yokuş. Annemin de babamın da arabaları yerindeydi. Öte yandan Yngve'nin bisikleti ortalarda yoktu. Eve gelip yemek yemiş, ardından yine bisikletle gezmeye mi gitmişti? Yoksa o da mı geç kalmıştı?

Olası görünmese de bu düşünce içimde bir umut uyandırdı.

Yoldan bahçeye girdim. Babam evin arkasında olabilir, köşeyi dönüp karşıma çıkabilirdi. Girişte beni bekliyor olabilir, çalışma odasındaysa geldiğimi duyunca kapıyı açabilirdi. Belki mutfak penceresinde durmuş yolumu gözlüyordu.

Kapıyı ardımdan sessizce kapayıp birkaç saniye kımıldamadan durdum. Birisi mutfaktan bana doğru geliyordu. Babamın ayak sesleriydi bunlar. Çizmelerimi çıkarıp duvara dayadım, yağmurluğumun fermuarını açtım, altını çıkardım, onları kurutma odasına götürüp ipe astım. Durup komodinin üzerindeki aynada kendime baktım. Yanaklarım kızarmış, saçlarım karışmıştı, burnumun altında parlak bir ıslaklık vardı. Her zamanki gibi, dişlerim fırlak görünüyordu. Başka bir deyişle dişlektim. Merdiveni çıkıp mutfağa girdim. Annem bulaşık yıkıyor, babam masada yengeç

kıskaçları yiyordu. Bana baktılar. Pirinç lapası tenceresi ocağın üzerindeydi, içindeki turuncu plastik kepçe kenardan görünüyordu.

"Zamanın nasıl geçtiğini anlamamışım," dedim. "Özür dilerim. Çok eğleniyorduk."

"Otur," dedi babam. "Acıkmışsındır sanırım."

Annem dolaptan çıkarıp pirinç lapasıyla doldurduğu tabağı, henüz kaldırılmamış olan şeker kâsesi, margarin kutusu ve tarçın kavanozunun yanına koydu.

"Neredeydiniz bakalım?" diye sordu. "Dur bir de kaşık vereyim sana."

"Biraz dolaştık," dedim.

"Kimle?" diye sordu babam, bana bakmadan. Duyargalarla kaplı turuncu kıskacı ağzına götürmeden önce kenardan taşan beyaz etleri içeri itti. Höpürdeterek emdi. Etlerin kabuktan ayrılıp ağzına kaydığını işitebiliyordum.

"Geir, Leif Tore ve Trond," dedim. Boşalan kıskacı eklem yerinden kırıp başka birine uzandı. Pirinç lapası soğuk olduğu için margarin erimeyecekti, ama yine de biraz koydum, üzerine tarçınla şeker serptim.

"Yağmur oluklarını temizledim," dedi. "Sözde sen de yardım edecektin."

"Aa evet," dedim.

"Neyse, şimdi odun keseceğim. Yemeğini bitirince gideriz."

Başımı sallayıp sevinçli görünmeye çalıştım, ama düşüncelerimi okuyabiliyordu.

"Elbette maç başlamadan bitirmiş oluruz," dedi. "Kim oynuyor bugün?"

"Stoke'la Norwich," dedim.

"*Noritç*," diye düzeltti telaffuzumu.

"Norviç," dedim.

Norwich'i ve sarı yeşil formalarını seviyordum. Kırmızı beyaz çubuklu formalarıyla Stoke'u da seviyordum. Ama turuncu siyah

formalarında bir kurt simgesi olan Wolverhampton gözdemdi. Wolves takımını tutuyordum.

Maç başlayana dek odamda yatıp çizgi roman okumayı yeğlerdim, ama babama hayır diyemezdim, ayrıca başıma gelebilecekleri düşünüp kendimi şanslı saymalıydım.

Pirinç lapası öyle soğuktu ki birkaç dakika içinde yiyip bitirdim.

"Doydun mu?" diye sordu babam.

Başımı öne salladım.

"Gidelim öyleyse."

Boş yengeç kabuklarını çöpe döktü, tabağı tezgâha bırakıp dışarı çıktı, ben de arkasındaydım. Yngve'nin odasından müzik sesi geliyordu. Şaşkın gözlerle kapıya baktım. Bu nasıl olabilirdi? Bisikleti yerinde değilken?

"Gel," dedi babam sahanlıktan. Aşağı indim. Ceketimle çizmelerimi giydim, bahçe yoluna çıkıp onu beklemeye başladım, birkaç dakika sonra elinde baltası, gözlerinde oyuncu bir ışıltıyla geldi. Birlikte önce taşların, ardından suya doymuş toprağın üzerinde yürüdük. Çimlere basma iznimiz yoktu, ama onunla birlikteyken böylesi yasaklar kalkabiliyordu.

Uzunca bir süre önce, mutfak bahçesi çitinin yanındaki huş ağacını devirmişti. Ağaçtan geriye kütük parçaları kalmıştı, işte bunları kesmek istiyordu. Ben hiçbir şey yapmayacaktım, yalnızca orada duracak, babamın deyişiyle "ona eşlik edecektim".

Brandayı kenara çekti, bir odun parçasını alıp kütüğün üzerine yerleştirdi.

"Evet," deyip baltayı omzunun üzerine kaldırdı, bir süre yoğunlaştıktan sonra odunun üzerine indirdi. Balta beyaz odunun içine saplandı. "Okul iyi gidiyor mu dersin?"

"Evet," dedim.

Baltayla kaldırdığı odun ikiye ayrılana dek birkaç kez kütüğe vurdu. Parçaları topladı, onları da yarıp kayanın önüne yığdıktan

sonra alnındaki teri silip doğruldu. Mutlu olduğunu bütün bedeninde görebiliyordum.

"Peki öğretmen?" diye sordu. "Torgersen miydi neydi adı?"

"Evet," dedim. "Öğretmenimiz iyi."

"İyi mi?" dedi, yeni bir odun parçası alıp süreci yinelemeye girişerek.

"Evet," dedim.

"İyi olmayan kimse var mı peki?" diye sordu.

Biraz düşündüm. O da odun kesmeye ara verdi.

"Öğretmenin iyi olduğunu söylediğine göre iyi olmayan birileri olmalı. Yoksa sözün anlamı kalmaz. Anlıyor musun?"

İşine geri döndü.

"Sanırım," dedim.

Bir sessizlik oldu. Taşın öteki yanında, çimenlerin üzerinde toplanan suya baktım.

"Myklebust çok iyi sayılmaz," dedim, arkamı dönerek.

"Myklebust!" dedi babam. "Tanıyorum onu."

"Öyle mi?"

"Evet. Öğretmen sendikasındaki toplantılarda karşılaşıyoruz. Bir daha görürsem senin onun tavırlarını beğenmediğini söylerim."

"Hayır, sakın yapma ne olur!" dedim.

Gülümsedi.

"Bunu yapacağımı sanmıyorsun herhâlde," dedi. "Sakin ol biraz."

Yeniden sessizlik oldu. Babam çalışırken ben kollarımı iki yana uzatmış, kımıldamadan onu izliyordum. Çizmelerimin içine kalın çoraplarımı giymemiştim, ayaklarım üşümeye başladı. Parmaklarım da.

Dışarısı ıssızdı. Arada sırada geçen arabalar dışında kimsecikler görünmüyordu. Evlerin keskinleşmeye başlayan ışıkları, bulutsuz gökyüzü karşısında yerden yükseliyormuş gibi görünen alaca karanlığa göre yoğunlaşıyordu besbelli. Sanki altımızda bir

karanlık rezervi vardı ve bu rezerv akşamları topraktaki binlerce, milyonlarca delikten dışarı sızıyordu.

Babama baktım. Alnından terler akıyordu. Birkaç kez ellerimi ovuşturdum. Babam öne eğildi. Kütüğü alıp tam doğrulacağı sırada osurdu. Hiç kuşku yoktu.

"Yalnızca tuvalette osurulabileceğini söylemiştin," dedim.

İlkin yanıt vermedi.

"Dışarıda işler değişir," dedi, bakışlarıma karşılık vermeden. "Temiz havada biraz osurmak serbest."

Baltayı indirdiği gibi odunu ikiye böldü. Darbe evin duvarında ve dağ yamacında yankılandı, yamaçtaki yankıda tuhaf bir gecikme vardı, sanki orada bir adam durmuş, her defasında babamdan tam bir saniye sonra baltasını indiriyordu.

Babam odunu dörde ayırdı, parçaları yığına attı. Başka bir odun almaya gitti.

"Odunları dizmeye başlayabilir misin, Karl Ove?" diye sordu.

Başımı sallayıp ufak yığının başına gittim.

Nasıl yapacaktım? Ne bekliyordu benden? Dağa doğru mu dizmeliydim, eve doğru mu? Yığın kısa mı, uzun mu olacaktı?

Yine ona döndüm. Bunu fark etmedi. Çömelip bir odun aldım. Onu dağa doğru yatırdım. Yanına bir odun daha koydum. Böyle beş taneyi dizince odunları onların üstüne boylamasına koymaya başladım. Bir odunun boyu tam olarak beş odunun toplam eni kadardı. Üstüne dört tane daha koyup aynı boyda iki kare yaptım. Şimdi istersem iki yanında birbirinin aynısı kareler yapabilir veya yeni bir kat dizmeye başlayabilirdim.

"Ne yapıyorsun öyle?" dedi babam. "Aklını mı yitirdin? Odun öyle dizilmez!"

Yere eğildi ve büyük avuçlarıyla odunları kavradı. Ben gözlerimde yaşlarla onu izliyordum.

"Boylamasına koyacaksın!" dedi. "Daha önce hiç odun yığını görmedin mi?"

Bana döndü.

"Orada öyle kız gibi ağlayıp durma, Karl Ove. Hiçbir işi doğru yapamaz mısın sen?"

Ardından odun kesmeye döndü. Ben odunları onun söylediği gibi dizmeye başladım. Arada sırada hıçkırıyordum. Ellerimle ayaklarım üşüyordu. Neyse ki odunları boylamasına dizmek güç değildi. Yığının ne kadar uzun olacağı sorusu kalıyordu geriye bir tek. Bütün odunları dizmeyi bitirince doğruldum, ellerimi yanıma sallandırıp önceki gibi ona baktım. Bakışlarındaki ışıltı gitmişti, göz ucuyla bana bakar bakmaz görmüştüm bunu. Öte yandan onu rahatsız edecek bir söz etmediğim, bir davranışta bulunmadığım sürece bu o kadar da kötü değildi. Aynı zamanda maçın düşüncesi içimi kemiriyordu. Çoktan başlamış olmalıydı. Babam bunu unutmuştu, ama bu durumda ona hatırlatamazdım. El ve ayak parmaklarımın acısı gitgide artıyor, babam bıkıp usanmadan odun kesiyordu. Arada sırada durup o kendisine özgü tavrıyla, hem elini hem kafasını biraz savurarak alnına düşen saçları geri atıyordu.

Pusnes'te posta kutusu kiralamıştık, bunun anlamı artık yokuştaki posta kutusuna mektup gelmeyeceğiydi, yalnızca gazete geliyordu ve geri kalan postaları almak için babamın arabayla gitmesi gerekiyordu. Geçen cumartesi onunla gitmiştim, arabadaki aynada saçlarını taramıştı, tam bir dakika ayırmıştı bu işe ve dışarı çıkmadan önce parlak, kalın telli saçlarına eliyle biçim vermişti. Bunu daha önce hiç görmemiştim. Babam içeri girerken bir kadın dönüp ona bakmıştı. Adamın bir yakınının olan biteni arabadan izlediğini bilmiyordu. Ama niye dönmüştü? Babamı tanıyor muydu? Bu kadını daha önce görmemiştim. Babamın sınıfındaki öğrencilerden birinin annesi miydi yoksa?

Yeni kesilen odunları yığındaki yerlerine yerleştirdim. Çizmelerimin içinde ayak parmaklarımı kıvırıp durdum, ama işe yaramadı, acıyorlardı.

Üşüdüğümü söyleyecektim, soluk aldım, ama içimde tuttum. Arkamı döndüm ve orada bulunmaması gereken parlak su birikintisine baktım yine. Paslı rögar kapağının üzerinde büyük, saydam bir baloncuğun su yüzeyine çıkışını izledim. Yeniden önüme dönünce Steinar'ın yoldan bize doğru geldiğini gördüm. Sırtında gitar kılıfı vardı, başını öne eğmişti; omuzlarına dökülen siyah uzun saçları belli belirsiz ileri geri dalgalanıyordu.

"Merhaba, merhaba, Knausgaard!" dedi geçerken.

Babam doğrulup onu selamladı.

"Merhaba," dedi.

"Odun kesiyorsun bakıyorum!" dedi Steinar, yürüyüşünü yavaşlatmadan.

"Öyle," dedi babam.

İşine geri döndü. Birkaç adım attım, ileri geri, ileri geri.

"Yapma," dedi babam.

"Ama üşüyorum!" dedim.

Buz gibi bakışlarını üzerime dikti.

"Üşüyoğ musun?" dedi.

Gözlerim yine yaşarmaya başladı.

"Niye benim taklidimi yapıyorsun," dedim.

"Bak şu işe, senin taklidini mi yapıyoğum?"

"EVET!" diye bağırdım.

Babam kaskatı kesildi. Baltayı bırakıp yanıma geldi. Kulağımı yakalayıp büktü.

"Bana karşı mı geliyorsun?" dedi.

"Hayır," dedim, yere bakarak.

Daha da büktü.

"Seninle konuşurken gözlerimin içine bak!"

Başımı kaldırdım.

"Bana karşı gelmek yok, anlaşıldı mı!"

"Evet," dedim.

Kulağımı bırakıp arkasını döndü ve kütüğün üzerine yeni bir odun koydu. Ağladığım için düzgün soluk alamıyordum. Babam beni umursamadan odun kesmeyi sürdürdü. Geriye yalnızca birkaç odun kalınca bıraktı.

Ben alçak yığının yanına gidip yeni odun parçalarını eskilerin üzerine dizmeye koyuldum. Çizmelerin içinde ayak parmaklarımı kıvırıp duruyordum. Ağlamam bitmişti, geriye yalnızca yersiz ve büsbütün istem dışı hıçkırıkların yarattığı sinsi artçı sarsıntılar kalmıştı. Gözlerimi koluma sildim, babam bana doğru dört odun fırlattı, onları yerine yerleştirirken aklıma gelen bir düşünce sıkıntımı giderdi. Maçı izlemeyecektim. Dosdoğru odama gidecek, Yngve'yle onu yalnız bırakacaktım.

Evet.

Evet.

"İşte böyle," dedi, son dört odunu da fırlatınca. "İşimiz bitti."

Tek söz etmeden onu izledim, giysilerimi çıkarıp yerine astım, merdiveni çıktım, oturma odasından gelen seslerden Yngve'nin maçı izlediğini anlayıp odama gittim.

Masamın başına oturup kitap okuyormuş gibi yaptım.

Mesajımı anlasın diye.

Anladı. Birkaç dakika sonra kapıyı açtı.

"Maç başladı," dedi. "Hadi gel."

"İzlemek istemiyorum," dedim, bakışlarına karşılık vermeden.

"Şimdi de inat mı yapıyorsun?"

İçeri girdi, beni kolumdan yakalayıp kaldırdı.

"Gel," dedi. Kolumu bıraktı.

Öylece durdum.

"MAÇI İZLEMEK İSTEMİYORUM!" dedim.

Başka bir söz etmeden yine beni kolumdan yakaladı, ağlamama aldırmadan odadan dışarı, koridora, oradan da oturma odasına sürükleyip kanepeye, Yngve'nin yanına fırlattı.

"Şimdi bizimle oturup maçı izleyeceksin," dedi. "Anlaşıldı mı?"

Beni izlemeye zorlarsa gözlerimi yumarım, diye düşünmüştüm; ama artık cesaret edemiyordum.

Babam, bir torba buz nanesi şekeri, bir torba da çikolata kaplamalı İngiliz karameli almıştı. Karamelleri çok severdim, ama buz nanesi şekerleri de iyiydi. Şekerleri önündeki sehpaya koymuştu hep yaptığı gibi. Arada sırada Yngve'yle bana birer tane fırlatırdı. Bugün de öyle yaptı. Ama ben yemedim, öylece, dokunmadan bıraktım. Sonunda buna da tepki gösterdi.

"Şekerlerini ye," dedi.

"Canım istemiyor," dedim.

Ayağa kalktı.

"Çabuk ye şu şekeri," dedi.

"Hayır," deyip ağlamaya başladım. "İstemiyorum. İstemiyorum."

"Ye diyorum sana!" diye bağırdı. Kolumu yakalayıp sıktı.

"Şek-er is-te-miyor-um," diye hıçkırdım. Kafamı tuttuğu gibi neredeyse sehpaya dek eğdi.

"İşte burada," dedi. "Görüyor musun? Bunu yiyeceksin. Şimdi."

"Tamam," dedim ve beni bıraktı. Ben çikolata kaplamalı karameli ambalajından çıkarıp ağzıma atana dek başımda bekledi.

Ertesi gün Kristiansand'a, babaannemle büyükbabamı ziyarete gidecektik. Start takımının kendi sahasında oynadığı pazar günlerinde sık sık yapardık bunu. Önce orada akşam yemeği yerdik, ardından Yngve, babam ve büyükbabam maça giderdi, arada sırada annem de onlara katılırdı; ama ben çok küçük olduğumdan babaannemle kalırdım.

Annem de babam da her zamankinden biraz daha iyi giyinmişlerdi. Babam beyaz gömlek, dirsekleri deri yamalı kahverengi bir tüvit ceket ve açık kahverengi pantolon, annem de mavi bir elbise giymişti. Yngve'yle benim üzerimizde gömleklerimizle kadife pantolonlarımız vardı. Yngve'ninki kahverengi, benimki maviydi.

Dışarısı bulutluydu, bulutlar hafif ve gri beyazdı, gökyüzünü baştan uca kaplamasına karşın yağmur getirmeyen türdendi. Asfalt gri ve kuru, çakıl yol mavimsi gri ve kuru, çamların siteye doğru uzanan kımıltısız gövdeleri kızılımsı ve kuruydu.

Yngve'yle ben arka koltukta oturuyorduk, annemle babam öndeydi. Babam motoru çalıştırmadan önce bir sigara yaktı. Ben onun arkasındaydım, yana eğilmediğim sürece aynadan beni göremezdi. Yokuşun aşağısında köprü dönemecine gelince ellerimi birleştirip kendi kendime şöyle dedim:

Tanrım, bizi kazadan koru.

Âmin.

Uzun yola çıkarken hep böyle dua ederdim, çünkü babam çok hızlı araç kullanır, her zaman hız sınırının üzerine çıkar, öbür araçları sollardı. Annem onun iyi bir sürücü olduğunu söylerdi, öyleydi de, ama ne zaman araba hızlansa ve biz yan şeride savrulsak ödüm patlıyordu.

Hızla öfke el ele gidiyordu. Annem dikkatli araba kullanır, anlayışlı davranırdı; önündeki arabanın yavaş gitmesine hiç aldırmaz, sabırla arkasından giderdi. Evde de böyleydi. Sinirlenmezdi, her zaman yardım etmeye zaman ayırırdı, eşyaların kırılıp bozulmasını umursamazdı, olur böyle şeyler diye düşünürdü, bizimle sohbet etmeyi severdi, anlattıklarımızla ilgilenirdi, doğrudan gerekli olmayan birçok yiyecek içecek hazırlardı, örneğin krepler, çörekler, kakaolar, sıcak ekmekler yapardı; öte yandan babam yaşamlarımızı ilgisiz her şeyden arındırmaya çalışırdı: Yemek yiyorduk, çünkü yemek zorundaydık, yemeğe harcadığımız zamanın kendinde bir değeri yoktu; televizyon izlerken televizyon izliyorduk, sohbet etmek veya başka bir işle uğraşmak yoktu; bahçede döşeme taşlarının üzerinden yürümemiz gerekiyordu, bu iş için konmuşlardı oraya, öte yandan kocaman ve davetkâr çimenlerde yürümek, koşmak ve yatmak yasaktı. Yngve'yle benim evde hiç doğum günü kutlamamamız da aynı mantığın ürünüydü, gereksizdi, aile içinde

akşam yemeğinden sonra yenen bir pasta yeterliydi. Arkadaşlarımızı eve çağırma iznimizin olmaması da böyleydi, dışarısı varken ne diye eve tıkılıp ortalığı dağıtacaktık? Arkadaşlarımızın bizim yaşamlarımızı görüp dedikodusunu yapacak olmalarının da payı vardı bunda ve doğrusu bu yine aynı mantıktan kaynaklanıyordu. Her şeyi açıklıyordu bu. Babamın aletlerine dokunmamız da yasaktı; çekice, tornavidaya, kerpetene, testereye, kar küreğine veya fırçaya el süremezdik; mutfakta yemek hazırlamamıza da izin yoktu, kendimize bir sandviç bile yapamazdık; ayrıca ne televizyonu ne de radyoyu açabiliyorduk. Bunları yapmamıza ses çıkarılmasaydı ev altüst olurdu, ama şimdi bir düzen vardı, olması gerektiği gibi huzurluydu, annem veya babam bir şey kullandığında bunu düzenli, işleve uygun biçimde yapıyordu. Araba kullanırken de durum değişmiyordu, babam bir noktadan öbürüne olabilecek en az aksaklıkla ve elinden geldiğince çabuk varmak istiyordu. Bu defasında ise Tromøya'dan Kristiansand'a, otuzlu yaşlarındaki ortaokul öğretmeninin memleketine gidiyorduk.

Zaman asla çocukluktaki kadar hızlı geçmez, bir saat başka hiçbir zaman o denli kısa gelmez. Her şey açıktır, sağa sola koştur, şunu bunu yap ve bir bakmışsın güneş batmış, alaca karanlıkta kalakalmışsın, zaman bir set gibi çekilmiş önüne; hayır olamaz, saat dokuz mu olmuş? Fakat zaman asla çocukluktaki kadar yavaş da geçmez, bir saat, başka hiçbir zaman o denli uzun gelmez. Açıklık ortadan kalkınca sağa sola koşamazsın, hem düşüncelerin hem de gerçekliğin önüne her dakika bir set çekilir, zaman, içine kapatıldığın bir hücreye dönüşür. Gideceği yere varmayı iple çeken bir çocuk açısından, avucunun içi gibi bildiği bir yolda bir saat boyunca arabaya kapatılmaktan daha kötüsü var mıdır? Hem de sigara içen iki ebeveynin duman altı yaptığı küçücük arabada, arkadaki çocuk her kımıldadığında dizi şoför koltuğuna çarptığı için ona kızan bir babayla?

Ah, nasıl yavaş geçiyordu zaman. Ah, nasıl yavaş beliriyordu her şey pencerede. Arendal merkezden yukarı, Hisøya Köprüsü'ne doğru konutların arasından, ada içlerine, oradan annemin çalıştığı, Kokkeplassen Ruh ve Sinir Hastalıkları Sanatoryumu'na, yokuştan aşağı, dükkânlardan sonra Nidelva Köprüsü'ne ve oradan da Nedenes'e doğru evler, ormanlar ve tarlalarla dolu bitimsiz düzlüklere... Fevik'e bile gelmemiştik daha! Ayrıca oradan Grimstad'a çok yol vardı; Grimstad'dan Lillesand'a, Lillesand'dan Timenes'e, Timenes'den Varoddbroa'ya, Varoddbroa'dan Lund'e ne kadar çok yol kaldığını düşünmek bile istemiyordum.

Sessizce arabada oturmuş, kıvrımlı yolun içinden geçtiği inişli çıkışlı çeşit çeşit yeri izliyorduk. Adacıklar ve kayalıklarıyla boğazı geçip ormanın derinliklerine dalacak, ırmakları, şelaleleri geride bırakıp konutlara, sanayi alanlarına, çiftliklere, çayırlara gelecektik; hepsi de öyle tanıdıktı ki bir yerin ardından nerenin geleceğini biliyorduk. Yalnızca hayvanat bahçesinin önünden geçerken dağılıyordu uyuşukluğumuz; çünkü yüksek, uzun tel örgünün arkasında bedavaya birkaç hayvan görebildiğimiz oluyordu. Orayı geçince yine çöküyordu uyuşukluk üzerimize. Bir saat boyunca arka koltukta kımıldamadan oturduk, bitmek bilmeyen o saatin ardından kent, çevremizde biçim kazanmaya başladı ve odak, arabadan çıkıp babaannemle büyükbabamı ziyaret etmemize kaydı. Kente arabayla girmek zamanın içine girmek gibiydi, saatler yine tıkırdamaya başladı, işte Oasen mağazası, aşağıda, teyzem Kjellaug'la kocası Magne'nin çocukları, kuzenlerimiz Jon Olav'la Ann Kristin oturuyor; işte, yol boyunca kestane ağaçları, arkalarında taştan yapılma yüksek, pis evler, işte eczane, Rundingen büfesi, ışıklı kavşak, müzik dükkânı, ahşap, beyaz evler, dar yol ve işte birdenbire, solda, babaannemle büyükbabamın sarı evi.

Babam evi biraz geçip yokuşu indi, ardından geri geri karşı kaldırıma çıktı. Kısa, dik bahçe yoluna ancak öyle girebiliyordu.

Mutfak penceresinde babaannemin yüzü belirdi. Siyah demir köşebentli, parlak cilalı garaj kapısının hemen önüne park edilen arabadan çıkıp kırmızı boyalı taş merdivene yöneldiğimizde kapıyı açtı.

"İşte geldiniz!" dedi. "Girin, girin!"

Küçük antreye gelince:

"Nasıl da özledim sizleri çocuklar!" diye ekledi.

Yngve'yi uzun uzun kucaklayıp ileri geri sallandı. Yngve yüzünü biraz kaçırdıysa da bundan hoşlanmıştı. Babaannem daha sonra beni uzun uzun kucaklayıp ileri geri sallandı. Ben de hem yüzümü biraz kaçırdım hem de bundan hoşlandım. Güzel kokuyordu, yanağı da sıcacıktı.

"Hayvanat bahçesinde bir kurt gördük!" dedim, onun elinden kurtulunca.

"Bir kurt gördünüz demek!" deyip kahkaha attı ve saçlarımı karıştırdı.

"Görmedik," dedi Yngve. "Karl Ove düş görüyordu."

"Görmediniz demek!" diyerek onun saçlarını karıştırdı. "Geldiğinize nasıl sevindim, bilemezsiniz çocuklar."

Ceketlerimizi antredeki gömme gardıroba astık, duvardan duvara mavi halıyı geçip merdivenleri çıktık. İkinci katta, sağda misafir odası, solda mutfak vardı. Misafir odası yalnızca Noel akşamlarında ve başka önemli günlerde kullanılırdı. Kısa duvardaki piyanonun üzerinde, evin oğullarının öğrenci kepleriyle fotoğrafları vardı, onların arkasında da iki tablo asılıydı. Uzun duvar boyunca koyu renkli, cam kapılı vitrinler uzanıyordu, içleri yolculuklarda topladıkları öteberiyle doluydu, bunların arasında ışıklı bir gondol ve kahverengi camdan bir çaydanlık vardı, emziği korkutucu ölçüde uzundu ve üzeri elmas ve yakut olduğunu düşündüğüm değerli taşlarla süslüydü. Geride iki siyah deri kanepe vardı, onların arasında gül desenli bir köşe dolabı, onun önünde de alçak bir sehpa vardı. Büyük pencerelerden ırmak ve uzaktaki kent görünüyordu.

Ama bugünkü gibi sıradan bir ziyarette bu odaya girmediğimiz için soldaki kapıya yöneldik, mutfakla öbür iki oturma odası buradaydı, odalardan alçak olanı, minik bir merdivenin üzerindeki sürgü kapıyla misafir odasına bağlanıyordu. Uzun duvarın yarısı pencereye dönüştürülmüştü, buradan önce bahçe, ardından denizle buluşmaya giderken genişleyen ırmak ve en ileride, ufukta yükselen beyaz Grønningen Deniz Feneri görünüyordu.

İçerisi güzel kokuyordu; babaannemin çoğu kişiden daha iyi yaptığı kahverengi soslu köfteleri hazırlamaya giriştiği mutfak güzel kokmuyordu yalnızca, başka bütün kokuların gerisinde değişmez bir koku vardı, o hafiften meyveli ve tatlı koku dışarıda ne zaman burnuma gelse hep bu evi düşünürdüm, örneğin babaannemle büyükbabam bizi ziyaret ettiğinde yanlarında getirirlerdi, giysileri öyle kokardı, onlar antreden içeri ayak basar basmaz alırdım bu kokuyu.

"Ee anlatın bakalım," dedi büyükbabam biz mutfağa gelince. "Çok trafik var mıydı?"

Sandalyesinde biraz kambur oturuyordu, mavi gömleğinin üzerine gri bir hırka giymişti. Göbeği, füme rengi pantolonunun kemerinden dışarı taşıyordu. Alnına düşen bir bukle dışında, siyah saçları geri taranmıştı. Dudaklarından yarısına dek içilmiş, sönük bir sigara sarkıyordu.

"Yok, iyi geçti," dedi babam.

"Dünkü loto ne oldu?" diye sordu büyükbabam.

"İyi değil," dedi babam. "Yedide kaldı."

"Ben iki on tutturdum," dedi büyükbabam.

"Fena değil," dedi babam.

"Yediyle on birde çuvalladım," dedi büyükbabam. "Sonuncu en kötüsüydü. Uzatma dakikalarında gol attılar!"

"Evet," dedi babam. "Onu ben de tutturamadım."

"Öğrencinin biri Erling'e geçen gün ne demiş, duydunuz mu?" dedi babaannem, ocağın başından.

"Hayır," dedi babam.

"Sabahleyin onu gören öğrencisi 'Lotoyu mu kazandınız yoksa?' diye sormuş, O da 'Yoo, o da nereden çıktı?' diye sormuş. 'Çok mutlu görünüyorsunuz,' demiş çocuk da."

Kahkaha attı. "Çok mutlu görünüyorsunuz!" diye yineledi.

Babam gülümsedi.

"Bir fincan kahve içmez misiniz?" diye sordu babaannem.

"Çok iyi olur, teşekkürler," dedi annem.

"O zaman salona geçelim," dedi babaannem.

"Yukarı çıkıp birkaç dergi alabilir miyiz?" diye sordu Yngve.

"Elbette," dedi babaannem. "Ortalığı dağıtmayın da!"

"Yok, dağıtmayız," dedi Yngve.

Parmaklarımızın ucuna basarak, çünkü burası da koşulan bir ev değildi, sahanlığa, oradan da merdivenle üçüncü kata çıktık. Bu katta, babaannemle büyükbabamın yatak odası dışında, geniş çe bir tavan arası odası vardı, onun bir duvarı boyunca dizili kutularda, ta babamın çocukluğundan, ellili yıllardan kalma dergiler duruyordu. Çeşitli başka eşyalar da göze çarpıyordu: Nevresimlerle çarşafları sıkmaya yarayan eski bir merdane, artık kullanılmayan bir dikiş makinesi ve bir yığın eski oyuncak, örneğin tenekeden bir fırıldak ve aynı malzemeden yapılmış, bir robot olması amaçlanmış bir şey.

Ama biz dergilerle ilgileniyorduk. Onları ödünç alıp eve götürmeye iznimiz yoktu, orada okumamız gerekiyordu ve kimi zaman gelir gelmez başlayıp gidene dek okuyorduk. Elimizde birer yığınla aşağı indik ve yemek masaya gelip de babaannem buyurun diyene dek başımızı kaldırmadık.

Yemekten sonra babaannem bulaşıkları yıkamaya girişti, annem yanında durup kurulayarak yardım etti. Büyükbabam masada gazete okudu, babam oturma odasının penceresine gidip dışarıyı izledi. Ardından babaannem içeri geldi ve göstereceği bir şey olduğunu söyleyerek onu bahçeye çağırdı. Annemle büyükbabam

masada havadan sudan konuştular, ama çoğunlukla sessizdiler. Ben tuvalete gitmek üzere kalktım. Tuvalet birinci kattaydı, bundan hoşlanmadığım için uzun süre çişimi tutuyordum, ama artık dayanamadım. Sahanlığa çıktım, gıcırtılı merdivenleri indim, kapalı kapılar ardında üç boş odayla çevrili, halı kaplı koridoru çabucak geçip banyoya girdim. İçerisi karanlıktı, ışığı yakmadan önceki saniyelerde korkuyla titriyordum. Ama aydınlıkta da korkuyordum. Suya çarpan sidiğin şırıltısı başka sesleri duymamı engellemesin diye kenarına işedim. Ellerimi sifonu çekmeden önce yıkadım, çünkü tuvaletin yanındaki topu çeker çekmez dışarı elimden geldiğince çabuk çıkmam gerekiyordu, sifonun sesi öyle güçlü ve uğursuzdu ki orada duramıyordum. Birkaç saniye boyunca elim küçük, siyah topun üzerinde hazır, bekledim. Sifonu çeker çekmez koşar adım koridora çıktım, orası da korkutucuydu, çünkü en küçük şeyler bile varlıklarını sessizce belli ediyordu; merdivenleri elbette koşarak çıkamayacağım için yavaşladım, takip edildiğim duygusu mutfağa, diğerlerinin yanına gidene dek yakamı bırakmadı.

Dışarıda kentten stada doğru akan insanlar yolu dolduruyordu, çok geçmeden babam, annem ve Yngve de hazırlandılar. Büyükbabam oraya her zaman bisikletle gittiği için onlardan biraz sonra yola çıkıyordu. Pencereden onun gri paltosu, pas kırmızısı atkısı, boz renkli şapkası, siyah eldivenleriyle bisikletine binmiş, yokuştan aşağı indiğini gördüm. Babaannem onlar dönünce yiyeceğimiz çörekleri buzluktan çıkarıp tezgâhın üzerine koydu.

Şakacı gözlerini bana çevirdi.

"Bil bakalım sana ne vereceğim?"

"Ne vereceksin?" diye sordum.

"Bekle de gör," dedi. "Yum gözlerini bakayım!"

Gözlerimi yumunca onun çekmeceleri karıştırdığını duydum. Önümde durdu.

"Şimdi açabilirsin!" dedi.

Bir çikolataydı bu. Az bulunan, o güzelim üç köşeli çikolatalardan.

"Bana mı?" diye sordum. "Hepsi mi?"

"Evet," dedi.

"Yngve'ye yok mu?"

"Hayır, bu sefer yok. Sonuçta o maça gidiyor. Sen de güzel zaman geçirmelisin."

"Teşekkürler," deyip ambalajı açtım, yaldızlı kâğıda sarılı çikolata bloğunu çıkardım.

"Ama Yngve'ye bir şey söylemek yok," deyip göz kırptı. "Bu bizim sırrımız."

O oturup bulmaca çözerken ben çikolatayı kemirdim.

"Yakında telefonumuz olacak," dedim.

"Öyle mi?" dedi. "O zaman konuşabiliriz."

"Evet," dedim. "Sıranın sonlarındayız, ama babam politikacılık yaptığı için önünde sonunda alacağız."

Kahkaha attı.

"Politikacı ha," dedi.

"Evet?" dedim. "Değil mi?"

"Doğru, öyle. Öyle."

"Okul eğlenceli mi sence?" diye sordu.

Başımı salladım.

"Evet, çok."

"En çok neyi beğeniyorsun?"

"Teneffüsleri," dedim, çünkü bunun onu güldüreceğini, en azından gülümseteceğini biliyordum.

Çikolatamı bitirmiştim, babaannem de bulmacaya gömülünce yukarı çıkıp oyuncaklardan birkaçını aşağı indirdim.

Bir süre sonra bana baktı ve biz de maça gidelim mi, diye sordu. Bunu çok istiyordum. Üzerimizi giyindik, garajdan bisikletini çıkardı, ben arkaya oturdum, o seleye yerleşti, ama bir ayağını yere koyup bana döndü.

"Hazır mısın?" diye sordu.

"Evet," dedim.

"Sıkı tutun, gidiyoruz!"

Kollarımı ona doladım, bisikleti iterek yola çıkardıktan sonra dar yokuştan aşağı saldı, ardından sağa dönüp pedallara yüklendi.

"Rahat mısın?" diye sordu, başımı salladım, sonra onun beni göremeyeceği aklıma gelince şöyle dedim:

"Evet, çok rahat oturuyorum."

Öyleydi gerçekten. Ona sarılmak güzeldi, birlikte bisiklete binmek eğlenceliydi. Yngve'yle bana bir tek babaannem dokunuyordu, bizi kucaklayan, okşayan başka biri yoktu. Ayrıca yalnızca o oynuyordu bizimle. Babamın Noellerde oynadığı oluyordu, ama o zaman hep onun istediği oyunları oynuyorduk, örneğin Master Mind, satranç, Çin daması, Yatzy, çılgın sekizli veya kibritine poker. Annem de oyunlara katılırdı, ama onunla daha çok, ya evdeki mutfakta ya da Kokkeplassen'deki atölyede bir şeyler hazırlardık ve çok eğlenirdik, yine de babaannem gibi değildi, çünkü o bizim istediklerimizi yapmayı yeğler, örneğin Yngve ona kimya setinden bir şeyler gösterdiğinde ilgiyle izler veya yapboz çözerken bana yardım ederdi.

Tekerlekler yavaşladıkça yavaşladı ve neredeyse duracak gibi olunca babaannem yokuşun kalanını çıkabilmek için bisikletten indi.

"İstersen sen otur," dedi.

Babaannem bisikleti biraz soluk soluğa iterken ben oturduğum yerden kenti izliyordum. Yokuşu çıkınca yeniden seleye oturdu, buradan stada dek tatlı bir iniş vardı. Birdenbire büyük bir uğultu koptu, sanki devasa bir hayvan kükremişti, ardından alkışlar yükseldi. Bunun kadar çekici çok az ses vardı. Babaannem stadın köşesine gelince bisikleti tahta duvara dayadı, birkaç dakika boyunca beni elimden tutarak bagaj demirinin üzerinde durmamı

sağladı, böylece sahayı ve orada olup bitenleri görebiliyordum. Maç başlayalı çok olmuştu, hiçbir ayrıntıyı anlayamıyordum, yeşil çimenlerin üzerinde sarı beyaz formalar ve sahayı çevreleyen karanlık dalgalı kalabalıklar dışında hiçbir ayrıntıyı göremiyordum; yine de havayı yakalayıp içime çektim, izleyen günlerde kendi kendime tadını çıkardım.

Eve dönünce babaannem, yola çıkmadan önce, yiyeceğimiz yemeği hazırlamaya koyuldu, çok geçmeden de alt katta antrenin kapısı açıldı, gelen büyükbabamdı, keyifsiz görünüyordu, babaannem onu görünce sordu: "Yenildiler değil mi?"

Büyükbabam başını öne sallayıp yerine oturdu, babaannem ona kahve doldurdu. Babaannemle büyükbabamın ilişkilerindeki güç dengesini hiçbir zaman tam anlayamadım. Bir yandan babaannem ona hizmet ediyor, yemekleri hazırlıyor, ev işi ve bulaşıkla ilgileniyordu, sanki onun hizmetçisiydi; öbür yandan sık sık büyükbabama kızıyor, ya ağzına geleni söylüyor ya da onu küçümsüyordu, sivri dilli ve alaycıydı; bu durumda büyükbabam pek konuşmuyor, karşılık vermiyordu. Gerek duymadığı için miydi? Babaannemin sözlerini pek ciddiye almadığı için miydi? Yoksa büyükbabamın elinden gelmiyor muydu karşılık vermek? Böylesi tartışmalarda Yngve'yle ben de yanlarındaysak babaannemin ciddi olmadığını göstermek ister gibi göz kırptığı veya bizi ona karşı kullandığı olurdu, örneğin "Büyükbabanız bir ampul bile değiştiremiyor," derdi; buna karşılık büyükbabam bize bakar, gülümseyip babaannemi göstererek başını iki yana sallardı. Bu sözlü atışmalar sırasında veya babaannemin büyükbabama hizmet ederken gösterdiği yakınlık haricinde, aralarında herhangi başka bir yakınlaşma görmedim hiç.

On dakika sonra annem, babam ve Yngve gelince "Duyduğuma göre yenilmişler," dedi babaannem yine.

"Evet, evet. *Ama yalnızca yitirilen sonsuza dek bizimdir*[7]," dedi babam. "Sen ne dersin, baba?"

7 Ibsen'den alıntı (ç.n.).

Büyükbabam bir şeyler homurdandı.

Akşam yola çıkarken yanımızda bir torba dolusu erik ve armut, ayrıca bir torba çörek vardı. Büyükbabam bizi üst katta uğurladı, koltuğundan kalkmaya gönüllü değildi, ama babaannem bizimle aşağı indi, hepimizi uzun uzun kucakladı, merdivene çıkıp biz onun görüş açısından çıkana dek el salladı.

İşin tuhafı, dönüş yolculuğu her zaman geliş yolculuğundan hızlı geçiyordu. Karanlıkta arabayla gitmeyi, ışıklar saçan konsolu, ön koltuklardan gelen alçak konuşma seslerini, altından geçtiğimiz lambaların, pırıltılarıyla bizi ışık dalgaları gibi örtmelerini, arada sırada beliren uzun, büsbütün karanlık yerlerde arabanın farlarında parlayan asfalt ve dönemeçlerde beliren kırlar dışında hiçbir şeyin görünmemesini çok seviyordum. Bir bakmışsın ağaç tepeleri, bir bakmışsın kayalar, bir bakmışsın koylar. Eve karanlıkta dönmenin, çakıl yolda çıkardığımız ayak seslerimizin, araba kapılarının kapanırken çıkardığı keskin gürültünün, anahtar şıngırtısının, yanan antre lambasının tanıdık ne varsa ortaya çıkarmasının da kendine özgü bir mutluluğu vardı. Bağcık delikleri gözlere, dilleri alna benzeyen ayakkabılar, süpürgeliğin üzerinde duvardan soğuk bakışlar atan beyaz prizler, köşede bize sırtını dönmüş gibi duran dilsiz uşak. Ve oda: Kalemlikte, kimileri küstahça kenara yaslanmış, hiçbir şeyi ve hiç kimseyi umursamadığını göstermek için canı ne zaman isterse yere tükürmeye hazır bir okul çocuğu çetesi gibi toplanmış, tükenmez ve kurşun kalemler. Ya düzeltilip kabartılmış ve dokunulmaması gereken bir şeye, bir tabuta veya uzay gemisinde bir kapsüle benzeyen ya da son kımıltılarımın biçimini almış, durumlarını değiştireceklerine sevinseler de bunu dayatmayan yorganımla yastığım. Lambaların durağan bakışları. Anahtar deliğinin ağzı, metal kilit aynasının iki vidadan oluşan gözü, kapı kolunun uzun, tuhaf biçimli burnu.

Dişlerimi fırçaladım, annemle babama seslenip iyi geceler diledikten sonra yarım saat okumak için yatağa uzandım. İki gözde

kitabım vardı, onları yeniden okurken ilk kez okuyormuş gibi tadını çıkarabilmek için elimden geldiğince uzun süre karantina altında tutmaya çalışmıştım, ama bir işe yaramamış, zamanından çok önce elime almıştım. Birisi Doktor Dolittle'dı, hayvanlarla konuşabilen, bir gün onlarla uzun bir yolculuğa çıkan, Afrika'ya giden, orada Hottentotlar tarafından avlanıp yakalanınca sonunda aradığını, iki ucunda birer kafası olan sosis biçimindeki ender hayvanı bulan bir doktoru anlatıyordu. Öbürü Gangles, fıskiyenin suyuyla havaya yükselen, birçok talihsiz serüvenin ardından kendini denizde, devasa bir balinanın soluk deliğinden fışkıran suyun üzerinde bulan bir kızla ilgiliydi. Ancak o akşam raftaki başka bir kitaba uzandım, Küçük Cadı'yı okudum, Bloksberg'teki cadı toplantısına katılamayacak kadar küçük olmasına karşın gizlice giden bir cadının öyküsüydü bu. Pazar günleri cadılık yapmak gibi birçok yasağı çiğniyordu, okumaya neredeyse dayanamıyordum, bunu yapmamalıydı, yakayı ele verecekti... Yakalanacaktı da, ama sonunda paçayı kurtaracaktı. Birkaç sayfa daha okudum, öte yandan öyküyü çok iyi bildiğimden çizimlere bakmaya başladım. Onlara göz attıktan sonra ışığı söndürüp başımı yastığa koydum ve gözlerimi yumdum.

Kapı zilini duyduğumda neredeyse uyumuştum, uykuya dalmış bile olabilirdim, çünkü birdenbire yatağıma, odama dönmüş gibiydim.

Diing-dong.

Kim olabilirdi bu? Beklediğimiz konuklar dışında kimse kapımızı çalmazdı, ayrıca on durumdan dokuzunda gelen babaannemle büyükbabamdı, çok ender olarak bir satıcı veya Yngve'nin arkadaşlarından biri gelirdi. Ama bunların hiçbiri akşamın bu saatinde kapıyı çalmazdı.

Yatakta doğruldum. Annemin koridoru geçip merdivenleri indiğini duydum. Aşağıdan zayıf sesler geldi. Annem yukarı döndü, babama tam duyamadığım birtakım şeyler söyleyip tekrar aşağı

indi, bu arada üzerini değiştirmiş olmalıydı, çünkü çok geçmeden dış kapı kapandı ve hemen ardından annemin arabası çalışmaya başladı.

Neler oluyordu? Nereye gidiyordu şimdi? Saat neredeyse ondu!

Birkaç dakika sonra babam da aşağı indi. Ama o dışarı çıkmadı, çalışma odasına gitti. Bunu duyunca kalktım, kapıyı özenle açıp parmaklarımın ucunda Yngve'nin odasına gittim.

Yatağına yatmış kitap okuyordu. Giysilerini daha çıkarmamıştı. Beni görünce gülümseyip doğruldu.

"Donunla mı dolaşıyorsun?" diye sordu.

"Zili çalan kimdi?"

"Bayan Gustavsen, sanırım," dedi. "Ve tüm çocukları."

"Şimdi mi? Niye? Annem niye arabayı aldı? Nereye gidecek?"

Yngve omuz silkti.

"Sanırım onları akrabalarına götürecek."

"Niye?"

"Bay Gustavsen sarhoş. Arkalarından nasıl bağırdığını duymadın mı?"

Başımı iki yana salladım.

"Uyuyordum. Leif Tore de mi gitti? Rolf'le birlikte?"

Yngve başını öne salladı.

"Şu işe bak," dedim.

"Babam şimdi yukarı çıkar," dedi. "En iyisi gidip yat. Ben de uyuyacağım şimdi."

"Peki. İyi geceler."

"İyi geceler."

Odama girince perdeyi açıp Gustavsenlerin evine baktım. Sıra dışı bir durum yoktu. En azından dışarıda ortalık sakin görünüyordu.

Bay Gustavsen daha önce de sarhoş olmuştu, bu bilinen bir konuydu. O baharda bir akşam, onun sarhoş olduğu dedikodusu yayılınca, üç beş çocuk bahçelerine gittik, oturma odası penceresinin önünde durup içeri baktım. Ama görecek bir şey yoktu.

Kanepede kımıldamadan oturmuş, dosdoğru önüne bakıyordu. Başka zamanlar hem açık pencerelerden hem de bahçeden bağırıp çağırdığını duymuştuk. Leif Tore buna gülüp geçiyordu. Bu kez durum değişmiş miydi? Daha önce hiç ondan kaçmamışlardı.

Yeniden uyandığımda sabah olmuştu. Banyodan birinin sesi geldi, büyük olasılıkla Yngve'ydi, dışarıda, yolun kenarında, Gustavsenlerin arazisini çevreleyen ve düz bahçeyi destekleyen üç metre yüksekliğindeki duvarın önünde annemin arabasının gürültüsü yükseldi. Bugün işe erken gidecekti. Yngve banyo kapısını kapayıp önce kendi odasına girdi ve ardından aşağı indi.

Bisiklet!

Bisikleti neredeydi?

Bunu sormak büsbütün çıkmıştı aklımdan.

Ama bu yüzden böyle erken kalkmış olmalıydı, bisiklete binemeyeceği için okula yürüyecekti.

Ayağa kalktım, giysilerimi banyoya götürdüm, Yngve'nin bırakmayı bugün de unutmadığı suda yüzümü yıkadım, giyinip mutfağa gittim, babam üç dilim ekmek hazırlayıp benim yerimdeki bir tabağa koymuş, bir bardak da süt doldurmuştu. Süt kutusu, ekmek ve kahvaltılıklar kaldırılmıştı. Kendisi oturma odasında radyo dinleyip sigara içiyordu.

Hava yağmurluydu. Kesintisiz çiseleyen yağmur arada sırada beliren esintilerle bölünüyor ve tıkırdayan küçük parmaklar gibi pencerelere çarpıyordu.

Bir tek pazartesi günleri okuldan döndüğümde evde kimse olmuyordu. Bu yüzden bana kendi anahtarımı vermişlerdi, bir iple boynumda taşıyordum onu. Ama bu anahtarda bir sorun vardı, bir türlü açmıyordu kapıyı. Yağmurun yağdığı ilk pazartesi günü, lastik çizmelerim ve yağmurluğumla çakıl yola yürürken anahtarı elimde sıkı sıkıya tutuyordum, yaklaşan durum beni hem sevindiriyor hem de gururlandırıyordu; anahtarı kilide sokmayı

başardım, ama çeviremedim. Ne kadar güç kullanırsam kullanayım olmadı. Anahtar sıkışıp kalmıştı. On dakika sonra ağlamaya başladım. Ellerim soğuktan morarmıştı, bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu, diğer bütün çocuklar çoktan evlerine varmıştı bile. O sırada pek tanımadığım komşulardan biri –kocasıyla birlikte, top sahasının orada, ormanın kıyısına en yakın evde oturan yaşlı kadın– yoldan geçiyordu, anne babamla hiç bağlantısı olmadığından onu görünce hiç duraksamadım, gözlerimde yaşlarla yanına gidip kapıyı açmama yardım edebilir mi diye sordum. Edebilirdi. Hiç sorun değildi onun için! Anahtarı biraz sağa sola oynatıp çevirdi. Açılıverdi kapı. Ona teşekkür edip içeri girdim. Böylece sorunun anahtarda değil, bende olduğu ortaya çıktı. Bir sonraki sefer yağmur yağmıyordu, çantamı basamağa bırakıp Geir'in yanına koştum. Babam eve gelince çantayı görüp kızdı, onu öyle sağa sola bırakamazdım, bunun üzerine havanın yine güzel olduğu ertesi pazartesi çantamı yanıma aldım, Geirlerde ödev yapacağımızı, çantanın yanımda olması gerektiğini öne sürmüştüm.

Bu arada sonbahar ve kışta, havanın bugünkü gibi kötü olduğu durumlarda başvurabileceğim bir yöntem geliştirdim. Kurutma odasında minik bir pencere vardı, neredeyse bir hava deliği kadardı, ama benim sığamayacağım kadar küçük değildi. Bahçede başımın yaklaşık yarım metre üzerine denk geliyordu. Sabahları bu pencereyi açabileceğimi düşündüm, pek riskli değildi, çünkü iki kolu çevirip açınca bile pencere pervaza yakın duruyordu, eve gelince çöp kutularından birini pencerenin önüne çekebilir, üstüne çıkıp kurutma odasına girebilir, kapıyı içeriden açıp çöp kutusunu yerine koyduktan sonra pencereyi kapatabilirdim, böylece anahtarı kullanamadığımı kimse anlamazdı. Tek sorun pencerenin ne zaman açılacağıydı. Öte yandan yağmur yağınca kurutma odasına girmek çok doğaldı, çünkü yağmurluklar çoğunlukla oraya asılıyordu, tek yapmam gereken pencereyi açmaktı, kapının yakınında durmadıkça pencerenin açık durduğunu anlamak da

olanaksızdı. Ben de babam koridordayken herhangi bir şeye elimi sürecek kadar budala değildim.

Üç ekmek dilimini yiyip sütü içtim. Banyoda dişlerimi fırçalayıp odadan çantamı aldım, merdiveni indim ve iki termosifonun olduğu küçük, sıcak odaya girdim. Birkaç saniye kımıldamadan durdum. Merdivenlerde bir ayak sesi duymayınca uzanıp pencereyi açtım. Ardından yağmurluğumu giyip çantamı sırtıma taktım, çizmelerimi giymek için antreye gittim, mavi beyaz Viking çizmelerdi bunlar, oysa ben beyaz olanları istiyordum, onları giyince babama seslenip hoşça kal dedim ve koşar adım dışarı çıktım, Geir'e gittim, pencereden başını çıkardı, kahvaltısını daha bitirmediğini, birazdan geleceğini söyledi.

Geirlerin bahçe yolundaki gri su birikintilerinden birine gidip taş sektirmeye başladım. Onların bahçe yolu ne çoğunluğunki gibi çakıl ne de Gustavsenlerinki gibi taş döşeliydi, küçük ve yuvarlak taşlarla dolu, ezilmiş kızılımsı topraktandı. Onlardaki tek farklılık bu değildi. Evin arkasında bahçeleri yoktu, küçük bir tür tarlaları vardı, buraya patates, havuç, turp ve başka sebzeler ekmişlerdi. Orman tarafında bizim gibi tahta çitleri yoktu, başkaları gibi tel de çekmemişlerdi, Prestbakmo'nun kendi eliyle yaptığı taş bir duvar vardı. Bizim gibi bütün çöpleri çöp kutularına atmıyorlardı, örneğin süt kutularıyla yumurta kartonlarını saklıyor, çeşitli işlere kullanıyorlardı, yiyecek artıkları da taş duvarın yanındaki gübreliğe gidiyordu.

Doğruldum, beton karıştırıcısına baktım. Yuvarlak, yeşil kafasını kısmen örten branda, başörtüsüne benziyordu. Kocaman, dişsiz ağzını açmıştı bu kadın, neye şaşırmış olabilirdi bu kadar?

Yokuşun altında, yeşil Taunus'uyla Geir Håkon'un babası belirdi. Ona selam verdim, yanımdan geçerken elini direksiyondan kaldırarak karşılık verdi.

Birdenbire Anne Lisbet geldi aklıma. Karnımdan yükselen bu düşünce göğsümde bir mutluluk patlamasıyla yayılmıştı.

Cuma günü okula gelmemişti. Solveig onun hasta olduğunu söylemişti. Bugün pazartesiydi, kesin iyileşmişti.

Ah, ne olur iyileşsin!

B-Max'a gidip onu görmek için yanıp tutuşuyordum.

Işıltılı siyah gözlerini. Mutluluk saçan sesini.

"Geir! Geliyor musun!" diye bağırdım.

Kapının arkasından boğuk sesi yükseldi. Biraz sonra kapıyı çekip açtı.

"Patikadan gidelim mi?" diye sordu.

"Gidelim," dedim.

Evin arkasına koştuk, taş duvarın üzerinden atlayıp patika boyunca ilerledik. Aralarında, küçük, kurumuş kanallarıyla bir yığın tepecikten oluşan bataklık suyla dolmuştu, karşıya, lastik çizmelerle bile, ıslanmadan geçmek olanaksızdı, çünkü küçük bir çukura basınca su seviyesi çizmeyi çok aşıyordu; ama yine de denedik, sallantılı tepeciklerin üzerinde dengemizi korumaya çalışıp bir sonrakine atladık, kaydık, kendimizi kurtarmak için sağa sola tutunduk, ayağımızın gömüldüğünü hissettik: Sanki sular ceketlerimizin kolundan kazağımızın içine sızıyordu. Çamurlu ve kaygan top sahasını geçerken kahkahalar atıyor, olan biteni bağıra çağıra birbirimize anlatıyorduk; yaprak döken ağaçların arasından, bir zamanlar belki de kağnı yolu olan geniş açıklıktan geçtik, en azından patikadan daha genişti ve yapraklarla örtülüydü. Sarı, kızıl ve kahverengi yatıyorlardı yerde, yer yer yeşiller göze çarpıyordu. Yukarıda minicik bir açıklık vardı, orada uzun çimenler sararıp beyazlamış, yere yapışmıştı. Çayırın üzerindeki çorak tepede artık kullanılmayan bir elektrik direği vardı. Eski yol bir süre devam ettikten sonra, çayırın yaklaşık yirmi metre ilerisinden geçen yeni ana yol tarafından yutuluyordu. Aşağıda çoğunlukla meşelerden oluşan orman uzanıyordu; yaklaşık yüz metre ileride, iki ağacın arasında bir hurda araba vardı, bizim oynadığımız arabadan çok daha kötü durumdaydı, öte yandan bu durum onun çekiciliğini

azaltmıyordu; tam tersi: Burada neredeyse her zaman yalnız başımıza oynayabilirdik.

Ah, ıslak ormanda hurda araba kokusu! Yırtık pırtık koltukların küflü sentetik dolgularının kokusu, ormanın dört bir yanından onları çevreleyen çürük yaprakların ağır, yoğun kokusunun yanında keskin ve neredeyse tazeydi. Gevşeyip tavandan sarkmış siyah cam contaları duyargaları andırıyordu. Bütün camlar tuz buz olmuş, çoğu toprakta kaybolmuştu, ama paspaslarda ve kapı aralıklarında yer yer küçük, mat elmaslar gibi ışıldıyorlardı. Ah, o siyah paspaslar! Biraz sallayınca bir böcek ordusu dört bir yana kaçışır. Örümcekler, çayır sinekleri, tahtakuruları. Yerinden güçlükle kımıldatılan pedalların direnci. Esintilerle yönleri değiştiğinde veya yukarıda titreyen dallardan düştüğünde dosdoğru ön camdan girip yüze çarpan yağmur damlaları.

Arada sırada yakınlarda bir şeyler buluyorduk, çoğunlukla şişeler, araba dergileri veya porno dergilerle dolu torbalar, boş sigara paketleri, araba camı sıvısının boş plastik şişeleri, kondomlar; bir keresinde pislikle dolu bir iç çamaşırı bulmuştuk. Birinin altına sıçması ve iç çamaşırını atmak için oraya gitmesi bizi uzun süre kahkahalara boğmuştu.

Ormanda dolaşmaya çıktığımızda biz de kakamızı yapıyorduk. Ağaçlara tırmanıp sıçıyor, uçurumun kenarında durup sıçıyor veya bir derenin kıyısına gidip içine sıçıyorduk. Bütün bu çabamız olan biteni görmek, nasıl bir duygu verdiğini anlamak içindi. Pislikler ne renkti, siyah mı, yeşil mi, kahverengi mi, açık kahverengi miydi, kalınlığı ve boyu ne kadardı, ormanda otlarla yosunların arasında öyle pırıl pırıl dururken ne oluyordu, üzerine sinekler mi üşüşüyor, yoksa böcekler mi tırmanıyordu? Ayrıca ormanda bok kokusu daha keskin, daha güçlü, daha belirgindi. Ne duruma geldiğini görmek için eski sıçma yerlerimize uğradığımız oluyordu. Bazen büsbütün ortadan kayboluyor, bazen geriye yalnızca kuru parçalar kalıyor, bazen erimiş gibi dümdüz yere yayılıyordu.

Ama şimdi okula gidecektik ve bunlara ayıracak zamanımız yoktu. Yokuşu inip oyun parkını geçtik, park dediğim de paslı bir tırmanma demiri, paslı bir salıncak ve içinde neredeyse hiç kum kalmamış çürük bir kum havuzundan ibaretti. Dik yamacı tırmanıp taşların üzerinden atlayınca yolun karşısında B-Max çıktı önümüze. Çantalar sırası şimdiden uzayıp gitmişti. Kızlardan kimileri sağanak yağmura aldırmadan ip atlıyor, kimileri dükkânın saçağının altında bekleşiyordu. Ama Anne Lisbet neredeydi? Gelmemiş miydi?

O sırada otobüs tepeye tırmandı. Geir'le ben, otobüs süpermarketin önündeki asfalt alandan döndüğü sırada durağa yetiştik. En son biz bindik ve en öndeki koltuklardan birine oturduk. Büyük pencereler, yanımızda getirdiğimiz nemle buğulandı. Birçoğumuz hemen camlara resim çizmeye başladık. Kapıları kapayan şoför ana yola yöneldi, ben dizlerimin üstünde doğrulup arka koltukları taradım. Anne Lisbet gelmemişti ve sanki dünyanın anlamı bir delik bulmuş, sızıp gitmişti. Şimdi bütün günü onu görmeden geçirmek zorundaydım, üstelik belki ertesi günü de. Solveig de gelmemişti, dolayısıyla Anne Lisbet'in ne kadar hasta olduğunu, hastalığının ne kadar süreceğini de öğrenemezdim.

On dakika sonra otobüs okulun önünde durdu, okul bahçesine koşup yağmur sığınağına doluştuk, zil çalıp da biz sıraya girene dek neredeyse bütün çocuklarla birlikte orada kaldık. Öğrencilerin çoğunu yüzlerinden, kimilerini de adlarından ve ünlerinden tanıyordum. Yan sınıfla birlikte beden eğitimi dersine giriyorduk, bize göre avantajlılardı, buradan geliyorlardı ve sahayı tanıyorlardı. Burası onların okulu, öğretmenler onların öğretmenleriydi, onların gözünde bizler haklardan yoksun göçmenlerdik. Bir bakıma bize göre daha sertlerdi, daha çok kavga ediyor, daha çok sorun çıkarıyor ve daha fazla ağız dalaşına giriyorlardı, en azından kimileri öyleydi, onlarla aramızdan en sertlerimiz, başka bir deyişle Asgeir'le John, ancak başa çıkabiliyordu. Geri kalan bizleri

diledikleri gibi itip kakıyorlardı. Birdenbire boğazımıza bir el dolanabiliyor, bir itişle yere yapışabiliyorduk. Sıraya girdiğimizde veya sınıfa giderken omzumuzun en çok acıyan yerine beklenmedik bir yumruk inebiliyordu. Futbol oynarken birisi topuğuyla ayak parmaklarımıza basabiliyordu. Ama John'la Asgeir kendilerini ezemeyeceklerini onlara hemen gösterdiler ve bütün güçleriyle misilleme yaptılar. Adanın doğusunda oturan bu çocukların giyinişleri de bizimkine benzemiyordu, en azından bazılarının. Giysileri daha eskiydi, daha kullanılmış görünüyordu, sanki büyüklerden onlara kalanlar dışında giysileri yoktu, üstelik yalnızca bir ağabeyden değil, iki veya üç ağabeyden... Geir'le benim en büyük korkumuz, bu çocukların bizi gizli yerimizde bulmasıydı. Ama çok da büyük bir sorun yaratmıyorlardı, dışarıdayken gözlerimizi dört açmak yetiyordu, o zaman çoğunlukla işlerimiz yolunda gidiyordu. Bu durumun belki de en önemli sonucu bizi birbirimize yaklaştırması, bir birlik duygusu yaratması ve sınıfı bir tür güvenli alana dönüştürmesiydi.

Zil çalınca sıraya girdik, her zamanki gibi uzun boylu, ince görünen öğretmen, hafifçe çarpık yürüyüşü ve gergin tavırlarıyla merdiveni çıkmaya başlayınca onun ardından sınıfa ilerledik, yağmurluklarımızı askıya asar asmaz yerlerimizi aldık.

"Anne Lisbet bugün de hasta!" dedi birisi.

"Solveig de."

"Vemund de."

"Leif Tore de," dedi Geir.

Dün akşam olanları hatırladım bunun üzerine.

"Vemund kafadan hasta!" dedi Eivind.

"Ha ha ha!"

"Hayır, hayır, hayır," dedi öğretmen. "Sınıfta kimse için böyle kötü konuşmuyoruz. Hele ki burada yoklarsa!"

"Leif Tore'nin babası dün sarhoştu!" dedim. "Annem onları bir akrabalarına götürmek zorunda kaldı. Leif Tore bu yüzden gelmedi."

"Şişşşt," dedi öğretmen, parmağını dudaklarına götürerek bana baktı, başını iki yana salladı. Ardından defterine bir şeyler karalayıp bakışlarını sınıfta dolaştırdı.

"Bugün başka gelmeyen var mı? Yok mu? Başlayabiliriz öyleyse."

Birkaç adım atıp kürsünün kenarına oturdu. Bu hafta çiftlikler konusunu işleyecektik. Daha önce bir çiftlik gören var mıydı sınıfta?

Ah, parmağımı olabildiğince yükseğe kaldırırken neredeyse ayağa kalkacaktım, bir yandan da bağırıyordum: *Ben, ben, ben! Ben gördüm!*

Bu konuda konuşmak isteyen bir tek ben değildim. Ayrıca öğretmen bana değil, Geir B.'ye söz verdi.

"Sonbaharda Legoland'da ata bindim," dedi.

"Ama orası çiftlik değil ki," diye bağırdım. "Ben bir sürü kez gittim çiftliğe. Anneannemle büyükbabam..."

"Senin sıran gelmiş miydi, Karl Ove?" diye sordu öğretmen.

"Hayır," deyip bakışlarımı indirdim.

"Doğru, Legoland çiftlik değil," diye sürdürdü sözlerini. "Ama atlar çiftliklerde bulunur, bu doğru Geir. Unni?"

Unni de kimdi?

Arkamı döndüm. Evet, şu kıkırdayan kız. Sarı saçlı, tombul.

"Ben bir çiftlikte oturuyorum," derken yanakları kızarmıştı. "Ama hayvancılık yapmıyoruz. Sebze yetiştiriyoruz. Babam onları kent pazarında satıyor."

"Ama ben *hayvanlı* bir çiftliğe gittim!" dedim.

"Ben de!" dedi Sverre.

"Ben de öyle!" dedi Dag Magne.

"Sıranızı bekleyeceksiniz," dedi öğretmen. "Herkese söz vereceğim."

Parmağımı, ancak öğretmen beş kişiye söz verdikten sonra indirebildim ve nihayet içimi döktüm. Evet, anneannemle büyük-

babamın bir çiftliği vardı, büyüktü, iki inekleri ve bir buzağıları vardı, tavukları da vardı. Ben bir sürü kez yumurta toplamıştım, ayrıca büyükbabam sabahları süt sağmaya giderken beni de götürürdü. Önce gübreleri süpürür, ardından yem verir, en son da süt sağardı. İnekler arada sırada kuyruklarını kaldırır, ya işer ya da sıçardı.

Bu sözlerim bir kahkaha tufanıyla karşılandı. Yüreklenerek konuşmayı sürdürdüm. "Bir keresinde," dedim, kıpkırmızı bir yüzle yerimde otururken, "ineklerden biri üzerime işedi."

Çevreme bakınarak kahkahaların tadını çıkardım. Öğretmen karşı çıkmadı, sözümü kesmedi, ama bana inanmadığını görebiliyordum.

Konuşmak isteyenlerin hepsi söz aldıktan sonra öğretmen okuma kitabından Ola-Ola Merhaba'yla ilgili bir bölüm okudu. Onunla ilgili sorular sordu, beni büsbütün görmezden geldi, ancak zil çaldıktan sonra bana dönüp biraz beklememi söyledi.

"Karl Ove," dedi. "Bekle, seninle biraz konuşmam gerekiyor."

Herkes dışarı koşarken ben kürsünün yanında bekledim. Baş başa kalınca kürsünün kenarına oturan öğretmen bana baktı.

"Başkalarıyla ilgili tüm bildiklerimizi söyleyemeyiz," dedi. "Leif Tore'nin babasıyla ilgili sözlerin, örneğin. Sence Leif Tore bu durumdan ötürü üzgün değil midir?"

"Öyledir," dedim.

"O zaman başkalarının bunu bilmesini de istemez. Anlayabiliyor musun bunu?"

"Evet," deyip ağlamaya başladım.

"Özel yaşam diye bir şey var," dedi. "Ne olduğunu biliyor musun?"

"Hayır," dedim, burnumu çekerek.

"Evde olup bitenler, bizde, sizde, başkalarının evlerinde. Başkalarının evinde olanları görsek bile bunları anlatmak çok doğru olmayabilir. Anlayabiliyor musun?"

Başımı öne salladım.

"Neyse, Karl Ove. Canını sıkma. Bunu bilmiyordun. Ama artık öğrendin. Şimdi git bakalım."

Merdivenleri koşarak çıkıp koridoru geçtim ve bahçeye çıktım. Bakışlarımı çeşitli grupların üzerinde gezdirdim. Kimileri ip atlıyor, kimileri koşturuyordu, bir grup kız seksek oynuyordu. Top sahasında, yakındaki kalenin önünde oynayan bir grup gördüm. Sahanın ortası sarımsı çamurla kaplıydı. Geir, Geir Håkon ve Eivind'in, bayrak direğini taşıyan küçük kayanın dibindeki bankta olduğunu görünce onlara doğru koştum. Geir Håkon'un gemi kartlarıyla oynuyorlardı.

"Ağladın mı yoksa?" diye sordu Eivind.

Başımı iki yana salladım.

"Rüzgâr," dedim.

"Öğretmen ne dedi?"

"Önemli bir şey değil," dedim. "Bana da bir kart versenize."

"Zırlamışsın," dedi Eivind.

Sverre, ben ve Eivind sınıfın en çalışkanlarıydık. Eivind matematikte en iyiydi, arkasından Sverre geliyordu; ben üçüncüydüm. Okuma yazmada en iyi bendim, Eivind ikinci, Sverre'yse üçüncüydü. Ama Eivind benden çok daha hızlıydı, sınıftaki oğlanlardan bir tek Trond onu geçebiliyordu. Ben altıncıydım. Benden güçlüydü de. Ben bir tek Vemund'den daha güçlüydüm, o da sınıfın en şişkosu ve aptalı olduğu için sayılmıyordu. Sınıfın en küçüğü Trond bile benden daha güçlüydü. Ben sınıfın üçüncü en uzunuydum, Eivind'den biraz uzundum. Futbolda dördüncüydüm, benden önce Asgeir, Trond ve John geliyordu; Eivind beşinciydi. Resimde de ondan daha iyiydim, Vemund ve hemen her şeyi çizebilen Geir'den sonra geliyordum. Top fırlatmakta neredeyse en kötü bendim, bir tek Vemund benden daha kötüydü.

"Merdivenden çıkarken gözüme rüzgâr kaçtı," dedim. "Ağlamadım. Bana kart vermeyecek misiniz?"

İlk çektiğim kart S/S France'tı, dünyanın en büyük yolcu gemisi olarak bütün kategorilerde herkesin kartını yeniyordu.

İkinci derste defterlerimize yazı yazdık: Ütü'nün ü'sü, aba'nın a'sı, ot'un o'su. Ödev olarak bu harfleri güzel yazı defterlerimize yazacaktık. Öğretmen, gelmeyenlere yakın oturanların onlara ödevlerini götürüp götüremeyeceğini sordu.

Öte yandan elime geçen fırsatı, üçüncü ve son ders olan beden eğitiminde, küçük spor salonunda döne döne koşarken ancak anladım. Anne Lisbet'e gidip ödevimizi bildirebilirdim. İçimi sıcacık yapan bu düşüncenin sevinciyle sersemlemiştim. Üstümüzü giyip soyunma odasından çıktıktan sonra, otobüsü beklediğimiz yere giderken, Geir'e tasarımı anlattım. Yüzünü buruşturdu, ta Anne Lisbetlere çıkmak mı, niye ki? Birincisi, oraya daha önce hiç gitmemiştik. İkincisi, Vemund orada oturuyordu. Ödevi o götüremez miydi? "Hiçbir şey anlamıyorsun," dedim. "Önemli olan bizim yapmamız!"

Ayak diremeyi sürdürüyordu, ama ben biraz daha baskı yapınca geleceğini söyledi.

O gün otobüs bizi B-Max'ın önünde bırakmak yerine siteye girdi ve yolda bıraktı. Arada sırada böyle yapardı ve her seferinde şaşırtıcı bir görüntü ortaya çıkardı; çünkü devasa otobüs oranın dar sokaklarına hiç uymuyor, kanaldan geçen bir yolcu gemisini andırıyordu. Gürültüyle çabalayarak yokuşu çıkan, ardında asfalta yağlı egzoz dumanları bırakan otobüse bakarak kaldırımda durduk.

"Ben mi yukarı çıkayım, sen mi aşağı ineceksin?" diye sordum.

"Sen yukarı gel," dedi Geir.

"Peki," deyip bahçe yoluna girdim, neyse ki ve elbette ki evde kimse yoktu. Artık yağmur yağmıyordu, ama her yer sırılsıklamdı. Evin koyu kahverengi duvarında büyük, karanlık rutubet lekeleri vardı, kapının önündeki basamaklarda taşların bütün küçük

çukurları suyla dolmuştu, duvara dayalı duran küreğin sapında damlalar titreşiyordu. Yağmurluk üstünün fermuarını açtım, bugün belki başarırım diye anahtarı çıkardım. Durum değişmedi, anahtar kilide girdiyse de dönmesi gereken küçük silindir yerinden bile oynamadı. Yola göz attım. Kimse yoktu. Çitin yanındaki çöp kutusuna gittim, yarısına dek dolu siyah çöp poşetini çıkarıp yere koydum, teneke kutuyu saplarından tutup kaldırdım. Düşündüğümden daha ağırdı, eve götürene dek birçok kez yere bırakmam gerekti. Hâlâ kimsecikler yoktu yokuşta. Bir araba geçti, ama tanımadığım biriydi; çöp kutusunu bahçeden geçirip pencerenin önüne koydum. Üzerine çıktım, pencereyi kaldırıp başımla omuzlarımı içeri soktum. Beni gören var mı bilemediğimden denetimi yitirme duygusuna kapıldım, önümde uzanan boş odanın sıcağıyla karanlığı içimi korkuyla doldurdu. Kıvrıla büzüle ilerleyip bedenimin yarısını içeri soktum, termosifonun metal borusunu yakalayınca kendimi sonunda içeri çekebildim.

Yere inince çizmelerimi çıkardım, koridor boyunca elimde taşıdıktan sonra antrede yeniden giydim, kapıyı açıp dışarı çıktım. Korku ve kaygının boşluğuyla yokuşa baktım. Ne bir araba, ne bir kimse. Babam izleyen iki dakika boyunca gelmezse, bir şey unuttuğu veya hastalandığı için –bu hiç olmazdı, asla hastalanmazdı– eve dönmezse her şey yolunda demekti.

Minik bir sevinç çığlığı kaçtı dudaklarımdan. Çöp kutusuna koştum, onu yerine taşıdım, içine koyduğum torbanın kenarlarını kıvırdım, ardından pencereye döndüm. Çöp kutusunun bahçede iz bıraktığını görünce dehşete düştüm. Oldukça derin izlerdi bunlar. Kutunun kenarının ıslak toprağa saplanıp iz bıraktığı yerleri örtmek için elimle çimenleri karıştırdım. Doğrulup inceledim.

Belli oluyordu.

Belki ne olduğunu bilmeyince görmek daha güçtü.

Yok, babam her şeyi görürdü. Bunu da görecekti.

Çömelip biraz daha karıştırdım çimenleri.

İşte.

İdare ederdi.

Görürse reddedebilirdim. Çöp kutusunu pencerenin önüne taşıyıp içeri tırmandığımı anlayabilir miydi? Hayır; fark etse bile bir gizem olurdu bu, büsbütün anlaşılmaz bir durum; ben de normal bir sesle, yüzümde normal bir ifadeyle karşı çıkmayı başarırsam babamın elinden bir şey gelmezdi.

Islak, kirli ellerimi bacaklarıma silip çantamı odama çıkardım. Dolabın kapağını açtım, Anne Lisbet'in beğeneceğini düşündüğüm beyaz gömleği giyecektim, ama vazgeçtim, babam niye üstümü değiştirdiğimi sorarsa bocalamaya başlardım, o da işin iç yüzünü anlardı.

Dış kapıyı kilitledim, termosifona tırmandım, arkamı dönüp ayaklarımı dışarı çıkararak dikkatlice alçaldım, sonunda parmaklarımı bıraktım ve güm diye yere kondum.

Çabucak toparlanıp bahçe yoluna koştum ve hiçbir şey olmamış gibi davrandım.

Zaten görünürde araba da yoktu. John Beck, Geir Håkon, Kent Arne ve Øyvind Sundt dönemeçteydi. Beni görünce bisikletleriyle yanıma geldiler. Durup onları bekledim.

"Duydun mu?" dedi, hemen önümde frenlere basan Geir Håkon.

"Neyi?"

"Vindholmen'de bu sabah bir işçi kabloyla ikiye bölünmüş."

"İkiye mi bölünmüş?"

"Evet," dedi John Beck. "Kablo gerilimden kopmuş. Bir ucu adama çarpıp onu ikiye bölmüş. Babam söyledi. Herkesi eve göndermişler."

Bir mavnanın üzerinde ikiye bölünmüş yatan adamı ve başla kolların, bacakların yanında nasıl duracağını gözümün önüne getirmeye çalıştım.

"Hâlâ lastiğin patlak mı?" diye sordu Kent Arne.

Başımı öne salladım.

"Arkama oturabilirsin."

"Geir'e gideceğim," dedim. "Siz nereye ?"

Geir Håkon omuz silkti.

"Teknelerin oraya gideriz belki."

"Siz nereye gideceksiniz peki?"

"Sınıftan birine ödev götüreceğiz," dedim.

"Kime acaba?" dedi Geir Håkon.

"Vemund," dedim.

"*Onunla* mı takılıyorsunuz?"

"Hayır," dedim. "Sadece bugünlük. Artık gitmem gerek."

Yokuşu koşarak çıkıp Geir'e seslendim, o da çok geçmeden elinde bir dilim ekmekle çıkageldi.

Yirmi dakika sonra yine B-Max'ın önünden geçtik; önümüzde uzanan düzlük, bir dönemecin ardından sitenin en yüksek noktasına doğru yükselmeye başladı, yol buradan Anne Lisbet, Solveig ve Vemund'ün evlerine gidiyordu. Bu yola bizim evin tam tersi yönde yürüyerek de ulaşılabiliyordu, çünkü sitedeki tüm yan yollarla konutları birbirine bağlayan yol bir çember çiziyordu ve onun içinde de bizim çevre yolumuz vardı. Bu da yetmezmiş gibi onun dışındaki ana yol da bütün adayı dolaşarak bir çember oluşturuyordu. Başka bir deyişle çemberin içindeki çemberin içindeki çemberde oturuyorduk. Süpermarketin yüz metre ilerisinde iki dış yol paraleldi, ama bu görünmüyordu, çünkü aralarında yaklaşık on metre yüksekliğinde, taş duvarla çevrili bir kayalık vardı. Duvarın üzerindeki yeşil tel örgünün ve onlardan sonra gelen sarp kayaların ardında bizim izlediğimiz yol yer alıyordu. Altımızdan hızla geçen arabaları göremesek de duyabiliyorduk. Arabaların seslerini çok güzel bulduğumuzdan çitin altına indik. İlkin Fina İstasyonu'na tırmanan arabaların zayıf homurtusunu duyuyorduk, daha sonra ses sürgit yükseliyor, arabalar altımızdan hızla

geçerken motor gürültüsü taş duvarla güçleniyordu. Arabalara taş atmaya karar verdik. Göremediğimiz için sesleri iyi zamanlamak gerekiyordu. Birer taş alıp bir sonraki arabayı beklemeye başladık. Taşlar büyüktü, en azından ellerimizden daha büyüktü, ama çiti aşıramayacağımız kadar ağır değildi, oradan da on metre aşağıdaki yola düşecekti. Geir başlayacaktı. Araba tam altımızdayken fırlattı ve elbette başarısız oldu, asfalta çarpıp sürüklenen taşın yankılı, cılız tıkırtısını işittik. Benim sıram gelince aşırı erken fırlattım, taş asfalta çarptığında araba belki elli metre uzaktaydı.

Kaldırımda ellerinde birer alışveriş torbasıyla bir kadın belirdi. Bizi tanımasa da seslendi.

"Ne yapıyorsunuz orada?" diye sordu.

"Bir şey yapmıyoruz," dedi Geir.

"Yukarı çıkın bakayım," dedi kadın. "Kaygan ve tehlikeli orası."

Yeniden yürümeye başladı, ama gözlerini üzerimizden ayırmadığı için sözünü dinlemeye karar verdik ve yokuşu tırmanmaya koyulduk.

Bordür taşlarının üzerinden yürüye yürüye Vemund'ün evine vardık. Dışarıda kız kardeşi diz çökmüş, kum havuzunda oynuyordu. Yağmurlukları sarı, kovası mavi, küreği yeşildi.

"Önce Vemund'e uğrayalım mı?" diye sordu Geir.

"Hayır, olmaz," dedim. "Anne Lisbet'le başlayalım."

Bu adın sesi elektrikliydi, ağzıma aldığım anda bedenimde binlerce kanal çıtırdıyordu.

"Ne oldu?" diye sordu Geir.

"Ne mi oldu?"

"Bir tuhaf oldun da."

"Yoo. Her zamanki gibiyim."

Yokuşun kenarından bir su tabakası akıyordu, öyle inceydi ki akmaktan çok titreşiyordu; birkaç adım daha tırmanınca Anne Lisbet'in oturduğu evin kısa kenarını gördük. Bir tepenin

üzerindeydi, önünde bahçe, aşağısında ağaçlar vardı. Üst katta bir odanın ışığı yanıyordu, Anne Lisbet'in odası orada mıydı yoksa? Myrvang'ın evi ve Solveig'in evi yokuşun karşısındaydı, aşağıya doğru yeşil, karanlık ve ıslak orman uzanıyordu. Onları geçtik, orman kenarında çakıllı bir çıkmaz sokağa vardık. Oradan Anne Lisbetlerin bahçe yoluna giriliyordu. Ön kapının üzerinde bir lamba parlıyordu.

"Zile basacak mısın?" diye sordum, kapının önüne gelince.

Geir kolunu uzatıp zile bastı. Yüreğim hızla çarpmaya başladı. Birkaç saniye geçti. Ardından annesi kapıyı açtı.

"Anne Lisbet evde mi?" diye sordum.

"Evet," dedi.

"Aynı sınıftayız," dedi Geir. "Ödevleri getirdik."

"Ne güzel," dedi kadın. "İçeri gelmek ister misiniz?"

Sarı saçlı, mavi gözlüydü, Anne Lisbet'e hiç ama hiç benzemiyordu, ama o da güzeldi.

"Anne Lisbet!" diye bağırdı. "Sınıf arkadaşların geldi!"

"Geliyorum!" diye bağırdı yukarıdan Anne Lisbet.

"Hasta değil mi?" diye sordum.

Annesi başını iki yana salladı.

"Artık iyileşti. Ama sağlama almak için onu bugün de göndermedik."

"Aa evet," dedim. Merdivende ayak sesleri duyuldu, Anne Lisbet belirdi. Elinde bir ekmek dilimi vardı, yemek dolu ağzıyla bize gülümsedi.

"Merhaba!" dedi.

"Hastasın sanıyorduk," dedim.

"Ödev getirdik," dedi Geir.

Boğazlı, kırmızı desenli beyaz kazak, mavi pantolon giymişti. Dudaklarının üzerinde süt izi vardı.

"Biraz kalsanız da dışarıda oynasak olmaz mı?" diye sordu. "Bütün gün evdeydim. Dün de öyle!"

"Neden olmasın," dedim. "Öyle değil mi, Geir?"

"Evet," dedi Geir.

Anne Lisbet beyaz çizmelerini, kırmızı yağmurluğunu giydi. Annesi basamaklara yöneldi.

"Hoşça kal, anne!" diye bağıran Anne Lisbet dışarı koştu. Biz de onu izledik.

"Ne yapalım?" diye sordu, çakıl yolun sonunda durup birdenbire bize dönerek. "Solveiglere gidelim mi?"

Gittik. Solveig dışarı çıktı, Anne Lisbet ip atlamayı önerdi, Geir'le ben bacaklarımıza doladığımız gergin iple orada dikilirken Solveig'le Anne Lisbet büsbütün ustalaştıkları karmaşık biçimlerde hoplayıp sıçrayarak neredeyse dans ediyorlardı. Sıra bana gelince Anne Lisbet yapmam gerekenleri gösterdi. Elini omzuma koyunca içim ürpermişti. Siyah gözleri ışıldıyordu. Ben atlamayı başaramayınca güldü, yüzümü yalayıp geçen saçının kokusunu aldım.

Olağanüstüydü. Her şey tam anlamıyla olağanüstüydü. Bu arada gökyüzü koyulaşıyordu, ormanın üzerinde bir duvar gibi duran gri bulutlar mavimsi siyaha döndü, ve çok geçmeden yağmur başladı. Yağmurluklarımızın kapüşonlarını takıp oynamayı sürdürdük. Damlalar kapüşonlarımıza çarpıp yüzlerimize akıyor, çakıllar ayağımızın altında hışırdıyordu, sonra çıkmaz sokağın ucundaki direğin lambası yanıverdi. Bir süre sonra bir araba geldi yavaşça.

"Babam geldi!" dedi Anne Lisbet.

Bahçe yoluna girip, duran beş kapılı Volvo'dan siyah sakallı, iri kıyım, güçlü bir adam indi. Kızına el salladı, Anne Lisbet ona koştu, babası eğilip onu kucakladıktan sonra içeri girdi.

"Yemek yiyecekmişiz," dedi Anne Lisbet. "Ödevimiz ne?"

Ona anlattım. Başını salladı, hoşça kal dedi ve eve gitti.

"Benim de gitmem gerek," dedi Solveig, üzgün bakışlarıyla ipi toplayarak.

"Biz de gitmeliyiz," dedim.

Dönemece varınca dükkâna dek koşmayı önerdim ve koştuk. Orada Geir, Grevlingveien'den veya ormandan eve gitmek yerine Holtet'ye uzanan ana yolu takip etmeyi önerdi. Öyle yaptık. Oradaki küçük korudan çevre yoluna uzanan patikadan eve gidecektik. Ama patikaya yaklaşırken çok ilginç bir şey oldu. Yokuştan inen otobüsü duyunca ister istemez arkamı döndüm ve camda, hemen birkaç metre önümde, göz hizamda Yngve oturuyordu!

Ne haltlar çeviriyordu? Kente mi gidecekti? Üstelik bu saatte? Ne yapacaktı orada?

"Yngve," dedim. "Otobüsteydi."

"Aa, öyle mi," dedi Geir, ilgisizce. Oradaki evin bahçesinden geçip yola çıktık.

"Yukarıda iyi eğlendik," dedi Geir.

"Kesinlikle," dedim. "Daha sonra yine gider miyiz?"

"Evet," dedi Geir. "Ama bence kimseye bir şey söylemeyelim, ne dersin? Sonuçta kızlar."

"Bence de gerek yok."

Babamın arabasının evimizin önünde durduğunu yokuşun tepesinden görebiliyordum. Geir'in babası da eve gelmişti. İkisi de öğretmendi, öbür babalardan daha erken dönüyorlardı eve.

Eve girmekte kullandığım çöp kutusu geldi aklıma.

"Başka bir şey yapalım mı?" diye sordum. "Bir yere gidelim mesela? Salıncak ağacına insek mi?"

Geir başını iki yana salladı.

"Yağmur yağıyor. Acıktım da. Eve gideceğim."

"Peki," dedim. "Görüşürüz."

"Görüşürüz," dedi Geir de ve evine koştu. Kapıyı öyle sert çaptı ki camlar zangırdadı. Gustavsenlerin evine baktım. Mutfağın ışığı yanıyordu. Dönmüşler miydi, yoksa yalnızca baba mı oradaydı? Garajları vardı, dolayısıyla arabaları yerinde mi değil mi görmek olanaksızdı.

Arkamı döndüm, gözlerimi yokuşa çevirdim. Marianne'nin babası elindeki ağzı bağlı torbayı kapağını kaldırdığı çöp kutusuna attı. Hırka giymişti ve tıraş olmamıştı. Her zaman çok öfkeli görünürdü, ama öyle miydi bilmiyorum, onunla ne konuşmuştum ne de onun hakkında bir şey duymuştum. Denizciydi, yılın büyük bölümünde evde yoktu. Döndüğündeyse hep evdeydi.

Beni fark etmeden kapısını kapattı.

Dönemeçte taş yüklü devasa bir sarı kamyon belirdi. Yanımdan geçerken yer titredi biraz. Önündeki egzoz borusundan yoğun bir duman çıkıyordu.

Yngve bana dünyanın en büyük aracının fotoğrafını göstermişti. Kütüphaneden ödünç aldığı, Apollo Programı'yla ilgili bir kitaptaydı. Kamyon her açıdan dünyanın en büyüğüydü. Roketi birkaç kilometre ötedeki fırlatma noktasına taşımak için özel olarak yapılmıştı. Öte yandan Yngve'nin söylediğine göre büyük olduğu kadar yavaştı da, salyangoz hızıyla gidiyordu.

Kitabın en çekici yanı roketti. Fotoğraflarına bakmaya doyamıyordum. Televizyonda da görmüştüm. Roketin rampadan büyük bir hızla yükseleceği düşünülebilirdi, ama öyle değildi, tam tersiydi, ilk metreler boyunca oldukça yavaş kalkıyordu; dibinden çıkan alevlerle dumanlar altında bir tür yastık oluşturuyordu, bir an bu yastığın üzerinde dinleniyormuş gibi göründükten sonra kilometrelerce uzaktan duyulabilen büyük bir gürültü koparark usulca, neredeyse çekimser bir hızla yükseliyordu. Ardından gitgide hızlanıyor, sonunda beklendiği gibi korkunç bir hıza ulaşarak berrak mavi gökyüzüne ok gibi, şimşek gibi yükseliyordu.

Arada sırada buradaki ormandan bir roket fırlatıldığını düşünüyordum. Bir dağın arkasında saklanmış, gizlice yapılmış bir roketin günün birinde şuradaki ağaçların üzerine yavaş yavaş yükseldiğini görecektik; yeşille griye karşı beyaz ve saf görünecek, altındaki alevlerle dumanlardan oluşan buluttan kurtulacak, bir an onların üzerinde asılı kalmış gibi olup ardından fırlayacak, devasa

motorlarının gürültüsü evlerimizin duvarlarını sarsarken gitgide hızlanarak gökyüzüne tırmanacaktı.

İyi bir düşünceydi.

Koşar adım eve döndüm, bahçe yolundan girişe yöneldim, kapıyı açtım, paspasın üzerinde çizmelerimi çıkarmaya başlamışken babam çalışma odasından çıktı.

Hızlıca ona baktım.

Özellikle kızgın görünmüyordu.

"Neredeydin?" dedi.

"Geir'le oynuyordum," dedim.

"Onu sormadım," dedi. "*Neredeydin?*"

"B-Max'ın oradaydık," dedim. "Arkasında."

"Öyle mi?" dedi. "Ne yapıyordunuz orada?"

"Hiçbir şey," dedim. "Oyun oynuyorduk."

"Bir kez daha gideceksin oraya," dedi. "Patatesimiz bitmiş. Almayı becebilecek misin dersin?"

"Tabii," dedim.

Arka cebindeki cüzdanından bir banknot çıkardı.

"Ceplerini bir göster bir bakayım," dedi.

Doğrulup kalçalarımı öne çıkardım.

Banknotu bana uzattı.

"Cebine koy," dedi. "Ve oyalanma."

"Tamam," dedim. Çalışma odasına geri döndü, ben çizmelerimi giydim, kapıyı arkamdan özenle kapayıp yukarı doğru koşmaya başladım.

Yngve tam yemeğe oturacağımız sırada geldi, babam seslenip yemeğe çağırmadan önce odasına uğrayacak zamanı güç bela bulabildi. Babam soğanlı pirzola yapmış, karnabaharla patates haşlamıştı. Annem eve temizlikçi çağıracağımızı söylemişti, yaşlı bir kadın haftada bir uğrayacaktı, adı Bayan Hjellen'di ve çalışmaya bu akşam başlayacaktı. Annem iş yerinden telefon edip iyi bir

kadına benzediğini anlatmıştı. Babamın temizlikçi tutmak istemediğini biliyordum, bir kere söylemişti bunu, ama şimdi hiç ses çıkarmadığına göre kararını değiştirmiş olmalı, diye düşündüm.

Kadının gelmesini iple çekiyordum. Konuk ağırladığımız az sayıdaki günlerin hepsi eğlenceliydi, bunun nedeni belki de gelenlerin evi yeniliklerle, değişikliklerle doldurmasıydı. Ayrıca bunda sürekli Yngve ve benimle ilgilenmeleri de etkiliydi. "Demek bunlar oğullarınız," diyebilirlerdi bizi daha önce hiç görmemişlerse, görmüşlerse "Ne kadar da büyümüşler," derlerdi, bize okul veya futbol nasıl gidiyor diye sorular sordukları da oluyordu.

Yemekten sonra Yngve'nin odasına gittim. Kasetlikten çıkardığı albümü, Status Quo'nun Piledriver'ıydı bu, kasetçalara koydu.

"Bugün seni otobüste gördüm," dedim. "Nereye gidiyordun?"

"Kente," dedi.

Yatağa uzanıp bir dergi okumaya başladı.

"Ne işin vardı orada?"

"Kafa ütülemesene," dedi. "Bisiklete bir parça almam gerekiyordu."

"*Bozuldu* mu?"

Başını öne salladı. Ardından bana baktı.

"Kimseye bir şey söyleme. Anneme bile," dedi.

"Söz, söylemem," dedim.

"Bisiklet Franklarda. Gidonu tutan parçayı biliyorsun, işte o bozuldu. Ama Frank'ın babası onarabileceğini söyledi. Yarın geri alacağım."

"Ya babam seni görseydi?" diye sordum. "Kentte. Veya ya onun bir tanıdığı seni görseydi?"

Yngve omuz silkip okumayı sürdürdü. Odama döndüm. Bir süre sonra kapı çaldı. Odadan çıkmadan önce annemin antreye inmesini bekledim. Hemen ardından yaşlı, beyaz saçlı, gözlüklü ve biraz tombul, daha doğrusu genişçe bir kadın merdivenleri çıktı.

"Bu Karl Ove," dedi annem. "Küçük oğlumuz."

Kadını başımla selamladım. Bana gülümsedi.

"Benim adım Bayan Hjellen," dedi. "Seninle çok iyi arkadaş olacağımızdan eminim."

Elini omzuma koydu. Bütün bedenim ısındı.

"Büyük oğlumuz Yngve odasında," dedi annem.

"Çağırayım mı?" diye sordum.

Annem başını iki yana salladı. "Yok, gerek yok."

Kadına evi göstermeye başladı, ben de odama döndüm. Alaca karanlık çöküyordu. Yağmur duvarlarla çatıyı dövüyordu usulca. Yağmur olukları fokurduyordu. Cama çarpan iri damlalar önceden kestirmesi olanaksız yollar oluşturarak akıyordu. Bir arabanın farları posta kutularının üzerinden görünen alaçamı ışıldattı. İşten dönen Jacobsen'di bu. Yeşil kutular ve onları tutan metal raf ışıkta sessizce parladı. *Hayır, hayır,* dediler. *Işık istemiyoruz, ışık istemiyoruz.* Yatağa uzanıp Anne Lisbet'i düşündüm. Yarın yine oraya gidecektik. Öncesinde okulda görecektim onu. Ayrıca onu görmek yeterliydi, mutluluğun tüm bedenime yayılması için daha fazlası gerekmiyordu bana. Günün birinde ondan sevgilim olmasını isteyecektim. Günün birinde onun odasına gidecektim, o da benimkine gelecekti. Odama kimsenin gelmesine izin verilmese de o gelecekti, bunu ayarlayacaktım. Bodrumun penceresinden tırmanmamız gerekse bile!

Çalışma masama oturdum, çantamdan kitapları çıkarıp ödevlerimi yaptım. Bayan Hjellen gitti, ardından Yngve'nin mutfağa girdiğini duydum. Bugün pazartesiydi, Yngve pazartesi akşamları *waffle* veya çörek yapmaya başlamıştı. O bununla uğraşırken annemle ben mutfakta oturuyorduk, içerisi sıcaktı, çöreklerle waffleların kokusu güzeldi, ayrıca havadan sudan konuşuyorduk. Yngve işini bitirince ya erimiş tereyağı ve keçi peyniriyle çörek ya da erimiş tereyağı ve şekerle waffle yiyor, yanında da süt içiyorduk. Arada sırada babam da geliyordu, ama çok sık değil. Geldiğinde de çoğunlukla hemen çalışma odasına dönüyordu.

Ödevlerimi çabucak yaptım, harfleri biliyordum sonuçta, yeterince yazmak gerekiyordu yalnızca, onlar bitince ben de mutfağa geçtim. Boş fırının ışığı yanıyordu. Yngve sıvalı kolları ve önlüğüyle tezgâhın başında bir kâsenin içindekileri karıştırıyordu. Annemse örgü örüyordu.

"Bitmesine çok var mı?" diye sordum anneme, yerime otururken.

"Birkaç güne hazır," dedi ve sanki bir kayıkta balık tutarmış gibi ipi çekti. "Ne kadar başına oturabildiğime bağlı."

"Anne Lisbet'le Solveiglere gittik bugün Geir'le," dedim.

"Öyle mi?" dedi annem. "Onlar kim? Sınıf arkadaşların mı?"

Başımla evetledim.

"Kızlarla mı oynamaya başladın?" diye sordu Yngve.

"Evet, ne olmuş?" dedim.

"Âşık mı oldun yoksa?"

Çekinerek önce anneme, ardından Yngve'ye baktım.

"Sanırım," dedim.

Yngve gülmeye başladı.

"Daha yedi yaşındasın. Âşık olamazsın!"

"Gülünecek bir şey yok Yngve," dedi annem.

Yngve'nin yüzü kızardı, bakışlarını önündeki kâseye indirdi.

"Yediden yetmişe, duygu duygudur. Önemleri aynı, anlıyor musun?"

Sessizlik oldu.

"Ama ondan bir şey çıkmaz ki!" dedi Yngve.

"Haklı olabilirsin," dedi annem. "Ama yine de başkaları için hissettiğin bir şeyler olamaz mı?"

"Sen de Anne'ye âşık olmuştun," dedim.

"Hiç de bile," dedi.

"Kendin söylemiştin âşık oldum diye."

"Tamam, neyse," dedi annem. "Hamur ne durumda, hazır mı?"

"Galiba," dedi Yngve.

"Bir bakayım," dedi annem, örgüsünü ayaklarının dibindeki sepete koyup ayağa kalktı.

"Tepsiyi yağlayabilir misin, Karl Ove?"

Tereyağını eritmekte kullandığımız küçük tavayı ocaktan alıp bana bir fırçayla birlikte uzattı, fırının alt gözünden bir tepsi çıkardı. Tereyağının yandığı renginden anlaşılıyordu; açık sarının içinde birçok küçük kabarcık ve tek tük açık kahverengi adacık vardı. Ağır ateşte ısıtınca yağ daha dolgun, temiz bir renk alıyordu. İçine daldırdığım fırçayı tepsiye sürdüm. Ama ağır ateşte ısıtılan tereyağı fırçayı sertleştirdiğinden sürmekten çok çekmek gerekiyordu onu, kahverengi ince tereyağını sürmek ise daha kolaydı. On saniye içinde tepsi hazırdı. Yerime oturdum, bu arada Yngve çöreklere biçim vermeye başladı. Bir kapı açıldı alt katta. Hemen ardından basamaklarda babamın ağır adımları yankılandı. Oturuşumu dikleştirdim. Annem yerine döndü, örgüsünü kucağına aldı ve babamın durduğu kapıya baktı.

"Çalışmalar bütün hızıyla sürüyor bakıyorum," dedi, başparmaklarıyla kemerini kavrayıp pantolonunu yukarı çekti. "Yakında yeriz herhâlde."

"On beş dakikaya falan hazır olur," dedi annem.

"Çörek mi yapıyorsun Yngve?" diye sordu.

Yngve bakışlarını kaldırmadan başını sallamakla yetindi.

"İyi, iyi," dedi babam. Arkasını dönüp oturma odasına gitti. Yer döşemeleri ayaklarının altında gıcırdıyordu. Önünde durduğu televizyonu çalıştırdı, kahverengi deri koltuğa oturdu.

Bu sesi tanıyordum. Doktor programındaki adamdı. Biraz hırıltılı, paslıymış gibi bir sesti; arkaya yatık bir kafadan çıkıyordu, sanki çatıya doğru konuşuyordu adam, öte yandan sesini doğru yere yöneltmek ister gibi bakışları sürekli aşağıdaydı.

Kalkıp oturma odasına gittim.

Ekranda mavi kumaşlar arasında deri, kan ve etten oluşan bir açıklık vardı.

"Ameliyat mı?" diye sordum.

"Evet öyle," dedi babam.

"Bakabilir miyim?"

"Evet, sakıncalı olduğunu sanmıyorum."

Kanepenin en ucuna oturdum. Bedenin içi görünüyordu. Birçok metal mandalın açık tuttuğu bir deliğin içinde kanları yeni çekilmiş gibi görünen et katmanları, onların altında zarımsı, parlak bir organ vardı, o da kanlıydı, her şey keskin, neredeyse beyaz bir ışıkla aydınlatılmıştı. Lastik eldivenli bir çift el alışkın hareketlerle deliğin içinde dolaşıyordu. Arada sırada görüntünün tamamını veriyorlardı. O zaman deliğin bir yatakta yatan, tepeden tırnağa mavi, plastik gibi bir örtüyle kaplanmış birine açıldığı ve ellerin beş kişinin arasında duran bir doktora ait olduğu ortaya çıkıyordu, hepsi yeşiller giymişti, ortadaki ikisi kertenkeleyi andıran bir lambanın altında hastanın üzerine eğilmişti, öbür üçü aletlerle ve bilmediğim başka şeylerle dolu tepsinin başında duruyordu.

Babam ayağa kalktı.

"Yok ya bu izlenmez," dedi. "Pazartesi akşamı televizyonda gösterdikleri programa bak!"

"Ben izleyebilir miyim?" diye sordum.

"İzle bakalım," deyip merdivene yöneldi.

Altındaki zar kabarıp sönüyordu. Üzerine dolan kanı kabararak uzaklaştırıyordu, sönünce tekrar dolan kanı uzaklaştırmak için yeniden kabarması gerekiyordu.

Gördüğümün kalp olduğunu anladım birdenbire.

Ne kadar üzücüydü.

Çarptığı için ve durmadığı için değil. Yürek görülmemeli, gizlice çarpmalıydı, gözlerden uzak olmalıydı, bundan kuşkum yoktu, ancak görünce anlamıştım, gözlerden yoksun bu hayvan göğsün içinde kendi başına çarpmaya devam etmeliydi.

Yine de izlemeyi sürdürdüm. Doktor programları televizyonda en sevdiklerim arasındaydı, özellikle ameliyat gösterdiklerinde.

Büyüdüğümde cerrah olmaya karar vermiştim çoktandır. Annemle babam arada sırada bunu başkalarına söylüyordu, ve çok küçük olduğum için eğlenceli buluyorlardı, ama ben ciddiydim, büyüdüğümde bu işle uğraşacaktım, insanları kesip ameliyat edecektim. Kanlar, bıçaklar, hemşireler ve lambalarla dolu ameliyat resimleri çiziyordum sık sık, annem neden bu kadar çok kan çizdiğimi, niye başka şeyler, örneğin evler, çimenler, güneşler çizmediğimi sormuştu birçok kez, çizebilirdim elbette, ama *istediğim* o değildi. Dalgıçlar, yelkenliler, roketler ve ameliyatlar çizmek istiyordum; evler, çimenler, güneşler değil.

Yngve küçüklüğünde, annemle babam Oslo'da otururken, onlara büyüyünce bir çöpçü olmak istediğini söylemiş. Babaannem buna çok gülüyordu ve sık sık ondan bahsediyordu. Yine aynı minvalde, babamın da küçüklüğünde elinden her şey gelen bir adam olmak istediğini söylemişti. Babaannem, bunu yüz kere anlatmış olmasına karşın buna da gözlerinden yaşlar gelene dek gülüyordu. Benim cerrah olmayı düşünmem böyle gülünç değildi, başka bir mesaj içeriyordu, ayrıca Yngve'nin çöpçü olacağını söylediği yaştan çok daha büyüktüm.

Tüm mandallarla hortumlar bedenden adım adım uzaklaştırıldı. Ardından program sunucusu ortaya çıktı ve az önce gösterilenlerle ilgili konuştu. Ben kalkıp mutfağa gittim, çörekler ocağın üzerinde bir tepside soğumaya bırakılmıştı, yanında dumanı üstünde bir çay suyu vardı, annem de tabaklar, bardaklar, bıçaklar ve yiyeceklerle masayı donatmaya koyulmuştu.

Ertesi gün hava soğudu, yağmur dindi. Geçen seneden kalan botlar ayağıma küçük geliyordu, annem lastik çizmelerin içine giyebilmem için kalın çoraplar buldu. Mavi kuş tüyü ceket hâlâ üzerime oluyordu, geçen kıştan bu yana ilk kez giydim onu da. Ayrıca evden çıkar çıkmaz mavi şapkamı başıma geçirdim, kenarını alnımın dibine dek indirdiğimden görüş alanımın üzerinde siyah bir çatı

oluşturmuştu. Anne Lisbet'in üzerindeki açık mavi kuş tüyü ceket benimki gibi kaba, mat değildi, pürüzsüz, parlak kumaştandı; siyah saçları kenarından taşan beyaz bir şapkayla beyaz bir atkı takmış, mavi pantolon ve yepyeni bir çift kırmızı bot giymişti. Kızlarla birlikteydi, onlara baktığımda bakışlarıma karşılık vermedi.

Kuş tüyü ceketinin rengi inanılmaz güzeldi.

Ben de öyle bir ceket istiyordum.

Okula geldik, herkes çantasını yere koyup sıraya girdikten sonra Geir'le onların şapkalarını çalmaya karar verdik. O Solveig'inkini, ben Anne Lisbet'inkini alacaktık. Arkasında duruyordum, şapkayı başından çekince çığlık atarak döndü. Koşmaya başlamadan önce bakışlarımızın buluşmasını bekledim. Beni yakalayamayacağı bir hızda koşmuyordum, ama onu beklediğimi herkese gösterecek ölçüde yavaş da değildim.

Adımlarının asfalttaki yankısını duyuyordum ardımdan.

Sonunda kollarını bana doladı.

Of! Of! Of!

Harika kuş tüyü ceketini benimkine bastırdı, gülümseyerek *ver şunu, ver şunu,* diye bağırdı, şapkayı erişemeyeceği yükseklikte tutarak bu ânı uzatmak elimden gelmedi, aşırı mutluydum, şapkasını ona verdim, kımıldamadan durdum, başına geçirip uzaklaşmasını izledim.

Geri dönüp bana gülümsedi!

Ve gözleri, ah o kapkara, güzelim gözleri ışıl ışıldı.

Pırıltısında başka her şeyin solup anlamını yitirdiği bir ışık alanına girmek gibiydi. Zil çaldı, basamakları uygun adım çıkıp koridoru geçtik, yerlerimize oturup kitaplarımızı açtık. Yapmamız gerekenleri yaptım, söylenenleri dinledim, beklendiği gibi konuştum, gemi batıklarımla balık adamlarımı çizdim, yiyeceklerimi yedim, sütümü içtim, ders aralarında futbol oynadım, eve dönerken otobüste Geir'in yanına oturup şarkı söyledim, sırtımda sallanan çantamla çocukların arasına dalıp son yokuştan aşağı

koştum, bedenim ve ruhumla hep oradaydım, ama aynı zamanda değildim, çünkü içimde birdenbire yeni bir gökyüzü belirmişti ve onun çatısı altında en tanıdık düşünceler ve eylemler bile yepyeni görünüyordu.

O gün Anne Lisbetlere gittiğimizde, onu evin önündeki çıkmaz sokakta bir yığın çocuğun arasında buldum. Çocuklardan ikisinin mekanik bir tavırla çevirdiği ip yeri bir kırbaç gibi dövüyordu, sırayla ipin yanına gelenler durup birkaç kez atladıktan sonra yanıyor, yerini arkadakine bırakarak uzaklaşıyordu. Anne Lisbet'in üzerinde aynı şapkayla atkı vardı, gelip önlerinde durduğumuzda bize gülümsedi.

"Siz de katılın!" dedi.

Sıraya girdik. Onu etkilemeyi çok istiyordum, ipin oluşturduğu titrek boşluğa daldım, ama ikiden çok atlayamadım, ip bacağıma dolanınca yandım. Öte yandan bedenini pek denetleyemeyen, kolu bacağı istemsizce dört bir yana savrulan Geir şaşırtıcı ölçüde iyi ip atlıyordu. Hop, hop, hop, hop, hop –sonunda öylesine güçlü bir sıçrayışla ipten çıktı ki tökezlememek için birkaç çevik adım atması gerekti, bitiş çizgisine kendisini fırlatan bir koşucuyu andırıyordu.

Şimdi Anne Lisbet onun benden daha iyi olduğunu düşünecekti.

İp atlama sırası Anne Lisbet'e gelince bu düşüncenin karanlığı silinip gitti. İpe girip dans etmeye başladı, tam bir virtüözdü, ağırlığını bir o bacağa bir öbür bacağa verirken dosdoğru havaya bakıyordu, sanki başının, bedeninin yaptığıyla hiçbir ilgisi yoktu. Öte yandan ipten çıktığında ve artık yoğunlaşması gerekmediğinde bakıp gülümsediği kişi bendim. *Gördün mü,* diyordu gülümsemesi. *Beni gördün mü?*

Çıkmaz sokaktaki büyük çukurlara dolan su neredeyse sarıydı. Daha küçük birikintiler yeşilimsi griydi, yerdeki çakılları andırıyordu ama biraz daha açık bir renkti. Bir de daha parlaktı elbette.

Aşağıdaki ormandan bir derenin şırıltısı geliyordu. Ayrıca makine gürültüsü duyuyorduk. Oraya daha önce hiç gitmemiştim, görebilmek için kenara yürüdüm. Yukarımda kalan ev ormanın kıyısındaydı, oradan aşağı oldukça dik bir kayalık uzanıyordu. Dipte sarı bir bataklık vardı. Onun ilerisinde de gür çam korusu. Ağaç gövdelerinin arasında yeşil bir baraka ve sarı bir jeneratör görünüyordu. Gürültü ondan geliyordu.

Ardından bir delme sesi yükseldi. İşçileri göremiyordum; ama kayaya çarpan metalin çınlayan perdesinden taşan o monoton gürlemeyi çok iyi tanıyordum, başka bir sesle karıştıramazdım.

Arkamı döndüm, sırası gelen Geir atlamaya başlamadan önce ipin ritmini yakalamak için başını ona uygun sallayıp duruyordu. Ama bu kez başaramadı, ayağı dolanıverdi, ip çeviriciler değişmez döngülerini sürdürürken Geir ayaklarını sürüyerek yanıma geldi. Onun ardından Anne Lisbet girdi. Ama daha konumunu alamadan ip koluna çarptı. Sanki bunu isteyerek yapmış gibi görünüyordu.

"Geliyor musun Solveig?" diye sordu.

Solveig başını sallayıp sıradan çıktı. İkisi birden bize doğru yürümeye başladı.

"Ne yapalım?" diye sordu Anne Lisbet.

"Şişe toplayalım mı?" dedim.

"Evet, şişe toplayalım!" dedi Geir.

"Nerede? Şişe nerede bulunur?" diye sordu Anne Lisbet.

"Ana yol boyunca," dedi Geir. "Ayrıca parkın arkasındaki ormanda. Barakaların çevresinde. Bazen Nabben'de. Ama sonbaharda olmaz."

"Otobüs durağında," dedim. "Bir de köprünün altında."

"Bir keresinde bir *torba* dolusu bulduk," dedi Geir. Dükkânın yakınındaki hendekte. Tam dört kron depozito parası aldık!"

Solveig ve Anne Lisbet ondan etkilenmişti. Ama şişe toplamayı ben önermiştim! Benim aklıma gelmişti, Geir'in değil!

Ben düşünmeye fırsat bulamadan aşağı doğru yürümeye başladık. Gökyüzü beton grisiydi. Havada yaprak kımıldamıyordu, her şey kendi içine kapanmış gibi kımıldamadan duruyor, düşünceli görünüyordu. Çamlar dışında; onlar her zamanki gibi açık, özgür ve göğe dönüktü. Ara vermiş gibi duruyorlardı. İçe kapanıp kendi karanlıklarına boğulanlar ladin ağaçlarıydı. İnce gövdeleri, taraklı dallarıyla yaprak döken ağaçlar gergin ve kaygılıydı. Gittiğimiz yolun karşısındaki yamaçta epey sık görünen yaşlı meşeler korkusuz ama yalnızlardı. Öte yandan yalnızlığın üstesinden gelebiliyorlardı, yıllardır durmuşlardı orada, daha nice yıllar duracaklardı.

"Yolun altından geçen bir boru var," dedi Anne Lisbet, yol boyunca uzanan yamacı göstererek. Yeri örten siyah toprak yeni dökülmüş olmalıydı, görünürde tek bir çiçek yoktu henüz.

Oraya gittik. Evet, doğruydu: Yolun altından bir boru geçiyordu, betondandı, çapı yarım metreden biraz fazla görünüyordu.

"İçine girdiniz mi hiç?" diye sordum.

Başlarını iki yana salladılar.

"Girelim mi?" dedi Geir. Eğildi, bir elini borunun kenarına koyup karanlığın içine baktı.

"Ya içeride sıkışıp kalırsak..." dedi Solveig.

"*Biz* girebiliriz," dedim. "Siz gidip karşıda bizi bekleyebilirsiniz."

"Cesaretiniz var mı buna?" diye sordu Anne Lisbet.

"Elbette," dedi Geir. Bana baktı. "İlk kim giriyor?"

"Sen gir ya," dedim.

"Tamam," deyip eğildi ve üst gövdesini boruya soktu. Emeklenemeyecek kadar dardı, ama sürünemeyecek kadar değil. Birkaç saniye debelendikten sonra tüm bedeni borunun içinde kayboldu. Anne Lisbet'e baktım, eğilip kafamı boruya soktum. Küfü andıran ıslak bir koku doldu burnuma. Dirseklerimi beton yüzeye koyup tırtıl gibi kıvrılarak bedenimin geri kalanını içeri soktum. İçeri girince elimden geldiğince doğruldum; kollarımı, dizlerimi,

ayaklarımı betona dayayıp sürünerek karanlıkta ilerledim. İlk birkaç metre boyunca önümde Geir'in silüetini görüyordum, ama karanlık yoğunlaşınca göremez oldum.

"Orada mısın?" diye bağırdım.

"Evet," dedi.

"Korkuyor musun?"

"Biraz. Sen?"

"Ben de biraz."

Birdenbire her yer sarsılmaya başladı. Üstümüzden, çok yukarılardan bir araba veya kamyon geçiyordu. Ya boru kırılsaydı? Ya yol çökseydi ve buraya sıkışsaydık?

El ve ayak parmaklarımın ucunda hafiften bir panik titreşmeye başladı. Bu duyguyu tanıyordum, bir kayaya tırmanırken birdenbire gelir, beni felç ederdi. Korkudan ödüm patlar, kımıldamadan dururdum, ne yukarı çıkabilir ne aşağı inebilirdim ve öte yandan da yalnızca bunun, yalnızca hareketlerimin beni bu durumdan kurtaracağını bilirdim. Kımıldayamıyordum, kımıldamak zorundaydım, ama yapamıyordum, zorundaydım, yapamıyordum, zorundaydım, yapamıyordum.

"Hâlâ korkuyor musun?" diye sordum.

"Biraz. Arabayı duydun mu? Bir tane daha geliyor!"

Yine her şey usulca sarsılmaya başladı.

Öylece durdum. Borunun pek çok yerinde su vardı, ıslaklık pantolonuma tırmanmaya başlamıştı.

"Işığı görüyorum!" dedi Geir.

Ben borunun kalınlığının yalnızca birkaç santimetre olduğunu ve üzerine binen devasa ağırlığı düşünüyordum. Yüreğim hızla çarpıyordu. Birdenbire ayağa kalkmak istedim. Bu istek içimde yabani bir hızla büyüdü, ama bunu yapamayacağım düşüncesiyle çarpıştı, tıpkı bir koza gibi bedenimi sarıyordu beton. Kımıldayamıyordum.

Ben yorganın altında yatarken Yngve arada sırada üzerime otururdu. Beni sımsıkı tutup kımıldayamaz duruma getirirdi. Yorganla

göğsümü sıkıştırır, ellerim ellerinde kilitlenir, bacaklarım onun gövdesi ve dar yorganın altına kısılıp kalırdı. Bunu, hiç sevmediğimi ve birkaç saniye sıkışmanın ardından paniğe kapılacağımı bildiğinden yapardı. Kurtulmak için son bir çaba göstermek üzere bütün gücümü toplayacağımı, bunu başaramayacağımı, beni öyle sımsıkı tutarken var gücümle çığlık atacağımı bilirdi. Çarpılmış gibi bağırdıkça bağırdım, çarpılmıştım sonuçta, dehşet çarpmıştı beni, kurtulamıyordum, sıkışmıştım, büsbütün kısılıp kalmıştım ve ciğerlerim yırtılırcasına bağırıyordum.

Şimdi aynı duygunun yüreğimi sıkıştırmasına tanık oluyordum.

Kımıldayamıyordum.

Panik artmaya başladı.

Ayağa kalkamadığımı düşünmemem gerektiğini biliyordum, sabırla ileri doğru sürünürsem her şey yoluna girecekti. Ama yapamadım. Tek düşünebildiğim kımıldayamadığımdı.

"Geir!" diye bağırdım.

"Çıkmak üzereyim!" diye yanıt verdi. "Sen neredesin?"

"Sıkıştım!"

Birkaç saniye sessizlik oldu.

Ardından Geir'in sesi yankılandı.

"Gelip sana yardım edebilirim! Ama dışarı çıkıp dönmem gerekiyor!"

Panik bir soluk gibiydi, çünkü artık benden çıkmıştı. Kollarımı ileri uzattım, dizlerimi karnıma çektim. Ceketimin kumaşı tepemdeki boruya sürttü. Birkaç santimetre üstümde tonlarca taşla toprak vardı. Durdum. Kollarımla bacaklarım çözülmüştü. Dümdüz uzandım.

Anne Lisbet'le Solveig ne düşünecekti benimle ilgili?

Hayır, hayır.

Yine paniğe kapıldım. Kımıldayamıyordum. Sıkışmıştım. Kımıldayamıyordum! Sıkışmıştım! Kımıldayamıyordum!

Önümdeki karanlıkta bir kımıltı oldu. Betona sürten kumaş sesi. Geir'in kendisine özgü soluğunu duydum, genellikle ağzından solurdu.

İşte karşımdaydı, karanlıkta beyaz bir yüz.

"Sıkıştın mı?" diye sordu.

"Hayır," dedim.

Ceketimin kolunu tutup kendisine çekti. Sırtımı kaldırıp önce bir kolumu, ardından öbürünü, önce bir dizimi, ardından öbürünü ileri sürdüm. Geir geri geri süründü, ceketimin kolunu hiç bırakmıyordu, beni o çekmiyordu, kendim sürünüyordum, ama o çekiyormuş gibi geliyordu bana; beyaz yüzü, tilki gibi sivri burnu, yüzündeki ifadenin sıra dışı yoğunluğu bana boruyu, karanlığı ve kımıldayamadığımı unutturmuştu; işte bu sayede ıslak betonun üzerinde gıdım gıdım ilerleyebiliyordum, ortalık giderek aydınlanıyordu, önce Geir'in ayakları çıktı dışarı, ardından gövdesi ve ben de kafamı gün ışığına çıkardım.

Anne Lisbet'le Solveig açıklıkta yan yana durmuş bana bakıyordu.

"Sıkıştın mı?" diye sordu Anne Lisbet.

"Evet," dedim. "Bir süre için. Ama Geir yardım etti."

Geir ellerini silkeledi. Ardından elleriyle dizlerini. Doğruldum. Göğün altındaki alan ne kadar da genişti. Bütün biçimler bıçak gibi keskindi.

"Küçük Hawaii'ye gidelim mi?" diye sordu Geir.

"İyi fikir," dedim.

Ormanda koşmak ne güzeldi. Küçük gölün yüzeyi büsbütün kararmıştı. İki küçük adacıkta yükselen ağaçlar kımıltısız duruyordu. Kendi adalarımıza atladık. Anne Lisbet'le ben birine, Solveig'le Geir öbürüne.

Kıpır kıpır dudakları kolaylıkla açılan Anne Lisbet gülümseyiveriyordu, üstelik arada sırada kendiliğinden, gözleri değişmezken. Dudakları düşüncelerinin en küçük güdülerini izliyordu

besbelli. Aklına bir şey gelince kırmızı yumuşak dudakları sert beyaz dişlerinin üzerine yayılıyor, arada sırada bir mutluluk çığlığı atıyor veya ışıl ışıl gözlerle bakıyordu, arada sırada da bu gülümsemenin başka hiçbir şeyle bağlantısı olmuyordu.

"Siz denizciymişsiniz," dedi birdenbire. "Eve dönmüşsünüz. Birbirimizi uzun süredir görmemişiz. Oynayalım mı?"

Başımı öne salladım. Geir de başını salladı.

Kızlar karaya atladı ve ormanın içine doğru biraz uzaklaştılar.

"Gelebilirsiniz!" diye bağırdı Anne Lisbet.

Palamar attık, karaya çıkıp onlara doğru ilerledik. Ama yeterince hızlı değildik, Anne Lisbet sabırsızca hoplayıp zıplıyordu, dosdoğru üzerime koşmaya başladı ve bana ulaşınca kollarını dolayıp yanağını yanağıma dayadı.

"Seni çok özledim!" dedi. "Ah, benim sevgili kocam!"

Bir adım geriledi.

"Yine oynayalım!"

Göle koştum, minik adacığa atladım, Geir'in öbür adacıkta yerini almasını bekledim, ardından yaptıklarımızı yineledik, ama bir farkla, bu kez tüm gücümüzle koştuk kızlara.

Anne Lisbet bana bir kez daha sarıldı.

Yüreğim çarpıyordu, tepemde bir gökyüzüyle ormanda değildim yalnızca, kendi içimde durmuş, aydınlık, apaçık ve mutlu bir şeye bakıyordum.

Elma kokuyordu saçları.

Kalın kuş tüyü ceketinin altından bedenini hissedebiliyordum. Yanağıma dayadığı soğuk, pürüzsüz yanağı neredeyse ışıldıyordu.

Üç kez yaptık bunu. Ardından ormanda ilerlemeye devam ettik. Birkaç metre sonra bir yamaca geldik, çevremizde çoğunlukla yaprak döken ağaçlar büyüdüğünden, sarı, kırmızı, kahverengi yapraklarla kaplanmış zemini, ağaçların parlak gövdelerinin oluşturduğu parlak duvar çevreliyordu. Yakınlarda bir dere şırıldıyordu,

birkaç metre yaklaşana dek göremediğimiz ana yola açılan bir patikaya dönüşmüştü daralan yamaç.

Bir yanda eğimli bir tarla vardı, ileride kil grisi boğaz görünüyordu, oysa onu örten gökyüzü biraz daha açık bir renkteydi.

Arabalar hızla geçiyordu, yürürken yol kenarından ayrılmadık. Burada bulduğumuz şişeler hep yeni, parlak oluyordu, ama ormandakiler çoğunlukla otlarla, yapraklarla kaplıydı, bazen içleri börtü böcek dolu oluyordu; onları kaldırmak, toprağı kaldırmak gibiydi.

Öte yandan o gün tek bir şişe görünmüyordu ortalarda. Larsen'in –babamla aynı okulda öğretmenlik yapan, söylentilere göre okula birçok kez sarhoş gelen Larsen'in, eskiden bir çiftliğin parçası olan, şimdilerde yolla orman arasına sıkışıp kaldığı yerdeki bir barakayı andıran– evine gelince yolun karşısına geçip Gamle Tybakken yönündeki çakıl yolu izledik. Yürürken şişe arıyorduk, ama hevesimiz giderek kırılıyordu. Konutlara ulaştık çok geçmeden. Meyve ağaçları, böğürtlen çalılarıyla dolu eski bahçelerin ortasında eski beyaz evler. Yürüdüğümüz yerde renklerin bu kadar keskin olması, yaprakların parlak sarı, keskin kırmızı renkleri ve gökyüzünün solgunluğuyla serin bir griye çalması bir kutunun içinde yürüdüğüm hissi veriyordu bana; gökyüzü kapaktı, dört bir yandan yükselen tepeler de kapağı taşıyan kenarlar.

Birkaç yüz metre sonra çimenli bahçesi yukarıdaki ormana dek uzanan büyük bir özel araziye ulaştık. Arazinin boyutu düşünüldüğünde en tepeye konuşlanmış ev şaşırtıcı ölçüde küçüktü. Oraya açılan küçük çakıl yolun başındaki posta kutusunun önünde durduk, çünkü yukarıda, evin önünde, ormandan gelen geniş çe bir derenin başında yaşlı bir kadın durmuş, kayaların arasına sıkışıp kalmış bir ağacı çekiştiriyordu.

Sayısız ince dalın çevrelediği ağaç, kadının üç katıydı neredeyse.

Aşağıda durduğumuzu her nasılsa gören kadın doğrulup bize baktı. El salladı. Ama selam vermiyordu, elini kendine doğru büküyor, yanına gitmemizi işaret ediyordu.

Çakıl yolu, ıslak ve yumuşak bahçeyi koşarak geçip onun önüne vardık.

"Çok güçlü görünüyorsunuz siz," dedi. "Yaşlı bir kadına yardım edebilir misiniz sizce? Şu ağacı dereden çıkarmak istiyorum. Çok kötü sıkışmış."

Övgülerle gururumuz okşanınca işe giriştik. Geir suyun içinde olabildiğince ilerleyip bir dalı yakaladı, ben de karşıda aynısını yaptım, bu sırada Anne Lisbet'le Solveig ağacın gövdesine asılıyordu. Ağaç önce yerinden kımıldamadı, ama Geir "Şimdi! Şimdi!" diye bağırmaya başlayınca hep birlikte yüklenmeye başladık ve ağacı azar azar çektik. Sıkıştığı yerden büsbütün kurtulan ağacı bir ucundan yakalayan akıntı onu bize doğru sürükledi, ama elimizden kaçırmadan ağacı karaya çıkarmayı başardık.

"Ah, harika oldu!" dedi yaşlı kadın. "Çok sağ olun. Kendi başıma asla yapamazdım. Ne kadar güçlüsünüz öyle! Aferin size. Bekleyin, iyiliğinizi karşılıksız bırakmayacağım."

Bükük boynuyla eve gidip kapının arkasında kayboldu.

"Ne verecek sizce?" diye sordum.

"Kurabiye belki," dedi Geir.

"Bir torba çörek de olabilir," dedi Anne Lisbet. "Benim anneannemin hep hazırda çöreği olur."

"Bence elma," dedi Solveig. Ona katılıyordum, çünkü yolun karşı tarafı elma ağaçlarıyla doluydu.

Öte yandan yaşlı kadın dışarı çıkıp bükük boynuyla yanımıza geldiğinde elleri bomboştu. Bir şey bulamamış mıydı?

"Alın bakalım," dedi. "Yardımlarınız için küçük bir teşekkür. Kim paylaştıracak? Hepinize birden veriyorum."

Elinde bir demir para vardı. Bir beş kronluktu bu.

Beş kron!

"Bende kalabilir," dedim. "Çok teşekkürler!"

"Esas teşekkür etmesi gereken benim," dedi yaşlı kadın. "Güle güle gidin!"

Yokuştan aşağı sevinçle koştuk. Parayla ne yapacağımızı tartışırken geldiğimiz yoldan dönmeye koyulduk hiç düşünmeden. Geir'le ben, hemen bir dükkâna gidip kızlara şeker almak istiyorduk. Anne Lisbet'le Solveig de kendilerine şeker almak istiyordu, ama şimdi değil, yakında yemek yiyeceklerdi, eve gitmek zorundalardı. Parayı ertesi güne saklamaya, şekeri o zaman almaya karar verdik.

Anne Lisbet'le Solveig eve dönmek için patikaya saptı. Geir'le ben ana yoldan dükkâna doğru ilerledik. Kapının önüne gelince sözleştiğimiz gibi beklemeyi başaramadık, beş kronluk cebimizi yakıyordu, tek düşüncemiz oydu. Parayı harcamak için yarını bekleyemeyecektik işte, şekerleri şimdi almaya, saklayıp Anne Lisbet'le Solveig'i şaşırtmaya karar verdik.

Öyle yaptık.

Ama şekerleri aldıktan sonra yola çıktığımızda Geir'in babasının Vosvos'u göründü. Yanımızda durdu, yan koltuğa doğru uzanıp kapıyı açtı.

"Atla," dedi.

"Karl Ove de gelebilir mi?"

"Hayır, bugün olmaz, eve gitmiyoruz. Kente gideceğiz. Gelecek sefere, Karl Ove!"

"Peki," dedi Geir. Bana döndü ve kendisine özgü dramatik bir sesle şöyle fısıldadı: "Sakın şekerlerden yiyeyim deme!"

Başımı iki yana salladım ve Geir'in bindiği araba uzaklaşana dek yerimden kımıldamadım. Daha sonra beton bariyerlere koştum, üzerilerinden atladım, yamacı hızla inip parkı, hurda arabayı, futbol sahasını, ormanı ve bataklığın kenarını geçtim. Evimizin görüş alanına girmeden önce durdum, torbada duran şekerleri ceketimin dört cebine paylaştırdım. Torbayı atıp yola koştum, evin kısa kenarından geçtim, oturma odasının ışığının yandığını

gördüm, bahçe yoluna girdim. Babamın arabası oradaydı ve duvarda, her zamanki yerinde, Yngve'nin bisikleti duruyordu!

Gidonu yerinde tutan küçük metal parça, çevresindeki metallerden çok daha parlaktı, ayrıca oldukça değişikti. Şimdi babam bunu fark etmeyecek miydi?

Kapıyı açıp içeri girdim. Babam beni yakalarsa tek yapmam gereken her zamanki gibi ceketimi asmaktı. Çalışma veya oturma odasında kalmayı sürdürürse ceketimle yukarı çıkacak, şekerleri odama gizleyip boş ceketimle aşağıya inecektim. O sırada beni yakalayıp neden ceketimle dolaştığımı sorarsa tuvalete gitmem gerektiğini, bekleyemediğimi söyleyecektim.

İçeride çıt çıkmıyordu.

Yok, oradaydı işte. Oturma odasındaydı.

Sessizce ayakkabılarımı çıkarıp antreyi geçtim, merdiveni çıkıp tuvalete girdim. Fermuarımı açtım, benim ufaklığı çıkarıp işemeye başladım. Sifonu çektim, soğuk suyla yıkadığım ellerimi kuruladım, kapıyı açmadan önce sifonun gürültüsünün kesilmesini bekledim. Oturma odasına şöyle bir göz attım, kımıltı görmeyince odama gittim, yorganı kaldırıp cebimdeki şekerleri yatağa boşalttım, ardından yorganı üstlerine örtüp koridora çıktım.

"Karl Ove, sen misin?" diye seslendi, babam içeriden.

"Evet," dedim.

Bulunduğu yerden çıktı.

"Neredeydin?" diye sordu.

"Geir'le Gamle Tybakken'e gittik," dedim.

"Ne işiniz vardı orada?"

Dudakları gergindi. Bakışları buz gibiydi.

"Bir işimiz yoktu," dedim, sesimin çatlamamasına sevinerek. "Dolaştık yalnızca."

"Neden ceketin üzerinde?"

"Tuvalete gitmem gerekti. Şimdi çıkaracaktım."

Aşağı doğru yürüdüm. Babam oturma odasına döndü. Ceketimi asıp çabucak yukarı çıktım, şekerlerin orada savunmasız yatması düşüncesinden hoşlanmamıştım. Masamda duran küçük, yuvarlak, metal lambayı yaktım. Uzun ince teller ampulün içini sarı ışıkla doldurdu. Yatağa oturdum. Şekerleri örten yorganı düzelttim.

Şimdi ne yapacaktım?

Çelişkili duygularla dolup taşıyordum. Bir ağlayacak gibi oluyordum; bir göğsüm sevinçle doluyordu.

Uzayla ilgili bir kitap aldım elime, aslında babamındı, ama geçenlerde hasta olduğumda ödünç almama izin vermişti. Geleceğin uzay yolculuklarını gösteren çizimlerle doluydu. Astronotların araç gereçlerini, roketlerin biçimlerini ve gezegen yüzeylerini öngörüp çizmişlerdi.

Babam koridordan geçiyordu.

Kapıyı açıp bana baktı.

İçeri girecekmiş veya bir şey söyleyecekmiş gibi görünmüyordu. Kitabı kapatıp doğruldum. Gözüm şekerlere kaydı.

Orada bir şey olduğunu görmek olanaksızdı.

"Ne var orada?" diye sordu babam.

"Nerede?" dedim. "Anlamadım. Bir şey yok ki."

"Yorganın altında," dedi.

"Yorganın altında bir şey yok!"

Bana baktı.

Yatağın yanına gelip yorganı kenara çekti.

"Bana yalan mı söylüyorsun hergele!" dedi. "Babana yalan mı söylüyorsun!"

Kulağımı yakalayıp büktü.

"İstemeden oldu!" dedim.

"Şekeri nereden aldın? Şeker alacak parayı nereden buldun?"

"Yaşlı bir kadın verdi!" dedim, ağlamaya başlamıştım. "Kötü bir şey yapmadım!"

"Yaşlı bir kadın mı?" dedi. Kulağıma daha çok asıldı. "Yaşlı bir kadın ne diye para verecekmiş sana?"

"Ah! Ah!" diye bağırdım.

"Kes sesini!" dedi. "Bana yalan söyledin. Değil mi?"

"Evet. Ama yalan söylemek istememiştim."

"Seninle konuşurken gözlerime bak. Yalan söyledin mi?"

Başımı kaldırıp ona baktım, gözlerinden öfke fışkırıyordu.

"Evet," dedim.

"Şimdi parayı nereden aldığını söyleyeceksin. Anlaşıldı mı?"

"Anladım, ama yaşlı bir kadın verdi. Ona yardım ettik!"

"Kimle?"

"Geir, ben ve A..."

"Sen, Geir, başka kim?"

"Kimse değil. Yalnızca Geir'le ben."

"Seni yalancı. Gel buraya çabuk."

Kulağımı büküp elini kendine çekerek beni ayağa kalkmaya zorladı. Hıçkırıyordum, kendimi büsbütün kaybetmiştim.

"Çalışma odasına," dedi, kulağımı bırakmadan.

"Ben... kötü... bir şey... yapmadım," dedim. "Biz... parayı... kazandık."

İlk kapıyı sertçe açıp duvara çarptı. Beni ikinci kapıdan sürükleyip odasının ortasına getirdi. Orada kulağımı bıraktı.

"Parayı nereden buldun?" diye sordu. "Artık yalan söyleme!"

"Yaşlı bir kadına... yardım ettik."

"Ne yardımı?"

"Bir... ağaç. Bir ağaç... dereye sıkışmıştı. Onu... çıkardık."

"Bunun için mi size para verdi?"

"Evet."

"Ne kadar?"

"Beş kron."

"Yalan söylüyorsun, Karl Ove. Parayı nereden buldun?"

"YALAN SÖYLEMİYORUM!" diye bağırdım.

Hızla ileri uzanan eli yanağıma kondu.

"Bağırma!" diye tısladı.

Doğruldu.

"Ama dur ben şimdi öğrenirim," dedi. "Yaşlı kadını arayıp soracağım."

Bunu söylerken dosdoğru gözlerime bakıyordu.

"Nerede oturuyor?"

"Gamle Ty... bakken'de," dedim.

Babam masasındaki telefona gitti, bir numara çevirdi. Almacı kulağına götürdü.

"Merhaba," dedi. "Ben Knausgaard. Oğlumla ilgili arıyorum. Bugün ona beş kron verdiğinizi söylüyor. Doğru mu?"

Bir sessizlik oldu.

"Vermediniz mi? Bugün iki oğlan gelmedi mi size? Onlara beş kron vermediniz mi? Evet, neyse, anlıyorum. Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Teşekkürler. Hoşça kalın."

Telefonu kapattı.

Kulaklarıma inanamıyordum.

Bana baktı.

"Sizi görmemiş. Kimseye de beş kron falan vermemiş."

"Ama gerçeği söylüyorum. Beş kron verdi bize."

Başını iki yana salladı.

"Öyle demiyor. Söyle bakalım. Artık yalan yok. Parayı nereden buldun?"

Yeniden gözyaşlarına boğuldum.

"O... yaşlı... kadından!" dedim, hıçkırarak.

Babam bana baktı.

"Böyle bir yere varamayız," dedi. "Şimdi gidip şekerleri çöpe atacaksın. Akşamın geri kalanında da odandan çıkmayacaksın. Ben gidip Prestbakmo'yla konuşacağım."

"Ama şekerler benim değil!" dedim.

"Senin değil mi? Deminden beri beş kron aldığını söylemiyor muydun? Senin değil miydi şekerler?"

"Geir'in de," dedim. "Çöpe atamam."

Babam yarı açık ağzı ve öfkeli gözleriyle bana baktı.

"Dediğimi yapacaksın," dedi sonunda. "Artık senden tek bir söz bile duymak istemiyorum. Anlaşıldı mı? Çalıyorsun, yalan söylüyorsun, bu da yetmezmiş gibi bana karşılık veriyorsun. Hadi. Çık yukarı!"

Ona arkamı dönüp odama çıktım, bütün şekerleri toplayıp mutfaktaki çöp kutusuna attım ve odama döndüm.

O sonbaharla kışta, Anne Lisbet'le Solveig'e elimizden geldiğince sık uğradık. Evlerinin aşağısındaki ormana küçük ışık tünelleri açan el fenerlerimiz yağmurluklarımızı parlatırken karanlıkta dolaşıp oyun oynadık, ikisinden birinin odasında oturup ya resim çizdik ya da müzik dinledik; tekne fabrikasına, büyük rıhtıma ve aramızdan kimsenin daha önce ayak basmadığı arkadaki tepeye gittik; köprünün altında, devasa beton temellerin yanındaki ormanı gezdik.

Bir cumartesi günü gizli çöplüğe gittik. Onlar da bizim gibi heveslendiler; Geir'le ben dört sandalye, bir masa, bir lamba ve bir çekmeceli dolabı ormana çektik, bir oturma odası oluşturduk, olağanüstüydü; ormanda, gün ışığında olsak da bir oturma odasındaydık ve yanımızda Solveig'le Anne Lisbet vardı.

Ona baktığımda içimin ürpermesi hiç geçmiyor, güzelliği bana acı veriyordu. Parlak kumaşıyla açık mavi, kalın kuş tüyü ceketi. Beyaz şapkası. Çizmelerinin yün kenarlıkları. Bize, kim bilir neden, öfkeyle baktığında yüzünün aldığı biçim. Bin milyon elmas gücünde parlayan gülümsemesi.

Kar yağmaya başlayınca atlamak, kaymak veya kazmak için uygun yerler aramaya koyulduk. Onun sıcak, kırmızı yanakları; hava sıcaklığına göre değişse de her zaman bizi çevreleyen o yumuşak

ama belirgin kar kokusu; tüm olasılıklar... Bir gün sis ağaçların üzerine indi, kar serpiştiriyordu, üzerimizdeki yağmurluklar kara hiç takılmadığından fok balığı gibi kayabiliyorduk. Bir kayalığın tepesine çıkıp yere uzandık, Anne Lisbet benim sırtıma, Solveig Geir'inkine oturdu, aşağıya dek uzanan yol boyunca yüz üstü kaydık. Geçirdiğim en güzel gündü. Defalarca yaptık bunu. Sırtımı kavrayan bacaklarının yarattığı duygu, omuzlarımı sıkı sıkıya tutması, hızlandığımızda yükselen sevinç çığlıkları, aşağıya ulaştığımızda attığımız olağanüstü taklalar, kollarımızla bacaklarımızın birbirine karışması. Bu sırada sisin ıslak, koyu yeşil ladinlerin üzerinde kımıldamadan durması, serpiştiren karın yüzümüzde ince bir tabaka oluşturması...

O kış pek çok yeni yer keşfettik, örneğin tüm siteyi çevreleyen ve Fina İstasyonu'nun üzerinden geçen yolun aşağısındaki yaprak döken koru; bilincimizde büsbütün ayrı duran bu iki yer birdenbire birleşmişti. Fina'ya gideceğimizde son bölümünü kullandığımız çakıl yolun bir de öteki yanı vardı, orada daha önce hiç görmediğimiz çocuklar oturuyordu, onların da ormanda bir top sahası vardı, küçüktü belki, ama düzgün kaleleri vardı. Anne Lisbet'le Solveiglerin aşağısındaki yol vardı bir de, en uzaktaki evler onlarınkinden bir taş atımı uzaklıktaydı. Bizim sınıftan Dag Magne'nin, Solveig'in komşusu olduğu ortaya çıktı. Evlerinin böyle yakın olması tam bir sürprizdi, iki ayrı dünyadan geliyorlardı, aralarında bir orman kuşağı vardı. Bu ayrımlar büyük olasılıkla ormandan kaynaklanıyordu. Yirmi, belki otuz metreden daha geniş değildi, ama evlerden çok farklı bir şeyi simgelediğinden duygusal uzunluk yüzlerce metreydi. Tüm sitede geçerliydi bu, üstelik yalnızca orada değil, çöplükte de geçerliydi, Færvik'ten gelen biri, Hove'ye giden yola dönmeyip ilerlemeyi sürdürürse –ki bunu hemen hemen hiç kimse yapmazdı– birdenbire çöplüğe varıyordu. Ayrıca okulun doğusundaki yolun uzun, geniş düzlüğünün sonundan sağa dönüldüğünde, yalnızca birkaç yüz metre ilerledikten sonra çöplük, ağaçların arasında bütün görke-

miyle beliriyordu. Daha önce yalıtılmış, başka bir deyişle kendi dünyalarına sıkışmış bölgeler birdenbire bağlanmıştı. Tjenna'nın Gjerstad Gölü'nün yanında yer aldığını kaç kişi biliyordu? Gjerstad Gölü'ne adanın ta öbür yanından, Sandum'dan gidiliyordu! Veya okulun oradaki bir kestirmeden!

Başka bir sürpriz de, temizliğe gelen Bayan Hjellen'in, kocasıyla birlikte, Anne Lisbetlerin yanındaki evde oturmasıydı. Çocukları yoktu, konukları seviyordu, dördümüz ona gidiyorduk, tek başıma gittiğim de oluyordu. Bizim evde temizlik yaparken onunla hemen her şeyi konuşuyorduk, anne babamla konuşamadıklarımı bile. Elimdeki anahtarla dış kapıyı nasıl açacağımı öğretti bana; sonuna dek soktuktan sonra biraz geri çekip öyle çevirmek gerekiyordu.

Altımızdaki yoldan geçen arabalara atıp durduğumuz taşlardan birinin sonunda hedefi tutturduğunu da yalnızca Bayan Hjellen'e söylemiştim. Taşı atan bendim. Yeşil çitin yanındaydık. Geir arabasını ıskalamıştı, ben elime bir taş alıp araba geçmesini beklemeye başladım. Taş avucumdan daha büyüktü, atmaktan çok itmem gerekecekti. İşte, köşede bir araba belirdi. Düzlüğü homurtuyla geçti. Şimdi!

Taş havada süzüldü. Alçalmaya başlar başlamaz hedefi vuracağını anlamıştım. Ama arabanın tavanına çarpınca öyle bir gürültü çıkaracağı aklımın köşesinden bile geçmemişti. Bir saniye sonra acı bir fren sesiyle kilitlenen lastiklerin aşağıdaki asfaltta kayarak duracağını da önceden kestirememiştim.

Geir korku dolu bakışlarını bana çevirdi.

"Kaçalım!" dedi.

Kayalardan aşağı indi, yola çıkıp küçük tümseğin üzerinden atladı ve gözden yitti.

Ben tepeden tırnağa felç olup kaldım. Kımıldayamıyordum. Çok korkmuştum. Aşağıda arabanın kapısının kapandığını, motorun çalıştığını ve arabanın benim olduğum yere doğru geldiğini duyduğumda da yerimden oynamadım.

Yarım dakika içinde araba yukarı çıkmıştı. Yanaklarımdan yaşlar boşanıyordu, dizlerimin bağı çözülmüştü, arabanın üç metre yakınımda durduğunu gördüm. Şoför kapıyı açmak yerine camdan dışarı fırladı, yüzü öfkeden kıpkırmızıydı

"Taşı sen mi attın!" diye bağırdı, kenara doğru gelirken.

Başımı öne salladım.

İki kolumu birden yakalayıp beni sarstı.

"Beni öldürebilirdin, anlıyor musun? Ya taş ön cama gelseydi? Anlıyor musun? Ayrıca araba HURDAYA döndü! Çatıyı onarmak kaç para biliyor musun sen? Of, çok pahalıya patlayacak bu sana!"

Beni bıraktı.

Ağladığım için hiçbir şey göremiyordum.

"Adın ne?" diye sordu.

"Karl Ove," dedim.

"Soyadını da söyle!"

"Knausgaard."

"Burada mı oturuyorsun?"

"Hayır."

"Nerede oturuyorsun peki?"

"Nordåsen Ringvei," dedim.

Doğruldu.

"Görüşeceğiz seninle," dedi. "Daha doğrusu babanla görüşeceğiz."

Uzun bacaklarıyla yamacı geçti, koltuğa oturdu, kapıyı sertçe çarptı ve arabayı zıplatarak yokuşa doğru sürdü.

Hıçkırıklarla yere oturdum. Umutlar tükenmişti.

Biraz sonra Geir yukarıdaki araziden seslendi. Koşarak aşağı geldi, neler olduğu, neler konuşulduğuyla ilgili sorularla dolup taşıyordu. Taşı atanın benim olmama, kendi adımı vermeme sevindiğini görebiliyordum. Ama asıl bilmek istediği niye kaçmadığımdı. Uzaklaşmak için yeterince zamanımız vardı. Kaçsaydım beni asla yakalayamaz, taşı atanın ben olduğumu asla öğrenemezdi.

"Bilmiyorum," dedim, gözlerimi kurulayarak. "Ama yapamadım. Birdenbire kımıldayamaz duruma geldim."

"Eve haber verecek misin?" diye sordu Geir. "En iyisi söylemen. Olduğu gibi anlatırsan kızarlar, ama geçer. Söylemezsen ve adam telefon ederse çok kötü olur."

"Korkuyorum," dedim. "Söyleyemem."

"Babanın adını verdin mi?"

"Hayır. Yalnızca kendiminkini."

"Ama sen telefon kataloğunda yoksun ki!" dedi. "Babanı aramak zorunda. Onun adını da vermemişsin!"

"Yok," dedim, bir umut kırıntısıyla.

"O zaman söyleme," dedi Geir. "Belki bir şey çıkmaz."

Eve geldiğimde Bayan Hjellen'le karşılaştım. Ağlamış olduğumu gördü ve nedenini sordu. Kimseye bir şey söylemeyeceğine söz vermesini istedim. Verdi. Ben de anlattım. Yanağımı okşadı ve anlatmamın iyi olacağını söyledi. "Ama korkuyorum," dedim ona ve böylece bıraktık. İzleyen günlerde ne zaman telefon çalsa daha önce bildiklerimden çok daha büyük bir korkuyla donup kalıyordum. Büyük bir karanlığın gölgesinde geçiyordu günler. Ama arayan o olmuyordu, hep bir başkasıydı; her şeyin geçeceğine, yok olacağına inanmaya başlamıştım.

Ama sonunda aradı.

Telefon çaldı, babam aşağıdan açtı, üst kattaki telefon tıkırdamadan önce üç dakika geçti, bunun anlamı babamın telefonu gürültüyle kapattığıydı. Merdivenleri çıkıyordu, adımları kararlı ve irade doluydu. Annemin yanına gitti. Bağrışıyorlardı. Yatağa oturup ağladım. Birkaç dakika sonra odamın kapısı açıldı. İkisi birlikte içeri girdiler. Bunu daha önce hiç yapmamışlardı. Yüzleri ağır ve ciddiydi.

"Bir adam aradı, Karl Ove," dedi babam. Senin, arabasına büyük bir taş attığını, tavanını çökerttiğini söyledi. Doğru mu bu?"

"Evet," dedim.

"Nasıl böyle bir şey YAPABİLİRSİN?" diye sordu. "Sorunun ne senin? Adamı öldürebilirdin! Bunu anlıyor musun? Bunun ne kadar ciddi olduğunu anlıyor musun, Karl Ove?"

"Evet," dedim.

"Eğer taş cama çarpsaydı," dedi annem, "adam yoldan çıkabilir veya başka bir arabaya çarpabilirdi. Ölebilirdi."

"Evet," dedim.

"Onarım bedelini ödemem gerek. Binlerce krona patlayacak. Böyle bir paramız da yok!" dedi babam. "Parayı nereden bulacağız?"

"Bilmiyorum," dedim.

"Of, lanet çocuk ya!" deyip sırtını döndü.

"Hiçbir şey de söylemedin," dedi annem. "Olayın üzerinden bir hafta geçmiş. Böyle bir şey olunca bize söylemen gerekir. Söz ver bir daha söyleyeceğine."

"Olur," dedim. "Ama Bayan Hjellen'e söyledim."

"*Bayan Hjellen*'e mi? Bize değil ona mı?"

"Evet."

Soğuk, öfkeli bakışlarıyla bana baktı.

"Niye yaptın?" diye sordu annem. "Arabaya taş atmak nereden aklına geldi? Bunun tehlikeli olduğunu anlamıyor musun?"

"Taşın isabet edeceğini düşünmedik," dedim.

"Biz?" dedi babam. "Senden başkası da mı vardı?"

"Geir," dedim. "Ama arabaya çarpan taşı ben attım."

"Görünüşe göre Prestbakmo'yla bir konuşmam gerekecek," dedi babam, anneme. Ardından bana döndü.

"Bu akşam ve sonraki iki gün boyunca cezalısın. Bu hafta ve önümüzdeki hafta harçlık yok. Anlaşıldı mı?"

"Evet," dedim.

Odadan çıktılar.

Her şey geçer. Bu da geçti. Olayla ortaya çıkışı arası karanlıktı, her şey sıradan görünüyordu, ama değildi, korkunçtu, durağan

günlük yaşamın gerisinde titriyordu. Aşağı yukarı bir yıl önce benzer bir şey yüzünden kaçmıştım. O zaman kazaya yol açan bir taş değil, bir bıçaktı. Diğer bütün çocuklara izci bıçağı vermişler, yalnızca bana vermemişlerdi. Çok küçüktüm ve fazlasıyla sorumsuzdum. Daha sonra babam, törensel bir tavırla bana bir bıçak vermişti. Annemle kendisinin bana güvendiklerini söyledi. Bana bir kız bıçağı satın almış olması karşısındaki düş kırıklığımı gizledim; kındaki resmin izcisi etek giyiyordu, pantolon değil; bir yetişkinin bu ayrıntıları görmesi beklenemezdi, dolayısıyla bıçağın sevinci baskın çıktı, çünkü artık başkalarıyla birlikte odun kesebilir, oyabilir, yarabilir ve bıçak fırlatabilirdim. Tek yapmam gereken kını göstermemekti. O gün Leif Tore'yle birlikte bir kılıç yaptık. Uzun bir ağaç dalının ucunu sivriltmiş, kısa bir parçayı çiviyle çakıp kabza yapmıştım. Elimizde kılıçlarla sitede sefere çıktık. Oyuncak arabalarıyla oynayan iki kız bulduk, saldırmadan önce onları bir süre izledik, biz korsandık, onlar da gemi, kılıçlarımızı bebek arabalarının deri kaplamasına saplayıp durduk. Kızlar çığlıklar attı, geri çekildik, bizi şikâyet edeceklerini söylediler, yaptığımız şey bizi korkutmaya başladı, onları gözümüzün önünden ayırmadık. Önce kendi evlerine gittiler, ardından dışarı çıktılar ve Gustavsenlerle bize doğru yürümeye başladılar. Sonuçlardan ödümüz patladığından kaçmaya karar verdik. Dağa tırmandık, yukarıdan ormana daldık ve gidebildiğimiz yere dek gittik, başka bir deyişle Tjenna'ya bakan uçuruma geldik. Ne Leif Tore ne de ben daha önce buraya gelmiştik. Evden çok uzaktaydık, orada uyuyabileceğimize, ertesi gün ilerleyebileceğimize karar verdim. Kenara oturup çevreye bakındık. Güneş ardımızda alçalmıştı, önümüzde uzanan manzara güneş ışığında neredeyse sapsarıydı. Orada yaklaşık yarım saat oturduk. Ardından Leif Tore eve gitmek istedi. Karnının acıktığını söyledi. Onu ikna etmeye çalıştım, kaçmıştık sonuçta, geri dönemezdik, ama diretti, kesinlikle dışarıda uyumak istemiyordu, karanlıktan korkan

ben, kesinlikle dışarıda tek başıma uyuyamayacağım için, onunla geri döndüm. Eve vardığımda babam bahçede beni bekliyordu. Kolumdan yakalayıp odama çıkardı, evde kalma cezası aldım. Bıçağıma el koydu, oysa suçu işlerken bıçak değil kılıç kullanmıştım. Ayrımı anlamadılar. Bıçak saplamakla alakası bile yoktu. Kılıç odundandı, onu saplamıştık, kılıca el koymalıydılar. Ama bıçağı aldılar. Bu konuda konuşmalarını duydum. Şuna bak, demişti babam, kına bak, ne hâle getirmiş. İzcinin üzerinde pantolon değil etek olduğunu gizlemek için açtığım delikleri özensizlik, sorumsuzluk olarak görmüştü. Ben o akşam ve ertesi akşam odamda cezalı otururken Leif Tore'yi dışarıda oynarken gördüm. Babası ona bir tokat atmış, konuyu böylece kapatmıştı. Leif Tore tokatlara aldırmıyordu.

Ama bu da geçti. Hepsi geçti. Kızlara yeni bebek arabaları alındı, adamın arabasının tavanı yenilendi, ev cezası bitti, harçlıklar geri geldi, evin önündeki yol akşamları çocuklarla doldu; aşağıdaki orman gündüz olduğu gibi gece de, baharda olduğu gibi kışın da hep açıktı. Anne Lisbet'le Solveig hiç aşağı gelmiyordu, her zaman biz onlara çıkıyorduk, böylece iki farklı dünyamız olmuştu; birincisi, evlerimizin önüydü, orada her akşam çocuk öbekleriyle birlikte top koşturuyor, yolda oynuyor, aşağıdaki ormanda kulübeler kuruyorduk, ortalıkta dolanıyor, siteyi köşe bucak elden geçiriyorduk ve havalar soğuyup don yapınca Tjenna'da buz pateni yapıyorduk, buzu çizen paten çeliğinin harika sesleri çevredeki alçak tepelerde yankılanıyor, oradaki günleri yoğun bir mutlulukla dolduruyordu; ikinci dünya ise yukarıda onların yanındaydı, görünüşte her şey bizimkine benziyordu, çünkü burası da olası her şeye burnunu sokan çocuklarla doluydu, burada da yolda top koşturuluyor, karanlıkta oyunlar oynanıyordu, burada da ip atlanıyordu, burada da su donunca buz pateni, kar yağınca kayak yapılıyordu; ama yine de değişikti. Mutluluk sanki başka bir yerdeydi, yaptıklarımızda değil, onları birlikte yaptığımız ki-

şilerdeydi. Bu mutluluk öylesine güçlüydü ki çoğunlukla onlar yokken de kendisini gösteriyordu. Bir akşam Dag Lotharların garajında masa tenisi oynuyor, bir akşam ormandaki yeni bir yolun yanına kurulmuş barakaları geziyor, bir akşam Geir'in odasında oturup Çin daması oynuyorduk ve ben bir akşam yatağın önünde giysilerimi çıkarırken birdenbire Anne Lisbet'in ve onun bütün varlığının düşüncesi beni büyük bir güçle sarsabiliyor, sevinç ve özlemle başımı döndürebiliyordu. Dahası, bu duyguda yalnızca o yoktu, güzel annesi ve dalgıçlık yapan, bodrum katındaki banyoda bir çift sarı oksijen tankı bulunduran geniş omuzlu babası, küçük kız ve erkek kardeşleri, evlerindeki bütün odalar ve odaları dolduran güzel koku da vardı. Odasındaki bütün o eşyalar vardı, benimkilerden çok farklıydı bunlar, pek çok oyuncak bebek, onların giysileri, yığınla pembe ve tüllü şey. Birlikte yaptıklarımız vardı, onun neşesi ve hevesi bunları güçlendirip ışıldatıyordu. Özellikle okulda, çünkü orada belli bir durum bizi yaklaştırana dek kendi başımıza duruyorduk, ama örneğin "yüzüğü al ve dolaştır" oynarken Anne Lisbet yüzüğü bana veriyordu veya "kutu kutu pense" oynarken benim adımı söylüyordu veya yakalamaçta bana yakalanıyordu, onu kolayca tutabileyim diye bilerek yavaşlıyordu. Ah bana kalsa, sonunda kollarımı ona dolayabildiğim sürece bütün yaşamım boyunca Anne Lisbet'in arkasından koşardım.

Bunun böyle süremeyeceğini biliyor muydum?

Hayır, bilmiyordum. Hep süreceğini sanıyordum. Bahar geldi, onunla birlikte de bir hafiflik: Bir gün yeni spor ayakkabılarımı giydim, altı ay boyunca botlar ve çizmelerle dolaşıp durduktan sonra onlarla koşmak uçmaya benziyordu. Bütün hareketleri kısıtlayan, aksatan kuş tüyü ceketlerle pantolonların yerini ince pantolonlarla ceketler aldı. Eldivenler, atkılar, şapkalar kaldırıldı. Kayaklar, patenler, kızaklar garajlara, depolara kondu; bisikletlerle

toplar çıkarıldı ve nicedir gökyüzünün alçaklarında dolaşan, ışıkları yalnızca göze ulaşan güneş gitgide yükseldi, çok geçmeden de iyice ısındı, sabahları giydiğimiz ceketleri öğleyin okuldan dönerken sırt çantalarımıza koyar olduk. Öte yandan baharın en büyük habercisi, bahçelerde yakılan çalı çırpıların bu haftalarda siteyi saran kokusuydu. Serin akşamlar, mavimsi karanlık, buz gibi sertleşip çakıllarla bütünleşmiş kar kalıntılarını barındırmayı sürdüren köşelerden yükselen soğuk, dışarıdaki onca çocuğun dinmek bilmez uğultusu; yolda top koşturanlar, bisikletiyle çukurlara girip çıkanlar veya kaldırımlarda cambazlık yapanlar; her yer yaşamla, hafiflikle dolu; yalnızca koşmak, yalnızca bisiklete binmek, yalnızca bağırmak, yalnızca gülmek var ve hepsi de yakılan kuru otların birdenbire dört bir yandan gelip burunları dolduran, keskin ama zengin kokusu eşliğinde. Arada bir koşup bakıyorduk: Küçük turuncu dalgaları andıran alçak ve gür alevler, alaca karanlığın getirdiği renklerin yoğunluğuyla sanki ıslak gibiydi; eldivenli elleri ve omuzlarına dayadıkları tırmıkla alevlerin başında duran gururlu anne veya babalar da bir tür aşağı orta sınıf şövalyesini andırıyordu. Arada sırada gerçekten büyük bir ateşin başında duruyor, kış boyunca bahçede biriken bütün çalılarla otları yakıyorlardı.

Ateş niye böyleydi?

Buraya çok yabancıydı, öylesine arkaikti ki onunla ilgili hiçbir şey çevresiyle ilişkilendirilemezdi; ne işi vardı ateşin Gustavsenlerin karavanının yanında? Ne işi vardı ateşin Anne Lene'nin oyuncak buldozerinin yanında? Ne işi vardı ateşin Kanestrømlerin güneşte solmuş bahçe mobilyalarının yanında?

Sarıyla kırmızının gökyüzüne uzanan tüm o tonlarıyla, çıtırdayan çam kozalaklarıyla, eriyen plastiklerle, kestirmesi olanaksız dokularda bir o yana bir bu yana savrulan, inanılmaz güzellikte ateşin, burada, biz sıradan Norveçlilerin arasında, yetmişli yıllardaki bu sıradan akşamda ne işi vardı?

Ateşle birlikte bir başka dünya ortaya çıkıyor, sonra yine onunla kaybolup gidiyordu. Bu, suyla havanın dünyasıydı, toprakla dağların, güneşle yıldızların, bulutlarla gökyüzünün dünyasıydı, eskilerin hepsi her zaman oradaydı, hep olagelmişlerdi, işte bu yüzden kimse onları düşünmüyordu. Ama ateş *gelmişti,* insan bunu görmüştü. Bunu bir kere görünce de her yerde görmemek elde değildi, tüm şöminelerle sobalarda, tüm fabrikalarla atölyelerde, yollarda dolaşan veya akşamları ya garajlarda ya da evlerin önünde duran arabalarda, sonuçta onların içinde de ateş yanıyordu... Arabalar da oldukça arkaikti. Bu yoğun eskilik, doğrusu her şeyde kendisini gösteriyordu, taştan veya tuğladan evlerde, borulardan akan suda; ama her şey her kuşakta ilk kez görüldüğüne ve bu kuşak öncekinden koptuğuna göre, bilincimizin gerisinde kalıyordu bunlar; tabii oradaysa, çünkü yalnızca kafalarımız çağdaş yetmişli yıllar kafası değildi, çevrelerimiz de çağdaş yetmişli yıllar çevresiydi. Bu bahar akşamlarında orada oturan herkesin içini doldurup taşıran duygularımız da çağdaş duygulardı, kendimizinkinden başka geçmişleri yoktu. Her şey ilk kez oluyordu. Duyguların da eski olabileceğini, belki su ve toprak kadar değilse de insanlık kadar eski olabileceğini hiç düşünmüyorduk. Yok hayır, niye düşünecektik ki? Göğüslerimizden taşan, bizi çığlıklara boğan, güldüren, ağlatan duygular yalnızca bizimdi, yalnızca biz böyleydik, tıpkı kapısını açınca ışığı yanan buzdolapları ve basınca çalan kapı zilleri gibi.

Bunun böyle süreceğini mi sanmıştım gerçekten?

Evet, öyle sanmıştım.

Ama sürmedi. Nisan sonunda bir akşam Anne Lisbet'e okuldan sonra uğrayacağımızı söyleyince gelemezsiniz, karşılığını aldım.

"Niçin?" diye sordum.

"Başkaları gelecek," dedi.

"Kim?" dedim. Bir amca, bir teyze gibi biri gelecek sanmıştım.

"Gizli," deyip o uyanık gülümsemesini takındı.

"Sınıftan biri mi?" diye sordum. "Marianne, Sølvig veya Unni?"

"Gizli," dedi. "Siz gelemezsiniz. Hoşça kal!"

Geir'e gittim ve bana söylediklerini aktardım. Gidip onları gizlice izlemeye karar verdik. Okul bitip de çantalarımızı eve koyduktan sonra oraya çıkan öbür yola gittik, aşağıdaki ormana açılan, ilk evlerin temellerinin atıldığı konut alanından geçiyordu yol, ağaçların arasından ilerledik, bataklığı geçip evlerinin oradaki çıkmaz sokağa geldik.

Kimse yoktu.

İçeride miydiler?

Zile basamazdık, orada olmamamız gerekiyordu sonuçta. Aşağı indik. Geir, Vemund'ün kapısını çalmak gibi parlak bir düşünce attı ortaya. Vemund yuvarlak yüzünde budala ifadesiyle kapıya çıktı. Evet, kızlar biraz önce yokuştan aşağı inmişti.

Tek başlarına mı?

Hayır, başka iki çocukla.

Kimle?

Bilmiyordu, görmemişti.

Kız mı oğlan mı?

Oğlan olduğunu düşünüyordu.

Sık sık buraya geldiğimizden, başta biz sanmıştı onları, ama şimdi başka iki oğlan olduğunu anlamıştı!

Güldü. Geir de güldü.

Kim olabilirdi bunlar?

Ve onlarla ne yapıyorlardı?

"Gel, arkalarından gidelim," dedim, Geir'e.

"Ama bizi istemiyorlar," dedi Geir. "Biraz Vemundlere gitsek olmaz mı?"

Gözlerimi kocaman açıp baktım ona.

"Peki," dedi.

"Kızlara bir şey söyleme," dedim Vemund'e. Başını salladı, onların bahçesinden geçip yola çıktık.

Nereye gitmiş olabilirlerdi?

Ta dükkâna dek gitmişlerdi belki. Ama içimden bir ses evin yakınlarında olduklarını söylüyordu. Evlerinin altındaki yola gittik. Görüp duyması kolay olmalıydı, dört kişilerdi sonuçta.

"Buradan gidelim mi?" diye sordum, Dag Magnelerin evlerine çıkan dönemeçte durup.

Geir omuz silkti.

Çakıllı hafif yokuşu tırmandık. Dag Magne'nin evi küçük bir çukurdaydı. Yanındaki garaj bisiklet, aletler ve araba tekerlekleriyle doluydu. Verandanın altına odun yığılmıştı.

Yokuşun başındaki küçük düzlüğe gelince Dag Magne'nin pencerede durmuş bize baktığını gördük. Ona geldiğimizi düşünmesin diye bakmadan bahçelerinden dosdoğru geçerek karşıdaki ormana gittik. Bahar geliyordu, nicedir beyaza çalan otlar yeşermeye başlamıştı, ama ağaçlar daha yapraklanmadığından genç ormanın derinliklerini görebiliyorduk.

Orada birileri vardı. Solveiglerin evlerinin altındaki yokuşta mavi ve kırmızı kımıltılar gördüm.

"Oradalar," dedi Geir.

Kımıldamadan durduk.

Gülüşüyor, heyecanla konuşuyorlardı.

"Kim olduklarını görebiliyor musun?" diye fısıldadım.

Geir başını iki yana salladı.

Yaklaştık. Elimizden geldiğince ağaçların arkasına saklanmaya çalışıyorduk; uzaklık yirmi metreye inince bir kayanın ardına pustuk.

Başımı uzatıp baktım.

Eivind ve Geir B.'ydi kızların yanındakiler.

Eivind ve Geir B.

Of, şu işe bak Eivind ve Geir B. bizim sınıfta değildi ki! Hem komşu hem yakın arkadaşlardı, bizim yoldan evi görünen Sivlerin hemen yakınında oturan Sverrelerin ilerisindeydi evleri.

Bizimle onların arasında ne fark vardı?

Neredeyse hiçbir fark yoktu!

Onlar yakın arkadaştı, biz de yakın arkadaştık. Eivind sınıfın en çalışkanlarındandı, ben de sınıfın en çalışkanlarındandım. Geir B. onunla ve Geir benimle takılıyordu.

Ama Eivind benden daha yakışıklıydı. Kıvırcık saçları, yüksek elmacık kemikleri ve kısık gözleri vardı. Benim dişlerim ve popom çıkıktı. Ayrıca benden daha güçlüydü.

Şimdi kuru bir ağaca asılmış, kırmaya çalışıyordu. Geir B. de öbür yanda durmuş bütün gücüyle itiyordu. Anne Lisbet'le Solveig onları izliyordu.

Gösteriş yapıyorlardı.

Kahretsin, kahretsin!

Ne yapacaktık? Yanlarına gidip hiçbir şey olmamış gibi mi davranacaktık? Altı kişi mi oynayacaktık?

Geir'e döndüm.

"Ne yapacağız?" diye fısıldadım.

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi. "Dövelim mi?"

"Ha ha," diye tısladım. "Bizden daha güçlüler."

"Gidelim mi o zaman?"

"Evet, gidelim."

Geldiğimiz gibi parmaklarımızın ucunda geri döndük. Dönemece gelince Geir, Vemundlere gitmek ister miyim diye sordu.

"Yok istemem!" dedim.

"Ben gidiyorum o zaman," dedi. "Hoşça kal."

"Güle güle."

Birkaç metre sonra dönüp ona baktım. Yokuşu çıkan kaldırımın kenarında yürürken yerde bulduğu bir kuru dalı önce bir dizine sonra öbürüne vurup duruyordu. Neredeyse tüm dönüş yolu boyunca ağladım, kimse görmesin diye de top sahasının oradaki patikadan geldim.

Bu bir cuma günüydü. Cumartesi sabahı erkenden Geirlere koştum, ama anne babasıyla kente gidecekti. Annemle babam evi silip süpürüyordu. Yngve, Steinar'la birlikte kente gitmek için otobüse binmişti; başka bir deyişle yalnız başıma kalmıştım. Banyoya gidip kapıyı kilitledim, kirli torbasında eşelenip kahverengi, çirkin kadife pantolonu buldum, dizleri kirden kararmıştı. Onu giydim, odama geçtim, iğrenç sarı kazağımı üzerime geçirdim, kimsenin beni görmeyeceği bir anda merdivenden inip kurutma odasına girdim, sahip olduğum en çirkin çizmeleri alıp antreye götürerek giydim. Geriye bir tek ceket kalmıştı. Geçen baharda alınan ince, gri ceketi askıdan indirdim, artık bana küçük geliyordu, kirliydi, ayrıca fermuarı bozulmuştu, önü açık giymek zorundaydım. Bu iyiydi, böylece altından sarı kazak görünecekti.

Böylece bulabildiğim en çirkin giysiler içinde Anne Lisbet'in oturduğu siteye doğru yola koyuldum. Bakışlarımı yerden hiç kaldırmıyordum, beni görenlerin ne kadar üzgün olduğumu anlamasını istiyordum. Anne Lisbet'e denk gelirsem –yolculuğun amacı buydu– beni ne duruma getirdiğini görmesini istiyordum. Bunu ona göstermek için çirkin, pis giysiler giymiş, boynumu bükmüştüm.

Kapısını çalmak istemiyordum, o zaman onunla konuşmak zorunda kalırdım. Hayır, beni öylesine görmesi ve onun yaptıkları yüzünden ne kadar üzüldüğümü kendiliğinden anlaması gerekiyordu.

Vemundlere geldiğimde Anne Lisbet beni hâlâ görmemişti, tasarımı suya düşürebilecek olsa da onların evine doğru yürüdüm, sonuçta onlarla buluşmak dışında niye çıkıyordum ki buraya?

Bjørn Helge'yle buluşmak için mi?

Bizden bir yaş küçüktü ve onunla oynamak olanaksızdı. Ama futbol oynuyordu ve yaşına göre oldukça olgundu.

Çıkmaz sokakta bir süre oyalandım, Bjørn Helge'ye gitsem mi diye düşündüm. Ama Anne Lisbet'in evini görmek bile beni üzdü,

bir süre sonra ormana yöneldim, yeni dinamitlenmiş arsaları geçtim, kimsesiz iş makineleri ve ıssız barakalar düzlük boyunca uzanan yola boş, karanlık pencerelerle bakıyordu, ben de orada durdum, yeni yapılan şapele baktım, ardından eskiden futbol oynadığımız alana ve son olarak da yüz metre ileride başlayan çöplüğe giden patikanın girişine. Yavaşça aşağıya doğru yürümeye koyuldum. Geçtiğim tepenin ortasında, kayalarla ağaçların arkasına gizlenmiş bahçelerinde, Eivind'le Geir B.'nin evi vardı. Birkaç kez oraya gidip onlarla oynamıştık ve kışın kar yağmadan önce onları Tjenna'ya buz pateni yapmaya götürmüştük. Ayrıca bir kez Geir B.'nin yaş gününe gelmiştik. Bir kez de Sverre'nin. Ona vereceğim on kronu kaybetmiştim, yukarı çıktığımda zarf boştu, en iyi giysilerimin içinde ağlamaya başladım, ama boş yere değil, on kron büyük paraydı. Neyse ki babası benimle birlikte aramaya çıktı, geldiğimiz yoldan geri döndük ve işte, siyah asfaltta masmavi yatıyordu on kronluk banknot. Artık onları kandırdığımı, parayı kendime alıp kaybetmiş gibi yaptığımı düşünemezlerdi.

Yolun kenarında bir bahçede uzun, siyah saçlı, yüzü Kızılderilileri andıran bir çocuk top sektiriyordu.

"Merhaba," dedi.

"Merhaba," dedim.

"Kaç sektirebiliyorsun?" diye sordu.

"Dört."

"Ha ha," dedi. "O da bir şey mi?"

"Sen kaç sektirebiliyorsun peki?"

"Az önce on altı yaptım."

"Hani göster," dedim.

Topu yere bırakıp üzerine bastı. Topuğunu geri çekip ayağını hızla altına sokarak topu havaya kaldırdı. Bir, iki, üç tekme attı, top ondan fazla uzaklaştı, son vuruşu yapabilmek için bacağını iyice açması gerekince top çite uçtu.

"Dört yaptın," dedim.

"Sen baktığın için," diye karşılık verdi. "Kafamı toplayamadım. Bir daha deneyeceğim bak bekle tamam mı?"

"Olur."

Bu kez topu dizinin üzerine kaldırdı, o zaman işi kolaylaştı, denetimi yitirene dek beş kez sektirdi dizinde.

"Sekiz," dedim.

"Evet," dedi. "Ama şimdi göreceksin."

"Gitmem gerek," dedim.

"Peki."

Gözlüklü, kilolu, gür beyaz saçlı babası pencereden bize bakıyordu. Karşı kaldırıma koştum, birdenbire üzerimdeki çirkin giysileri hatırlayınca yavaşladım, yeniden boynum bükük yürümeye başladım.

Yokuştan indiğim sırada babam arabayı bahçeden çıkarıyordu. Bana el salladı, sonra koltuğun üzerinden uzanıp kapıyı açtı.

"Atla," dedi. "Kente gidiyoruz."

"Ama giysilerim kötü," dedim. "Üzerimi değiştirebilir miyim?"

"Dalga mı geçiyorsun," dedi. "Bin çabuk!"

Koltuğun kenarındaki küçük kolu çekip kaldırmaya davrandım.

"Öne gel," dedi.

"Öne mi?" diye sordum.

Bu daha önce hiç olmamıştı.

"Evet," dedi. "Bütün gün burada oyalanamayız! Hadi çabuk!"

Dediğini yaptım. Ben kapıyı kapatınca babam vitesi değiştirip aracı yokuş aşağı sürdü.

"Üzerin biraz pismiş," dedi. "Ama çok gezmeyeceğiz. Önemli değil."

Emniyet kemeriyle uğraşmaya başladım ve onu takana dek pek bir şey göremedim, bu sırada köprüye gelmek üzereydik.

"Balık pazarına gitmeyi düşünüyorum," dedi. "Bir de Musikkhjørnet'ye. Gelecek misin sen de?"

"Evet," dedim.

Tek eliyle kullanıyordu arabayı. Öbür eli vites kolundaydı, parmaklarının arasında dumanı tüten bir sigara vardı. Her zamanki gibi hızlı sürüyordu.

Uzun süre konuşmadık.

Solda sürüngenleri andıran devasa vinçleri ve fiberglas salonuyla Vindholmen vardı. Önündeki otopark neredeyse yarı yarıya doluydu. Boğazın biraz açığında devasa bir platform duruyordu. Gelecek hafta denize açılacak olan bir Condeep platformuydu bu.

Dar tünelden geçip Songe'ye varınca babam bana şöyle bir baktı.

"Bugün de mi Geir'le dolaştın?"

"Hayır," dedim. "Onlar kente gitti."

"Bakarsın onlara denk geliriz," dedi.

Ardından yine sustuk.

Bu durum beni rahatsız ediyordu, neşesi yerindeydi ve benim sessizliğimi hak etmiyordu. Ama ne diyebilirdim?

Bir süre sonra şunu düşündüm:

"Nereye park edeceksin?"

Bana baktı.

"Buluruz bir yer," dedi.

"Poligonun oraya değil mi? Cumartesileri hep boş yer oluyor orada."

"Son çare orası," dedi.

Tyholmen'in önünde boş yer buldu. Yüksek ahşap evlerin arasında ilerledi, onu yakalamak için koşar adım gitmem gerekti. Çirkin giysilerimden utanıyordum, bir budala gibi görünüyordum ve bana bakıp gülen var mı diye gözlerimi dört açmıştım.

Balık pazarında sırasını bekleyen babam cam vitrinlere baktı.

"Biraz karides alalım, öyle değil mi canım?" dedi.

Başımı salladım.

"Şu morinayı da alalım mı?"

Başka bir şey söylemedim.

Gülümseyip bana baktı.

"Morina sevmediğini biliyorum. Ama çok yararlı. Büyüyünce sen de seveceksin."

"Hiç sanmıyorum," dedim.

Annemle olduğu gibi onunla da sohbet edip başımdan geçenleri paylaşmak istiyordum, ama nereden başlayacağımı bilemiyordum. Öte yandan beni yanında getirdiğine sevinmiştim ve bunu bilmesini önemsiyordum.

Sırası gelince, tezgâhtara almak istediklerini gösterdi, o sırada oradaki kadınlardan biri ona baktı. Kadın onu gördüğümü anlayınca bakışlarını kaçırdı ve önündeki kesme tahtasında duran balığı paketlemeye girişti. Tezgâhın önünde duran kalabalıkta sağı solu gösterip konuşan babam, çevresinde olan biten her şeyi kafasından atmak istiyormuş gibi geldi bana. Ama görünüşü yüzünden değil; sakallı yüzü, açık mavi gözleri, biraz kıvrık dudakları ve uzun ince bedeni yüzünden de değil, başka bir şey, yaydığı bir hava yüzünden.

"Bu iş tamam," dedi, para üstünü ve balıkla karideslerin beyaz torbasını eline alıp. "Artık gidebiliriz!"

O gri günde, her cumartesi olduğu gibi insanların kaldırımları ve trafiğe kapalı sokakları doldurduğu kentte, Pollen'i geçip Musikkhjørnet'ye giderken ona mutlu olduğumu göstermek için birkaç kez hopladım. Bana bakınca gülümsedim. Boğazdan gelen rüzgârın dağıttığı saçlarını eliyle düzeltti.

"Poşeti biraz tutar mısın?" dedi, Musikkhjørnet'de. Babam çevik parmak hareketleriyle albümleri karıştırırken ben poşeti tuttum.

Biz yatağa gittiğimizde annemle babam müzik dinlerdi, özellikle cuma ve cumartesi akşamları. Uyumadan önce çoğunlukla en son bunu işitirdim. Babam çalışma odasında yalnızken de sık sık müzik dinlerdi. Steinar onun bir keresinde derste Pink Floyd

çaldığını anlatmıştı. Saygı duyduğu tonundan belli olan bir sesle söylemişti bunu.

"Sen de bir kaset seçmek istemez misin?" dedi babam birdenbire, bakışlarını önündeki albümlerden kaldırmadan.

"Ama benim kasetçalarım yok ki," dedim.

"Yngve'ninkini ödünç alırsın," dedi. "Noel'de de sana kendi kasetçalarını alırız. Aldığında elinde biraz kaset olsa iyi olur. Yoksa kasetsiz bir kasetçalar neye yarar!"

Plaklar gibi kasalarda değil, duvardaki vitrinlerde duran kasetlerin yanına gittim çekine çekine. Raflardan biri Elvis kasetleriyle doluydu. Kapağında deri giysiler içinde, kucağında gitar, yüzünde gülümsemeyle oturduğu bir tanesini seçtim.

Babam iki plak aldı, ardından tezgâhtara benim bir kaset göstereceğimi söyledi. Elinde küçük bir anahtarla vitrine geldi tezgâhtar. Elvis kasetini gösterdim, kilidi açan adam kaseti çıkardı, babamın büyük torbasının yanında küçük bir torbaya koydu.

"Fena değil," dedi babam, arabaya doğru giderken. "Benim çocukluğumda Elvis çok ünlüydü. Dinsiz Elvis derdik ona. Eski plaklarından birkaçı duruyor bende. Babaannenle büyükbabandalar. Alıp eve getirelim mi? Sen de dinlersin."

"Çok güzel olur," dedim. "Belki Yngve de sever."

"Şimdi çok değerliler," dedi. Durdu, cebinden anahtarlığını çıkardı. Tromøya yönünde, Galtesund açıklarına demirlemiş büyük petrol tankerlerine baktım. Alçak tepelerin önünde öylesine büyük görünüyorlardı ki başka bir dünyadan gelmiş gibilerdi.

Babam benim tarafımdaki kapının kilidini açtı.

"Eve giderken de öne oturabilir miyim?" diye sordum.

"Evet. Ama yalnızca bugünlük. Tamam mı?"

"Tamam."

Torbaları arka koltuğa koydu, bir sigara yakıp emniyet kemerini taktıktan sonra arabayı çalıştırdı; ben kendi kemerimi oturur oturmaz takmıştım. Dönüş yolunda biraz kasetin kapağına, biraz

dışarıya bakıyordum. Langbrygga yolu yoğundu, karşı yakadaki körfez dolaylarında biraz açıldı; orada, bir yanda Bai Radyo ve Televizyonu, öbür yanda tuğladan alçak binaları, dalgalanan bayrağıyla balıkçılar kooperatifi vardı. Dalgaların ağardığı boğazın karşısında, bir tepede öbeklenmiş ahşap evlerden oluşan Skilsø bulunuyordu, aşağıdaki feribot iskelesinin ilerisinde Pusnes mekanik atölyesi vardı, bunların dışında ada çoğunlukla ormanlıktı, ama yolun inip çıktığı ana kara yakasında evlerle iskeleler göze çarpıyordu benzin istasyonuna dek, oradan sonra Songe, Vindholmen ve köprüye giden yol geliyordu. Her şey güney rüzgârıyla hışırdıyordu sanki. Yolda Anne Lisbet'i düşünmeye başlayınca yine içim karardı. Belki bunun nedeni Condeep platformuydu, çünkü denize açılacağı gün izlemek için onları köprüye götürmeyi düşünmüştüm. Artık bunu yapamazdım. Yapamaz mıydım? Anne Lisbet daha odama bile ayak basmamıştı, her akşam yatmadan önce hep bunu düşünüyordum; orada, eşyalarımın arasında, yatağımda oturacağı ve yanımda olacağı düşüncesinin sevinciyle beynimde havai fişekler patlıyordu.

Neden onun yanına ben gidemiyordum da artık Eivind gidiyordu? Çok eğleniyorduk oysa!

Eivind uzaklaştırılmalıydı. Biz geri dönmeliydik.

Ama bu nasıl sağlanabilirdi?

Altımızda boğaz doğuya ve batıya doğru uzanıyordu. İki uçlu bir tekne yanaşıyordu, kıçta dümeni tutan bir silüet gördüm.

Babam sola sinyal verip yavaşladı, iki arabanın geçmesini bekledikten sonra dönemeci alıp evin önündeki son yokuşa geldi. Leif Tore, Rolf, Geir Håkon, Trond, Büyük Geir, Geir ve Kent Arne yolda futbol oynuyordu. Yanlarından geçip bahçeye girerken bize baktılar.

Arabadan inince onlara el salladım.

"Gelecek misin?" diye bağırdı Kent Arne.

İki yana salladım başımı.

"Yemek yiyeceğim."

Eve giderken, onların görüş alanından çıkar çıkmaz, babam elimi yakaladı.

"Bakayım," dedi. "Siğiller geçmedi mi?"

"Hayır," dedim.

Bıraktı elimi.

"Onlardan nasıl kurtulacağını biliyor musun?"

"Yok."

"Söyleyeceğim. Eski bir yöntemim var. Biraz sonra mutfağa gel, anlatacağım sana. Siğillerden kurtulmak istiyorsun, öyle değil mi?"

"İstemez miyim!"

Odama girince ilk işim pantolonla kazağı kirli torbasına atıp sabahki giysilerimi giymek oldu. Ardından kaseti kapağı öne gelecek şekilde çalışma masama koydum, odanın her yerinden görebilmek için duvara dayamıştım; daha sonra mutfağa gittim, babam önünde küçük bir karides kâsesiyle oturuyordu. Ocakta pirinç lapası kaynıyordu, annemse çiçekleri suluyordu oturma odasında.

"Yemekten önce işimizi bitiririz," dedi babam. "Bir tür büyü. Çocukken büyükannem yapmıştı bana. İşe yaramıştı. Ellerim siğil doluydu. Birkaç gün içinde hepsi yok olup gitti."

"Ne yaptı ki?"

"Göreceksin," deyip ayağa kalktı, mutfak dolabından çıkardığı beyaz bir paketi masaya koyup açtı. İçinde pastırma vardı.

"Önce parmaklarına pastırma süreceğim. Ardından dışarı çıkıp pastırmayı bahçeye gömeceğiz. Böylece siğillerin birkaç gün içinde yok olacak."

"Gerçekten mi?"

"Evet! İnanması güç! Ama yok olacaklar. Bekle ve gör! Ver bakayım patilerini."

Bir elimi uzattım. Tuttu, parmaklarımı, avucumu, elimin üstünü pastırmayla bir güzel ovdu.

"Ötekini ver," dedi. Öbür elimi uzattım, yeni bir pastırma dilimiyle yine aynısını yaptı.

"Hepsi tamam mı?" diye sordu.

Başımı salladım.

"Şimdi dışarı çıkalım. Yalnız pastırmayı sen taşımalı ve gömmelisin."

Peşinden merdivenlerden indim, elimde pastırma olduğu için çizmelerimi ayaklarımı kullanarak giydim, orman yönündeki çitin önünü kaplayan sebze bahçesine dek elinde kürek taşıyan babamın arkasından yürüdüm.

Küreği toprağa sapladı, ayağını bastırıp kazmaya başladı. Birkaç dakika sonra durdu.

"Pastırmayı çukura koy," dedi.

Söylediği gibi yaptım, babam çukuru örttü ve içeri gittik.

"Artık ellerimi yıkayabilir miyim?" diye sordum.

"Elbette," dedi. "Siğilleri yok edecek olan gömdüğümüz pastırma."

"Ne kadar sürer peki?"

"Eh... Birkaç hafta. İnancının sağlamlığına bağlı."

Yemekten sonra yola çıktım. Futbol oynayan kimse kalmamıştı, ama Geir Håkon, Kent Arne ve Leif Tore hâlâ dışarıdaydı, ve düşmeden nereye dek tırmanabileceklerini görmek için yol kenarındaki duvara karşı koşuyorlardı. Yeterince hızlılarsa yerçekimi devreye girmeden önce üç, belki dört adım atabiliyorlardı. Aşırı yukarı çıkma durumunda sırtüstü düşme tehlikesi vardı, bu nedenle özen isteyen bir antrenmandı. Dikkatlice yaptığım ilk denemem aynı zamanda sonuncusu oldu, çünkü benden sonra Geir Håkon aşırı cesaret gösterisinde bulundu ve güm diye hendeğe düştü; havası boşalan ciğerlerini keskin bir ulumayla sarsılarak yeniden doldurmaya çalışırken gözyaşlarıyla boğuşuyordu, bu durum herkesin hevesini kırmıştı.

Geir Håkon ayağa kalkarken yüzünü kaçırdı, sırtını bize dönüp soluğunu topladı, yanımıza gelirken ağladığını hepimiz görmüşsek de kimse tek söz etmedi.

Niçin?

Ben olsaydım demediklerini bırakmazlardı.

"Şimdi ne yapalım?" diye sordu Kent Arne.

O sırada Kleppe bisikletiyle yokuştan iniyordu. Üzerinde siyah ceketiyle siyah şapkası vardı, sekiz çizerek yanımıza yaklaşırken sarkıp sallanan şişkin kırmızı yüzü, gidonun iki yanına astığı B-Max torbalarına benziyordu. Kleppe'nin oğlu Håvard bize en uzak evde oturuyordu, on yedi yaşına basmıştı bile, ona hayrandık ama nadiren bir şey söylerdik. Dedikodulara göre babası ayyaştı. Yanında durduğumuz yola dönünce fırsatı değerlendirdim. Gidondaki torbalara bakıyormuş gibi yaparak bir süre yanında koştum.

"Torbalar bira şişeleriyle dolu!" diye bağırıp durdum.

Kleppe bana dönüp bakmadı bile. Ama diğerleri gülüştüler.

Ertesi gün Geir'in odasında oturup Anne Lisbet'e aşk mektubu yazdık. Geirlerin evi bizimkinin tıpkısıydı, aynı yöne bakan aynı odalardan oluşuyordu; öte yandan neredeyse sonsuz ölçüde değişikti, çünkü onlarda işlevsellik öne çıkıyordu, koltuklar görünüşlerine göre değil, rahatlıklarına göre seçilmişti, ayrıca bizim evin odalarının elektrik süpürgesinden geçirilmiş, neredeyse matematiksel hesaplarla temizlenmişliğinin izi bile yoktu onlarda, o sırada ne kullanılıyorsa masalara ve yerlere saçılmıştı. Yaşam biçimleri bir bakıma evle bütünleşmişti. Bizimki de öyleydi, ama biz farklı bir biçimde yaşıyorduk. Geir'in babasının aletlerini kendisine saklaması söz konusu bile değildi, tam tersine, çocuk yetiştirme anlayışının büyük bir bölümü, o sırada uğraştığı işe Geir'le Gro'yu da olabildiğince katmaktan oluşuyordu. Alt katta bir marangoz tezgâhları vardı, orada çivi çakıyor, tahta rendeleyip zımparalıyor, tutkallıyorlardı; bir araba

veya bizim deyişimizle bilyalı yapacağımız zaman onların kapısını çalıyorduk. Babamın onca emeğinin ardından simetrik ve güzel olan bahçemiz gibi değildi onlarınki, daha gelişigüzeldi, kullanışlı düzenlenmişti, itici görünümüne karşın gübrelik büyük bir yer kaplıyordu örneğin; ayrıca bizim arka bahçemiz cetvelle çizilmiş gibiydi, yuvarlak, orman gülü yatakları vardı, oysa onlarınkinde büyük bir tarhta, yabani ota benzeyen cılız patates yaprakları yükseliyordu.

Geir'in odası benimkiyle, ablası Gro'nunki Yngve'ninkiyle aynı yerdeydi ve anne babalarının odası tıpkı bizimki gibi bu iki odanın arasındaydı. Geir bütün odaları özgürce dolaşabiliyor, merdivenlerde dilediği gibi koşabiliyordu, canı bir sandviç isterse buzdolabını açıp kendi başına hazırlayabiliyordu. Orada benim için de aynısı geçerliydi, ben de odaları dilediğim gibi gezebiliyor, Geir'le birlikte sandviç yiyebiliyordum. Sık sık oturma odasına gidiyor, Geir'in Knudsen ve Ludvigsen plağını dinliyor, ya onlara ya da Geir'e gülüyorduk, çünkü hem bütün şarkı sözlerini biliyor, hem de tıpkı onlar gibi söyleyebiliyordu. Futbol oynayamıyordu, bütün top oyunlarında kötüydü, koordinasyonunda bir terslik vardı, ama istekleri de kendisine özgüydü, benim gibi sürekli oynamak için yanıp tutuştuğu söylenemezdi; uzun bir öğleden sonra boyunca toprak sahada aralıksız futbol oynamak, karanlık çöküp de herkes eve dönünce büyük bir özlem duymak ona yabancıydı. Okulda da çok başarılı sayılmazdı. Heceleyerek okuyor, hesap yapamıyordu, derste okuduğu veya duyduğu bir parçayı anımsadığı enderdi, buna karşın durumu iyiydi, onun açısından hiçbir şey futbola veya okula bağlı değildi. İnsanları taklit etmekte ustaydı, okulda onu dinlemeye gelen büyük kalabalıklar toplamaya başlamıştı çevresinde. Bunu seviyordu, kahkahalar onu daha ileriye götürüyor, giderek cesaretlendiriyordu, bunlar ona sanki bir tür benzindi, ama Geir onlara da bağlı değildi. Kendisine özgü küçük dünyaları vardı. Örneğin resimler. Bütün bir gün odasında oturup resim çizebilirdi. Veya bir diğer uğraşı olan model uçak

yapımıyla ilgilenebilirdi. Çınlayan kahkahası arada sırada histerikleşebiliyordu. Belki hepsinden çok, osurmayı seviyordu; en azından bu konuda oldukça çok deney ve tartışma vardı.

Belki ablası Gro yüzünden, başlarda benim gibi, kızların dünyasının büyüsüne kapılmamıştı. Ama aşk mektubu düşüncesi onu heveslendirdi. Ben mektubu yazacaktım, o da bir resim yapacaktı. Resimde bir tane kalp kıran, iki tane de uzaktan onu izleyen oğlan vardı. Altına kırmızı boya kalemiyle *Eivind kalplerimizi kırıyor* yazdım. Mektup beş satırdı.

Sevgili Anne Lisbet
Kalplerimiz kırıldı.
Bize geri dön
Duyuyor musun
Seni çok seviyoruz

Bu resmi ve mektubu ona veremezdik, çünkü başkalarına gösterebilirdi, okuldan birine bile, o zaman herkes bize gülerdi. Vermek yerine göstermeye karar verdik. Resmi ve mektubu iki parşömen gibi sarıp ona gittik. Dağın köşesini dönüp Bayan Hjellen'in oradan Anne Lisbet'in penceresinin baktığı açıklığa geldik. Çakıl fırlatınca cama çıktı. Mektupla resmi ona gösterdik, bize gülümsedi, ardından kâğıtları parçalayıp ayaklarımızın altında ezdik ve oradan uzaklaştık. Artık kendimizi nasıl hissettiğimizi biliyordu en azından. Bundan sonrası ona kalmıştı.

Geir dönemeçte durdu.

"Vemund'e bir uğrayacağım," dedi. "Sen de gelir misin?"

Başımı iki yana salladım. Aşağı inerken ben de yeni bir arkadaşa uğramalıyım, diye düşündüm. Dag Magne'ye örneğin. Ama bunun tuhaf kaçacağına karar verip evin yolunu tuttum. Yatağa uzanıp bir süre kitap okudum, ardından Yngve içeri geldi ve yolda futbol oynamak ister miyim, diye sordu. İstiyordum. Yngve'yle

birlikte eğlenmeyi bütün etkinliklerden üstün tutuyordum. Çoğunlukla evde bir şeyler yapardık, bir oyun oynar veya müzik dinlerdik ve dışarıda yollarımız ayrılırdı, birlikte yüzdüğümüz veya futbol, masa tenisi, badminton oynadığımız tatiller ve şimdi olduğu gibi Yngve'nin canının sıkıldığı, yakınlarda benden başka kimsenin olmadığı durumlar dışında o kendi arkadaşlarının, ben kendiminkilerin yanına giderdik.

Sokakta topu aramızda dolaştırıp durduk bir saati aşkın süre boyunca. Yngve bir süre bana şut çekti, ben de degaj çalıştım. Ardından paslaştık.

Siğillerim bir mucize gibi yok olup gittiler. Önce giderek küçüldü, ardından aşağı yukarı üç hafta içinde büsbütün iyileşti. Ellerim öyle pürüzsüzdü ki onların eskiden başka türlü olduğunu düşünmek çabucak güçleşiverdi.

Ama Anne Lisbet dönmedi. Eskiden şapkasını, atkısını aldığımda veya arkasından yaklaşıp gözlerini kapadığımda zevkle çığlık atarken şimdi rahatsız oluyor, üstelik kızıyordu. Onu ve Solveig'i, Eivind'le Geir B.'nin yanında otobüse gelirken görünce içim eziliyordu; her gece yatmadan önce onları kurtardığım bir durumun veya Anne Lisbet'in yanlışını görmesini, geri dönmesini sağlayan bir ışıkta durduğumun düşünü kurmuyorsam kendi ölümümü gözlerimin önüne getiriyordum; bu düşte, gerçekte istediği şeyin, başka bir deyişle benimle birlikte olmanın artık olanaksızlaştığını anlayınca yoğun bir kederle, pişmanlıkla dolup taşıyordu, çünkü ben üzeri çiçeklerle dolu bir tabutta yatıyordum. O sıralar ölüm çok tatlı bir düşünceydi, çünkü yaptıklarından pişman olacak yalnızca Anne Lisbet değildi, babam da vardı. Tabutumun, vakitsiz ölüp giden benceğizin önünde duracaktı. Bütün site orada olacaktı. Artık öldüğüm için benimle ilgili bütün düşünceler yeniden gözden geçirilecekti ve gerçek kişiliğim ilk kez apaçık ortaya çıkacaktı. Evet, ölüm tatlı, güzel ve rahattı. Ama Anne

Lisbet beni üzse de hâlâ buradaydı, her gün okulda görüyordum onu ve orada olduğu sürece az da olsa umut vardı. Bu nedenle, onu düşününce içimde uyanan karanlık, arada sırada içimde uyanan karanlıktan farklı bir kategoriye giriyordu, içimdeki karanlık her şeyi ezip geçiyordu, Geir'in de bu duyguyu tanıdığı ortaya çıktı. Bir akşam onun odasında oturuyorduk, bana sıkıntımı sordu.

"Önemli bir şey değil," dedim.

"Hiç sesin çıkmıyor!"

"Of," dedim. "Bıktım usandım yalnızca."

"Neden?"

"Bilmiyorum. Belli bir nedeni yok. Yalnızca bıktım."

"Bazen ben de böyle oluyorum," dedi.

"Öyle mi?"

"Evet."

"Belli bir şey yokken bıkıp usanıyor musun?"

"Evet. Öyle oluyor."

"Bunu bilmiyordum," dedim. "Başkalarının başına da gelebildiğini."

"Buna 'öyle' diyelim," dedi. "'Öyle.' Öyle olunca öyle diyebiliriz. 'Şimdi öyleyim,' diyebiliriz, karşımızdaki de hemen anlar."

"Çok iyi bir fikir," dedim.

Başka yeni sözcükler de geldi gündeme, örneğin Yngve bana sevişmenin gerçek adını öğretti, "ilişkiye girmek" deniyordu ona, bu bilgi öyle sarsıcıydı ki Geir'e söylemeye cesaret edemeden önce onu ta dağın tepesine çıkarmam gerekti. "İlişkiye girmekmiş adı," dedim ona, "ama benden duyduğunu kimseye söyleme! Söz ver bana!" Söz verdi. Bunun dışında Vemund'le giderek daha çok zaman geçirir olmuştu, üstelik Vemund de aşağıya onun yanına gelmeye başladı. Bunu hiç ama hiç anlamıyordum, Geir'e de söyledim. Niye Vemund'le takılıyorsun? Şişko, aptal, sınıfın en

tembeli. Geir buna hiçbir zaman düzgün bir yanıt vermedi, oraya gitmeyi sevdiğini söyledi yalnızca. Niye, diye sordum. Bu kadar olağanüstü ne yapıyorsunuz birlikte? Hiç, dedi Geir, çoğunlukla oturup resim çiziyoruz... Derslerde iki kişilik gruplara ayrılacağımızda bile, eskiden kendiliğinden yaptığı gibi beni seçmek yerine, Vemund'ü seçer olmuştu. Birkaç kez onunla birlikte Vemundlere gittim, ayrıca Anne Lisbet'e yakın olmak istiyordum; ama onların yaptıklarını sıkıcı buldum, bunu söyleyip başka bir şey önerdim, onlar birbirlerini tutup uğraşlarını sürdürmeyi seçti. Neyse, benim açımdan sorun yoktu, Geir sınıfın en aptalıyla takılmak istiyorsa bunu yapabilirdi. Hem hâlâ komşuyduk, akşamları benim yanıma geliyordu, üstelik o baharda birlikte futbola başladık. Bizim sokakta oturan çocukların neredeyse hepsi başladı futbola. Antrenman Hove'deydi ve annemle Geir'in annesi bizi sırayla götürüyordu. Ben futbola başlayınca annem eşofman takımı aldı. İlk eşofmanlarım olacaktı, büyük umutlarım vardı, Yngve'ninki gibi parlak mavi bir Adidas veya daha iyisi bir Puma veya en azından ya bir Hummel ya da bir Admiral bekliyordum. Ama annemin getirdiğinin hiçbir markası yoktu. Beyaz çizgili, kahverengi kumaştandı; rengi çirkin bulsam da en kötü yanı bu değildi. En kötüsü kumaşın parlak değil mat olmasıydı, dokusu biraz kabaydı, ayrıca bedenden aşağı dökülmek yerine onu sarıyor, böylece popom da her zamankinden daha çok çıkık görünüyordu. Eşofmanı giyince bundan başka bir şey düşünemiyordum. Sahaya çıkıp antrenmana başlayınca da tek düşüncem bu oluyordu. Topun ardından koşarken popom bir balon gibi dışarı çıkık, diye düşünüyordum. Eşofmanlarım kahverengi ve çirkin, diye düşünüyordum. Bunların içinde bir budala gibi görünüyorum, diye düşünüyordum. Budala, budala, budala.

Ancak bunu anneme hiçbir zaman söylemedim. Eşofmanlara sevinmiş gibi yaptım, çünkü çok para vermişti, benim için kentte dolaşıp onları aramıştı, beğenmediğimi söyleseydim birincisi,

nankörlük yaptığımı düşünürdü, ikincisi bu işi doğru yapamadığı için üzülürdü. Ben de böyle olsun istemiyordum. Ah, ne güzel, dedim, bu yüzden. Çok güzel gerçekten. Tam da istediğim gibi.

O baharda antrenmanların ilginç yanı kendi içimdeki kendimle, sahadaki kendim arasında beliren büyük uçurumdu. Kendi içimde gol atma, top sürme, korkunç eşofmanlarım, kocaman popom ve bu da yetmezmiş gibi dişlekliğimle ilgili duygular ve düşüncelerle dolup taşıyordum; ama koşturup durduğum sahada büsbütün görünmezdim. Yanımda çok sayıda çocuk vardı, devasa bir kol, bacak ve kafa ordusu bir sivrisinek sürüsü gibi topu izliyordu ve hocalar yalnızca bir avuç çocuğun, kendi mahallelerinden olanların ve elbette kendi çocuklarının ve onların arkadaşlarının adını biliyordu. Bir akşam kim bilir kimin attığı top, kalenin arkasındaki ormana kaçıp kaybolduğunda ve herkese arama buyruğu verildiğinde ilk kez kalabalıktan sıyrılıp öne çıkma fırsatı doğdu. İki, belki üç dakika boyunca canla başla aradık. Kimse bulamadı. O sırada top birdenbire önümde belirdi, bir çalının altında, alaca karanlıkta bembeyaz parlıyordu. Bir fırsat yakaladığımı biliyordum, "Buldum!" diye bağırmam, hak ettiğim onura kavuşmak için onu sahaya götürmem gerektiğini biliyordum; ama cesaret edemedim. Bunun yerine bir tekmeyle sahaya geri yolladım. "İşte top!" diye bağırdı biri. "Kim buldu?" diye sordu bir başkası. Ben herkesle birlikte ormandan çıktım ve hiçbir şey söylemedim, bu da böylece bir gizem olarak kaldı.

İkincisi de benzeri bir durumdu, ama benim açımdan daha gurur okşayıcıydı. Kaleden on, on iki metre açıkta bir grupla koşuyordum. Top oraya düştü, tam bir kol bacak karmaşasıydı, topu bir metre önümde bulunca var gücümle abandım, ve top direğin hemen yanından ağlarla buluştu.

"Gol!" diye bağırdılar.

"Kim attı?"

Ne bir şey söyledim ne de yaptım, kımıldamadan durdum.

"Kim attı golü? Hiç kimse mi?" diye bağırdı antrenör. "Peki! Devam ediyoruz!"

Kendi kalesine gol attığı için topa vuranın ses çıkarmadığını düşünmüşlerdi belki. Her ne kadar gol attığını söyleyemesem de bu benim ilk golümdü; bu düşünce, antrenmanın devamı boyunca ve arabayla eve giderken içimi ısıttı. Annemin oturup beklediği arabaya doğru koşarak giderken ilk sözüm gol attığım oldu.

"Bir gol attım!" dedim.

"Ne güzel!" dedi annem.

Eve varıp da akşam yemeği yemek için mutfak masasına oturunca yine söyledim.

"Bugün gol attım!"

"Maç mı yaptınız?" diye sordu Yngve.

"Hayır," dedim. "Ona başlamadık daha. Antrenman yapıyorduk."

"O zaman bir önemi yok," dedi.

Gözlerimden akan birer damla yaş, yanaklarımdan süzüldü. Babam sert, kızgın bakışlarla bana baktı.

"BUNUN için de ağlayamazsın!" dedi. "Biraz dayanıklı olmalısın!"

Bunun üzerine gerçekten ağlamaya başladım.

Böyle kolayca ağlamam büyük bir sorundu. Ne zaman biri beni azarlasa, uyarsa veya ben öyle yapacağını beklesem ağlıyordum. Bu çoğunlukla babam oluyordu, yalnızca sesini yükselttiği için bile ağlıyordum, oysa en çok böyle yapmamdan nefret ettiğini biliyordum. Ama engel olamıyordum. Sesini yükselttiğinde, ki sık sık yükseltirdi, ağlıyordum. Annemin karşısında hemen hiç ağlamıyordum. Uzun çocukluğum boyunca yalnızca iki kez ağladım onun önünde. İkisi de futbol antrenmanlarına başladığım o bahardaydı. İlki en kötüsüydü. Kalabalık bir grup çocukla ormandaydım, bir çember oluşturmuştuk, Yngve de oradaydı, onun

sınıfından Edmund'un yanı sıra Dag Lothar, Steinar, Leif Tore ve Rolf vardı. Havadan sudan konuşuyorduk. Ubekilen'den martı çığlıkları geliyordu, karanlık, tepenin ardıyla ağaçların altından sızmaya başladıysa da gökyüzü aydınlığını koruyordu. Okuldan, öğretmenlerden, dersleri asmaktan, cezaya kalmaktan, erken gelmek zorunda bırakılmaktan konuşmaya başladık. Ardından Yngve'nin sınıfından çok çalışkan bir öğrenciden söz açıldı. Ben uzun süredir öylece oturmuş dinliyordum, büyük oğlanlarla birlikte takıldığıma seviniyordum; ama birdenbire benim doldurabileceğim bir boşluk açılmıştı.

"Bizim sınıfın en çalışkanı benim," dedim. "En azından okuma yazma ve hayat bilgisinde. Bir de tarihte."

Yngve bana baktı.

"Böbürlenme, Karl Ove," dedi.

"Böbürlenmiyorum, gerçekten öyle!" dedim. "Bu apaçık ortada! Okumayı beş yaşında öğrendim. Sınıftaki herkesten önce. Artık akıcı okuyabiliyorum. Edmund benden dört yaş büyük, ama hiç okuyamıyor! Kendin söyledin bunu! Bu ondan daha çalışkanım demek!"

"Böbürlenmeyi hemen kesiyorsun," dedi Yngve."

"Ama doğruyu söylüyorum," dedim. "Değil mi, Edmund? Okuyamadığın, özel ders aldığın doğru değil mi ki? Kız kardeşin benim sınıfımda. O da okuyamıyor. Biraz okuyabiliyor. Yalan mı?"

İşin tuhafı o sırada Edmund'ün gözleri yaşardı. Hızla arkasını dönüp yokuşa yöneldi.

"Ne halt ettiğini sanıyorsun sen," diye tersledi Yngve.

"Doğru ama," dedim. "Sınıfın en çalışkanı benim, o da en tembeli."

"Eve git," dedi Yngve. "Hemen. Burada bizimle durmana izin vermiyorum."

"Buna sen karar veremezsin," dedim.

"Çeneni kapat ve eve dön!" diye tısladı, ellerini omuzlarıma koyup beni iterek.

"Peki, tamam," deyip yokuşu tırmanmaya başladım. Yolun karşısına geçtim, kapıyı açtım, giysilerimi çıkardım. Doğruydu söylediklerim, niye itmişti ki beni?

Yatağa uzanıp okumaya başladığımda gözlerim yaşlıydı, bu haksızlıktı, söylediklerim doğruydu, haksızlıktı bu, haksızlık.

Annem işten döndü, çay koyup akşam yemeğini hazırlamaya girişti. Yngve daha dönmemişti, yalnızca ikimiz yemek yedik. Ağladın mı diye sordu, evet dedim, niye diye sordu, Yngve'nin beni ittiğini söyledim, onunla konuşacağını söyledi. Ona büyükbabam için yazdığım mektubu gösterdim, büyükbabamın çok sevineceğini söyledi, bana bir zarf verdi, mektubu zarfa koydum, annem adla adresi yazıp mektubu ertesi gün postaya vereceğine söz verdi. Bunu aradan çıkardıktan sonra yatmaya gittim. Kitap okurken Yngve'nin eve geldiğini duydum, basamakları çıkan adımlar annemin oturduğu mutfağa girdi. Şimdi annem ona beni itmemesi, bana çeneni kapa dememesi gerektiğini söyleyecek, diye düşündüm ve Yngve'nin boynunu büküşünü gözlerimin önüne getirdim. O sırada koridorda konuşmalarla ayak sesleri yükseldi, kapım açıldı.

Annemin kızgın olduğunu hemen anlamıştım, doğruldum.

"Yngve'nin söyledikleri doğru mu?" diye sordu. "Okuyamadığı için Edmund'le alay mı ettin?"

Başımı salladım.

"Biraz," dedim.

"Edmund'ün buna üzüleceğini anlamıyor musun? Başkalarıyla ilgili böyle konuşmaman gerektiğini bilmiyor musun?"

Birkaç adım attı, iyice yakınıma geldi. Gözleri kısılmıştı, yüksek sesi keskindi. Yngve onun arkasında durmuş bana bakıyordu.

"Bilmiyor musun Karl Ove?" dedi annem.

"Edmund ağladı," dedi Yngve. "Senin yüzünden. Bunu kafan almıyor mu?"

Birdenbire anlayıverdim. Annemin sözleri olanlara acımasız bir ışık tuttu. Dört yaş büyük olsa da burada ezilen *Edmund'dü.* Kırılmıştı; onu kıran da bendim.

Daha önce hiç ağlamadığım gibi ağlamaya başladım.

"AAAAAAAAA," diye uludum. "AAAAAAAA."

Annem eğilip elini yanağıma koydu.

"Özür dilerim anne," diye hıçkırdım. "Bir daha asla böyle bir şey yapmayacağım. Asla. Tüm kalbimle söze veriyorum."

İki gözüm iki çeşme ağlamam ve bağıra çağıra özür dilemem annemi yumuşattı, ama Yngve'yi etkilemedi; olayı unutabilmesi için pek çok gün geçmesi gerekti. Oysa Edmund ne önemli biriydi ne de yakın arkadaşlarındandı, yalnızca aynı sınıftaydılar. Bunu hem anlıyor hem de anlamıyordum.

Annemin beni ikinci kez ağlatması, bir akşam dışarı çıkmamıza denk geldi, Fina'dan bir şey satın alacaktı, arabayla gitmek yerine yürümek istedi, ben de onunla yalnız kalmak istediğimden gittim. El fenerini aldım, patika karanlıktı, ama oraya varmadan önce, yanından geçtiğimiz bir evin karanlık penceresine ışık tuttum.

"Yapma!" diye tısladı annem, birdenbire. "Birileri oturuyor orada! İnsanların oturma odalarına ışık tutamazsın!"

Feneri elimden geldiğince çabuk yere indirdim ve ağlamamak için birkaç saniye çabaladım, ama sonunda yenildim ve hıçkıra tıksıra ağlamaya başladım.

"Üzüldün mü?" dedi annem, bana bakarak. "Söylemek zorundaydım, bunu anlamalısın. Yaptığın biraz kabacaydı."

Azarlandığım için ağlamıyordum, annem azarladığı için ağlıyordum.

Ama en azından o, ağladığım için öfkelenmiyordu.

Evin dışında hemen hiç ağlamazdım. Ancak yaralanmalarım dışında elbette, o zaman herkes ağlıyordu, gözlere dolan yaşları gizlemek olanaksızdı. Benimle konuşmak için kimsenin kapımızı

çalmıyor olması durumu başka her şeyden iyi açıklıyordu, ama bu benim elimde değildi. Onlarla çok tartışıyordum, özellikle Leif Tore'yle, neredeyse hiçbir konuda anlaşamıyorduk, kimin karar vereceği de tartışma konusu oluyordu, ikimiz de geri adım atmama konusunda aynıydık, ama yine de herkes benimle değil onunla oynamak istiyordu. Kalabalık olduğumuzda, örneğin alaçam korusunda kulübe kurarken veya toprak sahada maç yaparken bu belirgin değildi, ama üç dört kişiyken çok göze çarpıyordu. Büyük oğlanlarla birlikteyken de sorun çıkmıyordu, örneğin Dag Lothar, o zaman ona uyuyordum, karşı çıkmadan sözünü dinliyordum, öyle yapılmaz demiyordum, doğal geliyordu, sonuçta benden bir yaş büyüktü. Bir keresinde karar vermekte Dag Lothar'ın benden, benim Geir'den, Geir'in de Vemund'den üstün olduğunu söyledim. Bunu duyan Geir kızdı ve ondan üstün olmadığımı ileri sürdü. Ama öyle işte, dedim. Ne yapacağımıza karar veren benim. Ama senin kararın benimkinden üstün değil, dedi Geir. "Ne fark eder," dedim. "Dag Lothar'ın kararı benimkinden üstün demedim mi? Senin kararın da Vemund'den. Bu durumda benim kararımın seninkinden üstün olmasının ne önemi var?" Varmış demek; yüzü kasılan, tavırları asileşen Geir çok geçmeden kalkıp gitti. Başkaları daha önemsiz sözlerden bile rahatsız oluyordu, örneğin bir akşamüzeri okuldan sonra Geir Håkon, Kent Arne, Leif Tore ve ben sokaktaydık, o sırada, yukarılarda bir yerdeki dinamitleme çalışmalarından çıkan kayalarla yüklü kocaman bir kamyon geçti.

"Gördünüz mü?" dedim. "Bir Mercedes'ti!"

Arabaları, tekneleri veya motosikletleri çok önemsemiyor, onlarla ilgili hiçbir şey bilmiyordum; ama başka herkes önemsediğine göre arada sırada ben de az buçuk anladığımı göstermek için çaba göstermeliydim.

"Değildi," dedi Geir Håkon. "Mercedes kamyon üretmiyor."

"Yıldızı görmedin mi?" diye sordum.

"Kör müsün? Mercedes yıldızı değildi o."

"Evet öyleydi," dedim.

Geir Håkon burnundan solumaya başladı. Yanakları bir an için her zamankinden daha da şişkin duruma geldi.

"Ayrıca Mercedes kamyon da yapıyor. Okudum. Bende kitabı var."

"Şu kitabı bir de ben göreyim," dedi Geir Håkon. "Bal gibi uyduruyorsun. Kamyonlardan çaktığın yok."

"Baban iş makineleriyle çalışıyor diye sen anlıyor musun sanki?"

"Evet, gerçekten anlıyorum," dedi.

"Öyle mi," dedim, alay ederek. "Baban sana slalom kayağı aldı diye onlardan da anladığını sanıyorsun. Ama kayamıyorsun. Kayakta beceriksizsin. Ne yapacaksın o kayakları? Kullanamıyorsun ki. Herkes senin şımarık olduğunu söylüyor. Ve öylesin de. Ne istersen alıyorlar sana."

"Hiç de bile," dedi. "Kıskanıyorsun yalnızca."

"Niye kıskanacakmışım seni?" diye sordum.

"Konuyu kapatamaz mısın, Karl Ove," dedi Kent Arne.

Geir Håkon yalnızca yüzünü değil, bütün bedenini başka yöne çevirmişti.

"Niye Geir Håkon değil de *ben* kapatacakmışım konuyu?" diye sordum.

"Çünkü Geir Håkon haklı," dedi Kent Arne. "Kamyon Mercedes değildi. Ayrıca slalom kayağı olan bir tek o değil. Benim de var."

"Baban öldüğü için," dedim. "Annen sana her şeyi alıyor."

"Hiç de bile," dedi Kent Arne. "Kayaklarım olsun diye aldı. Ayrıca alacak paramız da var."

"Ama annen bir dükkânda çalışıyor," dedim. "Çok fazla para kazanıyor olamaz."

"Öğretmen olmak daha mı iyi," diye sordu, araya girmek isteyen Leif Tore. "Sizin duvarı görmüyor muyuz sanıyorsun? Çat-

lak dolu, bunun nedeni de babanın destek gerektiğini bilmemesi. Yalnızca çimento kullanmış! Bu kadar beceriksiz olunur mu?"

"Ayrıca belediye meclisinde olduğu için kendini bir şey sanıyor," dedi Kent Arne. "Arabayla yanımızdan geçerken bize tek parmağıyla selam çakıyor falan. Kapasana sen çeneni."

"Niye kapatacakmışım çenemi?"

"Yok, aslında çeneni kapamana gerek yok, burada durup istediğin gibi gevezelik edebilirsin. Biz artık seninle oynamak istemiyoruz."

Ve öylece çekip gittiler.

Anlaşmazlıklar asla uzun sürmezdi, istersem birkaç saat sonra onlarla oynamaya dönebilirdim, ama bir şey olmuştu, sırtımı duvara verdiğim durumların sayısı giderek artıyor, yaklaştığımda kaçanların sayısı günbegün çoğalıyordu, Geir bile; doğrusu benden saklandıklarını anlamıştım birkaç kez. Sitede birisiyle ilgili söylenen b söz hemen yayılır, herkesin söylediği bir söze dönüşürdü. Benim için çok bilmiş, kendini beğenmiş diyorlardı. Ama gerçekten herkesten iyisini ben biliyordum, başka türlüymüş gibi yapacak değildim ya. Bir şey biliyorsam öyle *olduğu* için biliyordum. Kendini beğenmişliğe gelince, herkes her zaman böbürleniyordu. Herkesin beğendiği Dag Lothar, örneğin, konuşmaya hep "Övünmek gibi olmasın ama..." diye başlamıyor muydu, ardından yaptığı iyi bir şeyi veya onun için söylenen iyi şeyleri anlatmıyor muydu?

Evet, böbürleniyordu. Demek ki konu benim yaptıklarım değil, kişiliğimdi. Yoksa sokakta top oynarken Rolf ne diye bana "Prof" demeye başlasındı? Özel bir şey yapmamıştım. "Futbolda çok iyi olduğunu mu sanıyorsun Prof?" Oysa yapılması gerekenleri göstermiştim yalnızca, futbol antrenmanına giden ve bunu gerçekten *bilen* biri olarak bunları anlatmayacak mıydım? Hep birlikte topun başına üşüşmemeliydik, dağılmalı, topu aramızda dolaştırmalı veya sürmeliydik, böyle başıbozuk bir şekilde oynayamazdık.

Ama o baharda son sözü söyleyen ben oldum. Yaklaşan yaz tatili nedeniyle dersler yeniden düzenlenirken ve yılın en önemli gününde, başka bir deyişle son gününde, öğretmen tüm velilerin önünde oynanacak tiyatronun metnini dağıtırken, başrol için bilin bakalım kimi seçmişti?

Ne Leif Tore ne Geir Håkon ne Trond ne de Geir.

Ben.

Ben, ben, ben.

Hiçbiri o kadar çok repliği ezberlemeyi başaramazdı, oğlanlardan yalnızca ben, Eivind ve belki Sverre yapabilirdi bunu; öğretmenin, sonunda beni seçmesi rastlantı değildi.

Bunu öğrendiğimde öyle mutlu oldum ki ne yapacağımı şaşırdım.

Son hafta her gün prova yaptık, ben her gün sınıftaki herkesin, Anne Lisbet'in de tabii, ilgi odağı oldum ve okulun kapanma günü gelip çattığında tüm velilerle birlikte ışıl ışıl güneşin altında toplandık. Onlar güzel giysileriyle duvar diplerindeki sandalyelere oturdular, fotoğraf makineleriyle bizi çektiler, repliklerimizi seslendirirken çıt çıkarmadılar ve biz bitirince coşkuyla alkışladılar.

Ardından flüt çalıp şarkı söyledik, karnelerimizi aldık, öğretmen bize iyi tatiller diledikten sonra arabaların bizi beklediği okul bahçesine koştuk.

Yanımda Geir, elimde karnemle Vosvos'unun yanında annemin gelmesini bekliyordum sabırsızlıkla. Martha'yla birlikte konuşa gülüşe geldiler ve aramızda birkaç metre kalana dek Geir'le beni görmediler.

Annemin üzerinde bej bir pantolon ve kolları dirseklerine dek sıvanmış, pas kırmızısı bir kazak vardı. Uzun saçları sırtına dökülüyordu. Ayaklarında açık kahverengi sandaletler vardı. Otuz iki yaşını yeni doldurmuştu; kahverengi elbise giyen Martha ondan iki yaş daha büyüktü.

Genç kadınlardı, ama biz bunu bilmiyorduk.

Annem uzun süre durup araba anahtarını aradı.

"Çok iyiydiniz," dedi Martha.

"Teşekkürler," dedim ben.

Geir hiçbir şey söylemedi, gözlerini kısıp güneşe baktı.

"Sonunda buldum," dedi annem. Arabanın kapılarını açtı, oturduk, yetişkinler öne, çocuklar arkaya. Birer sigara yaktılar. Parlak güneşin altında evin yolunu tuttuk.

O akşam yatak odalarının kapısında durup annemin saçlarına fön çekişini izledim. Arada sırada, babam yokken, evde onun kuyruğuna yapışıyor, sürekli konuşarak kafasını şişiriyordum. Şimdi sesim çıkmıyordu, uğultulu seste konuşmak olanaksızdı, bu yüzden onu izliyordum, başını eğişini, bir elindeki fırçayla saçını kaldırıp öbür elindeki kurutma makinesine yaklaştırmasını. Arada bir bana bakıp gülümsüyordu. İçeri girdim. Duvara dayalı sehpada bir mektup duruyordu. Burnumu sokmak istememiştim, ama uzaktan bile mektubun üzerindeki adın Sissel olduğunu görmüştüm, annemin adıydı bu, ama bütün ad onunkinden uzundu. Sissel'le Knausgaard arasında okumaktan ziyade orada bulunduğunu gördüğüm bir üçüncü ad vardı. Yaklaştım. "Sissel Norunn Knausgaard" yazıyordu zarfta.

Norunn?

O da kimdi?

"Anne!" dedim.

Sesimin daha iyi duyulmasını sağlayabilirmiş gibi saç kurutma makinesini indirip bana baktı.

"Anne," dedim. "Zarfta ne yazıyor? Nasıl bir ad bu?"

Saç kurutma makinesini kapattı.

"Ne dedin?"

"Bu ne biçim bir ad!"

Zarfı gösterdim başımla. Uzanıp aldı.

"Benim adım değil mi?"

"Evet ama Norunn yazıyor! Senin adın Norunn değil ki!"

"Evet. Göbek adım. Sissel Norunn."

"Hep öyle miydi?"

Çaresizlik göğsümü sıkıştırıyordu.

"Evet. Yaşamım boyunca öyleydi. Bilmiyor muydun?"

"Hayır! Niye hiç söylemedin?"

Yanaklarımdan yaşlar süzüldü.

"Ama kuzucuğum," dedi annem. "Önemli olduğunu düşünmedim. Ben Sissel adını kullanıyorum. Norunn yalnızca göbek adım. Bir bakıma fazladan bir ad."

Derinden sarsılmıştım. Adın kendisinden değil de onu bilmediğimden. Annemin benim bilmediğim bir adı olmasından.

Kim bilir bilmediğim başka neler vardı?

Bir ay sonra, uzun yaz tatilinin ortalarına doğru, Ytre Sogn'daki Åfjorden'e, anneannemle büyükbabamın oturduğu Sørbøvåg'a gittik ve orada iki hafta kaldık. Bu yolculuğu iple çekiyordum, yola çıkacağımız sabah erkenden kalktığımda gerçek dışı bir hava vardı çevremde. Bagaj doldurulmuş, annemle babam öne, Yngve'yle ben arkaya oturmuştuk, bütün gün ve akşam boyunca arabayla yolculuk edecektik ve dönemece, köprüye giden yol gibi çok iyi bildiğim yerler bile gözüme başka türlü görünüyordu. Artık eve ve yaşamımıza ait değildiler, çıkacağımız büyük yolculuğun bir parçasıydılar ve bu yolculuk bütün taşlara, kayalara, adacıklara ve koylara heyecan ve beklenti katıyordu.

Köprü sapağına gelince her zamanki gibi ellerimi birleştirdim ve o güne dek her zaman işe yaramış duayı okudum:

Tanrım.
Bizi kazadan koru.
Âmin.

Kara boyunca iğne yapraklı ağaçlardan oluşan devasa, tekdüze ormanları, uzun ve alçak asker barakaları ve çamlık düzlükleriyle Evje'yi, Byglandsfjord ve kamp alanını geçtik, yer yer insanların bahçesinin ortasından geçiyormuş gibi görünen bir yoldan, eski tarlaları, çiftlikleri ve pek çok gümüşçü tabelasıyla Setesdalen'e geldik. Konutlar yavaş yavaş gözden yitmeye başladı, sanki evler bizimle bağlantılarını birer birer yitiriyordu, o yazın başında çocukların, üzerinden birbiri ardına düştüğü, tekneye bağlı şambrel gibi; hız arttıkça geriye yalnızca şambrel kalmıştı. Irmak kıyılarında ışıltılı kumsallar, giderek sarplaşan yemyeşil tepeler, grinin her tonunu yansıtan, tepelerinde alev kırmızısı birkaç çam ağacı bulunan devasa kıraç dağlar gördüm. Biz ilerledikçe gökyüzünde gitgide yükselen güneşin güçlü, berrak ışınlarıyla aydınlanan coşkun ırmaklar, şelaleler, göller, bataklıklar gördüm. Arazinin tüm girintilerini, tepelerini, kıvrımlarını, dönemeçlerini usulca izleyen dar yolda bazı yerlerde ağaçlar iki yanı duvar gibi örtüyor, bazı yerlerde, beklenmedik sarp manzara noktalarında, birdenbire her şeyin üstüne çıkıyordu.

Yolda seyrek aralıklarla dinlenme yerleri vardı, yolun kenarındaki çakılla kaplı bu küçük yerlerde aileler, bagajı veya kapıları açık duran arabalarının yanında, genellikle ya bir ırmak ya da bir göl yakınlarındaki ağaçların gölgesinde, kaba tahta masalarda oturup yemek yiyebiliyordu. Herkesin masada bir termosu, çoğunun buz kutusu, kimininse piknik tüpü vardı. Böyle bir dinlenme yeri görünce "Ne zaman duracağız?" diye sorardım, çünkü dinlenme yerleri, feribota binmekle birlikte yolculuğun doruk noktasıydı. Bizim de bagajda bir buz kutumuz vardı, bizim de termosumuz, meyve suyumuz ve plastik bardaklar, plastik kâseler, plastik tabaklardan oluşan küçük bir yığınımız vardı. "Kafa ütüleme," derdi, ara vermeden önce olabildiğince uzun yol gitmek isteyen babam. Dinlenme yerinde durmak gündeme gelmeden önce en azından bütün Setesdalen'i, Hovden'i, Haukeligrend'i geçeceğimiz

ve Haukelifjellet'ye tırmanacağımız anlamına geliyordu bu. Ondan sonra uygun bir yer bulmak kalıyordu geriye. Çünkü ilk gördüğümüz en iyisidir diye bakamazdık asla, hayır, yolda ender durduğumuza göre burası özellikle güzel bir yer olmalıydı.

Yüksekler dümdüzdü. Ne bir ağaç ne bir çalı göze çarpıyordu. Yol ip gibi uzanıyordu önümüzde. Çevreye saçılmış tek tük kayalık liken veya yosun olduğunu düşündüğüm bir örtüyle kaplıydı. Geriye kalan yerler cilalı gibi tertemiz, pürüzsüz taşlardan oluşuyordu. Arada bir su ışıldıyor, karlar parlıyordu. Görüş açık olduğundan babam burada daha hızlı sürüyordu. Yol kenarı boyunca devasa işaret çubukları vardı, inanılmaz yükseklikteydiler, Yngve kışın karlar onların tepesine dek yığıldığı için böyle yüksek yapıldıklarını söylemişti. Metrelerce uzunluktaydı direkler!

Güneş parlıyor, dağ dört bir yana uzanıyor ve biz hızla ilerliyorduk. Dinlenme yerleri birbiri ardına gerimizde kalırken babam birdenbire sağa sinyal verdi, frene bastı ve bir tanesine girdi.

Bir göl kıyısındaydı. Oval gölün yüzeyi kapkaraydı. Karşısında dağ hafifçe tırmanıyordu, ucunda büyük bir kar yığını vardı, su onun altındaki bir açıklıkta kayboluyordu.

Etraftan çıt çıkmıyordu. Yoğun motor gürültüsünde saatler geçirdikten sonra sessizlik yapay geliyordu, sanki çevreye ait değildi de biz üretiyorduk onu.

Babam bagajı açıp buz kutusunu çıkardı, kaba tahta masaya koydu, boşaltması için anneme bıraktıktan sonra kendisi termosu, bardaklar ve tabaklarla dolu poşeti getirmeye gitti. Yngve'yle ben suya koştuk, eğilip dokunduk. Buz gibiydi!

"Burada yüzsek mi ne dersiniz çocuklar?" diye sordu, babam.

"Yoook, buz gibi!" dedim.

"Korkuyor musunuz?"

"Ama buz gibi soğuk!" dedim.

"Evet, evet, biliyorum. Şaka zaten. Yüzmeye zamanımız da yok."

Yngve'yle kar yığınına gittik. Çok sertti, kartopu yapma umutlarımız suya düşmüştü. Annemle babam varken buzlara basıp suyun üzerinde yürümemiz de söz konusu olamazdı.

Bir parça kar koparıp suya attım, küçük bir buz dağı gibi batıp çıktı. Eve döndüğümüzde temmuzun ortasında kartopu attığımı söyleyebilirdim hiç değilse.

"Hadi yemeğe," diye bağırdı annem.

Oturduk. Herkesin kendi yemek paketi vardı. Haşlanmış yumurtalı üçer ekmek dilimi. Ayrıca masada bir kutu kurabiye duruyordu. Bardaklarımız meyve suyu doluydu. Plastiğin verdiği değişik tadı seviyordum, böğürtlen toplamaya gitmelerimizi ve çadır tatillerini anımsatıyordu bana. Çok tatile çıkmamıştık, doğrusu yalnızca bir kez, geçen yaz babaannem ve büyükbabamla İsveç'e gitmiştik. Arkamdan bir araba geliyordu, motorun gürültüsü önce giderek yükseldi, ardından, bir tür gümlemeyle zayıflamaya başladı ve sonunda silinip gitti. Annemle babamın kahvelerinden duman çıkıyordu. Karşıdan karavanlı bir araba yaklaşıyordu. Meyve suyu bardağımı tepeme dikerken gözlerimle onu izledim. Yavaşlıyordu. Sinyal verdi. Dinlenme yerine gelince babam yan döndü.

"Şimdi şu salağın burada ne işi var?" dedi. "Yalnızca bir masa var. Görmüyor mu?"

Yeniden bize döndü, kahvesini masaya bıraktı, gömlek cebinden tilki resimli tütün paketini çıkardı.

Karavanlı araba bize yalnızca birkaç metre kala durdu. Kapı açıldı; bej şort, sarı tişört giymiş, kahverengi balıkçı şapkası takmış şişko bir adam dışarı çıktı. Karavanın kapısını açıp içine girdi, o sırada arabanın öbür kapısından bir kadın indi. O da şişkoydu; açık gri, esnek ve ütü çizgili bir pantolon ve oldukça eprimiş bir kazak giymişti. Dudaklarında yanmayan bir sigara sallanıyordu, gümüşümsü sarı saçları kabarıktı, camları hafif boyalı kocaman bir gözlük takmıştı. Gölün önünde durdu, yaktığı sigarasını tüttürürken çevreyi izlemeye koyuldu.

Son ekmek dilimimi yemeye başladım.

Adam dışarı çıkardığı bir kamp masasını arabayla bizim masamız arasına kurdu. Babam yine yan döndü.

"Hiç görgüleri yok mu bunların," dedi. "Biz burada otururken niye gelip burnumuzun dibine giriyor?"

"Olsun," dedi annem. "Burası çok güzel sonuçta."

"Çok *güzeldi,*" dedi babam. "Şu beyinsiz gelene dek."

"Seni duyacak," dedi annem.

Adam masanın yanına şıngırtılı bir buz kutusu koydu. Kadın onun yanına geldi.

"Almanlar," dedi babam. "Bir şey anlamazlar. Canımızın istediğini söyleyebiliriz."

Kahvesinin kalanını içip doğruldu.

"Hadi, yolumuza devam edelim."

"Çocuklar yemeklerini bitirmedi daha," dedi annem. "O kadar da acelemiz yok herhâlde."

"Doğrusu acelemiz var," dedi babam. "Hadi bitirin yemeğinizi. Elinizi çabuk tutun."

Yarısını içtiği sigarasını attı, bardakları göle götürüp çalkaladıktan sonra tabaklar ve termosla birlikte torbaya koydu. Buz kutusunun kapağını kapadı, hepsini bagaja yerleştirdi. Adamla kadın, gölün karşındaki yamaca bakarken anlamadığım laflar etti. Adam bir yeri gösterdi. Uzaklarda bir kımıltı oldu. Annem kâğıtları top yapıp bir torbaya koyarak kalktı.

"Hadi gidelim," dedi. "Kurabiyeleri sonraki molada yeriz."

Ben de bundan korkuyordum.

Babam benim için koltuğu öne çekti, arkaya yerleştim. Dışarının temiz havasının ardından arabadaki sigara kokusu boğucuydu. Yngve öbür kapıdan kıvrılarak içeri girdi. Burnunu buruşturdu.

"Araba tutması ilacı artık işe yaramıyor sanırım," dedi.

"Kendini kötü hissedersen söyle," dedi annem.

"Sürekli sigara içip durmasanız daha iyi olurdu," dedi.

"Kes sesini ufaklık," dedi babam. "Mızmızlanmak yok. Tatildeyiz."

Araba usulca yola çıktı yeniden. İleri, gölün karşısına, adamın gösterdiği yere baktım. Orada bir şey vardı. Yeşilliğin ortasında gri silüetler usulca ilerliyordu. Ne olabilirdi bu?

Yngve'yi dürttüm, ilgisini çekmeyi başarınca pencereden dışarıyı gösterdim.

"O da ne?" diye sordum.

"Ren geyiği olabilir," dedi. "Geçen yıl da görmüştük. Unuttun mu?"

"Unutur muyum," dedim. "Ama o çok daha yakındı. Bunlar fare gibi ufacık!"

Ardından araba yolculuğunun neredeyse transı andıran havasına girdik. Dağların kalan bölümünü geçtik, Røldal'dan Odda'ya geldik, Hardanger Fiyordu'nun dibindeki bu pis küçük kasaba, yıkık dökük görünüşü, kirli havasına karşın, dağların öbür yanının büyüsünden bir parça taşıyordu, birkaç saat önce ardımızda bıraktığımız dünyadan baş döndürücü ve anlaşılmaz ölçüde farklıydı. Güney Norveç çoğunlukla alçak kayalıklardan, yan yana gelmiş çeşitli ağaçların oluşturduğu küçük ormanlarla örtülü, hem açık hem de kapalı alanlardan oluşuyordu ve benim yaşadığım adanın en yüksek tepesi yüz yirmi metre ancak vardı; oysa her zaman insanın karşısına birdenbire çıkıveren bu bölge, *devasa* dağlarla kaplıydı ve dağların pürüzsüz yalınlığı öylesine başattı ki oranın başka tüm ayrıntıları kendisini buna uydurmak, büsbütün silinip gitmek zorunda kalıyordu: Bitimsiz güzellikleri asla bastırılamayan dağların gölgesinde bir huş ağacı, çok yüksek de olsa, kimin umurundaydı? Öte yandan en ilginç özellik boyutlar değil, burada belirginleşen, derinleşen renklerdi –yeşil başka hiçbir yerde Batı Norveç'teki gibi derin değildi; gökyüzünün mavisi bile benim geldiğim yerden daha belirgin, daha derindi. Ekili dikili

vadiler yemyeşildi, baharla ilkyazda meyve ağaçlarının çiçekleri bir Japon beyazına bürünür, yer yer karlı dağ doruklarını puslu bir mavi sarardı ve, ah, iki yanda dizi dizi yükselen bu dağların arasında, yer yer mavi, yer yer yeşil yüzeyi güneşte ışıl ışıl, suyu dağların yüksekliğince derin fiyort uzanırdı.

Arabayla buradan geçmek sarsıcıydı, çünkü yanından geçilen hiçbir şey kişiyi onu bekleyen şeylere hazırlamıyordu. Fiyordun kuzeyinden geçerken tüm o yabancı ayrıntılar ortaya çıktı: Elektrikli çitler, kırmızı samanlıklar, eski beyaz tahta evler, otlayan inekler, vadi boyunca uzanan saman sergisi dizileri. Traktörler, biçerdöverler, gübre ambarları, kapı önlerinde uzun kahverengi çizmeler, gölgeli meyve ağaçları, atlar, sıradan evlerin alt katlarında dükkânlar. Yol boyunca, el yazması tabelaları ve küçük masalarıyla erik veya çilek satan çocuklar. Buradaki yaşam bizim oradakine benzemiyordu; çiçekli elbisesi, eşarbıyla kambur, yaşlı bir kadın veya ya bir tarlada ya da çakıl bir yolun kenarında, mavi tulumlu, siyah şapkalı kambur bir yaşlı adam görebiliyordum; yoktu bizim orada böyleleri. Ama yerler güçlü bir izlenim bıraksa da –bunda adların payı büyüktü kuşkusuz: Tyssedal, Espe, Hovland, Sekse, Børve, Opedal, Ullensvang, Lofthus ve yabancı tınısıyla en sevdiğim Kinsarvik –tamam vik körfez demekti ama kinsar da ne demekti?– renkler parlak, eşsiz ayrıntılar sayısız da olsa bölgeye bir savurganlık havası egemendi; kişilere ve uğraşlara değil de bulundukları yere, sanki burası onlar için fazla büyüktü– belki güçlü güneş ışınları veriyordu bu havayı, belki geniş gökyüzünün mavisi, belki de o göğe yükselen dizi dizi dağlardı, ama belki de tek nedeni bizim oradan yalnızca geçip gitmemiz, Yngve'nin kusmak için sığındığı otobüs durağı dışında hiçbir yerde durmamamız, çevrede kimseyi tanımamamız ve burayla tek bir bağımızın bulunmamasıydı. Sonunda Kinsarvik'teki iskeleye ulaşıp da babamın sıraya soktuğu arabadan ayrıldığımızda o savurganlık havası artık hissedilmiyordu; tam tersine, burası güzel

ve huzurluydu, arabalardan radyo sesleri geliyor, kapılar açılıp kapanıyor, insanlar geriniyor, ileri geri yürüyor, çocuklar ya araç kuyruğunun yanında özenle top oynuyor ya da bizim gibi, tatil harçlığımızın birazıyla satın alacak ne var diye bakmak için yukarıdaki büfeye gidiyordu.

Bir dondurma?

Ah, evet.

Yngve gemi biçimli dondurma aldı, ben kırmızı kaşıklı bir kâse aldım, elimizde dondurmalarımızla iskeleye gittik, kenara oturup suya ve kayaların üzerine yığılan ıslak, yağlı yosunlara baktık. Uzaktan feribotun yanaştığını görebiliyorduk. Tuzlu su, yosun, ot, egzoz kokuyordu ortalık ve güneş yüzümüzü yakıyordu.

"Midenin bulantısı geçti mi?" diye sordum.

Başını iki yana salladı.

"Topu unutmamız kötü oldu," dedi. "Ama belki Våjen'de top vardır."

Våjen'i tıpkı anneannem gibi söylemişti.

"Evet," dedim, güneşe karşı gözlerimi kısarak. "Sence bu feribota binebilir miyiz?"

"Bilmem. Umarım."

Bacaklarımı salladım. Kaşığa doldurduğum devasa bir dondurma parçasını ağzıma attım. Aşırı büyüktü, buz gibiydi; soğuk acıtmasın diye ağzımda ileri geri dolaştırmak zorunda kaldım. Bu sırada dönüp arabamıza baktım. Babam kapı açık oturmuş, bir ayağını yere koymuş sigara içiyordu. Güneş yansıyordu gözlüğünden. Yanında duran annem, arabanın tavanına koyduğu kiraz sepetinden çöpleniyordu arada sırada.

"Yarın ne yapacağız?" diye sordum.

"Ben büyükbabamla ahıra gideceğim. Günün birinde çiftliğin işletmesini üstlenebilmem için bana her şeyi öğreteceğini söyledi."

"Sence orada yüzülür mü?"

"Kafayı mı üşüttün?" dedi. "Fiyordun suyu da dağdaki göl suyu kadar soğuk."

"Niye peki?"

"Çok kuzeyde olduğu için!"

Arabaların birkaçının motoru çalışmaya başladı. Feribotun pruva kapıları açıldı. Yngve ayağa kalkıp arabaya doğru yürümeye başladı. Ben de dondurmanın kalanını olabildiğince çabuk bitirip onun arkasından gittim.

Bizi Kvanndal'a götüren feribotun ardından yolcuğun sonraki önemli olayı Vikafjellet'ye tırmanmaktı. Daracık yol döne döne yükseliyordu, yer yer öylesine dikleşiyordu ki araba ters dönüp aşağı yuvarlanacak diye korkuyordum.

"Pek çok turist burada şaşkınlığa uğramıştır," dedi babam; araba yukarı tırmanırken ben oturduğum yerde aşağımızdaki uçuruma bakarak titriyordum. "Frenlere yükleniyorlar. Bu ölümcül olabilir."

"Biz ne yapıyoruz peki?" diye sordum.

"Biz motor freniyle gidiyoruz," dedi.

Çünkü biz turist değildik, ne yapacağımızı biliyorduk, yol kenarında açık kaputtan yükselen dumanların arasında duran kişiler olmazdık asla. Ama çok geçmeden az kalsın işler ters gidecekti, bir sonraki dar dönemeçte bir karavanla burun buruna geldik, çarpışmaya metreler kalmıştı, ama babam frene abandı, karavandaki adam da öyle. Babam iki arabanın geçeceği kadar yer açılana dek geri geri gitti. Öbür arabanın şoförü yanımızdan geçerken selam verdi.

"Onu tanıyor muydun baba?" diye sordum.

Aynada gülümsediğini gördüm.

"Hayır, tanımıyordum. Yol verdiğim için teşekkür etti."

Ardından yeni bir dağa tırmanma ve yeni bir fiyorda inme. Buradaki dağlar da Hardanger Fiyordu'ndakiler gibi yüksekti, ama

bir bakıma daha yumuşaktı, öyle dik değildi, fiyort da daha genişti, yer yer bir denizi andırıyordu. "Ne var?" diyordu Hardanger Fiyordu'ndaki dağlar. "Sakin ol," diyordu buradaki dağlar. "Her şey yolunda."

"Nöbetleşe uyuyalım mı?" diye sordu Yngve.

"Bana uyar," dedim.

"Peki," dedi. "Önce ben?"

"Olur," dedim. Kafasını kucağıma koyup gözlerini yumdu. Öyle uyuması güzeldi, kafası sıcacıktı, sanki aynı anda iki şey birden oluyordu, gözlerimi ayırmadığım manzara camın dışında sürekli değişiyor, Yngve'yse kafası kucağımda uyuyordu.

Bir sonraki feribotun sırasına girmek için durduğumuzda uyandı. Güverteye çıktık, yüzlerimize çarpan esintinin tadını çıkardık. Yarım saat sonra yeniden arabadaki yerlerimizi aldık, bu kez ben kafamı Yngve'nin kucağına koydum.

Uyandığımda yaklaştığımızı anlamıştım. Denizin yakınına geldikçe dağlar alçalıyor, bitki örtüsü gürleşiyordu, ama elbette Güney Norveç'in pürüzsüz doğası ve boğumlu karakteriyle ilgisi bile yoktu. Buradaki yolların hiçbiri aklımda kalmıyordu, camdan dışarı bakarken gördüklerimi düşüncelerle bağlamıyordum, ta ki Lihesten'i tanıyana dek, anneannemle büyükbabamın evlerinden fiyordun karşı yakasına yüzlerce metre yüksekten inen sarp dağın adıydı bu. Uzun süredir önümüzdeydi, ama kenardan yaklaşırken gördüğümüz bu açı dışında başka hiçbir açıdan tanıyamazdık. Heyecandan göğsüm sıkıştı. Varmıştık! Ah, evet, işte şelale! İşte şapel! İşte otel! Tabelasında Salbu yazıyor! Ve işte ev! Anneannemle büyükbabamın evi!

Babam yavaşlayıp çakıl yola döndü. Önce komşunun arazisinin önünden geçtik, ardından sağdaki odunluğun yanından evin önüne açılan yokuşu tırmandık. Araba durur durmaz kapıyı açıp dışarı fırladım. Seranın karşında büyükbabamı gördüm. Üzerinde

arıcılık giysileriyle kovanların önünde duruyordu. Beyaz tulum, kafasının çevresinde uzun, beyaz örtüsüyle beyaz bir şapka. Tüm hareketleri gibi elini kaldırıp bizi selamlayışı da yavaştı. Sanki su altındaydı veya yerçekimi farklı olan yabancı bir gezegendeydi. Elimi kaldırıp salladıktan sonra eve koştum. Anneannem mutfaktaydı.

"Vikafjellet'de bir arabaya çarpacaktık! Biz şöyle çıkıyorduk," dedim, parmağımla masa örtüsünün üzerinde olayı canlandırırken anneannem koyu renkli, sıcak gözleriyle bana bakıyordu.

"O sırada karavanlı bir araba böyle yaklaştı..."

"Sağ salim geldiğinize sevindim," dedi. Annem arka kapıdan içeri girdi. Babamın çantaları antreye getirdiğini işittim. Yngve neredeydi? Büyükbabamın yanına mı gitmişti? Bütün arılar ortalıkta uçuşurken?

Dışarı koştum. Yok. Yngve babama çantaları taşımakta yardım ediyordu. Büyükbabam beyaz astronot giysisiyle oradaydı. İnanılmaz yavaş tavırlarla kovandan birkaç petek çıkardı. Güneş çiftlikten çekilmişti, ama göletin ardındaki tepede büyüyen alaçamların üzerinde ışıldamayı sürdürüyordu. Hafif bir esinti geçti evin üzerinden, dibinde durduğum ağaçları hışırdattı. Kjartan ahırdan geliyordu. Üzerinde tulumla çizmeler vardı. Siyah saçları orta uzunluktaydı, köşeli gözlük takmıştı.

"İyi akşamlar," dedi, arabanın önünde durup.

"Oo, iyi akşamlar, Kjartan," dedi babam.

"Yolculuk nasıl geçti, iyi miydi?" diye sordu Kjartan.

"İyiydi iyiydi."

Kjartan annemden on yıl daha gençti, o yaz yirmili yaşlarının başındaydı. Ciddi, neredeyse öfkeli tavırları vardı; bunları bana hiç yöneltmemişse de çekiniyordum ondan. Kardeşler arasından baba evinde bir tek o kalmıştı; en büyükleri Kjellaug, kocası Magne ve yakında buraya gelecek olan iki çocuğu Jon Olav ve Ann-Kristin Kristiansand'da oturuyordu; sondan bir önceki Ingunn

öğrenciydi, kocası Mård ve iki yaşındaki kızları Yngvild'le Oslo'da oturuyordu. Kjartan'la büyükbabam sık sık tartışıyordu, anladığım kadarıyla Kjartan, büyükbabamın biricik oğlundan beklentilerini karşılamıyordu. Zamanı gelince çiftliği devralması düşünülüyordu. O sıralar gemi tesisatçılığı eğitimi alıyordu ve eyalette bir tersanede çalışacaktı. Ama Kjartan'ın en önemli özelliği, ne zaman biri ondan söz etse gündeme gelen yanı, komünist olmasıydı. Ateşli komünist. Anne babamla politika tartıştığında –ki bir araya geldiklerinde sık sık yaparlardı bunu– şu veya bu nedenden ötürü konu hep oraya gelir ve utangaç, çekingen gözleri bir anda alev alırdı. Evde Kjartan'dan söz edilince babam gülerdi, ama çoğunlukla annemi kızdırmak için; annem belki bir komünist değildi, ama politik konuların çoğunda o da babamla ters düşüyordu. Babam bir öğretmendi ve Liberal Parti'ye oy veriyordu.

"Böylesine seçkin konuklarımız olduğuna göre gübre kokmamak için üzerimi değiştirip yıkanayım," dedi Kjartan. "Sanırım içeride size yemek hazırlanıyor."

İkinci kattaki banyoya çıkarken merdivenlerin gıcırtısını dışarıdan bile duyabiliyordum. Ne biçim gıcırdıyordu merdivenler burada!

Oturma odası gerçekten bizim için donatılmıştı. Dumanı üstünde bir yığın krep, bir tepsi gözleme, ayrıca ekmekler ve kahvaltılıklar vardı. Annem oturma odasıyla mutfak arasında mekik dokuyordu. On altı yaşında evden ayrılmış, yirmi yaşında babamla evlenip Yngve'yi doğurmuş, o zamandan beri kendi ailesiyle oturmuş olsa da buraya gelir gelmez eve uyum sağlıyordu. Konuşma biçimi bile değişiyor, anne babası gibi konuşmaya başlıyordu. Babam onun tam tersiydi, neredeyse her zaman çekinikti. Konuşmayı çok seven, çoğunluğu kendi deneyimleri olmak üzere her durumda anlatacak öyküsü olan büyükbabamla konuşurken takındığı resmiyet onu yabancılaştırıyordu, ama ben bunu çok iyi tanıyordum, öbür anne babalar ve iş arkadaşlarıyla da

böyle konuşuyordu. Büyükbabam öyle kibar değildi, büsbütün kendisiydi, babam ne diye orada oturmuş başını sallayıp evet, peki, öyle mi, hım, hım hım deyip duruyordu? Annem de değişiyordu; kahkaha atıyor, daha çok konuşuyordu ve genel toplamda bu değişiklikler bizim açımızdan bir artıydı, doğrusu büyük bir artıydı: Babam siliniyor, annem canlanıyordu, ayrıca bu evde bizimkinde bulunan kuralların hiçbiri geçerli değildi, burada dilediğimizi yapabiliyorduk. Birimiz süt bardağı mı devirdik, dünyanın sonu değildi, anneannemle büyükbabam böyle kazalara anlayış gösteriyordu; burada, elbette babam oturma odasında değilse, ayaklarımızı sehpaya bile koyabiliyor, turuncu ve bej çizgili kahverengi kanepeye istediğimiz gibi yayılabiliyor, üstelik dilersek yatabiliyorduk. Ayrıca onların yaptığı her işi biz de, kendi ölçülerimizde, yapıyorduk. İstenmiyor değildik. Tam tersi, elimizden gelen işlerde yardım etmemiz bekleniyordu. Biçilen otları kurumaları için seriyor, yumurta getiriyor, gübreleri ambara yığıyor, yemekten önce masayı kuruyor, olmuşlarsa Bektaşi üzümlerini, kırmızı ve siyah Frenk üzümlerini topluyorduk. Burada kapılar açık duruyordu, kimse içeri girmek için kapıya vurmaya gerek duymuyordu, antreden şöyle bir seslenip birdenbire oturma odasında beliriveriyorlardı, onlar kendi evlerindeymiş gibi koltuğa oturup kahve içerlerken büyükbabam gelenleri ağırlamaya girişmiyor, konuşması yalnızca birkaç saniyeliğine bölünmüş gibi sohbetini kaldığı yerden sürdürüyordu. Gelenler çok ilginçti, özellikle birisi; koca göbekli, pejmürde giysili, biraz kötü kokulu, gür sesli bu adam akşamları motorlu bisikletiyle yokuşu çıkıp gelirdi. Şivesi çok yayvandı, söylediklerinin yarısını ancak anlayabiliyordum. O gelince büyükbabam sevinirdi, ama özellikle onu sevdiği için mi, orası belli değildi; çünkü neredeyse kim gelirse gelsin sevinirdi. Büyükbabamın bizden hoşlandığına emindim, öte yandan bu düşünce aklından geçmemiştir kesinlikle; biz vardık, bu ona yetiyordu. Anneannem açısından durum

farklıydı, en azından biz konuşurken gösterdiği ilgiden öyle anlaşılıyordu.

Annem durup gözlerini masaya dikti, her şey yerinde mi diye bakıyordu kesin. Mutfakta gitgide yükselen ıslık, anneannem kahve cezvesini kaldırınca kısa bir iç çekişle son buldu. Babam valizleri üst kata taşıdı. Büyükbabam arıcılık giysilerini bodruma astıktan sonra antreye geldi.

"Bakıyorum Norveç nüfusu büyüyor!" dedi, bizi görünce. Yanıma geldi, bir tür köpekmişim gibi başımı okşadı. Yngve'nin de başını okşadıktan sonra oturdu, anneannem elinde cezveyle mutfaktan gelirken Kjartan'la babam basamaklardaydı.

Büyükbabam ufak tefekti, yuvarlak yüzlüydü ve başını çevreleyen ince saç halkası dışında keldi. Ağzının kenarında genellikle küçük kahverengi bir tütün suyu izi olurdu. Gözlüğün ardında gözleri keskindi, öte yandan gözlüğünü çıkardığında büsbütün değişim geçiriyor, yeni uyanmış iki küçük çocuğu andırıyordu.

"Kaynanam beni seviyormuş," dedi, tabağına bir ekmek dilimi alarak.

"Bodrumdan sesini duyduk," dedi annem. "O kadar da rastlantı değil."

Bana baktı.

"Mutfağa gelmenden on dakika önce koridorda senin sesini duyduğumuz zamanı hatırlıyor musun?"

Başımı öne salladım. Babamla Kjartan masaya karşılıklı yerleştiler. Anneannem fincanlara kahve doldurmaya başladı.

Ekmeğine bıçağıyla tereyağı süren büyükbabam bakışlarını kaldırdı.

"Gelmeden önce mi duydunuz?"

"Evet, ilginç değil mi?" dedi annem.

"Bu bir *vardøger*, koruyucu melek," dedi büyükbabam, dosdoğru bana bakarak. "Uzun yaşayacaksın demek."

"Öyle mi demek?" diyen annem kahkaha attı.

"Evet," dedi büyükbabam.

"Buna inanmıyorsundur herhâlde?" diye sordu babam.

"Orada yokken sesini duymadınız mı?" dedi büyükbabam. "Bu çok tuhaf. Öyle tuhaf ki başka anlamlara gelebilir, ne dersiniz?"

"Üf," dedi Kjartan. "Yaşlanınca amma boş inançlı oldun, Johannes."

Anneanneme baktım. Elleri titriyordu, bir aşağı bir yukarı sarsılan cezveden fincana kahveyi dökmeden doldurabilmek için büyük bir irade gücü kullanması gerekiyordu. Annem de ona baktı, yardım etmek için kalkacak gibi oldu, ama ekmek sepetine uzandı. İzlemek çok acıklıydı, çünkü çok yavaştı ve kahve gerçekten tabağa döküldü, ayrıca duyulmamış bir durumdu, büyükannem, bir yetişkin, dökmeden kahve doldurmak gibi basit bir işi yapamıyordu, elleri hiç durmadan titreyen bir yetişkin görmenin sıra dışılığıyla onun hareketlerini büyük bir ilgiyle izliyordum.

Annem elini benimkinin üzerine koydu.

"Bir gözleme ister misin?"

Başımla evetledim. Gözlemeyi alıp tabağıma yaydı. Üzerine bir güzel tereyağı sürüp şeker serptim. Annem süt sürahisini alıp bardağımı doldurdu. Süt dosdoğru ahırdan gelmişti, sıcak ve sarımtıraktı, içinde küçük topaklar yüzüyordu. Anneme baktım. Niye doldurmuştu? Bu sütü içemezdim, iğrençti, dosdoğru inekten gelmişti, ayrıca herhangi bir inekten değil, dışarıda işeyip sıçan inekten.

Gözlemeyi yiyip bir tane daha aldım, bu sırada büyükbabam babamın az önce sorduğu sorulara yanıt vermeden önce uzun uzun düşündü. Kjartan derin derin içini çekti. Ya bütün bunları daha önce duymuştu ya da şimdi duyduklarından hoşlanmamıştı.

"Bu yıl Lihesten'e gitmeyi düşünüyoruz," dedi babam.

"Öyle mi?" dedi büyükbabam. "Bence çok iyi fikir. Evet, güzel. Oradan bakınca yedi kilise cemaati görebilirsiniz."

"Sabırsızlanıyoruz," dedi babam, bu sırada annemle anneannem geçen yıl Tromøya'dan getirdikleri, şimdi burada büyüyen bir meşe fidesi ve çobanpüskülünden konuşuyordu.

Gidip onlara bakmaya karar verdim.

Babamın bakışları beni durdurdu.

"Sütünü içmeyecek misin, Karl Ove?" dedi. "Taptaze. Bundan daha iyi süt bulamazsın."

"Biliyorum," dedim.

Ben içmek için herhangi bir girişimde bulunmayınca babam bakışlarını üzerime dikti.

"Sütünü iç oğlum," dedi.

"Ama biraz sıcak," dedim. "İçinde topaklar var."

"Anneannenle büyükbabanı gücendiriyorsun," dedi babam. "Önüne ne konduysa yiyip içeceksin. İşte o kadar."

"Çocuk pastörize süte alışkın," dedi Kjartan. "Buzdolabından çıkan kartona. Burada da satıyorlar. Gidip alabiliriz yarın sabah. İnekten süte alışkın değil."

"Gerek yok," dedi babam. "Bu sütle onun arasında fark yok. Bu daha bile iyi. Şımarıklık yapıyor diye süt almak saçma olur."

"Ben de pastörize sütü seviyorum," dedi Kjartan. "Oğluna katılıyorum."

"Öyleyse sorun yok," dedi babam. "Ama her zamanki gibi zayıfın yanında yer alıyorsan olmaz. Bu görgüyle ilgili daha çok."

Kjartan gülümseyip masaya baktı. Süt bardağını ağzıma götürdüm, burnumdan soluk almayı bıraktım, beyaz topakları düşünmemeye çalışarak dört büyük yudumda bardağı bitirdim.

"Gördün mü," dedi babam. "Güzeldi değil mi?"

"Güzeldi," dedim.

Yemekten sonra geç olmuştu, yine de dolaşmaya çıkabilir miyiz diye sorduk. İzin verdiler. Ayakkabıları ayağımıza geçirip bahçeye çıktık, samanlığa yöneldik. Seyrek alaca karanlık, bir örümcek

ağı gibi çevremizi sarıyordu. Biçimler yerindeydi, ama renkler ya silinmiş ya da grileşmişti. Yngve ahırın kancasını açıp kapıya yüklendi. Sıkışmıştı, açabilmek için bedenin bütün ağırlığıyla yüklenmesi gerekti. İçerisi neredeyse büsbütün karanlıktı. Bölmelerin üstündeki kirli camlardan gelen cılız ışıkta konturları seçebiliyorduk. Her biri kendi bölmesinde yatan inekler, geldiğimizi duyunca kımıldandılar. Biri başını çevirdi.

"Korkmayın biz geldik inekler," dedi Yngve.

İçerisi sıcacıktı. Gübre arkının karşında, bir tür kapalı bölmede tutulan minik buzağı tepinmeye başladı. Onun üzerine eğildik. Korku dolu gözlerle bize baktı. Yngve buzağıyı okşadı.

"Korkma küçük buzağı," dedi.

Yalnızca kapı değil tüm duvarlar, yerler ve pencereler otlarla kaplıydı, sanki ahır denizin dibine batmış gibiydi.

Yngve samanlığın kapısını itti. Yığılı samanların üzerine tırmandık, köprüden geçip küçük kümesin kapısını açtık. Yerler talaşla, tüyle kaplıydı. Tüneklerinde kımıldamadan duran tavuklar dosdoğru önlerine bakıyordu.

"Yumurta görünmüyor ortalarda," dedi Yngve. "Yukarı çıkıp vizonlara da bakalım mı?"

Başımla onayladım. Yngve yüksek ahır kapısını kapatırken yanımızdan ok gibi geçen küçük beyaz bir kedi köprünün altında gözden yitti. Gidip seslendik, orada olduğunu biliyorduk, ama ortaya çıkmadı, sonunda vazgeçtik ve çiftliğin en batısında, ormanın kıyısında vizonların olduğu üç kafese gittik. Yaklaşırken yüzümüze çarpan keskin koku neredeyse dayanılmazdı, ağzımdan solumaya başladım.

Gelip önlerinde durduğumuzda koşturup kafesleri sarsmaya başladılar.

Of, çok rahatsız ediciydi.

Ormanın yakınında hava daha karanlıktı. İleri geri koşturan vizonların perıçeleri kafeslerin metalinde gıcırdıyordu. Yaklaştık.

Siyah hayvan elinden geldiğince gerileyip başını çevirdi ve bize tıslad. Dişleri ışıldadı. Gözleri kara taşlar gibiydi; yirmi dakika sonra, ikinci katta bize ayrılan odada, yatağın öbür ucunda başını yastığa koymuş bir futbol dergisi okuyan Yngve'yle ayaklı başlı yatarken vizonları düşünüyordum. Biz uyurken bütün gece boyunca kafeslerde ileri geri koşturmalarını. O sırada oturma odasından sesler yükseldi birdenbire. Annemle babam Kjartan'la tartışıyordu. Seslerin yükselmesi tehlike olduğu anlamına gelmiyordu, tam tersine, bir yanıyla güven veriyordu. Bir şey istiyorlardı ve onu öyle çok istiyorlardı ki fısıldayamıyor, mırıldanamıyor, ancak bağırabiliyorlardı.

Ertesi sabah büyükbabam geldi, balık ağlarını toplamaya gitmek istiyor muyuz diye sordu. İstiyorduk, birkaç dakika sonra büyükbabamın arkasında, fiyorda inen patikada aramızda boş beyaz bir kova taşıyarak ilerliyorduk.

Kayık biraz açıkta kırmızı bir dubaya bağlıydı. Sis öyle yoğundu ki havada uçar gibi görünüyordu. Büyükbabam kayığı karaya çekti, biz bindikten sonra küreği dibe dayayarak ilerletti, ardından ıskarmozların yanındaki oturağa yerleşen Yngve kürek çekmeye başladı. Kıça oturan büyükbabam gereken yerlerde onu yönlendirdi, ben pruvadan sisi izledim. Karşı kıyıda yer alan Lihesten neredeyse büsbütün görünmez olmuştu, tüm o nemle pusun arasında ancak sert, gri bir gölge gibi görünüyordu.

"Buralarda sis enderdir," dedi büyükbabam. "Özellikle yılın bu zamanında."

"Lihesten'e çıktın mı, büyükbaba?" diye sordu Yngve.

"Aa tabii, çıkmaz mıyım," dedi büyükbabam. "Pek çok kez. Ama çıkmayalı bayağı oldu."

Oturduğu yerde dirseklerini bacaklarına dayadı.

"Bir keresinde orada bir arama kurtarma çalışmasına katılmıştım. Norveç'in ilk büyük uçak kazasıydı. Duymuş muydunuz?"

"Yok," dedi Yngve.

"Şimdiki gibi sis vardı. Uçak dosdoğru Lihesten'e çakıldı. Gürültüyü duyduk. Ama ne olduğunu bilmiyorduk. Ardından uçağın kaybolduğu haberi verildi ve emniyet müdürü yukarıdaki çalışmalar için halktan yardım istedi. Ben de katıldım."

"Buldunuz mu?" diye sordum.

"Evet. Ama herkes ölmüştü. Pilotun kafasını gördüm, o görüntüyü asla unutmayacağım. Saçları çok bakımlıydı. Kusursuzca geri taranmıştı. Tek bir saç teli bile yanlış durmuyordu. Dediğim gibi, asla unutmayacağım."

"Nereye çakılmış? Yamaca mı?" diye sordu Yngve.

"Yok, buradan gösteremem. Ama düzlükte bir kaya var. Oraya çakılmış. Enkaza tırmanmak zorunda kaldık. Biraz iskele yap!"

İskelenin ne yöne düştüğünü çıkarmaya çalışan Yngve'nin gözleri kısıldı.

"Aferin," dedi büyükbabam. "İyi kürek çekiyorsun! O zamanlar büyük bir meseleydi bu. Tüm gazeteler yazdı. Radyoda çok konuşuldu."

Bütün o griliğin arasında, ağ dubası önümüzde kıpkırmızı belirdi.

"Sen alabilir misin, Karl Ove?" diye sordu, büyükbabam. Yüreğim güm güm atarken eğilip iki elimle kavradım. Ama kaygandı, elimden kaçırıverdim.

"Altından tutmalısın," dedi büyükbabam. "Yeniden deneyelim! Döndür kayığı biraz! Heh orası."

Bu kez dubayı güverteye çıkarmayı başardım. Yngve kürekleri içeri aldı. Büyükbabam ağı toplamaya başladı. İlkin karanlık derinliklerde kıpraşan ışıklar gibi görünen balıklar giderek büyüyüp belirginleşti, bir an sonra güverteye çekilirken kıpır kıpırdılar. Sırtlarında gri kahverengi veya mavimsi izleri, sarı gözleri, kıpkırmızı ağızları ve bıçak gibi keskin yüzgeçleri, kuyruklarıyla çok parlak ve tertemizlerdi. Birini ellerime aldım, öylesine bir güç-

le kıvrandı ki biraz sonra ayaklarımın dibinde, kayık tahtasının üzerinde cansız bir şekilde yatacak balığın o olduğuna inanmak güçtü.

Büyükbabam onları ağlardan sabırla bir bir kurtarıp kovaya atıyordu. Yirmi balık yakalamıştık. Çoğunluğu mezgitti, ama morina ve kömür balığına ek olarak iki de uskumru vardı.

Yngve dönüş için kürekleri çekmeye başlayınca hızlı giden yelkenlilerin sesini andıran, yarı hışırtılı, yarı keskin bir ses duydum birdenbire ve başımı çevirdim. Yaklaşık otuz metre uzakta, suyun arasında siyah sırtlar kımıldıyordu.

Korkmuştum.

"O da ne?" diye sordu Yngve, kürekleri kaldırıp. "Şurada?"

"Nerede?" dedi büyükbabam. "Ah! Yunuslar. Birkaç gündür buradalar. Ender görünürler, ama çok da sıra dışı sayılmazlar. İyi bakın. Yunus görmek iyiye işarettir."

"Öyle mi?" diye sordum.

"Aa tabii," dedi.

Büyükbabam balıkları bodrumdaki lavaboda temizledi, burası evdeki bir odadan çok mağarayı andırıyordu. Beton yerler çoğunlukla ıslaktı, tavan öyle alçaktı ki babam ayakta duramıyordu –boyu oldukça kısa olan büyükbabama sorun yaratmıyordu bu– ve duvarlar, büyükbabamla anneannemin uzun ömürleri boyunca orada toplanmış her türden nesneyle, araçla doluydu. Daha birkaç saat önce zıplayıp duran balıklar temizlenip streç filmle sarılarak buzluğa kaldırılınca, büyükbabama ağı temizlemekte yardım etmeye başladık ve annem bizi yemeğe çağırana dek barakanın önünde yağmur altında çalıştık.

Anneannemle büyükbabam yemekten sonra uyurdu. Daha bir günde huzursuzlanmaya başlayan babam, koridordan işaret parmağını uzatarak bana seslendi.

"Gel biraz gezelim."

Çizmelerimi, yağmurluğumu giyip onun arkasından gittim. Uzun adımlarla yürürken bakışlarıyla geniş alanları tarıyormuş gibi görünüyordu. Önümüzdeki alaçam ormanı sise boğulmuştu. Ağaç gövdelerinin arasında göl kapkara ışıldıyordu. Karşı yakadaki yoldan bir traktör geliyordu.

"Burayı seviyor musun?" diye sordu babam.

"Eve-vet," dedim, bu konuşmanın nereye varacağını bilmiyordum.

Durdu.

"Burada yaşamak ister miydin?"

"Eve-vet," dedim.

"Belki günün birinde burayı devralırız. Bu hoşuna gider miydi?"

"Burada oturmak mı?"

"Evet. Zamanı gelince böyle bir olasılık var kesinlikle."

Çiftliği Kjartan'ın alacağını sanıyordum, ama bunu söylemedim, bu, babam için güzel olan o ânın tadını kaçırırdı.

"Gel, etrafa bir bakalım," deyip yeniden yürümeye başladı.

Burada oturmak mı?

Kesinlikle yabancı bir düşünceydi bu. Babamı burada, çiftlikte, bütün o şeylerin arasında düşünmek olanaksızdı. Babam saman mı kaldıracaktı? Babam otları biçip ambara mı yığacaktı? Babam toprağı mı gübreleyecekti? Babam salonda oturup hava durumunu mu dinleyecekti?

Çocuk olarak oraya gittiğimde benim açımdan geçmişin kendisi yoksa da varlığını duyumsayabiliyordum. Büyükbabam bütün yaşamı boyunca orada oturmuştu ve bu, onun bendeki imgesini şu veya bu şekilde etkiliyordu. Öte yandan büyükbabamı kapsayan bir imge ve anı varsa bu, yaşamı boyunca yaptıkları değildi, o konuda bilgim azdı ve azıcık bilgimi karşılaştırabileceğim bir şey yoktu, hayır, benim için büyükbabamı kapsayan imge tekti:

Hemen her işe kullandığı iki zamanlı traktörü. O traktör büyükbabamın özüydü. Kırmızıydı, biraz paslıydı, metal bir ayak pedalına basarak çalıştırılıyordu, siyah küreli bir çubuktan oluşan küçük siyah kolu bir yanda, gaz kolu öbür yandaydı. Onu ot biçmekte kullanıyordu; traktörün önüne takılan makasımsı devasa parça karşısına çıkan otları biçerken büyükbabam arkasında yürüyordu. Ağır yükleri taşımakta kullanıyordu; traktörün arkasına yeşil koltuklu bir römork takıyor, birdenbire neredeyse kamyonete dönüşen aracı bunun üzerinden yönlendiriyordu. O zamanlarda onun yanında olmayı, römorka oturmayı, örneğin karınca asidi, yem çuvalları veya suni gübre almak için Vågen'deki iki dükkâna gitmeyi çok severdim. Traktör çok yavaştı, neredeyse yanında yürünebilirdi, ama bunun önemi yoktu; hız değil, geriye kalan her şey değerliydi: Motorun homurtusu, biz gittikçe yola yayılan güzel kokulu egzoz, römorkta büsbütün özgür olmak, bir o yandan bir bu yandan sarkabilmek, yolda görülen onca şey, ayrıca önümde büyükbabamın sivri şapkalı ufak tefek silüeti, Bergen teknesinin yanaştığı dükkâna gitmek, orada dolaşmak, bir de büyükbabam işlerini görürken elimde dondurma olması...

Çiftlikte ağır yükleri yakın yerlere götürmeye yarayan bir el arabası da vardı, örneğin her sabah süt damacanaları süt kamyonuna yüklenmek üzere yolun yanındaki süt rampasına onunla taşınırdı. El arabası metaldendi, tekerlekleri bisiklet tekerlekleri kadar büyüktü. Başka kimsenin evinde görmediğim şeylerden biri de tahta saplı tırpanlardı, üç tanesi büyüktü, kullanmak için eğilmeyi gerektiren küçükler vardı, barakanın önündeki kocaman bileme taşında bilenirdi. Üç uzun ince dişiyle yabalar. Ahırın hemen altındaki gübre ambarına gübre doldurmakta kullanılan geniş, ağır kürekler. O yaz Yngve'nin beni ilk ve son kez üzerine işemeye ikna ettiği elektrikli çit. Bütün çiftliklerin önünde sadaka bekler gibi duran, ama uzaktan veya karanlıkta savaşa hazır ordu birliklerini andıran tuhaf, uzun, evcil saman

sergileri. Anneannemin gözleme yaptığı o büyük, yuvarlak sac. Siyah krep demiri. Süt için kullanılan filtreler ve metalden filtreleme aygıtları, tombul gövdeleri, kısa ve başsız boyunlarıyla süt damacanalarının sütle dolunca takır tukur etmeyi bırakması, el arabasına yan yana yerleştirilip rampaya götürülmesi, birdenbire ciddileşip kurumlanmaları, ta ki tekerleğin yolda bir çukura denk gelmesiyle aralarından birinin ileri geri oynamasına dek... Ve, ah, büyükbabamın her akşam ahırın yanında durup şarkı söyleyerek inekleri içeri sokması.

"Geliin kızlaaar!" diye şakırdı. "Geliin kızlaaar! Geliin kızlaaar!"

Tatilde nereye gittiğimizi, ne yaptığımızı soran arkadaşlarıma tüm bunları nasıl anlatabilirdim? Olanaksızdı ve öyle olması gerekiyordu, bu iki dünya arasında, hem benim içimde hem de dış dünyada, aşılmaz bir duvar vardı.

Orada geçirdiğimiz iki haftada yabancı ne varsa tanıdıklaştı, öte yandan bir günlük araba yolculuğunun ardından döndüğümüzde, bu kez, eski tanıdıklarımız yabancılaşmıştı veya yabancı gölüne batmıştı; Tromøya Köprüsü'nden sonraki yokuşu inip yolun kalan son bölümüne dönünce, bahçesindeki otları kurumuş, solmuş, karanlık pencereleri bize belki biraz kırgın bakan, kahverengi boyalı, kırmızı kenarlı evi sanki hem tanıdım hem tanıyamadım; gördüklerime alışkındım, ama direnç gösterenler vardı, tıpkı yeni bir çift spor ayakkabı gibi kullanılmamışlığıyla durduğu yerde parlıyor, çevresine uyum sağlamaya yanaşmadan kendi bildiğinde diretiyordu, ama onlar da birkaç hafta içinde eskiyecek, öbür ayakkabılar arasına karışıp sıradanlaşacaktı. Siteye varınca bu yeniliğin birazı kabardı, yüzeye çıkar gibi oldu, ancak günler sonra yatışacaktı.

Babam arabayı durdurup kontağı kapattı. Annemin kucağında o minik beyaz kedi yavrusu uyuyordu. Sabah boyunca kafesinde

miyavlayıp durmuş, sonunda dışarı çıktığında arka koltukta koşturmuş, arka camın altına kaçmış, sonunda anneme yakalanınca sakinleşip uyumuştu. Kedinin gözleri kıpkırmızıydı, kabarık ve gür postunun altında minicikti. Onu severken elimin altında küçük kafatasını ve boynunu hissettiğimde ne kadar küçük diye düşünmüştüm. Boynu ipincecikti.

"Beyaz nerede yaşayacak?" diye sordum.

"Vaaay, ne ad ama!" diyen babam kapıyı açıp çıktı.

"Ona kilerde bir yer ayarlarız," dedi annem. Bir eliyle kediyi göğsüne kaldırıp öbür eliyle kapıyı açtı.

Babam koltuğu eğince ben de bahçe yoluna çıktım, dizlerimin bağı çözülmüştü. Öbür kapıdan çıkan Yngve'yle birlikte babamın arkasından kapıya yöneldik. Babam kilidi açıp kurutma odasına girdi, camı açıp hortumun bir ucunu dışarı çıkardı, öteki ucunu musluğa tutturup elinde fıskiyeyle dışarı çıktı; bu sırada annem, Yngve ve ben kilere gittik, uyumayı sürdüren kedi için oraya battaniyeli bir sepet, bir tas su, buzdolabından aldığımız sosis parçalarıyla dolu bir tabak ve son olarak da içi kum dolu alçak bir plastik tepsi koyduk.

"Şimdi diğer tüm kapıları kapatalım," dedi annem. "Uyanınca sağa sola kaçmasın."

Fıskiyenin ince su şeritleri bahçeyi dolaşırken ve babam arabadaki çantaları içeri taşırken Yngve, annem ve ben mutfakta oturmuş akşam yemeği yiyorduk. Günlerden pazardı, tüm dükkânlar kapalıydı, bu nedenle annem Sørbøvåg'dan ekmek, tereyağı ve kahvaltılık getirmişti. Onların yanında içtiğimiz çaya ben hem süt hem de üç kaşık şeker koydum.

Koridorda kedinin sesi yükseldi birdenbire. Birlikte kalkıp dışarı çıktık. Basamakların başında duruyordu. Bizi görünce yeniden aşağı koştu. Onu izledik. Annem seslendi. Kedi koşarak gelip bizi geçti, merdiveni tırmanıp oturma odasına girerek saklandı. Birkaç dakika boyunca onu çağırıp aradık, sonunda Yngve buldu.

Kitaplıkla duvar arasındaki daracık yere saklanmıştı, kitaplığı öne çekmeden ona erişmek olanaksızdı.

Annem aşağı inip mamayı ve su tasını getirdi, kitaplığın yanına koydu ve kedinin canı isteyince çıkacağını söyledi. Ertesi sabah geldiğimde yerinden kımıldamamıştı. Akşama doğru çıkıp biraz yemek yedi, ardından yine kaçıp saklandı. Üç gün orada yaşadı. Ama sonunda dışarı çıkınca bir daha hiç kaçmadı. Gerginliği sürüyordu, ama bize giderek daha çok alıştı, bir hafta içinde ortalıkta koşturup oynamaya, kucağımıza atlamaya ve sevinçle mırlamaya başladı. Her akşam televizyonun önünde durup patisini ekranda belirenlere vuruyordu. Özellikle futbolla ilgileniyordu. Oyuncuları tümden görmezden geliyor, yalnızca topa odaklanıyor, onu büyük bir ilgiyle ileri geri izliyordu. Arada sırada topu aramak için televizyonun arkasına gittiği de oluyordu.

Okul başladığı sıralarda öksürmeye başladı. Gülünçtü, sanki kilerde bir insan yaşıyordu. Hava usulca, belli etmeden soğuyordu, bir gün sokaktaki su birikintilerinin üzerinde ince, cam gibi bir buz katmanı belirdi; buzlar birkaç saat içinde eriyip gitse de sonbahar yaklaşıyordu. Evin üzerindeki tepede, ağaçların yaprakları sarardı, kızardı, güçlü esintiler başlayınca daldaki yerlerinden kopup döne döne yere düştüler. Ben okula giderken annem hastaydı ve birkaç saat sonra döndüğümde yatmayı sürdürüyordu. Yanına konuşmaya gittiğimde başını yastıktan kaldıracak durumda değildi. O sırada Beyaz da hastalandı, sepetinden neredeyse hiç çıkmıyor, sürekli öksürüyordu. Okuldayken sık sık onu düşünüyordum, eve döner dönmez ilk işim kilere gitmekti. Ne vardı iyileşseydi! Ama tam tersi oldu, kötüleşti, bir gün eve gelip onun yanına koştuğumda sepetinde değildi, bir köşeye çekilmiş, betonun üzerine yatmıştı; kıvranıp hırlıyordu. Elimi üzerine koydum, ama kıvranmayı sürdürdü.

"Anne! Anne!" diye bağırdım. "Ölüyor! Kedi ölüyor!"

Basamakları koşarak çıktım, annemin kapısını hızla açtım. Uykulu gözlerle bana gülümsedi.

"Veterinere telefon etmelisin!" diye haykırdım. "Hemen! Çok acil!"

Usulca doğruldu.

"Ne oluyor?" dedi.

"Beyaz ölüyor! Yatmış kıvranıyor. Çok kötü durumda! Veterineri aramalısın! Hemen!"

"Ama yapamayız, Karl Ove," dedi annem. "Hiçbir şey işe yaramaz. Ayrıca ben de hastayım..."

"Telefon etmen gerek!" diye bağırdım. "Anne, anne, kedi ölüyor! Anlamıyor musun?"

"Yapamam, görüyorsun. Çok üzgünüm. Ama olmaz."

"Ama Beyaz ÖLÜYOR!"

Annem başını güçsüzce iki yana salladı.

"Ama anne!"

İç çekti.

"Büyük olasılıkla bize getirmeden önce de hastaydı. Albino zaten. Onlar genelde zayıf bünyeli olur. Yapacak hiçbir şey yok. Elimizden bir şey gelmez."

Yaşlı gözlerle ona baktım. Kapıyı çarpıp kilere koştum. Kedi yan yatmış hırlarken patileriyle yeri eşeliyordu. Kasılmaya başladı. Eğilip okşadım. Ardından dışarı, ormana, gölün kıyısına koştum. Çevresini dolandım. Durmadan ağlıyordum. Evimiz yeniden görüş alanıma girince var gücümle koştum, annemi bir kez daha ikna etmeye çalışmalıydım. Kendisi veteriner değildi sonuçta, ne yapılabileceği ne yapılamayacağı konusunda o ne bilirdi? Kapıyı açıp durdum. İçerisi sessizdi. Parmaklarının ucuna basa basa kilere girdim. Kedi, sepetine dönmüştü. Kımıldamadan yatıyordu, başı geriye düşmüştü.

"Anne!" diye bağırdım. "Gel çabuk!"

Basamakları koşarak çıkıp bir kez daha kapısını açtım.

"Kımıldamadan yatıyor," dedim. "Gelip baksana ölmüş mü? Yoksa iyileşmiş mi?"

"Baban gelene dek bekleyemez misin?" diye sordu. "Birazdan gelir."

"Hayır!" dedim.

Annem beni süzdü.

"İyi tamam," dedi. Yorganı kenara çekti, ayaklarını yere koydu, her şeyi yavaş yapıyordu. Beyaz bir gecelik vardı üzerinde. Saçları dağınıktı, yüzü sağlıklı olduğu zamanlardan daha solgun, daha yumuşaktı. Bir eliyle dolaptan destek aldı. Aşağı koşup kilerin önünde onu bekledim. Artık oraya yalnız girmek istemiyordum.

Annem eğilip kediyi yokladı.

"Çok üzgünüm," dedi. "Ölmüş."

Bana bakıp doğruldu. Ona sarıldım.

"Artık acı çekmiyor," dedi.

"Yok," dedim.

Ağlamadım.

"Hemen gömelim mi?" dedim.

"Babanla Yngve'yi beklemek daha iyi olmaz mı?"

"Olur," dedim.

İşte öyle. Annem yataktayken babam kediyi bahçenin köşesine taşıdı, Yngve'yle ben onun arkasında dururken bir çukur kazdı, kediyi içine koyup toprakla örttü. Haç lafı falan duymak istemiyordu.

*

O kedinin iki fotoğrafı var. Birinde televizyonun önünde patisini kaldırmış, bir yüzücüyü avlamaya çalışıyor. Öbüründe Yngve'yle benim yanımda kanepede yatıyor. Boynunda mavi bir kurdele var.

Kim takmış kurdeleyi ona?

Annem olmalı. Böyle şeyler yaptığını biliyorum, ama bunları yazdığım aylarda, dirilen olaylar ve kişilerle dolu anılar sağanağında, annem neredeyse hiç yok, sanki orada değilmiş gibi, evet, sanki yaşayarak değil de kulaktan edinilen o sahte anılardan biri.

Bu nasıl olabilir?

Çocukluğum denen bu kuyunun dibinde kuşkusuz o, annem, anneciğim vardı. Tüm yemekleri hazırlayan, akşamları mutfakta bizi çevresine toplayan oydu. Giysilerimizi alan, ören, diken oydu; eskiyince yamayan da oydu. Düşüp dizimizi incittiğimizde yara bandı getiren oydu, köprücük kemiğimi kırdığımda beni hastaneye ve daha az kahramanlık gösterip uyuz olduğumda doktora götüren oydu. Küçük bir kızın menenjitten öldüğü sıralarda üşüttüğüm ve biraz da boynum tutulduğu için korkudan aklı başından giden oydu; beni sarıp sarmalayıp arabaya tıkmış, Kokkeplassen'e dek tam gaz giderken gözlerinden kaygı yansıyordu. Bize kitap okuyan oydu, banyo yaparken saçlarımızı yıkayan oydu, pijamalarımızı hazırlayan oydu. Akşamları bizi futbol antrenmanına götüren oydu, veli toplantılarına giden, okul kapanış töreninde veliler arasında oturup fotoğraflarımızı çeken oydu. Daha sonra fotoğrafları albüme yapıştıran oydu. Doğum günlerimizde pasta, Noel'de börek, perhizde çörek yapan oydu.

Annelerin oğulları için yaptığı ne varsa yaptı bizim için. Hastalanıp ateşlenerek yatağa düştüğümde gelip alnıma ıslak bez koyan oydu, ateşimi ölçmek için kıçıma termometre sokan oydu; su, meyve suyu, üzüm, kurabiye getiren oydu, uykusundan kalkıp nasıl olduğuma bakmak için geceliğiyle yanıma gelen oydu.

Her zaman oradaydı, biliyorum, ancak anımsayamıyorum.

Bana kitap okuduğuyla ilgili hiçbir anım yok, dizlerime yara bandı yapıştırmasını, okulun kapanış törenine gelmesini anımsayamıyorum.

Nasıl olabilir bu?

Beni kurtarmıştı, çünkü o olmasaydı çocukluğum babamla tek başıma geçerdi ve er ya da geç şu veya bu şekilde canıma kıyardım. Ama annem oradaydı, babamın karanlığını dengeliyordu; şimdi yaşıyorum ve yaşarken mutlu olmamamın çocukluğumdaki dengeyle bir ilgisi yok. Yaşıyorum, kendi çocuklarım var, onlarla

ilgili temelde ulaşmaya çalıştığım tek başarı da babalarından korkmamalarını sağlamak.

Korkmuyorlar. Bunu biliyorum.

Yanlarına geldiğimde kasılmıyor, yere bakmıyor, fırsatını bulur bulmaz kaçmıyorlar, hayır, bana bakıyorlar ve bu kayıtsız bir bakış, öte yandan birilerinin beni umursamamasına sevineceksem onların umursamamasına sevinirim. Birileri değerimi bilmediği için sevineceksem onlar değerimi bilmediği için sevinirim. Kendileri kırk yaşına geldiklerinde benim onca zaman yanlarında olduğumu büsbütün unuturlarsa eğilerek selamlar, sahneden çekilirim.

Babam durumun böyle olduğunu biliyordu. Kendini bilmemek onun eksikliklerinden biri değildi. Seksenli yılların başında bir akşam, Prestbakmo'ya çocuklarını annemin kurtardığını söylemişti. Ama bu yeterli miydi? Sürekli korktuğumuz bu adamla birlikte yaşamamızın sorumlusu annem değil miydi? Karanlığı dengelemek yeterli miydi?

Annem bir seçim yapmış, onunla kalmıştı, geçerli bir nedeni olmalıydı.

Babam için de geçerliydi bu. Bir seçim yapmış, ilişkiyi sürdürmüştü. Yetmişler boyunca, seksenlerin başına dek, Tybakken'deki evde, iki çocukları, iki arabaları ve işleriyle birlikte böyle yan yana yaşadılar. Dışarıda bir yaşamları, birbirleriyle evde bir yaşamları ve bizimle evde bir yaşamları vardı. Biz çocuklar kalabalıktaki köpekler gibiydik, yalnızca başka köpeklerle ve köpeksi konularla ilgileniyorduk, tepemizde olan biten bize kesinlikle ulaşmıyordu. Babamın evin dışındaki kişiliğini şöyle böyle biliyordum, bir şeyler sızıyordu, ama anlamını çözemiyordum. Hep iyi giyimliydi, bunu görebiliyordum, ama anlamını bilmiyordum, büyüyüp onun eski öğrencileriyle karşılaşınca babamı o rolde görebildim. Genç, ince, iyi giyimli bir öğretmen, Ascona'sından çıkıyor,

kararlı adımlarla öğretmenler odasına gidiyor, evrak çantasını yere koyuyor, bir fincan kahve dolduruyor, iş arkadaşlarıyla sohbet ediyor, zil çalınca derse giriyor, kahverengi kadife ceketini sandalyeye asıyor ve sessizce oturup ona bakan sınıfı süzüyor. Siyah sakalları bakımlıydı; ışıldayan mavi gözleri, güzel bir yüzü vardı. Sınıftaki oğlanlar ondan korkuyordu, güçlüydü, hiçbir şeye tahammülü yoktu. Sınıftaki kızlar ona hayrandı, çünkü gençti, güçlü tavırları vardı ve öbür öğretmenlere hiç benzemiyordu. Öğretmeyi seviyordu ve bu işte iyiydi, onu heyecanlandıran konularda konuştuğunda sınıfı büyülüyordu. En çok Obstfelder'i seviyordu. Kinck'i ve çağdaş yazarlardan Bjørneboe'yü de beğeniyordu.

İş arkadaşlarıyla arası iyiydi, ama mesafesini koruyordu. Bu uzaklık kendisini giysilerde gösteriyordu; öğretmenlerin çoğu önlükler, kot pantolonlar giyiyor veya aynı giysiyi bir ay üzerinden çıkarmıyordu. Uzaklık, kendisini yansızlığında gösteriyordu. Uzaklık beden dilinde, tavırlarında, havasında kendisini göster yordu.

Babamın onlarla ilgili bilgileri, onların onunla ilgili bilgilerinden her zaman daha çoktu. Yaşamında her alana, kendi anne babası ve kardeşlerine bile uyguladığı bir kuraldı bu. Özellikle onlara belki de.

Okuldan eve gelince çalışma odasına gidip akşam toplantılarına hazırlanıyordu; belediye meclisinde Liberal Parti'nin temsilcisiydi, ayrıca birçok komitede yer alıyordu ve dediğine göre bir noktada partiden milletvekili adaylığı gündeme gelmişti. Ama söyledikleri her zaman doğru değildi, kendi yarattığı çevrelerin içinde gerçeği çarpıtmasıyla ünlüydü; ama okuldaki işi ve politika çalışmalarında değil, oralarda doğru ve dürüsttü. Ayrıca Grimstad'da bir filateli kulübüne üyeydi, kendi koleksiyonuyla çeşitli sergilere katılmıştı. Yazları bahçeyle uğraşırdı, orada da tutkulu ve mükemmeliyetçiydi, yetmişli yıllarda bir site evinin bahçesi için böyle bir şey söz konusu olabilirse elbette. Bitki

yetiştirme hevesi ona annesinden geçmişti, birlikte en çok bundan konuşurlardı, çeşitli bitkiler, çalılar, ağaçlar, onlarla ilgili deneyimler. Güneş, toprak, rutubet, asit düzeyi. Aşılama, budama, sulama. Arkadaşı yoktu, toplumsal yaşamı öğretmenler odası ve aileden ibaretti. Anne babasını, kardeşlerini, dayılarını, amcalarını, teyzelerini, halalarını aksatmadan ziyaret ederdi, onlar da sık sık bize gelirdi. Yngve'yle benim yabancı bulduğumuz, dolayısıyla kuşkuyla izlediğimiz bir tavır takınırdı onlara karşı.

Annemin yaşamı pek çok bakımdan onunkinden farklıydı. Birçok arkadaşı vardı, çoğu iş yerindendi, ama hem mahalleden hem de başka yerlerden olanlar da vardı. Onlarla oturup konuşur, babamın deyişiyle "laflar", sigara içer, kendi yaptığı pastaları yer veya yetmişli yıllarda pek çok oturma odasını boğan o duman bulutunun altında örgü örerdi. Politikayla ilgileniyordu, güçlü devlet, iyi sağlık hizmeti, herkese eşit haklar istiyordu, büyük olasılıkla kadın hakları ve barışçı hareketlere katılmıştı, kapitalizme ve giderek semiren materyalizme karşıydı, Dammann'ın "Gelecek Bizim Elimizde" hareketine ilgi duyuyordu, kısaca solcuydu. Kendi deyişiyle yirmili yaşlarda kış uykusuna yatmış, çocuklarla, işle, iki yakayı bir araya getirmekle uğraşmıştı, ekonomi kötüydü, yuvarlanıp gitmek için uğraşmak gerekiyordu; ama otuzlu yaşların başında odağını yine kendisine ve içinde yaşadığı topluma yöneltmişti. Babam zorunda olmadığı hiçbir şeyi okumazken annem edebiyatı gerçekten seviyordu. Annem idealist, babam pragmatikti, annem teorik, babam pratikti.

Birlikte bizi yetiştirdiler; ama ben durumu hiçbir zaman böyle görmedim, benim için ikisinin arasında büyük bir ayrım vardı, onları iki değişik varlık olarak görüyordum. Onlar için durum başka olmalı. Akşamları biz yatınca oturup ya edebiyat veya politika tartışıyor ya da komşulardan, iş arkadaşlarından, çocuklardan konuşuyorlardı. Ender olarak baş başa tatile Londra'ya, Rhindalen'e veya bir dağa giderlerdi, o zamanlarda Yngve'yle ben babaannemlerde ya

da anneannemlerde kalırdık. Annemle babam, ev işleri konusunda arkadaşlarımın anne babasından daha eşitti; babam hem temizlik hem yemek yapıyordu, öbür babaların hiçbiri yapmıyordu bunları; ayrıyeten o zamanlar yiyecek de topluyorlardı, babam adanın açıklarında yığınla balık tutardı, yaz sonunda ve sonbaharda ana karaya gider, her türden kilolarca orman meyvesi toplar, meyve suyu, reçel yapardık; kış boyunca kiler raflarında duran kavanozlarla şişeler duvarın en tepesindeki minik pencereden gelen ışıkta hafifçe parlardı. Ahududu, böğürtlen, yaban mersini, kırmızı Frenk üzümü ve *multe*[8] bulduğunda babam sevinçle bağırırdı. Şarap yapmak için yaban eriği toplardık. Tromøya'daki bahçelerden meyve almak için para öder; elma, armut ve erik toplardık. Babamın dayısı Alf'in Kristiansand'da vişne ağacı ve elbette anneannemle büyükbabamın meyve ağaçları vardı. Günlerimiz yapılandırılmış, belirlenmişti; pazar günleri tatlı eşliğinde pazar yemeği yeniyor, hafta içi akşam yemekleri çoğunlukla çeşitli biçim ve türlerdeki balıklardan oluşuyordu. Ertesi gün okula ne zaman gideceğimizi, kaç ders yapacağımızı, hangi konuları işleyeceğimizi hep biliyorduk; akşamlar da tasarlanmamış değildi, onlar mevsimlere göre belirlenirdi: Kar yağmış, buz tutmuşsa, evet, o zaman kayak veya buz pateni söz konusuydu. Su sıcaklığı on beş derecenin üzerine çıkınca ister yağmurlu ister güneşli olsun yüzüyorduk. Sonbahardan kışa, ilkbahardan yaza, bir sınıftan öbürüne sürüp giden bu yaşamda gerçekten öngörülemez bir etken varsa o da babamdı. Ondan öyle çok korkuyordum ki şimdi bütün irade gücümü kullanmama karşın o korkuyu yeniden duyamıyorum; onunla ilgili duygularımı o zamandan beri hiç yaşamadım, yanından bile geçmedim.

Basamaklarda babamın ayak sesleri, benim yanıma mı geliyor?

Bakışlarındaki kızgınlık. Ağzının gerginliği, denetimsizce ayrılan dudaklar. Ve sesi.

İçimin kulağıyla onu duyunca oturduğum yerde ağlamaya başlayacağım neredeyse.

8 Soğuk bölgelerde yetişen, sarı böğürtleni andıran orman meyvesi (ç.n.).

Öfkesi dalga gibi geliyor, odaları geçip bana çarpıyor, çarpıyor, çarpıyor, ardından geri çekiliyordu. Ardından dingin geçebiliyordu birkaç hafta. Ama gerçekte dingin değildi, çünkü bana iki gün gibi gelen iki dakika geçirebilirdim. Önden bir uyarı yoktu. Birdenbire öfkeyle karşıma çıkıyordu. Bana vurmasının önemi yoktu; kulağımı çekmesi, kolumu bükmesi, suçumu göstermek için beni sürükleyip götürmesi aynı ölçüde kötüydü, acıdan korkmuyordum; ondan, sesinden, yüzünden, bedeninden, o bedenden yükselen öfkeden korkuyordum ve bu korku hiçbir zaman yakamı bırakmıyordu, tüm çocukluğum boyunca her gün benimleydi.

Bu yüzleşmelerin ardından ölmek istiyordum. Ölmek en sıcak, en güzel fantezilerimdendi. O zaman gününü görürdü. O zaman durup yaptıklarına kafa yorabilirdi. O zaman pişman olabilirdi. Ah, babamın pişman olması! Onu gözlerimin önüne getiriyorum, çaresizlikle yumruklarını sıkmış, minik tabutun önünde başını gökyüzüne kaldırmış, ben dişlek ağzımla, "r" harfini söyleyemez durumda yatıyorum.

Bu düş ne tatlıydı! Neredeyse neşemi yerine getirmişti. Çocukluk böyleydi işte: İyiyle kötü arasındaki uzaklık yetişkinliktekinden çok daha kısaydı. Kapıdan dışarı adım atar atmaz olağanüstü bir şey oluyordu. Yıllar içinde neredeyse her gün yinelense de B-Max'a gidip otobüsü beklemek bile bir olaydı. Niye? Bilmiyorum. Ama her şey sisin nemiyle ışıldarken, çizmeler asfalttaki sulu kara batmışken, ormandaki sıkışmış karlar bembeyazken, bir araya gelip konuştuğumuzda, çelme takmak için kızları kovaladığımızda, şapkalarını kaçırdığımızda, dosdoğru kar yığınlarına attığımızda, kollarımı var gücümle bellerine dolayıp da aralarından birini, belki Marianne'yi, belki Siv'i, belki Marian'ı –çünkü en çok onları beğenir, diğerlerinden daha çok düşünürdüm– bedenimde hissettiğimde tüm sinirlerim çözülür, göğsüm sevinçle dolup taşardı –ama niye? Ah, ıslak karlar yüzünden. Islak kuş tüyü ceketler yüzünden. Bir dolu güzel kız yüzünden. Zincirli tekerlekleri şıngırdayarak

gelen otobüs yüzünden. Otobüse binince buğulanan camlar, bağırış çağırışlarımız yüzünden; Anne Lisbet'in her zamanki gibi mutlu, güzel, siyah saçlı, kırmızı ağızlı olarak orada bulunması yüzünden. Her gün bayramdı; çünkü yaptığımız her şey heyecan doluydu ve hiçbir şeyi önceden bilmiyorduk. Ayrıca otobüs gelince eğlence bitmiyordu, daha yeni başlıyordu; ıslak giysilerimizi asıp çoraplı ayaklar, kırmızı yanaklar ve dağınık saçlarımızın şapkanın dışında kalan ıslak uçlarıyla sınıfa girdiğimizde geçirdiğimiz dönüşümle bütün okul günü bizi bekliyordu. Ders arası yaklaşırken bedenlerimizdeki ürperme, merdivenleri tırmanışımız, koridorlarda koşuşumuz, dış basamaklardan inişimiz, okul bahçesini geçişimiz, yokuşu geride bırakıp sahaya çıkışımız. Bir de eve gelmek vardı, müzik dinlemek, okumak, belki kayakları kuşanıp Ubekilen'in dik yokuşundan inmek, orada her zaman öbür çocuklarla karşılaşmak ve yalnızca çocuklukta bulunan o yoğunlukla aşağı ulaşmak, balıksırtı çıkışıyla geri tırmanmak, yeniden aşağı inmek, karanlıktan burnumuzun ucunu göremez olunca kayak sopalarımızı kollarımızın altına sıkıştırıp havadan sudan sohbet etmek.

Körfezde bir desimetre suyla kaplı buzun ışıltısı. Sitedeki evlerin ışıltısının tepemizdeki ormanda bir tür kubbe oluşturması. Birisi duruşunu değiştirdiğinde, minik mavi kayaklar birbirine çarptığında veya yumuşak kara saplandığında karanlıkla güçlenen sesler. Orada oturanlara ait bir Vosvos dar çakıl yolda belirince yere çarpan ışıkların kısa bir süre boyunca her şeyi ürkütücü bir biçimde ortaya sermesi, ardından karanlığın yeniden üzerimize çökmesi.

Çocukluk, hepsi de böylesine yoğun, sonsuz sayıda andan oluşuyordu. Kimileri beni baş döndürücü yüksekliklere çıkarabiliyordu; örneğin parlak yüzeyinden anlaşıldığına göre karları yeni kürenen yokuştan Tone'yle düşe kalka indiğimiz o akşam, evimizin önünde yolların arasında kalan karanlık alana gelince, karlara sırtüstü uzanıp tepemdeki yoğun, nemli, ışıksız karanlığa bakmıştım ve düpedüz mutluydum.

Bazıları içimde bir boşluk yaratıyordu, örneğin annemin gelecek yıl okula gideceğini söylediği o akşam. Oturmuş akşam yemeği yiyorduk.

"Okul Oslo'da," dedi. "Yalnızca bir yıl. Her cuma eve geleceğim ve hafta sonlarında burada olacağım. Pazartesi günü okula döneceğim. Üç gün burada, dört gün orada."

"Babamla yalnız mı kalacağız?" diye sordu Yngve.

"Evet. İyi olacak. Birbirinizi biraz daha çok göreceksiniz."

"Niye okula gidiyorsun?" diye sordum. "Yetişkin değil misin sen?"

"İleri eğitim deniyor. Mesleğimle ilgili bilgilerimi derinleştireceğim. Çok heyecanlı olacak."

"Gitmeni istemiyorum," dedim.

"Yalnızca bir yıl," dedi. "Haftanın üç günü buradayım. Ayrıca bütün tatillerde de. Uzun tatillerim olacak."

"İstemiyorum işte," dedim.

"Anlıyorum," dedi annem. "Ama idare edeceğiz. Babanız sizinle zaman geçirmek istiyor. Gelecek yıl tam tersi olacak. O zaman da babanız ileri eğitim alacak, ben evde kalacağım."

Çayın son yudumunu alırken bardağın dibindeki ıslak, siyah yaprak yığını ağzıma gelmesin diye dudaklarımı sımsıkı yumup sıvıyı süzdüm.

Yarı doğruldum, ağır çaydanlığı iki elimle kavradım, kendime çay doldurduktan sonra yerine koydum. Uzun süredir demlenen çay neredeyse kapkaraydı. Bol bol süt ve dolu dolu üç kaşık şeker ekledim.

"Çaya şeker koymak," dedi Yngve.

"Ne olmuş?"

O sırada basamaklarda babamın ayak sesleri duyuldu.

Of, bardağımı tepeleme doldurmuştum! İçip bitirene dek orada oturmak zorundaydım. Öte yandan böyle bir sorunu bulunmayan Yngve kalkıp sıvışıverdi.

Babam karamsar tavırlarla yanımızdan geçti. Televizyonu açıp koltuğa oturdu.

"Akşam yemeği yemeyecek misin?" diye sordu annem.

"Hayır," dedi.

Soğutmak için biraz daha süt eklediğim çayı büyük yudumlarla içtim.

"Eline sağlık!" deyip kalktım.

"Afiyet olsun," dedi annem.

Sarsıcı bir haberdi, ama odama gittiğimde sarsıntım geçmişti, nisan ayındaydık, okul ağustosta başlayacaktı. Dört ay vardı, çocuklukta dört ay sonsuzdur. Benim ortaokulum, kiliseye kabul törenim veya on sekizinci yaş günüm gibi geleceğe aitti annemin ileri eğitimi. Çocukluğun ortasındaydık, zaman durmuştu orada. Başka bir deyişle anlar çılgın bir hızla geçerken onları kapsayan günler neredeyse belli etmeden ilerliyordu. Okulun kapanma günü gelip çattığında ve bizler üçüncü sınıfı bitirdiğimizde bile annemin yakında gideceği aklıma gelmemişti. Arada o upuzun yaz tatili yok muydu? Annem yatak odasında yerde açık duran bavulun yanında giysilerini toplamaya başlayınca anladım bunu ilk. Öte yandan başka pek çok gelişme vardı, ertesi gün okul başlayacaktı, ve o zaman biz dördüncü sınıf öğrencileri büyük çocukların arasına karışacaktık artık. Yeni bir sınıfımız, daha da önemlisi yeni bir sınıf öğretmenimiz olacaktı. Odamda yeni bir sırt çantası, dolabımda yeni giysiler vardı. Bu düşüncelerle içim ürperiyordu; annemi toplanırken görmek beni üzmüşse de işe gittiği zamanlarda olduğumdan daha üzgün değildim.

Toplanmayı bırakıp bana baktı.

"Perşembe günü geleceğim," dedi. "Yalnızca dört gün."

"Biliyorum," dedim. "Her şeyi aldın mı?"

"Öyle sanıyorum," dedi. "Bavulu kapamama yardım eder misin? Dizini şuraya koy da güzelce kapatabileyim."

Başımı sallayıp söyleneni yaptım.

Babam merdivenleri çıktı.

"Hazır mısın?" diye sordu, bavulu göstererek. "İndireyim aşağıya."

Annem beni kucaklayıp onun arkasından aşağı indi.

Banyo penceresinden onları izledim. Yeşil Vosvos'ta yerini alırken, bagajdaki bavulu saymazsak, işe gittiği herhangi bir gün gibiydi. El salladım, o da bana el salladı, motoru çalıştırdı, yokuşu geri geri çıktı, vitesi değiştirdi ve kaplumbağa gibi gidişiyle yokuşu inen araba gözden yitti.

Şimdi ne olacaktı?

Günlerimiz nasıl geçecekti?

Onları birbirine bağlayan annemdi sonuçta, Yngve'yle benim yaşamlarımızın ortasında o vardı, bunu biz biliyorduk, babam biliyordu; ancak belki de annem bilmiyordu. Yoksa nasıl böyle çekip gidebilirdi ki?

Çatallarla bıçaklar tabaklara çarpıyor, dirsekler kımıldıyor, başlar durağan, sırtlar dik. Kimse bir şey söylemiyor. Üçümüz, babayla iki oğul, oturmuş yemek yiyoruz. Dört bir yandan yetmişli yıllarla çevriliyiz.

Sessizlik büyüyor. Üçümüz de ayırdına varıyoruz bunun, çözülebilecek bir sessizlik değil bu, sonsuza dek sürecek türden. Evet, biri konuşabilir, bir söz edebilir, ama bu, sessizliği bozabileceği anlamına gelmez.

Babam kemiği patates kabuklarının durduğu tasa koyup bir pirzola daha aldı, Yngve'yle bana birer tane vermişti.

Yngve yemeğini bitirdi.

"Eline sağlık," dedi.

"Tatlı var," dedi babam.

"Yemeyeceğim," dedi Yngve. "Teşekkürler."

"Niye yemeyeceksin?" diye sordu babam. "Kremalı ananas. Seversin."

"Çok sivilce yapıyor," dedi Yngve.

"Öyle olsun," dedi babam. "Masadan kalkabilirsin."

Ayağa kalkan Yngve orada değilmiş gibi bana döndü babam.

"Ama sen yiyeceksin, değil mi Karl Ove?"

"Evet, yemez miyim," dedim. "En sevdiğim tatlı."

"Güzel," dedi.

Babamın yemeğini bitirmesini beklerken pencereden dışarıyı izledim. Yngve'nin odasından müzik yükseldi. Sokakta bir grup çocuk toplanmıştı, kale olarak yere iki taş diktiler, ardından sönük topa çarpan ayakların ağır gümlemeleri ve hangi biçimde olursa olsun futbol oynandığında yükselen bağırışlar duyuldu.

Babam sonunda kalktı, tabakları çöp kovasının başında temizledi. Önüme kremalı ananas tabağını koydu, bir tane de kendisine hazırladı.

Konuşmadan yedik.

"Eline sağlık," deyip doğruldum. Babam yanıt vermedi, ama o da kalktı, cezveyi doldurdu, dolaptan kahve torbasını çıkardı.

Ardından bana döndü.

"Baksana," dedi.

"Efendim."

"Yngve'nin sivilceleriyle asla dalga geçmeyeceksin. Anlaşıldı mı? Duymayayım sakın."

"Peki," deyip arkası gelecek mi diye bekledim.

Babam döndü, kahve torbasının köşesini kesti; ben Yngve'nin odasına gittim, elektro gitarıyla oynuyordu, bu siyah Les Paul kopyasını ilk duyduğumda çok şaşırmıştım, amfiye takmadan ses çıkaramayacağına inanıyordum. Ama çıkarıyordu, Yngve sivilceli yüzüyle oturmuş kısık ve çınlayan bir sesle gitar çalıyordu.

"Oyun oynayalım mı?" diye sordum.

"Ben gitarla oynuyorum," dedi.

"Birlikte bir şey oynayalım diyorum, budala."

"52 kart toplama?"[9] diye sordu.

"Ha-ha," dedim. "Beni bir kere kandırabilirsin. Kandırdın da zaten. Bana bir akor öğretsene."

9 Yere saçılan iskambil destesinin oyunu bilmeyene toplatıldığı şaka (ç.n.).

"Şimdi olmaz. Başka zaman."

"Lütfen."

"Bir tane ama," dedi. "Otur."

Yatakta onun yanına oturdum. Gitarı kucağıma koydu. Üç parmağını tellere yerleştirdi.

"Bu bir Mi majör," deyip elini çekti.

Parmaklarımı onun gösterdiği yerlere koydum.

"Güzel," dedi. "Şimdi tellere vur."

Vurdum, ama tellerin hepsinden ses çıkmadı.

"Daha iyi bastırmalısın," dedi. "Ayrıca öbür parmakların boş tellere çarpmamasına dikkat etmen gerek."

"Peki," deyip yeniden denedim.

"İyi," dedi. "İşte böyle. Artık Mi majör akordunu çalabiliyorsun."

Gitarı ona uzatıp kalktım.

"Hangi tel hangi sesti hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Mi, la, re, sol, si, mi," dedim.

"Doğru," dedi. "Şimdi sana bir grup gerek."

"Ama o zaman gitarını ödünç almam gerekir," dedim.

"Alamazsın."

Hiçbir şey söylemedim, çünkü durum hemen değişebilirdi.

"Yarın ne zaman başlıyorsun?" diye sordum.

"Erken," dedi. "Sen?"

"Saat on birde sanırım."

"Sanıyor musun?"

"Sanmıyorum, biliyorum. Ya babam?"

"Erken olduğuna eminim."

Bu iyi haberdi. Evde birkaç saat yalnız kalacaktım.

Odama döndüm. Yeni sırt çantam yazı masamın ayağına dayalı duruyordu. Bu yıla dek kullandığım mavi, kareli çanta artık fazla küçük ve çocuksu geliyordu. Şimdiki koyu yeşildi, çok güzel kokan sentetik bir kumaştandı.

Bir süre kokladım onu. Ardından Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band'i kasetçalara koyup sırtımı yatağa dayadım ve tavanı izlemeye koyuldum.

Getting so much better all the time!
It's getting better all the time!
Better, better, better!
It's getting better all the time!
Better, better, better!
Getting so much better all the time!

Müzik beni çabucak kendime getirdi, bir elimi havaya savurarak başımı sallamaya başladım, bedenim mutlulukla dolup taşmıştı. *Betta, betta, betta,* diye şarkı söylüyordum, *betta, betta, betta!*

Otobüsten inerken siyah okul binası sayısız penceresiyle ışıldıyordu. Artık büyük öğrencilerdendik, nasıl davranacağımızı, ne bekleyeceğimizi biliyorduk. Saçları taralı, cici giysili birinci sınıflar anne babalarıyla bayrak direğinin yanında durmuş, müdürün konuşmasını dinlerken biz dolaşıyor, yere tükürüyor, barakanın duvarına yaslanıp yazın yaptıklarımızdan konuşuyorduk. Bir çiftlikte üç inek yeterince iyi değildi artık, ama tek tatilimiz, Jon Olavlarda tek başıma bir hafta kaldığım Sørbøvåg yolculuğu olsa da anlatacaklarım vardı, orada bir kızla tanışmıştım, uzaktan kuzenimdi, adı Merethe'ydi, sarı saçlıydı ve Oslo yakınlarında oturuyordu. Onunla birlikte vakit geçirdim, dedim, Göteborg'da Kuzey Avrupa'nın en büyük lunaparkı olan Liseberg'e gitmek kadar etkileyici olmasa da hiç yoktan iyiydi.

Kızlardan kimileri benim bilmediğim gizli yerlerden iplerini çıkarıp atlamaya başladı.

Hayır, *dans ediyorlardı.*

Öbür oğlanların yanında gururumuz incinmeden kızlara katılabilmek için onları iple yüksek atlama oynamaya ikna ettik. İki kişi ipi tutuyordu, biz birer birer ipe koşuyor, bacaklarımızı hızla kaldırıp ayaklarımızı çekerek öbür tarafına düşmeye çalışıyorduk.

Kızların zarif, denetimli tavırlarla bacaklarını uzatıp atlamaya başlamalarını izlemek çok güzeldi.

İpin ıslığının ardından dimdik öbür tarafta duruyor oluyorlardı.

O sırada ip yükseltildi, geriye yalnızca bir kişi kaldı.

Sona kalmayı ummuştum, çünkü Anne Lisbet de yanıp çıkmıştı, ama her zamanki gibi Marianne kaldı sona.

Pat, pat, pat diye atladı, ip ıslık çaldı ve Marianne yanıp çıktı.

Omzuna inen sarı saçlarını bir parmağıyla kenara iterken utangaç bir gülümseme yerleşti yüzüne; bu yıl ona mı âşık olurum diye merak ettim.

Büyük olasılıkla hayır. Sonuçta bizim sınıfa gidiyordu.

Belki A şubesinden birini bulurdum.

Veya, kim bilir, belki başka okuldan biri.

İlk derste programı ve yeni kitaplardan birkaçını aldıktan sonra birer birer yazın yaptıklarımızı anlattık. İkinci derste yeni sınıf başkanı seçimi yapacaktık. Geçen yıl Siv'le birlikte başkanlığı paylaşmıştık, yeniden seçilmeye bir formalite gözüyle bakıyordum ki Eivind elini kaldırıp aday olmak istediğini söyledi. Seçim altı aday arasında gerçekleşti. Eivind'in aday olması, bana kişinin hiçbir koşulda kendisine oy vermemesini gerektiren yazılı olmayan kuralı çiğnetti. Seçimin çekişmeli geçeceğini hesaplamıştım, bu durumda bir oy belirleyici olabilirdi. Kendime oy vermemin ortaya çıkmasını hiç ama hiç olası görmüyordum. Gizli oylamaydı sonuçta, yazdığımız kâğıtları gören ve el yazımdan beni açığa çıkarabilecek olan tek kişi öğretmendi; o da bu konuda hiçbir şey söylemezdi.

Nasıl da korkunç bir yanılgıya düşmüştüm.

Büyük harflerle KARL OVE yazdığım küçük kâğıdı katladım, elinde bir şapkayla dolaşıp oyları toplayan öğretmene verdim. Daha sonra tahtaya altı adayın adını yazan öğretmen oyları okumak için kimi çağırsa beğenirsiniz: Sølvi'yi. Onun okuduğu her ad için bir çarpı koydu öğretmen.

Benim oylarımın gelmesi zaman alıyordu. Başta oğlanlardan yalnızca Eivind oy alıyordu. O sırada oy sayımının neredeyse tamamlandığını anladım dehşet içinde. Kimse bana oy vermemişti! Nasıl olabilirdi bu?

İşte. Sonunda.

"Karl Ove," dedi Sølvi ve öğretmen adımın altına bir çarpı koydu.

"Eivind," dedi Sølvi.

"Eivind."

"Eivind."

"Şapka boşaldı mı? Bakalım. Bu yılın sınıf başkanları Eivind'le Marianne!"

Bakışlarımı masama indirdim.

Bir oy.

Nasıl olabilirdi bu?

O da benden gelmişti.

Ama ben sınıfın en çalışkanıydım! En azından Norveççe dersinde! Ve hayat bilgisinde! Matematikte ikinciydim, hadi üçüncüydüm diyelim. Ama genelde? Genelde kim daha iyiydi benden?

Peki, Eivind kazanmıştı. Ama tek bir oy almak? Nasıl olabilirdi bu?

Kimse oy vermemiş miydi bana?

Bu işte bir yanlışlık olmalıydı.

Hiç kimse?

Kapıyı açtığımda babamı tam karşımda buldum.

İrkildim.

Nereden anlamıştı geldiğimi?

Orada durup beklemiş miydi?

"B-Max'a gitmen gerekiyor," dedi. "Al bakalım."

Bana bir alışveriş listesi ve bir yüzlük verdi.

"Para üstünün tamamını geri istiyorum. Anlaşıldı mı?"

"Evet," deyip çantamı yere bırakarak sokağa koştum.

Para üstünü tam getirmeye çok özen gösterirdim. B-Max yeni açıldığı sıralarda Yngve para üstünü eksik getirmişti. Babam onu daha önce hiç dövmediği kadar dövmüştü. Bu haddinden fazla dayak anlamına geliyordu, Ygnve epey çok dayak yemişti. Benden daha çok. Ben hep ucuz atlatıyordum. Benim yatma saatlerim bile onunkinden gevşekti.

Listeye baktım:

1 kg. patates
1 paket köfte
2 soğan
Kahve (pişirmelik)
1 kutu ananas
Küçük krema
1 kg portakal

Ananas mı? Yine tatlı mı yiyecektik? Pazartesi günü?

Öteberiyi bir sepete doldurdum, kasanın yanında biraz oyalanıp raftaki dergileri karıştırdım, parayı ödeyip üstünü cebime koydum ve elimde oldukça ağır torbayla eve koştum.

Mutfakta torbayı babama verdim, para üstünü cebine koydu, ben gidebileceğimi söylemesini bekledim. Ama söylemedi.

"Otur!" dedi, sandalyeyi göstererek.

Oturdum.

"Dik otursana oğlum!" dedi.

Sırtımı dikleştirdim.

Toprakla kaplı patatesleri torbadan alıp yıkamaya koyuldu.

Ne istiyordu?

"Söyle bakalım," dedi, elleri musluğun altında çalışırken başını çevirdi beni görebilmek için.

Soran gözlerle ona baktım.

"Öğretmen ne söyledi?" dedi.

"Öğretmen mi?"

"Evet, *Öğvetmen.* Okulun ilk günü size hiçbir şey söylemedi mi?"

"Söyledi; hoş geldiniz, dedi. Ders programı ve birkaç kitap verdi."

"Ders programı nasıl?" diye sordu, ocağın yanındaki dolaba gidip bir tencere çıkardı.

"Gidip getireyim mi?"

"Yok, yok. Hatırlamıyor musun? İyi görünüyor muydu?"

"Evet," dedim. "Çok iyi."

"Güzel," dedi.

Annemin gitmesi ne demek o akşam anladım.

Evde yaşam yoktu.

Babam çalışma odasında oturuyordu ve oturma odasıyla mutfak ölüydü. Oralarda parmaklarımın ucuna basa basa dolaşırken yalnız başıma ormana gittiğimde kapıldığım duyguya, orman gibi buranın da kendisine yettiği, beni içermek istemediği duygusuna kapıldım.

Odalar yalnızca odaydı, içine girdiğim boş yerler.

Ama neyse ki benim odam öyle değildi. Her zamanki gibi yumuşacıktı ve dostça sarıp sarmalıyordu beni.

Ertesi gün B-Max'ın önünde Sverre'yle Geir Håkon yanıma geldi. Sınıftan birçok kişi çevremizde toplanmıştı.

"Dün kime oy verdin, Karl Ove?" diye sordu Geir Håkon.

"Gizli," dedim.

"Kendine oy verdin. Yalnızca bir oy aldın, o da senden geldi."

"Hayır," dedim.

"Öyle," dedi Sverre. "Sınıftaki herkese sorduk. Kimse sana oy vermemiş. Geriye bir tek sen kalıyorsun. Kendine oy verdin."

"Hayır," dedim. "Bu doğru değil. Kendime oy vermedim."

"Kim oy verdi sana peki?"

"Bilmiyorum."

"Ama herkese sorduk. Kimse sana oy vermemiş. Sen kendine oy verdin. İtiraf et."

"Hayır," dedim. "Bu doğru değil."

"Herkese sorduk diyorum. Geriye bir tek sen kaldın."

"O zaman birisi yalan söylüyor."

"Niye söylesin ki?"

"Ne bileyim."

"Yalan söyleyen sensin. Kendine oy verdin."

"Hayır. Vermedim."

Dedikodu okulda yayıldı, ama ben suçlamayı kabullenmedim. Hepsini reddettim. Herkes olan biteni biliyordu, ama ben itiraf etmedikçe kimse *kesinlikle* emin olamazdı. Tam bana yakışan bir tavır sergilediğimi söylediler. Kendimi bir halt sanıyordum. Ama değildim. Kendisine oy veren biri hiç kimsedir. Yağmalara katılmamam, bakkallardan hırsızlık yapmamam, sapanla kuş avlamamam, elektrik borusu kullanarak arabalara veya yayalara kiraz çekirdeği atmamam, beden eğitimi öğretmeninin alet deposundaki garaja kilitlenmesi olayına ve yedek öğretmenlerin sandalyelerinin raptiyelenmesine veya tahta silgisinin ıslatılmasına katılmamam, bunların yanlış olduğunu, yapılmaması gerektiğini söylemem de ünüme olumlu katkıda bulunmadı. Öte yandan haklı olduğumu, ötekilerin yanlış yaptığını biliyordum. Arada sırada onları bağışlaması için Tanrı'ya yakarıyordum. Küfrettiklerinde örneğin. O zaman içimde bir dua uyanıyordu. *Yüce Tanrım, küfrettiği için Leif Tore'yi*

bağışla. Öyle demek istemedi. Ben kahretsin, tüh, vah, hay aksi, lanet olsun türü lafları içimden ediyordum. Ama küfretmesem, kendimi savunmak dışında yalan söylemesem, hırsızlık yapmasam, mala zarar vermesem, öğretmenleri kandırmasam, sürekli giysilerim ve görünüşümle ilgilensem, haklı ve en iyi olmaya çalışsam, genel ünüm pek parlak olmasa, kimse beni beğendiğini söylemese bile yok sayılan, kaçınılan biri değildim, öyle olsa bile, diyelim ki Leif Tore'yle Geir Håkon benimle konuşmadı, başkaları vardı. Dag Lothar örneğin. Dag Magne. Ayrıca çocuklar büyük gruplar oluşturduğunda herkese yer vardı, ben bile dışarıda bırakılmıyordum.

Ama öte yandan evde kalıp çizgi roman okumak çok daha kolaydı.

Hristiyan olmam da ünüme çok zarar verdi. Doğrusu bu annemin suçuydu. Önceki yıl günün birinde çizgi roman okumayı yasaklayıverdi. Okuldan erken gelmiştim, babam henüz işten dönmediği için basamakları sevinçle tırmandım.

"Aç mısın?" dedi, kucağında bir kitapla oturma odasındaki koltukta oturuyordu.

"Evet," dedim.

Ayağa kalkıp mutfağa gitti, ekmekle kahvaltılıkları çıkardı.

Dışarıda bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Otobüsten geç inenler, kapüşonlarının altında boyunlarını eğmiş eve gidiyorlardı.

"Bugün senin dergilerine bir göz attım," dedi annem, bir dilim ekmek keserken. "Neler okuyorsun öyle? Kanım dondu."

"Kanın mı dondu?" diye sordum. "Ne demek o?"

Ekmek dilimini bir tabakla önüme koydu, dolaptan peynirle margarini çıkardı.

"Okudukların çok korkunç! Şiddetten başka bir şey yok! Birbirini vurup gülüşenler! Bunları okumak için çok küçüksün."

"Ama herkes okuyor," dedim.

"O nasıl laf öyle," dedi. "Senin de okuman gerekmiyor."

"Ama ben onları okumayı seviyorum!" dedim, ekmeğime margarin sürerken.

"Evet, işin kötü yanı da bu!" deyip oturdu. "Dergilerin insana bakışı çok kötü. Özellikle kadınlara. Anlıyor musun? Senin tavırlarının böyle dergilerce belirlenmesini istemiyorum."

"Öldürmeleri yüzünden mi?"

"Evet, mesela."

"Ama yalnızca eğlence olsun diye!" dedim.

Annem içini çekti.

"Ingunn'ün üniversitede çizgi romanlardaki şiddetle ilgili tez yazdığını biliyor musun?"

"Hayır," dedim.

"Senin için iyi değil," dedi. "Bu kadar basit. En azından bunu anlıyorsun. Senin için iyi olmadığını."

"Artık okuyamayacak mıyım?"

"Hayır."

"Ne?"

"Kendi iyiliğin için," dedi.

"Artık okuyamayacak mıyım? Ama anne, anne... Hiç mi?"

"Donald Duck okuyabilirsin."

"DONALD mı?" diye bağırdım. "Kim okur onu?"

Ağlamaya başlayınca odama koştum.

Annem arkamdan geldi, yatağın kenarına oturup sırtımı okşadı.

"Kitap okuyabilirsin," dedi. "Çok daha iyi. Kütüphaneye gidebiliriz; sen, ben ve Yngve. Arabayla haftada bir kente gideriz. Dilediğin kitabı alırsın."

"Ama ben kitap okumak istemiyorum," dedim. "Ben çizgi roman okumak istiyorum."

"Karl Ove," dedi. "Kararım kesin."

"Ama babam da çizgi roman okuyor!"

"O bir yetişkin," dedi. "Aynı şey değil."

"Bir daha hiç çizgi roman yok mu?"

"Bu akşam işe gitmem gerekiyor. Yarın kütüphaneye gidebiliriz," deyip kalktı. "Anlaştık mı?"

Yanıt vermedim, annem çıktı.

Kampserien veya *Vi Vinner* dergilerinden birine denk gelmiş olmalıydı, onlarda Almanlar veya Fritzler veya Sauerkrautlar veya adları her neyse, dudaklarda bir gülücükle öldürülüyordu ve sayfalar "Donnerwetter!" ve "Dummkopf!" veya savaş karmaşasında birbirlerine ne diye bağırıyorlarsa onlarla doluydu; *Agent X9* veya *Serie Spesial* çizgi romanlarından birini de karıştırmış olabilirdi annem, onlarda kadınların çoğu bikiniliydi, hatta sıklıkla, onu bile giymiyorlardı. Modesty Blaise'i soyunurken görmek güzeldi, ama yalnızca tek başımayken, yoksa çıplaklık dayanılmaz ölçüde utandırıcıydı. Çocuk programında Agaton Sax başladığında annemle babam yanımdaysa kızarıyordum, çünkü Agaton Sax jenerik sırasında dürbünüyle çıplak bir kadını gözlüyordu. Arada sırada, benim televizyon izlememe izin verilen bir dizide veya filmde sevişenler olunca dayanılmaz bir durum ortaya çıkıyordu. Bütün aile, baba, anne ve iki oğul oturmuşuz, salonumuzun ortasında, televizyonda birileri sevişiyor; gözler nereye kaçırılabilir?

Ah, ne korkunçtu.

Ama dergileri kendime saklıyordum, annem onlara bakmamıştı şimdiye dek.

Şimdi onları okumama izin yok muydu artık?

Büyük bir haksızlık değil miydi bu?

Ağladım, öfkelendim, annemin yanına gittim, dergilerimi yasaklamaya hakkı olmadığını söyledim, ama savaşı kaybettiğimi biliyordum, kararı kesindi, karşı çıkmayı bırakmazsam babama söyleyecekti, bunun karşısında elim kolum bağlıydı.

Ödünç aldığım çizgi romanlar geri verildi, kalanlar çöpe atıldı. Ertesi gün kütüphaneye gittik, birer kütüphane kartı çıkarttık, kitapların egemenliği böylece başladı. Her çarşamba ellerimde kitaplarla dolu torbalarla Arendal Kütüphanesi'nin basamaklarını iniyordum. Annemle Yngve de yığınla kitap almış oluyordu, arabayla eve dönüyorduk; ben neredeyse her akşam, her cumartesi ve her pazar yatağa uzanıp kitap okuyordum ve ancak süreleri dışarıda olup bitene bağlı gezintiler için ara veriyordum okumaya, hafta bitince de okunmuş kitaplarla dolu torbayı kütüphaneye geri götürüp onların yerine yenilerini alıyordum. Oradaki bütün kitap dizilerini okudum, Vahşi Batı'da yaşayan küçük oğlan *Pocomoto*'yu beğenmiştim en çok, öte yandan *Jan*, *The Hardy Boys* ve elbette *Bobbsey Twins* ve *Nancy Drew*'i de seviyordum. *The Famous Five* serisi hoşuma gitmişti, gerçek kişilerle ilgili diziyi de yalayıp yutmuştum; Henry Ford, Thomas Alva Edison, Benjamin Franklin, Franklin D. Roosevelt, Winston Churchill, John F. Kennedy, David Livingstone ve Louis Armstrong'u okumuştum, son sayfalarda hep gözlerim yaşarıyordu, çünkü hepsi de ölmüştü. *We Were There* dizisinin, dünyanın tanınmış tanınmamış kâşiflerinin yanı sıra yelkencilikle, uzay yolculuğuyla ilgili kitaplarını okudum; Yngve beni, tüm büyük uygarlıkların uzaylılarla karşılaşmalardan sonra ortaya çıktığını öne süren Däniken'e ve astronotların savaş pilotu geçmişleri, hız rekoru denemelerinden başlayarak Apollo Projesi'ne sardırdı. Babamın çocukluğunda, Gyldendal'ın yayımladığı eski çocuk kitaplarını da okudum, bunlardan beni en çok etkileyen *Over Kjølen i Kano* oldu, öyküde iki oğluyla çadır kurmaya giden bir baba soyunun tükendiğine inanılan bir Kuzey Kutbu pengueni görüyordu. Ayrıca, iki savaş arasında İngiltere'de zepline binen bir oğlanla ilgili bir kitap okudum, Jules Verne'den birçok kitap okudum, en çok *Denizler Altında Yirmi Bin Fersah* ve *Seksen Günde Devriâlem'i* beğendim; Telemark'ta yaşayan yoksul bir ailenin büyük piyangoyu tutturmasıyla ilgili *Det Store Loddet* adında

bir kitap okudum. *Monte Kristo Kontu*'nu, *Üç Silahşörler*'i, *Üç Silahşörler Yirmi Yıl Sonra*'yı ve *Siyah Lale*'yi okudum. *Küçük Lord*, *Oliver Twist*, *David Copperfield*'ı okudum; *Kimsesiz Çocuk*, *Hazine Adası*'*nı okudum*, *Yeni Ormanın Çocukları*'na bayılmıştım, bu kitap ödünç değildi, bana armağandı, dolayısıyla tekrar tekrar okudum. *Gemide İsyan*'ı, Jack London kitaplarını, bedevi çocukları, kaplumbağa avcıları, kaçak yolcular, araba yarışçılarıyla ilgili kitaplar okudum; Amerikan İç Savaşı'nda trompetçilik yapan İsveçli bir çocukla ilgili bir kitap okudum, futbol oynayan çocuklarla ilgili kitaplar okudum, onları sezon sezon izledim, ayrıca Yngve'nin okuldan getirdiği, toplumsal sorunlara yönelik kitapları okudum, hamile kalıp çocuk doğuran genç kızlar veya kötü yola düşüp uyuşturucuya başlayanlarla ilgiliydi bunlar, benim için fark etmiyordu, her şeyi ama her şeyi okuyordum. Hove yakınlarındaki yıllık bitpazarında bulduğum, Rocambole kitaplarından oluşan eksiksiz bir diziyi yalayıp yuttum. Ida adında bir kızla ilgili bir diziyi on dört kitap olmasına bakmadan okudum. Babamın eski dedektif dergilerinin hepsini okudum, param olunca Knut Gribb kitapları aldım. Kristof Kolomb, Macellan, Vasco da Gama, Amundsen ve Nansen'le ilgili kitaplar okudum. Binbir Gece Masalları'nı ve anneannemle büyükbabamın bir Noel'de Yngve'yle bana verdiği Norveç halk masallarını okudum. Kral Arthur ve Yuvarlak Masa Şövalyeleri'ni okudum. Robin Hood, Küçük John ve Marian'ın öyküsünü okudum; Peter Pan'ı ve zengin çocuklarıyla yer değiştiren yoksul oğlanların öykülerini okudum. Savaşta Danimarka'da sabotajlar yapan oğlanların, çığ altında kalanları kurtaran oğlanların öykülerini okudum. Bir kumsalda, dalgaların getirdikleriyle yaşayan küçük, tuhaf bir adamın öyküsünü, donanma gemilerinde tayfalık yapan İngiliz gençlerinin öykülerini ve Cengiz Han'ın yanında İtalyan Marco Polo'nun başından geçenleri okudum. Kitap kitap, torba torba, hafta hafta, ay ay... Okuduğum onca kitaptan cesur olmak gerektiğini, cesaretin belki de en yüksek erdem olduğunu, dürüst

olmak ve kimsenin yüzünü kara çıkarmamak gerektiğini öğrendim. Ayrıca asla vazgeçmemek, asla teslim olmamak gerektiğini öğrendim; çünkü metin, dik, cesur ve dürüst olursan, ne kadar yalnız kalırsan kal, sonunda ödüllendirilirsin. Bunu çok düşünüyordum; yalnızken kafa yorduğum düşüncelerden biri, günün birinde önemli biri olarak buraya döneceğimdi. Tybakken'deki herkesin ister istemez hayranlık duyacağı büyük bir adam olacaktım. O günün yakın olmadığını biliyordum, çünkü Asgeir benimle ve hoşlandığım bir kızla ilgili kötü konuşunca pek saygıdeğer davranmadım, dosdoğru üzerine atıldım, beni yere yıktı, üzerime oturdu, işaret parmağıyla göğsümü, yanaklarımı dürterek güldü, benimle alay etti, o sırada rastlantı sonucu ağzım sarı şekerlemelerle doluydu, herkes bunun kalleşlik olduğunu bilse de ona tükürmeye çalıştım, ama bunu bile başaramadım, sarı tükürükler yüzüme aktı. Çiş kokuyorsun seni pislik çuvalı, dedim, doğruydu bu, öyle kokuyordu. Bu da yetmezmiş gibi tıpkı bir köpek balığınınki gibi iç içe geçmiş iki sıra dişi vardı, çevremizde gezinenlere bu iğrenç görüntüden de söz ettim, ama işe yaramadı, yerdeydim, yenilmiştim, karşı koyacak güçten yoksundum. Okuyarak edindiğim ideallerimden daha uzak olamazdım –oysa bu idealler çocuklar arasında da geçerliydi, tam olarak bu sözcük kullanılmasa da onur önemliydi. Ben zayıf, hantal, korkaktım; güçlü, çevik, yürekli değildim. Öbür çocukların tersine ideallerle bağlantı kurmam, onları avucumun içi gibi bilmem, hepsinden çok daha iyi anlamam uygulayamadıktan sonra neye yarardı? Boş yere ağlayıp durduktan sonra? Kahramanlığı, yürekliliği çok iyi tanıyan benim böyle zayıf olmam haksızlık gibi görünüyordu gözüme. Ama böyle zayıflıklarla ilgili kitaplar da vardı, bunlardan biri aylarca süren bir dalganın sırtında taşıdı beni.

Bir sonbaharda hasta düştüm, günlerdir evde yatmaktan sıkılmıştım, babam bir sabah işe gitmeden önce odama yığınla kitap getirdi. Depoda bulduğu, onun ellili yıllardaki çocukluğundan

kalma bu kitapları ödünç alabilirdim. Aralarından birkaçı Hristiyan bir yayınevindendi, her nedense en çok onlar etkiledi beni. Üstelik bir tanesinin etkisi hiç silinmedi. Evde kalıp hasta annesine bakan bir oğlanla ilgiliydi, babası ölmüştü, anne oğul yoksulluk içinde yaşıyor, büsbütün oğlanın emeğiyle yaşıyorlardı. Oğlan günün birinde bir çocuk grubuyla, daha doğrusu çetesiyle karşı karşıya kalıyordu. Bu çetedekiler kendilerine hiç benzemeyen oğlanı ezip dövdükleri gibi küfredip hırsızlık yapıyorlardı; oğlan dürüstlüğüne, annesini sevmesine, çalışkanlığına karşın sürekli talihsizliğe uğrarken çetenin başarılı olmasındaki haksızlık neredeyse dayanılmazdı. Eşitsizliğe ağladım, kötülüğe ağladım; iyinin ezildiği, haksızlığın baskısının patlama noktasına dek yükseldiği dinamikler ruhumu derinden sarstı ve iyi biri olmaya karar vermemi sağladı. O noktadan sonra iyi biri olacak, elimden geldiğince yardım edecek, asla kötülük yapmayacaktım. Kendime Hristiyan demeye başladım. Dokuz yaşımdaydım, çevremde kendisini Hristiyan olarak gören kimse yoktu, ne annemle babam ne de öbür çocukların aileleri –dinsel gerekçelerle sinema, televizyon, kola ve şekerlemelerden uzak tutulan Øyvind Sundt'ünkiler dışında– inançlıydı; elbette çocuklardan hiçbiri de Hristiyan değildi, böylece yetmişli yılların sonuna doğru Tybakken'de göreli olarak yalnız bir girişimdi benimkisi. Uyandığımda ve yatmadan önce Tanrı'ya dua etmeye başladım. Sonbaharda öbür çocuklar Gamle Tybakken'de elmaya dalmak için toplandığında onlara vazgeçmelerini, çalmanın yanlış olduğunu söyledim. Hepsine birden söylemiyordum, buna cesaretim yoktu, herkesin birbirinden etkilendiği grup tepkisiyle, kişinin, arkasına saklanacak kalabalığın yokluğunda, konuyla yüz yüze kaldığındaki bireysel tepki arasındaki farkı çok iyi bildiğimden şöyle yapıyordum: En iyi tanıdıklarıma, başka bir deyişle yaşıtlarıma gidiyor, onları bir bir karşıma alıp yağmanın yanlış olduğunu, düşünürse bunu yapmasının gerekmediğini anlayacağını söylüyordum. Yalnız kalmak

da istemediğim için onların arkasından gidiyor, çitin yanında duruyor, alaca karanlıkta eski bahçelere girişlerini izliyor, kuş tüyü ceketleri meyvelerle dolu geri dönerlerken onların yanında yürüyordum ve birisi bana elma önerecek olursa her zaman hayır diyordum, çünkü çalıntı bir şey almak çalmaktan daha iyi değildi.

Sørbøvåg'da anneannemlere gittiğimiz bir Paskalya'da yeni bir arkadaş edinince ondan küfür etmeyi bırakmasını istedim bıkıp usanmadan. Anneannem ve büyükbabamla tanışmaya geleceği akşam, söylediğim gibi davranmayacak diye nasıl ödümün patladığını, ona küfür etmemeye sayısız kez söz verdirdiğimi anımsıyorum. Ondan sonra benden hep kaçtı, ama ben doğru davrandığımı düşünerek bunun üzerinde durmadım. Otobüste büyüklere yer veriyor, bakkaldan çıkarken torbalarını taşımayı öneriyor, asla arabaların arkasına takılmıyor, hiçbir şeyi kırmıyor, sapanla kuş öldürmeye çalışmıyor, karınca veya böcek ezmeyeyim diye bastığım yere dikkat ediyordum; annemle babama vermek için ilkbaharda Geir'le veya başkasıyla çiçek toplamaya gittiğimde bile aldığım canların düşüncesi içimi eziyordu.

Kışın kar yağdığında yaşlılara küreme işinde yardım ediyordum. Bütün gece karın yoğun yağdığı böyle bir pazartesi günü okuldan döndüğümüzde, Geir'i benimle birlikte birilerinin bahçe yolunu küremeye gelmeye ikna etmeye çalışıyordum. Yaşlı adamın yardımlarımıza karşılık bize para vereceğini söyleyince bana katılmaya karar verdi. Babam yeni bir kürek almıştı, Güney Norveç küreği deniyordu buna, parlak kırmızı, güzel bir kürekti, sabah bizim bahçeyi kürediğine göre günün geri kalanında ona gerekmeyeceğini düşünerek alıp çıktım; onların yeşil Güney Norveç küreğini önünde sürükleyen Geir'le yan yana yürüdük. Seçtiğim ev dönemeçteydi, zili çalınca yaşlı adam kapıyı açtı, başka pek çok çocuk gibi evine kartopu atmaya değil, bahçesindeki karları küremeye geldiğimizi anlayınca yüzü ışıldadı. Ağır bir işti, ama eğlenceliydi de; kendimize açtığımız yoldan kürediğimiz karlar

minik çığlar gibi kenara yığılıyordu. Gökyüzü kurşun gibi ağırdı, kar öyle ıslaktı ki sıkıştırınca damlamaya başlıyordu. Torungen'de sis borusu çalındı. Önümüzdeki yokuştan kayaklar veya kızaklarla çocuklar iniyor, işten dönenlerin arabaları çıkıyordu. Bahçe yolunu temizlemek bir saatimizi aldı. Gidip işimizi bitirdiğimizi söyleyince yaşlı adam teşekkür edip kapıyı kapadı. Geir ters ters baktı bana.

"Para almayacak mıydık?"

"Evet. Alacaktık. Para vermemesi benim suçum mu?"

"Bunca işi boş yere mi yaptık?"

"Öyle görünüyor," dedim. "Önemli değil. Gel, gidelim."

Biraz homurdansa da benimle geldi. Evin önüne gelince babamın kapıda durduğunu gördüm. Sanki yüreğim çarpmayı bırakmıştı. Midem öylesine kasıldı ki soluk alamadım. Gözlerinden ateşler saçılıyordu.

"Çabuk buraya gel!" diye bağırdı, ben bahçeye girince.

Son adımları atarken bakışlarımı yere indirdim.

"Bana bak!" dedi.

Başımı kaldırdım.

Bir tokat indirdi yanağıma elinin tersiyle.

Soluğum kesildi.

Ardından kuş tüyü ceketimi göğsümden yakalayıp beni duvara dayadı.

"Küreğimi sen mi aldın!" diye bağırdı. "Daha yeni! Ve benim! Eşyalarıma dokunmayacaksın! Anlıyor musun? Üstelik haber vermeden! Çalındı sandım!"

Hıçkırıklar ve gözyaşları arasında onun sözlerini duymuyordum. Ceketimi yeniden kavradı, beni kapıdan içeri itip karşı duvara çarptı.

"Bir daha böyle bir şey yapayım deme! Asla! Çabuk odana git ve ben çağırana dek çıkma! Anlaşıldı mı?"

"Evet, baba," dedim.

Çalışma odasının kapısını çarparak kapattı; ben üzerimi çıkarmaya başladım. Ellerim titriyordu. Eldivenlerimi, şapkamı, çizmelerimi, kuş tüyü pantolonumu, ceketimi ve kazağımı çıkardım. Odama çıkıp yatağıma uzandım. İçim yangın yeri gibiydi. Hıçkırdım, gözyaşlarım yastığıma akarken ne yapacağımı bilemediğim bir öfke beni paramparça etti. Ondan nefret ediyordum, intikam almalıydım. İntikam alacaktım. Görecekti gününü. Onu ezecektim. Ezecektim.

O sırada aklıma geldi: O iyi yürekli çocuk ne yapardı? Gerçek bir Hristiyan ne yapardı?

Bağışlardı.

Bunu düşününce içime bir sıcaklık yayıldı.

Bağışlayacaktım onu.

Büyük bir düşünceydi.

Beni büyük biri yapıyordu.

Ama yalnızca kendi başımayken. Babamla karşı karşıyayken içimde ne varsa çekip yok ediyor, geriye yalnızca o kalıyordu; ondan başka hiçbir şey düşünemiyordum.

Babamla yalnız başımıza geçirdiğimiz ilk gün, izleyen yıldaki bütün günleri belirleyen bir doku oluşturacaktı. Kahvaltı masada, beslenme çantası buzdolabında hazırdı; eve gelince alışveriş yapıyor, babam yemek hazırlarken oturup sorularını yanıtlıyordum, arada sırada benimle dalga geçiyor, ardından sürekli *dik otur oğlum* diyordu; bazen yemeğini bitirene dek orada oturmaya zorluyordu beni, bazen ona eşlik etmek zorunda kaldığım bu yarım saatlerin benim için ne kadar büyük bir işkence olduğunu gerçekten anlarmış gibi durup dururken *gidebilirsin* diyordu –akşam yemeğinden sonra o ya toplantılarından birine gidiyor ya da çalışma odasına çekiliyordu, biz de ya yukarıda yalnız kalıyor ya da dışarı çıkıyorduk. Haftada bir gün okuldan sonra büyük alışveriş için Stoa'ya gidiyorduk. Akşamları arada sırada bizimle televizyon izlemek için yukarı çıkıyordu. Bu durumda ona hiçbir malzeme

vermiyor, kımıldamadan dimdik oturup tek söz etmiyorduk. Kısa yanıtlar alıyordu sorularına da.

Yngve'den usulca uzaklaştı, benimle gitgide daha çok ilgilenmeye başladı, çünkü ben Yngve gibi somurtkan ve sessiz olmaya asla cesaret gösteremezdim.

Ama o da her zaman işe yaramıyordu.

Babamın merdivenlerde yankılanan ayak sesleri kötü haberdi. Müzik çalıyorsam sesini kısıyordum. Yatmış kitap okuyorsam aşırı rahat görünmemek için doğruluyordum.

Buraya mı geliyordu?

Evet.

Kapı açıldı, karşımda belirdi.

Saat sekizdi, saat dörtte yediğimiz yemekten bu yana yukarı çıkmamıştı.

Bakışlarıyla odayı taradı. Çalışma masasının önünde durdu.

"Neler varmış burada?" dedi. Gelip kart destesini alarak. "İskambil oynayalım mı?"

"Olur, oynayalım," deyip kitabımı bırakım.

Yatakta yanıma oturdu.

"Sana yeni bir oyun öğreteceğim," dedi. Desteyi fırlatıp kartları odaya saçtı.

"52 kart toplama adı," dedi. "Buyur topla bakalım!"

Gerçekten oyun oynamak istediğini sanmıştım, dalga geçmesi beni düş kırıklığına uğratmıştı, ben diz çöküp kartları toplayacakken onun yatakta oturup bana gülmesi karşısında ağzımdan bir laf kaçtı.

Düşünseydim asla söylemezdim.

Ama düşünmedim, boş bulundum.

"Kahretsin!" dedim. "Niye yaptın bunu?"

Babam kasıldı. Kulağımı tutup bükerek kaldırdı.

"Kendi babana küfür mü ediyorsun?" Beni ağlatana dek çekti kulağımı.

"Şimdi topla bakalım!" dedi, ben eğilip kartları toplarken de kulağımı bırakmadı.

Toplama işi bitince ancak bırakıp gitti. Akşam yemeği saatinde çalışma odasındaydı, mutfağa gidince her şeyi hazır bulduk.

Ertesi gün akşam yemeği hazırlarken hep yaptığı gibi, beni yanına çağırmadı. Hazırlıklar bitince seslendi. Tek söz etmeden yemeğe oturduk, kahverengi soslu balina etini, patatesi ve soğanı tam bir sessizlik içinde yedik, eline sağlık deyip masadan kalktık. Babam bulaşıkları yıkadı, oturma odasında bir portakal yedi –kokusunu aldım, bir fincan kahve içti– cezvenin tıkırtısını duydum, çalışma odasına inip biraz müzik çaldı, ardından giyinip arabasına bindi ve uzaklaştı.

Araba gürültüsü yokuşun dibinde kesilir kesilmez kapımı açıp oturma odasına gittim. Kahverengi deri koltuğa yayıldım, ayaklarımı sehpaya koydum. Doğrulup mutfağa gittim, buzdolabını açıp baktım: İki tepsi sandviç hazırlamıştı, bunları yatmadan önce yiyecektik. Yandaki dolabı açtım, kuru üzüm kutusunu çıkardım, bir avucumu doldurdum, onları ağzıma atarken öbür elimle kutudaki üzümleri düzledim. Ağzımda kuru üzümlerle oturma odasına gidip televizyonu açtım. Saat altı buçukta *Blindpassasjer*[10] dizisinin tekrarı vardı. Uzay gemisinde geçen korkunç bir diziydi, aslında cuma akşamları oynuyordu, ama izleme iznimiz yoktu, öte yandan tekrar yayınını ne annem biliyordu ne babam ve bizim şansımıza onlar evde yokken gösteriliyordu.

Yngve gelip kanepeye oturdu.

"Ne yiyorsun?" diye sordu.

"Kuru üzüm," dedim.

"Ben de istiyorum," dedi.

"Çok alma," dedim, o kalkarken. "Babam anlar yoksa."

"Yok almam," dedi Yngve. İçeride dolabın kapağını açtı.

"Biraz da badem ister misin?" diye seslendi.

10 Nor. Kaçak yolcu. 1978 Norveç yapımı Bilim kurgu/Korku dizisi (ç.n.).

"Evet," dedim. "Ama çok değil."

Dışarıdaki sokak lambası karanlıkta turuncu parlıyordu. Alttaki asfalt da aynı renkteydi. Gerideki alaçamın birazı da öyle. Öte yandan ilerideki orman mezarlık gibi kapkaranlıktı. Tepenin en dik noktasından bir motorlu bisikletin uğultusu yükseldi.

"Al bakalım," dedi Yngve, avucuma bademleri bırakarak. Yngve'nin kokusunu aldım. Ekşi ama silik bir kokuydu, neredeyse metalikti. Ama ter değil, onun kokusu başkaydı; teni böyle metal kokuyordu. Güreşirken alıyordum bu kokuyu, beni gıdıklarken alıyordum bu kokuyu ve arada sırada, Yngve yatmış kitap okurken burnumu koluna götürüp onu kokluyordum. Seviyordum onu, Yngve'yi seviyordum.

Blindpassasjer'in başlamasına beş dakika kala Yngve ayaklandı.

"Dış kapıyı kapatalım," dedi. "Bütün ışıkları da söndürelim, daha korkutucu olsun."

"Hayır!" dedim. "Yapma sakın!"

Yngve kahkaha attı.

"Şimdiden korkmaya mı başladın?"

Kalkıp önünü kestim. Beni tutup kaldırdı, arkasına bırakıp basamaklara doğru gitti.

"Yapma!" dedim. "Lütfen!"

Yine güldü.

"Şimdi gidip kapıyı kilitleyeceğim," dedi basamaklardan.

Arkasından koştum.

"Ciddiyim, Yngve," dedim.

"Biliyorum," dedi. Kapıyı kilitleyip önünde durdu. "Ama evde yalnız kaldığımızda kararları ben veriyorum."

Işıkları söndürdü.

Yalnızca bitişikteki odanın ışığıyla aydınlanan alaca karanlıkta, gülümsemesinde şeytansı bir yan vardı. Yukarı koşup koltuğa oturdum. Onun ışıkları birbiri ardına söndürüşünü dinledim.

Koridor, yemek masasının üzerindeki lamba, mutfaktaki tavan lambası. Kanepenin üzerindeki dört küçük duvar lambası ve son olarak televizyonun arkasındaki lamba. Dizi başladığında, dışarıdan gelen zayıf ışık ve ekranın titrek mavi pırıltısı dışında içerisi kapkaranlıktı. Daha başlangıcı bile korkutucuydu, bir adam elindeki tırpanı bir şeye vuruyordu, döndüğünde yüzünün maskeli olduğu ortaya çıktı. Parmaklarımın uçları ürperdi, bir korku dalgası sardı içimi. Ama izledim, izlemek zorundaydım. Yarım saat sonra dizi bittiğinde Yngve kalktı.

"Bir şey söyleme," diye yalvardım. "Sakın bir şey yapma!"

"Ne var biliyor musun, Karl Ove?" dedi.

"Of, hayır ya!" dedim.

"Ben senin sandığın kişi değilim," deyip yanıma geldi.

"Hiç de bile!" dedim.

"Ben Yngve değilim," dedi. "Bir başkasıyım."

"Yngve'sin!" dedim. "Başkası değilsin. Yngve olduğunu söyle!"

"Ben bir robotum," dedi. "Ve bu da..."

Kolunu uzatıp kazağını yukarı çekti. "Etle kandan oluşmuyor. Metallerle kablolar. Etle kan gibi görünüyor olabilir, ama değil. İnsan değilim ben."

"Öylesin!" dedim ve ağlamaya başladım. "Yngve'sin! Yngve! Yngve olduğunu söyle!"

"Şimdi benimle kilere geleceksin," dedi. "He he he..."

"YNGVE!" diye bağırdım.

Gülümseyerek bana baktı.

"Şaka yapıyorum yalnızca," dedi. "Gerçekten bir robot olduğumu sanmadın ya?"

"Bunu yapamazsın," dedim. "Çabuk yak ışıkları."

Bana doğru bir adım attı.

"HAYIR!" diye bağırdım.

"Tamam, tamam," dedi, gülerek. "Işıkları yakalım. Yemek yiyelim mi? Acıktın mı?"

"Önce ışıkları yak," dedim.

Duvar lambalarını, televizyonun üzerindeki lambayı yaktı, bu sırada *Dagsrevyen* başlamıştı. Mutfağa gidip akşam yemeği yedik. Yngve çay yaptı, arkamızdan özenle temizlik yaptığımızdan hiç sorun çıkmıyordu, ama belki de babam için kendisi yokken ocağı yakıp su kaynatmamız düşünülemez bir şeydi. Ardından futbol kart oyunumuzu oturma odasına taşıdık, bu sırada Yngve'nin kapısı açık odasından en sevdiğim Queen albümü *A Night at the Opera* çalıyordu.

Babamın arabasını duyunca çabucak ortalığı toplayıp odalarımıza çekildik. Bizi evde yalnız bıraktığında bazen Yngve'yi yanına çağırıp neler yaptığımızı, nasıl geçtiğini sorardı; ama bu akşam dosdoğru oturma odasına gidip televizyonun karşısına yerleşti.

Bizden uzak durması rahatlatıcıydı, ama durum bununla sınırlı değildi, böyle olmasını istemediğini hissediyordum, sanki evdeki hava bu duyguyla, kimsenin doyuramayacağı bu açlıkla ağırlaşmıştı.

Yanımıza bir sonraki gelişi korkunçtu. Ben hastalanmaya başlamıştım, burnum akıyordu ve ateşim vardı, bir saat içinde çok yükselmişti, Yngve'nin yatağına oturmuş, dergilerinden birini okurken duvara yaslanmıştım. Yngve masasında ödev yapıyordu, Boomtown Rats dinliyorduk.

Kapı açıldı, babam karşımıza dikildi.

Neşesi yerindeydi, gözleri ışıl ışıldı.

"Müzik dinliyorsunuz öyle mi," dedi. "Güzel. Ne bunun adı?"

"Boomtown Rats," dedi Yngve.

"Uydu Kent Sıçanları," dedi babam. "Crystal Palace'ın Kristal Saray olduğunu söylediğimde nasıl gülmüştünüz, hatırlıyor musunuz? İnanmamıştınız!"

Gülümseyerek içeri girdi.

"Müziği sen de sevdin mi, Karl Ove?" dedi.

Başımı salladım.

"Gel, dans edelim," dedi.

"Hastayım, baba. Ateşim var sanıyorum. Kalkmasam iyi olur."

"Hadi canım," diyen babam, ellerimi tutup beni ayağa kaldırarak döndürmeye başladı.

"Dur, baba!" dedim. "Hastayım. Yapamam!"

Ama beni gitgide daha hızlı, daha sert döndürdü. Dayanılmaz duruma geldi, kusacak gibi oldum.

"DUR BABA!" diye bağırdım sonunda. "DUR!"

Başladığı gibi birdenbire durdu, beni yatağa savurup çıktı.

Her cuma annem eve geldiğinde yakınlarda oluyor, böylece onu ilk ben karşılıyordum, çünkü onu ilk ben görürsem babam beni –oturup konuşmaya başladıklarında yaptığı gibi– odama gönderemiyordu. Annem ya pazar ya da pazartesi okula döndüğünde babam yine bize yaklaşıyordu, daha doğrusu bana, yemek hazırlarken o gün olanları anlatmam için beni yine mutfağa çağırmaya başlamıştı. Yemeği sessizlik içinde yiyorduk, bulaşıkları yıkadıktan sonra hiç şaşmadan dosdoğru çalışma odasına gidiyordu. Arada sırada yukarı çıkıp bizimle televizyon izliyordu, ama çoğunlukla akşam yemeğine dek alt kattaydı, Yngve'yle ben evde yalnız gibiydik. Öte yandan babam yanımızdayken ne yapıyorsam yokken de onu yapıyordum. Çoğunlukla uzanıp kitap okuyordum. Artık annem bizi kütüphaneye düzenli olarak götürmediği ve okul kütüphanesindeki bütün kitapları okuduğum için annemle babamın raflarına dadanmıştım. Agatha Christie'yi, Stendhal'in *Kırmızı ve Siyah*'ını okudum, Fransız öykülerinden oluşan bir kitap okudum, Jon Michelet'in bir kitabını okudum, bir Tolstoy biyografisi okudum. Kendim bir kitap yazmaya başladım, yelkenlilerle ilgili olacaktı, ama gemidekileri, yiyecekleri ve yükleri anlattığım ilk on sayfayı yazdıktan sonra Yngve günümüzde kimsenin yelkenlilerle ilgili kitap yazmadığını, böyle kitapların yelkenliler varken yazıldığını, şimdiki kitapların güncel konularda olduğunu söyleyince

yazmayı bıraktım. O sonbaharda bir de gazete çıkardım, üç nüsha yaptım ve üç posta kutusuna attım, biri Karlsen'e, biri Gustavsen'e ve biri de Prestbakmo'ya; ama hiçbirinden ses çıkmadı, gazeteler hiç var olmamış gibi silinip gitmişti.

İçeride başka, dışarıda başka bir yaşam sürüyordum, hep böyle olmuştu ve tüm çocuklar için de böyleydi; cumartesi akşamları televizyonun önünde anne baba ve kardeşlerle birlikteyken büsbütün değişiklerdi, çok daha yumuşak ve geçimlilerdi, oysa tam bir özgürlük ortamı sağlayan, hiçbir şeyin onları engellemediği ormanda kendilerini içgüdülere bıraktıklarını görüyordum. Özellikle sonbaharlarda çok büyüyordu bu ayrım. İlkbaharla yazın çoğunlukla dışarıda yaşanıyordu, çocuk yaşamıyla yetişkin yaşamı arasında başka seviyede bir bağlantı vardı; ama sonbahar karanlığı çökünce bağlar kopuyor, evin kapısı kapanır kapanmaz büsbütün kendi dünyalarımıza çekiliyorduk. Kısa, karanlık, soğuk akşamlar gizli kapaklı yerlere sıkışan tüm o heyecanla dolup taşıyordu. Sonbahar, karanlıktı; toprak, su ve boşluklardı. Solumak, kahkaha atmak, el feneri ışıkları, ağaç dallarından barınaklar, kamp ateşleri, bir oraya bir buraya koşturan çocuklardı. Ve sonra odalardı. Kimseyi odama getirme iznim olmasa da, sitedeki hiçbir çocuk odama ayak basmamışsa da onlara konuk olmama her zaman izin veriyorlardı. Kimisi arada sırada, kimisi daha sık. O sonbaharda en çok Dag Lothar'ın odasına gidiyordum. Karanlıkta koştuktan sonra kıpkırmızı yüzlerimizle oturup Monopoly oynarken kasetçalarda onun iki Beatles albümünden ya kırmızı ya da mavi olan çalıyordu. Yalın, neşeli ilk şarkılarıyla en çok kırmızı olanı beğeniyordum, nakaratlara eşlik edebiliyorduk, dilin semantik yanına pek kafa yormadan, yalnızca sesleri çıkararak bağıra çağıra İngilizce şarkı söylüyorduk, ama karanlık, yabancı tınılarını giderek daha çok beğenir olunca mavi albümü de daha sık çalmaya başladık.

Yaşamımın en mutlu akşamları arasındaydı bunlar. İşin tuhafı, sıra dışı bir yanları yoktu, başka bütün çocuklar ne yapıyorsa onu yapıyor, oyun oynuyor, müzik dinliyor, havadan sudan konuşuyorduk.

Ama o evdeki kokuyu, orada olmayı seviyordum. Az önce ardımızda bıraktığımız, her şeye bir yabancılık katan, özellikle hava ıslakken, görmekle kalmayıp bedenlerimizde hissettiğimiz o karanlığı seviyordum. Sokak lambalarının ışığını seviyordum. Çoğumuz bir araya gelince oluşan havayı, karanlıktaki sesleri, çevremde dolanan bedenleri seviyordum. Açık denizlerde yankılanan sis borusunu seviyordum. Bu akşamlarla ilgili şunu düşünüyordum: Her şey olabilir. Ortalıkta dolaşıp durmayı, değişik nesnelere, durumlara denk gelmeyi seviyordum. Yüzen iskelelerin arkasındaki ormana yapılan barakaların akşamları boşalması, pencerelerin ışıldaması, gidip içeri bakmamız. Porno dergiler miydi oradakiler? Evet, öyleydi. Kimse camı kırıp onları almaya cesaret edememişti, ama şimdi bir fırsat doğmuştu birdenbire, yakında birinin buna kalkışacağını biliyorduk, biz bile yapabilirdik. O yıllarda bir sabah evin önünde karşınıza bir porno dergisinin orta sayfası çıkabiliyordu. O yıllarda yol kenarında, kırlarda, köprü altlarında porno dergiler bulunabiliyordu. Onları kimin attığını bilmiyorduk, sanki Tanrı'nın eli vardı bu işte; dağ laleleri, söğüt çiçekleri, taşkın dereler, yağmurda aşınmış taşlar gibi doğanın bir parçasıydı bu dergiler. Doğa olaylarından da etkileniyorlardı: Ya nemle buruşmuş ya kurumuş ya da gevremişlerdi; çoğunlukla güneşte solmuş, toprakla lekenmiş, boyaları akmış oluyordu.

Bu dergileri düşününce içimde bir heyecan kabarıyordu, bu heyecanın onlardan söz ediş biçimimizle ilgisi yoktu, o kıyak bir durumdu, resimlere aç gözlerle bakıp kahkahalar atıyorduk; öte yandan heyecan, düşüncelerin erişemediği başka bir yerde yatıyordu.

Sitede evinde porno dergi bulundurabilecek çok sayıda çocuk vardı ve bunların neredeyse hepsi zamanı gelince motorlu bisiklet

alacak, sigaraya başlayacak, arada okulu kıracak kişilerdi, kısacası Fina'ya takılanlardan olacaklardı. Kötüler. Benim içimde iki uyumsuz kişilik vardı. Porno dergiler kötüydü, öte yandan içimi sararak yutkunup durmama yol açan o heyecana karşı aşırı güçlü bir arzu duyuyordum. Çıplak kadınlardan birini görünce dizlerimin bağı çözülüyordu. Korkunçtu, olağanüstüydü, açılan bir dünyaydı, kendisini gösteren cehennemdi, parlayan ışıktı, çöken karanlıktı, yalnızca orada durup sayfaları çevirmek istiyorduk, alaçamların ağır dalları altında, nemli toprakla ıslak dağın kokusunu soluyarak sonsuza dek öylece durup fotoğraflara bakabilirdik. Sanki bu kadınlar ya dosdoğru bataklıktan yükselmiş, ya sonbahar sarısı otların ortasında bitmiş ya da en azından onlara sıkı sıkıya bağlıydı. Çoğunlukla fotoğrafların bazı bölümleri bozulmuş oluyordu, ama duygunun varlığını, bizi asla bırakmayacağını kesinlikle bilmemize yetecek kadar sert ve yumuşak görmüştük ve yakınlarda dergi bulunduğu dedikodularını ânında ciddiye alıyorduk.

Bu konuda en heveslilerden biri Geir'di. Daha ikinci sınıftayken babasının *Vi Menn* dergisini aşırmıştı ve biz ormanda oturmuş, kuşkuları savuşturmak için çizgi roman okuyormuş gibi yapıp Donald'la Dolly'nin başından geçenleri yüksek sesle birbirimize anlatarak üstsüz kadınlara bakmıştık.

Şimdi barakalarda porno dergiler vardı.

Çevrelerini dolaştık, ama kapılar kilitliydi ve bizde dergileri almak için camı kırıp kilidi açacak cesaret yoktu.

Ama arzu uyanmıştı bir kere, şimdi başka yerlere bakıyordu. Ormandaki hurda arabayı çevreleyen koru?

B-Max otobüs durağının karşısındaki hendek?

Köprünün altındaki ağaçlık?

Tabii ya, çöplük! Orada bir sürü olması gerekmez miydi? Yüzlerce? Binlerce?

Eylül sonunda bir pazar sabahı babam balığa çıkmıştı, annem oturma odasındaydı, Yngve bisikletiyle adanın doğusunda bir yerlere gitmişti, ben üzerimde bej ceketim ve mavi kot pantolonumla Geir'le buluşmak için yokuşu çıkarken sonunda çöplüğe gideceğimiz için çok heyecanlıydım. Güneş parlıyordu, ama sabahın erken saatlerinde yağmur yağmıştı ve asfalt, evimizin önündeki alaçamların gölgeleri gibi güneş almayan yerlerde ıslak, karanlıktı.

Vardığımda Geir hazır bekliyordu, hemen yola koyulduk. Yokuşu çıktık, uzun düzlüğü geçtik, buradaki bahçelerin önünde brandayla örtülmüş tekneler vardı, çoğu plastikti, ama aralarında filikalar ve ünü dört bir yana yayılmış bir sürat teknesi de vardı. Bahçeler sarı, evlerin gerisindeki ağaçlar turuncuyla kırmızı, gökyüzü masmaviydi. Ceketlerimizi çıkarıp belimize bağlamıştık. Ketil'in evinin önünden geçtik, bahçe yolunu dolandık, sokağın sonunu gösteren kapıdan çıkıp patikaya daldık. Yamacın karşısında, Ten Sing'in[11] tüm o sarı saçlı kızlarıyla toplantılar, provalar yaptığı yeni şapel vardı.

Patika boyunca uzanan dere kabarmıştı, hafif eğimden aşağı serin yeşil ışıltılar saçarak usulca akıyordu. Rengini arasından geçtiği bitkilerden, eğreltilerden, otlardan alıyordu. Kımıldadığı ancak yüzeydeki küçük dalgalanmalardan anlaşılıyordu. Eğimin arttığı, derenin köpürerek aktığı yerde biz de koşmaya başladık. Patikayı örten beyaz taşlar gölgelerde mat ve siyah, güneşin altında ışıltılı ve sarımsıydı. Biraz ilerimizde yukarı tırmanan birilerini görünce yavaşladık. Yaşlı bir çiftti. Saçları ağarmış kadının üzerinde hırka, bastonlu adamın üzerinde dirsekleri deri kaplı bir kadife ceket vardı; ağzı açıktı ve çenesi titriyordu.

Dönüp arkalarından baktık.

"Thommesen'in ta kendisiydi," dedi Geir.

İkinci sınıfta öğretmenliğimizi yaptığından bu yana görmemiştik onu.

"Onun çoktan öldüğünü sanıyordum!" dedim.

11 Gösteriler, konserler düzenleyen Hristiyan gençlik grubu (ç.n.).

Ormandan geçen eski kestirmeyi kullanıp çöplüğün kıyısına geldik. Beyaz plastik poşetlerle siyah çöp torbalarının oluşturduğu dağ parlak güneşte ışıldıyordu. Onlarca martı çığlık çığlığa kanat çırpıyordu ileride. Aşağı inip eşyaları karıştırmaya başladık, kimileri neredeyse dört katımız yüksekliğinde yığılmış, kimileri öylece çevreye saçılmıştı. Poşetlerle kolileri arıyorduk, epeyce bulduk, içlerinde dergiler de vardı –yaşlıların okuduğu haftalık dergiler *Hjemmet og Allers* ve *Norsk Ukeblad;* kızların okuduğu dergiler *Starlet, Det Nye* ve *Romantikk;* çoğu *VG*'den oluşan, ama aralarında *Agderposten, Vårt Land, Aftenposten* ve *Dagbladet* de bulunan gazete yığınları; *A-Magasinet, Kvinner og Klær* ve kızlar için binicilik dergileri, *Donald Duck* çizgi romanları ve benim hemen kenara ayırdığım, altmışlı yılların sonundan kalın bir *Kızıl Maske* albümü, ayrıca *Tempo, Kaptein Mika* dergileri ve *Agent X9* cep kitapları; bütün bunlardan mutluydum, ama geliş nedenimiz değişmemişti, aradığımız dergiler Alle Menn, Lek, Coctail ve Aktuell Rapport'tu; ayrıca ortalarda dolaşan yabancı dergilerden de olabilirdi, çünkü yığınla Danimarka dergisi vardı, birinin adı Weekend Sex'ti; ama ne onlar ne de İsveç ve İngiliz dergileri vardı. Tek bir tene bile porno dergi bulamamıştık! Nasıl olabilirdi bu, biri bizden önce mi davranmıştı? Öyle olması gerekirdi!

Bir saatin ardından teslim olduk, bulduğumuz sıradan dergileri okumak için otlara yayıldık. Belki kendimi büsbütün başka bir şeye hazırladığım ve bütün gün arzuyla yanıp tutuştuğum için orada öylece oturamadım. Bir eksiklik çekiyordum, ayağa kalkıp ağaçların arasında yürümeye başladım, dereye baktım, suda yürümek bize iyi gelir miydi?"

"Derede yürüyelim mi?" diye bağırdım.

"Olur. Şunu okumayı bitireyim de," dedi Geir, bakışlarını dergiden ayırmadan.

Ben bulduğumuz şişe dolu torbaya gittim. Çoğu Arendals Bryggeri'nin sarı etiketini taşıyan uzun, kahverengi şişelerdi, ama

aralarında yeşil, kısa, tombul Heineken şişeleri de vardı. Birini çıkardım. Camın yüzeyine biraz toprakla çimen bulaşmıştı, bir evin kenarında uzun süre beklemiş, bahçe kışa hazırlanırken de alınıp çöpe atılmış diye düşündüm.

Karnımdaki arzu henüz dinmemişti.

Şişeyi elimde çevirdim. Koyu yeşil cam güneşte ışıldıyordu.

"Sence bunun içine çük girer mi?" dedim.

Geir dergiyi kucağına bıraktı.

"Olabilir," dedi. "Çok dar değilse. Deneyecek misin?"

"Evet," dedim. "Sen?"

Kalkıp yanıma geldi. Bir şişe aldı.

"Bir gören olur mu?" diye sordu.

"Yok, kafayı mı üşüttün," dedim. "Ormanın ortasındayız, ama garanti olsun diye şuraya gidebiliriz."

Büyük bir çam ağacının dibine gittik birlikte. Kemerimi açıp pantolonumu dizlerime indirdim, bir elimle çükümü, öbür elimle şişeyi tuttum. Çükümü şişenin ağzına bastırdım; sıcak, yumuşak tenime karşı şişe soğuk, sertti ve aslında küçük geliyordu, ama kalçalarımı biraz ileri geri yapıp bastırınca içine kaydı. Sırtım ürperdi, o sırada çüküm şişmeye başladı ve şişenin ağzı sanki giderek darlaşıyordu.

"Sokamıyorum," dedi Geir. "Olmuyor."

"Ben soktum!" dedim. "Bak!"

Ona döndüm.

"Ama oynatamıyorum," dedim. "Kımıldayacak yer yok. Sıkışıp kaldı!"

Nasıl sıkıştığını göstermek için şişeyi bıraktım. Bacaklarımın arasında sallanıyordu.

"Ha ha ha!" diye güldü, Geir.

Tam dışarı çıkaracağım sırada çükümde keskin bir acı duydum.

"Ah! Ah, kahretsin!"

"Ne oldu?" diye sordu Geir.

"Ah! Ah! LANET OLSUN!"

Sanki bir bıçak veya keskin bir cam kırığı batmıştı. Çükümü var gücümle çekip şişeden kurtardım.

Çükümün başının orta yerinde siyah bir böcek duruyordu.

"AH! LANET! LANET! LANET OLSUN!" diye haykırdım. Kocaman kıskaçları olan siyah böceği kavrayıp olabildiğince uzağa fırlattım ve kollarımı sallayarak sağa sola koşturmaya başladım.

"Ne oldu?" diye sordu Geir. "Ne oldu? Ne oldu, Karl Ove?"

"Böcek! Çükümü ısırdı!"

İlkin ağzı açık baktı bana. Ardından gülmeye başladı. Tam ona göre bir eğlenceydi. Kahkahalar atarak yere yıkıldı.

"Kimseye söyleyeyim deme!" dedim, kemerimi belime dolarken. "Anlaşıldı mı?"

"Ol-lu-lu-lu-lur!" dedi Geir. "Hahahaha!"

Ensemizi yakan güneşte ellerimizde torbalarımızla yokuşu çıkarken kimseye söylemeyeceğine üç kez söz verdirdim ona. Ayrıca küfrettiğim için kısa bir duayla bağışlanma diledim.

"Fina'ya gidip şişelerin depozitosunu alalım mı?" diye sordu Geir.

"Orada bira şişesi alıyorlar mı ki?" diye sordum.

"Doğru ya," dedi Geir. "Saklayalım o zaman."

Açıklığı geçtik, derenin karşısına atladık, şapelin aşağısındaki ağaçların arasına şişe torbalarını bıraktık. Biraz eğrelti otuyla çalı çırpı yolup torbaları elimizden geldiğince örttük, yakınlarda kimse var mı diye çevremize bakındık, koşarsak dikkat çekeceğimizi bildiğimizden şapelin yanındaki yola doğru usulca yürüdük, oradan aşağı inmeye başladık.

Ketil evlerinin kiler kapısının önünde, ters çevirdiği bisikletinin yanında duruyordu. Bir eliyle pedalı çekip arka tekerleği döndürüyor, öbür elindeki küçük plastik yağ şişesiyle zinciri yağlıyordu. Siyah, parlak saçları alnına dökülmüştü.

"Merhaba," dedi.

"Merhaba," dedik.

"Nereden geliyorsunuz?"

"Çöplükten."

"Ne işiniz vardı orada?"

"Porno dergi arıyorduk," dedi Geir. Ben ona baktım. Ne yaptığını sanıyordu? Bu bizim sırrımızdı!

"Buldunuz mu peki?" diye sordu, gülümseyerek bize bakan Ketil.

Geir başını iki yana salladı.

"Odamda bir yığın var," dedi. "Ödünç almak istemez misiniz?"

"İstemez miyiz!" dedi Geir.

"Doğru mu söylüyorsun?" dedim.

Ketil başını öne salladı.

"Şimdi alacak mısınız?"

"Yemek yemem gerek," dedim.

"Benim de," dedi Geir. "Ama alıp ormana saklayabiliriz."

Ketil başını iki yana salladı.

"Aklından bile geçirme. Orada bozulurlar. Ancak eve götürebilirsiniz. Neyse. Akşam size getirebilirim."

"Çok iyi olur. Ama o zaman dışarıda buluşalım. Zile basma. Tamam mı?"

"Bak şu işe," dedi, gözlerini kısıp gülümseyerek. "Dergileri babana göstereceğimden mi korkuyorsun?"

"Yok, ama... Çok soru soruyor. Ayrıca daha önce bize hiç gelmedin."

"Peki," dedi. "Saat beş gibi geleceğim, dışarıda ol. Tamam mı?"

"Ama o zaman maç başlıyor," dedim.

"Altı öyleyse. Bir de çizgi film izleyeceğinizi söylemeyin bana!"

"Tamam. Altı."

Annem mutfakta radyoyu açmış kitap okurken ocakta pirinç lapası kaynıyordu. Tencerenin bir yanı sütten beyazlamıştı, ocakta

da sıcaktan büsbütün kurumuş sütle pirinç parçaları vardı, demek taşırmıştı lapayı.

"Merhaba," dedim.

Kitabı masaya bıraktı.

"Merhaba," dedi. "Nerelerdeydin?"

"Nerede olacak," dedim. "Biraz dolaştık. Şişe bulduk, pazartesi depozito alacağız."

"Harika," dedi.

"Bu akşam pizza yapacak mısın?"

Gülümsedi.

"Yaparım diye düşündüm."

"Ne güzel!" dedim.

"Sana aldığım kitabı okumaya başladın mı?"

Başımı öne salladım.

"Dün başladım. Çok güzel gibi. Şimdi gidip devam edeceğim."

"Peki, git bakalım," dedi. Yemek on beş dakikaya hazır."

Cuma günleri hiç eli boş gelmezdi, bu kez bir kitap getirmişti. Ursula K. Le Guin'in *Yerdeniz Büyücüsü* adlı kitabıydı, daha ilk sayfalardan çok iyi bir kitap olduğunu anlamıştım. Durum böyleyken, elimde kitapla yatağa serilmeden önce biraz duraksamadan edemedim; annem evdeydi ve onunla olabildiğince çok zaman geçirmek istiyordum. Öte yandan, ben yatakta yatsam ve o mutfakta olsa da annem buradaydı, onun yakınında olmanın yaşamıma kazandırdığı ne varsa yerindeydi, ayrıca o varken babam asla terslik çıkarmıyor, öfke nöbetleri geçirmiyor, hep kendisini dizginliyordu.

Babam ve Yngve'yle birlikte maçı izledim. Hep yaptığı gibi İngiliz karameli almıştı bize, ayrıca Yngve'yle bana sekiz kolonluk birer loto kuponu doldurtmuştu. Benim beş tutturmama güldüler, çünkü bu yarısından azdı, pekâlâ zar da atabilirdim. Babam beş tutturmanın, on tutturmak kadar zor olduğunu söyledi. Ama on tutturanların lotodan para aldığını, beş tutturanların lotoya para

verdiğini ekledi. Yngve yedide kaldı, babam on maçı bildi, ama ne yazık ki o hafta on tutturanlara ikramiye yoktu.

Bütün sonuçlar belli olduğunda saat altıya iki vardı. Ketil bisikletinin arkasına bağladığı kalın bir torbayla yokuştan iniyordu. Ayağa kalktım, dışarı çıkacaktım.

"Şimdi ne yapacaksın?" diye sordu babam. "Birazdan çizgi film başlayacak."

"Canım izlemek istemiyor," dedim. "Ayrıca Geir'le sözleşmiştik."

"Sözleştiniz demek," dedi babam. "Peki, sorun değil. Sekizden önce evde ol da."

"Dışarı mı çıkıyorsun?" dedi annem, kapının önünde. "Ben de pizzaya yardım edersin, diye düşünmüştüm."

"Çok isterdim ama söz verdim," dedim.

"Oğlumuz buluşma sözleri vermeye başlamış," dedi babam. "Geir olduğuna emin misin? Küçük bir sevgili olmasın?"

"Yok, eminim," dedim.

"Sekizde evde ol öyleyse," dedi annem.

Babam kalktı.

"Yakında akşamları büsbütün yalnız kalacağız Sissel," dedi, pantolonunu kemer halkalarından kaldırdı, bir elini saçlarında gezdirdi. Ben dışarı çıkmak üzere olduğumdan annemin karşılığını işitmedim. Heyecandan yutkunamıyordum, bütün bedenim titriyordu. Antrede spor ayakkabılarımı giydim –şanslıysak orman şimdiye kurumuş olurdu– mavi örgü kazağını ve annemin yeni diktiği mavi kuş tüyü yeleğimi giydim, kapıyı açtım, bisikletinde oturmuş, bir ayağı yerde bir ayağı pedalda bekleyen Ketil'e ve onun yanında dikilen Geir'e doğru koştum. İkisi de bana baktılar.

"Kayıkhaneye gidelim," dedim. "Orada bizi kimse görmez."

"Peki," dedi Ketil. Ben bisikletle yoldan dolaşacağım. Orada görüşürüz."

Geir'le ben yokuşu geçip patikaya saptık, derenin üzerinden atlayıp aşağı indik, ayaklarımızın altında toprağı sarsarak çimenliği geçtik, çakıl yola geldik ve ancak çimenli yamaca varınca yavaşladık; bu sırada yokuşun tepesinde, eski beyaz evin yanında Ketil belirdi.

Bizden iki yaş büyüktü, çoğunlukla içine kapanıktı, en azından bize öyle görünüyordu. Yüksek elmacık kemikleri, hafif çekik gözleri ve parlak siyah saçlarıyla Kızılderili'ye benziyor, kızların ilgisini çekiyordu. Yakınlarda ortaya çıkmıştı bu durum. Sürekli onu konuşuyor, ona bakıyorlardı, birdenbire her yerde onun adını işitir olmuştum, sanki daha önce bir tür gölgeymiş ve şimdi görünür olmuş gibi yapmaları tuhaftı, bununla birlikte ona bakan, ondan söz eden kızlar, böylesi beklenmedik birini seçerek neredeyse ondan daha ilginç duruma düşüyormuş gibi bir tür gurura kapılıyordu. Öte yandan Ketil yalnızca kendi yaşamını sürüyor, bisikletiyle şuraya buraya gidiyor, neredeyse hep yalnız takılıyor ve bize hep arkadaşça davranıyordu.

Kıvrık gidonunun bir ucundan gevşek bantların sarktığı DBS marka turuncu yarış bisikletinin ayağını indirdi, portbagajın yayını açıp torbayı aldı, bizim ağzımızda birer otla yattığımız yere doğru geldi.

"Porno zamanı!" deyip torbayı alaşağı ederek dergileri çimenlere saçtı.

Güneş ardımızdaki tepelere alçalmıştı, Ketil'in gölgesi yamaç boyunca uzanıyordu. Körfezdeki kayalıktan martı çığlıkları yükseldi. Dergilerden birini kapıp yüzüstü uzandığımda elim ayağım tutmaz olmuştu. Fotoğrafları birer birer inceliyordum, üstelik her fotoğrafın tek bir bölümüne, örneğin göğüslere şöyle bir bakmam yetiyordu heyecana kapılmam için; bacakların arasındaki yarığı görünce neredeyse yabani bir arzu uyanıyordu içimde, az çok aralanmış, az çok kırmızı ve parlaktı, genellikle kenarında bir iki parmak olurdu ya da örneğin çoğunlukla açık duran, çoğunlukla

sırıtan ağızlara veya bazen güzellikleri, yuvarlaklıkları karşısında yerimde duramadığım kalçalara bakıyordum, ama özünde o bölümlerle ilgili değildi bu deneyim, bir şeyin içinde yüzmek gibiydi, başı sonu olmayan bir denizi andırıyordu; en başından, ilk fotoğraftan başlayarak kişinin kendisini ortasında bulduğu bir deniz.

"Büyük kalçalılar var mı sende Geir?" diye sordum.

Başını iki yana salladı.

"Ama koca memeli var bir tane. Görmek ister misin?"

Dergiyi bana doğru kaldırdı.

Ketil birkaç metre yukarımızda yere bağdaş kurmuş, kucağındaki dergiye bakıyordu. Birkaç dakika sonra dergiyi kenara bırakıp kalktı.

"Ben bunları çok gördüm," dedi. "Artık yenileri gerekiyor bana."

"Nereden buldun dergileri," diye sordum, güneşe elimi siper yapıp ona bakarak.

"Satın aldım."

"SATIN MI ALDIN?"

"Evet."

"Ama bunlar eski değil mi?"

"İkinci el deniyor ona salak. Kentte eski dergiler satan bir berber var. Yığınla porno dergi de var."

"Sen alabiliyor musun?"

"Belli olmuyor mu," dedi.

Birkaç saniye boyunca ona baktım. Benimle dalga mı geçiyordu?

Öyle görünmüyordu.

Sayfaları karıştırmayı sürdürdüm. Bir tenis kortunda iki kız çıkıverdi karşıma. Biri açık mavi, öbürü beyaz kısa tenis etekleri giymişlerdi, bileklikleri, beyaz tenis çorapları ve beyaz tenis ayakkabıları vardı. Raketlerini kavramışlardı. Daha neler?

Sayfayı çevirdim.

Biri çimenlere yatmış, gömleğini kaldırıp göğüslerini açmıştı. Başını da geri atmıştı. Külotu da mı yoktu?

Yoktu.

Çok geçmeden ikisi de soyundu; filenin önünde diz çökmüş, popolarını havaya kaldırmışlardı. Olağanüstüydü. Olağanüstü. Olağanüstü.

"Baksana Geir," dedim. "Şu ikisi tenis oynuyor!"

Bana kısaca bakıp başını salladı, başka yere bakmaya zaman harcayamayacak kadar elindeki dergiye gömülmüştü.

Ketil yıkık dökük iskeleye gitti, kıyıda bulduğu taşları denize atmaya başladı. Su çarşaf gibiydi, dümdüz taşlar düştükleri yerde küçük halkalar yaratıyordu.

Gelip yanımızda durduğunda ben üç dört dergiye bakmıştım. Bakışlarımı ona çevirdim.

"Yüzüstü yatıp okumak güzel," dedim.

"Hahaha! Yatıp sürtünmeyi seviyorsun demek!"

"Evet," dedim.

"Bence de öyle," dedi. "Ama artık gitmem gerek. İsterseniz dergiler sizde kalsın. Ben bıktım."

"Bize mi veriyorsun?" diye sordu Geir.

"Güle güle kullanın."

Bisikletinin ayağını kaldırdı, bize el salladı, öbür elini gidonun ortasına koyup yokuşu tırmanmaya koyuldu. Sanki bir hayvana biniyordu.

Dergileri Geir'in evine saklaması gerektiği ikimiz için de çok açıktı, bir saat sonra bizim evin önünde ayrılırken bunu konuşmaya gerek bile duymadık.

Annemin pizzaları kalın hamurlu, yüksek kenarlıydı; kıyma, domates, soğan, mantar ve peynir, dört bir yanı dağlarla çevrili bir düzlüğü andırıyordu. Cumartesileri hep yaptığımız gibi oturma odasındaki yemek masasına yerleştik. Televizyonun önünde asla

yemek yemezdik, aklımızın köşesinden bile geçiremezdik bunu. Babam bana bir dilim kesip tabağıma koydu, ben litrelik şişeden kola doldurdum, Coca Cola yazısı yeşilimsi camın üzerine beyaz harflerle işlenmişti, öbür şişeler gibi kırmızı etiketli değildi. Güney Norveç'te Pepsi Cola satılmıyordu, yalnızca Norway Cup'ta içmiştim, kahvaltıda canımızın istediği kadar mısır gevreği yiyebilmekten ve metroya binebilmekten sonra turnuvanın en güzel yanlarından biri oydu.

Pizza bittikten sonra babam yeni bir oyun oynamak ister miyiz diye sordu.

İstiyorduk.

Annem masayı topladı, babam çalışma odasından defterle dört kalem getirdi.

"Sen de oynamak istiyor musun Sissel?" diye bağırdı, bulaşıkları yıkamaya başlayan anneme.

"İsterim," dedi annem, yanımıza gelerek. Kolunda ve şakağında sabun köpüğü vardı. "Ne oynayacağız? Yatzy mi?"

"Yok, " dedi babam. Birer kâğıt alıp ülke, kent, ırmak, deniz, göl ve dağ yazacağız. Hepsine bir sütun. Ardından bir harf seçeceğiz ve üç dakika içinde o harfle başlayan adlardan en çoğunu yazmaya çalışacağız."

Daha önce oynamamıştık. Ama eğlenceli görünüyordu.

"Ödül var mı?" diye sordu Yngve.

Babam gülümsedi.

"Yalnızca onursal. Kazanan aile şampiyonu olacak."

"Siz başlayın," dedi annem. "Ben çay koyayım."

"Bir deneme turu yapabiliriz," dedi babam. "Sen gelince de başlarız."

Bize döndü.

"M," dedi. "M harfiyle başlayacak. Hazır mısınız?"

"Evet," diyen Yngve yazmaya başlamıştı bile, bir eliyle de kâğıdını gizliyordu.

"Evet," dedim.

Dağ sütununa Mont Blanc yazdım. Kente Mandal, Morristown, Mjøndalen, Molde, Malmö, Metropolis ve Münih. Ama ne deniz ne de ırmak biliyordum. Sıra ülkeye geldi. M'yle başlayan ülke var mıydı? Bildiğim bütün ülkeleri aklımdan geçirdim. Hayır. *Moelven.* Bir ırmak mıydı o? Rana'daki Mo bir kentti. Ah, evet. Mississippi!"

"Zaman doldu," dedi babam.

Kâğıtlarına şöyle bir bakmak yetmişti beni yendiklerini anlamama.

"Okuyabilirsin, Karl Ove," dedi babam.

"Morristown'a gelince babamla Yngve gülmeye başladı.

"Dalga geçmeyin!" dedim.

"Morristown yalnızca Kızıl Maske'de var," dedi Yngve. "Gerçekten var mı sanıyorsun?"

"Öyle mi? Sala, New York'ta B.M. binasında çalışıyor ve New York var. Morristown niye olmasın?"

"İyi yanıt, Karl Ove," dedi babam. Bunun için sana yarım puan veriyorum."

Yngve'ye sırıttım, o da alay edercesine gülümsedi.

"Çay oldu," dedi annem. Mutfağa gidip bardaklarımızı aldık. Kendiminkine sütle şeker koydum.

"Öyleyse şimdi gerçekten başlıyoruz," dedi babam. "Üç harf seçeceğiz. Yatmadan önce ancak bu kadar yetiştirebiliriz."

Annemin de neredeyse benim kadar az ad bildiği ortaya çıktı. Belki de Yngve'yle babam gibi iyice yoğunlaşmıyordu oyuna. Benim için iyiydi, böylece o ikisine karşı biz ikimiz oluyorduk.

Babam ilk turda puanları dağıttıktan sonra annem soyadını değiştirdiğini söyledi.

"Kızlık soyadımı geri aldım. Artık soyadım Knausgaard değil, Hatløy."

Her yerim buz kesti.

"Knausgaard değil mi?" dedim, ağzım açık ona bakarak. "Ama bizim annemizsin!"

Gülümsedi.

"Evet, elbette öyleyim! Her zaman öyle olacağım!"

"Ama niye? Niye bizimle aynı soyadını kullanmıyorsun?"

"Sissel Hatløy olarak doğdum. Benim adım buydu. Knausgaard babanızın soyadı. Ve sizin soyadınız!"

"Boşanacak mısınız?"

Babamla annem gülümsediler.

"Hayır, boşanmayacağız," dedi annem. "Yalnızca soyadlarımız farklı olacak."

"Ama bunun biraz aptalca bir sonucu oldu," dedi babam. "Artık babaanneniz ve büyükbabanızla görüşemeyiz. Annenizin soyadını değiştirmesinden hoşlanmadılar, bizimle görüşmek istemiyorlar."

Ona baktım.

"Peki ya Noel?" diye sordum.

Babam başını iki yana salladı.

Ağlamaya başladım.

"Ağlayacak bir durum yok, Karl Ove," dedi babam. "Geçer. Şimdi kızgınlar. Zamanla geçer."

Sandalyemi hızla geri ittim, kalkıp odama koştum. Kapıyı kapatırken arkamdan birinin geldiğini duydum. Yatağa yatıp yüzümü yastığa gömdüm, iki gözüm iki çeşme hıçkıra hıçkıra ağladım.

"Karl Ove," dedi babam, arkamdan. Yatağın kenarına oturdu. "Bu kadar üzülecek ne var? Babaannenle büyükbabana gitmek çok mu güzeldi?"

"Evet!" diye bağırdım, yastığa. Hıçkırırken bütün bedenim kasılıyordu.

"Ama onlar senin annenle görüşmek istemiyor. Bu durumda onlarla görüşmek eğlenceli olmasa gerek. Anlıyor musun? Onlar bizi istemiyor."

"Annem niye adını değiştirdi ki!" diye bağırdım.

"Kendi adı," dedi babam. "Böyle istiyor. Ne sen ne ben ne babaannen ne de büyükbaban onu bundan yoksun bırakabilir. Öyle değil mi?"

Kısa bir süre için elini omzuma koydu. Ardından kalkıp odadan çıktı.

Gözyaşlarım dinince annemin verdiği kitabı alıp okumayı sürdürdüm. Bilincimin derinliklerinde Yngve'nin odasına yatmaya gittiğini, oturma odasının sürgü kapısının kapandığını, annemle babamın müzik çaldığını anladım, ama düşünceler uçucuydu, okuduğum ilk cümleden kendimi kitaba kaptırdım ve giderek daha derine gömüldüm. Başkarakter bir adada oturan Ged adında bir oğlandı, özel yetenekleri vardı, bu ortaya çıkınca büyücüler okuluna gönderildi. Orada Ged'in yeteneklerinin olağanüstü olduğu anlaşıldı, öbür öğrencilere gösteri yapacağı sırada kendisini gurura kaptırdı ve öteki dünyaya, yeraltına, ölüler âlemine bir kapı açtı ve oradan bir gölgenin kaçmasına neden oldu. Yıllar sonra Ged ölmek üzereydi, güçsüz ve zayıf düşmüştü; gölge onu izliyordu. Ged kaçtı, dünyanın unutulmuş bir köşesine saklandı, bütün tutkularını bir yana bıraktı, yalın büyücülük becerilerinin boş numaralar ve göz boyama olduğunu, tüm varlıklarla bağlantılı başka, daha derin bir büyü bulunduğunu ve bu dengeyi koruma sorumluluğunun büyücüye düştüğünü anladı. Her varlığın, her yaratığın özüne karşılık düşen bir adı vardı; varlıkların, yaratıkların gerçek adını bilenler onlara egemen olabilirdi ancak. Ged bunu yapabiliyordu, ama göstermiyordu, çünkü bütün büyüler, bütün büyücülük eylemleri dengeyi etkiliyordu, başka bir yerde beklenmedik olaylar ortaya çıkabiliyordu. Yerleştiği köydekiler bu nedenle onun kötü bir büyücü olduğuna karar verdi, bütün büyücülerin karnını doyurduğu en kolay numaraları bile yapamıyordu. Gençti, ciddiydi, yüzünde büyük bir yara vardı, çabucak

üşüyüveriyordu, ama gerçekten önemli bir durum ortaya çıktığında, gerçekten gerektiğinde becerilerini kullanmaktan geri durmuyordu. Bir keresinde ölmek üzere olan bir çocuk vardı. Ged hastanın arkasından ölüler âlemine gidip onu geri getirdi, öte yandan bunu yapmaması gerekirdi, çok tehlikeliydi, çünkü bozulmaması gereken en önemli denge ölümle yaşam arasındakiydi. Ama buna kalkıştı ve az kalsın canından olacaktı. Köylüler ilk kez onun gerçek gücünü gördüler. Öteki dünyadan getirdiği, köşe bucak onu arayan gölge sonunda buldu, çünkü Ged güçlerini her kullandığında gölge bunu fark ediyor, ona yaklaşıyordu. Ged'in gitmesi gerekiyordu. Gitti de, bir tekneye atladı, en uzak kıyıya doğru adalar arasındaki denize açıldı. Gölge yaklaştıkça yaklaşıyordu. Ged'in ölümle burun buruna geldiği sayısız çatışmanın ardından son, en büyük karşılaşma geldi. Bütün bu süre boyunca gölgenin adını bulmaya çalışmıştı. Eski zaman yaratıklarıyla ilgili kaynakları taramış, bilge büyücülere akıl danışmıştı, ama bir yararı yoktu, yaratık bilinmiyordu, adsızdı. Ardından Ged onun adını buldu. Denizde, teknede bir başınayken, gitgide yaklaşan gölgenin adını buldu. Ged'di gölgenin adı. Gölgeninkiyle onun adı aynıydı. Gölge ta kendisiydi.

Son sayfayı okuyup ışığı kapattığımda saat neredeyse on ikiydi, gözlerim yaşlarla doluydu.

Gölge ondan başkası değildi!

O sonbaharla kışta, en az haftada bir, çoğunlukla iki kez evde yalnız kalıyordum. Babam toplantılardaydı. Yngve ya okul bandosu provasında ya futbol, voleybol antrenmanında ya da arkadaşlarının evinde oluyordu. Evde tek başıma kalmayı seviyordum. Kimsenin bana ne yapacağımı söylememesi, benden iş istememesi çok güzeldi, ama aynı zamanda bu durumdan pek hoşlanmıyordum, hava giderek daha erken kararıyordu, camlarda dolaşan yansımamı görmek oldukça rahatsız ediciydi, ölüme ve ölülere uzanıyordu o.

Durumun böyle olmadığını biliyordum, ama bilmek neye yarardı?

Okuduklarıma kendimi kaptırdığımda özellikle ürkütücüydü, kitaptan başımı kaldırıp doğrulunca *hiçbir yerle* bağlantım yokmuş gibi geliyordu bana. Yapayalnız olduğum duygusuna kapılıyordum, dışarıda bir duvarı andıran karanlığın ortasında büsbütün bir başımaydım.

Babam gelene dek yeterince zamanım varsa küveti doldurabilirdim, ikide bir banyo yapmamı sevmiyordu, ona kalırsa haftada bir yeterdi, yaptığım başka her şey gibi bunu da yakından izliyordu. Doldurduğum küvete oturduğumda, kasetçalarımı çalıştırıp bedenimi sıcak suyun kollarına bıraktığımda kendimi dışarıdan görebiliyordum, ağzım açıktı, sanki başım bir kafatasıydı. Şarkı söyledim, sesimin yankısı bana döndü, başımı suyun içine sokunca ödüm patladı: Hiçbir şey göremiyordum! Birisi gizlice yanıma sokulabilirdi! Kim var orada! Suyun altında geçirdiğim o iki, üç, dört saniye zamanda bir delikti ve o delikten biri sızabilirdi içeri. Belki banyoya değil, hayır burada kimse yoktu, ama eve girebilirlerdi.

Bu durumda elimden gelenin en iyisi mutfağın veya odamın ışığını kapatıp dışarı bakmaktı; dışarıda, camlar yansıma yapmadığında, evler vardı, başka aileler vardı, arada sırada başka çocuklar da oluyordu. Hiçbir şey bunu görmekten daha güvenli olamazdı.

Böyle bir akşamda mutfak tezgâhında dizlerimin üzerinde durmuş, dışarıya bakıyordum; korkunç bir tipi vardı. Ortalığı yıkan rüzgâr, yağmur oluklarında tıkırdıyor, bacalarda homurdanıyordu. Kapkaranlıktı, sokak lambalarının altında tek bir kimse yoktu, tipiden göz gözü görmüyordu.

Yokuşta bir araba belirdi. Sokağa döndü, evimize doğru yaklaştı. Buraya mı geliyordu?

Evet. Bahçe yoluna girip durdu.

Kim olabilirdi?

Mutfaktan koşarak çıktım, basamakları inip antreye geldim.

Orada durdum.

Bize konuk gelmezdi, öyle değil mi?

Kim olabilirdi bu?

Korkmaya başladım.

Kapıya iyice sokulup burnumu buzlu cama dayadım. Açmak zorunda değildim, orada durup geleni tanıyor muyum diye bakabilirdim.

Kapı açıldı ve dışarı bir gölge *düştü.*

Gölge eve doğru *emekliyordu!*

Olamaz! Olamaz!

Bir ayı gibi sallana sallana yaklaştı. Kapı zilinin altında durdu, iki ayağının üzerinde doğruldu.

İrkilip geri çekildim.

Ne biçim bir yaratıktı bu?

Ding dong sesiyle çaldı kapı zili.

Gölge yine elleriyle dizlerinin üzerine çöktü.

Korkunç Kar Adamı? Koca Ayak?

Burada? Tybakken'de?

Gölge yine doğruldu, zili çaldı, elleriyle dizlerinin üzerine düştü.

Gürültüyle çarpan yüreğim göğsümü sıkıştırıyordu.

Ama sonra anladım.

Elbette.

Belediye meclisi üyesi, felçli adamdı bu.

O olmalıydı.

Korkunç Kar Adam, arabasıyla gelmezdi, öyle değil mi?

Gölge geri geri emeklemeye başlayınca kapıyı açtım. Bana döndü.

Oydu.

"Merhaba," dedi. "Baban evde mi?"

Başımı iki yana salladım.

"Hayır," dedim. "Toplantıda."

Ağzının kenarından her zaman biraz tükürük akan, özel yapım arabasıyla çocukları gezdirip duran adam içini çekti.

"Uğradığımı söyle, selamımı ilet," dedi.

"Baş üstüne," dedim.

Kollarının yardımıyla ilerledi, kapıyı açıp şoför koltuğuna yerleşti. Gözlerimi kocaman açtım. Arabanın içinde adamın yavaş, umarsız hareketleri dönüşüm geçirdi, güçlü motoru çalıştırdı, hızla yola çıkıp gürültüyle aşağı inerek gözden yitti.

Kapıyı kapayıp odama çıktım. Yatağa uzandığım sırada alt katta kapı açıldı.

Gelenin Yngve olduğunu anladım seslerden.

"Evde misin?" diye seslendi basamaklardan. Kalkıp çıktım.

"Çok açım," dedi. "Akşam yemeği yiyelim mi?"

"Saat daha sekiz," dedim.

"Ne kadar erken o kadar iyi," dedi. "Çay da yaparım. Açlıktan ölüyorum."

"Çay olunca çağır," dedim.

On beş dakika sonra, önümüzde koca birer fincan çayla oturmuş, ekmek dilimlerimizi yiyorduk.

"Bir araba mı geldi bahçeye akşam?" diye sordu Yngve.

Başımı salladım.

"Belediye meclisindeki felçli adam."

"Ne istiyormuş?"

"Bilmiyorum."

Yngve bana baktı.

"Bugün birisi senden söz etti," dedi.

Ürperdim.

"Öyle mi?" dedim.

"Evet. Ellen."

"Ne dedi?"

"Çok tuhaf yürüdüğünü söyledi."

"Hiç de bile."

"Gerçekten öyle dedi. Ayrıca doğru değil mi? Biraz tuhaf yürüyorsun, hiç düşünmedin mi bunu?"

"Tuhaf falan yürümüyorum!" diye bağırdım.

"Evet, gerçek bu," dedi Yngve. "Küçük şempanze yürümeyi öğrenememiş daha."

Ayağa kalkıp yürümeye başladı, her adımda öne devrilecekmiş gibi yapıyordu. Gözlerimde yaşlarla ona baktım.

"Ben gayet normal yürüyorum," dedim.

"Ben uydurmuyorum, Ellen söyledi," deyip oturdu. "Senin hakkında konuşuyorlar, haberin olsun. Tuhafsın biraz."

"TUHAF DEĞİLİM HİÇ DE!" diye bağırarak ekmek dilimini olanca gücümle ona fırlattım. Yngve başını kenara çekince ekmek minik bir şapırtıyla ocağa çarptı.

"Ufaklığın tepesi mi attı yoksa?" diye sordu.

Elimde çay fincanıyla doğruldum. Bunu gören Yngve de kalktı. Sıcak çayı ona serptim. Karnına geldi.

"Sinirlenince çok şirin oluyorsun Karl Ove," dedi. "Seni zavallı küçük şempanze. Yürümeyi öğreteyim mi sana? İstersen öğretebilirim."

Gözlerim yaşlarla doluydu, ama önümü göremememin nedeni bu değil patlamak üzere olan öfkemdi, kızıl bir sisin içindeydim sanki.

Yngve'nin üzerine atılıp var gücümle karnına vurdum. Kollarımı tutup kıskıvrak yakaladı, kurtulmaya çalıştım, ama çok sıkı tutuyordu; tekmelemeyi denedim, gövdemi kendi gövdesine bastırdı; ısırmaya kalkıştım, fırlattı beni.

"Ağır ol bakalım," dedi.

Yine üzerine atıldım, tek istediğim yüzüne vurmak, suratını dağıtmaktı, elime bir bıçak geçirebilseydim karnına saplamaktan çekinmezdim, ama Yngve bütün bunları biliyordu, daha önce birçok kez başımızdan geçmişti, dolayısıyla yine aynısını yaptı, beni sımsıkı yakalayıp kendisine bastırarak küçük bir şempanze

olduğumu, öfkelenince çok şirinleştiğimi söyledi, ben ısırmaya kalkışınca ve o artık kafamı tutamaz olunca beni itti. Bu kez yeniden ona saldırmak yerine koşarak mutfaktan çıktım. Oturma odasındaki masada bir meyve tabağı vardı, elime geçen bir portakalı bütün gücümle yere fırlattım. Meyve yarıldı ve portakal suyu şeridi boylu boyunca duvar kağıdına fışkırıp ince bir şerit oluşturdu.

Yngve kapıda durmuş bakıyordu.

"Ne yaptın sen?" diye sordu.

Ona döndüm. Duvar kâğıdındaki lekeyi o sırada gördüm.

"Sen silersin artık geri zekâlı," dedim.

"Silmek işe yaramaz," dedi. "Leke büyür. Babam bunu görünce küplere binecek. Niye yaptın?"

"Belki görmez," dedim.

Yngve gözlerini üzerime dikti.

"Umalım da görmesin," dedi. Eğilip aldığı portakalı mutfağa götürdü. Gelen hışırtılardan anladığıma göre çöp kutusunun en dibine koydu. Elinde bir bezle dönüp yeri sildi.

Titremekten güçlükle ayakta durabiliyordum.

Leke inceydi, ama uzundu; babamın onu görmemesine imkân yoktu.

Yngve çaydanlığı, fincanları yıkadı. Ekmek dilimini çöpe atıp kırıntıları temizledi. Yemek masasının önündeki sandalyeye oturup başımı ellerimin arasına aldım.

Yngve gelip önümde durdu.

"Özür dilerim," dedi. "Seni ağlatmak istememiştim."

"Bal gibi de istedin."

"Ama çok sinirleniyorsun," dedi. "Bunun kışkırtıcı olduğunu sen de anlıyorsundur, değil mi? Ayrıca özür diledim."

"Ona ağlamadım," dedim.

"Niye ağladın?"

"Tuhaf yürüdüğüm için."

"Yapma," dedi. "Herkesin kendi yürüyüşü vardır. Önemli olan ilerlemek. Ben yalnızca şaka yapıyordum, anlıyor musun? Seni kızdırmak istedim. Başardım da. Tuhaflık falan yok yürüyüşünde."

"Emin misin?"

"Çok eminim."

Babam döndüğünde yatmıştım. Karanlıkta, uzandığım yerde onun ayak seslerine kulak kabarttım. Sahanlıkta durmasından korkuyordum ama o doğrudan mutfağa gitti. Orada bir süre oyalandı. Çıktığında sahanlıkta yine durmadı.

Lekeyi görmemişti.

Kurtulmuştuk.

Ertesi akşam Geir'le yüzme antrenmanımız vardı. Holte'den otobüse binip kentteki otobüs terminaline gittik, oradan omuzlarımızda çantalarımızla Stintahallen'e çıkan yokuşları tırmandık. Benim çantamda lacivert Arena mayo, kenarında Norveç bayrağı bulunan beyaz Speedo bone, Speedo yüzme gözlüğü, sabun ve havlu vardı. Geçen kıştan bu yana Arendal Yüzme Kulübü'ne üyeydik. O sıralar pek yüzemiyorduk, havuzun bir ucundan öbürüne tek seferde gitmek çok büyük bir çaba gerektiriyordu, neredeyse olanaksızdı; öte yandan bunu başarmamız bekleniyordu, yüzme kulübünde en azından bu kadarı kesinlikle gerekiyordu ve ayakları takunyalı, kolları dövmeli antrenör havuz kenarı boyunca bizi izleyerek bağırıp çağırınca öğrenmemiz şaşırtıcı ölçüde kısa sürdü, sorunsuz başardık. Arada sırada yanımıza gelen, uzun ve ince uzuvlarına karşın kaslı gövdeleri, böceksi gözlükleri ve açık ağızlarıyla havuzda köpükler saçarak ilerleyen büyük oğlanlarla karşılaştırılınca iyi yüzdüğümüz söylenemezdi. Onların yanında iribaşlar gibi kalıyoruz, diye düşündüğüm oluyordu, çırpınıp dururken kulvarda ilerlediğimiz kadar sağa sola da kayıyorduk. Giderek geliştik, bir antrenmanda bin metre yüzecek seviyeye geldik, ama yüzmeyi sürdürmemin

nedeni bu değildi, yarışma düzeyinde yüzücü olmayacağımı kesinlikle biliyordum, çünkü yarışmalarda elimden gelenin en iyisi de yeterli değildi, Geir'i bile geçemiyordum; yüzmeyi sürdürmemin nedeni diğer her şeydi, daha otobüse biner binmez başlıyor, Arendal yolunun karanlığında sürüyordu: Ortasından geçtiğimiz ıssız kent, yüzmeye giderken hep önünde durduğumuz dükkânlar, havuzun bulunduğu salona –tuhaf iç ve dış mekân karışımıyla o kocaman kamu binasına– girmek, kapıda sımsıkı kışlıklarımızdan süzülüp soyunmak, duş almak ve mayo giymekten müteşekkil minik ritüelin ardından on beş dakika içinde üzerimizdeki minik kumaş parçaları dışında neredeyse büsbütün çıplak bedenlerimizle havuz kenarına varmak ve klor kokulu, olağanüstü saydamlıkta soğuk suya kendimizi atabilmek. İşte bunları seviyordum. Salonda yankılanan sesler, camların dışındaki karanlık, mercanımsı kulvar ipleri, tramplenler, ardından yarım saat süren sıcak duşlar ve tersine dönen süreç: Koca kafalı, kırılgan, solgun ve yarı çıplak oğlanlar olmaktan çıkıp üzerimizde paltolarımız, şapkalarımızın altında ıslak saçlarımız, tenlerimizde klor kokusu ve kollarımızla bacaklarımızda tatlı bir yorgunlukla dışarının ayazında durmak.

Boneyle yüzme gözlüğünü takınca kapıldığım kendi içime kapanma duygusunu da seviyordum, özellikle yarışmalarda, depar taşının altında beni bekleyen kendi kulvarım varken; ama orada, yüzmenin astronotluğu andıran yalnızlığında, düşünceler karışabiliyor, ürkütücü olabiliyordu. Gözlüğüme su kaçabiliyor, gözlerimi yakıp önümü görmemi engelleyebiliyor, dolayısıyla düşüncelerimin duruluğunu bozabiliyordu. Su yutabiliyor, dönüşte çuvallayabiliyor, soluk soluğa kalabiliyor ve daha çok su yutabiliyordum. O sırada benim yanımdaki kulvarlarda yüzenlerin epeyce uzaklaştığını görüyordum, kazanmayı isteyen ses söylüyordu bunu ve ben onunla konuşmaya başlıyordum. Bütün gücümle çabalayıp yüzerken bir panik havasına bürünsem de içimde oldukça sakin ilerleyen, bir ordu merkezi sığınağında tepelerinde savaş

tüm hızıyla sürerken subayların kendilerini tutarak tartışmasını andıran bu konuşma hızlanmamı sağlıyordu ve birkaç saniye boyunca elimden geleni ardıma koymuyordum, ama bu da bir işe yaramıyordu, Geir önümde oluyordu, buna bir anlam veremiyordum, sonuçta ben ondan daha iyiydim, her konuda olduğu gibi kazanma iradesi konusunda da ondan daha çoğunu biliyordum. Yine de Geir elini havuzun kenarına işte *şimdi* dokunuyordu, ve ben ise ..... *şimdi.*

Antrenör düdüğünü çalınca ve o günün antrenmanı son bulunca kollarımı havuzun kenarına koyup kendimi yukarı çektikten sonra Geir'le birlikte karo zeminde duşa koşarken rahatlıyordum, orada hız azalmış gibiydi, en azından bonelerimizi, mayolarımızı çıkarıp suyun altına girince bizim hızımız azalıyordu, gözlerimizi yumup bedenimize yayılan sıcağı hissediyorduk, artık ne bir şey söylemek ne de yapmak zorundaydık, bizden sonra halka açılan havuza giden adamlardan biri şarkı söylemeye başlayınca gülmemiz bile gerekmiyordu. İçerinin havasında düşsel bir yan vardı, kapıda beliren beyaz bedenlerin yavaş, içe dönük hareketlerle suyun altına girmesinde, karoları döven suyun köpüklü sesinin dışarının gürültüsüne karışmasında, havayı ağırlaştıran nemde, biri konuştuğunda seslerin çınlayan yankısında...

Genellikle bizimle birlikte antrenman yapanlar gittikten çok sonra bile orada kalmayı sürdürürdük. Geir yüzünü duvara verir, ben popomu gizlemek için odaya dönerdim. Arada sırada çaktırmadan ona bakardım. Kolları benimkilerden ince olsa da benden daha güçlüydü. Ondan biraz daha uzundum, ama o daha hızlıydı. Ama benden daha hızlı yüzmesinin nedeni bu değildi. İsteğinin benimkinden daha güçlü olmasıydı. Resim çizerken durum başkaydı, o öylece yapabildiği bir işti, içinde vardı ve olagelmişti. Kişiler hariç her şeyi olduğu gibi çizebiliyordu. Evler, arabalar, tekneler, ağaçlar, tanklar, uçaklar, roketler. Neredeyse gizemli bir durumdu. Çünkü benim gibi kopya çekmi-

yordu, annesi ne cetvel ne de silgi kullanmasına izin veriyordu. Arada sırada konuşmasında tuhaflıklar beliriyordu, *düşlemlemek* ve *dörtlügen* gibi sözler ediyor, *bu portakal* yerine *o portakal* diyordu, her seferinde onu düzeltsem de göz rengi veya diş yapısı gibi değişmez bir parçası olarak gördüğü bu terimleri kullanmayı sürdürüyordu.

Derken ona baktığımı gördü, bakışlarımız kesişti. Dudaklarında bir gülümsemeyle uzanıp avucunu duş başlığına bastırdı, sular parmakları arasında kabarıp kalınlaşır gibi oldu. Gülerek bana döndü. Ellerimi ona uzattım. Parmak uçlarım sudan kızarıp buruşmuştu.

"Kuru üzüme benziyorlar," dedim.

Kendi parmaklarına baktı.

"Benimkiler de öyle," dedi. "Yıkanınca bütün bedenimizin böyle olduğunu düşünsene!"

"Benim yumurtalarım hep buruşuk," dedim.

İkimiz birden eğilip baktık. Parmağımı sert ama hassas deri katmanlarının üzerinde dolaştırınca içim ürperdi.

"Okşamak güzel geliyor," dedim.

Geir çevresine bakındı. Duşu kapatıp havlu askısına giderek kurulanmaya başladı. Uzandığım sabun elimden kaydı. Yerde süzülüp köşe duvarına çarptı, su giderlerinden birinin yanında durdu. Duşu kapatıp Geir'in yanına giderken sabunu öyle orta yerde bırakmaya içim elvermedi. Alıp duvar kenarında duran çöp kutularından birine attım. Yüzümü havlunun yumuşak dokumasına bastırdım.

"Acaba çükümüzde kıl çıkınca nasıl olacak," dedi Geir, bacaklarını genişçe açıp birkaç adım atarak.

Güldüm.

"Upuzun çıktığını düşünsene!" dedim.

"Dize kadar!"

"O zaman taramak gerekir!"

"Atkuyruğu da yapabiliriz!"

"Berbere gidermişiz! Çükümün kıllarını kısalttırmak istiyorum zahmet olmazsa!"

"Haha. Hangi model istersiniz?"

"Sıfır numara lütfen!"

O sırada kapı açılınca gülmeyi kestik. Yaşlı, şişko, üzgün bakışlı bir adam girdi içeri; bizi başıyla selamladıktan sonra mayosunu çıkarmak için utanç içinde arkasını dönünce kahkahaların içimizde bıraktığı boşluk kıkırtılarla doluverdi. Eşyalarımızı toplayıp duştan çıkar çıkmaz Geir haykırdı:

"Eminim çükü kocamandır!"

"Veya miniciktir!" dedim, ben de yüksek sesle; kapıyı arkamızdan çarpıp soyunma odasına koştuk. Adamın bizi duyup duymadığına kafa yorup gülüşerek bir süre oturduk, ardından ortamın durgunluğundan etkilendik, tembel hareketlerle toplanıp giyinmeye başladık. İçeride yalnızca şunlar duyuluyordu: Muşamba döşemedeki ayak sesleri, pantolona giren bacaklarla ceketlere giren kolların hışırtısı, bir dolap kapatılıp açıldığında yükselen o keskin gıcırtı, büyük olasılıkla saunanın sıcağından yanmış bir adamın içini çekmesi.

Yüzme gereçlerimi dolaptan çıkardığım çantama doldurdum. Önce gözlüğüm –bir süre elimde tutup inceledim, çünkü yeniydi ve benim olmasına seviniyordum. Ardından mayom, bonem, havlum ve son olarak sabunluk. Yuvarlatılmış yumuşak çizgileri, yeşil rengi ve hafif parfüm kokusuyla sabunluk, yüzme gereçlerimle aynı dünyadan değildi; anneme bağlıydı sımsıkı, onun dolabındakilere: Küpelere, yüzüklere, sprey şişelerine, kemer tokalarına, broşlara, atkı ve eşarplara... Annem böyle bir dünyadan haberdar değildi, olsaydı bana o kadın bonesini almazdı. Çünkü kadın bonesi o dünyaya aitti. Oysa bu dünyaların birbirleriyle karıştırılmaması gerektiğini herkes bilirdi.

Geir yanımda hazırlığını bitirmek üzereydi. Kalkıp iç çamaşırımı giydim, önce bir bacağımı, ardından öbürünü içlik altımın

içinden geçirdim. Belini iyice yukarı çektim, ardından arkamı dönüp giysilerin arasında çorapları aradım. Yalnızca birini bulabildim ve yığında bir kez daha eşelendim.

Yoktu.

Dolaba baktım.

Bomboştu.

Olamaz!

Hayır, hayır, hayır.

Çılgın bir hızla bir kez daha elden geçirdim giysilerimi, çorap önümde yere düşüverir umuduyla her birini deliler gibi sallıyordum havada.

Ama orada değildi.

"Ne oldu?" diye sordu Geir. Tepeden tırnağa giyinmiş, karşımdaki banktan bana bakıyordu.

"Çorabımın tekini bulamıyorum," dedim. "Sen görebiliyor musun?"

Eğilip bankın altına baktı.

"Burada yok," dedi.

Olamaz!

"Yahu buralarda bir yerde olmalı," dedim. "Aramama yardım eder misin? Lütfen!"

Sesimin biraz titrediğini duyabiliyordum. Öte yandan Geir bunu duymuşsa bile önemsemiş gibi görünmüyordu. O, yere eğilip sıraların altına bakarken ben, havlunun arasına girip yola düşmüş olabilir diye duşlara gittim. Orada da yoktu. Fark etmeden mayoyla mı kaldırmıştım yoksa?

Çabucak geri döndüm, çantanın içindekileri yere boşalttım.

Hayır, çoraptan eser yoktu.

"Orada mı?" diye sordum.

"Yok," dedi Geir. "Gitmemiz gerek, Karl Ove. Otobüsün kalkmasına az kaldı."

"Ama önce çorabımı bulmalıyım."

"Burada değil. *Her yere* baktık. Çorapsız gidemez misin?"

Yanıt vermedim. Tüm giysilerimi bir kez daha silkeledim, çömelip bankların altına baktım ve duşları bir tur daha döndüm.

"Artık çıkmalıyız," dedi Geir. Saatini bana göstererek. "Otobüsü kaçırırsam küplere binerler."

"Ben giyinirken arayabilir misin?" diye sordum.

Başını salladı ve gönülsüzce dolanarak sağa sola bakmaya başladı. Tişörtümle kazağımı giydim.

Yoksa üst rafta mı kalmıştı?

Bankın üzerine çıkıp baktım.

Hiçbir şey yoktu.

Pantolonumu ve kuş tüyü pantolonumu giydim, ceketin fermuarını çekip botlarımı bağlamak için oturdum.

"Artık gitmemiz gerek," dedi Geir.

"Geliyorum," dedim. "Dışarıda bekle."

O çıkınca bir kez daha duşlara uğradım. Çöp kutusuna baktım, elimi pervazlarda dolaştırdım, havuzun kapısını bile açtım.

Ama yoktu.

Dışarı çıktığımda Geir ta yokuşun başındaydı. Ben daha onun yanına varmadan aşağıya doğru koşmaya başladı.

"Beni beklesene!" diye bağırdım. Duracakmış gibi görünmüyordu, dönüp bakmadı bile; ardından koşturdum. Karanlıkta boz ağaçları geçip aşağıdaki yolda aydınlığa çıktık. Attığım her adımda çıplak ayağım botumun pürüzlü derisine sürtüyordu. *Çorabımı kaybettim,* dedim kendi kendime. *Çorabımı kaybettim. Çorabımı kaybettim.* O sırada bir tıkırtı başladı kafamda. Arada sırada koşarken böyle olur, kafam tıkırdardı, sol şakağımın yakınlarında bir yer *tık, tık* ederdi; bu ürkütücüydü, sanki bir şey gevşemiş veya bir şey kopmuş ve başka bir şeye sürtmeye başlamıştı, ama kimseye söyleyemezdim, vidalarımın gevşediğini söyleyip gülerlerdi.

Tık, tık, tık.

Tık, tık, tık.

Hep uğradığımız şekerlemeciye dek Geir'in arkasından koştum; bu yolculuğun en güzel yanı elimizdeki şekerleme torbasıydı. Geir sabırsızlıkla ayak değiştirerek dışarıda bekliyordu. Gelip karşısında durdum. Kar küreme araçları yüzünden kaldırım yarım metre yükselmiş, bu yeni bakış açısından şekerlemeci büsbütün değişmişti. Bodrum gibi bir havaya bürünmüş, bu bodrumsu yapı her şeyi değiştirmişti, ilk bakışta raflar yalnızca "raf", mallar yalnızca "mal" gibi görünüyordu, bir binanın oldukça sıradan bir bölümüne yerleştirilmişti, kısacası dükkân bir "dükkân" olup çıkmıştı; öte yandan bunu söze dökmemiştim, geldiği gibi giden bir duyguydu yalnızca.

Geir kapıyı açıp içeri girdi.

Onu izledim.

"Gerçekten geç mi kaldık?" diye sordum.

"Evet," dedi. "On bir dakika sonra kalkıyor."

Arka odada gazetesini bırakan tezgâhtar içeri girdi, yüzünde ilgisiz, üstelik belki biraz küçümser bir ifadeyle tezgâhın arkasında durdu. Yaşlı ve iticiydi; çenesindeki et beninden üç uzun beyaz kıl çıkıyordu.

Duvarlardan biri pipolar, pipo temizleyiciler, sigara kâğıdı, sarma makineleri, tütün paketleri, sigara kutuları, puro kutuları ve çiğneme tütünü tenekeleriyle kaplıydı, bu tenekelerin üzerinde çeşitli yazılar ve köpek, tilki, at, yelkenli, yarış arabası, gülümseyen zenci, sigara içen denizci ve rahat tavırlı kadın resimleri vardı. O sırada ikimizin de önünde durduğu şekerleme rafları öbür duvarı boydan boya kaplıyordu. Şekerlemelerin tütün ürünleri gibi ambalajları yoktu; çikolatalar, şekerler ve sakızlar saydam plastik kaplarda sunulmuştu, onlarla aramızda resimler yoktu: Ne görüyorsak onu alıyorduk. Siyahlar ya tuzlu ya meyan kökü tadındaydı, sarılar limon, turuncular portakal, kırmızılar çilek, kahverengiler çikolata. *Rekrutt* adındaki sert yüzeyli, küçük, dörtgen çikolatalar biçimlerinin düşündürdüğü gibi sert karamelle doluydu;

öte yandan kalp biçimli çikolataların içinde tıpkı beklenildiği gibi kayısı tadında, yumuşak, jölemsi bir dolgu vardı. Renk kodları hem şekerlemeler hem de sakızlar için geçerliydi, kural dışı olan birkaç taneyi çıkarmaya çalışırdık o akşamlarda. Siyah şekerlemelerden bazılarının tadı koyu yeşil olabiliyor, öte yandan bazı koyu yeşiller boğaz pastilini, okaliptüsü andıran açık yeşil bir tat veriyordu, şekerleme yeşilinden beklenmeyecek keskinlikte bir tattı bu. Ayrıca kahverengi turuncu tatları gerçekten Danimarka Kralı şekerlemelerini andıran siyah şekerler vardı. İşin tuhafı, asla bunun tersi olmamasıydı, ne siyah tat veren kahverengi turuncu Danimarka Kralı şekerleri vardı ne de şeker yeşili veya siyah tat veren okaliptüs yeşili şekerlere denk gelmiştik.

"Ne istiyorsun?" diye sordu, tezgâhtar.

Geir harcayacağı paraları cam tezgâha koydu, şeker çeşitlerini daha iyi görebilmek için eğildi, zaman darlığının onu afallattığı belliydi.

"Iıı..." dedi.

"Acele et!" dedim.

Sözcükler dökülüverdi ağzından:

"Üç şundan, üç şundan, dört bundan ve birer tane şunlardan," dedi, değişik kutuları göstererek.

"Üç mü?" diye sordu tezgâhtar, boş bir kese kâğıdı açıp rafa dönerek.

"Yeşil şekerlemelerden. Hatta dört olsun. Kırmızılarla beyazlardan üçer tane. Polka işte... Ve beş tane de emzik..."

Elimizde şeker torbalarımızla dışarı çıktığımızda otobüsün kalkmasına yalnızca dört dakika kalmıştı. Bunun yeteceğini düşünerek merdivenleri koşar adım indik. Ezilmiş karla kaplı basamaklar kaygandı, tırabzanlara tutunmak zorunda kaldık, bu da dilediğimiz hıza ulaşmamızı engelliyordu. Lambaların ışığında beyazlıkları sarıya çalan sokakları, otobüslerin karda kızak gibi kayarak girip çıktığı terminali ve kırmızı kiremitli, yeşil kuleli büyük kili-

sesiyle aşağımızda uzanıyordu kent. Hepsinin üzerinde de parlak yıldızlı simsiyah gökyüzü yükseliyordu. On, on beş basamak kala Geir tırabzanı bırakıp koşmayı başladı. Birkaç adım sonra denetimini yitirdi, dengesini korumak için tek şansı olanca hızıyla aşağı koşmaktı. Korkunç bir hızla iniyordu aşağı. Sonra taktik değiştirip kaymaya karar verdi, ama üst gövdesi bacaklarından daha hızlıydı, yolun yanındaki kar yığınına yüzüstü çakıldı. Çok hızlı olup bitmişti, ben gülmeye başladığımda Geir epeydir yatıyordu orada.

"Hahaha!"

Kımıldamadı.

Kötü mü düşmüştü yoksa?

Elimden geldiğince çabuk gidip yanında durdum. İlkin hıçkırığı andıran kısa soluklar alıyordu, ardından uzun, yankılı bir inleme yükseldi.

"*Kahretsin,*" diye fısıldadı, göğsünü tutarak. "*Kahretsin. Kahretsin. Kahretsin.*"

"Küfretmesen daha iyi olur," dedim.

Bana karanlık bir bakış fırlattı.

"Bir yerini mi vurdun?" diye sordum.

Yine inledi.

"Soluğun mu kesildi?"

Başını salladı, doğrulup normal soluk almaya başladı. Gözlerinde yaşlar vardı.

"Artık otobüsü yakalayamayız," dedim.

"Soluğum kesildi," dedi. "Ağlamıyorum."

Yüzünde bir sırıtışla ayağa kalkmaya çalışırken bir yanını tutuyordu.

"Yürüyebilecek misin?" diye sordum.

"Yürürüm yürürüm," dedi.

Arena Alışveriş Merkezi'nin girişinde otobüsümüzün kalktığını, sokağın köşesini dönüp gittiğini gördük. Sonraki otobüse yarım saat vardı.

Terminalde, fotoğraf otomatının yanındaki banka oturup şekerlerimizi yedik. İçerisi kalabalık değildi: Arabaların kontağını açık bırakıp hamburgerle patates almaya gelen iki genç, yere oturmuş, başını öne eğmiş uyuyan bir sarhoş ve büfede çalışan kızın arkadaşı.

Geir kırmızı beyaz şekerlerden birini ağzına attı.

"Tadı ne renk?" diye sordum.

Soran gözlerle bana baktı.

"Kırmızı beyaz elbette!" dedi. "Kırmızı beyaz şekerdi sonuçta."

"Ama tadının öyle olacağı ne belli?" dedim. "Ya yediğimde tadı yeşilse?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Örneğin tadı reçel gibiyse," dedim.

"Reçel mi?"

"Anlamıyor musun?" diye sordum. "Şekerin tadı göründüğü gibi mi olacak, bilemeyiz!"

Ama beni anlamadı. Kendim de anladığımdan çok emin değildim. Bir keresinde Dag Lothar'la ağzımıza birer *kara şimşek* atmış, birbirimize bakıp aynı anda tadının yeşil olduğunu söylemiştik. O sonbahar biterken evde konuklarımız vardı; babaannem, büyükbabam, Gunnar, babamın amcası Alf'le karısı Sølvi gelmişti; karides, yengeç ve birkaç gün önce babamın ağına takılan ıstakozu yiyorduk; masada Sølvi babama bakıp şöyle dedi:

"Kendi başına yakaladın bu ıstakozu demek. Tadı harika."

"Gerçekten çok güzel," dedi babaannem.

"Istakoz gibisi yoktur," dedi babam. "Ama herkes için tadı aynı mı bilemeyiz."

"Ne demek istiyorsun?"

"*Benim* için tadını biliyorum," dedi babam. "Ama senin için nasıldır bilemem."

"Tadı ıstakoz gibi sonuçta!" dedi Sølvi.

Herkes güldü.

Neye güldüklerini anlamamıştım. Babam haklıydı. Ama ben de güldüm.

"Peki ıstakozun tadının hem senin hem de benim için aynı olduğunu nasıl bilebiliyorsun?" diye sordu babam. "Belki benim açımdan tadı reçele benziyor."

Solveig konuşacak gibi oldu, ama çenesini tuttu; önce ıstakoza, ardından babama baktı. Başını iki yana salladı.

"Anlamıyorum," dedi. "Istakoz burada işte. Ayrıca tadı *ıstakoz* gibi. Reçel gibi değil!"

Herkes yine gülmeye başladı. Babama hak veriyordum, ama niye, bilmiyordum. Uzunca bir süre oturup kafa yordum. Anlamanın kıyısına gelip duruyordum, ama tam kavrayacakken kayıp gidiveriyordu. Bana biraz büyük geliyordu bu düşünce.

Ama Geir'e daha büyük geliyor, diye düşündüm, açılan kapıya bakarken. Stig'di gelen. Bizi görünce yüzü aydınlandı, yanımıza geldi.

"Merhaba," dedi.

"Merhaba," dedi Geir.

"Merhaba," dedim, ben de.

"Otobüsü mü kaçırdınız yoksa?" diye sordu, yanımıza otururken.

Geir başını salladı.

"Biraz ister misin?" diye sordu, şekerleme torbasını ona uzatarak. Stig gülümseyip bir emzik aldı. Benim de teklif etmem gerekecekti. Ne diye yapmıştı Geir bunu? Öyle çok şekerlememiz yoktu ki.

Stig bizim bir sınıf üstümüzdeydi, haftada üç kez kente jimnastik antrenmanına geliyordu. Milli takımdaydı, ama yüzme milli takımında yer alan ve yüzümüze bile bakmayan Snorre gibi burnu havada değildi. Stig çok iyi yürekliydi, doğrusu tanıdığım en yumuşak başlı çocuklardan biriydi. Otobüs gelince Geir'le

benim önümüzdeki koltuğa oturdu. Langbrygga'nın sonlarına doğru konuşma kesilince önüne döndü ve yolun sonuna dek öylece kaldı. Geir'le benim de sesimiz çıkmıyordu, kaybettiğim çorabın düşüncesi yeni bir darbe indirdi.

Olamaz, olamaz.

Ne olacaktı?

Ne olabilirdi?

Olamaz, olamaz, olamaz.

Olamaz, olamaz, olamaz.

Babam eve yarım saat geç döndüğümü anlamış olabilirdi. Belki kapıda bekliyordu. Beklemiyor da olabilirdi, belki başka bir işle uğraşıyordu, öyleyse güvendeydim; fark ettirmeden antreden kurutma odasına geçebilirsem sorun yoktu, öbür çoraplarım oradaydı, onları giyebilirdim.

Köprüye gelen otobüs rüzgârla karşılaştı. Camlar titreşti. Duracak düğmesine herkesten önce basmayı seven Geir hemen davrandı, oysa burada bizden başka inecek yoktu. Durak yokuşun dibindeydi, orada inince hep vicdanım sızlardı, çünkü otobüs dur kalk yapmak zorunda kalırdı ve tepeyi aşıp birkaç yüz metre geçene dek hızlanamazdı. Bu vicdan azabı öyle yoğundu ki, özellikle yalnızken bir sonraki durakta, B-Max'ın önünde indiğim olurdu. Şimdi, aklım fikrim çoraptayken bile, Geir düğmeye bastıktan sonra otobüs bizi bırakmak için huzursuzca yavaşlamaya başlayınca içim sızladı.

Otobüs yeniden yola çıkana dek kaldırımdaki karların arasında bekledik. Stig bize el salladı. Karşıya geçip sitenin patikasını tırmanmaya koyulduk.

Kardan arındırmak için botlarımı dış kapının önündeki merdivenlere birkaç kez vurmayı, pantolonumu da duvara dayalı duran fırçayla temizlemeyi alışkanlık edinmiştim, ancak bu kez tekmelemeyi bir kenara bıraktım, babam duyabilirdi, pantolonumu şöyle bir fırçalayıp kapıyı özenle açtım, içeri sıvışıp arkamdan kapadım.

Ama bu yetmişti. Önce çalışma odasının, ardından antre kapısının açıldığını işittim.

Babam karşımda duruyordu.

"Geciktin," dedi.

"Evet, özür dilerim," dedim. "Geir yolda takılıp düştü, otobüsü kaçırdık."

Çoraplı ayağımdaki botun bağcıklarını çözmeye başladım.

Babam gitme belirtisi göstermedi.

Botumu çıkarıp duvara dayadım.

Babama baktım.

"Ne var?" diye sordu.

"Yok bir şey," dedim.

Göğsümde yüreğim sıkışıyordu. Ayağımda tek botla doğrulup yürüyemezdim kuşkusuz. Babamın gitmesini huzursuzca beklemek de söz konusu değildi, çünkü gitmeyecekti.

Usulca bağcıkları çözmeye başladım. O sırada aklıma bir fikir geldi, atkımı çıkardım, botumun yanına koydum, bağcıkları çözdükten sonra ayağımı çıkarmaya başlarken atkıyı aldım ve çıplak ayağımı belli etmeden örtmeye çalıştım.

Çıplak ayağımın üzeri atkıyla yarı yarıya örtülüyken doğruldum.

"Çorabın nerede?" diye sordu babam.

Ayağıma baktım. Babama kısa bir bakış fırlattım.

"Bulamadım," dedim, bakışlarımı yine yere indirirken.

"Kayıp mı ettin?" diye sordu.

"Evet," dedim.

Daha ben ne olduğunu anlamadan babam yanıma gelmiş, kollarımı sımsıkı kavrayıp beni duvara dayamıştı.

"Çorabını mı KAYBETTİN?"

"Evet!" diye bağırdım.

Beni silkeledi. Ardından bıraktı.

"Kaç yaşındasın sen? Çok mu zengin görünüyoruz? Giysilerimizi kaybedecek kadar zengin miyiz sanıyorsun?"

"Hayır," dedim, yaşlı gözlerimle yere bakarak.

Kulağımı tutup çekti.

"Seni kahrolası çocuk!" dedi. "Eşyalarına sahip çıkacaksın!"

"Peki," dedim.

"Artık havuza gitmek yok. Anlaşıldı mı?"

"Ha?"

"BİR DAHA HAVUZA GİTMEK YOK!" dedi.

"Ama..." diye hıçkırdım.

"AMASI MAMASI YOK!"

Kulağımı bırakıp kapıya gitti. Bana döndü.

"Yeterince büyümemişsin. Bu akşam gösterdin büyümediğini. Artık oraya gitmene izin vermiyorum. Bu sondu. Anlaşıldı mı?"

"Evet," dedim.

"Peki. Şimdi çık bakalım odana. Akşam yemeği de yok. Doğruca yatabilirsin."

Ertesi hafta yüzme antrenmanına gitmedim, ama öyle çok özlemiştim ki bir hafta sonra hiçbir şey olmamış gibi yaptım, eşyalarımı toplayıp Geir ve Dag Lothar'la birlikte otobüse bindim. İkide bir korkup duruyordum, ama içimden bir ses işlerin yolunda gideceğini söylüyordu, gitti de; eve döndüğümde her şey eskisi gibiydi ve öyle kaldı, babam yüzme antrenmanını yasaklamak konusunda başka tek söz etmedi.

Aralık ayı başlarında, doğum günümden üç, anemin eve dönüşünden iki gün önce tuvalette oturmuş işimi görürken, babamın bahçeye girip park eden arabasının tanıdık sesini işittim, ama dış kapının tanıdık açılma kapanma sesi yerine kapı zili çaldı.

Çabucak kıçımı sildim, sifonu çekip pantolonumu giydim, küvetin üzerindeki pencereyi açtım ve başımı dışarı çıkardım.

Babam üzerinde yeni bir ceketle aşağıda duruyordu. Kısa pantolonu altına uzun, mavi çoraplar ve ayaklarına da mavi beyaz kayak ayakkabıları giymişti; hepsi de gıcır gıcırdı.

"Gel hadi!" dedi. "Kayağa gidiyoruz!"

Çabucak üzerimi giyip dışarı çıktım, babam benim kayaklarımla sopalarımı arabanın tavanına, Splitkein marka bir çift yeni, uzun tahta kayağın yanına bağlıyordu.

"Kayak mı aldın kendine?" diye sordum.

"Evet," dedi. "Ne güzel değil mi? Artık birlikte kayağa gidebiliriz."

"Harika," dedim. "Nereye gideceğiz?"

"Biraz açılalım," dedi. "Hove'ye."

"Orada kayak pisti var mı?"

"Olmaz mı!" dedi. "En iyi pistler orada."

Bundan kuşkuluydum, ama hiçbir şey söylemedim, yeni giysilerinin içinde gözüme yabancı gelen babamın yanına oturdum; Hove'ye doğru yola çıktık. Babam arabayı durdurup dışarı çıkana dek tek söz etmedik.

"İşte geldik!" dedi.

Savaş döneminden kalma bir dizi kırmızı kulübeyle barakadan oluşan tesisin içine girmiştik; duyduğuma göre eskiden havaalanı olan poligon, orman kıyısında kayalıklarla çakıllı kumsalları çevreleyen beton top mevzileri ve 17 Mayıs akşamlarında, ormanda, hem alçak çatılarında hem içlerinde oynadığımız olağanüstü sığınaklar gibi bunların da Almanlarca yapıldığı belliydi; babam hepsini geride bırakıp ormanın içinde küçük bir yolu izlemiş, arabayı küçük bir kum ocağının önüne bırakmıştı.

Kayakları indirdi, ayrıca satın aldığı, kayak cilalama araç gereciyle dolu küçük kutuyu çıkardı, kayaklara mavi Swix sürdük, babam tüplerden birinin üzerini okuduktan sonra en iyisinin bu olduğunu söylemişti. Bağlara alışkın değilmiş gibi görünüyordu, kayak takması bana oranla biraz daha uzun sürdü. Ardından ellerini kayak çubuklarının halkalarına geçirdi. Ama alttan geçirmemişti, öyle yapsaydı sopayı elinden kaçırsa bile düşürmezdi. Hayır, dosdoğru üstten geçirmişti.

Kayaktan hiç anlamayan küçük çocuklar tutardı sopaları öyle.

Onu izlemek canımı acıtıyordu, ama hiçbir şey söyleyemezdim. Ellerimi halkalardan çıkarıp yeniden soktum, böylece, dikkat ederse, nasıl yapılması gerektiğini görebilirdi.

Ama bana bakmıyordu, kum ocağının üzerindeki minik tepelere çevirmişti gözlerini.

"Hadi gidelim!" dedi.

Onu daha önce kayak yaparken hiç görmemişsem de kaymayı bilmediği en çılgın fantezilerime bile konu olmazdı. Ama bilmiyordu. Kaymak yerine kısa, yorucu adımlarla yürüyordu, bu da yetmezmiş gibi dengesizdi, düşmemek için ikide bir durması, sopalarını kara saplaması gerekiyordu.

Bunun yalnızca başlangıç olduğunu, çok geçmeden ısınıp kayak yollarında kaymaya başlayacağını düşünüyordum. Ama ağaçların arasından ak köpüklü dalgalarla boz bulanık denizin göründüğü tepeye gelip de kayak yollarına dönünce aynı şekilde yürümeyi sürdürdü.

Arada sırada bana dönüp gülümsüyordu.

Onun için öyle üzülüyordum ki oracıkta haykırabilirdim:

Zavallı babam. Zavallı, zavallı babacığım.

Aynı zamanda utanıyordum, öz babam kayak yapmayı bilmiyordu, bizi görenler birlikte olduğumuzu anlamasın diye bir adım gerisinden yürüyordum. O önümdeki biriydi, bir turistti, ben kendi başıma gelmiştim, buralıydım ve kayak yapmayı biliyordum.

Kayak yolu yine ormanın içinden geçiyordu; artık denizi göremiyorsak da ağaçların arasından alçalıp yükselen sesini duyabiliyorduk; ayrıca tuzlu su ve çürük yosun kokusu dört bir yanı sarmış, ormanın kışa özgü cılız kokularına karışmıştı, bunlar arasında en başatı karın ölgün ve yumuşak kokusuydu.

Babam durup sopalara dayandı. Onun yanına geldim. Ufukta bir gemi vardı. Tepemizde gökyüzü açık griydi. Torungen'deki

iki fenerin üzerine düşen silik, grimsi sarı bir leke güneşin yerini açığa vuruyordu.

Babam bana baktı.

"Kayakların iyi kayıyor mu?"

"Çok iyi," dedim. "Seninkiler?"

"Evet," dedi. "İlerleyelim mi? Yakında dönmemiz gerekecek. Akşam yemeği hazırlayacağız daha. Hadi yürü bakalım!"

"Sen önden gitmeyecek misin?"

"Yok, sen git. Ben arkandan geliyorum."

Bu yeni dizilim kafamdakileri allak bullak etti. Babam arkamdan gelirse kayak yapmayı bilen biri olarak benim nasıl gittiğimi görecek, kendi yaklaşımının umarsızlığını anlayacaktı. Her bir sopa darbemi onun gözünden görüyordum. Bıçak darbesi gibi vicdanımı sızlatıyorlardı. İlk birkaç metrede hızı düşürdüm, tıpkı onun gibi daha yavaş, daha kesik kesik kaymaya başladım, ama öyle umarsız değildim, o durumda ne yaptığımı anlardı, bu da çok daha kötü olurdu. Altımızda usulca yükselen ak köpüklü dalgalar çakıllı kıyıları dövüyordu. Esintiler kayalıklarda karları yer yer kaldırıp tozutuyordu. Bir martı süzüldü üzerimizden, kanatlarını çırpmadan. Arabaya yaklaştık, son yokuşta aklıma bir fikir geldi, hızlandım, birkaç metre boyunca var gücümle kaydım, dengemi yitirmişim gibi yapıp kendimi pistin kenarındaki karlara attım. Olabildiğince çabuk doğruldum, babam yanımdan geçerken pantolonumdaki karları silkeledim.

"Dengeyi korumak gerek," dedi.

Eve dönüş yolunda sessizdik, araba evin önüne dönüp de kayak gezisi nihayet son bulunca rahatladım.

Antrede kayak giysilerimizi çıkarırken de tek söz etmedik. Ama iç merdivenlerin kapısını açınca bana döndü.

"Yemek hazırlarken bana eşlik edersin sanırım," dedi.

Başımı öne sallayıp onu izledim.

Oturma odasının önünde durup duvara baktı.

"Bu da ne," dedi. "Daha önce görmüş müydün?"

Portakal lekesi konusunu unutmuştum. Başımı iki yana sallarken yüzümdeki şaşkınlık içten görünmüş olmalıydı, babam eğilerek ince lekeye dokunurken dikkati dağılmıştı. Onun düş gücü bile mutfağın önünde, sahanlığa bir portakal fırlattığımı tahmin edecek kadar gelişmiş değildi.

Doğrulup mutfağa gitti, ben sandalyede her zamanki yerimi aldım, babam buzdolabından bir kömür balığı kutusu çıkarıp tezgâha koydu; yumuşak, kaygan filetoları dolaptan aldığı un, tuz, karabiberle bir tabakta oluşturduğu karışıma bulamaya koyuldu.

"Yarın okuldan sonra kente gidip senin doğum günü armağanını satın alacağız," dedi, bana bakmadan.

"Ben de mi geleceğim? Gizli olması gerekmiyor muydu?" diye sordum.

"Sonuçta ne istediğini biliyorsun," dedi. "Futbol forması, öyle değil mi?"

"Evet."

"Bu durumda üzerinde deneyebilirsin, oluyor mu görürüz," dedi, bıçakla aldığı bir parça tereyağını parmağıyla tavaya itti.

Liverpool forması istiyordum. Ama Intersport mağazasındaki stantlarda bulamadık.

"Burada çalışan birine soramaz mıyız? Belki depoda vardır."

"Buraya asmıyorlarsa yok demektir," dedi babam. "Başka bir tane seç."

"Ama ben Liverpool'u tutuyorum."

"Everton'ı al o zaman," dedi. "Sonuçta aynı kent."

Everton formasına baktım. Beyaz şort, mavi üst. Umbro.

Babama döndüm. Sabırsız tavırlarla çevresine bakınıyordu.

Formayı kazağımın üzerine geçirdim, şortu önümde tuttum.

"Bu da güzel," dedim.

"Öyleyse alıyoruz," diyen babam formayı alıp ödemeye gitti.

Çalışanlar paketle uğraşırken babam kalın cüzdanındaki banknotları karıştırdı, saçlarını geri attı, dışarıya, Noel'e üç hafta kala alışverişe çıkanlarla dolu yokuşa baktı.

Doğum günümde sabahın köründe kalktım. Formanın paketi dolabımda duruyordu. Üzerime giymek için daha fazla bekleyemedim. Ambalajı yırttım, formayı çıkarıp burnuma bastırdım, yeni giysi kokusundan daha güzeli var mıydı? Önce ışıltılı şortu, ardından pürüzlü, neredeyse tenimi tırmalayan formayı ve çorapları giydim. Aynaya bakmak için banyonun yolunu tuttum.

Etrafımda döndüm.

Güzeldi.

Liverpool değildi, ama güzeldi, ayrıca aynı kentten geliyordu.

Birdenbire banyonun kapısını açtı babam.

"Ne yapıyorsun oğlum?" diye sordu.

Bana baktı.

"Hediyeni mi açtın!" diye bağırdı. "Tek başına?"

Kolumdan tutup odama sürükledi.

"Şimdi yeniden paketliyorsun!" dedi. "HEMEN!"

Ağlaya ağlaya formayı çıkardım, elimden geldiğince katlamaya çalıştım, kâğıda sardım ve yapışkanlığını koruyan bir bant parçasıyla kapattım.

Babam tüm süreci izledi. İşim bitince paketi elimden çekip aldı ve gitti.

"Aslında en başından almalıydım senden," dedi. "Hediyelerini alma zamanın gelene dek saklayacağım. Sonuçta bugün doğum günün."

Alacağım hediyeyi bildiğim ve formayı mağazada denediğim için, önemli olanın gün olduğundan, o gün geldiğinde üzerime giyebileceğimden hiç kuşku duymamıştım. Ama akşam pasta yedikten sonra alacağım öbür hediyeleri hesaba katmamıştım. Babama

bunu anlatmak olanaksızdı. Ama haklı olan bendim, o değil. Forma benimdi sonuçta! Bugün benim olmuştu!

Yatağa uzanıp diğerleri kalkana dek ağladım. Mutfağa girdim, beni sevinçle karşılayan annem doğum günümü kutladı, önceki akşam pişirdiği ekmekleri fırında ısıtıp yumurta haşladı, ama ben kayıtsızdım, babama duyduğum nefret her şeyin üzerine gölge düşürüyordu.

Akşam pasta yiyip gazoz içtik. Doğum günlerimde asla konuğumuz olmazdı, bu kez de yoktu. Benim suratım asıktı, tek söz etmeden pasta dilimimi yedim ve babam sabah hiçbir şey olmamış, baştan başlayabilirmişiz gibi yüzünde bir gülümsemeyle hediyeyi önüme koyunca herhangi bir sevinç belirtisi göstermeden Everton formasını çıkardım.

"Ne güzel," dedi annem. "Giymeyecek misin?"

"Hayır," dedim. "Mağazada denedim. Üzerime oluyor."

"Giy," dedi babam. "Annenle Yngve de görsün."

"Giymeyeceğim," dedim.

Bana baktı.

Formayı banyoya götürdüm, üzerime giyip geri geldim.

"Çok iyi," dedi babam. "Bahse girerim bu kış antrenmanların en yakışıklısı sen olacaksın."

"Şimdi çıkarabilir miyim?" diye sordum.

"Hediyeleri vermeyi bitirmemizi bekle," dedi babam. "İşte bu da benden."

Bir kaset olduğu bariz, küçük, dörtgen bir kutu uzattı.

Açtım.

Bir Wings kasetiydi. *Back to the Egg*.

Ona döndüm. Dışarı bakıyordu.

"Beğendin mi?" diye sordu.

"Evet," dedim. "Yeni Wings kaseti! Hemen dinlemek istiyorum!"

"Bekle biraz," dedi. "Birkaç hediye daha kaldı."

"Bu da benden küçük bir şey," dedi annem.

Kocaman, hafif bir şeydi. Ne olabilirdi?

"Odana koyabilirsin," dedi.

Açtım. Bir tabureydi. Dört tahta ayağının arasında bir tür file gerilmişti.

"Tam sana göre," dedi Yngve.

"Çok teşekkür ederim," dedim. "Okurken çok işime yarar!"

"Bir tane de benden," dedi Yngve.

"Öyle mi?" diye sordum. "Sen ne aldın?"

Gitar çalmayı öğreten bir kitaptı.

Buğulanan gözlerle ona baktım.

"Çok teşekkürler," dedim.

"Gamlar, sololar falan var," dedi. "Çok kolay. Basman gereken yerleri siyah bir okla gösteriyor. Sen bile anlayabilirsin."

Akşamın geri kalanı boyunca *Back to the Egg*'i dinledim.

Yngve yanıma geldi, Led Zeppelin'in davulcusu John Bonham'ın şarkılardan birinde çaldığını söyledi. Ayrıca bir şarkının başında Norveçli bir rahibin yer aldığını okumuştu gazetede. Albümün açılışı olmalıydı bu, *Reception*'da radyodan birçok alıntı vardı.

"İşte burası!" dedi Yngve. "Bir kez daha çal bak!"

Bunun üzerine ben de duydum.

Men la oss nå prøve et øyeblikk å se dette i lys av Det nye testamentet,[12] diyordu yaşlı bir adam, zayıf ve titrek bir sesle.

Paul McCartney, Linda McCartney, Denny Laine, Steve Holly veya Laurence Juber'in söylenenleri anlamaması, ama Norveçli olduğumuz için Yngve'yle benim anlamamız düşüncesi baş döndürücüydü.

Babam her Noel'de olduğu gibi sürekli, sabahları bile, gülümsüyordu. Yeni yıla doğru dükkânlar, sonunda, birkaç saatliğine de olsa açılınca annem yiyecekle havai fişek almak için kente gitti. Annem, babamın hep yaptığı gibi, bu yıl da fişeklere yine yüzlerce kron harcanması meselesine inatla karşı çıkmış olmalıydı, ve

12 Nor. Şimdi bunu bir de Yeni Ahit'in bakış açısından görmeye çalışalım (ç.n.).

nihayet babam kendisini büsbütün geri tuttu ve havai fişek satın alma sorumluluğunu annem üstlendi.

Bu, tabii çok iyi olmadı.

Babam aldığı fişekleri bize gösterir, bu yıl Gustavsenlere nal toplatacağız veya bu yıl ortalığı fena inleteceğiz, türünden laflar ederdi. Akşam olunca ışıltılı karlarla örtülü bahçeye çıkar, ateşleme rampalarını büyük bir heves ve özenle hazırlardı. Çamaşır askısını kurarken perçemi yüzüne düşer, sakalı karanlıkta neredeyse silinip giderdi; en büyük fişekleri askıya dayar, geri kalanı bir dizi şişe ve başka boş nesnelerin içine koyardı. Hazırlıklar bitince saatin on bir buçuğu vurmasını beklemek kalırdı geriye. O zaman bizi dışarı çağırırdı ve havai fişeklerle yeni yıla girerdik. Önce küçüklerle başlar, Yngve'yle bana paylaştırdığı ufak tefek füzeleri ve çatapatları yakardı, ardından giderek çıtayı yükseltir, saat tam on ikide en büyük roketi ateşlerdi. Ardından bu yıl birçok güzel havai fişek patladığını, ama her zamanki gibi en güzellerinin bizimkiler olduğunu söylerdi. Bu tartışılırdı, çünkü havai fişeklere para döken yalnızca biz değildik, Gustavsen'le Karlsen de vardı.

Öte yandan bu yılbaşı gecesi havai fişeklerin kralı olan babam, tahtından inmişti.

Bu konuya epey bir kafa yordum. Nedeni ne olursa olsun sonunun kötü biteceğini seziyordum. Yok, sezmiyor, *biliyordum.*

Saat on bir buçuğu birkaç dakika geçe, annem gidip havai fişeği ateşleme zamanının gelmiş olabileceğini söyleyince şaşkınlıktan küçük dilimi yutacaktım.

"Havai fişek mi?" dedim. "Bir tane mi var? Tek bir fişek?"

"Evet," dedi annem. "Yetmez mi? Büyük bir tane. Dükkândakiler ellerindeki en güzel fişeğin o olduğunu söyledi."

Babam bıyık altından gülümsedi. Ardından Yngve'yle beni izledi, evin arkasındaki taraçaya gelip yanımızda durdu, ateşleme yeri burasıydı.

Havai fişek gerçekten büyüktü, annem haklıydı.

Bir şişenin içine koydu; ama şişe küçük gelmişti, fişekle birlikte devrildi. Annem fişeği kaldırıp çevresine bakındı. Açık renkli deri paltosunun önü açıktı, yürürken fermuarlarını çekmediği çizmeleri tuhaf bir çiçeğin iki taçyaprağı gibi dışa uzanıyordu. Boynuna kalın, pas kırmızısı atkısını takmıştı.

"Daha büyük bir şeye dayamamız gerekiyor," dedi.

Babam tek söz etmedi.

"Babam çamaşır askısını kullanıyor," dedi Yngve.

"Aa evet," dedi annem.

Yalnızca yazları kullanılan tahta çamaşır askısı duvara dayalı duruyordu. Annem onu getirip karların üzerine kurdu, fişeği yerleştirir yerleştirmez askının da işe yaramayacağını anladı, elinde fişekle doğruldu. Çevremizde havai fişekler ateşleniyordu, gökyüzü patlamalarla aydınlanıyordu sürekli, ama biz bunu görmekten çok seziyorduk, çünkü hava hem bulutlu hem sisliydi, başka bir deyişle tüm o yıldız yağmurları, renkler ve desenler, yanıp sönen ışıklardan öteye geçmiyordu.

"Yan yatırabilirsin," dedi Yngve. "Babam öyle yapardı."

Annem onun sözünü dinledi.

"Saat on iki," dedi babam. "Fişeğimizi ateşlemeyecek misin?"

"Ateşleyeceğim," dedi annem. Cebinden çakmağını çıkarıp eğildi, minik alevi eliyle korudu, bu sırada kaçmaya hazır biçimde geri tutuyordu bütün bedenini. Fitil alev alır almaz annem yanımıza koştu.

"Yeni yılımız kutlu olsun!" dedi.

"Yeni yılımız kutlu olsun!" dedi Yngve.

Ben konuşmadım, çünkü fitili yanıp biten fişekten bir tıslama sesi geldi. Ardından alev söndü ve tıslama kesildi.

"Olamaz," dedim. "Alev almadı! Fos çıktı! Üstelik tek bir fişeğimiz vardı. Niye yalnızca bir fişek aldın? Nasıl yapabilirsin böyle bir şeyi?"

"Bu yılbaşı kutlaması da böyle oldu," dedi babam. "Gelecek yıl havai fişek işini ben üstlensem iyi olur sanırım."

Komşuların mutlu haykırışları ve gürültüleri arasında içerinin sıcağına girerken annem için çok üzüldüm. En kötüsü de elinden gelenin en iyisini yapmış olmasıydı. Daha iyisini kesinlikle yapamazdı.

İki hafta sonra bir akşamüzeri Tjenna'daydım, bacaklarım soğuktan donuyordu. İşçi Partisi'nin, sitedeki neredeyse başka bütün çocuklar gibi benim de üyesi olduğum gençlik kolları, bir kayak yarışı düzenliyordu. Göğüs numaraları ve herkese yetecek kadar madalya vardı, ama o dondurucu soğukta sıra beklemek gerekiyordu. Benim sıram gelince kayaklarım tutukluk yaptı, bir türlü hızlanamadım ve sıralamada sona yakın geldim. Bitiş çizgisine varıp madalyamı alır almaz evin yolunu tuttum. Dalların arası karanlıktı, ayak parmaklarım soğuktan acıyordu, kayaklarım yol tutmuyordu, en dik yokuşu çaprazlama bile çıkamadım, yan yan tırmanmam gerekti. Ama sonunda yol göründü, sokak lambaları alaca karanlıkta ışıltılı bir kurdeleyi andırıyordu, evimiz karşımdaydı. Yalpalayarak bahçeye girdim, kayakları çıkarıp duvara dayadım, kapıyı açınca durdum.

Bu koku da neydi?

Babaannem?

Babaannem mi gelmişti?

Hayır, olanaksızdı bu.

Babam Kristiansand'a gidip kokuyu yanında mı getirmişti?

Hayır, vay canına, mutfakta birileri vardı!

Olanca hızımla ayakkabılarımı çıkardım, çoraplarımın ıslak olduğunu anladım, onlarla içeri giremezdim, halı lekelenirdi, kurutma odasına koştum, askıda duran çorapları alıp giydim, basamakları ikişer ikişer çıkıp durdum.

Koku yukarıda daha da güçlüydü. Babaannem gelmişti kuşkusuz.

"Sen mi geldin sıpa?" diye sordu babam.

"Evet," dedim.

"Gel bakalım buraya!" dedi.

Mutfağa girdim.

Babaannem karşımda oturuyordu!

Koşup onu kucakladım.

Gülerek saçlarımı okşadı.

"Ne kadar da büyümüşsün!" dedi.

"Ne işin var burada?" diye sordum. "Araba nerede? Büyükbabam nerede?"

"Otobüsle geldim," dedi.

"Otobüs mü?"

"Evet. Oğlum çocuklarla yalnız kaldığına göre uğrayıp yardım edeyim dedim. Size yemek hazırladım gördüğün gibi."

"Ne kadar kalacaksın?"

Güldü.

"Yarınki otobüsle dönerim herhâlde. Büyükbabana da bakmak gerekiyor. Onu orada yalnız başına uzun süre bırakamam."

"Evet," dedim, ona bir kez daha sarılarak.

"Peki, peki," dedi babam. "Şimdi odana git, yemek hazır olunca ben seni çağırırım."

"Ama önce hediyesini alması gerek," dedi babaannem.

"Noel armağanı için teşekkürler bu arada," dedim. "Çok güzeldi."

Babaannem eğilip çantasını kaldırdı, küçük bir paket çıkarıp bana uzattı.

Kâğıdı yırtıp açtım.

Bir Start fincanıydı.

Beyazdı, bir yanında IK Start logosu, öbür yanında sarı siyah formalı bir futbolcu vardı.

"Of, bir Start fincanı!" deyip babaannemi bir kez daha kucakladım.

Babaannemin bize gelmesi çok tuhaftı. Onu büyükbabamsız ve babamla yalnız, neredeyse hiç görmemiştim. Mutfakta oturmuş havadan sudan konuşuyorlardı, odamın kapısını yarı aralık bıraktığımdan onları işitebiliyordum. Arada sırada duraksamalar olunca birisi kalkıp bir şeylerle uğraşıyordu. Bir süre daha sohbet ettiler, babaannem güldü ve bir öykü anlattı, babam mırıldandı. Bize seslendi, yemek yedik, babam çok değişmişti, bize bir yakın bir uzak davranıyordu. Bazen babaannemin söylediklerine katılıyor, bazen kendisini büsbütün geri tutup ya uzaklara bakıyor ya da bir şey almak için ayağa kalkıyordu, ardından yine ona bakıp gülümseyebiliyor, bir sözüyle onu güldürebiliyor ve yine uzaklara dalıp gidebiliyordu.

Babaannem ertesi akşam gitti. Yngve'yle beni kucakladı, ardından babam onu kentteki otobüs terminaline götürdü. Ben kasetçalara *Rubber Soul*'u koyup elime Madame Curie'nin yaşam öyküsünü aldım. İkinci şarkı, *Norwegian Wood* başlayınca gözlerimi kitap sayfasından kaldırdım, durup tavanı izledim, müziğin havası anlaşılmaz bir biçimde beni kendisine çekmişti. Olağanüstü bir duyguydu. Yalnızca güzel değildi, ne içinde bulunduğum odayla ne de beni çevreleyen dünyayla ilgisi olan başka bir yanı daha vardı.

I once had a girl, or should I say, she once had me...
She showed me her room, isn't it good, norwegian wood?

Olağanüstü, olağanüstü.

Ardından saat onda ışığı söndürene dek Madame Curie'yi okumayı sürdürdüm. Uykuya dalacağım sırada, odamdakiler nereden geldiğini bilmeden kabul ettiğim imgelere dönüşürken birdenbire kapı açıldı, tavan lambası yandı.

Babamdı.

"Bugün kaç elma yedin?" diye sordu.

"Bir," dedim.

"Emin misin? Babaannen ondan da bir tane aldığını söyledi.

"Evet."

"Ama yemekten sonra da yemiştin. Unuttun mu?"

"Aa evet! Onu unutmuşum!" dedim.

Babam başka bir şey söylemeden ışığı söndürdü ve çıktı.

Ertesi akşam bana seslendi. Mutfağa gittim.

"Otur," dedi. "Sana bir elma vereceğim."

"Teşekkürler," dedim.

Bana bir elma uzattı.

"Burada oturup yiyeceksin," dedi.

Ona baktım. Göz göze geldik, bakışları ciddiydi, ben gözlerimi yere indirip elmayı yemeye başladım. Bitirince bir elma daha uzattı.

Nereden almıştı elmayı? Arkasında bir torba mı vardı?

"Al bakalım bir tane daha," dedi.

"Teşekkürler," dedim. "Ama yalnızca günde bir tane yiyebiliyorum."

"Dün iki tane yedin, öyle değil mi?"

Başımı salladım, elmayı alıp yedim.

Bir tane daha uzattı.

"İşte bir tane daha," dedi. "Bugün şanslı günün."

"Doydum," dedim.

"Elmanı ye."

Onu da yedim. İlk ikisinden daha uzun sürdü. Elma parçaları akşam yemeğinin üzerine oturuyor gibiydi, soğuk elmaları midemde hissedebiliyordum neredeyse.

Babam bir tane daha uzattı.

"Yiyemem," dedim.

"Dün sınır tanımıyordun," dedi. "Unuttun mu? Canın istediği için iki elma yemedin mi? Bugün istediğin kadar elma alabilirsin. Ye."

Başımı iki yana salladım.

Eğildi. Bakışları buz gibiydi.

"Elmanı ye. Hemen."

Yemeye başladım. Her yutkunuşta midem yanıyordu, kusmamak için pek çok kez tükürük yutmam gerekti.

Babam tam arkamda duruyordu, onu kandırmak olanaksızdı. Ağlayıp yutkundum, yutkunup ağladım. Sonunda daha fazla yiyemedim.

"Çok doydum!" dedim. "Daha fazla yiyemiyorum!"

"Yiyeceksin," dedi babam. "Elmaları çok seviyorsun."

Birkaç ısırık daha almaya çalıştım, ama başaramadım.

"Yapamıyorum," dedim.

Bana baktı. Yarısı yenmiş elmayı alıp lavabonun altındaki çöpe attı.

"Odana gidebilirsin," dedi. "Umarım bu sana ders olmuştur."

Odama döndüğümde gerçekten istediğim tek bir şey vardı, büyümek. Kendi yaşamıma özgürce karar vermek. Babamdan nefret ediyordum, ama onun ellerindeydim, egemenliğinden kaçış yoktu. Ondan intikam almak olanaksızdı. Ancak sevgili düşüncelerimde, düşlerimde ezebiliyordum onu. Orada büyüyebiliyor, ondan daha büyük oluyor, dudakları dişlekliğim yüzünden sık sık benimle dalga geçmek için takındığı o aptal biçimi alana dek yanağını sıkıyordum. Orada ona öyle bir yumruk indiriyordum ki kırılan burnundan kanlar boşalıyordu. Daha da iyisi burun kemiği kafasına gömülüyor, ölüp gidiyordu. Onu duvara çarpabiliyor, merdivenden aşağı yuvarlayabiliyordum. Ensesinden tutup suratını masaya çarpabiliyordum. İşte böyle düşünüyordum, ama onunla yan yana gelince her şey yerle bir oluyordu, babamdı, yetişkin bir adamdı, benden çok daha büyüktü ve her şey onun istediği gibi olmak zorundaydı. Benim isteklerimi ezip geçiyordu.

Bu nedenle, elbette farkında olmadan, odamı devasa bir dünyaya çevirmiştim. Kitap okurken, bir süre başka hiçbir şey yapma-

mıştım neredeyse, kımıldamadan yattığım yerden dış dünyayı geziyordum sürekli, üstelik yalnızca tüm yabancı ülkeleri ve yabancı insanlarıyla burada ve şimdide olan dünyayı değil, Taş Devri çocuğu Bjørneklo kitaplarıyla daha önceki dünyayı ve örneğin Jules Vernes kitaplarıyla gelecekteki dünyayı da dolaşıyordum. Ayrıca müzik vardı. Değişik havaları ve yaşamımdaki duygularla hiç ilgisi olmayan güçlü duygularıyla müzik de genişletiyordu odamı. Çoğunlukla The Beatles ve Wings dinliyordum, ayrıca Yngve'nin albümleri de vardı, uzun süre boyunca bunlar Gary Glitter, Mud, Slade, Sweet, Rainbow, Status Quo, Rush, Led Zeppelin ve Queen gibi gruplarla sanatçılardan oluşuyordu, ama Yngve ortaokuldan sonra değişmeye başladı ve The Jam'in kırk beşlik plağı, The Stranglers'in *No More Heroes* plağı, Boomtown Rats ve The Clash uzunçalarları, Sham 69 ve Kraftwerk kasetleri ve radyodaki tek müzik programı *Pop Spesial*'den kaydettiği şarkılar gibi büsbütün değişik müzikler, eski kasetlerle plakların arasına sızmaya başladı. Aynı müziklerle ilgilenen ve kendisi gibi gitar çalan arkadaşlar edindi. Bunlardan biri, Bård Torstensen, mayıs başlarında bir gün, babam birkaç saatliğine dışarı çıktığı için ev uygunken Yngve'nin odasına geldi. Oturup gitar çaldılar ve albümler dinlediler. Bir süre sonra kapımı çaldılar, Bård'a bir şey göstermek istiyordu Yngve. Onlar içeri girerken ben okumayı bırakıp yataktan kalktım.

"Şuna bak," dedi Yngve, çalışma masamın üzerinde asılı Elvis posterine giderek. "Arkasında ne var biliyor musun?"

Bård başını iki yana salladı.

Yngve raptiyeleri çıkarıp posteri ters çevirdi.

"Bak," dedi. "Johnny Rotten! Ama Karl Ove Elvis tarafını kullanmayı tercih ediyor!"

Gülüştüler.

"Posteri bana satar mısın?" diye sordu Bård.

Başımı iki yana salladım.

"Olmaz."

"Ama yanlış tarafını asıyorsun!" dedi Bård, yeniden kahkaha atarak.

"Hiç de bile," dedim. "Elvis sonuçta!"

"Elvis de kimmiş!" dedi Bård.

"Ama Elvis Costello iyi," dedi Yngve.

"Evet, doğru," dedi Bård.

Onlar gittikten sonra posterin iki tarafını inceledim bir süre. Johnny Rotten denen adam çirkindi. Elvis yakışıklıydı. Niye yakışıklıyı bırakıp çirkin adamı asacaktım?

Dışarıda her bahar yaptığımız işlere giriştik: Huş ağacının dallarını budadık, kesim yerlerine şişeler bağladık, ertesi gün açık renkli, yoğun şurupları toplayıp içtik. Söğüt ağacının dallarını kesip kabuğundan flütler yaptık. Buket buket beyaz dağ laleleri toplayıp annelerimize verdik. Evet, bunun için belki fazla büyümüştük, ama yalnızca bir jestti, iyi olduğumuzu göstermek istiyorduk, yalnızca üç ders yaptığımız bir gün, Geir'i ormana sürükledim, lalelerin çok olduğu bir yer biliyordum, öyle sıklardı ki uzaktan kar yağmış gibi görünüyordu. Vicdanımız sızlamıyor diyemezdik, çiçekler yaşıyordu sonuçta, koparmak öldürmek demekti, ama amacımız iyiydi, onlar aracılığıyla mutluluk yayacaktık. Dalların arasından ışıklar süzülüyordu, çimenler parlak yeşildi, ikimiz de devasa birer demet toplayıp eve koştuk.

Babam evdeydi. Geldiğimde çamaşır odasındaydı. Öfkeli tavırlarla bana döndü.

"Sana çiçek topladım," dedim.

Uzandı, çiçekleri alıp büyük lavaboya fırlattı.

"Çiçeği küçük kızlar toplar," dedi.

Haklıydı. Bu onu utandırıyor olmalıydı. Bir keresinde iş arkadaşları bize gelmiş, kış olduğu için kesmediğimiz uzun sarı saçlarım ve kırmızı külotlu çorabımla beni merdivende görmüşlerdi.

"Ne güzel bir kızın var," demişti birisi.

"O bir oğlan," demişti babam. Gülümsemişti, ama bu duruma sevinmediğini bilecek kadar iyi tanıyordum onu.

Giysileri takıntı yapıyordum, istediğim ayakkabılar alınmazsa ağlıyordum, tekneyle gezerken soğuk olduğu için ağlıyordum, ses yükseltmenin büsbütün doğal olduğu durumlarda bile babam sesini yükseltince ağlıyordum, ne biçim bir oğlu olduğunu düşünmesi tuhaf mıydı?

Ana kuzusu derdi hep bana. Öyleydim de. Annemi özlüyordum. O ayın sonunda artık gitmemek üzere eve döndüğünde benden mutlusu yoktu.

Yaz bittiğinde, ben beşinci sınıfa başlayacakken sıra babamdaydı. Ta Bergen'e gidecek, Fantoft Öğrenci Sitesi denen bir yerde oturacak, Norveççe lisansını tamamlayıp kıdemli öğretmen olacaktı.

"Ne yazık ki ben her hafta sonu eve gelemeyeceğim," dedi, gitmeden önceki akşam yemeğinde. "Belki ancak ayda bir."

"Çok kötü," dedim.

Ona güle güle demek için bahçeye çıktım. Bavullarını bagaja koyup yolcu koltuğuna oturdu, çünkü onu havaalanına annem götürecekti.

Gördüğüm en tuhaf şeylerden biriydi.

Babam bir Vosvos'a yakışmıyordu, orası kesindi. Ayrıca binmesi gerekiyorsa bile yolcu koltuğuna oturmamalıydı, neredeyse grotesk görünüyordu, özellikle annem onun yanında yerini alıp motoru çalıştırdığında ve başını çevirip geri geri gitmeye başlayınca.

Babam bir yolcu değildi, bundan kuşku yoktu.

El salladım, babam elini kaldırır gibi oldu ve gittiler.

Şimdi ne yapacaktım?

Atölyeye gidip bıkana dek odun kesecek, çekiçleyecek, parçalayacak mıydım?

Mutfağa gidip gözleme mi yapacaktım? Yumurta mı pişirecektim? Çay mı koyacaktım?

Ayaklarımı masaya mı dayayacaktım?

Yok, biliyordum ne yapacağımı.

Yngve'nin odasına gidecek, plaklarından birini koyup sesini sonuna dek açacaktım.

Magazine'nin *Play* albümünü seçtim.

Sesi neredeyse sona getirip kapıyı açtım ve oturma odasına gittim.

Baslar duvarları sarsıyordu. Müzik odadan taşıyordu. Gözlerimi yumdum, ritme uyup ileri geri sallanmaya başladım. Bir süre bunu yaptıktan sonra mutfağa gittim, tezgâhta duran çikolatayı alıp yedim. Müzik çevremde inliyordu, ama onun içinde değildim; evin, yemek masasının veya duvardaki resimlerin bir parçası gibiydi. Yine ileri geri sallanmaya başladım, sanki müziği kana kana içiyordum. Özellikle gözlerimi yumduğumda.

Alt kattan biri seslendi.

Gözlerimi açtım, korkuyla içimi çektim.

Bir şey unuttukları için geri mi dönmüşlerdi?

Odaya koşup sesi sonuna dek kıstım.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Yngve aşağıdan.

Of. Nasıl rahatlamıştım.

"Hiiiç," dedim. "Senin plaklarından birini ödünç aldım."

Basamakları çıktı. Arkasında bir oğlan vardı. Onu daha önce görmemiştim. Voleyboldan biri miydi?

"Kafayı mı yedin?" dedi Yngve. "Hoparlörleri patlatabilirsin. Kesin bozulmuşlardır şimdi. Seni budala!"

"Bilmiyordum," dedim. "Özür dilerim. Gerçekten özür dilerim."

Öbür oğlan gülümsedi.

"Bu Trond," dedi Yngve. "Bu da benim budala kardeşim."

"Merhaba küçük kardeş," dedi Trond.

"Merhaba," dedim.

Yngve odasına gitti, sesi biraz açtı ve kafasını hoparlörlere yaklaştırdı.

"Neyse ki patlamamışlar," deyip doğruldu. "Şanslısın. Yoksa yenisini alman gerekirdi. Bunu sana zorla yaptırırdım."

Bana döndü.

"Babamlar gideli çok oluyor mu?"

Omuz silktim.

"Yarım saat," dedim.

Yngve odasının kapısını kapattı, ben bir süre oturma odasında kaldım, dışarıda Marianne'yle Solveig'i gördüm, önlerinde bir puset vardı. Çıkıp arkalarından koştum.

"Birlikte takılalım mı?" diye sordum.

"Olabilir," dediler. "Nereye gidiyorsun?"

"Yukarı."

"Kimin yanına?"

Omuz silktim.

"Bebek kimin?"

"Leonardsenlerin."

"Kaç para alıyorsunuz?"

"Beş kron."

"Bir şey mi satın alacaksınız?"

"Özel bir şey değil. Bir ceket belki."

"Ben de yeni bir ceket alacağım," dedim. "Siyah bir Matinique. Gördünüz mü hiç?"

"Yok."

"Kolları büyük, üstelik geri kalanından başka bir kumaştan. Dalgalı gibi. Ayrıca önünde fermuarı örten bir parça var. Sen nasıl bir ceket istiyorsun?"

Marianne omuz silkti.

"Bir kaban düşünüyorum."

"Kaban mı? Açık renk mi?"

"Belki. Ama kısacık."

"Oğlanlar arasında giysilerden konuşan bir tek sen varsın," dedi Solveig.

"Biliyorum," dedim. Yakınlarda bulduğum bir çözümdü bu. Kızlarla konuşmak çok zordu. Şapkalarını alıp kaçınca veya arkalarından kötü sözler edince iş orada bitiyordu. Doğrusu ödevlerden de konuşulabiliyordu. Ama başka bir şey yoktu. Bunun üzerine birdenbire aklıma geldi. Giysiler, onlar giysilerle ilgileniyordu. Tek yapmam gereken bundan söz etmekti.

B-Max'a yaklaşınca onlara hoşça kal deyip aşağıdaki parka koştum, boştu, çimenli yamacı tırmanıp eski hurda arabaya gittim, boştu, toprak sahaya göz attım, boştu, Prestbakmoların çitinden atlayıp evlerinin önüne geldim ve kapıyı çaldım. Geir yemek yiyordu, sonrasında da Vemund'e gidecekti.

Demek öyle.

Yol da boştu. Pazar günü, akşam yemeği saatiydi, herkes ya yemek yiyordu ya birilerini ziyarete gitmişti ya da anne babasıyla dolaşmaya çıkmıştı.

Birdenbire aklıma geldi: Yngve'nin de konuğu vardı! Belki onların yanına gidebilirdim.

Yokuşu koşarak indim, ama bisikletler yoktu, gitmiş olmalıydılar.

Ne yapacaktım?

Hava bulutluydu, pek sıcak sayılmazdı; Nabben'de kimse olmazdı.

Yüzen iskelelere yöneldim ağır adımlarla. Orası da büyük olasılıkla boştu, ama başka bir şey bulamazsam oradan eksik olmayan çeşitli teknelere bakabilir ve fiberglas, tahta, benzin ve tuzlu suyun keskin kokusunu burnuma çekebilirdim.

Vay canına. Burada bir kalabalık toplanmıştı.

Belli etmeden aralarına karıştım. Bazılarının teknesi vardı, güvertelerde oturmuş suya tükürüyor, iskeledekileri dinliyorlardı,

onların tekneleri yoktu, ama teknesi olanlarla yakınlaşmaya gelmişlerdi. Ben onların yanında durdum, oysa tekne almak gibi bir düşüm yoktu, bu öyle gerçek dışıydı ki okuduğum kitaplardan birindeki oğlan gibi ertesi sabah Viking zamanında uyanmayı da düşleyebilirdim pekâlâ. Yok, düşlediğim bir şey varsa bu ya Yngve'ninkiler gibi mavi Nike logolu beyaz tenis ayakkabılarıydı ya açık mavi bir Levi's pantolondu ya da açık mavi Catalina ceketti. Puma kramponlar, Admiral eşofmanlar veya Umbro şort da olabilirdi. Veya Speedo bir mayo. Adidas'ın siyah beyaz Olympia ayakkabılarını da düşünüyordum sık sık. Dilli tozluklar, Puma çanta ve kış için Atomic slalom kayakları ve Dynastar slalom botları vardı bir de. Slalom pantolonu ve gerçek bir kuş tüyü ceket de istiyordum. Splitkein fiberglas kayaklar, Rottefella kayak bağları. Açık renk, Sami modeli deri botlar; burunları hafifçe kalkık olanlardan. Yeni bir beyaz gömlek ve kırmızı bir süveter. Şimdiki lacivert çizmelerimi beyazlarla değiştirmeye karar vermiştim. Ayrıca gördüğüm açık kırmızı mercan kolyeyi de istiyordum, beyazı da olurdu.

Tekneleri, motorlu bisikletleri ve arabaları pek düşünmüyordum. Ama bunu kimseye söyleyemeyeceğime göre sevdiğim birkaç marka belirlemiştim. Tekne: Beş beygirlik Yamaha motoruyla üç metrelik bir With Dromedille. Motorlu bisiklet: Suzuki. Araba: BMW. Özellikle bunları seçmemin nedeni birçok sıra dışı harflerinin olmasıydı. Y, Z, W. Aynı gerekçeyle çekici gelmişti bana Wolverhampton Wanderers, tuttuğum ilk futbol takımı oydu, daha sonra yerini Liverpool alsa da Wolves için çarpmayı sürdürdü yüreğim; stadyumlarının adı Molineux Ground'ken ve amblemleri turuncu üzerine siyah bir kurtken başka ne yapabilirdim?

Pantolonlar, ceketler, kazaklar, ayakkabılar ve spor malzemelerine çok kafa yoruyordum, çünkü iyi görünmek ve kazanmak istiyordum. Belki de en sevdiğim sporcu John McEnroe, bir hakem kararının ardından tehlikeli bakmaya başlayınca, servisten

önce topu çimde sektirirken bakışlarını hakeme dikince, ben çaresizliğe kapılır, hayır, yapma, yapma, sonu kötü bitecek, bir sayı yitirmek sana maçı kaybettirmez, sakın yapma, diye düşünürdüm ve yine de yaptığında, kenar hakemine ağzına geleni söylemeye başladığında, belki raketini var gücüyle yere fırlatıp birkaç metre zıplattığında ekrana bakamaz duruma gelirdim. Onunla öyle özdeşleşmiştim ki ne zaman maç kaybetse ağlıyor, evde duramayıp sokağa çıkıyordum ve ıslak yanaklarımla kaldırıma oturup yenilginin yasını tutuyordum. Bu durum Liverpool için de geçerliydi. FA Kupası finalini kaybettikleri zaman gözlerimde yaşlarla sokağa koşmuştum. Takımda en çok Emlyn Hughes'ü beğeniyor, en çok onu destekliyordum, ama diğerlerini de seviyordum kuşkusuz, özellikle Ray Clemence ve Hamburg'la Newcastle'a transfer olmadan önce Kevin Keegan'ı. Yngve'nin futbol dergilerinden birinde, Kevin Keegan'la onun yerine gelen Kenny Dalglish'in karşılaştırıldığı bir yazı okumuştum. Kendilerine özgü iyi ve zayıf yanları olmasına karşın bire bir karşılaştırıldıklarında oldukça eşit görünüyorlardı. Ama yazıdaki bir söz beni derinden etkiledi. Kevin Keegan'ın dışa dönük, Kenny Dalglish'in içe kapanık olduğunu söylüyorlardı.

İçe kapanık sözcüğünü görmek bile beni sarsmıştı.

Ben içe kapanık mıydım?

Öyleydim, değil mi?

Gülmekten çok ağlamıyor muydum? Tüm zamanımı odama kapanıp kitap okuyarak geçirmiyor muydum?

Bu içe kapanıklık değil miydi?

İçe kapanık, içe kapanık, ben içe kapanık olmak istemiyordum.

En son istediğim, en kötü şeydi bu.

Ama öyleydim ve bu düşünce bir tür kanser gibi büyüyordu içimde.

Kenny Dalglish kimseyle pek konuşmazdı.

Ah, ben de öyle! Ama bunu istemiyordum! Dışa dönük olmak istiyordum! Dışa dönük!

Ormandan geri dönüş yoluna çıkıp ne kadar uzağı görebileceğimi anlamak için bir ağaca tırmandıktan bir saat sonra, tam annemin Vosvos'u yokuşu çıkarken sokağa ulaştım. El salladım, ama beni görmedi, olanca hızımla arabanın arkasından koştum, yokuşu çıktım, kısa düzlüğü geçip evin önüne geldim, o sırada arabadan inen annem, çantasını omzuna atıp kapıyı kapattı.

"Merhaba," dedi. "Ekmek yapmama yardım eder misin?"

Babamın bizden koptuğu yıl olmalıydı bu.

Yıllar sonra, içki içmeye Bergen'de başladığını söyleyecekti.

"Uyuyamıyorum," demişti. "Yatmadan önce biraz içmeye başladım."

Daha sonra Bergen'de bir kız arkadaş edindiğini de söylemişti.

Öylesine açılmıştı konu, doksanların başında bir yaz onu ziyaret etmiştim, sarhoştu, o kış İzlanda'ya gideceğimi söylemiştim, o da, İzlanda demek, ben de Reykjavik'e gitmiştim, demişti.

"Hadi canım," dedim. "Ne zaman gitmiş olabilirsin ki?"

"Bergen'de oturuyordum, unuttun mu," dedi. "Orada bir kız arkadaşım vardı, İzlandalıydı, birlikte gitmiştik."

"Annemle evliyken mi?"

"Evet. Otuz beş yaşındaydım ve bir öğrenci yurdunda kalıyordum."

"Gerekçe öne sürmek zorunda değilsin. Ne istersen yapmakta özgürsün."

"Evet, sağ ol, oğlum."

O sıralar bütün bunları bilmiyorduk elbette, ayrıca öngörebilecek deneyimden de yoksunduk. Benim için babamın evde olmaması önemliydi. Öte yandan ev açılsa da, ömrümde ilk kez canımın istediğini yapabilecek duruma gelsem de, babam, tuhaf bir biçimde, orada bulunmayı sürdürüyordu, dışarıdan içeri çamur

getirdiğimde, yemek yerken masaya kırıntı döktüğümde, hatta armut yerken sular çenemden aktığında babamın düşüncesi bir şimşek gibi çakıyordu içimde. Ortalığı batırmadan bir armut yiyemeyecek misin oğlum, diyen sesini duyuyordum. Sınavda iyi not aldığımda ona söylemek istiyordum, anneme değil, annemde aynı etkiyi yapmıyordu. O sırada dışarıda olanlar da usulca karakter değiştirdi, hem daha iyiye hem daha kötüye gitti; yumuşak çocuk dünyasının gelişigüzel görünen etkisiz, yersiz darbeleri keskinleşip belirginleşti, kuşkular silindi, *senden* ve *senin söylediklerinden* hoşlanmıyoruz, bir sınırdı bu, öte yandan başka bir şey açıldı, epeyce etkilenmiş olsam da bu başka şeyin benimle kişisel düzeyde bir bağlantısı yoktu, çünkü onun bir parçasıydım ve bu parça ailemle ilgili değildi, *bizimdi*, biz dışarıdaki çocuklarındı. Beşinci sınıfa başladığım o sonbaharda neredeyse bütün kızları aşırı çekici buluyordum; onlara başka gözle bakmasam da içimde bir şey yaklaşmamı sağlamıştı. Bunun bir yanlış olduğunu, bir oğlanın yapabileceği en büyük yanlış olduğunu hiç ama hiç bilmiyordum.

O yıl yaşlı bir öğretmenimiz vardı, Bayan Høst'tü adı, pek çok dersimize giriyordu ve tiyatro oynatmayı seviyordu. Sık sık küçük skeçler hazırlardı, ben her zaman gönüllü olurdum, bunu –hem herkesin bana bakmasını hem de bir başkasını oynamayı– çok seviyordum. Kızları oynamak gibi özel bir yeteneğim vardı. Bunda oldukça iyiydim. Saçlarımı arkadan topluyor, ağzımı büzüyor, kıvırarak yürüyor, her zamankinden daha edalı bir sesle konuşuyordum. Bayan Høst'ün gözlerinden yaşlar gelene dek güldüğü oluyordu.

Bir akşam Sverre'yle takılıyordum, o da tiyatroda oynamayı seviyordu, dersleri iyiydi, ayrıca bana çok benziyordu, birbiriyle ilgisi olmayan iki vekil öğretmen bizi ikiz sanmıştı, ona Bayan Høst'ü ziyaret etmeyi önerdim. Evi sitenin yaklaşık üç kilometre doğusundaydı.

"İyi fikir," dedi Sverre. "Ama bisikletimin lastiği patlak. Yürümek için de fazla uzak."

"Otostop çekelim," dedim.

"Peki."

Kavşağa inip yol kenarında durduk. Geçtiğimiz yıl içinde birçok kez otostop çekmiştim, çoğunlukla Dag Magne'yle ya Hove'ye ya Roligheden'e ya da beğendimiz başka yerlere gidiyorduk ve araba bulmadan bir saatten çok beklediğimiz olmamıştı hiç.

O akşam ilk araba duruverdi.

İki genç vardı içinde.

Bindik. Yüksek sesle müzik çalıyorlardı, baslar camları titretiyordu. Şoför bize döndü.

"Nereye gidiyorsunuz?"

Söyledik, motoru vitese geçirdi ve öyle hızlı sürdü ki koltuklarımıza yapıştık.

"Kim oturuyor orada?"

"Bayan Høst," dedi Sverre. "Öğretmenimiz."

"Ah!" dedi, yolcu koltuğunda oturan. "Yaramazlık yapmaya mı gidiyorsunuz? Küçükken biz de yapardık. Öğretmenlerin evine gider, onlara işkence ederdik."

"Hayır, yaramazlık yapmayacağız hiç de," dedim. "Yalnızca ziyarete gidiyoruz."

Dönüp bana baktı.

"Ziyarete mi? Niye? Ödevlerle mi ilgili?"

"Hayır," dedim. "Canımız istedi."

Önüne döndü. Yolun geri kalanında konuşmadılar. Dönemeçte sertçe durdu araba.

"Atlayın bakalım çocuklar," dedi şoför.

Biraz vicdanım sızlamıştı, onları düş kırıklığına uğrattığımızı biliyordum, ama yalan da söyleyemezdim. Elimden geldiğince sıcak bir tavırla teşekkür ettim.

Gürültüleriyle birlikte karanlığın içinde yitip gittiler.

Sverre'yle çakıl yolda yürüdük. Uzun dallarıyla yapraklı yüksek ağaçlar vardı iki yanda. Buraya daha önce hiç gelmemiştik, ama evin yerini iyi biliyorduk.

Dışarıda iki araba vardı, bütün pencereler aydınlıktı.

Zile bastım.

Kapıyı açınca "Siz mi geldiniz?" dedi Bayan Høst şaşkınlıkla.

"Ziyaret edelim dedik."

"İçeri girebilir miyiz?" diye sordu Sverre.

Bayan Høst duraksadı.

"Konuklarım var. Şimdi pek iyi bir zaman değil. Bütün o yolu beni ziyaret etmek için mi geldiniz?"

"Evet."

"Gelin hadi! Dilerseniz yarım saat kalabilirsiniz. Kurabiyem de var. Verebilirim size. Biraz meyve suyuyla!"

İçeri girdik.

Oturma odası yetişkinlerle doluydu. Bayan Høst bizi tanıttı, birer tabureyle masaya oturttu, önümüze üçer kurabiye ve birer bardak meyve suyu koydu.

Bizim en sevdiği öğrencileri olduğumuzu söyleyip tiyatro yeteneğimizi övdü.

"Bize bir sahne oynayamaz mısınız?" diye sordu birisi.

Bayan Høst bize baktı.

"Oynayabiliriz," dedim. "Ne dersin?"

"Elbette," dedi Sverre.

Saçlarımı arkadan topladım, ağzımı büzdüm, oynamaya başladık, doğaçlama yapıyorduk, ama herkes güldüğüne göre iyi oynuyorduk. Sahne bitince eğilip selam verdik, yüzlerimiz biraz kızarmıştı ama alkışlardan ve kendimizden hoşnuttuk.

Noel'den önceki karnavalda bu başarıyı yineledim, Dag Magne'yle ben, makyaj, elbise ve kol çantalarımızla kadın kılığına girmiştik, çok iyi taklit yapıyordum, kimse beni tanımadı, Dag

Lothar'ın bile, yanındaki yabancı kızın gerçekte kim olduğunu anlaması beş dakika sürdü.

Kız kılığına girmekten, kızlarla ilgili konulardan konuşmaktan utanmasam da birkaçıyla gerçekten ilişkim oldu. En güzeli Mariann'dı, iki hafta sürdü, birlikte buz patenine gittik, kucağıma oturup beni öptü, onun doğum günü kutlamasına giden tek oğlandım, orada da kucağıma oturdu, arkadaşlarıyla konuşurken bana sarıldı, o zaman da öpüştük, ama sonunda bıktım, onu beğeniyordum –okuldaki en güzel kızlardan biriydi kuşkusuz, belki de en güzeliydi– ve biraz acıyordum ona, çünkü annesi ve kız kardeşleriyle yalnızdı, ayrıca çok yoksuldu, neredeyse hiçbir zaman yeni giysileri olmazdı, annesi elindeki eskilerle ve akrabaların verdikleriyle durumu idare ederdi, onun odasında bir boşluk duyuyordum ve öpüştüğümüzde klostrofobiye kapılıyordum, tek istediğim oradan uzaklaşmaktı, sonunda Dag Magne'yi araya sokup ona ilişkimizin bittiğini bildirdim. Aynı gün büyük bir hata yaptım, okul bahçesinde arkamdan koşuyordu, refleks olarak ayağını geri uzattım, takılıp yüzüstü yere düştü, burnu kanadı ve ağladı, ama en kötüsü bu değildi, en kötüsü bana duyduğu öfkeydi, öbür kızlar da toplanıp ona yardım ederken bu öfkeyi paylaşıyordu. İzleyen haftalarda pek popüler olduğum söylenemezdi. Kötü bir amacım olmadığını, yalnızca eğlence olsun diye yaptığımı söylemem anlayışla karşılanmadı. Kızlar bazen gerçekten nefret ediyordu benden, bir tür pislik olduğumu düşünüyorlardı, ama bazen durum bunun tam tersiydi, yalnızca benimle konuşmak istemekle kalmıyor, hem bizde hem de sınıftan başkalarının evinde düzenlemeye başladığımız partilerde benimle dans etmek bile istiyorlardı. Benim onlara yaklaşımım da çelişkiliydi, özellikle bizim sınıftaki kızlara. Bir yandan onları çok iyi tanıyordum, neredeyse beş yıl birlikte okula gittikten sonra onlara karşı büsbütün kayıtsızdım, öbür yandan değişmeye başlamışlardı, kazaklarının altında yumrular büyüyor, kalçaları genişliyordu, davranışları

da değişmişti, bize tepeden bakıyorlardı, ilgilendikleri oğlanlar bizden birkaç sınıf yukarıdaydı artık. Yeni edindikleri özelliklere kaçamak bakışlar atan cırtlak sesli bizler onların gözünde birer hiçtik. Ama bütün önemine karşın, yüzlerini çevirdikleri dünya konusunda bilgisizlerdi. Erkekler, kadınlar ve ilişkiler konusunda ne biliyorlardı? Fırtınalı gökler altında kadınlara tecavüz edilen Wilbur Smith'i okumuşlar mıydı? Bir adamın, köpüklerle dolu bir küvette gözleri kapalı yatan kadının cinsel organını tıraş ettiği Ken Follett'i okumuşlar mıydı? Samanlıkta bir kızın külotunun çıkarıldığı pasajını ezbere bildiğim, Knut Faldbakken'in *Insektsommer*'ini okumuşlar mıydı? Ellerine hiç porno dergi almışlar mıydı? Müzik konusunda ne biliyorlardı? Herkesin beğendiklerini beğeniyorlardı yalnızca, The Kids ve listelerdeki başka boktan albümler, bunun onlar için hiçbir anlamı yoktu, müziğin ne olduğunu, ne olabileceğini bilmiyorlardı hiç. Doğru düzgün giyinemiyorlardı, en tuhaf kombinasyonlarla okula geliyor, bunun ayırdına bile varmıyorlardı. Demek bana tepeden bakacaklardı öyle mi? Ben Wilbur Smith, Ken Follett ve Knut Faldbakken'i okumuştum, yıllardır porno dergileri karıştırıyordum, gerçekten önemli müzik gruplarını dinlemiştim ve giyinmeyi biliyordum. Onların seviyesine mi inecektim?

Gerçek durumu ortaya sermek için müzik dersinde küçük bir girişimde bulundum. Her cuma sınıfın top listesi adını verdiğimiz bir etkinlik vardı. Oylama için altı öğrenci birer şarkı getiriyordu. Hangi şarkıyı çalarsam çalayım benimkiler hep sonuncu geliyordu. Led Zeppelin, Queen, Wings, The Beatles, Police, Jam, Skids –sonuç değişmiyordu, ya bir ya iki oy, sonuncu sıra. Müziğe değil, bana karşı olduklarını biliyordum. Müziği dinlemiyorlardı bile. Bu beni aşırı rahatsız ediyordu. Yngve'ye yakındım, kendisi de hit listesi müziklerini sevmediğinden bunun ne kadar rahatsız edici olduğunu anlamakla kalmadı, onları kandıracak bir yol buldu. The Kids'in ikinci albümü henüz çıkmamıştı. Bir cuma günü,

Yngve'nin birkaç gün önce aldığı The Aller Værste!'nin ilk uzunçaları *Materialtretthet*'i yanımda götürdüm ve bunun The Kids'in çıkacak albümünün ön sipariş örneği olduğunu söyledim. Müzik öğretmeni çevirdiğim dolaptan haberdardı, ilk şarkıyı çaldı; plak beyaz kılıftaydı, albüm yeni çıktığı için dış kapağın hazır olmadığını söylemiştim. The Aller Værste![13] sınıftakiler için en kötü gruptu, kırk beşlikleri *Rene Hender*'i sınıfta çaldığımda günler boyu arkamdan "Rene Hender! Rene Hender!"[14] diye bağırmışlardı; ama şimdi grubun ilk albümünün notaları sınıfı doldururken yükselen hayranlık dolu mırıltı oylama bitince doruğa ulaştı, The Kids adı altında The Aller Værste! açık ara kazanmıştı. Ayağa kalkıp oy verdikleri şarkının The Kids değil The Aller Værste! olduğunu söylerken gözlerim zaferle ışıldıyordu. Bu sonucun, müzikle ilgilenmediklerini, beğenilerinin başka konularca belirlendiğini kanıtladığını söyledim. Ne biçim kızmışlardı! Ama hiçbir şey söyleyemediler. Onları fazlasıyla iyi kandırmıştım.

Elbette çeneleri kapanmadı. Onlara göre burnum havadaydı, kendimi bir halt sanıyordum, başkalarının beğendiklerini değil tuhaf şeyleri beğenmem gerekiyordu hep. Oysa durum hiç de böyle değildi, iyi müziği beğeniyor, kötü müziği beğenmiyordum; benim suçum muydu bu? Ayrıca Yngve'nin çaldığı gruplar –Magazine, The Cure, Strangler, Simple Minds, Elvis Costello, Skids, Stiff Little Fingers, XTC ve Norveçli gruplar Kjøtt, Blaupunkt, The Aller Værste!, The Cut, Stavangerensemblet, DePress, Betong Hysteria, Hærværk– ve okuduğum dergileri sayesinde giderek daha çok bilgi ediniyordum müzik konusunda. Ayrıca Yngve gitarda başka akorlar da öğretti bana, o evde değilken siyah Gibson penayı elime alıp siyah Fender askıyı omzuma takarak gitar çalıyordum. İşi sağlama almak için kendime bir bateri metodu kitabı aldım, iki ağaç dalı yonttum ve çevreme kitaplar dizdim, soldaki *hi-hat*,

13 Nor. En Kötü (ç.n.).
14 Nor. Temiz eller! (ç.n.).

onun yanındaki trampet, onun üstündeki üç kitap da tomtomlardı. Bu konuda bir tek Dag Magne'yle uyuşuyordum, birlikte giderek daha çok zaman geçirir olmuştuk. Çoğunlukla onların evinde albüm dinliyor, on iki telli gitarında şarkıları çıkarmaya çalışıyorduk; bize geldiği de oluyordu, annemin yasağı artık yumuşadığından kasetlerimi dinlerken oturup çizgi roman okuyor, ya kızlardan ya da kuracağımız gruptan, özellikle gruba ne ad vereceğimizden konuşuyorduk. O Dag Magne'nin Adsız Havarileri adını vermek istiyordu, bense Blodpropp[15] olmasını istiyordum. İki adı da beğenmiştik ve zamanı gelip de sahneye çıkana dek kararı ertelemekte anlaştık.

Beş yıldır aynı sınıfta olduğumuz ve kardeşlerimizden daha iyi tanıdığımız kızlarla şişe çevirmece oynayıp döne döne romantik danslar ettiğimiz sınıf partileriyle kış böylece geçti; Anne Lisbet'in bedeni benimkine o kadar yaklaşınca neredeyse kafam patlayacaktı. Saçlarının kokusu, tıpkı eskisi gibi yaşam ışıltısıyla dolu bakışları. Ve, of, ince, beyaz bluzunun altındaki küçük göğüsleri.

Ne kadar OLAĞANÜSTÜ bir duyguydu bu böyle?

Bunca yıldır kapılmadığım yepyeni bir duyguydu, ama şimdi tadını alınca yine oraya gitmek istiyordum.

Kış geçti, bahar geldi ve ışığıyla geceye geçişi her geçen gün biraz daha uzun süre açık tuttu, soğuk yağmuruyla karları usulca eritip bitirdi. Karanlıkla yağmura boğulmuş bu mart sabahlarından birinde her zamanki gibi kahvaltımı etmek üzere mutfağa gittim. Annem çoktan gitmişti, bugün erken başlıyordu çalışmaya. Radyoyu açık unutmuştu. Radyodaki seslerden, geceleyin bir şey olduğunu daha odamdayken bile anlamıştım, sözcükleri değil yankıları duyabiliyordum, alışılmadık ölçüde dramatikti. Yağ sürdüğüm ekmeğe bir dilim salam koydum, bir bardak da süt doldurdum. Kuzey Denizi'nde bir kaza olmuştu, bir petrol platformu batmıştı. Yağmur damlaları usulca süzülüyordu pencereden. Çatıya

15 Nor. Kan pıhtısı [ed.n.].

inen yağmurun cılız tıkırtısı evi bir zar gibi sarıyordu. Yağmur oluklarından sular akıyordu. Gustavsenlerin arabasının motoru çalıştı, farları yandı. Bu bir faciaydı, pek çok kişi kayıptı, kesin sayı bilinmiyordu. Yarım saat sonra yüzümü sımsıkı saran kapüşonumla, çizmelerimin içine soktuğum pantolonumla B-Max'a vardığımda herkes kazayı konuşuyordu. Herkesin bir tanıdığının tanıdığı o platformda çalışan bir babası veya kardeşi vardı. Alexander Kielland adındaki platformun bir ayağının kırıldığı düşünülüyordu. Yüzyıl dalgası mı yol açmıştı buna? Bir bomba mı? Üretim hatası mı?

İlk ders matematik olsa da öğretmen kazadan söz etmeye başladı. Büyükbabamın bu olaya ne diyeceğini merak ettim. Bize hep petrol alanına yönelmemizi söylerdi. Gelecek petroldeydi. Ama başka yerlerden başka sinyaller geliyordu: Bir haber bülteninde petrol rezervlerinin yakında tükeneceği öngörüsü yapılmıştı, sanılandan daha hızlı tükeniyordu, yalnızca yirmi beş yıl içinde tükenecekti. Belirtilen yıl karşısında büyülenmiştim, 2004, aşırı uzak ve gerçeküstüydü, öte yandan bu bağlamda, bilimkurgu kitaplarıyla dergilerden farklı olarak elle tutulur bir gerçek olarak sunuluyordu ve bu yüzden neredeyse sarsıcıydı: 2004 gerçekten gelecek miydi? Bizim ömrümüzde? Korkunç haberler veren bu adamların karamsar seslerinden de rahatsız olmuştum, bir şeyin son bulacak olması canımı sıkıyordu. Hiç hoşuma gitmiyordu, ben her şeyin sürmesini, öyle kalmasını istiyordum. Tüm sonlar korkutucuydu. Bu nedenle Jimmy Carter'ın ikinci kez seçilmesini, Odvard Nordli'yle İşçi Partisi'nin bir sonraki seçimleri kazanmasını umuyordum. Seviyordum Jimmy Carter'ı. Her zaman bitip tükenmiş görünse de Odvar Nordli'yi seviyordum. Ne Mogens Glisrup'u ne de Olof Palme'yi beğeniyordum, ikisinin de dudaklarıyla bakışlarında yapmacık bir yan vardı. Einar Førde'yle Reiulf Steen de öyleydi, ama o kadar çok değil. Öte yandan Hanna Kvanmo'yu beğeniyordum. Camp David Sözleşmesi'ne karşın Golda Meir'le

Menachem Begin'i sevmiyordum. Enver Sedat'la ilgili yargıya varmak güçtü. Bu durum, büsbütün başka bir açıdan, Brejnev için de geçerliydi. Uygun adım yürüyen binlerce bir örnek askerle çevrili füzeler birbiri ardına ilerlerken, kalın kürkü ve kalpağıyla, ifadesiz yüzündeki dar Moğol gözlerinin üzerinde devasa kaşlarıyla, mekanik bir tavırla geçit törenini selamlayan Brejnev'i insan olarak göremiyordum, anlaması olanaksız, bambaşka bir şeydi.

Per Kleppe'yi seviyor muydum?

Evet, bir bakıma, en azından Kleppe Paketleri'nin işe yaramasını umuyordum.

Hans Hammond Rossbach'ı beğeniyordum, öte yandan kısık, fısıltılı sesi, değişik "r" vurgusu, dar omuzları, büyük, neredeyse kurukafayı andıran kafası ve siyah, kalın kaşlarıyla Trygve Bratteli'yi biraz tuhaf buluyordum.

On beş dakika boyunca Kuzey Denizi'ndeki kazayı konuştuktan sonra ders eskisi gibi sürdü, başka bir deyişle bizler defterlerimizde dört işlem yaparken öğretmen sıraların arasında dolaştı ve elini kaldırıp yardım isteyenlerin yanına gitti; bu sırada karanlığın pençesinden kurtulan hava ağarmaya başlamıştı. Ders arasında birileri, petrol platformunda hava cepleri oluşabileceğini, burada birkaç gün sağ kalınabileceğini söyledi. Başka birisi, okuldan kimsenin velisinin platformda bulunmadığını, ama Roligheden'de bir öğrencinin babasının kayıp olduğunu söyledi. Tüm bu dedikoduların nereden çıktığını, ne kadar doğru olduğunu bilmek güçtü. Sonraki ders Norveççeydi. Öğretmen, kürsüsüne oturunca elimi kaldırdım.

"Evet, Karl Ove?"

"Kompozisyonlarımızı okudunuz mu?"

"Beklemen gerekecek," dedi.

Okumuş olmalıydı, çünkü ayağa kalkıp tahtada bazı sözcüklerle kuralların üzerinden geçti, önceki perşembe verdiğimiz

kompozisyonlarda yaptığımız yanlışlardandı bunlar büyük olasılıkla.

Evet. Kompozisyon defterleri yığınını çantasından çıkarıp kürsüye koydu.

"Bu kez birçok güzel kompozisyon vardı," dedi. "Hepsini okuyabilirim size. Ama zaman yok. Bu nedenle dört tanesini seçtim. Bunlar en iyiler olduğu için değil, biliyorsunuz. Sınıftaki herkes iyi kompozisyon yazıyor."

Kendiminkini tanıyabilir miyim diye yığına baktım. En azından üstteki olmadığı kesindi.

Anne Lisbet elini kaldırdı.

Üzerinde beyaz bir kazak vardı. Çok yakışıyordu ona. Siyah saçlarıyla siyah gözlerine uyuyordu beyaz, sıcağa girince her zaman kızaran yanakları ve al dudaklarına da uyuyordu.

"Söyle," dedi öğretmen.

"Siz okurken örgü örebilir miyiz?" diye sordu, Anne Lisbet.

"Evet, tabii," dedi öğretmen.

Kızlardan dördü eğildi, çantalarından örgülerini çıkardı.

"Ödev de yapabilir miyiz?" diye sordu Geir Håkon.

Biri güldü.

"Sen de herkes gibi parmak kaldırmalısın, Geir Håkon," dedi öğretmen. "Ayrıca yanıtım elbette ki, hayır."

Geir Håkon gülümsedi, birazcık yüzü kızarmıştı, ama terslendiği için değil, konuşmaya cesaret edebildiği için. Sınıfta ne zaman konuşsa yüzü kızarırdı.

Öğretmen okumaya başladı. İlki benimki değildi. Ama daha üç tane daha var, diye düşündüm, ayaklarımı sıranın altına uzatarak. İlk dersleri seviyordum, dışarısı kapkaranlıktı ve biz parlak bir kapsülün içinde gibiydik, saçlarımız biraz dağınık, gözlerimiz mahmurdu ve gün ilerledikçe bu yumuşak, kör hareketler keskinleşiyor; sonunda kocaman açılmış gözler, sallanan eller ve kollarla herkes bağırıp çağırır oluyordu.

İkinci kompozisyon da benim değildi. Üçüncü de.

Dördüncüye uzanan öğretmene huzursuz bakışlarla baktım. O benimkiydi, öyle değil mi?

Ah. Benimkini okumayacaktı.

Düş kırıklığıyla içim burkuldu. Aynı zamanda öfkelendim. Benim kompozisyonlarım en iyisiydi, bunu biliyordum, öğretmen de biliyordu. Ama geçen sefer de okumamıştı, şimdi de okumuyordu. O zaman iyi yazmak neye yarardı? Gelecek sefer elimden geldiğince kötü yazacaktım.

Sonunda lanet kompozisyonu bıraktı elinden.

Parmak kaldırdım.

"Benimkini niye okumadınız?" diye sordum. "Kötü müydü?"

Bir an kısılan gözlerini açıp gülümsedi.

"Yirmi beş kompozisyon topladım. Hepsini okuyamayacağımı biliyorsun. Seninkiler en çok okuduğum kompozisyonlar arasında. Şimdi bunların sırasıydı."

Ellerini bir kez çırptı.

"Bu kez gerçekten çok iyiydi. Düş gücünüz çok iyi! Hepsi de çok eğlenceliydi."

Geir B.'ye işaret edip yanına çağırdı. Nöbetçi öğrenci oydu, kompozisyonları dağıttı. Kendiminkini karıştırdım. Aşağı yukarı sayfa başına bir yanlış vardı. Öğretmen sonuna şöyle yazmıştı: "Yaratıcı ve güzel, Karl Ove, ama öykü biraz birdenbire bitiyor gibi. Yanlışın az, ama el yazısına biraz daha çalışman gerekiyor!"

Gelecekle ilgili bir şey yazacaktık. Ben uzay yolculuğu konusunu seçmiştim. Astronotların katıldığı çeşitli eğitim programlarını betimlemeye öyle geniş yer ayırmıştım ki fırlatma gününe gelmeden önce on sayfayı doldurmuştum, bir süre kafa yorduktan sonra bir hata yüzünden yolculuğun son anda iptal edilmesine ve astronotları işlerini yapamadan evlerine göndermeye karar vermiştim.

Bir yerde "hotel" yazmıştım. Öğretmen kırmızı el yazısıyla buna bir "l" daha eklemişti. Elimi kaldırdım, yanıma geldi.

"Otel bir 'l' ile yazılıyor. Biliyorum. Bir kitapta gördüm, bundan kuşkum yok."

Eğildi. Ellerinden sabun, boynundan yazı çağrıştıran hafif bir parfüm kokusu geliyordu.

"Bir bakıma haklısın, bir bakıma değilsin. Tek 'l' ile otel İngilizce. Norveççe iki 'l' kullanıyoruz."

"Hotel Phønix'in tek l'si var," dedim. "Norveç'te. Üstelik Arendal'da."

"Haklısın."

"Öyleyse bu bir yanlış değil."

"Peki. Olmasın. Güzel bir kompozisyondu, Karl Ove."

Doğrulup kürsüye döndü. Yalnızca benim duyabileceğim sesle söylese de sözleri içimi ısıtmıştı.

Dışarıda yağmurla rüzgâr sürüyordu. Okulu çevreleyen ağaçlar sallanıp hışırdıyordu, ders arasından sonra spor salonuna gittiğimizde rüzgâr, salonun yüksek duvarlarına öyle bir güçle çarpıyordu ki sanki dışarıda dalgalar patlıyordu. Havalandırma ızgaraları uğulduyordu, bina canlı gibiydi; odalar, koridorlar ve bacalarla dolu kocaman bir hayvandı, gelip okulun yanına yatmıştı sanki ve umutsuzluk içinde yalnız ağıtlar yakıyordu. Belki de canlı olan seslerdir, diye düşündüm, soyunma odasındaki bankta üzerimi değiştirirken. Sesler yükselip alçalıyor, bir süre ortalarda dolanıyor, oyun oynar gibi bir oraya bir buraya gidiyordu. Çırılçıplak ayağa kalktım, elimde havluyla buharlardan şimdiden ısınmış duşlara gittim. Solgun, neredeyse mermer beyazı oğlan gövdelerinin arasına karıştım, önce kafama çarpan su ardından dosdoğru yüzüme, göğsüme, boynuma ve sırtıma aktı. Saçlarım alnıma yapıştı, gözlerimi yumdum. O sırada biri bağırdı.

"Tor'unki kalkmış! Tor'unki kalkmış!"

Gözlerimi açtım, bağıran Sverre'ye baktım. Onun dar banyoda gösterdiği yerde Tor, elleri iki yanında, çükü havada gülümsüyordu.

Sınıfın, belki okulun en büyük çükü Tor'unkiydi. Bacaklarının arasında bir sosis gibi sallanırdı ve bu bir sır değildi, çünkü pantolonları dardı ve herkes görebilsin diye çükünü yukarı kaldırırdı. Evet, büyüktü. Ama şimdi, sertleşmişken, devasaydı.

"Vay canına!" diye bağırdı Geir Håkon.

Gözler ona çevrildi, herkesi bir heyecan sarmıştı, bir şey yapılması gerektiği ortadaydı. Böyle sıra dışı bir durum boşa harcanamazdı.

"Bayan Hensel'e götürelim!" diye bağırdı Sverre. "Gelin, çabuk, inmeden gidelim!"

Bayan Hensel beden eğitimi öğretmeniydi. Almanya'dan geliyordu, bozuk bir Norveççe konuşuyordu, disiplinli, bakımlı ve ciddiydi; dar gözlükleri ve her zaman arkadan topladığı saçları bu özelliklerini vurguluyordu. Kılı kırk yarardı, ama mesafeliydi, ona kısaca burnu havada diyorduk. Beden eğitimi öğretmeni olarak tam bir kâbustu, çünkü spor aletlerini yeğliyor, neredeyse hiçbir zaman futbol oynamamıza izin vermiyordu. Bayan Hensel boynunda düdüğü, mavi tuniği ve beyaz taytıyla spor salonunu topluyordu; Sverre'nin Tor'u ona götürme önerisini hepimiz beğendik.

"Hayır," dedi Tor. "Yapmayın!"

Sverre'yle Geir Håkon gidip onun kollarına yapıştı.

"Hadi!" diye bağırdı Sverre. "İki kişi daha gerek!"

Dag Magne ileri atıldı, Geir B.'yle birlikte Tor'un bacaklarından onu tutup havaya kaldırdılar. Tor duştan dışarı taşınırken biraz kıvranıp karşı koydu, ama gönülsüzce. Geri kalan bizler onları izledik. Görülmeye değerdi doğrusu. Devasa çükü dimdik havaya kalkık, çırılçıplak Tor, onu taşıyan dört çıplak oğlan ve arkalarında küçük bir çıplak oğlanlar alayı soyunma odasından büyük, soğuk salona çıktı, otuzlu yaşlarındaki Bayan Hensel salonun karşı ucundaki sahneden bize döndü.

"Ne istiyorsunuz?" diye sordu.

Tor'u taşıyanlar ileri atıldı. Bayan Hensel'in önüne gelince, incelenmesi gereken bir heykelmiş gibi doğrulttular, böylece yaklaşık beş saniye tuttuktan sonra yere bırakıp soyunma odasına koştular.

Bayan Hensel, "Hayır, hayır, çocuklar, bu doğru değil," dışında ne bir şey dedi ne de yaptı. Umduğumuz gibi çığlıklar, ulumalar, düşen çeneler, kocaman açılmış gözlerle karşılaşmadık. Yine de bir başarı kazanmıştık. Tor'un devasa çükünü göstermiştik ona.

Daha sonra soyunma odasında olacakları tartıştık. Bayan Hensel açısından konunun büyütülmesi kötü olacağından arkasının gelmeyeceğine inanıyordu birkaç kişi. Ama bu konuda yanılmıştık. Büyük bir olay oldu, müdür sınıfa geldi, Tor'u taşıyanlar ceza aldı ve geriye kalan bizler bir temiz azarlandık. Yalnızca Tor alnının akıyla çıktı bu işin içinden, artık kurban olarak görünüyordu –müdür, öğretmen ve Bayan Hensel konuyu bir ezme girişimi diye değerlendirmişti– ayrıca kazançlıydı, fiziğiyle ilgili bu sansasyonel ayrıntıyı parmağını bile oynatmadan herkese, kızlara da, bildirmiş oldu.

O akşam aynanın karşısında uzun süre çıplak durdum.

Ama söylemesi kolaydı. Evdeki tek boy aynası antrede, basamakların yanındaydı. Kimse olmasa da orada çıplak duramazdım, çünkü birdenbire gelebilirlerdi ve hızla garekete geçsem bile merdivenden yukarı koşarken popomu görürlerdi.

Yok, banyodaki aynayla yetinmek zorundaydım.

O da yalnızca yüze bakmak içindi. İyice yaklaşıp ayakları olabildiğince geri atarsanız bedeninizi şöyle bir görebiliyordunuz, ama bu tuhaf açı hiçbir bilgi vermiyordu.

Bu yüzden annemin akşam yemeğinden sonra bulaşığı bitirmesini, bir fincan kahve ve gazeteyle oturma odasına geçmesini bekledim. Ardından mutfağa gidip bir sandalye aldım. Sandalyeyle ne yapacağımı sorarsa banyo yaparken kasetçaları üzerine

koyacağımı söyleyecektim. Neden her zamanki gibi yere koymadığını sorarsa banyo yaparken sık sık yerleri ıslattığımı, elektrikle suyun tehlike oluşturduğunu söyleyecektim.

Ama hiçbir şey sormadı.

Kapıyı kilitledim, soyundum, duvara dayadığım sandalyenin üstüne çıktım.

İlkin bedenimin önüne baktım.

Çüküm Tor'unki gibi değildi, hayır. Daha çok küçük bir tıpayı andırıyordu. Veya bir tür yayı, çünkü usulca dokununca titreşiyordu.

Elime aldım. Ne kadar uzayabiliyordu?

Dönüp yandan baktım. O zaman biraz daha büyük göründü.

Sonuçta Tor'unki dışında sınıftaki bütün çükler böyle görünüyordu, değil mi?

Kollarımın durumu daha kötüydü. Çok incelerdi. Göğüs kafesim de dardı. Norway Cup'ta bir fotoğrafımda görmüştüm bunu birdenbire, gövdem başıma doğru daralıyordu. Hiç de öyle olmaması gerekiyordu. Antrenman yaparken arada şınav çekiyordum, ama hep hile yapıyordum işin doğrusu, ve bunu benden başka bilen yoktu, çünkü aslında *tek bir* şınav bile çekemiyordum.

Sandalyeden indim, küveti doldurmaya başladım; biri mavi, biri kırmızı iki gözlü, kısa, demir çana benzeyen musluğun altındaki küçük ağızdan sular akarken odama koştum, kasetçaları getirdim, banyo müziğim olan Outlandos d'Amour'u koydum, kasetçaları sandalyeye yerleştirip müziği başlattım ve dikkatlice küvete girdim. Sıcak su tenimi çok yakıyordu, oturmak neredeyse olanaksızdı. Ama başardım. Tenim sıcaklığa alışana dek oturdum, kalktım, oturdum, kalktım; sonunda kendimi sıcak suyun kollarına bıraktım ve küçük kasetçalardan yükselen müziğe bağıra çağıra şarkı söyleyerek eşlik ettim, bir yandan da ünlü olmayı düşlüyor, o zaman tanıdığım bütün kızların neler diyeceğini düşünüyordum. I feel lo lo lo, diye şarkı söyledim. I feel lo lo lo, I feel lo lo lo. I feel lo lo lo, I feel lo lo lo, I feel lo lo lo. Lo, I feel

lo. I feel lo. I feel so lonely. I feel so lonely. I feel so lonely lonely lonely lo. I feel so lonely lonely lonely lo. Lonely lone. Ah I feel SO LONELY! So lonely. So lonely. So lonely. So lonely. So lonely. I feel so lonely. I feel so lonely. I feel so lonely.

Sting'in sesindeki tüm nüansları, sondaki iniltileri bile yakalıyordum. Arada sırada coşkuya kapılıp küvetin kenarlarını yumrukluyordum. Şarkı bitince ellerimi havluya silip kaseti çevirdim ve bir başka gözdeme, Masoko Tanga'ya sardım.

Ah, Masoko Tanga!

Daha sonra odamda üzerime giyecek bir şeyler bulmak için dolabın önünde durdum. Akşamdan geriye henüz birkaç saat daha vardı.

Beyaz düğmeli, açık mavi gömlekle lacivert Levi's'i seçtim.

Oturma odasına gidip annemin karşısında durdum, "17 Mayıs için ne zaman giysi satın alacağız?" diye sordum.

"Daha mart bitmedi," dedi. "Epeyce zamanımız var o iş için."

"Şimdi daha ucuz olmaz mı?"

"Bakalım," dedi. "Şimdi de çok paramız yok, biliyorsun, baban okula gidiyor."

"Ama biraz var, değil mi?"

Gülümsedi.

"Elbette 17 Mayıs'ta yeni giysiler alacaksın."

"Ve ayakkabı."

"Ve ayakkabı."

Noel nasıl kışın doruğuysa, baharın doruğu da hâlâ 17 Mayıs'tı. Okulda "Vi Ere En Nasjon Vi Med", "Norge i Rødt, Hvitt og Blått" ve "Ja, Vi Elsker" marşlarını söylüyor, Henrik Wergeland'ı tanıyor ve 1814'te Eidsvoll'da olanları öğreniyorduk. Evler kurdeleler, bayraklarla donatılıyor, ne kadar düdük, flüt varsa çıkarılıyordu. Kutlama gününde tüm bayraklar göndere çekiliyor, sabahın erken saatlerinde aileler yerel giysiler veya takım elbiselerle, hava soğuk

veya yağmurluysa, üzerilerinde ya paltolar ya da yağmurluklarla evlerinden çıkıyordu, çocukların ellerinde bayraklar vardı, kimileri enstrüman kutuları taşıyordu, çünkü komşularımdan çoğu bandoda çalıyordu ve onların üzerinde bayramlıkları değil, daha sonra değiştirecekleri bando üniformaları oluyordu. Tromøya Okulu Bandosu'nun üniforması hardal sarısı ceket, beyaz şeritli siyah pantolon ve yabancı lejyonerlerinkini andıran siyah bir şapkadan oluşuyordu. Katıldıkları sayısız etkinliğin madalyalarıyla doluydu göğüsleri. Bahçelerden birbiri ardına çıkan arabalar kentin yolunu tutuyor, merkezin açığına park etmek gerekiyordu, çünkü dört bir yandan gelenler vardı ve tören alayının geçeceği bulvarın çevresindeki sokaklar hıncahınç dolardı. Tören alayı da bizdik. Tyholmen'de, Sandnes İlkokulu'nun sancağı altında toplanır ve yalnızca Arendal'dakilerden değil eyaletteki tüm okullardan oluşan tören alayında gururla yürürdük. Ardından insan denizinin arasında iki sıra olup kentin sokaklarına daldığımızda gözümüzü dört açmak zorundaydık, zira fotoğraflarımızı çekmeleri gereken velilerimiz her an karşımıza çıkabilirdi ve biz onlara el sallamalıydık.

17 Mayıs 1980, öbür 17 Mayıslardan farklıydı benim için. Uyandığımızda yağmur yağıyordu, buna canım sıkılmıştı, çünkü yeni giysilerimin üzerine yağmurluklarımı giymem gerekecekti. Açık mavi Levi's pantolon, bembeyaz Tretorn tenis ayakkabıları ve kısa bej bir ceket alınmıştı bana. Pantolondan çok memnundum. Yokuştaki evlerin önünde, çocukların taşıdığı üflemelilerden tek tük ezgiler yükseliyordu. Araba kapıları çarpılıyor, bahçe kapılarında bağırıp çağırılıyordu, ortam gergin ama beklenti doluydu. Dineceğe benzemeyen yağmurun altında Tyholmen'deki toplanma yerine gelince, Roligheden'den bir sınıfla yan yana yürüyeceğimiz anlaşıldı. Aralarından kimileriyle futbol oynamıştım, ama çoğunun yüzünü görmemiştim daha önce.

Bir kız bana döndü.

Dalgalı sarı saçlı, büyük mavi gözlüydü, bana gülümsedi.

Ben gülümsemesine karşılık vermedim, ama kız yeniden önüne dönmeden önce bir süre bakışlarını üzerimden ayırmadı.

Tören alayı ilerlemeye başladı. Önlerde bir yerde bir bando çalıyordu. Öğretmenlerimizden biri şarkı söylemeye başladı, ona eşlik ettik. Yirmi dakika uygun adım yürüdükten sonra birçoğumuzun sabrı tükenmeye başladı, özellikle oğlanların; gülmeye, şakalaşmaya başladık, birisi bayrağın ucuyla kızların eteklerini kaldırınca bu herkese yayıldı, sarı saçlı kıza doğru yöneldim, neyse ki yanımda Dag Magne vardı, böylece kendi başıma değil, bir topluluğun üyesiydim. Bayrak sopasını eteğinin altına sokup kaldırdım, hızla bana döndü, bir eliyle sopayı yakalayıp "Kes şunu, kes şunu!" diye bağırdı. Ama bana bakan gözleri gülümsüyordu.

Daha sonra yeniden ona yaklaşınam kuşkuyla karşılanmasın diye başka birkaç kıza daha yaptım bunu.

"Dursana!" dedi bu kez, birkaç adım öne koşarak. "Çocukluk yapma!"

Gerçekten kızmış mıydı?

Birkaç saniye geçti. Ardından dönüp gülümsedi. Kısa bir gülümsemeydi, ama yeterliydi, bana kızmamıştı, çocukluk yaptığımı düşünmüyordu.

Doğu Norveç şivesiyle konuşmuyor muydu?

Buralı değil miydi yoksa? Ziyarete mi gelmişti?

Eğer öyleyse bu onu bir daha asla görmeyeceğim demekti.

Yok daha neler. Rahatla. Okul tören alayında ziyaretçi mi olur!

Birdenbire elimdeki bayrağı hatırlayıp kaldırdım. Geçtiğimiz 17 Mayıs'ta bizimkilerin önünden geçerken bayrağı indirdiğim için kızmıştı babam.

Dag Magne'nin ağzı kulaklarına vardı. Bir fotoğraf makinesinin flaşı çaktı. Anne babası en ön sıradaydı. Kendileri gibi görünmüyorlardı, bayramlık giysiler üzerilerinde eğreti durmuştu.

Bir kez daha kıza baktım.

Boyu oldukça kısaydı, pembe bir ceketi, açık mavi eteği ve beyaz ince çorapları vardı. Sarı saçları kıvırcık, burnu küçük, ağzı büyüktü, çenesinde de küçük bir yarık vardı.

Midem yanmaya başladı.

Eteğinin kaldırılmasını engellemek için arkasını dönünce açık ceketinin, ince beyaz kazağının altında büyük göğüslü olduğunu görmüştüm.

Yüce Tanrım onunla birlikte olmama izin ver.

Birdenbire "Merhaba, Karl Ove!" diye bağırdı annem, bir yerlerden. Çevreme bakındım. Phønix Hotel'in karşısındaki sokakta duruyorlardı. Annem el sallayıp fotoğraf makinesini kaldırdı, babam beni başıyla selamladı.

Kent merkezine dönerken kız bir kez daha dönüp bana baktı. Çok geçmeden dağılan tören alayının karmaşasında gözden yitti.

Daha adını bile bilmiyordum.

Kentteki okul törenin ardından sitedeki herkes evine döndü, üzerini değiştirip yemek yedi, televizyonda ülkenin dört bir yanından gösterilen öğrenci tören alaylarını izledi bir olasılık, ardından yeniden, bu kez daha az resmî giysilerle, arabalara doluşup kutlamanın doruk noktasına ev sahipliği yapacak olan Hove'ye doğru yola çıkıldı. Burada sosisli sandviç, dondurma ve gazoz satan büfeler, loto kuponu alınabilen, tombala oynatan, eğlenceler düzenleyen kulübeler vardı; on kronluk banknotları ceplerini yakan bir yığın çocuk bir oraya koşup sosis alıyor, bir buraya koşup çuval yarışına katılıyordu; kollarına ketçap, dudaklarına dondurma bulaşmıştı ve ellerindeki şişeden pipetle kola içiyorlardı. Bunları yapamayacak kadar büyümemiştik, ama geçtiğimiz yılla karşılaştırılınca hızımız azalmıştı biraz. Ben, bütün öğle boyunca geçit törenindeki kızı arayıp durdum, ne zaman pembe bir ceket veya

mavi bir etek görsem kafamı kaldırıyordum, neredeyse kalbim duracak gibi oluyordu, ama hiçbiri o değildi, buraya gelmemişti. Hangi sınıfta olduğunu bilsem de, onunla aynı sınıfa gidenlerden ikisiyle futbol oynamış olsam da onlara soramazdım, düşüncelerimi bir çırpıda anlayıverir, dedikodu yaymak için hiç vakit kaybetmezlerdi. Öte yandan kızı er ya da geç göreceğimi biliyordum, ada çok büyük değildi.

Babam iki hafta sonra eve döndü, lisansını birkaç ayda tamamladığı için gururluydu. Pul koleksiyonunu sattı, politik bağlantılarını kopardı, bahçe kusursuzdu, ortaokul öğretmenliğini öyle iyi biliyordu ki sıkıcı bulmaya başladı. Başka işler aramaya koyuldu. Yeni bir iş bulursa taşınacaktık. Sıradan bir ortaokul öğretmeni olarak geçireceği son yılın bu olacağını umuyordu.

Yaz başında kendisine bir tekne aldı, yirmi beş beygirlik kıçtan takma Yamaha motoruyla bir Rana Fisk 17. Arendal'dan körfeze ilk gelişinde annem, Yngve ve ben yüzen iskelelerde onu bekledik. Tekne suyun üzerinde süzülerek yaklaşırken dümenin başında duran babam gülümseyip el sallamadı, ama onun gururlu olduğunu görebiliyordum.

Hızı azaltınca teknenin pruvası alçaldı, ama dönüp bize ayrılan yere yanaşmaya yetecek kadar yavaşlamamıştı, tekne bizi es geçip dubalara bindirdi. Babam geriledi, yeniden ileri vitese takıp yanımıza geldi. Babamın attığı palamarı yakalayan annem onunla ne yapacağını bilemedi.

"İyi kaçıyor mu?" diye sordum.

"Evet, hem de ne biçim," dedi. "Gördün ya işte."

Kırmızı benzin bidonuyla karaya çıktı. Brandayı örttü, bir süre durup tekneyi inceledi, ardından arabaya doluşup evin yolunu tuttuk; bindiğimiz araç annemin arabası olsa da direksiyonun başına babam geçmişti.

Okul başlayınca akşamları onunla ağ atmaya çıkmak zorunda kaldım, ayrıca sabahın köründe kalkıp toplamaya gitmek gerekiyordu. Mahmur yüzlerimizle birkaç dilim ekmek yiyip karanlıkta yola koyuluyorduk; babam arabayı sessiz, ıssız iskelelere sürüyor, teknenin üzerinden yeşil brandayı kaldırıyor, kırmızı benzin bidonunu yerine yerleştirip palamarı çözüyor, motoru çalıştırıp özenle geri geri çıkıyordu. Ben önde, rüzgârlığın arkasında oturuyordum, hava soğuk olduğu için omuzlarım çöküktü, kollarım gövdeme yapışık, ellerim cebimdeydi ve bu tekne eski iki uçludan hızlı olsa da adanın öteki tarafına varmamız yarım saatten çok sürüyordu. Babam dümeni iki eliyle kavramış, tekneyi karayla Gjerstadholmen arasındaki dar kanaldan geçirmeye yoğunlaşmıştı, orada yaz başında bindirdiği bir kayalık vardı. Boğaza çıkınca oturdu ve dümeni açığa kırdı, teknenin plastik gövdesini döven dalgalar fıskiye suları gibi havaya yükseliyordu. Babam ağları karaya yakın atardı, pruvada durup şamandırayı yakalamak benim görevimdi. Zordu, şamandıralar kaygandı, ilk denememde başaramazsam, babam kendimi toplamamı, yalnızca tutup çekmem gerektiğini söylerdi yüksek sesle; ellerim üşüyordu, su da buz gibi soğuktu, denizin açıldığı bu bölgede sonbaharları rüzgâr eksik olmazdı. Babamın saçları darmadağındı, gözlerinden kızgın ışıklar saçarak tekneyi geriletip yeniden rüzgâra karşı sürerdi, ağları yine elimden kaçırırsam bu kez bağırırdı, ben ağlamaya başlardım, o daha da küplere binerdi ve şamandırayı yakalamak için kendisi öne gelirdi, bu arada bana dümeni almamı, kahrolası rüzgâra doğru sürmemi buyururdu, rüzgâra karşı diyorum, seni ahmak! Hiçbir şeyi doğru düzgün yapamayacak mısın? Ben, tekne sürmek kolay değil, deyince kızardı: Süğmek değil, *sürmek!* RRR. SÜRMEK! Ben buz gibi havada hüngür hüngür ağlarken babam eğilip şamandırayı güverteye çıkarırdı. Tekne dalgalarda yükselip alçalırken ufukta bir beyazlık belirirdi ve babamın gözlerindeki öfke ateşi giderek sönerdi, ortamı yumuşatmaya çalıştığı olurdu, ama

çok geçti, soğuk ellerime olduğu gibi ruhumun derinliklerine de işlemişti, kişinin ancak babasına karşı duyabileceği nefreti duyardım ona karşı ve beyaz leğende oynaşan balıklarla eve dönerken tek söz etmezdik. Babam çamaşır odasında balıkları temizlerken ben çantamı toplayıp okul yolunu tutardım, sınıf arkadaşlarım açısından yeni başlayan gün benim için şimdiden birkaç saat ilerlemiş olurdu.

Yine o sonbaharda müzik grubumuzu sonunda kurabildik. Benim önerdiğim ad beğenildi, ceketlerimizle çantalarımıza Blodpropp yazdık ve yeni şapelin bodrumunda provalara başladık. Annesi kilisenin yönetiminde yer alan bir doktorun evine temizliğe giden Dag Magne ayarlamıştı bunu. Ayrıca aramızda enstrüman çalabilen, müzik yeteneğini andıran özellikler taşıyan bir tek Dag Magne vardı. Gitar çalıp şarkı söylüyordu, ben gitar çalıyordum, Kent Arne annesinin ona aldığı bası çalıyordu, Dag Lothar da baterideydi. Noel tatili öncesi spor salonunda çalacaktık. Yngve, The Kids'in çok sevilen şarkısı Forelska i Lærer'n'in akorlarını öğretmişti bana, bunu çalmak, en azından benim için, tükürdüğümü yalamak olsa da Yngve'nin bildiği en kolay şarkıydı ve büyük olasılıkla başkalarının bildiği şarkılar arasında bizim çalabileceğimiz kadar kolay bir tek o vardı. Grup sahnede çözülmüş, herkes bildiğini okumuştu, Kent Arne her şeyin ortasında basgitarını akort etmeye girişmişti, dinleyicilerin çoğu, üstelik dördüncü sınıflar bile, bizi eleştirmişti, haklılardı, çalamıyorduk sonuçta, ama konserden sonra yırtık pırtık kot pantolonlarımız, kot ceketlerimizle, boyunlarımızda bandanalarımızla okul bahçesinde dururken kapıldığımız duygu kesinlikle dünyalara bedeldi. Altıncı sınıfa gidiyorduk, yakında ortaokul öğrencisi olacaktık ve bir *müzik grubuna* üyeydik. Daha sonra grubumuz dağıldı, Dag Lothar'la Kent Arne'nin çalmak istememesi önümüze çıkan bir engeldi, ama Dag Magne'yle ben ikili olarak elimizden geldiğince sürdürdük; onun

evinde şarkı kaydediyor, müzik dinliyor, ünlü olmayı düşünüyorduk, örneğin yazın kentte düzenlenecek ve yeni grupların çalmasına izin verilecek olan Saganatta Festivali'nde. Kentin biricik punk grubunda çalan, köprünün yanında oturan ve bizden beş yaş büyük olan Håvard'a gittim, bize yardım edebilir mi diye sordum. Söz veremedi, ama bakacağını, birilerine bizden söz edeceğini söyledi.

Baharda, velilerin de katıldığı bir okul etkinliğinde iki şarkı çaldık, Dag Magne gitarda, ben trampetteydim, önce sözlerini benim yazdığım Tramp på en Soss şarkısını, ardından Åge Aleksandersen'in Ramp'ını çaldık. Konserden önce velilere punk müzikle ilgili bir sunum yaptım.

"Son yıllarda İngiltere işçi sınıfında yepyeni bir müzik türü ortaya çıktı," dedim. "Kimileriniz duymuş olabilirsiniz. Punk deniyor adına. Punk çalanlar yetenekli müzisyenler değiller, ama topluma başkaldırmak isteyen isyancılar. Deri ceketler giyip çivili kemerler takıyorlar ve her yerleri çengelli iğne dolu. Çengelli iğnenin onları simgelediğini söyleyebiliriz."

Kuaförler, sekreterler, hasta bakıcılar, temizlikçiler ve ev kadınlarından oluşan izleyicilere hevesle baktım. On iki yaşındaydım ve son beş yıldır beni sahnede konuşurken görmüşlerdi; ya Kent oyununda Vali ya da Betlehem'de Yusuf'tum, bu kez de karşılarına Blodpropp grubunun bir üyesi ve punk müziğin sözcüsü olarak çıkmıştım.

"Şimdi sizlere bu müzik biçiminden tadımlık örnekler sunacağız. Kendi yaptığımız bir parçayla başlıyoruz. Tramp på en Soss, adı."

Böylece, omzunda on iki telli gitarıyla yanımda duran Dag Magne çalmaya koyuldu, ben de arada trampete vurarak şarkı söylemeye başladım.

Sonraki performansımız sınıftaydı. Yine o iki şarkıyı çaldık. Bitirince çoğu kişi bizi ıslıkladı; sınıf öğretmeni, kızıl sakallı Finsådal, Dag Magne'nin gitar çalışının gelişmeye başladığını söyledi.

İnciticiydi.

Bu durum karşısında, çocukların idolleriyle sahneye çıktığı bir program yayınlayan Norveç devlet televizyonuna büyük bir gizlilik içinde gönderdiğim mektupta Åge Aleksandersen'le Ramp'ı çalmak istediğimi yazdım.

Uzun süre bu düşle yaşadım, ama yanıt bir türlü gelmedi ve pop yıldızı olarak bir gecede şöhreti yakalama umudu giderek sönerken bir başka umut doğdu: Antrenörümüz Øyvind antrenman sonrası bizi topladı ve Start-Mjøndalen karşılaşması başlamadan bir ön maç için sahaya çıkma olasılığımız bulunduğunu söyledi. Geçen yıl Kristiansand Stadı'nda Start'ın son saniye golüyle şampiyonluğu yakaladığı maçı izlemiş, yüzlerce taraftarla sahaya koşmuş, soyunma odalarının önünde şarkılar söyleyip futbolculara tezahüratlar yapmış, hatta Svein Mathiesen'in formasını eline almış, bir saniye sonra formayı domuz gözlü bir adama kaptırmış, yıllardır iki haftada bir pazarları tüm iç saha maçlarına gitmiş, Svein Mathiesen'i Gunnar amcası ve Yngve'ye imzalı bir fotoğraf getirmeye yetecek kadar tanımış olan benim açımdan, yalnızca büyük bir kalabalık değil, bir ihtimal futbolcular tarafından da görülebileceğim Kristiansand Stadı'nda oynamak çok anlamlıydı. Oynadığım takım bölgenin en iyilerindendi, çoğu maçı farklı kazanmıştık, takımda olduğum yıllarda sürekli şampiyon olmuştuk ve ben en kötü oyunculardan biri oluşumu, hız ve teknik yoksunluğumu hep geçici olarak görmüştüm, *gerçekte* iyiydim, *gerçekte* öbürlerinin yaptığı her şeyi ben de yapabilecektim, yalnızca ortaya çıkması biraz zaman alacaktı. Meseleye böyle bakmamın nedeni, *düşüncelerimde,* John gibi olur olmaz açılardan gol atabiliyor, Hans Christian gibi kanatta karşıma kim çıkarsa çalımlayabiliyor olmamdı. Tek yapmam gereken eylemlerimle düşüncelerimi

birbirine yaklaştırmak, birleştirmekti. Hove'de bir antrenmanda gerçekleşebilecek bu durum statta niye gerçekleşmesindi? Sonbaharlarda birkaç haftada *daha iyi* olmuyor muydum hep? Birdenbire oyuncuları çalımlayıp geçmiyor muydum?

Evet, yapabiliyordum. Hepsi kafamdaydı. Ayrıca işin tuhafı, umduğum başarıyı henüz gösteremesem de orta sahada yerim sabitti. İlkbahar başında, Roligheden Okulu'nda, yeni Tromøya Spor Salonu'nun önündeki çakıl sahada yılın ilk hazırlık maçını oynamıştık, ikinci yarının başında yerime başka oyuncu alınınca gözlerimde yaşlarla terk etmiştim sahayı. Bakışlarımı yerden kaldırmasam da antrenör durumu anlamış, arkamdan soyunma odasına gelmişti. Oysa maçın kalanını izlemem gerekirdi, ama hem yerime başkası alındığı için düş kırıklığına uğramıştım hem de kimsenin beni ağlarken görmesini istemiyordum elbette.

"Ne oldu, Karl Ove?" diye sordu antrenör.

"Yok bir şey," dedim.

"Yerine başkası girdi diye mi üzüldün? Herkes kendisini göstermeli. Bu takımdan atıldığın anlamına gelmiyor. Yalnızca bugünlük. Antrenman maçı yapıyoruz sonuçta."

Gözyaşları arasında gülümsedim.

"Önemli değil," dedim. "Sorun yok."

"Emin misin?"

"Evet," dedim, yine gözlerim doluyordu.

"Peki öyleyse," dedi.

Ondan sonra, acaba antrenör bana acıdığı için ya da bu deneyimi bir daha yaşamamak için mi oynamama izin veriyor, diye merak ettim hep. İyi bir düşünce değildi, öte yandan eksikliklerime karşın takımda olmak benim için gerçekten çok önemliydi.

İç saha maçlarımızla antrenmanlarımızı Kjenna'da yapıyorduk, Brattekleiv'deki büyük sitenin önündeydi saha, bizim takımdakilerin çoğu burada oturduğundan kendilerini evde hissediyorlardı.

İşte orada birdenbire gördüm onu tekrar.

Haziran başlarında bir gündü, mavi gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu. Yarı sahalardan birinin ortasına yerleştirilen koniler arasında oynuyorduk, çünkü ceza sahaları ve orta sahada çimler sökülmüş, toprak aşınmıştı; güneş alçalmış, ağaçların gölgeleri sahaya uzanmış olmasına karşın hava öyle sıcaktı ki topun arkasında koşarken alnımdan ve ensemden terler akıyordu. İki yandaki ağaçlarda kuşlar şakıyordu, martılar çığlık çığlığaydı, arada sırada bir araba geçiyordu homurdanarak, uzaklarda bir yerde bir çim biçme makinesinin uğultusu yükselip alçalıyordu, aşağıdaki derme çatma soyunma odalarından kahkahalarla bağırışlar geliyordu, Tjenna'nın sıcak, kahverengi sularında bir grup çocuk yüzüyordu, öte yandan biz yerden kısa paslarla topu aramızda dolaştırıyorduk soluk soluğa. Bu sezon en iyi takımdaydım, benden bir yaş büyük çocuklarla oynuyordum, ama doğum tarihim yüzünden gelecek yıl, tıpkı geçen yılki gibi, benden bir yaş küçüklerle oynayacaktım. Ligde açık ara öndeydik ve bir ay sonra yine Norway Cup'a gidecektik; bütün engelleri aşıp Ullevaal'da final oynamayı ummuyor değildik. Her antrenmandan sonra cilaladığım, elimde evirip çevirirken büyük bir zevk ve doyumla hayranlık duyduğum Le Coq Sportif kramponlarım ve beyaz Umbro şortum vardı.

O akşam sahanın kısa kenarlarından birine gelen dört kız, bisikletlerini oraya bıraktı ve kenardaki kayalığa gelip otururak gülüşe konuşa bizi izlemeye koyuldu. Kızların gelip böyle bizi izlediği oluyordu, ama daha önce onu hiç görmemiştim. Oydu, kuşkum yoktu bundan. Bu kez üzerinde mavi bir kot pantolon ve beyaz bir tişört vardı.

Antrenmanın geri kalanında onu bir an için bile aklımdan çıkaramadım. Yaptığım her şeyi onun için yapıyordum. Antrenman bitince esneme hareketlerini yaptık ve XL1 şişelerini aramızda dolaştırdık, ardından kızların önünde, Lars ve Hans Christian'la

birlikte çimlere oturdum. Onlar kızlara hakaret etti, kızlar da kahkaha atıp hakaretlere karşılık verdiler.

"Tanıyor musunuz?" diye sordum, elimden geldiğince dikkat ederek.

"Evet," dedi Lars, ilgisizce.

"Sizin sınıftalar mı?"

"Evet, Kajsa'yla Sunnva. Öbür ikisi HC'nin sınıfında."

O zaman adı ya Kajsa'ydı ya da Sunnva.

Ellerimi çimlere koyup yere uzandım ve turuncu güneşe karşı gözlerimi kıstım. Oğlanlardan biri kenardaki su kovasına daldırdı kafasını. Doğrulduktan sonra saçlarını savurdu. Su damlaları gözden kaybolmadan önce ışıltılı bir kemer oluşturdular. İki elinin parmaklarını büküp ıslak saçlarının arasından geçirdi.

"Birini daha önce gördüm," dedim. "Sağdakini. Onun adı ne?"

"Kajsa mı?"

"Evet, Kajsa mı adı?"

Lars bana baktı. Kıvırcık saçlı, çilli ve biraz küstah görünüşlüydü, ama sıcak bakışlarından ışıltı eksik olmazdı.

"Komşuyuz," dedi. "Yürümeyi öğrendiğimden beri tanıyorum onu. Beğendin mi?"

"Yo-ok," dedim.

Lars parmağıyla göğsümü dürttü birkaç kez.

"Beğendin sen," diye sataştı. "Tanıştırayım mı sizi?"

"Tanıştırmak mı?" dedim, birdenbire ağzım kurumuştu.

"Tanıştırmak denmiyor mu buna, Bay Çokbilmiş?"

"Evet, öyle deniyor. Yok. Şimdi değil. Sonra da değil aslında. İlgilenmiyorum. Yalnızca merak ettim. Onu daha önce gördüğüm için."

"Kajsa iyidir," dedi Lars. Ardından fısıldadı: "Büyük göğüsleri var."

"Evet," dedim. Bilincinde olmadan dönüp Kajsa'ya baktım. Lars gülerek ayağa kalktı. Kajsa'yla göz göze geldim.

Bana baktı!

Ben de kalkıp Lars'ın arkasından soyunma odasına gittim.

"Şişeyi verir misin?" diye sordum.

XL1 şişesini bana fırlattı, kafamı geri eğdim ve uzun, dar plastik borudan yeşilimsi sıvıyı boğazıma fışkırttım.

"Yüzmeye geliyor musun?" dedi.

"Yok, eve gitmem gerek," dedim.

"Belki Kajsa da yüzecektir," dedi.

"Yok daha neler," dedim. Bana baktı. Başımı hızla iki yana salladım. Lars gülümsedi. Arkamızdan öbürleri geldi. Soyunma odasında yalnızca tişörtümle ayakkabılarımı değiştirdim, eşofman üstümü giydim, çantamı bisikletin arkasına yerleştirdim, ormandan geçen eski çakıl yoldan evin yolunu tuttum, bir süredir güneş yüzü görmeyen ağaçların arası serindi, ayrıca ağzımı kapamak zorundaydım, çünkü bu serin, gri cepler büyük böcek sürüleriyle doluydu. Geçen yılki yangından bu yana çorak kalan yamaçta parlayan güneş, tepeler boy gösterince gözden yitiyor, gür alaçamlar yolun iki yanında bir duvar gibi yükseliyordu. Bisikletim küçüklüğümden beri aynı DBS Kombi'ydi, gidonla sele sonuna dek yükseltildiğinden ilk kez bir bisikletten öbürüne dönüşen beceriksiz bir mutant gibi görünüyordu. Tümseklerle çukurlardan sakınarak olanca hızımla pedallara yüklenirken, arada sıra arka tekerleği kaydırıyor ve bağıra çağıra şarkı söylüyordum.

Acele et!
Dodiddilidodo!
Acele et!
Dodiddilidodo!
Acele et!
Dodiddilidodo!

You come all flattarp he come
Groovin ut slowly he got
Ju ju eyeball he won
Holy roller he got
Here down to his knees
Got to be a joker he just do what he pleases

Acele et!
Dodiddilidodo!
Acele et!
Dodiddilidodo!
Acele et!
Dodiddilidodo!

Abbey Road, Come Together'daki açılış şarkısı benim kulağıma böyle geliyordu. Başka bir deyişle, tam olarak böyle demediklerini biliyordum, ama ormandaki yokuştan mutluluktan uçarcasına inerken nasıl söylediğimin ne önemi vardı? Asfalt yol sapağında bir araba yüzünden frenleri sıktıktan sonra karşıya geçtim, çakıl yokuşu tırmanmaya giriştim var gücümle. Birkaç sinek yuttum, öksürüp çıkarma çabalarım boş çıktı, Speedmannsbakken'in tepesinde ana yola çıkıp Fina'ya inen bisiklet yoluna saptım, burada çete kışın olduğu gibi kafeteryada değil, dışarıdaki masalarda oturuyordu. Bisikletleriyle motorlu bisikletleri biraz ileri park edilmişti. Artık oraya girmekten çekinmiyordum, başıma gelebileceklerin en kötüsü birinin laf atmasıydı, bunu hiç sevmediğim için yolun karşısından geçtim. O akşam benim sınıfımdan üç kişi vardı: John, Tor ve Unni, ayrıca yan sınıftan Mariann'ı gördüm, onunla bir süre beraber olmuştuk. Beni gören olduysa bile ilgi gösteren yoktu.

Bisikletle eve çıkan en kısa yol ana yoldu, ama patikaya açılan yokuşta bisikletten indim, yukarı doğru itmeye koyuldum.

Ana yol ağaçların gerisinde kalır kalmaz çevre kırsallaşıverirdi, bu değişikliği sevdiğim için yolculuğa eklenen dakikaların tadını çıkarıyordum.

Geriye yalnızca orman kalmıştı, ne bir ev ne bir sokak vardı görünürde, yapraklarla donanmış, cıvıldayan kuşlarla dolu ulu ağaçlar sarmıştı dört bir yanı, kışın yapraklarını döken görkemli ağaçlardı bunlar. Ezilmiş toprak ve yer yer çıplak kayalardan oluşan patika tarih öncesi hayvanları çağrıştıran büyük köklerle bölünüyordu sık sık. Dere yatağının kıyısında gür otlar yükseliyordu, içerilere uzanan koruda pürüzsüz gövdeli birçok ağaç yıkılmış yatıyordu, kuru dalların arasını otlar bürümüştü; kendimi bildim bileli orada duran bu kütüklerin arkasında köklerden oluşan bir yamaç ve boya giden yeni ağaçlar vardı. Patikanın ilk birkaç yüz metresi boyunca ormanın uçsuz bucaksız derinliklere uzandığı, gizemlerle dolu olduğu düşünülebilirdi. Öte yandan, kışın ve sonbaharda dalların arasından, yola inen taşlı uzun yamaç veya evlerden birinin turuncu çatısı belli belirsiz görülebilse de bunları görmezden gelmek işten bile değildi. Sorun dünyanın düş gücüne koyduğu sınırlar değil, düş gücünün dünyaya koyduğu sınırlardı. Ama bu kez oynamaya değil, kendimi, sevdiğim bir şeyle çevrelemeye, Kajsa'nın bakışının bana verdiği özgürlük duygusunun tadını çıkarmaya gelmiştim.

Kajsa, adı Kajsa'ydı!

Yanımda zıplayan bisikletle tepeleri aştım, engebeli yeri geçtim ve şapelin yanından yola çıkınca yeniden seleye oturdum. Ketillerin evinin önünde sokak top oynayan çocuklarla doluydu. Verandada bir kamp sandalyesinde oturan babası şort ve kısa kollu, önü açık bir gömlek giymişti, göbeği dışarı taşıyordu. Biraz ilerisindeki mangaldan dumanlar yükseliyordu.

Ah, o koku!

Karşıda Tom, arabasını yıkıyordu. Pilot gözlükleri takmıştı, püsküllleri baldırlarına sarkan kot şortu dışında çıplaktı. Arabayı

küçük, tombul bir uçak gibi gösteren açık kapılardan sokağa taşan müziği tanıdım, Dr. Hook'tu. Oradan tepeye ulaştım ve yeşil ağaçların arasından boğazın maviliğini ve karşı yakadaki beyaz petrol tanklarını gördüm. Aşağı inerken yüzüme çarpan esinti gözlerimi yaşartmıştı. Bizim evin önünde başka bir çocuk grubu top oynuyordu. Marianne'nin kardeşi, Geir Håkon'un kardeşi, Bente'nin kardeşi ve Jan Atle'nin kardeşi. Bana selam verdiler, ben onlara karşılık vermeden bisikletten indim, iki arabanın durduğu bahçe yoluna girdim. Bunlar Anne Mai'nin büyük Citroëni ve Dagny'nin 2CV'siydi. Gelecekleri büsbütün çıkmıştı aklımdan, arabaları görünce küçük bir mutluluk ürpertisi sardı içimi.

Yukarı çıkınca onları annemle birlikte oturma odasında buldum. Annemin yaptığı kekin üçte biri duruyordu, kahve de vardı. Sigara dumanı bulutunun altında oturmuş sohbet ediyorlardı. Selam verdim, nasıl gidiyor diye sordular, iyi dedim, futbol antrenmanından geldiğine göre tatil başlamış olmalı dediler, evet başladı, çok güzel dedim. Anne Mai bir M&M's paketi çıkardı.

"Şekerleme yemek için fazla mı büyüksün?"

"M&M's için değil," dedim. "Bunun için hiçbir zaman fazla büyük olunmaz."

Şekerlemeleri alıp mutfağa gitmek üzere arkamı döndüğümde Anne Mai şöyle dedi:

"Sırtında yazan da nedir öyle? Trauma?"

Kahkaha attı.

"Futbol takımının adı Trauma," dedi annem.

"Trauma!" dedi Dagny. Ardından üçü birden güldü.

"Sorun nedir?" diye sordum.

"İşimiz travma, biliyorsun. Korkunç olaylardan sonra travma geçirilebiliyor. Bunu senin sırtında görmek biraz gülünç."

"Öyle mi," dedim. "Ama Trauma travma demek değil. Thruma'dan geliyor, Tromøya'nın eski adı. Viking zamanından kalma."

Ben odama giderken hâlâ gülüyorlardı. Kasetçalara The Specials'ı koydum, en son güneş ışınları yatağın karşısındaki duvara düşerken ve sitede sesler usulca dinerken biraz okumak için yatağa uzandım.

İzleyen haftalar boyunca Kajsa aklımdan çıkmadı hiç. İki imgesi dönüp duruyordu aklımda. İlkinde, 17 Mayıs'ta pembeli, mavili giysileri, sarı saçları ve mavi gözleriyle bana dönüp bakıyordu. İkincisinde bir çimenlikte önümde çıplak yatıyordu. Uyumadan önce hep bunu getiriyordum gözlerimin önüne. Pembe uçlu, büyük, beyaz göğüslerin düşüncesi beni altüst ediyordu. Ona yapacağım bulanık ama yoğun şeylerin düşüncesiyle kıvranıp duruyordum. Öbür imge başka zamanlar geliyor, içimde başka şeyler uyandırıyordu: Kayalıktan atlıyordum, güneşe karşı havada uçarken bir an onu görüveriyordum ve içim neredeyse sınırsız bir sevinçle dolup taşıyordu, aşağı yukarı tam o sırada ayaklarım suya değiyor, bedenim camgöbeği denize gömülüyordu, birkaç metre battıktan sonra dudaklarımda tuz tadı, göğsümde mutlu bir ürpertiyle kollarımı usulca indirip kaldırarak köpüklerin arasında yüzeye çıkıyordum. Veya akşam yemeğinde, ya mezgitin derisini çıkarırken ya da akciğer ezmesini çiğnerken –çok kötü bir kıvamı vardı, şişip bütün ağzımı kaplamasına karşın dişlerim içine gömülüyordu, yalnızca sonunda, damağıma yapışınca direnç gösteriyordu– Kajsa'nın imgesi birdenbire belirebiliyor, ışıltısıyla başka ne varsa gölgede bırakabiliyordu. Öte yandan, gerçekte hiç görmüyordum onu. Sitelerimiz arasında kuş uçuşu uzaklık birkaç kilometreydi yalnızca, ama toplumsal uzaklık daha büyüktü ve ne bisikletle ne otobüsle aşılabilirdi. Kajsa bir düştü; aklımda bir imge, gökyüzünde bir yıldızdı.

Ardından bir şey oldu.

Kjenna Stadı'nda futbol oynadık, doğrusu bahar sezonu kapanmıştı, ama bir maç iptal edilip ertelendiği için orada, sıcakta

top koşturuyorduk, her zamanki gibi on, on beş izleyici vardı, taç çizgisinin kenarında yürüyen üç kişiyi fark ettim göz ucuyla, hemen anlamıştım onun geldiğini. Maçın kalanı boyunca topa ne kadar bakıyorsam yamaçtaki izleyicilere de o kadar bakıyordum.

Maçtan sonra bir kız geldi yanıma.

"Biraz konuşabilir miyiz?" diye sordu.

"Elbette," dedim.

Beni gülümseten güçlü bir umut uyandı içimde.

"Kajsa'yı tanıyor musun?" diye sordu.

Yüzüm kızardı, bakışlarımı indirdim.

"Evet," dedim.

"Sana bir şey sormamı istedi benden," dedi.

"Nasıl?" diye sordum.

Göğsüm kanla dolmuş gibi bir sıcaklık sardı bedenimi.

"Kajsa onunla çıkmak ister misin diye soruyor," dedi. "İstiyor musun?"

"Evet," dedim.

"Güzel," dedi. "Gidip söyleyeyim."

Yürümeye başladı.

"Kajsa nerede?" diye sordum.

Bana döndü.

"Soyunma odasının orada bekliyor," dedi. "Orada görüşür müyüz?"

"Evet," dedim. "Olur."

Kız gittikten sonra bir süre yere baktım.

"Teşekkürler Tanrım," dedim içimden. Sonunda olmuştu. Artık Kajsa'yla birlikteydim!

Doğru muydu?

Gerçekten Kajsa'yla birlikte miydim?

Kajsa'yla?

Kenar çizgisi boyunca ilerlerken başım dönüyordu. Büyük bir sorunum olduğunu fark ettim birdenbire. Orada durmuş beni

bekliyordu. Ona bir şeyler söylemeliydim, birlikte bir şeyler yapmalıydık. Ama ne?

Soyunma odasına giderken onu görmezden gelebilir ya da gülümseyip geçebilirdim, o zaman içeri girip üzerimi değiştirebilirdim. Ama dışarı çıkınca...

Ilık bir akşamdı, kuş sesleriyle dolu havada çimen kokusu vardı, maçı kazanmıştık, soyunma odasından güçlü, mutlu sesler yükseliyordu. Kajsa yanında iki kızla birlikte yolda duruyordu. Bisikletini tutuyordu, bakışıma kısa bir bakışla karşılık verdi. Gülümsedi. Ben de ona gülümsedim.

"Merhaba," dedim

"Merhaba," dedi.

"Üzerimi değiştireceğim," dedim. "Hemen geliyorum."

Başını salladı.

Derme çatma soyunma odasında üzerimi elimden geldiğince yavaş değiştirirken onuruma leke sürmeden paçayı kurtarmanın bir yolunu arıyordum yana döne. Hazırlık yapmadan onun yanına gitmek söz konusu bile olamazdı, kesinlikle çuvallardım. İnandırıcı bir gerekçe üretmem gerekiyordu.

Ödev olabilir mi, diye düşündüm, terden içi kayganlaşan tozluğumu çıkarırken. Hayır, beni kötü gösterirdi.

Tozluğumu çantaya koyup ötekini çıkarmaya giriştim, bu sırada küçük pencereden göle bakıyordum. Ayağımdaki bandajı çözüp top yaptım. İlk gelen oğlanlar çoktan dışarı çıkmıştı. John "Tanrım, kafayı mı yedin yoksa?" dedi, kaleci eldiveniyle ona tokat atan Jostein'a. "Kes şunu, salak," diye bağırdı John. "Ben Kajsa'yla çıkıyorum," demek istedim, ama elbette demedim. Ayağa kalktım, açık renk kot pantolonuma uzandım.

"Züppe pantolonu," dedi Jostein.

"Seninki esas züppe pantolonu," dedim.

"Bu mu?" dedi, siyah kırmızı çizgili pantolonuna bakarak.

"Evet," dedim.

"Bu punk pantolonu, aptal," dedi.

"Hiç de bile," dedim. "Intermezzo'dan alınmış, orası bir züppe mağazası."

"Kemer de mi züppe?" diye sordu.

"Hayır," dedim. "O punk kemeri."

"İyi," dedi. "Ama seninki tam bir züppe pantolonu."

"Ben züppe falan değilim," dedim.

"Ama femisin," dedi John.

Femi mi? O da ne demek?

"Ha ha ha!" diye güldü Jostein. "Hadi oradan, femi!"

"Senden ne haber, babasının oğlu," dedim.

"Babamın çok parası varsa ben ne yapayım?" dedi.

"Hiçbir şey," dedim, mavi beyaz Puma eşofman üstümün fermuarını çekerek.

"Hadi görüşürüz," dedim.

"Güle güle," dediler, ben de söyleyecek bir şey hazırlama fırsatı bulamadan dışarı çıktım.

"Merhaba," dedim, ellerimi bisikletimin direksiyonuna koyup önlerinde durdum.

"Çok iyi oynadınız," dedi Kajsa.

Beyaz bir tişört vardı üzerinde. Göğüsleri alttan belli oluyordu. Kırmızı plastik kemeriyle bir Levi's 501. Beyaz çoraplar. Açık mavi logolu beyaz Nike tenis ayakkabıları.

Yutkundum.

"Gerçekten öyle mi düşünüyorsun?" diye sordum.

Başını salladı.

"Yukarı geliyor musun?"

"Bu akşam gerçekten çok işim var."

"Öyle mi?"

"Evet, hemen gitmem gerekiyor."

"Çok yazık," dedi, bakışlarıma karşılık vererek. "Ne yapacaksın?"

"Babama bir işte yardım etmeye söz verdim. Bir duvar örüyor da. Yarın buluşamaz mıyız?"

"Olur."

"Nerede?"

"Okuldan sonra sana gelebilirim."

"Nerede oturduğumu biliyor musun?"

"Tybakken, değil mi?"

"Evet."

Bacağımı bisikletin üzerine attım.

"Görüşürüz," dedim.

"Yarın görüşürüz," dedi.

Görüş alanından çıkana dek sakince sürdüm bisikletimi, ardından ayağa kalktım ve öne eğilip çılgınlar gibi pedallara yüklendim. Hem çok güzel hem çok korkunç bir duyguydu. Sana gelirim, demişti. Nerede oturduğumu biliyordu. Benimle çıkmak istiyordu. Hayır. Zaten çıkıyorduk. Kajsa'yla birlikteydim! Tüm isteklerim uzanabileceğim kadar yakınımdaydı. Aynı zamanda uzaktı. Onunla ne konuşacaktım? Ne yapacaktık?

Yarım saat sonra bahçe yoluna girdiğimde annem arka verandada oturmuş, önündeki kamp sehpasında bir fincan kahveyle gazete okuyordu. Gidip yanına oturdum.

"Babam nerede?" diye sordum.

"Balığa çıktı," dedi. "Maç nasıl geçti?"

"İyi," dedim. "Kazandık."

Bir süre sessizlik oldu.

"Bir şey mi var?" diye sordu, bana bakarak.

"Yok," dedim.

"Soru mu soracaktın?"

"Yok, hayır," dedim.

Gülümseyip gazetesine döndü. Prestbakmoların radyosu duyuluyordu. Oraya baktım. Martha da tıpkı annem gibi kucağında gazetesiyle bir kamp sandalyesine oturmuştu. Biraz ileride, ormanın

kıyısındaki taş duvarın önünde, Prestbakmo elinde küreğiyle sebze bahçesinde bir tarhın üzerine eğilmişti. Patikada bir kımıltı görünce oraya döndüm. Freddie olduğunu hemen anladım, albinoydu, bembeyaz saçlarını başkasıyla karıştırmak olanaksızdı. Dörde gidiyordu ve sırtında oklarla yay vardı.

Yeniden anneme döndüm.

"Femi ne demek, biliyor musun anne?" diye sordum.

Gazetesini indirdi.

"Femi mi?"

"Evet."

"Yok, bilmiyorum. Feminenin kısaltması olsa gerek."

"Kadınsı mı?"

"Evet, kadınsı. Niye soruyorsun? Sana öyle mi dediler?"

"Yok. Ne ilgisi var? Bugün maçtan sonra duydum. Başka birine dediler. Kulağıma çalındı yalnızca."

Bana baktı, bir şeyler söylemeyi düşündüğünü görünce ayağa kalktım.

"Neyse," dedim. "Spor malzemelerimi içeri alayım."

Akşam yemeğinden sonra, olanları gidip Yngve'ye anlattım.

"Kajsa'yla çıkmaya başladım bu akşam," dedim.

Çalışma masasında açık duran kitaplardan başını kaldırıp gülümsedi.

"Kajsa mı? Onu duymamıştım daha önce? Kimmiş bakalım?"

"Roligheden'e gidiyor. Altıncı sınıfta. Çok güzel bir kız."

"Kuşkum yok," dedi Yngve. "Tebrikler."

"Teşekkürler," dedim. "Ama bir sorun var... Biraz tavsiye verebilir misin?"

"Ne gibi?"

"Bilmiyorum... Onu hiç tanımıyorum. Ne bileyim... Ne yapacağız? Yarın buraya gelecek. Ne diyeceğimi bile bilmiyorum!"

"Sorun yok," dedi Yngve. "Düşünmezsen iyi geçer. En azından öpüşebilirsiniz!"

"Ha ha."

"Takma kafanı, Karl Ove. Gevşe."

"Gerçekten sorun çıkmayacağını mı düşünüyorsun?"

"Elbette."

"Peki," dedim. "Sen ne yapıyorsun?"

"Ödev. Kimya. Ve coğrafya."

"Liseye başlamayı iple çekiyorum," dedim.

"Okunacaklar çok fazla," dedi Yngve.

"Evet," dedim. "Ama yine de..."

Yngve yeniden kitabına dönünce ben de odamın yolunu tuttum. Yngve lise birinci sınıfı bitirmişti, anladığım kadarıyla sosyal bilimler okumak istiyordu, ama babam ona fen bilimlerini seçtirdi. Oysa bu çok tuhaftı, çünkü babamın kendi alanı Norveççe ve İngilizceydi.

McCartney II'yi kasetçalara koydum, ertesi gün söyleyeceklerime kafa yormak üzere yatağa uzandım. Arada sırada ürperiyordum. Gerçekten Kajsa'yla çıkıyordum! Tam şimdi evinde, odasındaki yatağında beni düşünüyor mudur? Belki uyumuştur, belki yalnızca bir külot vardır üzerinde. Yüzüstü yattım ve bir yandan *Temporary Secretary*'yi mırıldanırken bir yandan beni bekleyenleri düşünerek kasığımı yatağa sürttüm.

Yemekten bir saat sonra geldi. Bütün süre boyunca sokağa bakan pencerelere gidip onun yolunu gözlemiştim, olabildiğince hazırdım. Yine de onu bisiklet üzerinde yokuşta görmek tam bir şoktu. Birkaç saniye boyunca soluğum kesildi. Kent Arne, Geir Håkon, Leif Tore ve Øyvind dışarıdaydı, bisikletlerinin üzerinde bekleşiyorlardı, onlar başlarını Kajsa'dan yana çevirince gururum kabardı. Tybakken daha güzel bir kız görmemişti. Üstelik bu kız bana geliyordu.

Ayakkabılarımı, ceketimi giyip dışarı çıktım.

Kajsa oğlanların önünde durmuş onlarla konuşuyordu.

Bisikletimi alıp yanlarına gittim.

"Karl Ove'nin nerede oturduğunu öğrenmek istiyor!" dedi Geir Håkon.

"Öyle mi?" dedim ona. Kajsa'yla bakıştık. "Merhaba," dedim. "Yolu kolay buldun mu?"

"Evet, kolay oldu," dedi. "Hangi ev olduğunu bilmiyordum, ama..."

"Gidelim mi?" diye sordum.

"Gidelim," dedi.

Bisikletime bindim. O da aynısını yaptı.

"Hoşça kalın," dedim geride kalan dörtlüye. Kajsa'ya döndüm. "Şuraya çıkabiliriz."

"Peki," dedi.

Oğlanların bize baktığını, beni her zamankinden daha çok kıskandığını biliyordum. Nasıl oldu da böyle bir kız bulabildi, diye düşünüyorlardı. Onunla nerede tanışmıştı acaba? Ve nasıl oldu da onunla çıkmayı başarmıştı?

Yokuşun ortalarına gelince Kajsa bisikletten indi. Ben de indim. Orman yönünden kopan bir esinti yaprakları hışırdatıp kesildi. Asfaltta ilerleyen tekerleklerin sesi. Birbirine sürten paçalarımız. Kajsa'nın sandaletlerinin yola çarpan mantar tabanı.

Yanıma gelene dek biraz bekledim.

"Ne güzel ceketin var," dedim. "Nereden aldın."

"Teşekkürler," dedi. "Kristansand'daki Bajazzo'dan."

"Öyle mi!" dedim.

Elgstien dönemecine geldik. Göğüsleri sallanıyordu, gözlerim sürekli oraya kayıyordu. Fark etmiş miydi?

"Dükkâna gidip kim var kim yok bakabiliriz," dedim.

"Hım," dedi.

Şimdiden pişman olmaya mı başlamıştı?

Hemen öpse miydim? Doğru olur muydu?

Yokuşun tepesine gelince bacağımı bisikletin üzerinden geçirdim. Onun pedallara basmasını bekledikten sonra ilerlemeye başladım. Yeni bir esinti çıktı. Başım hafiften ona dönük olduğundan tek elle sürüyordum bisikleti.

"Lars'ı tanıyor musun?" diye sordum.

"Lars mı, evet," dedi. "Komşum. Aynı sınıfa gidiyoruz. Sen nereden tanıyorsun? Ha tabii ya. Aynı takımda oynuyorsunuz ya."

"Evet," dedim. "Dün maçın hepsini izledin mi?"

"Evet. Çok iyiydiniz."

Buna karşılık vermedim. Öbür elimi de direksiyona koydum, dükkâna inen yokuştan aşağı kendimi bıraktım. Dükkân kapalıydı, dışarısı bomboştu.

"Burada kimsecikler yok," dedim. "Sizin oralara gidelim mi?"

"Olur," dedi.

En küçük fırsatta onu öpmeye karar vermiştim. En azından elini tutmaya. Artık sevgili olduğumuza göre bir şeyler yapmalıydık.

Kajsa benim sevgilimdi!

Ama öyle bir fırsat doğmadı. Ormandaki eski çakıl yoldan Kjenna'ya çıktık, orada da kimse yoktu, Kajsaların evinin önüne gelip durduk. Yolda pek konuşmadık, ama felaketle sonuçlanacak kadar sessiz de sayılmazdık.

"Annemle babam evde," dedi. "İçeri gelemezsin."

Evde olmasalardı gelebileceğim anlamına mı geliyordu bu?

"Yok," dedim. "Saat de geç oluyor. Eve gitsem iyi olur."

"Evet, yolun epey uzun!" dedi.

"Yarın görüşüyor muyuz?" diye sordum

"Hayır," dedi. "Tekneyle gezintiye çıkacağız."

"Perşembe?"

"Görüşelim. Buraya mı gelirsin?"

"Gelirim."

Bisikletler hep aramızdaydı. Eğilip onu öpme olanağı bulamadım. Hem zaten evlerinin önünde bunu yapmamı istemeyebilirdi.

Bisiklete kuruldum.

"Ben kaçayım," dedim. "Hoşça kal."

"Güle güle," dedi.

Var gücümle uzaklaştım oradan.

Çok da kötü geçmemişti. Pek ilerleme sağlayamasam da çuvallamamıştım. Öte yandan böyle sürdüremezdim, yalnızca konuşup dursak her şey biterdi. Onu öpmeliydim, gerçek sevgili olmalıydık. Ama nasıl yapacaktım? Mariann'la öpüşmüştük, ama onu pek önemsemiyordum, o zaman da hiç sorun yoktu, çok da uğraşmamıştım, kollarıma alıp kendime çekmiştim ve öpüşmüştük. Yan yana yürürken uzanıp elini tutuyordum. Kajsa'yla böyle yapamazdım, durup dururken ona sarılmazdım. Ya istemiyorsa? Ya yapamazsam? Yapmalıydım, gelecek sefere başarmalıydım, orası kesindi. Kimsenin bizi görmeyeceği, uygun bir yer bulmalıydım.

Neyse ki tekneyle gezecekti. Hazırlık yapmak için iki koca gün vermişti bana.

Tam uykuya dalacağım sırada perşembe günü antrenmanımız olduğu geldi aklıma. Kajsa'yı arayıp bunu söylemem gerekiyordu. Ertesi gün bunu kendime dert edindim. Evdeki telefon antrede duruyordu, sürgü kapıyı kapamazsam konuşmaları herkes duyardı, kaparsam da merak edecekleri kesindi, en iyisi bir kulübeden aramaktı. Fina İstasyonu'nun önündeki otobüs durağında telefon kulübesi vardı, olabildiğince geç saatte, sekiz sularında, bisikletle oraya gittim. Özel bir durum yoksa en geç sekiz buçukta evde olmam gerekiyordu, hafta içi dokuz buçukta yatıyordum, tanıdığım herkes çok daha geç saate kalsa da benim açımdan bu kural değişmemişti.

Bisikletimi dışarı bırakıp rehberde Kajsaların numarasını aradım. Söyleyeceklerimi kafamda yineleyip durmuştum.

Son rakam dışında numarayı oldukça hızlı çevirdim. Soluğum normale dönene dek bekledikten sonra son rakamı da çevirdim.

"Pedersenlerin evi," dedi bir kadın sesi.

"Kajsa'yla görüşebilir miyim?" dedim, çabucak.

"Kim arıyor?"

"Karl Ove," dedim.

"Bekle biraz,"

Sessizlik oldu. Uzaklaşan ayak sesleri, konuşmalar duydum. Yokuştan inen bir otobüs usulca durağa yanaştı. Almacı kulağıma iyice bastırdım.

"Alo?" dedi Kajsa."

"Alo Kajsa, sen misin?" diye sordum.

"Evet," dedi.

"Ben Karl Ove," dedim.

"Duyabiliyorum!" dedi.

"Merhaba," dedim.

"Merhaba," dedi.

"Yarın antrenmana gideceğim," dedim. "Seninle buluşmaya gelemeyeceğim."

"Öyleyse ben aşağı geleyim. Hâlâ Kjenna'da mısınız?"

"Evet."

Sessizlik.

"Güzel miydi?" diye sordum.

"Ne?"

"Tekne gezisi. Güzel miydi?"

"Evet."

Sessizlik.

"Öyleyse yarın görüşürüz!" dedim.

"Evet. Hoşça kal," dedi.

"Hoşça kal."

Telefonu kapatırken babamla aynı okulda çalışan kırklı yaşlarında bir öğretmenle göz göze geldim, otobüste oturmuş bana bakıyordu. Tozlu kapıyı itip dışarı çıktım. Sıcak hava, otobüs egzozuyla dolmuştu. Fina'nın önünde iki çocuklu bir aile dondurma yiyordu. Tam ben geçerken John çıktı dışarı. Elinde bir kask tutuyordu, gömleksizdi, ayaklarında takunyalar vardı.

"Merhaba Karl Ove!" diye bağırdı.

"Merhaba!" diye karşılık verdim.

Vizörü de geri kalanı gibi siyah kaskını takıp bir motosikletin arkasına bindi. kullanan kişi motosikleti iki sert ayak darbesiyle

çalıştırdı. Yokuşta çok geçmeden homurtuları yükseldi ardımda. Yanımdan geçerlerken John el salladı. Alnımdan terler akıyordu. Elimi saçlarıma attım. Elim de terliydi. Ama saçlarım iyi durumdaydı, yarın Kajsa'yla buluştuğumda kusursuz olsun diye önceki akşam yıkamıştım onları. B-Max yokuşunun tepesindeki otobüs durağında durdum. Ayağımı kaldırıma dayadım.

Nasıl yapacağımı buluvermiştim.

Daha birkaç hafta önce büyük bir grupla birlikte buradaydım, ilgi Tor'un üzerindeydi. Kendi bisikletini yapmıştı, bir motosiklet selesi ve ön tekerlekte büyük, devasa bir dişlisi vardı. İleri geri gidiyor, asfalta tükürüp ön tekerleği havaya kaldırıyordu. Sevgilisi Merethe de oradaydı. Dag Magne'yle gezerken onlara rastlayıp takılmıştık. Tor, Merethe'nin yanına gidip onu öptü. İç cebinden bir köstekli saat çıkarıp baktı, "Ne kadar uzun süre öpüşebildiğimize bakalım mı?" diye sordu. Merethe başını öne salladı, birbirlerine doğru eğilip öpüşmeye başladılar. Ağızlarının içinde birbirinin dillerinin dolaştığını görebiliyorduk. Merethe gözlerini yummuş, kollarını ona dolamıştı, Tor'un elleri ceplerindeydi ve gözleri açıktı. Herkes onları izliyordu. On dakika sonra Tor saati kaldırıp doğruldu. Elinin tersiyle ağzını sildi. "On dakika," dedi.

Böyle yapılırdı bu iş. Saatimi çıkaracaktım, ne kadar uzun süre öpüşebildiğimize bakalım mı diye soracaktım. Sonra öpüşecektik.

Ayağımdan güç alıp bisikleti Holtet'ye sürdüm. Geriye bir tek uygun bir yer bulmak kalmıştı. Ormanda elbette, ama nerede? Onların evinin yakınında mı? Hayır, orayı bilmiyordum. Buralarda bir yer olmalıydı.

Hemen bizim evin yakınlarında olmasa iyi olurdu.

Onların orada buluşacaktık sonuçta.

Tabii ya. Kesinlikle. Fina yokuşundaki koruda. Oradaki ağaçların altında. Kusursuz bir yerdi. Bizi orada kimse göremezdi. Yer yumuşaktı. Ağaçların arasından süzülen ışık çok güzeldi.

Antrenmana gelen ilk kişi olmamak için tüm yokuşlarda bisikleti elimde götürdüm, oysa önemli değildi, vardığımda saha bomboştu, tıkırdayıp hışırdayan fıskiyeler kendi ritimleriyle su fışkırtıyordu dört bir yana. Christian'la Hans Christian girişte oturmuş, güneşe karşı kısık gözleriyle beni süzüyordu.

"Topu olan var mı?" diye sordum.

Başlarını iki yana salladılar.

"Kajsa'yla sevgili olduğunuz doğru mu?" diye sordu, Christian.

"Evet," dedim, gülümsememek için dudaklarımı ısırarak.

"Güzel kız," dedi.

Christian'ın hiç sevgilisi olmamıştı, öyle biri değildi. Ama geçen yaz Norway Cup'tan döndüğümüz akşam okulun önündeki büfeden bir porno dergi almıştı. Şu talihsizliğe bakın ki küçük sınıflara antrenörlük yapan babası gelmiş, onu uyku tulumunda hipnotize edici fotoğraflara bakarken yakalamıştı. Christian herkesin gözü önünde gidip dergiyi çöpe atmak, babasından özür dilemek zorunda kalmıştı.

"Eve-et," dedim.

Çok geçmeden Øyvind toplar ve anahtarlarla geldi, fıskiyeleri kapatıp toplamaya başladı, biz de en uzaktaki kaleye koşup şut çekmeye koyulduk. Herkes gelince sahanın çevresinde birkaç tur attık, esneme hareketleri yaptık ve birtakım pozisyonlar çalıştıktan sonra yediye yedi yarım saha maça başladık. Kajsa maçın sonuna doğru, yanında geçen seferki üç kızla birlikte geldi. Bana el salladı, ben de ona el salladım.

"Oyuna yoğunlaş, Karl Ove!" diye bağırdı Øyvind. "Önce antrenman, sonra kızlar!"

Antrenmandan sonra saha kenarındaki kovaya kafamı daldırıp hiçbir şey olmamış gibi yaptım. Ama kolay değildi, Kajsa'nın arkadaşlarıyla birlikte orada olduğunu, bana baktığını bilmek yakıcı bir düşünceydi.

Yanıma geldi.

"Gidip üzerini mi değiştireceksin?" diye sordu.

Başımı salladım.

"Ben de seninle yürüyeyim. Söylemek istediğim bir şey var."

Ne söyleyecekti? Ayrılmak mı istiyordu?

Yürümeye başladım. Elini uzattı. Benimkine şöyle bir dokundu. Yanlış mı anlamıştım? Elini tutabilir miydim?

Ona baktım.

Gülümsedi.

Çabucak elini kavradım.

Arkamızda fısıldaşmalar oldu. Dönüp baktım. Lars'la John'du. Gözlerini devirdiler. Gülümsedim. Kajsa usulca elimi sıktı.

Saha hiç o akşamki kadar uzun görünmemişti gözüme. Onunla el ele tutuşmak neredeyse dayanılmazdı, bu katlanılmaz mutluluğa bir son vermek için elimi çekmek geçiyordu içimden sürekli.

"Acele et," dedi, soyunma odasının kapısına varınca.

"Peki," dedim.

İçerideki bankta kafamı duvara yasladım. Yüreğim deliler gibi çarpıyordu. Ardından kendimi topladım, çabucak üzerimi değişip dışarı çıktım. Kızlar sahanın aşağısındaki yolda, bisikletlerinin üzerinde duruyordu. Onlara gidip Kajsa'nın yanında durdum. Mutlu görünüyordu. Alnına düşen perçemi küçücük eliyle geri itti. Tırnakları neredeyse saydam, pembe bir ojeyle kaplıydı. Arkadaşları bunu bir işaret gibi algılayıp bisikletlerine binerek uzaklaştılar.

"Cumartesi günü evde yalnız olacağım," dedi. "Anneme Sunnva'nın geleceğini söyledim. Bize pizza yapıp kola alacak. Ama Sunnva gelmiyor. Sen gelmek ister misin?"

Yutkundum.

"Evet," dedim.

Barakadan kimi oğlanlar bize tezahürat yaptı. Kajsa'nın bir eli gidonda, öbürü yanındaydı.

"Gidelim mi?" diye sordum.

"Hadi," dedi.

"Aşağı mı?" dedim.

Başını salladı, selelerimize oturduk. Gölgelik çakıllı yolda ilerledik; ben öndeydim, Kajsa biraz gerideydi. Uzun yokuşun başında yan yana gidebilmek için biraz fren yaptım. Karşı kayalık güneşte ışıl ışıldı. Böcek sürüleri havaya saçılmış yaldızları andırıyordu. Yarı yolda sağa doğru eski bir patika vardı, bunun uygun bir yere açılabileceğini düşündüm birdenbire, saçlarımız rüzgârda dalgalanırken Kajsa'ya oraya gideceğimizi söyledim bağırarak, başını salladı, hızımız kesilmeden en az on metre tırmandık, ardından bisikletlerimizden indik. Ne o ne ben tek söz ettik, çalı çırpı ve ağaç kabuğuyla kaplı çimenli yolda ilerledik. Yukarı çıkınca içerilere baktım ve uygun olmadığı sonucuna vardım, yokuş kesilmiş ağaç kütükleriyle kaplıydı ve onların ardında gür alaçamlar bir duvar gibiydi.

"Yok," dedim. "Hiç uygun değil. Devam edelim."

Kajsa hiçbir şey söylemedi, benimle aynı anda bisikletine binip aşağıya yöneldi, pedallara basıyor ve benden daha sert fren yapıyordu.

Evet, Fina'nın yukarısındaki patikaya gitmeliydik.

Bu düşünceyle içim ürperdi. Yüksek bir kayaya çıkıp denize bakmak, ya korkuyu yenip atlayacağını ya da tırsıp kaçacağını bilmek gibiydi.

Kajsa olacakları seziyor muydu?

Ona şöyle bir baktım.

Ah, göğüslerinin salınışı.

Ah, ah, ah.

Ama yüzü ciddiydi. Ne demekti bu?

Ana yola açılan yokuşta bisikletlerden indik, yapraklı ağaçların derin gölgeleri arasında yukarı yürüdük. Kjenna'dan bu yana tek kelam etmemiştik. Artık bir şey söyleyeceksem bu önemli bir şeyler olmalıydı, havadan sudan konuşamazdım.

Pantolonu pamuktu, pastel yeşiliydi, belinden bir ip kemerle çevrelenmişti. Bacakları boldu, ama kasık kısmı ve arkası dardı. Üzerinde tişört ve sarımtırak beyaz ve ince bir hırka vardı. Çıplak

ayaklarına sandalet giymişti. Ayak tırnaklarındaki oje elindekiyle aynıydı. Bileklerinden birine bir zincir takmıştı.

Harika görünüyordu.

Ana yola gelip de olacaklarla aramızda yalnızca bir iniş ve bir çıkış kaldığında tek yapmak istediğim onu bırakıp gitmekti. Öylece bırakmak, yaşamından çıkıp gitmek. Bununla yetinmeye de gerek yoktu. Evden de gidebilirdim. Tybakken'i, Tromøya'yı, Aust-Agder'i, Norveç'i, Avrupa'yı, hepsini ardımda bırakabilirdim. Bana Bisikletli Hollandalı adını takarlardı. Bisikletiyle sonsuza dek dünyayı dolaşmak benim lanetim olur, gidonumdaki ürkütücü ışık kır yollarını aydınlatırdı.

"Nereye gidiyoruz böyle?" diye sordu, yokuştan hızla inerken.

"Güzel bir yer biliyorum," dedim. "Neredeyse geldik."

Karşılık vermedi. Fina'yı geçtik, ağaçların arasındaki tepeyi gösterdim, yol dikleşir dikleşmez bisikletinden indi. Alnını kaplayan ince ter tabakası ışıldıyordu. Eski beyaz evle eski kırmızı ahırı geçtik. Gökyüzü açık ve masmaviydi. Batı yönündeki kayalıklar güneşte sessizce yanıyordu. Önümüzde uzanan ağaç yaprakları ışıl ışıldı. Kuş sesleri dört bir yanı sarmıştı. Neredeyse kusacaktım. Patikayı yürüdük. Işık, tam düşündüğüm gibi, dalların arasından süzülüyor, su altındaymış gibi kırılıyordu. Eğik ışık sütunları uzanıyordu yere.

Durdum.

"Bisikletlerimizi buraya bırakabiliriz," dedim.

Öyle yaptık. Bisikletleri ayaklarına dayadık. İçeri doğru yürümeye başladım. Kajsa beni izledi. Uzanmaya uygun bir yer arıyordum. Ya çimen ya yosun. Adımlarımız niyeyse gürültülüydü. Ona bakmaya cesaretim yoktu. Ama hemen arkamdaydı. İşte. Burası iyiydi.

"Buraya uzanabiliriz," dedim. Yere otururken ona bakmadım. Çekinerek yanıma yerleşti. Elimi cebime atıp saatimi yakaladım. Çıkardım, avucumu açıp ona uzattım.

"Saat tutup ne kadar uzun öpüşebildiğimize bakalım mı?" diye sordum.

"Ne?" dedi.

"Saatim var," dedim. "Tor on dakika öpüşebiliyor. Bundan daha iyisini yapabiliriz."

Saati yere bıraktım, yediyi kırk iki geçiyordu, ellerimi Kajsa'nın omzuna koyup onu geriye iterken ağzımı dudaklarına götürdüm. Yere uzandığımızda dilimi ağzına soktum, onun küçük sivri diliyle karşılaştım, minik bir hayvan gibi sivri ve yumuşaktı, dilimi ağzında döndüre döndüre dolaştırmaya başladım. Ellerim gövdemin yanındaydı, ağzımla dilim dışında bir yerim değmiyordu ona. Bedenlerimiz ağaçların altına çekilmiş iki küçük kayık gibiydi. Dilimi olabildiğince az dirençle karşılaşarak dolaştırmaya yoğunlaşmıştım, öte yandan yanı başımdaki göğüslerinin, yanı başımdaki baldırlarının, bacaklarının arasının, pantolonun altının, külotunun içindekinin düşüncesi sürekli içimi yakıyordu. Ama Kajsa'ya dokunmaya cesaret edemiyordum. Gözleri kapalı yatmış, dilini benimkinin çevresinde dolaştırıyordu, benim gözlerim açıktı, elimle saati yokladım, bulunca önüme çektim. Üç dakika geçmişti. Ağzının kenarından biraz tükürük akıyordu. Bocalar gibi oldu. Kasıklarımı yere bastırıp dilimi çevirmeyi sürdürdüm. Düşündüğüm kadar iyi değildi, doğrusu oldukça yorucuydu. Kajsa kımıldadığında başının altında kuru yapraklar hışırdıyordu. Ağızlarımız yoğun tükürükle dolmuştu. Artık yedi dakika olmuştu. Dört dakika daha vardı. Mmm, dedi, ama bu zevk gösteren bir ses değildi, bir terslik vardı, biraz kımıldandı, ama onu bırakmadım, dilimi çevirmeyi sürdürerek kafamla onu izledim. Gözlerini açtı, ama bana bakmıyordu, dosdoğru gökyüzüne çevirmişti bakışlarını. Dokuz dakika. Dilimin kökü ağrıyordu. Ağızlarımızın kenarlarından sürekli tükürük akıyordu. Diş tellerim arada sırada onun dişlerine çarpıyordu. Tor'u yenmek için on dakika bir saniyeden daha uzun öpüşmemiz gerekmiyordu. Başarmıştık. Yenmiştik onu. Ama onu açık ara yenebilirdik. On beş dakika sürmeliydi. Yalnızca beş dakika kalmıştı. Öte yandan dilim ağrıyordu, sanki ağzımın içinde büyümüştü ve sıcakken çok fark edilmeyen tükürük

soğuyup çeneden akarken biraz mide bulandırıyordu. On iki dakika. Yetmez mi? Yeter, değil mi? Yok, biraz daha. Biraz daha, biraz daha.

Saat sekize üç kala başımı geri çektim. Kajsa doğruldu, bana bakmadan eliyle ağzını kuruladı.

"On beş dakika öpüşmeyi başardık!" dedim, ayağa kalkarak. "Onu beş dakika farkla yendik!"

Bisikletlerimiz uzakta, patikanın yanında parlıyordu. Oraya gittik, Kajsa pantolonundaki ve hırkasındaki yapraklarla otları silkeledi.

"Dur biraz," dedim. "Sırtında da var."

Durdu, hırkaya yapışmış çalı çırpıları temizledim.

"İşte," dedim.

"Eve gitmem gerek artık," dedi, bisikletlere varınca.

"Benim de," dedim, yukarıyı göstererek. "Ormandan geçen bir kestirme var."

"Görüşürüz," dedi, bisikletini engebeli patikaya sürdü.

"Görüşürüz," dedim, ellerimi gidona koyup yukarı tırmanmaya başladım.

O akşam yatakta Kajsa'nın büyük süt beyazı göğüslerini, ormanda yapabileceğimiz onca şeyi düşleyerek uyudum. Onu aramam gerekiyordu, cumartesi günü saat kaçta geleceğimi konuşmamıştık, ama cuma günü boyunca ve cumartesi günü sabahı da bunu erteleyip durdum, sonunda başka çıkış yolu kalmayınca saat iki gibi bisikletime atlayıp telefon kulübesinin yolunu tuttum. Başka bir sorun daha vardı, saat sekiz buçukta evde olmam gerekiyordu, sürdüğüm yaşamla hiç örtüşmüyordu bu. Yatmam gerektiği için saat sekizde ondan ayrılamazdım, ne düşünürdü hakkımda? O akşam önemli bir işim olduğunu, eve ancak dokuz buçukta, belki onda gelebileceğimi çıtlattım anneme. Ne yapacağımı sordu, söyleyemem dedim. Söyleyemezsen izin yok, dedi. Nerede olduğunu, ne yaptığını bilmemiz gerekiyor. O zaman belki izin verebiliriz. Bunu anlıyorsun, öyle

değil mi? Evet, anlıyordum ve sınırı aşıp ona Kajsa'dan söz etmeye kendimi hazırlamıştım. Ama önce Kajsa'yla konuşmam gerekiyordu.

Gökyüzü kurşun gibi ağırdı, gri bulut örtüsü renkleri emip siliyordu sanki. Yol griydi, hendekteki taşlar griydi, ağaçların yeşil yapraklarında bile mat bir grilik vardı. Ayrıca geçtiğimiz günlerin sıcak havaları da yoktu artık. Gerçi soğuk değildi, on altı on yedi dereceydi, ama bisikletle yokuştan inerken rüzgârda bir balon gibi şişip havalanan ceketimin düğmelerini boynuma dek kapatmıştım. Durakta iki otobüs vardı, burası küçük bir terminal gibiydi, otobüsler arada sırada orada gecelerdi. Şimdi ikisinin de motoru çalışıyordu, biri adanın dışına, öbürü kente doğru yola çıkacaktı ve şoförler açık pencerelerden konuşabilecek şekilde park etmişti.

Bisikletimi yeşil fiberglastan şapkamsı durağa yasladım. Çalı çırpı ve çöp yığınlarının arasından bir dere akıyordu, büyük olasılıkla Fina'dan alınmış çikolata ambalajlarından oluşuyordu çöplerin çoğu; Caramello, Hobby, Nero, Bravo ve mavi bir Hubba Bubba ambalaj kâğıdı gördüm; ayrıca etiketsiz parlak şişeler, gazeteler ve çeşitli çöplerle dolu bir karton koli vardı. Cebimden bozuk paraları çıkardım, kulübeye girip telefonun üzerine koydum. Numarayı çevirirken kafamdan şakalar geçiyordu: Dört fil bir arabaya nasıl biner? İki öne, iki arkaya. Toz şeker küp şekere ne demiş? Biraz kendini topla. Tren hangi istasyonda durmaz? Benzin istasyonunda. İşaret parmağım numarada, almaç elimde, bir süre ne gördüğümün fakında olmaksızın tozlu camdan dışarı baktım, ardından kendime geldim ve almacı kulağıma götürüp numarayı çevirdim.

"Alo?" dedi bir ses.

Kajsa'ydı bu.

"Merhaba," dedim. "Karl Ove ben. Sen misin, Kajsa?"

"Evet," dedi. "Merhaba."

"Geleceğim saati konuşmayı unuttuk," dedim. "Senin uygun gördüğün bir saat var mı? Benim için fark etmez."

"Eee," dedi. "Ben vazgeçtim."

"Vaz mı geçtin?" diye sordum. "Uygun değil misin? Annenler gitmeyecekler mi yoksa?"

"Yok, ondan değil," dedi. "Şey... Eee... Ben... Artık seninle birlikte olamam."

Ne?

Beni terk mi ediyordu?

Ama... Yalnızca beş gündür birlikteydik!

"Alo?" dedi.

"Ayrıldık mı?" diye sordum.

"Evet," dedi. "Ayrıldık."

Hiçbir şey söylemedim. Soluk alıp verişini duyabiliyordum. Yanaklarımdan yaşlar süzülüyordu. Uzunca bir süre geçti.

"Hoşça kal," dedi, birdenbire.

"Hoşça kal," deyip telefonu kapattım ve durağa çıktım. Gözyaşlarından önümü göremiyordum. Elimin tersiyle gözlerimi sildim, hıçkırdım, bisikletime binip gittim. Yolu güçlükle seçebiliyordum. Niye yapmıştı bunu? Niye? Tam da işler yolunda gitmeye başlamışken? Tam da onun evinde baş başa kalacakken? Birkaç gün önce beni beğeniyordu, şimdi birdenbire niye beğenmez olmuştu? Çok fazla konuşmadığımız için mi?

Ne kadar da güzeldi. İnanılmaz bir güzelliği vardı.

Siktir ya.

Hassiktir ya.

Sıçarım böyle işin içine.

B-Max'a gelince ceketimin koluyla gözlerimi sildim, cumartesi günü kapanış saatine az kalmıştı, park yeri arabalar, alışveriş torbalarıyla bebekler taşıyan yetişkinler ve yığınla çocukla doluydu. Gözyaşlarımı görürlerse rüzgârdan kaynaklandığını düşünebilirlerdi sanırım? Sonuçta bisiklet sürüyordum.

Düzlükten önceki yokuşu çıktım. Büsbütün boş, anlamsız yerler beliriyordu içimde, tek bir şey düşünmeden, var olduğumu bile ayırt etmeden on saniye geçebiliyordu ve sonra birdenbire

Kajsa ve ayrıldığımız geliyordu aklıma, bastıramadığım bir hıçkırık göğsümü sıkıştırıyordu.

Bisikletimi evin dışındaki yerine koyup kilitledim, evdekilerin yerini anlamak için kapıda durdum, kimseyle karşılaşmak istemiyordum, seslere göre yol açıktı, basamakları çıkıp banyoya gittim, yüzümü bir güzel yıkadım ve odama geçip yatağa oturdum.

Bir süre sonra kalkıp Yngve'nin yanına gittim. Yatağına oturmuş gitar çalıyordu, ben gelince başını kaldırdı.

"Ne oldu, ağladın mı?" diye sordu. "Kajsa yüzünden mi? Seni bıraktı mı?"

Başımı öne sallayıp tekrar ağlamaya başladım.

"Karl Ove," dedi. "Yakında geçer. Seni bekleyen bir sürü kız var. Her yer kız dolu. Onu unut artık. Bu o kadar zor değil."

"Hiç de bile, çok zor," dedim. "Yalnızca beş gündür birlikteydik. Çok güzel bir kız. Ben yalnızca onunla birlikte olmak istiyorum. Başkasıyla değil. Üstelik bugün ayrıldı benden. Evde yalnız kalacağımız gün."

"Bekle biraz," deyip kalktı. "Sana bir şarkı açacağım. Belki biraz işe yarar."

"Ne şarkısı?" diye sordum, sandalyeye oturarak.

"Bekle biraz," deyip raftaki plak yığınını karıştırdı. "Bu," dedi, The Aller Værste!'yi bana göstererek, "Dönüş Yok."

"Ha o şarkı."

"Sözlerini dinle," deyip plağı kılıftan çıkardı, plakçalara yerleştirdi, iğneyi kaldırdı, dönen izlerden ilkinin üzerine yerleştirdi. Bir saniyelik hışırtının ardından önce yüksek tempolu bateri, ardından bas, gitar ve org geldi, keskin ve inanılmaz heyecanlı gitar bölümünü Stavanger şivesiyle söylenen şarkının sözleri izledi:

Abartmıyordum biliyordum dediğimde
İlişkimizin çatladığını
Oysa sen çalıştın gizlemeye
Hassas kondomun patladığını

Gelecek planlarıyla bakış açıları
Tuz buz olup gitti
Kucakladın ben arzularken fazlasını
Ama fazlası çoktan yasaktı

"Bak burasını iyi dinle!" dedi Yngve.

Her şey geçer – her şey geçmek zorunda
Yeni bir güne uyanacaksın yatıp uyuyunca
Artık ne geri dön, ne minnet duy bana
Konuşacak ne kaldı, al paltonu düş yola

"Evet," dedim.

Bak iyice banalleştik
Sözlerim beni bile rahatsız etti
Kafayı çekip duygusallaştık
Ama konuşma bir kere zehirlendi
Kalbimi kırdın, mantar bulaştırdın bana
Penisilin kürünü bitirmedim daha
Ne diye vuralım kafamızı aynı duvara
İlgilenmediğimiz gün gibi ortada
Her şey geçer – her şey geçmek zorunda
Yeni bir güne uyanacaksın yatıp uyuyunca
Artık ne geri dön, ne minnet duy bana
Konuşacak ne kaldı, al paltonu düş yola

"Her şey geçer," dedi Yngve, şarkı bitip de plakçaların iğnesi yuvasına dönünce. "Her şey geçmek zorunda. Yeni bir güne uyanacaksın yatıp uyuyunca."

"Anlıyorum," dedim.

"İşe yaradı mı?"

"Evet, biraz. Bir kere daha çalabilir misin?"

Neyse ki ağladığımı akşam yemeğinde annemle babam anlamadı. Yemekten sonra, huzursuzluktan evde duramayınca dışarı çıktım, yakın arkadaşlarım tatilde olduğundan yol boştu, yüzen iskelelere yöneldim. Orada büyük bir kalabalık vardı, Jørnlerin bu yıl aldığı teknenin çevresine toplanmışlardı. O bahar birçok kişi tekne edinmişti, hem Geir Håkon hem de Kent Arnelerin yeni teknesi vardı, sırasıyla üçer metrelik GH 10 ve Dromedille, ikisinin de beş beygirlik kıçtan takma Yamaha motoru vardı.

Yanlarına gittim.

"Femi de geldi," dedi Jørn, beni görünce.

İşte yine o ad.

Gülmelerinden iyi niyetli olmadıklarını anladım.

"Merhaba," dedim.

Jørn zincire birkaç kez asılıp motoru çalıştırdı.

"Gel, Karl Ove," dedi.

"Yok," dedim. "Böyle iyiyim."

"Sana bir şey göstereceğim," dedi, küçük kardeşine dönerek. "Ben söyleyince geri geri git."

Kardeşi başını salladı.

"Gelsene," dedi, pruvaya gelerek.

Çekine çekine ilerledim. İskelenin kenarında durduğumda birdenbire kollarını bacaklarıma doladı.

"Geri!" dedi, kardeşine.

Tekne geriledi, bacaklarım ileri çekilince düştüm, Jørn beni bırakmayınca ve tekne gerilemeyi sürdürünce sürüklenip kenara geldim. Parmaklarımla iskelenin kenarını yakalayıp sımsıkı tutundum. Jørn'ün kardeşi motoru hızlandırdı, ayaklarım teknede, bedenim suyun üzerinde, ellerim iskelede asılı duruyordum. Durun, diye bağırdım. Ağlamaya başladım. Öbürleri kayıtsızca gülümseyerek olan biteni izliyordu.

"Tamam yeter!" diye haykırdı Jørn.

Bu olay yaklaşık bir dakika sürdü. Jørn'ün kardeşi tekneyi yanaştırdı. Bacaklarımı kurtarınca iskeleye tırmanıp var gücümle

uzaklaştım, bir yandan da ağlıyordum. Ancak tepeye varıp da güneşte ısınmış kayaların, kuru otların ve kır çiçeklerinin kokularına doymuş büsbütün sakin, sıcak havada biraz oturunca dindi gözyaşlarım.

Kajsa'yı arayıp niye benden ayrıldığını sormayı düşündüm, böylece bir sonraki sefer için yaşananlardan ders çıkarabilirdim, ama durumu çok karmaşıklaştırırdı bu, onun duraksayışını, benim bocalayışımı gözlerimin önüne getirebiliyordum, ayrılmıştık işte, benimle birlikte olmak istemiyordu, bu kadar basitti.

Evin yolunu tuttuğumda bitkinliğim ve titremelerim sürüyordu. Banyoda yüzümü soğuk suyla uzun uzun yıkadım, odamın perdesini çektim, dışarıdan bir şey gelsin istemiyordum, Motörhead'in *Ace of Spades* albümünü koydum, ama beğenmedim, onu Paul McCartney'in yeni solo albümüyle değiştirdim ve harçlığımla aldığım *The Vivero Letter* adlı Bagley kitabını okumaya başladım, daha önce okumuştum, Güney Amerika'daki piramitler, devasa su altı mağaralarıyla ilgiliydi, başkişi oralara dalıyor, herkesin aradığı hazineyi bulmaya çalışıyordu...

Akşam yemeğimi yerken annem bana bakıp gülümsedi.

"Artık deodorant kullanma zamanın gelmiş olabilir, ne dersin Karl Ove?" diye sordu. "Yarın alabilirim sana."

"Deodorant mı?" dedim, aptal gibi.

"Evet, sence de öyle değil mi? Yakında ortaokula başlayacaksın falan."

"Kısacası kötü kokuyorsun," dedi Yngve. "Hiçbir kız bundan hoşlanmaz."

Bu yüzden mi ayrılmıştı benden?

Ama daha sonra odasına gidip sorduğumda Yngve gülümseyip konunun bu kadar basit olduğunu sanmıyorum dedi.

Ertesi sabah babam geldi ve bütün yaz yatıp kitap okuyamayacağımı, dışarı çıkmam gerektiğini, örneğin yüzmeye gidebileceğimi söyledi.

Tek söz etmeden kitabı kapattım, ona bakmadan yanından geçip çıktım.

Kaldırıma oturdum, birkaç dakika boyunca yola küçük taşlar atıp durdum. Ama öylece oturamazdım, o zaman herkes yapacak işim, gidecek kimsem olmadığını görürdü, kalktım ve vişneler yenebilecek kadar olgunlaşmış mı bakmak için Kristensenlerin bahçesinin başladığı yerde, sokağın yanındaki koruda yer alan büyük vişne ağacına doğru yürüdüm usulca. Bu ağacın kimin olduğu biraz belirsizdi, kimileri yabani kiraz olduğunu, kimileri Kristenlerin olduğunu söylüyordu, ama biz her yaz ona dalıyorduk, çünkü tırmanabilecek kadar büyümüştük ve şimdiye dek yakınan çıkmamıştı. Her dalı avucumun içi gibi bildiğimden neredeyse doruğa, ağaç eğilmeye başlayana dek tırmandım. Vişneler daha olmamıştı, kabuğu hem sertti hem de yarı yarıya yeşildi, ama öbür yarısı hafiften kırmızıya çalmaya başlamıştı, bu da bana yeterdi, dişlediğim vişneleri çiğneyip yuttum ve çekirdekleri olabildiğince uzağa tükürmeye çalıştım.

Ben orada otururken Jørn çıkageldi bisikletiyle. Bir eliyle sepetteki benzin bidonunu, öbür eliyle gidonu tutuyordu. Beni görünce dikkatlice frenlere basıp durdu.

"Karl Ove!" diye bağırdı.

Bütün hızımla indim ağaçtan. Benim ağaçtan inmem, onun bisikletini bırakıp gelmesiyle aynı süreyi aldı aşağı yukarı, yere ayak bastığımda Jørn'le aramda yalnızca birkaç metre vardı. Bakışlarımız karşılaştı, ben ormana doğru koşmaya başladım.

"Yalnızca özür dilemek istemiştim!" dedi. "Dün için! Ağladığını duydum!"

Arkamı dönmedim.

"Seni üzmek istememiştim!" dedi. "Gel de el sıkışıp barışalım!"

Ha ha, diye düşündüm, çalı çırpının arasında düşe kalka ilerlerken; yukarı vardığımda Jørn'ün bisikletine dönüp bindiğini, teknelere doğru yoluna devam ettiğini gördüm. Bunun üzerine yine aşağı indim. Ama sert, acı vişnelerin çekiciliği kalmamıştı, ağacı bıraktım ve birileri sokağa çıkar umuduyla geri döndüm.

Bazen pencereden beni görenlerin dışarı geldiği oluyordu, iki yandaki bahçelere baka baka yokuşu tırmandım. Kimsecikler yoktu görünürde. Ya tekneleriyle açılmışlardı ya yüzme yerlerine gitmişlerdi ya da çalışıyorlardı. Tove Karlsen'in kocası çimenleri sararmış bahçelerinin ortasında, yanında bir radyoyla, şezlonga uzanmıştı. Geir, Trond ve Wenche'nin annesi, Bayan Jacobsen verandadaki şemsiyenin altında sigara içiyordu. Başında bir balıkçı şapkası vardı. Beyaz, hafif giysiler giymişti. İki yaşındaki küçük oğlu yanında, yerde duruyordu, onu fıskiyelerin arasından şöyle böyle görebildim. Arkamdan biri seslendi. Döndüm. Geir'di bu, ellerini savura savura yukarı koşuyordu.

Önümde durdu.

"Vemund nerede?" diye sordum.

"Tatilde," dedi Geir. "Bugün yola çıktılar. Denize açılalım mı?"

"Olabilir," dedim. "Nereye gideceğiz?"

Omuz silkti.

"Gjerstadholmen? Veya onun yanındaki küçük kayalıklardan biri?"

"Peki."

Geirlerin yalnızca kayığı vardı, dolayısıyla tekne sahiplerine göre etkinlik alanı dardı. Yine de bizi kayalıklara götürebiliyordu ve bazen adanın içlerine doğru kıyıdan birkaç kilometre gittiğimiz oluyordu. Boğaza çıkmasına izin yoktu.

Kayığa bindik, ben ittim, Geir ayaklarını yere dayadı, ıskarmozlara yerleştirip derine daldırdığı küreklere öyle bir yüklendi ki bütün yüzü bumburuşuk oldu.

"Uh," diye inliyordu, her çekişte. "Uh, uh."

Arada sırada uzaklardan gelen esintilerle dalgalanan masmavi denizde ilerledik. Boğazın açıklarında dalgalar beyazdı.

Geir döndü, küçük kayalığı kerteriz aldı, bir kürekle rotayı düzeltti ve inleyerek ilerlemeyi sürdürdü; ben elimi suya daldırdım ve neredeyse akıntısız sularda gözlerimi dinlendirdim.

Yaklaşınca doğruldum, kıyıya atladım, kayığı minicik bir koya çektim, kayalıkların bütün çıkıntılarında varmış gibi görünen küçük metal çubuklardan birine bağlama işini Geir'in yapması gerekiyordu, çünkü ben düğüm atmayı bilmiyordum.

"Yüzelim mi?" diye sordu.

"Olur," dedim.

Boğaz kıyısında iki metre yüksekliğinde bir kaya denize uzanıyordu, oradan atlayıp dalıyorduk. Hava serinse de su sıcaktı, neredeyse bir saat yüzdük, ardından kurumak için çıkıp kayalıklara uzandık.

Üzerimizi giyinince Geir cebinden bir çakmak çıkarıp bana gösterdi.

"Nereden buldun?" diye sordum.

"Kulübedeydi," dedi.

"Ateş yakalım mı?"

"Onun için getirdim."

Kaya yarıklarında otlar büyümüştü, ayrıca kayalığın ortasında küçük bir çimenlik vardı.

Geir eğildi, elini çakmağa siper yapıp küçük ot yığının tutuşturdu. Çabucak tutuşan otlar neredeyse saydam, parlak bir alevle yandı.

"Bakabilir miyim çakmağa?"

Doğruldu, perçemlerini geri atıp çakmağı bana uzattı.

"Hey," dedim. "Dikkat et! Alevler yayılıyor!"

Geir ateşi tekmeleyip söndürürken kahkaha atıyordu. Neredeyse başaracaktı, ama az önce söndürdüğü yerden yine alevler yükseldi.

"Gördün mü?" dedim. "Kendi kendine tutuştu."

Bu ateşi de ezip söndürdü, ben küçük çimenliğe gidip oradaki kuru otları yaktım. O sırada güçlü bir esinti koptu. Alevler minik bir halı gibi yükseldi.

"Yardım et biraz," dedim. "Her yere yayıldı."

Var gücümüzle hoplayıp zıplayarak ateşi söndürdük.

"Çakmağı ver," dedi Geir.

Uzattım.

"Aynı anda birkaç yeri birden yakalım," dedi.

"Peki," dedim.

Durduğu yeri tutuşturdu, çakmağı bana uzattı, ben karşıya koşup orayı yaktım, o sırada başka bir yere geçen Geir'in yanına gittim, orayı da tutuşturduk.

"Ne güzel çıtırdıyor!"

Gerçekten de öyleydi. Çıtırdayıp tıslayan alevler önlerine ne çıkarsa usulca yutuyordu. Benim tutuşturduğum yerde ateş bir yılanı andırıyordu.

Yine bir esinti koptu.

"Of, of, of!" dedi Geir, birkaç desimetre yükselen alevler içeri doğru büyük bir alana yayılıyordu.

Geir çılgınlar gibi tepinmeye başladı. Artık bu işe yaramıyordu.

"Yardım et," dedi.

Sesinde giderek tırmanan bir kaygı işittim.

Ben de tepinmeye başladım. Güçlenen esintiyle alevler dizlerimize yükselmişti.

"O, hayır!" diye bağırdım. "Şurası da cehennem gibi yanıyor!"

"Kazağını çıkar, kazaklarla söndürelim! Bir filmde görmüştüm!"

Kazaklarımızı çıkarıp yere vurmaya başladık. Her yeni esintiyle kamçılanan alevler giderek daha da içlere yayılıyordu.

Artık her yer tutuşmuştu.

Çılgınlar gibi tepinip tekmeliyorduk, ama bir işe yaramadı.

"Olmuyor," dedi Geir. "Söndüremiyoruz."

"Yok," dedim. "Giderek kötüleşiyor!"

"Ne yapacağız?"

"Bilmiyorum. Kayık kepçesini kullanabilir miyiz?" diye sordum.

"Kayık kepçesi mi? Kafayı mı yedin?"

"Hayır, kafayı yemedim," dedim. "Yalnızca bir öneri."

Of, of, of. Şimdi gerçekten her yer yanıyordu. Metrelerce uzakta durmama karşın sıcaklığı hissedebiliyordum.

"Gidelim," dedi Geir. "Gel hadi."

Alevler çimenlerin üzerinde çıtırdayıp dans ederek coşarken biz kayığı denize indirdik. Geir küreklerin başına geçti, her zamankinden bile daha sert asılıyordu küreklere.

"Lanet olsun," deyip duruyordu. "Ne yandı ama! Ne yandı ama!"

"Evet," dedim. "Kimin aklına gelirdi?"

"Benim gelmezdi."

"Benim de. Kimse görmese bari."

"Bunun önemi yok," dedi Geir. "Önemli olan kimsenin *bizi* görmemesi."

Karaya ulaşınca tüm izleri gizlemek için kayığı ormanın içlerine çektik. Tişörtlerimiz islenmişti, suya sokup çitiledik, sağlama almak için şortlarımızı da çıkarıp yıkadık; biri sorarsa şortlarımızla yüzdüğümüzü, tişörtlerin de suya düşüp ıslandığını söyleyebilirdik. İs kokusundan arınmak için kendimiz de suya daldıktan sonra evin yolunu tuttuk.

Ön bahçede kimsenin olmadığını uzaktan gördüm. Girişte durdum: Tek bir ses bile yoktu. Kurutma odasına süzüldüm, tişörtümü çıkarıp astım, üstüm çıplak odama gittim, dolaptan yeni bir tişört alıp şortumu değiştirdim.

Yngve'nin odasının penceresinden, babamın bahçede, şezlongda yattığını gördüm. Güneşin altında bir sürüngen gibi kımıldamadan saatlerce yatabilirdi. Teninin bronzluğu bunun kanıtıydı. Yakınlarda bir yerden radyo sesi geliyordu; annem oturma odası penceresinin altında, verandada oturuyor olmalıydı.

Bir saat sonra bana aldığı deodorantla odama geldi. MUM for Men'di adı. Cam bir şişeydi, maviydi, tatlı ve güzel bir kokusu vardı. Erkekler için, diye düşündüm. Ben bir erkektim. En azından bir genç adamdım. Birkaç hafta sonra ortaokula başlayacaktım ve artık deodorant kullanıyordum.

Koltuk altlarımı yıkadıktan sonra deodorantı yalnızca birkaç kez sürmem gerektiğini açıkladı annem. Her zaman yıkandıktan sonra kullanacaktım, yoksa koku daha da kötü olurdu.

O gittikten sonra söylediklerini yaptım, bir süre yeni kokumu burnuma çektim, ardından kitabıma döndüm, en sevdiğim kitabı, *Dracula'yı* okuyordum, ikinci kez okumama karşın aynı ölçüde heyecanlıydı.

Annem mutfaktan "Akşam yemeği!" diye bağırınca kitabı bırakıp içeri gittim. Babam bronzlaşmış bedeni ve karanlık bakışlarıyla yerinde oturuyordu. Annem sıcak suyla doldurduğu çaydanlığı masanın ortasına koydu.

"Bugün Martha bizi kulübelerine davet etti," dedi.

"Gitmemiz olanaksız," dedi babam. "Başka bir şey dedi mi?"

Annem başını iki yana salladı.

"Özel bir şey demedi."

Ben başımı eğdim, oradan uzaklaşmak için ölüp bitiyormuş gibi görünmeden olabildiğince çabuk yemek yemeye koyuldum.

Yakınlarda bir yerden bir motor sesi yükseldi, ölmeden önce birkaç kez öksürdü. Babam kalkıp pencereden dışarı baktı.

"Gustavsenler tatilde değil mi?" diye sordu.

Kimse yanıt vermeyince bana baktı.

"Evet" dedim. "Ama Rolf'le Leif Tore gitmedi. Evde yalnızlar."

Araba yine çalıştı. Bu kez motorun devri yüksekti. Vitese geçirildi, homurtu yükselip alçaldı, kekelemeye başladı.

"Biri arabalarını kullanıyor," dedi babam.

Bakmak için kalktım.

"Otur!" dedi.

Oturdum.

"Ne oluyor?" diye sordu annem.

"Kahrolası çocuklar babalarının arabasını izinsiz kullanıyorlar."

Bana ve anneme döndü.

"İnanılmaz, değil mi?" diye sordu.

Motor gürültüsü titreşip kekeleyerek yokuşu tırmandı.

"Çocuklarını denetleyemiyorlar mı hiç?" dedi. "Leif Tore, Karl Ove'yle aynı sınıfta. Babasının arabasını mı çalıyor bir de?"

Ekmek diliminin son parçasını yuttum, çayı soğutmak için yeterince süt koyup bir dikişte içtim. Ayağa kalktım.

"Elinize sağlık," dedim.

"Afiyet olsun," dedi annem. "Yatmaya mı gidiyorsun?"

"Sanırım," dedim.

"İyi geceler öyleyse."

"İyi geceler."

Işığı söndürmeden önce babam daldı içeri.

"Kalk," dedi.

Doğruldum.

Beni uzun uzun süzdü.

"Sigara içtiğin çalındı kulağıma, Karl Ove," dedi.

"Ne?" dedim. "İçmedim ki! Yemin ediyorum, gerçekten içmedim."

"Ben öyle duymadım. İçtiğini söylediler."

Kısa bir süreliğine göz göze geldik.

"İçtin mi?" diye sordu.

Bakışlarımı indirdim.

"Hayır," dedim.

Elini kulağıma götürdü.

"İçmişsin," deyip kulağımı çekti. "İçmedin mi?"

"Hayır," diye bağırdım.

Bıraktı kulağımı.

"Rolf söyledi," dedi. "Rolf yalan mı söylüyor bana?"

"Evet, yalan söylüyor," dedim. "Çünkü sigara falan içmedim."

"Niye yalan söylesin Rolf?"

"Bilmiyorum," dedim.

"Niye ağlıyorsun peki? Vicdanın temizse? Seni tanıyorum, Karl Ove. Sigara içtiğini biliyorum. Ama bunu bir daha yapmayacaksın. Şimdilik böylece bırakıyoruz."

Geldiği gibi kapkaranlık tavırlarla arkasını dönüp çıktı.

Gözlerimi yorgan nevresimine kuruladım, yatıp bir süre tavanı izledim; uykum kaçmıştı artık. Ömrümde sigara içmemiştim.

Ama babam bir yaramazlık yaptığımı biliyordu.

Nasıl anlamıştı bunu?

Nasıl anlamış *olabilirdi?*

Yaktığımız adanın yanından geçmeden edemedik ertesi gün.

"Kapkara olmuş!" dedi Geir, küreklere yaslanarak.

Öyle çok güldük ki az kalsın suya düşecektik.

O yaz, dışarıdan diğer tüm yazlar gibi görünse de –Sørbøvåg'a gitmiştik, babaannemlerin kulübesine gitmiştik, zamanımın geri kalanında, yatıp kitap okumuyorsam eğer sitede bir onunla bir bununla takılmıştım– bittiğinde beni bekleyenler nedeniyle özünde çok farklıydı, öbürleri gibi yeni bir okul yılı değildi bu, haziranda okul bitince müdür bize bir konuşma yapmıştı, çünkü Sandnes İlkokulu'ndan mezun oluyorduk, zamanımız dolmuştu, yaz tatilinden sonra Roligheden Ortaokulu'nda yedinci sınıfa başlayacaktık. Artık çocuk değil, gençtik.

Temmuz boyunca bir bostanda çalıştım, sabahın erken saatlerinde tarlalara gidiyor, güneşin altında çilek toplayıp paketliyor, havuçları seyreltiyordum ve öğlen olunca bir kayaya oturuyor, yeniden çalışma vakti gelmeden önce bisikletimle Gjerstad Gölü'ne bir dalıp çıkabilmek için öğle yemeğimi elimden geldiğince hızlı yemeye çalışıyordum. Kazandıklarımın hepsi Norway Cup'ta harçlığım olacaktı. Turnuva haftasında annemle babam dağa gittiler. O yaz bir sıcak dalgası vardı, maçlardan birini toprak sahada oynadık, sıcak yüzünden bayıldım, beni sahanın yanında bir tür sahra hastanesine kaldırdılar, akşama doğru kendime gelebildim; uzaklarda birileri Roxy Music'in *More Than This*'ini çalıyordu, ben çadırın tavanını izlerken anlamadan kabullendiğim bir nedenden ötürü mutluydum.

O günlerde Kjell'le takılmak, metro duvarlarını sarsacak kadar yüksek sesle Police şarkıları söylemek, yabancı kızlarla konuşmak, sokak satıcılarından Specials ve The Clash de aralarında

olmak üzere bir yığın müzik grubu arması almak ve uyanık olduğum sürece taktığım yeni güneş gözlüklerim mi mutlu etmişti beni acaba?

Evet, büyük olasılıkla öyleydi. Kjell benden bir yaş büyüktü ve okuldaki kızların gözdesiydi. Yarı Brezilyalıydı, kahverengi gözlü, siyah saçlı ve yakışıklı olduğu gibi herkesin saygı duyduğu yürekli biriydi. Beni küçümsememesi büyük bir sıçramaydı ve bu beni Tybakken'den ve oralı çocuklardan daha yüksek bir yere koyuyordu. Onlar benimle takılmak istemiyordu, ama Kjell istiyordu, nasıl olabiliyordu bu? Ayrıca Oslo'ya Lars'la gitmiştim ve bu umduğumdan çok daha fazlasıydı.

Yattığım yerde büyük olasılıkla bu nedenlerden ötürü inanılmaz mutluydum. Ama Roxy Music'in *More Than This* şarkısı da mutlu etmiş olabilirdi beni. Çok çekici, güzel bir şarkıydı ve o sarışın, hafiften mavi yaz karanlığında, raflarında yüzlerce, belki binlerce iyi müzik grubu albümleri bulunan dükkânlar ve tanımadığım insanlarla dolu koca bir başkent çevreliyordu beni. Yalnızca dergilerde okuduğum gruplar burada konser veriyordu. Uzaklardan trafiğin gürültüsü duyuluyor, dört bir yandan sesler, kahkahalar geliyor ve Bryan Ferry şarkı söylüyordu: *More than this – there is nothing. More than this – there is nothing.*

Ağustosun ortasında bir akşam geç saatte yengeç avlamak için hep birlikte Torungen'e gittik. Babam güçlü bir su altı feneri satın almıştı, yanında bir tırmık, dalgıç maskesi, paletler ve boş bir beyaz leğen vardı. Kıyıya vardığımızda bütün bir martı kolonisi kanatlandı, çığlık çığlığa tepemizde uçtu, bazıları dalış yapıyor, bize değecek kadar yakınımızdan geçiyordu, kötü ve korkutucuydu, ama adanın ilerilerine ulaştığımızda ortalık sakinleşti, gece karası dingin denizle baş başa kaldık. Annem ateş yaktı, babam soyunup paletleri taktı, elinde fenerle suya girdi, maskesini taktı ve daldı. Yüzeye çıktığında şnorkelinden sular fışkırdı.

"Burada yok," dedi. "Biraz ilerilere bakalım."

Yngve'yle ben kayaların yanında yürüdük usulca. Martılar arkamızda çığlık atmayı sürdürüyordu. Annem yemek hazırlamaya girişmişti.

Babam bir kez daha yüzeye çıktı, bu kez elinde kıskaçlarını açmış büyük bir yengeç vardı.

"Leğeni getir!" dedi, Yngve kıyıya gitti, babam yengeci verip yeniden açıldı.

Biraz utanmıştım, yengeç böyle yakalanmazdı, kıyıdan ışık tutup tırmıkla avlamak gerekirdi. Öte yandan burada kimse görmüyordu bizi.

Leğen kabuklu hayvanlarla ağzına dek dolunca babam ateşin başına oturup ısınmaya koyuldu, biz de sosis kızartıp gazoz içtik. Bir kova deniz suyuyla ateşi söndürdükten sonra tekneye dönerken bir kaya kovuğunda ölü bir martı buldum. Dokundum. Sıcaktı. Bacağı titreyince irkildim. Ölmemiş miydi? Eğilip beyaz göğsünü dürttüm. Tepki yoktu. Doğruldum. Öylece yatması uğursuz görünüyordu. Ölü olduğu için değil de renkleriyle, çizgileriyle saçma ölçüde keskin göründüğü için. Turuncu gagası, sarı siyah gözleri, büyük kanatları. Sürüngenlerinkini andıran pullu ayakları.

"Ne buldun orada?" dedi babam, arkamdan.

Döndüm, el fenerini yüzüme tuttu. Siper yapmak için elimi kaldırdım.

"Ölü bir martı," dedim.

Feneri indirdi.

"Bakayım," dedi. "Nerede?"

"Şurada," deyip gösterdim.

Ölü martı ameliyat masasındaymış gibi ışığın odağına geldi. Gözleri parlaklığı yansıtıyordu.

"Bir yerlerde yavruları kötü durumda olabilir," dedi babam.

"Öyle mi?" diye sordum.

"Evet, yuvalarda hâlâ yavrular var. Bu yüzden bize öyle çok kızdılar. Gel hadi."

İki dolu leğende durmadan kıpırdanan yengeçlerin ürkütücü tıkırtıları arasında teknemizle ışıltılı kent yönünde ilerleyip boğazı geçerek körfeze geldik. Babam eve gelir gelmez yengeçleri haşladı, bu işlemin acımasızlığına tanık olmak bir tür özgürlük duygusu uyandırıyordu: Yengeçler leğenden alınıp kaynar suya canlı canlı atılıyordu ve öldüklerinde yaprak kahverengisiyle kemik beyazı rengini alan kabuklarıyla suyun üzerinde sırtüstü usulca yüzmeye başlıyordu.

O geceki yengeç avından iki gün sonra babam Kristiansand'a taşındı. Vennesla'da bir lisede iş bulmuştu, gidip gelemeyecek kadar uzak bir yerdi, Slettheia'da bir daire tutmuştu kendisine. Bir römork kiraladı ve gerek duyduğu eşyaları taşımak için üç sefer yaptı, artık yalnızca hafta sonları geliyordu eve, bir süre sonra onu bile yapmaz oldu. Kristiansand bölgesinde bir ev bakacaktı, biz de önümüzdeki yaz oraya taşınacaktık.

Babamın taşınması büyük bir rahatlıktı. Onun on üç yıldır çalıştığı okula başlayacağım sonbaharda iş değiştirmesi inanılmaz bir şanstı. Orada çalışmayı sürdürseydi bakışlarını sürekli üzerimde hisseder, sonuçlarını düşünmeden parmağımı bile oynatmaya cesaret edemezdim. Yngve için durum öyle olmuştu. Ama benim için öyle olmayacaktı.

Ortaokulun ilk günleri bana altı yıl önce ilkokula başlayışımı anımsattı. Tüm öğretmenler yeni ve yabancıydı, tüm binalar yeni ve yabancıydı ve bizim sınıftan gelenler dışında tüm öğrenciler de yeni ve yabancıydı. Burada başka kurallar, başka kodlar vardı; burada başka dedikodular, başka öyküler dolaşıyordu; burada hava büsbütün değişikti. Ortaokulda kimse oyun oynamıyordu. Ne ip atlama, ne yakan top, ne ebelemece ne de kutu kutu pense oynayan vardı. Bir tek futbol bu kuralın dışındaydı, tıpkı ilkokuldaki gibi burada da futbol oynanıyordu. Burada, ortaokulda, ders aralarında öğrenciler öylece dikilip takılıyordu. Sigara içenler yağmur barınağının yanında kendi köşelerindeydi, yüksek sesle konuşup

kahkaha atıyor, çakmaklarıyla ve sigaralarıyla oynuyordu, kiminin ceketi deri, kiminin kottu, neredeyse hepsinin bir tür motorlu bisikleti vardı, çünkü yaşamları bunu gerektiriyordu. Onlarla ilgili dedikodular dolanıyordu, hırsızlık yaptıkları, okula sarhoş geldikleri, uyuşturucu kullandıkları söyleniyordu ve elbette ne kabulleniyor ne de reddediyorlardı bunu, bir tür gizem ve tehlike havasına bürünmüşlerdi, bu durumda, ilk normal okul gününde, John'dan başka kimin onların yanına gitmesi, boğuk kahkahasıyla gülmesi beklenebilirdi? Orada dikilenler kitapları küçümsüyor, okuldan nefret ediyordu, çoğu becerikliydi, daha sekizinci sınıfta iş yaşamına atılmak istiyorlardı ve buna izin veriliyordu, umutsuz vakaların hepsine izin veriliyordu, okul seve seve kurtuluyordu onlardan. Öte yandan, dudaklarının kenarından sarkan sigaralar dışında, öbür öğrencilerden bir farkları yoktu, onlar da gruplar hâlinde takılıyor, sohbet edip gülüşüyordu. Kızlarla erkekler ayrı gruplar oluşturuyordu. Bazen oğlanlar kızlarla şakalaşıyor, biraz koşuşturma ve bağrışmalar olabiliyordu ve ender de olsa iki oğlan arasında kavga çıkabiliyordu ve kavga bahçedeki herkesi karşı konulamaz bir akıntı gibi kendisine çekiyordu.

Yeni okul yaşamına alışmamız birkaç hafta aldı. Her şeyi sınamak gerekiyordu. Öğretmenlerin tercihlerini, sınırlarını öğrenmeliydik. Seviyeler belirlenmeliydi. Duvarların dışında ve içinde geçerli olanlar bilinmeliydi.

Fen bilgisi dersine okula sarhoş gelen öğretmen Larsen giriyordu, günün hangi saatinde gelirse gelsin geceyi üzerindekilerle kanepesinde geçirmiş ve yeni uyanmış gibi görünürdü, hep biraz uyuşuk ve dalgındı; öte yandan deneyleri, dumanı ve patlamaları seviyordu, dolayısıyla biz de onun dersini seviyorduk. Müziğe Konrad giriyordu, ayrıca öğrenci kulübünü de o yönetiyordu, siyah yeleğinin altına bluz benzeri gömlekler giyerdi, gözlüklüydü, yuvarlak yüzlü ve bıyıklıydı, tepesi biraz açılmıştı, neşeli ve dinçti, herkesle senli benli konuşuyordu; matematik dersine Yngve'nin eski sınıf öğretmeni Vestad giriyordu, kırmızı yüzlü, keskin

bakışlı, gözlüklü, kel biriydi; ev ekonomisi dersine Hansen giriyordu, bize balık köftesi pişirmeyi ve patates haşlamayı öğretmekle gerçekten ilgileniyormuş gibi görünen, gri saçlı, gözlüklü, misyoneri andıran bir kadındı; İngilizce, Norveççe, tarih, din kültürü ve sosyal bilgiler derslerine sınıf öğretmenimiz Kolloen giriyordu; ince yapılı, uzun boylu bir adamdı, yirmili yaşlarının sonundaydı, keskin çizgili bir yüzü vardı ve pek sabırlı sayılmazdı, çoğunlukla bizimle arasındaki mesafesini korurdu, ama arada sırada durup dururken anlayış ve yakınlık göstererek bizi şaşırtırdı.

Bu öğretmenler, ilkokuldakiler gibi yorum ve değerlendirme yapmakla yetinmiyordu, hayır, ortaokulda yaptığımız her şeye not veriliyordu. Bu, sınıfta yeni bir gerilim yaratmıştı, çünkü öbürlerinin güçlü ve zayıf yanları konusunda bilgilerimiz birdenbire kâğıda dökülmüştü. Notları gizlemek olanaksızdı, doğrusu gizlenebilirdi, ama bu kötü bir izlenim uyandırırdı. Ben sekiz, dokuz alıyordum genelde, ender olarak on veya yedi aldığım oluyordu; notlarımı sınıfta gizlemesem de bahçede söylememeye başlamıştım, son aylarda aldığım sinyallere göre okulda başarılı olmak iyi değildi, on almak sanılanın tersine bir karakter kusurunu ve yetersizliği gösteriyordu. Konumum çoktandır alçaldığından süreci tersine çevirmeye, belimi doğrultmaya çalışıyordum; elle tutulur bir düşüncem, tasarım yoktu elbette; herkesin karşılaştığı toplumsal kurallara karşı sezgilerime, içgüdülerime güveniyordum. Bu bağlamda futbol bana önemli bir avantaj sağlıyordu; sekizinci, dokuzuncu sınıfa gidenlerle tanışmıştım, bunların arasında dördü beşi hem kızların hem de oğlanların saygısını kazanmıştı. Sınıftan bir tek ben Ronny'nin grubuna, Geir Helge'nin, Kjell'in veya hepsinin yanına gidebilirdim ve beni ne şaşkınlıkla karşılarlar ne de rahatsız ederlerdi. Beni çok umursadıkları yoktu, benim de çok işime yaramıyorlardı, ama konu bu değildi, konu orada durabilmem, orada dururken görünebilmemdi. Geir, Geir Håkon ve Leif Tore bir gecede küçük krallardan küçük soytarılara dönüşmüştü, burada hiçbir önemleri yoktu, kendilerini baştan oluşturmaları

gerekiyordu ve önlerindeki üç yılda bunu yapabilecekler mi ancak Tanrı bilirdi. Pek bir önemi kalmayan sınıf dışında onlara bakmıyordum artık.

Okulun ilk haftalarında yeni en iyi arkadaşım Lars oldu. Yan sınıfa gidiyordu, benim için bir yeniliğin simgesiydi: Futbol oynuyordu ve biz Tybakkenlilerin ender gittiği Brattekleiv'de oturuyordu. Cana yakındı, birçok tanıdığı vardı, herkesle iyi geçiniyordu. Kıvırcık kızıl saçlıydı, hep neşeliydi; yüksek sesle, apaçık ve kendine güvenerek kahkaha atar, herkesle şakalaşır, ender kızardı. Babası eski Avrupa kayak şampiyonuydu, çeşitli şampiyonalara, olimpiyatlara katılmıştı, Squaw Valley bunlardan biriydi, bodrumları kupalar, madalyalarla doluydu, ayrıca bir de kocaman, kuru bir defne tacı vardı. Arkadaş canlısı, anlayışlı ama kararlı bir adamdı, çevresindekilere saçını süpürge etmek için ölüp biten Danimarkalı bir kadınla evlenmişti.

Lars'la arkadaşlık kurunca Tybakken'in saldırıları önemsizleşti. Aynı zamanda ben de, neredeyse bir gecede, değişmiştim, artık iyilik yapmakla ilgilenmiyordum, tam tersine sövmeye, bahçelere dalmaya, sokak lambalarıyla pencereleri kırmak için taş atmaya, derslerde öğretmenlere karşılık vermeye başladım, Tanrı'ya yakarmayı da bırakmıştım. Ne özgürlüktü ama! Bahçelere dalmayı çok seviyordum, yakalanma riski ne kadar büyükse o kadar iyiydi. Sabah okula giderken bisikletimi yol kenarına bırakıp güpegündüz bir bahçeye dalmak, ceplerimi beş, on elmayla doldurmak, ardından hiçbir şey olmamış gibi bisikletime binip okula gitmek bana daha önce bilmediğim, tatmadığım bir mutluluk veriyordu. Yanından geçtiğim bahçelerden biri yeniydi, ortasındaki tek ağaç minik bir elma ağacıydı, onun da dallarında bir tanecik elma vardı; o bahar ağacı diken, her sabah biricik elmaları olmuş mu diye bakan baba ve iki çocuğu için bu meyvenin çok önemli olduğunu anlamak, gelişmiş bir düş gücü gerektirmiyordu. Onların kendi elmasıydı bu ve her sabah okul yolunda karşıma çıkıyor, dalında sallanıyordu; sonunda koparıp aldım.

Akşam ortalık karardığında, yakalanma riski azaldığında değil, hayır, sabah okula giderken yapmıştım bunu, bisikletimden inmiş, çiti aşmış, bahçeyi geçmiş, elmayı koparmış ve dönüş yolunda dişlemeye başlamıştım. Yeni bir dünyanın kapısını aralamıştım. Dükkânlardan hırsızlık yapmıyordum henüz, öte yandan düşüncelerimde bunu giderek daha olası görüyordum. Bununla birlikte evdeki tavırlarım pek değişmedi, ama daha özgür, mutlu ve konuşkandım, annem bunun pek farkında değildi, çünkü özgürlük yoksunluğu babamla ve onun ancak bizimle baş başayken doruğa çıkan öfkesiyle yakından ilişkiliydi. Annem ve Yngve'yle her zaman böyle olmuştum. Annemle hemen her şeyi konuşurdum hep, ama doğrudan dış dünyayı ilgilendiren konulara ender değinirdim, o sırada aklımda ne varsa ondan, düşüncelerden, görüşlerden söz ederdim söylediklerime pek kafa yormadan; ama o günlerde ona neleri söylediğime, neleri söylemediğime daha çok özen göstermeye başladım; çünkü o dünyanın temiz ve aydınlık olması gerektiğini anlamıştım, öteki dünyanın sayısız karanlık kuşkularını barındırmamalıydı.

O sonbahar bu iki dünyanın da kapıları açılmıştı, ama mekanik bir garaj kapısı değildi açılan, bir kasla eyleme geçen canlı, organik bir açıklıktı bu: Her cuma babam eve geldiğinde dünya yine erişilmez oluyor, eski dokular yineleniyordu ve ben evde olabildiğince az zaman geçirmeye bakıyordum. Ayrıca evdeki dünya tanıdıktı ve önceden bilinmez olması hiç değişmezken, dış dünyayı anlamak büsbütün olanaksızdı, başka bir deyişle olaylar açık, belirgin ve su götürmez olabilirdi, ama nedenleri aşırı bulanıktı.

Okulun eski spor salonunda her cuma öğrenci kulübü vardı. Tüm ortaokul öğrencileri katılabiliyordu. İlk birkaç yıl orası benim açımdan mitolojik bir yer olmuştu, hem çekici hem de erişilmezdi. Yngve'nin oraya gitmeden önce iki dirhem bir çekirdek giyindiğine tanık olmuştum, bir keresinde boynuna fular bile takmıştı; dans ettiklerini, masa tenisi ve bilardo oynadıklarını biliyordum,

ayrıca kola ve sosisli sandviç satılıyordu, arada sırada film gösteriliyor, konser ve başka etkinlikler de düzenleniyordu. Günün birinde bu mucizevi yere girmemize izin verileceği konusunda epey çene çalınıyordu, özellikle kızlar arasında, her nedense öğrenci kulübüyle kendilerini aşırı ilişkilendiriyorlardı, sanki burası başlıca onlara, arada sırada da oğlanlara yönelikti.

Bisikletimle oraya gittiğim ilk akşam bir kabul törenine katılacakmışım gibi hissediyordum kendimi. Hava soğuktu, okula çıkan yokuşta yedinci sınıflardan birkaç kız gördüm, dış görünüşüne fazladan önem göstermeyen, günlük görünümünden uzaklaşmayan yoktu aralarında. Bisikletimi dışarı bıraktım, sigara içen grubun önünden geçtim, giriş biletimi aldım ve renkli spotlarla, disko ışıklarıyla donatılmış karanlık spor salonuna girdim; iki devasa hoparlörden müzik çalınıyordu. Çevreme bakındım. Birçok sekizinci, dokuzuncu sınıf öğrencisi kız vardı, elbette benim yüzüme bile bakmadılar, ama çoğunluk benim gibi yedinci sınıf öğrencisiydi. Kulüpte yenilik çekiciliği yalnızca bizim için geçerliydi.

Dans pisti bomboştu. Kızların çoğu duvar dibindeki masalarda oturuyordu, oğlanlar ya masa tenisi ve bilardo masalarının bulunduğu öteki odalarda ya da çıkışta takılıyorlardı; orada akşamları motorlu bisikletlerin çevresinde gruplar oluşurdu. Çoğu ortaokulu bitirmiş öğrencilerdi, ama kızlardan kopacak kadar çok olmamıştı bitireli.

Öte yandan ben oraya masa tenisi oynamaya, elimde kolayla park yerinde takılmaya gelmemiştim. Müziği, kızları ve dans etmeyi seviyordum.

Boş bir dans pistine çıkmaya cesaretim yoktu. Ama iki kız çekine çekine dans etmeye başlayınca ve onlara iki kız daha katılınca ben de ayağa kalktım.

Gözler önünde olmanın zevk veren bilincine, ritme kendimi kaptırıp çılgınlar gibi dans ettim. Birkaç şarkı sonra tanıdık bulmaya gittim. Bir kola aldım, Lars ve Erik'in yanına oturdum.

Giysi takıntım, uzun kirpiklerim, yumuşak yanaklarım, çokbilmişliğim ve okulda pek gizleyemediğim çalışkanlığım, özetle tüm varlığım, bir ergenlik öncesi felaketine davetiye çıkarıyordu. Böyle akşamlardaki tavırlarım da durumumu kötüleştiriyordu. Ama bundan habersizdim. Dıştan hiçbir şey görmüyordum; her şey içimdeydi ve orada Funkytown'ın baştan çıkaran temposu, Bee Gees'in tuhaf falsettosu, Springsteen'in çekici *Hungry Heart*'ı, ışıltılı karanlık, ortalıkta dolanan kızların göğüsleri, baldırları, ağızları, gözleri, parfümle terin gizemli kokusu geçerliydi yalnızca. Böylesi cuma akşamlarından sonra eve dönerken başım fırıldak gibi olurdu, sanki bildiğim yaşam birdenbire gizemli bir büyüyle değişmiş, bulanık ışıklarla belirsizleşmiş, neredeyse bir gölge oyununa dönmüştü, aynı zamanda bitimsiz bir varsıllıkla, çekicilikle, umutlarla ve olasılıklarla dolmuştu. Sonuçta spor salonundan söz ediyorduk! Sølvi, Hege, Unni ve Marianne'den. Geir Håkon, Leif Tore, Trond ve Sverre'den! Sosisli sandviçlerden, ketçap ve hardaldan! Masalarla sandalyeler okuldaki sıralarımızdı. Duvarda jimnastik aletleri vardı. Ama karanlık bastırınca ve ışıltılı lambalar yanınca bunun bir önemi kalmıyordu, her şey o umutlu ve karanlık büyünün etkisi altına giriyor, hülyalı gözlere, yumuşak ve güzel bedenlere, çarpan yüreklere ve titreşen sinirlere dönüşüyordu. İlk cumadan sonra öğrenci kulübünden sarhoş gibi çıktım ve sonraki hafta yoğun bir beklenti içinde geldim.

Kulübün en güzel yanı kızlara sokulmayı kolaylaştırmasıydı. Genellikle erişilmezlerdi, son aylarda çoğu bıkkın, yorgun bir havaya bürünmüştü, neredeyse her davranışımızı çocuksu buluyorlardı, ders aralarında güneşe çıkıyor, kasetçalarlarını açıp ya sohbet ediyor ya da örgü örüyorlardı, aralarına girmek olanaksızdı. Onların dilini konuşmayı sürdürsem de denemelerim bir sonuç getirmemiş, başarısızlıkla sonuçlanmıştı; zil çalar çalmaz yollarımız ayrılıyordu.

Öğrenci kulübünde böyle değildi, orada bir kızın yanına dosdoğru gidip dans teklifi yapılabiliyordu. Gözünüzü tepelere dikip dokuzuncu sınıfa giden kızlardan en çekicisine, en gözdesine

yanaşmadığınız sürece hiç sorun çıkmıyordu, evet diyorlardı ve böylece piste çıkmak, kızın yumuşak, sıcak bedenine yaslanıp şarkı bitene dek döne döne dans etmek kalıyordu geri. Bunun daha fazlasına dönüşeceğini, arkasından kaçamak bakışlarla yaramaz gülümsemelerin geleceğini umuyordum, ama böyle olmasa bile bu anlar kendinde değerliydi, özellikle gelecekte büsbütün çıplak bir cennet olasılığı taşıdıkları için. Çıktığım kızların hepsi, Anne Lisbet, Tone, Mariann ve Kajsa benimle aynı okuldaydı ve öğrenci kulübüne geliyordu, ama onları başka oğlanlarla görünce yüreğim sızlasa bile gözümde ölmüşlerdi, geçmişte kalmışlardı, eski durumumdan kimseye söz etmemeleri dışında bir beklentim yoktu onlardan. Özellikle Kajsa'nın. Ormanda yaptıklarımın saçmalığını anlamıştım, tam bir budala gibi davranmıştım, kendimden çok utanıyordum ve bunu *hiç kimseye,* Lars'a bile, söylememeye kararlıydım. Özellikle Lars'a söylemezdim. Öte yandan Kajsa'nın utanmak için bir nedeni yoktu; yakınlardayken eğilip bir şeyler fısıldayacak mı, onu duyanlar bana bakacak mı diye gözümü üzerinden ayırmıyordum. Böyle bir şey olmadı. Darbeler beklenmedik başka kaynaklardan geldi. Okuldaki dördüncü yılımdan beri yan sınıftaki Lise'ye göz koymuştum, güzeldi, ona bakmayı seviyordum, gülümsemesi, giysileri, kişiliğinin keskinliği çekiciydi, sözünü sakınmayan, korkusuz biriydi, öte yandan çizgileri yumuşaktı, yedinci sınıfa başladığımızda bedeni güzelce yuvarlaklaşmıştı. Onu giderek daha çok gözüme kestirir olmuştum. Mariann'ın en iyi arkadaşıydı, ayrılmamızla ortaya çıkan anlaşmazlıklar geride kaldığı için Mariann'la oturup konuşuyor, okuldan sonra birlikte yürüyorduk, işte böyle günlerden birinde Lise'nin sabah benim hakkımda söylediklerini aktardı.

Eski spor salonuna girmiştim, burası gündüzleri yemekhane işlevi görüyordu, öğle tatilinde beslenme çantalarımızla buraya geliyorduk. Dolu bir masada oturduğumu gören Lise ben içeri girince, üf, ne iğrenç çocuk, onu görünce içim bir tuhaf oluyor, demişti.

"Ben öyle düşünmüyorum," dedi Mariann, bunları bana anlattıktan sonra. "Bence femi de değilsin."

"Femi mi?"

"Evet, herkes sana öyle diyor."

"Ne?"

"Bilmiyor muydun?"

"Hayır."

Sanki ben dosdoğru ve özel olarak bilgilendirilmeden önce yüzüme karşı böyle dememek konusunda gizli bir sözleşme varmış da Mariann'la konuştuktan hemen sonra bu haber ışık hızıyla yayılmış gibi her yerde karşıma çıkmaya başladı. Birdenbire femi olmuştum artık. Herkes bana böyle diyordu. Sınıftaki kızlar, başka sınıflardaki kızlar, sınıftaki oğlanlardan kimileri, başka sınıftaki oğlanlar, futbol takımındakiler bile. Bir antrenmanda John bana döndü ve "Amma da femisin yahu!" dedi. Alt sınıftakiler, sitedeki dördüncü sınıf öğrencileri bile bunu kaptı ve arkamdan bağırmaya başladı. Femi, femi, diye yankılanıyordu dört bir yanım. Yargıya varılmıştı, daha kötüsü olamazdı. Tartıştığım biri, örneğin Kristin Tamara, yalnızca bunu söyleyerek, çok femisin, femi işte, seni femi seni, gelsene femi, diyerek bütün düşüncelerimi çürütebiliyor, beni ezip geçebiliyordu. Yıkılmıştım, neredeyse başka hiçbir şey düşünemez olmuştum, belleğimde aşamadığım kara bir duvar gibiydi. Çok kötüydü, elimden hiçbir şey gelmiyordu.

Birkaç gün daha az feminen davranırsam artık femi değilsin diyecek değillerdi! Yok, bu derinlere işlemişti, silinip gitmeyecekti. Bana karşı ellerine bir koz geçmişti ve bunu tüm güçleriyle kullanıyorlardı. Lars dışında, bana kafaya takmamamı söylemişti, ona minnet duyuyordum, bana femi demeye başladıklarında ilk düşündüğüm şeylerden biri, Lars'ın artık benimle görünmek istemeyeceğiydi, birden çok şey yitirebilirdi. Ama öyle tepki vermedi. Geir, Dag Magne ve Dag Lothar da kullanmadı bu adı bana karşı. Elbette veliler ve öğretmenler de. Ama geriye kalan herkes kullandı. Bu terim başta tüm niteliklerimi geçersiz kılıyordu, ne yaptığımın, ne yapabildiğimin bir önemi yoktu, ben femiydim artık.

Biyoloji dersinde, Bayan Sørsdal'ın deyişiyle üremeyi öğrenirken, yan sınıfta okuyan kalecimiz Jostein sınıfa daldı ve boş bir sıraya oturdu. İlkin dikkat çekmedi, ders başladı, Bayan Sørsdal homoseksüellikten söz edince Jostein, Karl Ove bu konuyu çok iyi biliyor, kendisi de homo, ona soralım, diye bağırdı. İzleyen kahkahalar biraz düzensizdi, Jostein çok ileri gitmişti, hemen dışarı atıldı, ama bir kuşku tohumu ekilmişti. Bir de homo muydum? Benim sorunum o muydu? Ben bile düşünmeye başladım. Zaten femiydim, homo do olabilirdim, hiç umut yoktu. Yaşamanın bir anlamı kalmamıştı. Karanlık hiç bu kadar karanlık olmamıştı.

Anneme bir şey demedim elbette, ama birkaç hafta sonra Yngve'yle konuşacak gücü bulabildim. Ona yetiştiğimde dükkâna giden yokuşu çıkıyordu.

"Zamanın var mı?" diye sordum.

"Pek yok," dedi. "Ne oldu?"

"Bir sıkıntım var," dedim.

"Öyle mi?" dedi.

"Bana bir ad taktılar."

Bunu bilmek istediğinden kuşkuluymuş gibi şöyle bir baktı bana.

"Ne diyorlar?" diye sordu.

"İşte..." dedim. "Şey..."

Durdu.

"Ne diyorlar sana? Söylesene!"

"Bana femi diyorlar," dedim. "Adım femi oldu."

Yngve güldü.

Nasıl gülebiliyordu?

"Bu o kadar da kötü değil, Karl Ove," dedi.

"Tanrım," dedim. "Elbette kötü! Anlamıyor musun?"

"David Bowie'yi düşün," dedi. "Androjen. Rock'ta bu iyi bir özellik. David Sylvian da öyle."

"Androjen mi?" diye sordum, düş kırıklığına uğramıştım, hiçbir şey anlamamıştı Yngve.

"Evet, çift cinsiyetli. Biraz kadın, biraz erkek."

Bana baktı.

"Geçer, Karl Ove."

"Geçecekmiş gibi görünmüyor," dedim, Yngve yokuşu tırmanmayı sürdürürken ben arkamı dönüp eve yönelmiştim.

Haklıydım, hiç geçmedi, ama bir bakıma alıştım, durum buydu, ben femiydim, bu düşünceler bana benzersiz işkenceler çektirse ve beni karanlık gölgelere sürüklese bile çevremde başka bir yığın olay vardı, çoğu öyle yoğundu ki gerçekleşirken başka ne varsa onu yok ediyordu.

Yaptığımız tek şey dolaşıp durmaktı. Ben zaten o güne dek hep öyle yapmıştım, ama Geir'le dolaşırken amacımız gizli yerler, kendimize ait yerler bulmaktı, oysa şimdi bunun tam tersi geçerliydi, Lars'la birlikte heyecanlı yerler arıyorduk. Her yere otostop çekiyorduk, bir olay varsa Hove'ye, Skilsø'ye, adanın doğu yakasına gidiyorduk, bir şeyler olmasını, birilerinin gelmesini umarak B-Max'ın önünde dikiliyorduk, Fina'da takılıyorduk, kentte dolaşıyorduk, antrenmanımız yokken bile bisikletlerimizle spor salonuna gidiyorduk, Ten Sing'in prova yaptığı şapele uğruyorduk; çünkü spor salonunda kızlar vardı, Ten Sing'de kızlar vardı ve kızlar bizim tek düşüncemiz, tek konuşma konumuzdu. Kızlar, kızlar, kızlar. Kim büyük, kim küçük göğüslüydü. Kim güzel olabilirdi, kim güzeldi. En güzel popo kimdeydi. En güzel bacaklar kimdeydi. En güzel gözler kimdeydi. Kiminle şansımız yaver gidebilirdi. Kim bizi aşıyordu.

Karanlık bir kış akşamı otobüsle Hastensund'e gidiyorduk, Ten Sing'e giden bir kız orada oturuyordu, sarı saçlıydı, biraz balıketliydi, ama çarpıcı bir güzelliği vardı, bizden bir yaş büyükse de onunla ilgileniyorduk, kapısını çaldık, odasında oturduk, arzudan yanıp tutuşurken utangaç tavırlarla havadan sudan söz ettik, otobüsle eve dönerken duygularımız öyle kabarmıştı ki doğru düzgün konuşamıyorduk.

Bir hafta sonu annem Kristiansand'a babamı ziyarete gitti ve Lars bizde kaldı; kola içtik ve cips, dondurma yiyip televizyon izledik, bahar gelmişti, 1 Mayıs gecesiydi, Oslolu gençler her 1 Mayıs gecesi yaptıkları gibi sokakta dolaşıp sağı solu taşlamasın, evde kalsın diye televizyon bir rock konseri yayınlayacaktı. Porno dergimiz yoktu, evde yalnız olsak bile getirmeye cesaret edememiştim, dolayısıyla Knut Faldbakken'in *Insektsommer*'iyle yetindik, o pasajları öyle çok okumuştum ki kitap doğru yerden kendiliğinden açılıverdi. Yalnız kalamayacağımıza, kız çağırmamız gerektiğine karar verdik; Bente'yi önerdi Lars.

"Bente mi?" diye sordum. "Bente de kim?"

"Burada oturuyor ya," dedi Lars. "Güzel kız."

"*Bente* mi?" diye neredeyse bağırdım. "Ama bizden küçük!"

Yaşamım boyunca görmüştüm onu, her zaman benden küçüktü, hiç o gözle bakmamıştım.

"Ama şimdi gelişti," dedi Lars. "Göğüsleri falan var. Ayrıca güzel. Çok güzel!"

Bana öyle görünmüyordu, ama Lars söylediğine göre...

Çabucak üzerimizi giyinip yokuşu koşarak çıktık ve Bente'nin kapısını çaldık. Bizi gördüğüne şaşırmıştı, ama yok, o akşam bize gelemezdi.

Peki, dedik, başka zaman öyleyse.

Evet, başka zaman.

Geri dönüp yeniden televizyonun karşısına oturduk ve birbiri ardına müzik gruplarını izlemeye koyulduk, bir yandan da izlediklerimizi ve bunları birlikte izlemeyi isteyeceğimiz kızları konuşuyorduk. Benim yine daha önce fark etmediğim bir kız, bizim sınıftaki Siv birdenbire ilgi odağımız oldu, gidip onun da kapısını çaldık. Olacaklar umurumuzda bile değildi.

İşte böyle denetlenemeyen arzularla dolanıp duruyorduk. Porno dergilere baktık, fotoğraflar fiziksel olarak canımızı yakıyordu, bize hem yakın hem uzaklardı, sonsuz uzaklıkta, ama bu içimizde olağanüstü duygular uyandırmalarını engellemiyordu. Ne zaman

bir kız görsem ciğerlerim patlayana kadar bağırmak, onu devirip giysilerini çıkarmak istiyordum. Bu düşünceyle boğazım düğümleniyor, yüreğim hızla çarpmaya başlıyordu. Yanımızda dururken tüm o giysilerinin altında çıplak oldukları, teoride soyunabilecekleri düşüncesi inanılmaz gibiydi. Olanaksız bir düşünceydi.

Bunu bilmelerine karşın sonunda cinnet getirmeden nasıl yaşayabiliyordu herkes?

Bastırıyorlar mıydı? Yokmuş gibi mi yapıyorlardı?

Ben yapamıyordum en azından. Başka bir şey düşünemiyordum, sabah kalkmamdan akşam yatağa girmeme dek aklımda bir tek bu vardı.

Evet, porno dergilere bakıyorduk. Ayrıca iskambil oynuyorduk, her yerde ve her durumda iskambil destesini çıkarıp kartları dağıtıyor, birbirimizi ziyaret ediyor, öğrenci kulübüne gidiyorduk, müzik dinliyor, futbol oynuyor, hava elverdikçe yüzüyor, bahçelere dalıyor, şurada burada takılıyor ve konuştukça konuşuyorduk.

Kjersti?

Marianne?

Tove?

Bente-Lill?

Kristin?

Lise?

Anne Lisbet?

Kajsa?

Marian?

Lene?

Lene'nin kız kardeşi?

Lene'nin annesi?

O sıralar bizi çevreleyen kızlardan anladığım kadar yaşamımın geri kalanında başka hiçbir şeyden anlamadım. Sonraları *En Australiareise* iyi bir roman mı, Hermann Broch, Robert Musil'den daha mı iyi bir yazar, bilemeyecektim ama Lene'nin güzelliğinden, ve Siv'den katbekat üstün olduğundan kuşkum yoktu.

Lars'ın yaşamı da çok doluydu, yelken sporuyla ilgileniyordu sıkça, hem anne babasıyla hem de Europa'sında kendi başına. Kayakta iyiydi, benden çok daha iyiydi, arada sırada babasıyla birlikte Åmli'ye veya Hovden'e gider, orada eski arkadaşları Erik ve Sevinung'la buluşurdu. O bunlarla uğraşırken ben odama kapanıp müzik dinler, kitap okur, ya Yngve'yle ya annemle konuşurdum. Ormana, tepelere, iskelelere veya Gamle Tybakken'e gitmiyordum artık.

Kış sonlarına doğru bir pazar günü bisikletimle Larslara gittim. Babası ve Sveinung'la birlikte Åmli'deki slalom pistine gidecekti. Ben onlarla gidemezdim, planlarını çok önceden yapmışlardı. Düş kırıklığım öyle yoğundu ki birdenbire gözlerim doldu. Lars bunu gördü, arkasını dönüp gitti. Gözyaşları yanlıştı, kendimi rezil etmiştim.

Eve döndüğümde Lars telefon etti. Yolculukta bana da yer vardı. Gelip beni alabilirlerdi. Umursamadığımı göstermek için hayır demeli, yüzündeki ifadeden, hoşlanmadığını anladığım gözyaşlarımın ağlamaktan değil, gözüme bir şey kaçmasından, korneaya çarpan rüzgârdan kaynaklandığını açıklamalıydım. Ama yapamadım, Åmli asansörü olan büyük bir slalom pistiydi, oraya hiç gitmemiştim, gururumu çiğnedim ve onlara katıldım.

Babası daha önce hiç görmediğim bir "ellili yıllar zarafeti"yle kayıyordu.

Ama gözyaşlarım Lars'ı da beni de düş kırıklığına uğratmıştı. On üç yaşındaydım, niye gözlerim kurumuyordu? Bu yaşta nasıl hoş görülebilirdi?

El işi dersinde John bana sataşmaya başladı, gözlerimden yaşlar akınca öyle öfkelendim ki tahta bir kâseyi bütün gücümle kafasına indirdim, canını yakmış olmalıydım, koridora çıkarıldım, ama John daha sonra kahkaha atarak yanıma geldi ve özür diledi, ağlayacağını bilmiyordum, dedi. Seni kırmak istememiştim. Ne kadar zayıf ve ezik olduğumu herkes görmüştü, sıkı görünmek, havalı öğrencilerden biri olmak için gösterdiğim tüm çabalar birdenbire suya düşmüştü. Öte yandan John okulun ilk günü

öğretmene kıçını göstermiş, bir sabah kaşlarını tıraş edip gelmiş, dersleri kırmaya başlamıştı; herkes onun sekizinci sınıfta iş aramaya başlayacağını biliyordu. İlk kurtarılacaklardan biriydi. Ben de kendimi kurtarmaya çalışıyordum. Larsların garajında ağırlıklar vardı, babasınındı, ama Lars da kullanıyordu, bir öğleden sonra denemek için izin istedim.

"Buyur," dedi.

"Sen ne kadar kaldırıyorsun?"

Söyledi.

"Ağırlıkları takabilir misin?" dedim.

"Kendin yapamaz mısın?"

"Nasıl yapıldığını bilmiyorum."

"Peki. Gel hadi."

Onunla gittim. Ağırlıkları bara taktı. Bana döndü.

"Bu işi yalnız başıma yapmam gerekiyor," dedim.

"Şaka mı yapıyorsun?" diye sordu.

"Hayır. Sen çık. Ben geliyorum birazdan."

"Tamam."

O gittikten sonra banka uzandım. Barı yerinden oynatamadım. Bir santimetre bile kaldıramamıştım. Ağırlıkların yarısını çıkardım. Yine kaldıramadım. Belki biraz, birkaç santimetre.

Barı göğse indirip kollar tam açılana dek kaldırmak gerektiğini biliyordum.

İki ağırlık daha çıkardım.

Ama kaldıramıyordum.

Sonunda tüm ağırlıkları çıkardım, uzanıp barı kaldırdım, boş barı birkaç kez kaldırıp indirdim.

"Nasıl geçti?" diye sordu Lars, ben yukarı çıkınca. "Ne kadar kaldırdın?"

"Senin kadar çok değil," dedim. "Ağırlıklardan ikisini çıkarmam gerekti."

"Aa o da gayet iyi bence!" dedi Lars.

"Gerçekten mi?" diye sordum.

Yıllar içinde, birinci sınıfta Anne Lisbet'le birlikteliğimden başlayarak her seferinde bir şey öğrendiğime inanıyordum. Çıktığım her yeni kızda durum daha da iyiye gidecekti. Kajsa en son başarısızlığımdı. Ondan sonra her şey düzelecekti, bu işi biliyordum artık, yanlış yapmaktan kaçınabilirdim.

Ama öyle olmadı.

Lene'ye tutuldum. Yan sınıfa gidiyordu. Okuldaki en çekici kızdı. Rakipsizdi. Hepsinden daha güzeldi, ama utangaçtı, böylesini daha önce görmemiştim. Kırılganlığının çekimine kapılıp onunla ilgili düşler kurmamak elde değildi.

Tove adında dokuza giden bir ablası vardı, Lene'nin tam tersiydi, ama o da güzeldi, öte yandan taşkın, kışkırtıcı ve yaramaz bir güzellikti bu. İkisi de herkesin gözdesiydi.

Ama Lene doğrudan gözde değildi, uzaktan bakıp gizlice arzuladığınız türden bir kızdı. En azından ben öyle yapıyordum. Gözleri kısık, elmacık kemikleri çıkık, çoğunlukla kızaran yanakları yumuşak ve solgundu, uzun boylu ve inceydi, kafasını eğik tutar, yürürken ellerini birleştirirdi. Ama onda da ablasından bir şeyler vardı, kahkaha attığında açığa çıkardı bu, mavi yeşil gözlerinde bir pırıltı belirirdi ve arada sırada inadı tutar, sarsılmaz bir katiyetle konuşurdu, görünüşünün geneline yansıyan hülyalı kırılganlığıyla bunları bağdaştırmak güçtü. Bir gül goncasıydı Lene. Ona bakıyordum ve ben de başımı onun gibi eğik tutmaya başlıyordum. Böylece onunla bağlantı kuruyordum, ortak bir yanımız oluyordu. Daha fazlasını umamazdım, yanaşamayacak kadar yukarılarda görüyordum onu. Dans teklif etme düşüncesi absürttü örneğin. Onunla konuşmayı aklımdan bile geçiremezdim. Bakıp düşlemek yetiyordu bana.

Dolayısıyla Hilde'yle çıktım. Bana o teklif etti, evet dedim, Lene'nin sınıfındandı, geniş, neredeyse erkeksi bir yapıdaydı, benden yarım kafa uzundu, yüz çizgileri güzeldi, arkadaş canlısıydı ve iki gün sonra benden ayrıldı, söylediğine göre ben onu azıcık bile sevmiyordum. Aklım fikrim Lene'deydi. Hayır, dedim, yanılıyorsun; ama elbette haklıydı. Herkes anlamıştı, Lene'den

başkasını düşünmüyordum, ders aralarında bahçeye çıktığımda her zaman onun nerede, kiminle olduğunu biliyordum, bu ilgim gizli kalamazdı.

Günün birinde, Lene'nin beni çok da itici bulmadığını duyan birinden duyan Lars bana söyledi. Hem de femi olmama karşın. El işi dersinde ağlamama karşın. Top sahasındaki hantallığıma ve ağırlık kaldıramamama karşın.

Bahçede gözlerim onu aradı, bakışlarımız karşılaşınca gülümsedi, arkasını dönerken yanakları kızarmıştı biraz.

Fırsatı tepmemek gerektiğine karar verdim. Ya şimdi ya da asla, diye düşündüm. Yitirecek hiçbir şeyim yoktu bana kalırsa. Hayır derse, buraya kadarmış deyip geçerdim.

Öte yandan evet derse...

Bir cuma günü Lars'ı ona sormaya gönderdim. Altı yıl aynı sınıfa gitmişlerdi, birbirlerini iyi tanıyorlardı. Lars dudaklarında bir gülümsemeyle geri döndü.

"Kabul etti," dedi.

"Doğru mu bu?"

"Doğru ya. Artık Lene'yle çıkıyorsun."

Bunun üzerine yine başladı.

Şimdi yanına gidebilir miydim?

Ondan yana baktım. Bana gülümsedi.

Orada ne diyecektim?

"Gitsene," dedi Lars. "Benim için onu öp."

Bahçede beni itmemişti, ama itmeye epey yaklaşmıştı.

"Merhaba," dedim.

"Merhaba," dedi Lene.

Bakışlarını indirdi, bir ayağını asfalta sürttü.

Tanrım, ne kadar güzeldi.

Oy, oy, oy.

"Kabul ettiğin için sağ ol," sözleri döküldü ağzımdan.

Kahkaha attı.

"Bir şey değil," dedi. "Bir sonraki dersin ne?"

"Bir sonraki ders mi?"

"Evet?"

"Şey... Norveççe galiba."

"Bana sorma," dedi.

Zil çaldı.

"Sonra görüşür müyüz?" diye sordum. "Okuldan sonra, demek istiyorum."

"Olur," dedi. "Spor salonuna antrenmana gideceğim. Sonrasında görüşebiliriz."

Birlikteliğimizin nasıl gideceğini değil, ne zaman bozulacağını, Lene'nin ne zaman ayrılacağını merak ediyordum. Sonunu biliyordum, ama yine de denedim, savaşmadan kesin sonucu bilemezdim, uyanık geçirdiğim her an Lene kısmen uçuk bir duygu, sürekli bir sezgi, kısmen de varlığının ve kişiliğinin sisli bir algısı olarak içimdeydi. Evet, gerekenlerden yoksunsam da savaşmalıydım. Niye savaşacağımı bile bilmiyordum. Onu elimde tutmak için, evet, ama nasıl? Kendim olarak mı? Güldürmeyin beni. Hayır, başkalarından yararlanmam gerekiyordu, orasını anlamıştım, o günlerde Lene'yle birlikteyken başkalarının yanında olmaya özen gösterdim ki konuşmanın tüm yükü benim omuzlarıma binmesin. Onunla spor salonuna, Kjenna'ya Skilsøferjen'e gittim. Okulda bize İncil dağıtmışlardı, önümüzdeki sonbahar kiliseye kabul töreni hazırlıkları başlayacaktı, Lene'ye İncil'ini ne yaptığını sorabileceğim geldi aklıma birdenbire, benimkini attığımı söyleyebilirdim, böylece bir konumuz olurdu, karşıma çıkanlara İncillerini ne yaptıklarını sorabilirdim. Lene dinledi, Lene beni izledi, Lene sıkılmaya başladı. Bir gül goncasıydı, dönemeçlerde öpüştük, bahçede el ele dolaştık, ama ben küçük bir oğlandım ve tellerim çıkarıldıktan sonra dümdüz, bembeyaz dişlerimin olması yeterli değildi. Lene benden sıkılmıştı, bir akşam benimle futbol antrenmanına geldikten sonra izleyicilerin arasından ayrıldığını gördüm, son saat boyunca ortalarda yoktu, ötekilerle soyunma odasına gidip üzerimi değiştirdim, bir terslik seziyordum, kola

otomatıyla resepsiyonun bulunduğu girişte durup dışarı baktım: Lene Rasmussen ve Vidar Eiker sohbet edip gülüşüyordu, Lene'nin gülüşünden ilişkimizin bittiğini görebiliyordum. Vidar Eiker önceki yıl okuldan ayrılmıştı, Fina İstasyonu'nda takılanlardan biriydi, karşımda yaslandığı motorlu bisiklet onundu.

Tribünlere gidip oturdum.

Yarım saat sonra Hilde geldi. Yanıma oturdu.

"Sana kötü haberlerim var, Karl Ove," dedi. "Lene senden ayrıldı."

"Evet," dedim, yanaklarımdan akan yaşları görmesin diye kafamı çevirerek. Ama gördü, bir yerini yakmış gibi ayağa sıçradı.

"Ağlıyor musun?" diye sordu.

"Yok," dedim.

"Onu gerçekten seviyorsun demek?" dedi, sesinde bir şaşkınlıkla.

Yanıt vermedim.

"Ama Karl Ove," dedi.

Bir elimle gözyaşlarımı silip burnumu çektim ve yavaş, titrek bir soluk aldım.

"O dışarıda mı şimdi?"

Başını öne salladı.

"Sana eşlik edeyim mi yolda?" dedi.

"Yok, yok. Sen git."

Hilde tribünün sonundaki kapıdan çıkar çıkmaz ayağa kalktım, çantamı omzuma atıp yürümeye başladım. Bir kez daha gözyaşlarımı sildim, koridoru hızla geçip giriş salonuna geldim ve ikisinin daha önce durduğu yere bakan kapıyı açtım.

Başımı öne eğip ilerledim.

"Karl Ove!" dedi.

Yanıt vermedim, görüş alanından çıkar çıkmaz da koşmaya başladım.

Lene'yle Vidar çıkmaya başladı, aylarca işkence çektim, ama sonunda bahar geldi, varlığıyla her şeyi silip süpürdü. Sekizinci

ve dokuzuncu sınıflar bir haftalığına okul kampına gittiler, geriye yalnızca yedinci sınıflar kaldı ve o günlerde oğlanları bir tür manyaklık sardı, kızlara saldırmaya başladık, birisi arkadan gelip kazaklarını kaldırıyor, bir başkası önden yaklaşıp çıplak göğüsleri elliyordu; bu sırada kızlar kurtulmak için çabalayıp bağırıyorlardı, ama asla öğretmenlerin duyabileceği kadar yüksek sesle değil. Sınıfların arasındaki koridorlarda, bahçede, okul yolunun ıssız yerlerinde yapıyorduk bunu. Dedikodulara göre Mini, Øystein ve Fina grubundan birkaç başka kişi Kjersti'yi parmaklamıştı, onu sıkıca tutmuşlar, pantolonunu indirip içine parmak sokmuşlardı, buna benzer bir deneyim yaşarız umuduyla Lars'la ben de bir akşam ona gittik, ama kapıyı babası açtı, Kjersti aşağıya gelince ona içeri girebilir miyiz, diye sorduk, dudaklarında apaçık bir hayır belirdi, hiçbir zaman *içeri* giremezdik, aklımız neredeydi?

Ama bakışlarındaki pırıltı bizimkinden daha arsızdı, ne istediğimizi çok iyi anlamıştı. Birkaç hafta sonra Hove'deki tekne fuarında karşılaşacaktık, Lars'la ben Trauma standında durmuş büyük bir çekiliş için bilet satıyorduk, vardiyamız bitince kenara ayırdığımız bir kazanan bileti de alarak dolaşmaya başladık, küçük bir dolandırıcılık planladığımızdan dikkat çekmemek için uzun süre teknelere, insanlara bakındık, ardından standa döndük, birer bilet alıp açtık, ben ödül kazandım mı diye sormak için benimkiyle öne eğilirken Lars elindekini kazanan biletle değiştirdi. O sırada stantta Christian'la John duruyordu, daha sonra Lars'ın uzattığı kazanan bilete inanmaya yanaşmadılar. Bunun eski bir bilet olduğunu söylediler. Savunmamız öyle ateşliydi ki sonunda ikramiyenin yarısını vermeye razı oldular. Peki deyip kolumuzun altında devasa bir çikolata kutusuyla uzaklaştık, bir yandan da yaptığımız işin kaygısıyla titreyip kahkahalara boğuluyorduk. Biraz ileride Kjersti'ye rastladık.

"Gezelim mi biraz?" dedi Lars.

"Olur," dedi, onu duyunca bedenim bir tuhaf olmuştu.

Ormanı geçip çakıllı kıyıya indik, oraya uzanıp çikolataları yemeye başladık.

Kjersti'nin üzerinde kırmızı bir pantolon ve mavi bir kuş tüyü ceket vardı, elimi dikkatlice bacağına değdirince hiçbir şey söylemedi. Bacağının içini okşayınca da ses çıkarmadı. Lars da öbür taraftan aynısını yapıyordu.

"Ne istediğinizi biliyorum," dedi. "Ama size vermeyeceğim."

"Hiçbir şey istemiyoruz," dedim, arzudan güçlükle yutkunarak.

"Hiçbir şey," dedi Lars.

Ben bacaklarının arasını okşadım, elimi oraya dayadığımda mutluluktan ve çaresizlikten çığlık atabilirdim. Lars ceketin fermuarını açıp elini kazağın altına soktu. Ben de onu izledim. Kjersti'nin teni sıcak ve beyazdı, sert göğüsleri elimin altındaydı, göğüs uçları sertti. Yeniden bacağını okşamaya başladım, elimi yeniden bacak arasına götürdüm, ama bir yandan yutkunurken pantolonun fermuarını açmaya çalışmak gibi bir yanlış yaptım.

"Hayır," dedi. "Ne geçiyor aklından?"

"Hiçbir şey," dedim.

Doğrulup kazağını indirdi.

"Daha çikolata var mı?" diye sordu.

"Olmaz mı," dedi Lars, oturup çikolata yerken hiçbir şey olmamış gibi denizi izledik. Pürüzsüz alçak kayalara çarpan dalgalar beyaz kar tepelerini andırıyordu. Kanat çırpan martılar geçti üzerimizden. Kutu bitince yeniden ormanı geçip fuara döndük. Kjersti hoşça kalın, belki sonra görüşürüz deyip gitti, biz de eve dönmeye karar verdik. Ama bunun için çekiliş standına gidip bisikletimizi almamız gerekiyordu. Antrenörümüz Øyvind oradaydı ve bizi gördüğüne hiç de sevinmemişti. Her şeyi reddettik. Kanıtlayamayacağını, ama suçumuzu bildiğini söyledi. Yoksa ne diye ödülün yarısına razı olacaktık? Biz reddetmeyi sürdürdük. Onu düş kırıklığına uğrattığımızı, bizi artık orada görmek istemediğini söyledi, bisikletlerimize binip evin yolunu tuttuk.

Pazartesi günü dersler başlamadan önce Lars, Siv'in kazağını kaldırdı, ben de iki elimle birden göğüslerini kavradım. Çığlık atıp çocukluk yaptığımızı söyledi ve sakince uzaklaştı.

Birinci ders Norveççeydi, kütüphaneden bir kitap alıp okumamız, ardından özet yazmamız gerekiyordu. Kütüphanedeki bütün kitapları okuduğumu söyledim. Kolloen bana inanmadı. Ama doğruydu. Seçtiği her kitabı ona anlatabilirdim. Sonunda başka bir kitabı özetlememe izin verdi. Bu da o derste yapacak işim olmadığı anlamına geliyordu. Bir tarih kitabı alıp pencerenin altındaki sıraya oturdum. Dışarısı sisli ama sıcaktı. Bahçe boştu. Kitabı karıştırıp fotoğraflara baktım.

Birdenbire çıplak bir kadın çıktı karşıma. Öyle zayıftı ki kalçaları kâse gibi çıkıntı yapıyordu. Bütün kaburgaları görünüyordu. Bacaklarının arasında küçük, siyah bir tüy yığını vardı. Arkasında uzanan dizi dizi ranzada başka kadınlar görünüyordu.

Allak bullak oldum.

Zayıf olduğu için değil, çıplaklığına karşın hiçbir çekiciliği bulunmadığı için, bir sonraki sayfada içi ölülerle dolu bir mezarın önünde devasa bir ceset yığını vardı. Gördüğüm şuydu: Bacaklar yalnızca bacak, eller yalnızca el, burunlar yalnızca burun, ağızlar yalnızca ağızdı. Bir yerde gelişip biçimlenen bir şey şimdi burada yere saçılmıştı. Ayağa kalktığımda kafam karışmış, midem bulanmıştı. Yapacak işim olmadığından dışarı çıkıp duvara yaslandım. Sis her yeri örtse de güneş ısıtıyordu. Bahçenin ortasındaki kayanın çatlaklarında, asfaltta betonların arasında büyüyen otlar hafif esintide ileri geri salınıyordu. Midemin bulantısı geçmedi, gördüklerimle birleşip onlara dönüştü. Yeşil çimenler, sarı papatyalar, Siv'in çıplak göğüsleri, Kjersti'nin tombul bacakları, kitaptaki bir deri bir kemik kadın.

Kalkıp içeri döndüm, Geir'i çağırdım, yüzünde şaşkın bir ifadeyle yanıma geldi.

"Çıplak kadın resmi buldum," dedim. "Bakmak ister misin?"

"Elbette," dedi. Kitabı açtım, iskelet gibi kadını gösterdim.

"İşte," dedim.

"Ah, lanet olsun," dedi Geir. "İğrenç."

"Ne var," dedim. "Çıplak değil mi?"

"Kahretsin," dedi Geir. "Ölü gibi görünüyor."

Gerçekten öyle görünüyordu. Yaşayan bir ölü gibi. Veya ölü bir yaşam gibi.

Sonraki hafta sonunda annemle birlikte babamı ziyarete gittik. Onu apartman dairesinde görmek tuhaftı. Yüksek bir binanın üst katlarındaydı, bembeyazdı, pencerelerden gelen güneş her yeri dolduruyordu, öyle az mobilya vardı ki sanki içinde hiç kimse oturmuyordu.

Ne yapıyordu babam burada?

Bizi babaannemlere götürdü, orada yemek yedikten sonra eve getirdi. Ne zaman taşınacağımızı kimse bilmiyordu, çok sayıda unsura bağlıydı, ev satılmalıydı, yenisi alınmalıydı, annem iş bulmalıydı, biz okul değiştirmeliydik; dolayısıyla bunu pek düşünmüyordum. Öte yandan siteden ve okuldan ayrılmaya karşı değildim. Bütün kozlarımı oynamış gibiydim. Birbiri ardına yanlışlar yapmıştım. Örneğin bir gün beden eğitimi dersinden sonra, sınıfın önündeki koridorda dururken Kjersti yanıma geldi.

"Ne var biliyor musun Karl Ove?" dedi.

"Ne var," dedim, ama kötü bir söz bekliyordum, yüzünde küçümseyen bir anlatım vardı.

"Az önce soyunma odasında senden söz ediyorduk," dedi. "Sınıftaki kızlardan hiçbirinin seni beğenmediği ortaya çıktı."

Hiçbir şey söylemeden baktım ona, birdenbire çok öfkelenmiştim.

"Duydun mu?" diye sürdürdü. "Sınıftaki kızlardan hiçbiri seni beğenmiyor!"

Var gücümle tokatladım onu. Kolumun hızı ve ardından yanağını kızartan tokadın sesi herkesin bize bakmasına yol açtı.

"Seni lanet," diye bağırıp dudaklarıma bir yumruk indirdi. Uzanıp saçını çektim. Karnımı yumruklayıp bacağımı tekmeledi, o da benim saçımı yakaladı, darbeler ve çekişlerle birbirimize girdik ve ben aşağılık, acınası, zavallı bok çuvalı, ağlamaya başladım, bu bana çok gelmişti, ezik bir hıçkırık kaçtı ağzımdan; saniyeler içinde çevremizde toplananlar hep bir ağızdan bağırdı: Ağlıyor!

Onları duyuyordum, ama kendimi kontrol edemiyordum, o sırada yakamda güçlü bir el hissettim, Kolloen'di, Kjersti'yi de aynı biçimde tutuyordu, neler oluyor, niye kavga ediyorsunuz, diye sordu. Önemli bir şey değil, dedim; Kjersti de önemli bir şey değil dedi, ardından sırtlarımızda öğretmenin elleriyle karga tulumba sınıfa sokulduk, ben alay konusu olmuştum, çünkü hem asla ağlamamak hem de asla bir kızla kavga etmemek kurallarını çiğnemiştim; Kjersti artık bir kahraman konumuna yükselmişti, çünkü darbeye darbeyle karşılık vermiş ve ağlamamıştı.

Daha ne kadar alçalabilirdim?

Kolloen tokalaşıp barışmamız gerektiğini söyledi. Kjersti özür dileyip bana gülümsedi. Gülümsemesi alaycı değildi, içtendi, bir şey paylaşmışız gibiydi.

Ne anlama geliyordu bu?

Mayısın son haftasında sıcaklar bastırdı, bütün sınıf yüzmek için Bukkevika'ya gittik, kumlar beyaz, deniz maviydi ve tepemizde güneş ışıl ışıldı.

Anne Lisbet denizden çıktı.

Üzerinde bir bikini altı ve beyaz bir tişört vardı. Islaktı, yuvarlak göğüsleri görünüyordu. Siyah, ıslak saçları güneşte parlıyordu. En kocaman gülümsemesini takınmıştı. Ona baktım, gözlerimi ayıramıyordum, o sırada yanımda bir şeyin varlığını sezip döndüm, Kolloen de orada durmuş ona bakıyordu.

Bakışlarımız arasında hiçbir fark yoktu, bunu hemen anlamıştım, benim gördüklerimi görüyor, benim düşündüklerimi düşünüyordu.

Anne Lisbet'le ilgili.

Kız on üç yaşındaydı.

Bu an bir saniye bile sürmedi, ben fark eder etmez bakışlarını kaçırdı, ama bana yetmişti, daha önce varlığından habersiz olduğum bir şey öğrenmiştim.

Üç gün sonra babam beni okuldan aldı, bir eve bakmaya gidecektik, Kristiansand'a yirmi kilometre uzaklıkta ve bir ırmak kıyısındaydı, satın almayı düşünüyorduk, düşüncelerimi söylemek ve dürüst olmak zorundaydım. Babamın anlattığına göre bir ahırı vardı, bin sekiz yüzlü yıllardan kalma eski bir evdi, büyük bir arazide bulunuyordu, hem normal bahçe hem de bostan yapılabilirdi, kocaman ve yaşlı meyve ağaçları vardı, ayrıca bir yandan patates, havuç, yeşillik yetiştirirken bir yandan tavuk besleyebilirdik; kararımı çoktan vermiştim, sevsem de sevmesem de beğendiğimi söyleyecektim.

Vardığımızda gökyüzü masmavi, çimenler yemyeşil, aşağıda ırmak ışıl ışıldı; pencereden pencereye koşup içeri baktım, ne kadar hevesli olduğumu göstermek istiyordum, bu tümüyle yapmacık değildi, yalnızca biraz abartılıydı; karar verilmişti. Fiyatta anlaşırsak burayı alacaktık. Annem hemşirelik okulunda işe başvurdu, babam liseye devam edecekti, ben burada yeni bir okula başlayacaktım. Yngve'nin ne yapacağı belirsizdi. Değişikliğe yanaşmıyordu. Ömründe ilk kez babama karşı geldi. Tartıştılar ve bu daha önce hiç olmamıştı. Babamla asla tartışmazdık, o ağzına geleni söylerdi, biz de dinlerdik.

Ama Yngve hayır diyordu işte.

Babam küplere bindi.

Yngve hayır demeyi sürdürdü.

"Son yılımı Kristiansand'da geçirmek istemiyorum," dedi. "Niye taşınacakmışım? Tüm arkadaşlarım burada. Okulun bitmesine bir yıl kaldı. Başka bir yerde yeniden başlamak anlamsız."

Oturma odasındalardı. Yngve babamla aynı boydaydı.

Bunu daha önce fark etmemiştim.

"Artık büyüdüğünü sanıyorsun, ama büyümedin," dedi babam. "Ailenin yanında yer alacaksın."

"Hayır," dedi Yngve.

"Peki," dedi babam. "Kendine nasıl bakacağını söyleyebilir misin? Benden tek kuruş bile alamazsın."

"Kredi alırım," dedi Yngve.

"Kim kredi verecek sana?" diye sordu babam.

"Öğrenci kredisi hakkım var," dedi Yngve. "Baktım çoktan."

"Üniversiteye başlamadan önce mi alacaksın krediyi?" diye sordu babam. "Çok akıllıca doğrusu."

"Gerekiyorsa niye yapmayayım," dedi Yngve.

"Nerede oturacaksın?" dedi babam. "Ev satılacak, biliyorsun."

"Bir oda kiralarım," dedi Yngve.

"İyi bakalım," dedi babam. "Sana yardım etmeyeceğiz. Tek bir kron bile. Bunu anlıyor musun? Burada oturmak istiyorsan otur, ama sonra koşa koşa yardım istemeye gelme. Kendi başının çaresine bakacaksın."

"Bakarım," dedi Yngve. "Sorun yok."

Konu böylece kapandı.

Yedinci sınıfın son günü geldiğinde taşınacağım bildirildi ve yedi yıllık sınıf arkadaşlarım bana veda armağanları aldı. İlk olarak, adımdan ötürü bana bir lahana verildi, konuştuğumuz şivede Karl kulağa neredeyse lahana gibi geldiğinden bana bu adı takmışlardı. Bir de maymuna benzediğim için pelüş bir maymun verdiler. Hepsi buydu.

Kapıdan çıkıp gittikten sonra sınıf arkadaşlarımı bir daha asla görmeyecektim.

Ama henüz bitmemişti. O akşam Unnilerin evinde bir sınıf partisi vardı. Kızlardan bazıları her şeyi hazırlamak için öğleden sonra buluşmuştu, biz saat altı gibi bisikletlerimizle çıkageldik. Bahçede ve bodrumda toplanmıştık, yaz gecesi tepelerin üzerine çökerken sitedeki bütün evlerin kırmızı çatılarının batan güneşte ışıldadığını görebiliyorduk, bu sırada kimse içki içmese de parti rayından çıkmaya başlamıştı. Bir yıldır bastırılan arzular ve düşünceler kabardı. Havaya yayıldı. Ama bu kez zorbalıkla, saldırganlıkla değil; bahçedeki leylakların arasında sıcak soluklarla yakınlık kurarak kazakların altına girdi eller, ağızlar buluştu, dudaklar öpüştü, kızlardan kimileri üstlerini çıkardılar, göğüslerini sallayarak ortalarda dolandılar, bir tür ergenlik öncesi orjisi usul-

ca gelişmeye başladı, bir ay önce benden hoşlanmadıklarını söyleyen kızlar bir bir kendilerini bana sundular, kucağıma oturdular, beni öptüler, göğüslerini yüzüme sürdüler. Sonbahardan bu yana kızlardan kimilerinin tırmandığı, kimilerinin alçaldığı hiyerarşi burada geçersiz, anlamsızdı, kim olursa olsun yüzümü yumuşak, beyaz göğsüne dayıyor, koyu, sert göğüs uçlarını öpüyor, bacaklarını, bacak aralarını okşuyordum ve hayır demiyorlardı, bu akşam ağızlarından hayır sözü çıkmıyordu, bakışları yoğun ve sıcaktı, aynı zamanda şaşkındı, benimkiler de öyle olmalıydı, gerçekten biz mi yapıyorduk bütün bunları?

O yazdan sonra bir daha hiçbirini görmedim, neye benzediklerini, yaşamda nereye geldiklerini görmek için internette onları aradığımda hiçbir bilgiye ulaşamıyorum. Orada bulunan sınıfa ait değildiler; işçi, memur ailelerin çocuklarıydılar, merkezin dışında yetişmişlerdi ve büyük olasılıkla kendi yaşamları dışında her şeyin merkezinin dışında kalmayı sürdürmüşlerdi. Onların gözünde kim olduğumu da bilmiyorum, büyük olasılıkla çocukluk yıllarında tanıdıkları birinin bulanık bir anısıyım, o günlerden bu yana yaşamlarında çok şey değişmiş, derin izler bırakan çok şey olmuştur ve çocukluklarındaki küçük olayların, gelip geçen arabaların kaldırdığı toz kadar veya küçük bir ağızdan kopan solukla havaya saçılan karahindiba tohumları kadar önemi yoktur. Ve, ah, bu sonuncusu ne zarif bir imge değil mi, geçmişimizin küçük çayırı üzerinde olayların birbiri ardına havaya saçılması, çimen yaprakları arasına düşüp ortadan kaybolması...

Taşınma kamyonu gittikten sonra annem, babam ve ben arabaya bindik, tepeyi aşıp köprüyü geçtik, bir daha asla geri dönmeyeceğim, her şeyi son kez gördüğüm duygusu beni inanılmaz rahatlattı. Ardımda gözden yiten evlerle yerler yaşamımdan da sonsuza dek çıkıp gidiyordu. Buranın ve burada yaşayan herkesin en ince ayrıntısına dek belleğime kazınacağını, onları hafızanın mutlak kulağıyla duymayı sürdüreceğimi bilmiyordum o esnada.

"Herkes bir tutam Knausgaard istiyor."
Vice

"Çocukluk Adası öylesine özel bir kitap ki, âdeta bir sığınak... [Knausgaard] günümüzde olup bitenleri anlatan eşsiz bir yazar."
Ian Brown

"Çocukluğum denen bu kuyunun dibinde kuşkusuz o, annem, anneciğim vardı. Beni kurtarmıştı."

Knausgaardmania Amerika'da "Çocukluk Adası" ile başladı ve etkileri tüm dünyada hissedilen kuvvetli bir edebi fırtınaya dönüştü. Çocukluk Adası, hep geri dönmek istediğimiz çocukluk zamanlarını anlatıyor. Knausgaard, bilinmeyen zamanların büyüsüne ve güzelliğine götürüyor bizleri. Özlemleriyle hepimize seslenen bir çocuğa hayat veriyor: hepimizin içindeki çocuğa.

"Knausgaard'ın edebi deneyimi hem acımasızca dürüst, hem de sıkıcı olmaktan çok uzak. Bana güvenin, tüm ciltleri beklediğinize değecek."
Jo Nesbo

KAVGAM Serisi III

Monokl Edebiyat

ISBN 978-605-5150-46-1

@monokledebiyat | 26 b